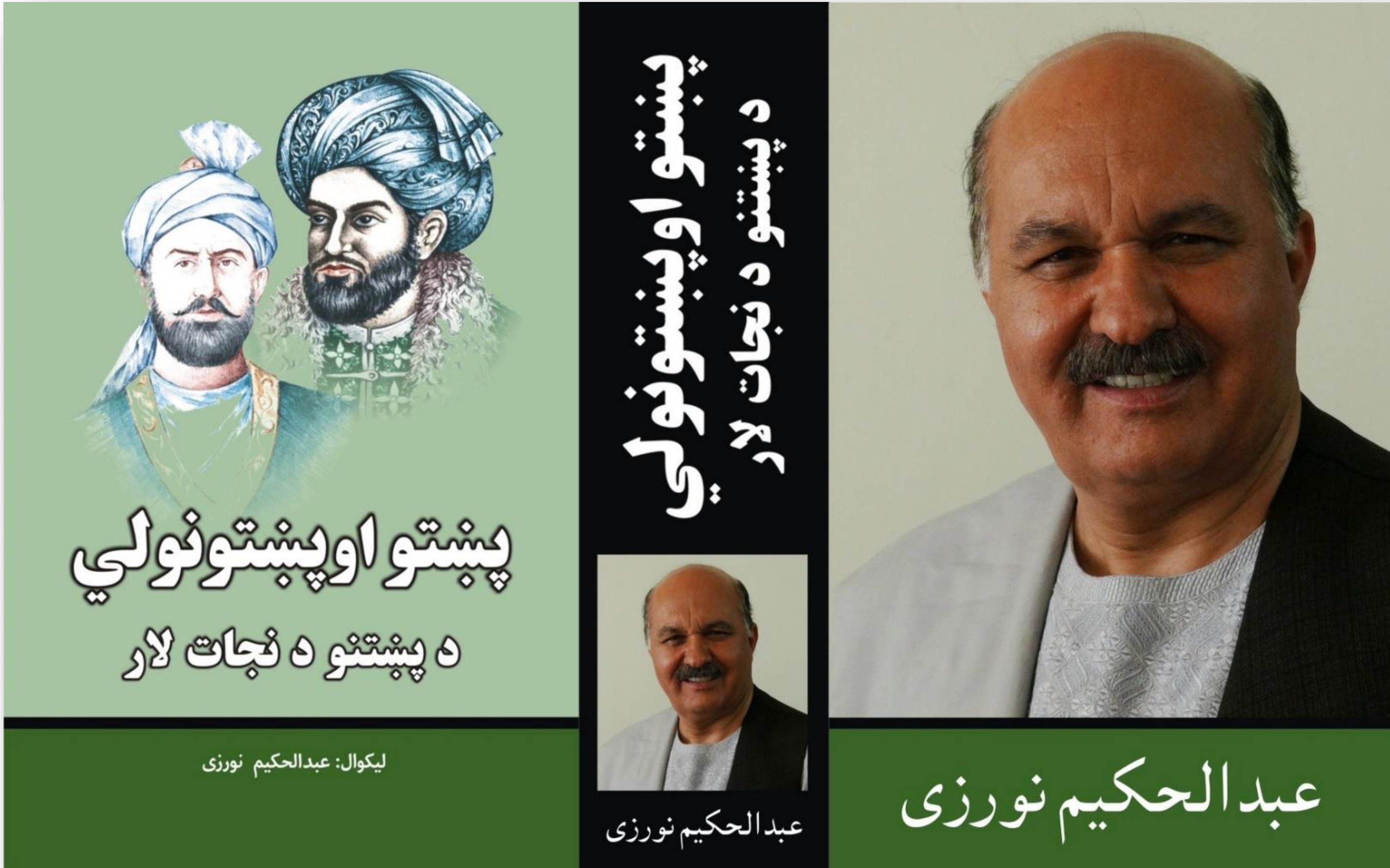

Download from:aghalibrary

پښتو او پښتونولي د پښتنو د نجات لار

لیکوال:

عبدالحکیم نورزی

۱۳۹۰/۱۰/۰۷

Download from:aghalibrary

د کتاب ټول حقوق د ليکوال سره خوندي دي.

د کتاب پيژندنه

د کتاب نوم: پښتو او پښتونولي د پښتنو د نجات لار

ليکوال: عبدالحکيم نورزی

انلاين چاري: مختار احمد احسان - د لراوبر ډاټ کام بربښنايي کتابتون

www.Larawbar.com

LARAWBAR

Download from:aghalibrary

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

Download from:aghalibrary

دننګيالي پښتون اصلي صفت دی دا

غواړي اسلام، پښتون، پښتو او پښتونخوا

Download from:aghalibrary

د کتاب لړلیک

دلیکوال عذر او خواست.

مهمه یادونه

لمړی فصل

په پښتونخوا کښې د پښتنو د اوسیدو تاریخ ته ډیره لنډه اشاره- ۳۳

الف: د پښتنو اصل او نسب.

ب: په پښتنو کښې د کورنۍ اهمیت.

ج: د پښتون تعریف، پښتون چا ته ویل کیږی؟

د : د پښتون ملت په باره کښې د بلغار د باد نظر

دوهم فصل

په پښتونخوا کښې د پښتنو تاریخ ته ډیره لنډه اشاره

لمړی برخه: په بلخ کښې د پښتنو لمړی پا چا هان.

۱:پیشدادیان.

۲:ساګزیان

۳:د تریتونا پاچاهی.

۴:کیانیان.

۵:د اسپه کورنۍ پاچاهی.

۶:د تاریخ په اوږدو کښې د پښتو ژبې څرک.

Download from:aghalibrary

۷: پښتانه او مدنیت.

۸:پښتانه او ویدی مدنیت

۹:پښتانه او اویستا.

۱۰:په اویستا کښی د ایرانیانو تقلب کاری.

۱۱: دفردوسی په شاهنامه کښی د ایرانیانو تقلب کاری.

۱۲:په قران مجید کښی د ایرانیانو تقلب کاری.

دوهمه برخه:

د(۱۴۰۰ ق.م) څخه بیا د اسلام تر ظهور پوری د پښتنو تاریخ ته ډیره لنډه اشاره.-

دریيمه برخه:

د پښتنو تاریخ ته د اسلام تر ظهور ورسته ډیره لنډه اشاره. -

دریيم فصل

په پښتونخوا کښی د پښتنو ددایمی پا ته کیدو علتونه.

۱:ددایمی خونی روابطو او نظامی تشکیلاتو لرل.

۲:دقانون تر سیوری لاندی ژوند کول.

۳: دملت سازی نوی غولونکی اصطلاح.

۴: په پښتني ټولنه کښی دقومی جوړښتونو ګټی اوتاوانونه.-

۵:دپښتنو د بی اتفاقۍ څخه را پیداشوی ستری غمیزی

څلرم فصل

پښتو او پښتونولی

Download from:aghalibrary

پنځم فصل

دمغلواوايرانيانوداشغال پرضد دپښتنو د(۵۴۴) کلنو

ډغرې او مقاومت.

۱: د مغلو خلاف د کرت کورنۍ مبارزې

۲:دمغلو پر ضد د هوتک بابا مبارزې.

۳:پښتانه او سفاک بابر.

۴:دوحشي مغلو پر ضد دروښانيانو دقهرمانيو ډکې مبارزې

۵:دمغلو پر ضد د توخيانو د وياړه ډکې مبارزې.

۶: د مغلو پر ضد دابداليانو د وياړه ډکې مبارزې.

۷:دمغلوپرضد دخوشحال خان، ايمل خان اودرياخان ډغرې.

شپږم فصل

پښتانه پا چا هان په هندوستان کښې.

۱: د شيخ حميد لودي سلطنت په ملتان کښې.

۲:دبختيار غلجي سلطنت په بهاراوشمالي بنګال کښې

۳: پر هندوستان دجلا الدين غلجي سلطنت

۴:پر هندوستان د علا ء الدين غلجي سلطنت.

۵:پرهندوستان د سلطان بهلول لودي سلطنت.

۶:پر هندوستان د شير شاه سوري سلطنت.

۷: د پښتونخوا سره د هند د پښتنو پا چا هانو رابطه.

اووم فصل

معاصر افغانستان.

۱: هوتکيان

۲:سدوزيا ن.

۳:په پښتونخوا کښې پښتني دولتونو ته متوجه خطرونه- ۳۹۸

الف:هخامنشان

ب:ساسانيان

ج:دپښتنو پر ضد د ايرانيانو او مغلو تو طيې.

۴:داحمد شاهي امپراطورۍ دزوال عوامل

الف: داخلي عوامل

ب:خارجي عوامل.

۵:په هيواد کښې د (۹۳) کلن سياسي ثبات اغاز

۶: ډيورند لاين ،محکوم او ازاد سرحدونه

۶:په هيواد کښې دنوې بې ثباتۍ اغاز.

اتم فصل

اشغال شوی افغانستان او دپرديو پلاس کښينول شوی حاکمان.

۱:دروسانو د خوا د افغانستان اشغال او دهغوی د پښتنو ضد پاليسی.

۲:د پښتنو د جهاد ګټې چا ته ورسيدې ؟

نهم فصل

۱:دافغانستان په اړه د امریکا د پالیسۍ ستری غلطۍ.

۲:دامریکا د غلطیو څخه د ایران استفاده.

۳:دامریکا د غلطیو څخه د پاکستان استفاده

لسم فصل

دامریکا د خوا د افغانستان اشغال.

۱:په منطقه کښی د پښتنو تاریخی رول

۲:د پښتنو او امریکا د جنګ په خاطر د شیطانی مثلث ایجاد.-

۳:د ملی خاین تعریف

۴:د شیطانی مثلث د ظلم په مقابل کښی د پښتنو صبر او تحمل.

۵:د پښتنو او امریکا د جنګ اغاز

۶:د پښتنو او امریکا جنګ به څومره وخت دوام وکړی؟

۷: د پښتنو او امریکا ترمنځ د جنګ ګټه چا ته رسیږی؟

۸:د پښتنو او مریکا ترمنځ جنګ به څوک ګټی؟

۹: د پښتنو – امریکا او افغان – شوروی جنګونو مقایسه.

یولسم فصل

په پښتونخوا کښی د پښتنو او سنی امنیتی، اقتصادی او سیاسی حالت.

۱:د پښتونخوا او سنی امنیتی حالت

۲:د پښتنو دا روانه غمیزه چا او څنګه اغاز کړه

۳:پښتون نړۍ ته چا د طالب او القاعده په نوم معرفي کړي.

۴: د پښتنو اقتصادي حالت.

۵:د پښتون ملت نني سياسي حالت.

دوولسم فصل

د شيطاني مثلث غړي د پښتنو د دايمي غلامۍ د پاره تلاش کوي.

۱: په پښتنو کښې د بې تفاوتۍ د فرهنګ ترويج

۲:د قومي شورا ګانو او فرهنګي ټولنو د جوړېدو د فرهنګ ترويج.

۳:د جاسوسۍ او بې ننګۍ د فرهنګ ترويج

ديارلسم فصل

د پښتنو د نجات لار.

۱:پښتون ملت څه وخت په يو نجات بخښونکي ملي قوت بدليدا يشي؟

۲:د پښتنو د پاره د قبول وړ سياسي نظر کوم دی؟

۳:د پښتنو ملي سياسي سازمان بايد څه وکړي؟

۴:و سياسي قدرت ته د رسيدو قانوني لاري

۵:ايا د پښتنو د يو الي تلاش يو فاشيستي عمل دی؟

۶:د پښتنو رول د نظام د سياسي ثبات په اړه.

۷:د يو مشروع او با ثباته سياسي نظام او د افغان نجيب ملت د ملي وحدت د تامين په اړه د پښتنو رول.

<u>عذراو خواست:</u>

دا کتاب (پښتو او پښتونولي د پښتنو د نجات لار) ما په ډېر زحمت وليکلی.

زما لپاره د دې کتاب ليکل ډېر سخت کار وو ځکه چې ما په خپل ژوند کې يوه ساده مقاله هم ليکلې نه وه .

زه اديب ، ليکوال ، محقق ، تاريخپوه او يا تاريخ ليکونکی نه يم .

زه دا منم چې په دې کتاب کې به د ادبي ، املايي ، تحقيقي ،ارتباطی او د کتاب ليکنې د اصولو له پلوه ډېرې زياتې تېروتنې وي ، هيله لرم چې باعزته لوستونکي به ما وبخښي .

دا کتاب نه د پښتنو مکمل تاريخ او نه د پښتو او پښتونولی مکمل قانون دی، په حقيقت کښې د ا کتاب يو لکچر ته ورته دی چې د پښتون ملت ماضی ،حال او مستقبل ته ډېره لنډه اشاره پکښې شوی ده.

زما د مظلوم پښتو ن ملت د مظلوميت ، غلامۍ ، خوارۍ او ذلالت ژوند چې په خپل تاريخي هېواد کې يې د خارجي هېوادونو د اجنټانو تر ظلم لاندې تيروي ، زه مجبور کړم چې د پښتون ملت د تاريخ او ماضي په باره کې يو څه معلومات پيدا کړم او ځان په دې خبر کړم چې ايا پښتون ملت د پخوا څخه هم داسې په غلامۍ او مريتوب کې ژوند تېراوه ؟

که يې اوس دا غلامي او بدبختي په نصيب شوې ده ؟

ايا پښتانه له ازله غلامان پيدا شوي دي ؟

او که نن د خپل يو زيات شمېر ذمه واره پښتنو مشرانو د بې تفاوتۍ او يا بې ننګۍ په سبب ددی ستر پښتون ملت څخه اوس غلام او مريی جوړ شوی دی ؟

زما د مظلوم پښتو ن ملت دې روان بې پايه مظلوميت ،ذلت،خوارۍ،غلامۍ،بی عزتۍ،لوږې ناروغۍ ،بی وسۍ،بی سوادۍ او داسی نورو په زرګونو خواريو او مصيبتونو زه مجبور کړم چې د ذکر شوو مشکلاتو څخه د خپل پښتون ملت د خلا صون په باره کښی فکر وکړم.

لکه څنګه چې نبی علی السلام د الله (ج) په امر د صفا پر غونډۍ پر خپل قوم ږغ وکړی او هغوی ئی د الله (ج) د عذابونو څخه خبر کړل ، ما هم ديو مسلمان په صفت د خپل محبوب پيغمبر محمد رسول الله

(ص) په پیروی دا فیصله وکړل چی خپل دا مظلوم پښتون ملت د هغو خطراتو څخه خبر کړم چی دوی ته متوجه دی.

مادا فیصله وکړل چی په علمي لحاظ په خپله دې ګونګی ژبه ، ړندو سترګو ، د سواد په لحاظ ناتوانه حالت پر خپل مظلوم پښتون ملت چې د تاریخي بربادی پر لور په پټو سترګو روان دی ناریې او سورې ووهم ، که وکولای شم هغوی د نابودی د دې تاریخي کندې څخه راګرځوم .

زه د خپل زړه درد او ارمان چې په دې څو بې ارتباطه پاڼو کې مې لیکلی دی ، هغو رښتینو او ننګیالیو پښتنو ته د نجات د چیغې په ډول وړاندې کوم چې تراوسه د پښتنو د دښمنانو له خوا د بې ننګی او بی تفاوتی په وژونکي ویروس او میکروب مبتلا شوي نه وي .

زه دا خپلې نارې او چیغې پر هغو رښتینو پښتنو وهم چې لا تراوسه یې په وینو کې د پښتو او پښتونولی عالي ، اسلامي او انساني جوهر موجود وي .

زه دا کتاب هغو درنو پښتنو ته د درناوي په حیث ډالی کوم چې د ژوند هدف یې د پښتون ملت نجات او سوکالي وه او ده او په دې خاطر یې تیارې شپې روڼې کړې دي .

مادا کتاب زما له نظره په داسې اسانه او روانه پښتو لیکلی دی چې زما په شان لږ باسواده شخص هم پرې پوهېدلای شي او کوښښ مې کړی دی چې هغه لغاتونه او جملې په کې استعمال کړم چې نن په عامو پښتنو کې رواج دي ، له دې سببه شاید د پښتو ژبې پیاوړي لیکوالان او ادیبان زیاتې نیوکې راباندې وکړي .

د " پښتو او پښتونولی " د قانون په باره کې د (1380 هـ . ش) کال راهیسې ما د لرې او برې پښتونخوا د جرګو او مرکو د سپین ږیرو او مشرانو سره خبرې کړې دي ، د هغوی څخه چې مې څه زده کړي او اورېدلي دي په دې کتاب کې مې ذکر کړي دي .

څه چې ما د پښتو او پښتونولی د قانون په باره کې په دې کتاب کې ذکر کړیدي ، دا شاید د پښتو او پښتونولی د قانون د سترسمندر څخه یوازې یو څاڅکی وي ، زه په دې هیله یم چې پښتانه عالمان او محققین به د پښتنو د فطرت یعنې " پښتو او پښتونولي " د قانون په باره کې ژورې څېړنې او تحقیقات وکړي او د خپلو څېړنو او تحقیقاتو نتیجه به په لیکلي ډول پښتنو ته وړاندې کړي .

زه اول خدای(ج) ته او بیا هر پښتون ته د یو سوالګر فقیر په ډول دا سوال کوم چې زما له مظلوم پښتون ملت سره دې مرسته وکړي ، ترڅو ددې مظلومیت او غلامۍ له ژوند څخه خلاص شي .

ای پښتنو ! کله چې تاسو دا کتاب لولئ که زه ژوندی وم ، نو د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د مظلوم پښتون ملت د دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، ملي ګټو ، ملي نوامیسو ، ملی خپلواکۍ ، ملي حاکمیت او ګراني پښتونخوا د مځکنۍ بشپړتیا ، د دفاع په مقدسه سوله ایزه غزاکې د مال او سر په قیمت ملګرتیا ، ملاتړ او ننګ را سره وکړئ او که زه مړ وم دغه پورته ذکر شوې د ننګ لار تاسو تعقیب کړئ او ماته د لوی خدای(ج) له دربار څخه بخښنه وغواړئ .

ومن الله التوفیق

د ربښتینو او ننګیالیو پښتنو د ملاتړ او دعا محتاج .

ستاسو ورور

عبدالحکیم (نورزی)

افغانستان - کابل

1390/10/7

مهمه یادونه:

١: ما پدی کتاب کښې د لوستونکو د اسانه پوهیدو په خاطر د ایران پخوانی نومونه لکه پارس، پرشیا او داسې نور ندی ذکر کړی ، همیشه می دغه جغرافیې ته د ایران لفظ استعمال کړیدی ،حال دا چې ذکرشوی جغرافیې ته د ایران متنازع نوم پدی نږدې وختونو کښې ورکول شویدی.

۲:ما پدی کتاب کښی د افغانستان پر ځای تقریباً همیشه د پښتونخوا نوم استعمال کړیدی، هیله ده چی ګران لوستونکی د پښتونخوا د نوم څخه د پښور د ایالت داوسنی نوم مطلب وانخلی.

د پښتونخوا څخه زما مطلب د پښور ایالت نه بلکه هغه تاریخی پښتونخوا ده چیری چی د قبلالمیلاد څخه بیا تر نن پوری پښتانه میشت وه او نن هم میشت دی.

یا په بل عبارت د پښتونخوا څخه زما مقصد د لوی احمد شاه بابا لوی افغانستان دی.

عبدالحکیم (نورزی)

اول فصل

الف:د پښتنو اصل او نسب ته يوه لنډه اشاره:

د پښتون ملت د اصل او نسب په باره کې ستر محقق علامه عبدالحی حبيبې داسې وايي:

پښتانه د تاريخي تحقيقاتو له پلوه هغه زاړه اريايان دي چې دا څو زره کاله پرله پسې په د غه خپله مځکه (پښتونخوا) کې پراته دي، په پښتنو کې تراوسه هغه د اريايانو زاړه خواص اومزايا ليدل کيږي .

دنړۍ د نوروعالمانواومحقيقينو د څيړنواو تاريخی شواهدو څخه هم دا ثابتيږی چی پښتانه د سپين پوستو اريايانو د نسل څخه دی.

دا عالمان پدی باور دی چی اريايی قبايل د ډيرپخوا زمانو څخه د امو او اباسند تر منځ د پښتونخوا په هيواد کښی اوسيدل.

کله چی ددوی نفوس او مواشی زيات شول نوددوی دجملی څخه ځينو قبايلو د خپل ځان او خپل حيواناتو د غذا د پيداکولو په خاطر د پښتونخواد مځکی څخه مهاجرت وکړی.

مونږګرانولوستونکوته د لاښه پوهيدو په خاطر ارين قبايل په لاندی درو برخوو کښی په ډير لنډ ډول معرفی کوو.

۱: بهارتی ارين قبايل:

هغه ارين قبايل چی د (۲۰۰۰ ق.م) په شا وخوا کښی د پښتونخوا څخه دهند پر لور وکوچيدل ددوی په منځ کښی تر ټولو غښتلی قبله د ، ،بهارت، ، قبيله وه چی پا چا يی ، ،سوداس، ،نوميده ،نو دی قبيلو ته هم په پای کښی بهارتی ارين وويل شول، او ددوی نوی مځکه ، ،بهاراتا ، ، يعنی د بهارت خلګو وطن اويا ، ،بهارته ورشه، ، يعنی د بهارت د خلګو ورشووبلل شوه.

دی خلګو به دهند پر مځکه ځان ته ارین یعنی اصیل او نجیب ویل او دهند بومی خلګو ته به یی ، ، داس، ، یا ، ، داسیو ، ، ویل او نفرت به یی ځنی کوی او خپله وینه به یی نه ورسره ګډول.

دی هندی اریایانو د ، ،ایندرا ، ، په نوم د رب النوع پرستش کاوه .

دهندی اریایانو د ایندرا پیروان پر دوو مخالفو ډلو ویشل شوی وه چی د یوی ډلی قبایلو مشرتوب د بهارت قبیلی کوی او په بله ډله کښی نورپنځه ارین قبایل شامل وه چی د ، ،پنکه جانا ، ، یا ، ،یادوګروپ، ، په نامه مشهور وه ،او یو د بل سره به په جنګونو لګیا وه.

دهندی اریایانو ژبه ، ،سنسکریت، ، وبلل شول او ددوی مشهور مذهبی کتاب د ، ، ریګویدا ، ، په نوم یادیږی.

۲:یوروپین او ایرانی ارین:

داهغه قبایل وه چی د پښتونخوا څخه دایران او اروپا پر خوا وکوچیدل.

ددی قبایلو څخه یو شمیر په ایران کښی میشتی شوی او نوری یی د اروپا پرلوری ولاړی او تر ډیرو زمانو پوری په اروپا کښی د کوچیانو په ډول اوسیدی.

هغه قبایل چی په ایران کښی پاته شول دهغو په باره کښی به ددی کتاب په راتلونکو پاڼو کښی په لږتفصیل خبری وشی.

۳:باختری یا مرکزی ارین:

کله چی د پښتونخوا مځکه د ارین قبایلو د پاره تنګه شول نو ځنی قبایل د هند ،ایران او یورپ پر خوا وکوچیدل او مهاجرت ئی وکړی خو دارین قبایلو تر ټولو غښتلی قبیله یعنی پښتانه پرخپل پلرنی ټاټوبی یعنی پښتونخوا پاته شول.

د پښتونخوا يا باختر د مځکې څخه دنوروارين قبايلو هجرت ددې سبب شو چې د پښتونخوا مځکه تنها د ،،پکهت،، يعنې پښتنو قبيلې ته پاته شي.

دريګويد په دوهم ټوک کښې د پښتنو ،،پکهت،،ذکرپه(۱۴۰۰ ق.م) کښې د لسو ملکانو په مشهور جنګ کښې هم شويدی.

پکهت،بخد په هخامنشی دور کښې د يونان د مشهور تاريخ نګار هيرودوټس په ليکنو کښې د پکتويس او پکتوان په الفاظو شوی دی او ددوی مځکه يې د پکتيکا يا پکتيکی په نوم ياده کړيده.

نورو يونانی تاريخ ليکونوکو هم په خپل ليکونو کښې د پښتنو او پښتونخوا ذکر کړيدی،پښتانه يې د پکتيانو او پښتونخوا يې د پکتين په نوم ياده کړيده.

دا بخد ،پکهت،پکتويس او پکتوان الفاظ ټول د پښتون ملت نوم دی صرف د زمان او مکان سره يې لهجې فرق کړيدی.

نن هم په پښتنو کښې په عين زمان کښې خو بيلو ولاياتو کښې د پښتو د الفاظو لهجې بدلې دی.

دا دبخدی،پکتيکی،پختی،پښتی،،پکتيکا،پښتيخا،پکتيا،پختيخا الفاظ ټول د پښتونخوا معنی لری صرف د زمان سره يې لهجه بدله شوی ده.

ب:په پښتنو کښې د کورنۍ اهميت.

په اجتماعي حالاتو کې دا يو منلې حقيقت دی چې کورنۍ د ټولنې منشا ده او د اجتماعي ژوندون زده کړه او وده هم ، لومړی په کورنۍ کې کېږي کورنۍ د ټولنې اساس او په حقيقت کې د يو کوچنۍ ټولنې نمونه ده .

په پښتنو کې هميشه کورنۍ خاص اهميت درلودلی ، تر کورنۍ وروسته(پښه) ،(زي)اونور مراتب وو چې په پای کې نو ټوله په پښتون ګڼېده او دا ټولې کورنۍ اوټبرونه د پښتون ملت اجتماعي شعبې وې چې د اجتماع په علم کې(سلاليه ټولنه) ورته وايي . سلاليه ټولنې هميشه د خپلوي او تناسل په روابطو جوړېږي او د دوی وينه او پښت هم تقريبا يو وي .

په سلا ليه تولنو کې دوه ډوله روابط شته ، چې ځينې پر ميندو سره وښلل کېږي او ځينې پر پلرو .

پښتانه هغه قبايل دي چې پر پلرو سره وښلل شوي دي او (ابوت) يعنې پلارګلوي ددوی د وېش سته ده ، د پښتنو (اسما الرجال) به تاسو ته ښه ښکاره شي چې هرتولنه بيل پلار لري او دا پلرونه په پای کې تول د پښتون په لوی پلارګډېږي او په دوی کې د پلار د قبيلوي وېش مسلسل عنعنات شته .

"ويکتورګيګر " الماني شرق شناس د پخوانيو اريايانو په باره کې ليکي: (پخوا اريايانو داسې قبايل لرل چې سره خپل به وو) يعنې دا چې قبيله به د يوه سړي د اولاده څخه جوړه وه ، يا په بله وينا د يوه سړي اولاد ته به خدای پاک دومره برکت ورکړی و ،چې په زرګونو خلک به ځنې جوړشول او دې خلکو به خپل ځانونه د خپل لومړي نيکه په نوم يادول او نورو قومونو به هم دا خلک د دوی د نيکه په نوم يادول .

لکه: د احمد بابا اولاد به ځانته احمدزي ويل ، د نور بابا اولاد به ځانته نورزي ويل ، د سليمان بابا اولاد به ځانته سليمانخېل ويل او د بارک بابا اولاد به ځانته بارکزي ويل په نورو قومونو کې به هم په دې نومونو يادېدل او تراوسه هم دا پورته ذکرشوي قومونه په پښتنو کې په عين نوم يادېږي .

په پښتنو کې د کورنۍ د مشر په نوم (زي) يا (خيل) جوړېدلو دود تراوسه لا هم دوام لري چې ژوندی مثال يې زما خپله کورنۍ ده ، زما د پلار ، پلار چې زما نيکه دی اخترمحمد نومېده ، هغه (7) زامن درلودل ، دې اوه (7) ورونو هر يوه ته خدای (ج) د (3-16) پورې زامن ورکړل او د دوی زامنو ته بيا خدای(ج) نور زامن ورکړل چې اوس زموږ د کورنۍ يعنې د اخترمحمد لمسي ، کړوسي او کوسي نارينه غړي څو سوو نفرو ته رسېږي او دوی ځانو ته په نورزي کې (اخترزي) وايي ، تردې وړاندې په هغه نورزو کې چې زه يې پېژنم د (اخترزي) په نوم پښه نه وه ، دا يوه نوې پښه ده چې شخصا زما کورنۍ د نورزو په قوم کې وراضافه کړل.

د دې خبرې معنا داده چې په پښتنو کې د (زي) ، (خېل) او (کهول) د جوړېدو پروسه تراوسه لا هم دوام لري .

د اويستا په زړه ژبه کې (ويس) او د هند په ريګويدا کې هم دغه کلمه د کورنۍ او قبيلې په نوم استعمال شوې ده .

دوکتور " ګوستاولوبون "د زړو اريايانو د کورنۍ په بحث کې وايي :

(پخوا د دوی د ژوند او معاشرت اساس په کورنۍ ټینګ وو ، ټول خلک خپلو پلرو او نیکونو ته منسوب کېدل ، بلکې دوی د خپلې کورنۍ پرستش کاوه ، کوزده ، تولد او تناسل یې د دې جهته مذهبي مبارک دودونه بلل چې د دوی پښت پاتې شي او تېر یې ډېر شي ، زوی پر دوی ډېرګران وو او زیږېدل یې هم خوښي وه او د زوی نه درلودل یې د کورنۍ ورانی او د پلرو د نامه ورکېدل ګڼل .)

د پورته تاریخي تشریحاتو څخه دا معلومېږي چې پخوا هم د پښتنو اجتماعي ژوند پر کورنۍ ولاړ وو او دا ټولنیز دود ترنن پورې هم په پښتنو کې ټینګ دی .

لنډه دا چې پښتنو خپل او سني خوی ، خواص ، سجایا ، اخلاق او داسې نور صفات د خپل اریایي نیکونو څخه په ارث وړي دي .

د پورته دلایلو او حقایقو پر اساس ویلای شو چې پښتانه د "ارین" نژاد خلک دي .

ج:د پښتون تعریف، پښتون چاته ویل کېږي؟

د قران شریف د سورت بقره په (46) ایت شریف کې خدای(ج) د بني اسرایلو قوم ته داسې خطاب کوي : د ایت شریف ترجمه:

((ای د یعقوب اولاده ! زما هغه احسانات یادکړئ ، کوم چې ما پر تاسو کړیدي او دا چې ما تاسو ته پر ټول اهل جهان باندې فضیلت درکړی وو)

خدای(ج) ددې ایت شریف په واسطه اسرایلو ته دا خپل احسانونه ور په یادوی چې د موسی علیه السلام په وخت او ترهغه وړاندې او وروسته یې د اسرایلو سره کړي وو . . .

د خدای(ج) د هغو احساناتو پر اساس چې د خدای(ج) له خوا د اسرایلو د قوم سره شوي دي ، اسرایل نن هم د خدای(ج) په ټولو بندګانو کې خپل ځانونه د خدای منتخب قوم بولي .

اسرایل وایي چې موږ د خدای(ج) پرنورو بندګانو ځکه فضیلت او برتري لرو چې خدای(ج) ټول پیغمبران په اسرایلو کې پیدا کړیدي .

دا رښتيا خبره ده چې الله پاک ټول انبيا عليه السلام په اسرايلو کې پيدا کړيدي ، خو دې نافرمانه او ناشکره قوم له اکثره پيغمبرانو سره چلونه او ټګۍ کړيدي ،دخپلو پيغمبرانو نافرمانۍ يې کړې دي او د هغوی دازار او اذيت سبب شوي دي .

زه په ډېر وياړ او افتخار سره ټولې نړۍ ته دا په ډاګه وايم چې د نړۍ د ټولو ملتونو په منځ کې اسرايل نه ، بلکې " پښتون ملت " خدای(ج) ته ډير ګران ملت دی.

پښتو ن ملت د نړۍ تر بل هر ملت زيات د الله پاک د ستر رحم ، شفقت او مهربانۍ وړ ګرځيدلی دی او ددې ادعا د ثبوت لپاره زه لاندې دلايل لرم:

<u>لومړی دليل :</u>

خدای(ج) په خپل نهايت ستر رحم ، شفقت ، مهربانۍ او مرستې د امو او اباسين ترمنځ پروت " پښتون ملت " سل فيصده د اسلام په مقدس دين مشرف کړي دي چې دا ستر افتخار د نړۍ د بل هېڅ ملت په برخه شوی نه دی ، ځکه چې د عربې ملت په منځ کې هم يهود او نصارا شته ، د ترکي ملت په منځ کې هم يهود او نصارا شته ، د مصري ، ايراني ، پاکستاني او داسې نورو ملتونو په منځ کې يهود ، نصارا او د نورو اديانو پيروان شته ، حتی د پنجشېر د يوې وړې او تنګې درې د څو محدودو تاجکانو په منځ کې لا هم د عبدالرحمن په شان کافر موجود دی .

که د الله پاک مرسته او هدايت نه وای ، نو په پښتنو کې به هم يو خېل يهود ، بل خېل مسلمان او بل خېل به نصارا وای ، يو زی به هندو ، بل زی به يهود ، بل زی بت پرست ، بل زی بودايي يا ګاو پرست او بل زی به مسلمان وای .

دا د الله(ج) مرسته او مهرباني ده چې د امو او اباسين ترمنځ پروت تقريبا اتيا ميليونه پښتون ملت په منځ کې الحمدالله د عبدالرحمن پنجشېري په شان تنها يو کافر هم وجود نه لري او ټول پښتون ملت د خدای(ج) په مرسته او هدايت د اسلام په مقدس دين مشرف شوی مسلمان ملت دی .

د پورته دلايلو په اساس موږ ويلای شو چې:

<u>" پښتون ملت " د خدای(ج) په مرسته مسلمان ملت دی ، ځکه چې الله پاک په خپل فضل او کرم سره "پښتون ملت " سل فيصده د اسلام په مقدس دين مشرف کړی دی .</u>

کله چې موږ د پښتون په اړه خبرې کوو ، معنا يې داده چې موږ د مسلمان په باره کې خبرې کوو ، ځکه چې هر پښتون مسلمان دی .

د پورته دلايلو پر اساس موږ نړۍ ته په ډېر وياړ سره داسې ويلای شو چې:

پښتون يعنی مسلمان، پښتون ملت يعنې مسلمان ملت.

دوهم دليل :

که موږ د اسلام د پرمختګ تاريخ ته متوجه شو ، نو دا به راته معلومه شي چې د نړۍ اکثره ملتونه د مسلمانانو د توري په زور د اسلام دين قبول کړيدی چې ژوندی مثال يې د مکې د قريشو د ابوسفيان ډله ، ايرانيان پاکستانيان او داسې نور ملتونه دي چې د مسلمانانو د توري په زور يې اسلام قبول کړی ، خو پښتون ملت د الله(ج) په فضل او مرحمت د اسلام مقدس دين په خپله خوښه او رضا قبول کړی .

پښتنو د اسلام مقدس دين ځکه په خپله خوښه او رضا قبول کړی چې د اسلام مقدس دين (99٪) د پښتنو د فطرت يعنې "پښتو او پښتونولۍ" سره برابر وو .

کله چې پښتون ملت د خدای(ج) په مرسته ، مهربانۍ او هدايت په خپله خوښه او رضا د اسلام په مقدس دين مشرف شو ، نو يې د اسلام د پرمختګ په خاطر د الله(ج) د رضا د حاصلولو لپاره مقدس جهاد ته ملا وتړله او د نړۍ تر بل هر ملت يې د الله(ج) د رضا لپاره زيات جهاد وکړ .

د هند په قاره کې چې نن هرڅومره مسلمانان شته پدی کې د پښتون ملت د جهاد او تبليغ تاثير تر بل هرچا زيات ته برخه لری .

د پورته دلايلو پر اساس موږ نړۍ ته دا برملا اعلانولای شو چې :

پښتون ملت د خدای(ج) په مرسته او مهربانۍ "مجاهد ملت" دی .

دريیم دليل:

خدای(ج) د پښتون ملت افرادو ته د ځینو قومونو د افرادو په تناسب د عدالت کولو توان ورکړی دی ، همدا علت دی چې د پښتون ملت مشران ، پاچاهان او امپراطوران د نړۍ د نورو قومونو د مشرانو ، شاهانو او امپراطورانو په انډ ول ، خورا عادل کسان دي .

نو پر دې اساس موږ ویلای شو چې " پښتون ملت " د خدای(ج) د رحم او شفقت وړ ملت دی چې د ځینو نورو قومونو په تناسب یې په پښتنو کې د عدالت عالي جوهر زیات ایښی دی .

پس موږ ټولې نړۍ ته دا په ډېر افتخار ویلای شو چې:

پښتون ملت د خدای(ج) په مرسته او مهربانۍ "عادل ملت" دی .

د پورته دلایلو په استناد موږ ویلای شو چې پښتون ملت د خدای(ج) د مرستې ، مهربانۍ او شفقت وړ ملت دی او په لنډ ډول پښتون داسې تعریفولای شو :

پښتون ملت یعنې مسلمان ملت.

پښتون ملت یعنې مجاهد ملت .

پښتون ملت یعنې عادل ملت .

څرنګه چې الله پاک په خپل فضل او کرم سره پښتون ملت سل فیصده د اسلام په مقدس دین مشرف کړی دی ، پښتون ملت ته یې د الله (ج) په لاره کې په خپل سر او مال د جهاد کولو توان ورکړی دی او په پښتنو کې یې د عدالت جوهر ایښی ، نو پر دې اساس موږ ویلای شو چې:

پښتون ملت د الله(ج) ډېر ګران ملت دی .

د پورته عیني او تاریخي حقایقو پر بنیاد موږ پښتون ته داسې خطاب کولای شو :

ای پښتونه ! ته په نړۍ کې په ویاړ او سرلوړۍ سره ژوند کوه ځکه چې ته مسلمان ، مجاهد ، عادل او د الله (ج) د ډېر ګران ملت غړی یې .

په بل عبارت :

پښتونوالي يا پښتونتوب وياړ دی ، ځکه چې هر رښتينی پښتون مسلمان ، مجاهد ، عادل او د الله(ج) د ډير ګران ملت غړی دی .

د پښتون ملت د ټولنيز نفس،ملي غروراوروحياتو په باره کې علا مه عبد الحی حبيبې داسې وايي:

لکه نور ملتونه چې ځانته خپل خصايص او ملي روحيات لري په همدې ډول پښتون ملت هم ځانته يو بيل ټولنيز نفس لري چې دغه پښتني نفس پښتون ملت د نورو ملتونو څخه بيلوي او د دوی د ملت اساس پر مخصوصو اصولو باندې ږدي .

د پښتون ملت د ژوند لارې ، اداب ، دودونه او د تفکر ډول او د ادب اسلوب او د خيالاتو او جذباتو رنګ بالکل له نورو ملتونو څخه بيل دی ، يو پښتون چې هر چېرې وي ، دده خپل خصايص اوروحيات يعنی "پښتو او پښتونولي" دی له نورو خلکو څخه بيلوي .

د ټولنيزو چارو او د بشر د لوړتيا د چارو د فلسفې محقق اوعالم ګستاولوبون داسې وايي:

(روزنه او نور اړونکي عوامل د انسان عقل او ادراک ته تغير ور کولای شي ، مګر د انسان روحيات نه شي وربدلولای او د هغه روحي خصايص نه شي ځنې بيلولای .

هغه وخت موږ يو ملت له خپله حاله او ښتی بولو چې دده

"ملي روح" هم پر بله خوا وګرځي او ملي روحيات ځنې ولاړ شي .)

له نېکه مرغه د پښتنو ملي روح يعنې "پښتو او پښتونولي" لا تراوسه په پښتون ملت کې د سپين غره په شان محکمه او ټينګه ولاړه ده .

"پښتو او پښتونولي" پښتنو ته د خپل نوميالیو نيکونو څخه په ارث راغلې ده .

"پښتو او پښتونولي" د تعليم او تربيې په سبب پښتنو ته ورزده شوې نه ده ، بلکې "پښتو او پښتونولي" پښتنو د خپلو پلرونو او نيکونو څخه په ارث اخيستې ده .

موږ د ا ن هم په پښتنو کې داسې صفات او عنعنات وينو چې زرګونه کلونه وړاندې په زړو اريايانو کې ليدل کېدل .

د مثال په ډول موږ د جرمني عالم دوکتور ویکتورګیګر د خوا د زړواریایانودا تعریف د اوسنیو پښتنو سره مقایسه کوو .

وکتورګیګر وایي: (دوی ته دا ښکاره وه چې موږ د یوه ملته یو ، نژادي او خوني روابطو دوی په خپلو نیکونو او پلرونو پورې نښلول ، دوی خپله ژبه ، دودونه او پښت ، مشترک سره باله ، نو یې خپل ځان (ارین) بللي چې معنا یې نجیب ، شریف او اصیل ده ، دوی هر ښه خوی او د خوښولو اخلاق د ځان مخصوص ارث ګاڼه . . . .)

دې عالم په پورته ذکر شویو الفاظو کې کټ مټ د پښتنو روحیات ، صفات او سجایا ذکر کړیدي .

اوس دا سوال پیدا کېږي چې موږ چا ته "پښتون" ویلای شو ؟

ایا هرهغه څوک چې په پښتو ژبه خبرې کوي هغه پښتون بلل کېږي ؟

ایا هرهغه څوک چې په یوه پښتني کورنۍ کې د پښتني یا ناپښتني مور له نسه څخه پیدا شوی وي ، په پښتو ژبه خبرې کوي دا شخص پښتو ن بلل کېږي ؟

نه خیر ، یوازې په پښتو ژبه خبرې کول او په پښتنه کورنۍ کې د پیدا کېدو پر اساس څوک پښتون کېدای نه شي .

ډېر نا پښتانه اشخاص په پښتو خبرې کوي ، د پښتو او پښتونولۍ د قانون پر اساس دوی ته پښتانه نه ویل کېږي .

د پښتنو په وطن کې ډېر زیات ناپښتا نه خلک ژوند کوي او د پښتنو سره په یوه محیط کې د ګډ ژوند کولو پر اساس یې پښتو ژبه د دوی د مورنۍ ژبې په ډول زده کړې ده ، خو د پښتو او پښتونولۍ د قانون پر اساس دې خلکو ته پښتانه نه ویل کېږي .

د پښتو او پښتونولۍ قانون پښتون په لاندې څو جملو کې تعریفوي:

۱: پښتون هغه چا ته ویل کېږي چې په ورځني ژوند کې د پښتو او پښتونولۍ د قانون مراعات کوی .

۲: پښتون هغه چا ته ویل کېږي چې په ورځني ژوند کې د هغو صفاتو خاوند وي چې د پښتو او پښتونولۍ قانون د یو پښتون کس لپاره مشخص کړیدي .

۳ : پښتون هغه چا ته ویل کېږي چې په ورځني ژوند کې د پښتو او پښتونولي د قانون د خورا لوړو صفاتو یعنی دیني او انساني جواهرو خاوند وي .

۴ : پښتون هغه چا ته ویل کېږي چې پښتو او پښتونولي د هغه "ملي روح " وي .

۵ : پښتون هغه چا ته ویل کېږي چې په ورځني ژوند کې د هغه روحیات ، خواص ، نفسیات ، اخلاق ، جذبات ، افعال او اعمال د " پښتو او پښتونولي " له قانون سره برابر وي .

۶ : پښتون هغه چا ته ویل کېږي چې په ورځني ژوند کې ټینګه عقیده او نور ټول ښه خویونه ، ښه اخلاق ، ښه صفات ، ښه افعال او ښه اعمال د ده مخصوص صفت وي .

۷ : پښتون هغه چا ته ویل کېږي چې " پښتو او پښتونولي " دده فطرت وي .

۸ : د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتون هغه چا ته ویل کېږي چې په ورځني ژوند کې په هرځای او هر وخت کې د پښتنو ، پښتو ژبې ، ملي خپلواکۍ ، ملي حاکمیت ، د پښتونخواد مځکنۍ بشپړتیا ، د پښتنو د دیني ارزښتونو ، ملي ګټو او ملي نوامیسو څخه دفاع خپل پښتني فرض وبولي .

۹ : پښتون هغه چا ته ویل کېږي چې د هغه د ورځني ژوند ټول کړه وړه او نظر او عمل د " پښتو او پښتونولي " له قانون سره برابر وي .

۱۰ : پښتون هغه چا ته ویل کېږي چې د پښتو او پښتونولی د قانون مطابق د هغه نظر او عمل د پښتون ملت ، پښتو ژبې او د پښتونخوا هیواد په خدمت کې وي .

د پورته دلایلو پر اساس موږ ویلای شو :

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق یو کس ته هغه وخت پښتون ویل کېږي چې د خورا لوړو دیني ، پښتني او انساني جواهرو خاوند وي .

هرهغه کس چې د پورته ذکرشوو لوړو دیني ، پښتني او انساني جواهرو خاوند نه وي ، هغه کس پښتون نه بلل کېږي ، که څه هم هغه کس په پښتو خبرې کوي ، په پښتنه کورنۍ کې د پښتون پلار او د پښتنې موره پیدا شوی وي .

هر هغه پښتون چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق په خورا لوړو ديني ، پښتني او انساني جوهر مجهز نه وي هغه شخص پښتو ن نه بلل کېږي ، ځکه چې هغه شخص پښتني ملي روحيات يعنی پښتو او پښتونولی نه لری او تش کالبود دی .

هغه کس چی پښتو او پښتونولي نه لری هغه شخص د پښتني فطرت څخه خالي دی او بې فطرته شخص پښتون کېدای نه شي .

د "پښتو او پښتونولي" د قانون مطابق يو رښتينی پښتون بايد حتما پښتني غرور ، پښتني ښاغلتوب ، پښتني مېړانه ، پښتني غيرت ، پښتني توره ، پښتني همت ، پښتني عهد ، پښتني وفا ، پښتني عزت ، پښتني خواخوږي ، پښتني عدل ، پښتني انصاف ، پښتني رښتينی جهاد ، پښتني شفقت ، پښتني ښېګڼه ، پښتني مهرباني ، پښتني وروري ، پښتني صله رحمي ، پښتني شرافت ، پښتني ايثار ، پښتني قرباني ، پښتني استغنا ، پښتني صبر ، پښتني قناعت ، پښتني زغم ، پښتني حوصله ، پښتني زيار ، پښتني هاند ، پښتني تکړه توب ، پښتني سپېڅلتوب ، پښتني ښه اخلاق ، پښتني پاکوالي ، پښتني فضيلت ، پښتني عقل ، پښتني پوهه ، پښتني علمدوستي ، پښتني معنويت ، پښتني تدبير ، پښتني روغه ، پښتني سوله دوستي ، پښتني ښه سړيتوب ، پښتني انسانيت ، پښتني توازع ، پښتني غنا ، پښتني اسلاميت او دين پروري ، پښتني مېلمه پالنه ، پښتني همسايه پالنه ، پښتني پنا ورکول ، پښتني ننواتي ، پښتني بخښنه ، پښتني سخا ، پښتني ډوډۍ ماري ، پښتني وطندوستي ، پښتني خپلواکي غوښتنه ، پښتني ښه عمل ، پښتني پاک زړه توب ، پښتني چغه ، پښتني سادګي ، پښتني زيړ توب ، پښتني ښه ويل ، پښتني لښکر ، پښتني خيرغوښتنه ، پښتني مظلوم دوستي ، پښتني ظالم د ښمني ، پښتني پت ، پښتني سيالي ، پښتني اصيلتوب ، پښتني نجات ، پښتني باداري ، پښتني لوی لمني ، پښتني بدرګه ، پښتني درونداوالی ، پښتني بې تملقي ، پښتني ايمانداري ، پښتني عقيده ، پښتني باور ، پښتني ډاډ ، پښتني ثبات ، پښتني استقامت ، پښتني غښتلتوب ، پښتني رښتنولي ، پښتني سالم وجدان ، پښتني حيا ،پښتني مينه ، پښتني وفا ،پښتني کرکه ، پښتني عفت ، پښتني عصمت ، پښتني ناموس داري ، پښتني جرګه ، پښتني مساوات ، پښتني فيصله ، پښتني بدل ، پښتني غچ اخيستنه ، پښتني احسان منته،پښتنی نمک حلالی ، پښتني لوړهمتي او داسې نور غوره پښتني صفات ولري .

يو رښتينی پښتون بايد هرو مرو پورته ذکرشوي عالی صفات ولري ، او د دې صفاتو په درلودلو وياړي ، هغه خپل ارثي او فطرتي صفات وبولي .

هر څوک چې پورته ذکر شوي عالي ترين ديني او انساني صفات ولري هغه ته "پښتون" ويل کېږي .

هر پښتو ژبی چې پورته عالي ترين اسلامي او انساني صفات ونه لري هغه پښتون نه دی او هغه ته بايد پښتون ونه ويل شي ، هغه صرف په پښتو خبرې کوي او په پښتنه کورنۍ کې پيدا شوی دی .

د "پښتو او پښتونولي" د عالي ترينو ديني او انساني صفاتو لرلو پښتنو ته په منطقه او نړۍ کې دوستان او هم دښمنان پيدا کړيدي ، چې موږ په لاندې څو جملو کې د پښتنو په اړه د هغو د دوستانو او دښمنانو تبصرو ته يوه لنډه اشاره کوو .

يو ايرانی پښتون ضد شخص چې ځانته عالم وايي د پښتنو يعنې افغانانو په باره کې داسې وايي:

هر فرد افغان (د افغان څخه د ده مطلب پښتون دی) اول خودش و بعد قوم افغان را برگزيده خدا (ج) ميداند ، وهيچکس را در روی زمين برابر افغانی نمی پندارد ، که اين فضيلت را نگارنده براي ملت ايران ارزو ميکند ، وقتی يک فرد افغانی طايفه وقوم خود را برای نگارنده می شمرد ، بياد سخن داريوش کبير افتادم که با چه لهجه پر از مباهات نژاد خودش را مينويسد :

(. . . پارسي فرزند پارسي - ايراني فرزند ايراني .

د ايراني عالم دا خبره مطلق دروغ ده ځکه چې د داريوش په وخت کې د " ايران" لفظ د منطقې په ادبياتو کې وجود نه درلود) .

مګر د دې ايراني نقاد برخلاف يو بل خارجي محقق د پښتنو د ملي غرور او ښه صفاتو په باره کې داسې وايي:

(که د يو خورا بيوزلي ، لوڅ او بربنډ پښتون څخه پوښتنه وکړې چې څوک يې ؟

دی به په ډېر غرور او مباهات سره درته ووايي چې زه (پښتون يم) ، دده د لهجې څخه به د پښتون ملت غرور او له سيما څخه به يې د پښتونولي علويت ښکاره کېږي او تا به په درانه غيرت ، خورا متانت او وقار سره داسې تر اثر لاندې کړي چې ته به وا يې چې دی باداراو زه غلام يم) .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس یو پښتون باید هر وخت او په هر ځای کې په ډېر ویاړ سره ووایي چې زه "پښتون" یم او همېشه او هرځای په دې وویاړي چې "پښتون" دی .

خوشال بابا هم په خپل پښتون ملت نازېږي او داسې وایي:

د افغـــان (پښـــتون) پـــه ننـــګ مـــې وتړلـــه تـــوره
ننګیـــــالی د زمـــــانې خوشـــــال ختـــــک یـــــم

یو بل پښتون شاعر داسې وایي:

د اســـلام نـــه پـــس دا فخـــر رالـــه بـــس دی
چـــې پښـــتون یـــم ځـــه زاخېـــل او ځـــه بـــارک .

مولوي عبدلحمید افغاني په تاریخ افغانیه کې داسې لیکي:

په پښتنو کې د شرافت معیار دادی چې سړی (پښتون) وي

او یو پښتون ته د غیرت راوستلو لپاره دا وینا بس ده چې ده ته وویل شي (ته پښتون یې او داسې ناوړه کار کوې ؟)

په پښتنو کې تر ټولو سخت قسم دادی چې یو پښتون ووایي:

(زه به پښتون نه یم که داسې وکړم ، یا داسې ونه کړم) .

سید جمال الدین افغان په تتمه البیان کې د پښتنو په باره کې داسې وایي:

(هر پښتون که څه هم فقیر وي دا خیال لري چې دی تر هرچا شریف دی ، ځکه چې پښتون دی) .

انګریز کرنیل میلسون د افغانستان په باره کې تاریخ لیکلی دی او د خپل تاریخ د لومړي فصل په اخر کې د پښتنو په باره کې داسې وایي:

(پښتانه پر خپل هېواد مین او په خپل قوم یعنې پښتونوالی مغروردي).

د : د پښتون ملت په باره کې د بلغار د باد نظر :

سترمحقق علامه عبدالحی حبیبي د پښتون ملت د نسل ، روحیاتو ، نفسیاتو ، عقایدو ، صفاتو ، اخلاقو او نور هر اړخیزې مطالعې وروسته داسې وایي چې د زړو اریایانو د زمانې راهیسې داسې عقیده موجوده وه او پښتانه مشران همېشه په دې عقیده وو :

کله چې د بلغارباد راوالوت ، نو د پښتون ملت د "دماغ" ، "لمنې" او " بازو " څخه ومښتی .

مورږ دلته د بلغار د باد په باره کې د لرغونو اریایانو د عقیدې په باره کې یو څو جملې لیکو او بیا په دې باره کې یو څو جملې کاږو چې د دې خبرې معنی څه شی ده چې د بلغار باد د پښتون ملت د دماغ ، لمنې او بازو څخه ومښتی . . .

د بلغارباد کوم باد ته ویل کیږی ؟ :

په لرغونو زمانو کې اریایان په دې عقیده وو چې د بلغار باد چې د هرشي څخه ومښلي ، نو په هغه شي کې تر نورمال حالت زیات ډېروالی راځي .

د مثال په ډول که د چا کښت د بلغار باد ووهي ، نو د هغه سړي د کښت حاصل تر نورمال حالت څو ځله زیات حاصل کوي او په ولس کې هم تر نن پورې دا اصطلاح موجوده ده چې که یو سړی د خپل جایداد څخه تر نورمال زیات حاصلات واخلي ، نو عام خلک وایي چې د پلاني کښت د بلغار باد وهلي وو ، نو ځکه یې دومره زیات حاصلات واخیستل .

د بلغار د باد اصطلاح تنها د کښت په باره کې نه استعمالېږي ، بلکې دا د ژوند د هر شي په باره کې لکه حیوانات ، باغونه ، اولادونه ، مېږونه ، کښتونه ، پوهه ، توره ، مېړانه ، دسترخوان ،...او داسې نورو مواردو کې استعمالېږي .

د دوی په باورد بلغار باد د عادي باد په شان نه دی چې کله راوالوزي ، نو د عام او خاص د کښتونو ، باغونو ، کورونو ، انسانانو او حیواناتو او نورو ټولو شیانو څخه مښلي .

د بلغار باد عادي باد نه دی او نه د عام ولس سره تعلق لري ، د بلغار باد تنها د خاصو انسانانو د کښتونو ، باغونو ، مالونو ، مېږونو ، دماغ ، توري او داسې نورو شيانو څخه مښلي .

د زړواريايانو عقيده پر دې وه ، د چا چې به مړونه ډېر وو ، نو دوی به ويل چې د پلاني کورنۍ د بلغار باد وهلې ده ځکه يې مړونه دومره زيات دي ، د پلاني کښت او رمه د بلغار باد وهلې ده ځکه يې حاصلات او رمې دومره ډېرې شوي .

د بلغار د باد اصطلاح تر نن پورې هم د لوی کندهار په لرې کليو او باندو کې د عام ولس په منځ کې په عين مفهوم (د زياتوالي په معنا) استعمالېږي کوم چې زړو اريايانو استعمالول .

په لوی کندهار کې نن هم په عام ولس کې دا اصطلاح ډېره عامه ده چې وايي:

د بلغار باد د نورزو د دسترخوان ، د عليزو د توري ، د کاکړانو د دماغ او د الکوزو د پزې څخه مښتي دي .

رښتيا هم نورزي دسترخوان لري او سخي خلک دي ، عليزي تورزن او مېړني خلک دي ، په کاکړانو کې ښه عالمان شته او الکوزي ډېر ژر په قهر کېږي .

پخوانيو اريايانو په حقيقت کې د خدای(ج) هغه مهرباني او شفقت د بلغار د باد په نامه يادول چې الله پاک به د يو فرد ، کورنۍ ، قوم يا ملت پر مال ، اولاد ، کښت ، پوهه او نورو شيانو وکړل .

اوس بيرته خپل اصلي موضوع ته راګرځو چې د بلغار د باد او د پښتون د دماغ ، بازو او لمنې څخه د مښتلو معنا څه شی ده .

1 : د بلغار باد پښتون د دماغ څخه مښتی دی:

علامه عبدالحی حبيبې صاحب په دې باره کې چې د پښتنو د دماغ څخه د بلغار باد مښتی دی داسې وايي:

پښتون ملت ته خدای(ج) دومره پوهه ورکړې ده چې دوی د نړۍ د نورو ملتونو په شان په سياسي ، اقتصادي او ټولنيزو ساحو کې د خپل ملت لپاره نظام جوړولای شي ، هغه په ښه ډول کنټرول او اداره کولای شي .

دتاريخي شواهدو ، حقايقو او اسنادو پر اساس موږ ويلای شو چې پښتون ملت تر بل هر ملت وړاندې د نظام جوړولو او نظام چلولو پوهه ، علم ، تدبير او مهارت زده کړيدی او نړۍ ته يې ښود لی دی .

د تاريخي شواهدو پراساس پښتنو د پيشداديانو د سلطنت په دوره کې چې د ګيومرتن د پاچاهۍ ځخه شروع کېږي دلومړنی شاهي دولت جوړول ، دتاج او تخت دود رواجول ، ښاري مدنيت ايجادول ، ښارونه جوړول ، دمرض تشخص او درمل ورته جوړول ، زراعت رواجول او حيوانات اهلي کول او داسې نور د پښتنو د عالي دماغ او پوهې نتيجه ده .

پښتنو پورته ذکرشوي ازښتمند خدمات خپل ځان او نړۍ ته د زردشت دين تر منځته راتګ تقريبا درې زره کاله وړاندې د پښتون پاچا ګيومرتن د تاجپوشۍ وروسته چې د پښتونخوا د بلخ د البرز په غرونو کې وشوه رامنځته کړل .

تاريخ شاهد دی په هغه وخت کې چې موږ پورته ذکرشوي ارزښتونه لرل،زموږد شاوخوا هېوادونو خلک لا دوحشيانو په څير ژوند کوی.

کله چې پښتنو په بلخ کې شاهي نظامونه ، ښاري مدنيت ، ټولنيزه ترقي ، د صنايعو ايجاد ، د اوسپنې او درملو کشف او استعمال منځته راوړی ، زموږګاونډيانو د وحشيانو په شان ژوند کوی.

کله چې پښتنو دټولنيز نظم او ترتيب لپاره يو داسې ايين (زردشت) منځته راوړی چې پر يوه باد اريي عقيده درلودل ، پدې وخت کې زموږ د شاوخوا هېوادونو اوسېدونکي د وحشيانو په شکل ژوند کاوه او اويستا ددوی د جملې ځخه ځينی د(ديبانو) يا (ديوانو) په نوم يادکړيدی .

په نږدې تاريخ کې هم موږوينو چې د مغلو پرخرابو د هرات د "کرت" کورنۍ ځنګه مرفع او مترقي نظام جوړکړی ، علم ، معرفت ، زراعت ، تجارت او صنعت په دې دوره کې څومره پرمختګ وکړ ، ترڅو د مغلو د بل سپاق تيمور لنګ له خوا دا نظام هم له خاورو سره برابر شو .

د هندوستان په هېواد کې د پښتنو پاچاهانو سلطان بهلول لودي ، سلطان علاوالدين غلجي او شېرشاه سوري نظامی ،اجتماعی او اقتصادی کارنامې د هند د تاريخ ځلانده برخی دي .

د دوی په حاکميت کې اقتصاد او تجارت ډېره ترقي وکړه .

په ټول هند کې لويې لارې او کاروان سرايونه جوړشول او په ښه ډول د هغو امنيت وساتل شو .

په ټول هند کې يو با انظباطه نظام جوړشو چې د سولې ضمانت يې وکړ ، زراعت ته وده ورکړل شوه ، د معمارۍ په باره کې د رهتاس د لويې قلعه جوړول د معمارۍ او نظامي استحکام بې مثاله ښه کار دی .

ددی پښتنو پاچاهانو په دوروکې علم او پوهې زياته وده وکړه ،د ملت سره په عدالت چلن کېده او رعيت به پښتون پاچا ته تر بل هرواکمن په اسانه ډول لاس رسي درلود .

د سولې او امنيت د تامين لپاره د شېرشاه سوري د کليوالي پيوستون نظام نهايت مفيد وو ، غلا ، غل او غدو د منځه تللي وو ، که د چا سره طلا هم وای او تنها په صحرا کې روان وای بيا هم د شېرشاه د عدالت او امنيت په خاطر د هغه څخه چا نه شوای غلا کولای .

د ماليې راټولولو او د دولت د خزانې د ډکولو لپاره يې بهترينې طريقې انتخاب کړې وې ، نظام د فساد څخه خلاص وو ، د پوستې نظام په هند کې د پښتنو شاهانو ابتکار وو .

که د هند د موسيقۍ او هنر د دنيا څخه د "عادل شاه سوري" او دمالوي د پښتون پاچا "باز بهادر" ابتکارات وايستل شي ، نو د هند د موسيقۍ او هنر دنيا به نيمګړې پاتې شي .

2: دبلغار باد د پښتون د بازو څخه ومنښتی:

علامه عبدالحی حبيبې صاحب په دې باره کې چې د بلغار باد د پښتون د بازو څخه ومنښتی داسې وايي:

پښتون ملت ته خدای(ج) دومره مېړانه او د بازو زور ورکړی دی چې دوی د نړۍ د نورو ملتونو په شان د خپل هېواد ځمکنۍ بشپړتيا ، ملي حاکميت ، ملي خپلواکۍ ، ملي ګټو او ملي نواميسو څخه د تاريخ په اوږدو کې په خپله توره او بازو دفاع کړې ده .

د تاريخي شواهدو ، حقايقو او اسنادو پراساس موږ ويلای شو چې پښتون ملت د خپل هېواد دځمکنۍ بشپړتيا ، ملي حاکميت ، ملي خپلواکۍ ملي ګټو او ملي نواميسو څخه په خپل لوړهمت ، تېره توره اوقوي بازو د دفاع کولو توان لري .

3- د بلغار باد د پښتون د لمنې څخه ومښتی:

علامه عبدالحی حبیبي صاحب په دې باره کې چې د بلغار باد د پښتون د لمنې څخه ومښتی داسې وايي:

پښتون ملت ته خدای(ج) ډېره لويه لمن ورکړې ده .

د دې خبرې معنا دا ده چې د پښتون ملت په قلمرو کې چې کوم اقليتونه ژوند کوي پښتانه له هغوی سره په ډېره مهربانۍ چلن کوي .

د پښتنو په حاکميت کې د قومي او ديني اقليتونو سر ، ناموس ، عزت او مال محفوظ دی او د پښتو او پښتونولي د قانون په چوکاټ کې د خپل ديني مناسکو د ادا کولو حق لري .

د تاريخي شواهدو ،حقايقو او اسنادو پر اساس موږ ويلای شو چې اکثريت پښتانه پاچاهان او امپراطوران د نړۍ له خورا عادلو واکمنانو په ډله کې حسابيږي .

که موږ د لوی احمد شاه بابا ، ميرويس نيکه ، سلطان بهلول لودي ، شېرشاه سوري ، سلطان غياث الدين غوري او نورو پښتنو شاهانو او امپراطورانو واکمنۍ ته نظر واچوو او هغه د نړۍ د نورو هېوادونو د شاهانو مخصوصا د ايراني او مغولي شاهانو د ظلمونو سره مقايسه کړو ، نو په ښکاره ويلای شو چې پښتانه پاچاهان او امپراطوران د نړۍ د عادل ترينو پاچانو او امپراطورانو له جملې څخه شمارل کېږي .

دا چې د پښتنو د لمنې څخه د بلغار باد مښتی دی دلته د دې خبرې معنا دا ده چې پښتانه واکمنان د خپل پښتون رعيت او نورو اقليتونو سره په عدل ، انصاف ، بخښنې ، سخاوت او مهربانۍ چلن کړی دی او وبه يې کړي .

دوهم فصل

په پښتو نخوا کې د پښتنو د اوسېدو تاریخ ته د ېره لنډه اشاره:

کله چې مونږ د پښتون له کلمې سره مخامخ کېږو او یا یو څوک وایي چې زه پښتون او یا پښتنه یم ، نو د پښتون د کلمې اورېدل یو متجسس انسان مجبوروي چې د پښتون د کلمې په هکله لږ ډېر تحقیق وکړي او په دې ځان پوه کړي چې:

پښتون څوک دی ؟

په نني افغانستان او پاکستان کې چې هرڅوک د " پښتون" نوم واوري ، سمدلاسه په دې پوهېږي چې دا د ستري پښتونخوا د اصلي اوسېدونکو یعنې ستر پښتون ملت نوم دی ، د دې ملت هر نارینه شخص "پښتون" بلل کېږي او هرې ښځېنه ته یې " پښتنه" ویل کېږي .

کله چې پوه شو چې (پښتون) د پښتون ویاړلي ملت نوم دی ، نو په دې هم باید ځان پوه کړو چې:

ایا پښتون ملت د دې هېواد اصلي اوسېدونکي دي او که د بل کوم هېواد څخه دلته را مهاجر شوي دي ؟ .

که د دې هېواد اصلي اوسېدونکي وي ، نو د کوم وخت راهیسې دلته ژوند کوي ؟

د تاریخ په اوږدو کې دا ملت په دې خپل هېواد یعنې پښتونخوا کې بادار اوسېدلي دی او که د پردو غلام اوسېدلی دی ؟

د دې ملت دجوړښت اساس پر کومو ارزښتونو ولاړ دی ؟

کوم ارزښتونه دي چې د دې ملت د پاېښت اوبري سبب شوی دی؟

د دې ملت اخلاق ، روحیات ، رسم ، رواج او عنعنات څه ډول دي ؟

دا ملت د کوم قانون پیروي کوي ؟

په دې ډول نور په سلګونو سوالونه طرحه کېدای شي او دې ټولو سوالونو ته مناسب ځواب ورکول د عالمانو او محقیقینو ډېر زيات تحقیق او زحمت ته ضرورت لري .

زه چې نه عالم او نه محقق يم او يو ساده او کم سواده پښتون يم او د يو پښتون په حیث د پښتون ملت ، د پښتنو د تاريخ ، د پښتنو د ټاټوبي يعنې پښتونخوا ، د پښتنود مورنۍ ژبې (پښتو) او د پښتنو د فطرت او ملي روح (پښتو او پښتونولي) سره د زړه له کومې مينه لرم ، نو په دې اساس پورته يادو شويو مسايلو ته په ډېر لنډ ډول يو ازې يوه اشاره کوم ، که په دې هکله زما په کارکې په علمي او تحقیقاتي ساحه کې هر ډول نيمګړتيا وي ، هيله ده چې ګران لوستونکي او عالمان به ما وبخښي ، ځکه چې زه يو عالم ، محقق او ليکوال نه يم .

پښتونخوا د پښتنو ابدي او ازلي ټاټوبی و او انشا الله د قيامت تر ورځې پورې به دا پاکه پښتونخوا د توريالیو او ننګيالیو پښتنو مسکن او مدفن وي .

د نړۍ ستر محققين او موريخان (استاد کهزاد ، استاد حبيبي ، کرستن سن ، دينکرد ، ډاکتر توراويانا ، اولف کيرو او داسې نور) په دې باوردي چې پښتانه د هغه زمانو راهيسې په پښتونخوا کې اوسېږی چې د تاريخ په ياد نه دي او لا تر اوسه هم پښتانه د خپلو نيکو پر ځمکه يعنې پښتونخوا پراته دی .

تر نن پورې چې عالمانو او څېړونکو د پښتنو د تاريخ په باره کې هرڅه معلومات په لاس راوړي دي ، دا ثابتوي چې د پښتون ملت او د پښتنو د تاريخ ريښه او تراو همېشه د پښتونخوا په جغرافيه پورې اړه لري .

يو ملت چې په کومه جغرافيه کې اوسېږي تاريخ يې هم په هغه جغرافيه کې جوړېږي او په نړۍ کې د هغه ملت او هغې جغرافيې په نوم ياد يږي .

د مثال په ډول:

د فرانسويانو تاريخ ، د فرانسې تاريخ بلل کېږي او د فرانسې تاريخ د فرانسويانو تاريخ بلل کېږي .

د جرمنانو تاريخ د جرمني تاريخ بلل کېږي او د جرمني تاريخ د جرمنانو تاريخ بلل کېږي .

د هنديانو تاريخ د هند تاريخ بلل کېږي او د هند تاريخ د هنديانو تاريخ بلل کېږي .

په همدې ډول موږ ويلای شو چې د پښتونخوا تاريخ د پښتنو تاريخ دی او د پښتنو تاريخ د پښتونخوا تاريخ دی .

د پورته تاريخي شواهدو څخه دا ثابتېږي ، چې له تاريخ څخه وړاندې زمانو راهيسې بيا ترنن پورې پښتانه په پښتونخوا کې اوسېدل او د پښتنو تاريخ د پښتونخوا تاريخ دي.

د تاريخ په اوږدو کې داسې هم پېښ شوي دي ، چې پښتنو پاچاهانو د پښتونخوا د جغرافيې څخه د باندې پر ګاونډيو هېوادونو لکه هند ، ايران او د مرکزي آسيا پر ځينو هېوادونو هم پاچاهي کړې ده .

په پښتونخوا کې د پښتنو ليکلي تاريخ د پښتنو د لومړي پاچا ، ګيومرتن د زمانې څخه را پيل کېږي ، چې تقريبا د زردشت دين تر پيدا ايښت او د غرغښت تر پاچاهۍ څو زره کاله وړاندې يې د بلخ د البرز په غرونو کې تاجپوشي وکړه .

د دې لپاره چې ګران لوستونکي په اسانه او ښه ډول پرې وپوهېدلای شي ، د پښتنو تاريخ به پر لاندې څو برخو ووېشو او هرې برخې ته به يې يوازې يو ډېره لنډه اشاره وکړو ځکه چې دا کتاب د تاريخ کتاب ندی .

لومړۍ برخه

په بلخ کې د پښتنو لومړي پاچاهان:

1: پیشدادیان:

پیشدادیان څوک دي ؟

مونږ دلته د پیشدادیانو دورې ته ډېره لنډه اشاره کوو.

سترمحققین او مورخین لکه استاد کهزاد ، استاد عبدالحی حبیبي ، کریتنسن ، اولف کیرو ، دینکرد او توراویانا او داسې نورعالمان ټول په یوه خوله په دې عقیده او باور دي چې پارتان= پارداتان د پیشدادیانو بل نوم یا ژباړه ده او پیشدادیان پښتانه دي .

پارتان د یو قوم نوم دی او پارت د یوې سیمې نوم دی ، چې ددغه قوم په نوم یادېږي .

دوی د باختر د سیمې اوسېدونکي او د باختر د اریایي کتلې له ډلې بلل کېږي .

پارت او پارتان لکه د دوی او د دوی د خاورې له نامه څخه چې د دوی په نوم یې شهرت موندلی دی ، په ښه توګه څرګندېږي چې د باختر د اریایي قبیلې یوه څانګه همدا پکت یا پښت او پخت دي .

پکتان یا پختان یعنې پختي چې د دوی نوم د بخدي په اویستایي کلمه کې چې د بلخ ډېر پخوانی نوم دی ، اغېزغورځولی دی ، هماغه نومیالی قوم دی چې د ویدي سرودونو د لرغوني کتاب ریګویدا څخه ترنن پورې یې په ټولو زړو اریایي سرچینو کې ئې نوم ، نښان ، تاریخي دریځ او د استوګنې سیمې ښودل شوي دي ،

چې تاریخ د "پښتون ملت" په نوم پېژندلي دي .

د پښتنو دارياېي قبيلې هغه برخه چې د هندو کش په جنوب کې راکوز شول ، د سپين غر په دواړو خواوو يعنې د اريانا په جنوب شرق سيمو کې مېشت شول ، دا ولس د ريګويدا په سرودونو کې په بيلو بيلو ډګرونو کې د پښت يا پکت په نوم ياد شوي دي او د ځينو پاچاهانو نومونه يې هم په ريګويدا کې ذکرشوي دي .

د اريانا هغه جنوب شرق سيمه چې د(سپيتا ګونا ګيري) سپين غره پر شاوخوا پرته ده او (پښت= پخت= پکت= پښتانه) پښتانه په کې مېشت شول د پښتيا يا پکتيا په نوم يې شهرت وموند .

د تاريخ پلار هيرودوت هم پښتانه د پکتيوس او د دوی سيمه يې د پکتيکا او يا پکتيا په نوم ياده کړې ده چې اساس يې پښتيا يا پختيا دی او د دې سيمې پر اختيا تر سند پورې رسېدل .

تاريخ پوه ډاکتر تورا ويانا وايي چې: پارداتان عينا د پيشداديانو ژباړه ده او پيشداديان پښتانه دي او دا پيشداديان د بلخ يا بخدي لومړی شاهي کورنۍ ده ، چې يما يې اخري او مشهور ترين پاچا دی .

ټول بې طرفه مورخين او محقيقين پيشداديان= پارداتان= پارتان = پښتانه بولي .

ډاکترتورا ويانا پيشداديان د پارداتانو ژباړه بولي .

وتلي مورخ او محقق شاغلي کهزاد دا ثبوت وړاندې کوي ، چې پارتان د بلخ= بخدي سره تړاو لرونکي پښتانه دي ، چې د بلخ= بخدي =بختي په نامه کې يې هم اغېز ليدل کېږي .

د هيرودت په وينا ، دې قوم پر پختيا او پختيښا (پکتيا او پکتيکا) باندې هم خپل نومونه کېښودل چې د پښتنو = پشتنو = پختنود سيمواو وطنو معنا ورکوي .

استاد حبيبي وايي چې: پيشداديان= پارتان= پارداتان= پښتانه په اويستا کې د(پره ذاته) په نوم يادشوي دي ، د بلخ په دې شاهي کورنۍ کې ډېرستر او وتلي پاچاهان تېرشوي دي چې يو پاچا او لوی پهلوان يې هوشينګه د پره ذاته= پيشداد = پښتون په نوم ملقب وو .

د نړۍ ډېر مورخان او محققين په دې باور دي او ددوی په اثارو کې بلخ ، د هندوکش درې ، د سپين غره شاوخوا درې يعنې ټوله پښتونخوا د ويدې سرودونو او اويستايي يشتونو د منځته راتلو اوهم د(زراتوشترا) د (اويستا) د ليکلو ځايونه ښودل شوي دي .

د پورتنيو حقايقو او تاريخي خبرنو څخه دا معلومه شوه ، چې د بلخ = بخدي لومړی شاهي کورنۍ يعنې پيشداديان پښتانه وو .

د ګيومرتن پاچاهي :

د بلخ د شاهي کورنيو سلسله د پيشداديانو = پاردا تان = پارتانو = پښتنو څخه شروع کيږي .

د پيشداديانو سلطنت د زردشت ايين د پيدا ايښت څخه تقريبا درې زره کاله وړاندې منځته راغلی دی .

د دې شاهي کورنۍ موسس او مشر ګيومرتن (ګيو مرت ، ګيومرد ، ګيومرث) نومېده .

تاريخ پوهان وايي چې ګيومرتن لومړی پاچا و چې د جامواغوستل يې رواج کړل ، لومړی يې په خپله د ببرد پوست څخه جوړشوي کالي واغوستل او بيا دده د قوم خلکو دده پيروي وکړه او د حيواناتو د پوستونو څخه يې د ځانونو لپاره کالي جوړکړل او وايي غوستل .

تاريخ پوهان وايي چې په دی منطقه کې ګيومرتن او دده قوم لومړنی انسانان وه چې د لومړي ځل لپاره يې د حيواناتو د طريقې څخه خلاف د انسانانو په ډول خواړه برابر او د انسانانو په ډول ئی وخوړل .

ګيومرتن ، د بلخ د البرز په غرونو کې د خپل قوم لپاره د اوسېدو ثابت او مشخص ځای تعين کړی او د کوچيتوب ژوند ئی پای ته ورسوی .

د دې خبرې معنا داده ، چې په دې منطقه کې ګيومرتن لومړی مشر و چې د خپل قوم د کوچېتوب ژوند ته يې د زردشت دين تر پيدا ايښت تقريبا درې زره کاله وړاندې د پای ټکی کېښود .

په بله وينا پښتون د دی منطقی لومړی ملت دی ، چې د زردشت دين تر پيدا ايښت تقريبا درې زره کاله وړاندې يې د کوچې توب د ژوند څخه مېشته يا ځايي ژوند پيل کړ .

د تاريخي حقايقو پر اساس ګيومرتن لومړنی انسان او د پښتنو ملي مشر و چې خپل ملت يې د کوچېتوب له ژوند څخه ځايي او مېشته ژوند ته رهنمايي کړ .

ګیومرتن لومړی سړی و ، چې د سوما ، له بوټي څخه يې شراب را وایستل .

فردوسي وايي :

د دې لپاره چې د قوم مشر يا پاچا د نورعادي رعيت څخه فرق وکړي او ولس يې په اسانۍ سره وپيژني او احترام يې وکړي ،د پښتنو مشر ګیومرتن لومړی ملی مشر و چې د قوم د مشر يا پاچا په صفت ئی د قوم له خوا تاج پرسر کېښود او پر تخت کېناستی او په نړۍ کې ئی دلمړی ځل د پاره د تخت او تاج دود ايجاد کړی .

د پورته ذکرشوي تاريخي حقيقت معنا داده چې:

۱: پښتون ملت د نړۍ لومړی ملت دی چې د کو چې توب څخه يې د مېشته يا ځايي ژوند پيل وکړ .

۲:پښتون ملت د نړۍ لمړی ملت دی چی د خپل ستر د پټولو په خاطر يی لباس ايجاد کړی،لباس يی واغوستی او خپل ستر يی په پټ کړی پدی ډول يی بشريت ته د لباس د اغوستلو طريقه ورزده کړه.

۳: پښتون ملت د نړۍ لمړی ملت دی چی د انسان په ډول يی دخوراک د خوړلو طريقه ايجاد کړل اود نړۍ نورو انسانانو ته يی د انسان په ډول د خوړلو طريقه ورزده کړل.

۴:پښتون ملت دبشريت لمړی ملت دی چی شاهی نظام يی ايجاد کړی ګيومرتن يی خپل پاچا کړی او ټو لی نړۍ ته يی د شاهي نظام جوړښت وروښوده .

۵:پښتون ملت دنړۍ لمړی ملت دی چی شاهي تاج يی ايجاد کړی او د خپل پا چا پر سر يی کښيښود او ټو ل بشريت ته يی د تاج معنی ،ارزښت او استعمال ور وښود.

۶: پښتون ملت د نړۍ لمړی ملت دی چی د خپل پا چا د پاره يی شاهی تخت ايجاد کړی او ټولی نړۍ ته يی د شاهی تخت ارزښت او استعمال وروښودی.

فردوسي طوسي وايي چې ګیومرتن او دده زوی سيامک د ديوانو سره په جګړه کې ووژل شول او د پښتونخوا د چارو واګې د ګیومرتن د لمسي او د سيامک د زوی "هوشنيګ" په لاس ورغلی .

اويستا د شراو تياری تولو قوتونو ته ديوان يا ديبان ويل ،په همدی ليحاظ د مرکزي آسيا څخه پر بلخ حمله کوونکو انسانانو ته چی د پښتنو تمدن او سوله ايز ژوند يی د منځه وړی ،په پښتونخوا کښی يی شراو فساد جوړوی ديوان ويل کيدل.

د هوشنګ يا هوشينګه پاچاهی:

استاد حبيبي وايي چې په اويستا کې دا ذکر شوي دي چې په پښتونخوا کې يو لوی پهلوان وجود درلود چې نوم يې (هوشينګ) و او دا هوشينګ د ګيومرتن د اولاده څخه و او دده لقب پره ذاته = پيشداد = پښتون و چې د بلخ د البرز په غره کې يې د (اناهيتا) د رب النوع لپاره قربانی کولې ، د ديوانو سره جنګېده او پر اوو (7) هېوادونو يې پاچاهي کوله .

جرمني عالم دينکرد وايي چې د دهقانی رسم ، د ملکيت اصل دحکومت او پاچاهی کولو دود او د ولس ساتنه همدغه هوشينګ او دده کورنی (پيشداديانو = پښتنو)ايجاد کړل .

سراولف کيرو او استاد احمدعلي کهزاد وايي چې پيشداديان پښتانه وو او ددوی پاچا هوشنګ په خپل هېواد پارتا يا پښتونخوا کې سلطنتي نظام درلود او ده په خپل نظام کې عدل ، انصاف او نظم منځته راوړي وو ، ښارونه يې ودان کړل او د خپل ولس د سوکالی لپاره يې نوې لارې چارې ايجاد کړې .

فردوسي وايي چې هوشينګ له ډبرې څخه اوسپنه راوايستله .

نخســـــــتين يکـــــــی ګـــــــوهر امــــــد بـــــــه چنـــــګ
دانـــــــــش زاهــــــــن جــــــــدا کـــــــرد ســــــــنګ
چوبشـــــــــناخت اهنګــــــــري پيشـــــــــه کـــــــرد
کجـــــــــــازوتبر وتيشـــــــــــــه کـــــــــرد
ســــــــــرمايه کــــــــرد اهـــــــــن اب ګــــــــون
ان ســـــــــنګ خـــــــارا کشـــــــــيدش بــــــــرون

هو شينګ ځلو ښت کاله په عدل او انصاف پر خپل پښتون ملت پا چاهي وکړه .

د تهمورث پاچاهي:

ترهوشينګ وروسته د پيشدادي کورنۍ بل غړي د(تهمورث) په نوم په بلخ کې پاچا شواو د ېرش کاله يې د خپل يوهوښيار وزير(شيدسپ) په مرسته په ډېرعدل او انصاف پر خپل ولس حکومت وکړ.

دتهمورث اويستائی نوم ، ، تخمه او روپه، ، دی او دا پا چا په اويستا کښی د ، ،وسلوال، ، په نوم هم ياد شوی دی.

تهمورث ته په اويستا کښی " ديوبند " هم وايي ځکه چې ده ديوان پر پښتونخوا باندی دحملوکولو ځخه بند کړل ، په بله وينا تهمورث پر پښتونخوا د مرکزي آسيا اوننني ايران له خوا دتورانيانو او مازندران د اوسيدونکو وحشيانو حملې بندې کړې .

د تهمورث پاچا په وخت کې پښتنو ډېره ترقي وکړه ، د وړيو وريښل ، د کاليو سکښت او ګنډل ، د حيواناتو اهلي کول ، د آس ، قچرې ، خره ، اوښ ، غوايي او نورو ځخه د ژوند په چارو کې استفاده کول هم د دې پاچا په وخت کې رايج شول ،حتی د ليک او لوست اساس کښيښودل شو...

د پورته تاريخي حقيقت ځخه دا معلومېږي چې پښتون ملت او دولت د ټول بشريت د ترقۍ ، پرمختګ او د ورځني ژوند د هوسا تېرولو اوسوکالۍ لپاره خورمه اسانتياوې برابرې کړې دي .

په بله وينا پښتون ملت د ټول بشريت د هوساينې او سوکالۍ لپاره د تمدن ، مدنيت ، ترقي ، پرمختګ ، ښاري فرهنګ ، زراعت ، ټولنيز ، اقتصادي او سياسي انکشاف اساس او بنياد ايښی دی .

دپورته حقايقو ځخه دا معلوميږی چی پښتون ملت د ټول بشريت او د منطقې د ولسونو د تمدن او پيشرفت منبع وه .

په هغه زمانه کې چې پښتنو په پښتونخوا کې د بشريت لومړی دولت او تمدن ايجاد کړ ، نو دوی د ګاونډيو ملتونو په تناسب ډېر متمدن ښکارېدل او دوی به د پرديو قومونو افرادو ته چې ددوی په

تناسب به ډېر وحشي وو ، د حيواناتو په شان به لوڅ لپړ ګرځېدل "ديوان=ديبان" ويل ، همدارنګه پښتنو به هغو يرغلګرو قومونه ته هم ديوان يا ديبان ويل چې پر پښتونخوا به يې حملې کولې او ددوی مدنيت او دولت به يې له منځه وړه .

د فردوسي د شاهنامې په حواله د پيشداديانو د اخري او ډېر مشهور پاچا نوم "يما" و او يما پاچا نهه سوه کاله پاچاهي کړې ده .

دا خبره د علم سره سر نه خوري ، ځرنګه چې فردوسي خپل معلومات د وخت د ختای نامک (خداينامو) ، د خدای نامک د سرودونو د حافظانو ، د وخت د سپين ږيرو او پوهو کسانو له خولې ځخه اور بدلي وو او هغوی ته بيا نسل پر نسل د خپلو مشرانو ځخه ورنقل شوي وو او يا يې د پخوا زمانې زړې شاهنامې او خدای نامې مطالعه کړې وې ، د ولس دا خبره چې يما نهه سوه کاله پاچاهي کړې وه ، دهغوی مطلب شخصاً د يما پاچاهي نه ، بلکې د پيشداديانو د پاچاهۍ سلسله وه چې تقريبا نهه سوه کاله يې دوام وکړ او يما د پيشداديانو د سلسلې اخري پاچا و .

يما =(يم ، جم ، جمشيد):

د وخت په لحاظ يما د پيشداديانو لومړی پاچا نه ، بلکې اخري پاچا دی ، مګر د ښه شهرت او لوړو کارنامو په لحاظ يما د بلخ د پيشدادي پښتنو پاچاهانو د سلسلې لومړی درجه پاچا بلل کېږي .

ډاکتر احتشام د اويستا د (88-89) " يشتونو " په حواله د يما نوم (يم يا يه مه) ليکلی دی .

په (ويدا) کې د پيشدادي ستر پښتون پاچا نوم (ياما) ليکل شوی دی ، په (اويستا) کې د پيشدادي ستر پښتون پاچا نوم (ييما) ليکل شوی دی .

د ايران فرهنګي غلو ددې لپاره چې د پښتنو ستر پاچا يما ايرانی وبولي ، نو لومړی يې د هغه نوم دايران په پهلوي ژبه کې (يم) وليکی ، وروسته يې په ايراني فارسي کې د يما نوم ،،يم،، ځخه په (جم) بدل کړ .

د انسانانو نومونه د دنيا په هره ژبه کې په اصلي ډول ليکل کېږي ، مثلا (احمد يا محمد) د نړی په هره ژبه کې (احمد يا محمد) دی ، د دنيا په هيڅ ژبه کې احمد په شبرجان نه بدلېږي . . .

خو د ایران فرهنګي غله د پښتنو پاچاهانو ، عالمانو ، پهلوانانو او داسې نورو ارزښتونو نومونه ځکه بدل نوشته کوي چې د غلا لار ورته برابره کړي .

د یما = ییما = یم = یاما = جم = جمشید) معنا (ځلېدونکی ، ځلانده او سترلاربنود) ده .

د نړۍ ټول سترمورخین او محققین چې پخوا یې نومونه واخیستل شول ، پر دې خبره په اتفاق دي چې:

یما د بلخ د پیشدادي پښتنو پاچاهانو د سلسلې اخري پاچا دی او د یما پاچاهي د ولسونو د سوکالۍ ، نېکمرغۍ او هراړخیز پرمختګ دوره وه .

د ویدي مدنیت په دورکې انساني ټولنه پر درې طبقو وېشل شوې وه او د دې طبقاتي وېش ذکر بیا په اویستا کې هم شوی دی چې عبارت وو له:

1: د روحانیونو او مذهبینو طبقه (اثرون یا اثورو) .

2: د جنګیالو یا نظامیانو طبقه (رتشتر) .

3: د بزګرانو یا دهقانانو طبقه (وستریو فشویان) .

یما هم د خپلې پاچاهۍ په دوران کې دغه پورته طبقاتي وېش جاري وساته .

یما د خپل سلطنت قلمرو د(ور) په نامه او پلازمینه یعنی د بلخ ښار د ،،واره،، په نوم بللی .

یما د روحانیو لپاره ددوی د مسلک مطابق وظیفه ټاکلې وه یعنې د روحانینو لپاره یې په غرنیو سیمو کې د عبادت لپاره ځایونه ټاکلي وو ، ترڅو روحانیون د ولس څخه لرې د رڼا د پاچا (لمر) عبادت وکړي .

په همدې ډول د نظامیانو او دهقانانو لپاره هم ددوی د مسلک مطابق وظایف او د وظیفو د اجرا ځایونه تعین شوي وو .

د هغه وخت ولسونه په دې باور وو چې یما د دوی د خدای له خوا د ولسونو د پاچا او ساتونکي په حیث مقرر شوی و ، ترڅو د ولسونو د هوساینې ،سوکالۍ،نېکمرغۍ او ودانۍ لپاره زیاراوزحمت وباسي .

د ولسونو په باور ددوی خدای یما ته د پاچاهۍ د نبني په حیث یوه لکړه ، یو غمی ، یوه توره ، یو کټوری (جام) او یو زرین تیش ورکړي وو ، ترڅو د تیش څخه د ځمکې په کرلو کې کار واخلي .

د ولس په باور ددوی خدای یما ته وظیفه سپارلې وه ، چې د خلکو او څارویو د نسل په ډېرولو کې کو ښښ وکړي .

د ولسونو په باور ددوی خدای یما ته وظیفه سپارلې وه چې د بلخ (واره) یعنې د بلخ یا بخدی ښار اباد کړي او هغه بلخ بیا د خپل ځان او نورو ولسونو د اوسېدو ټاټوبی تعین کړي .

په اویستا کښې د بلخ یا بخدی واره (ښار) د لوړو بیرغونو ښکلی بخدی بلل شوی دی.

ستر پښتون پاچا یما لومړنی پاچا دی چې په لوړه کچه یې د تمدن او ښاریتوب اساس کېښود ، ټولنیز ژوند یې رامنځته کړ ، کرهڼه ، د څارویو روزنه ، د اوسپنې ویلې کول ، د کالیو اوبدل او د هغو سکښت او ګنډل ، د وسلو جوړول ، د جواهراتو جوړول او استعمال ، ختګري او بنایي ایجادول ، د درملو کشف او د هغو استعمالول یې رواج کړل .

د پښتنو لومړی پلازمېنه ښکلی بلخ چې د نړۍ لومړنی ښار و ، په نړۍ کې د علم او تمدن لومړنی مرکز هم بلل کېږي .

لکه وړاندې چې ذکر شول د پښتونخوا اوسېدونکو خپل پښتون پاچا یما د خدای(ج) له خوا د خپل ولس د خدمت لپاره مقرر بللی او د زړه له کومې احترام او درناوی یې ورته درلود ، د دې موضوع په ارتباط یو فرانسوي څېړونکی (مسیو بنونیست) وایي چې یما هغه اریایي شخصیت دی ، چې د اسلام تر منلو وړاندې د نورستان خلکو د ستر رب النوع په صفت د یما د بت عبادت کاوه .

د نورستان خلکو د یما بت د (ایمیرا) په نوم یاداوه او دا بت یې تر ټولو ستر رب النوع بللی او په خپل مرکزي مزدک کې یې ایښودلی و ، دده په نوم یې قربانۍ کولې .

نورستانیان نن هم په خبرو کې د (ایمیرا) په باره کښې خبری کوی.

د اویستا په (9) یسنا کې ددریمې فقرې څخه تر پنځمې فقرې پورې راغلي دي چې:

(د یما د پاچاهۍ پر مهال تودوالی ، سوړوالی ، زوړوالی ، مړینه او رخه په دنیا کې نه وه) .

د اویستاد(19) یشت په (13-38) فقرو کې راغلي دي چې:

(د یما په پاچاهۍ کې د نړۍ ژوندون په خوښۍ او خوشالۍ تېر بده او د رنځ او ناورین نښې په کې نه وې).

فردوسي وايي چې یما د ناروغیو د علاج لپاره د داسې درملو پیدا کېدل ممکن کړل چې د مریضانو د مرض علاج به پرې کېده ، یما له یو ځای څخه بل ځای ته د سیندونو له لارې په کښتیو کې سفرونه کول . . .

فردوسي وايي چې یما په خپل عقل په ښایسته بلخ کې لوړې ماڼۍ جوړې کړې او په هغو ماڼیو کې یې دځان مینځلو لپار تشنابونه جوړ کړل ، د جنګ وسلې یې جوړې کړې او د فوځیانو په واسطه یې هغو وسلو ته نومونه هم پیدا کړل .

د پورته تاریخي سندونو په رڼا کې موږ دې حقیقت ته رسېږو ، چې ستر پښتون پاچا یما له عقلي او فکري پلوه یو خورا رسېدلی انسان ، د لوړ فکراو ژورخیال خاوند پاچا و .

یما د بشریت په تاریخ کښی لمړی پا چا وو چی دلمړی ځل د پاره یی د ملی جشن فکر ایجاد کړی او په پښتونخوا کښی یی د پسرلی لمړی ورځ یعنی د حمل لمړی تاریخ د نوروزد جشن په نامه ونومولی چی دا اویستا یی نوروزی جشن ، ،دښو ګلو خاوند ، ،جشن بلل کیږی.

اودهغه وخت راهیسی بیا تر نن پوری د نوروزملی جشن په پښتونخوا کښی نمانځل کیږی، د پښتنو ددی تاریخی جشن څخه په تقلید نن ورځ د نړۍ ټول هیوادونه د ازادۍ جشنونه او یا مذهبی اخترونه نمانځی.

د پښتنو د پیشدادي پاچاهانو ټوله دوره مخصوصاً د پښتنو د ستر پاچا یما سلطنت د بشریت د تکامل او تمدن ډېره ستره او ځلانده دوره ده او په دې دوره کې پښتونخوا د ټول بشریت لپاره د تکامل ، ترقۍ او تمدن منبع وه .

2 : ساګزیان:(د سا ګزو دورې ته یو ډېره لنډه اشاره)

ساګزيان څوک وه ؟

محقق او څېړونکي سراولف کيرو وايي ساکان د پيشدادي پښتنو تربوران او په يوه پښتون ملت پورې تړلي خلک دي .

د ساګ = سهاک نوم د پښتنو په سترو کتابونو (ويدا) او (اويستا) کې راغلي دي .

تاريخ پوهان وايي چې د سهاک يا ساګ اصلي نوم (بيوراسپ)او د پلارنوم يې (اروند اسپ) دی ، چې سلسله يې د پښتنو لمړي پاچا ګيو مرتن يا ګيومرث ته رسيږي او مور يې د پيشداديانو د اخري پاچا يما خور(اوداک) وه .

علامه سيد جمال الدين افغان د تاريخي اسنادو په حواله ساګ = سهاک د پښتنو نيکه بولي .

ځينو محققانو او مورخانو د تاريخی سندونو له مخی ضحاک=سهاک=ساګ د غورد سوری پښتنو نيکه بللی دی.

قاضي منهاج سراج جوزجاني د غور د سوري پښتنو ريښه ساګ ته رسوي .

تاريخ پوه او څېړونکی علي قلي ميرزا ، وايي چې ساګ د(هري) په نوم يوه لور درلوده او د هرات د ښار تهداب دې (هري) ايښی دی .

تاريخ پوهان وايي چې په ريګويدا او اويستا کې د پارس يعنې اوسني ايران د هېڅ واکمن نوم نه دی ذکر شوی ، مګر د پښتونخوا د پښتنو پاچاهانو نومونه ذکرشوي دي چې په دې جمله کې د يما او ساګ نومونه هم شته .

د تاريخ پوه ډاکترتوراويانا ، اونوروتاريخ پوهانو او څېړونکو په اند پښتنو ساکانو يا ساګزو زرګونه کاله تر اسلام وړاندې د خپل حکومتونو يو اوږده لړۍ درلودل او اوسنی پارس هم د پښتنو د واکمنۍ يوه برخه وه .

انګرېز څېړونکی او تاريخ پوه اولف کيرو ، وايي چې ضحاک د ساګ عربې شوی نوم دی ، د ساګزو او پيشداديانو دواړو ريښې ګيومرتن يا ګيو مرث ته رسيږې او دواړه پښتانه دي ، څرنګه چې ساګ پښتون و او دې پښتون پاچا هم د نورو پښتنو پاچاهانو په شان پر پارس حکومت کړی وو ، په همدې

وجه ایرانیانو د هغه څخه نفرت درلود او د همدې نفرت پر اساس یې د ساکنوم په جعل شوو اسنادو کې اژداک یا ښامار لیکلی دی .

استاد حبیبې د ساکانو یا ساګزو په باره کې داسې وا یي :

هغه ولایت چې د هامون سیند په کې بهېږي د سیستان په نامه یادېده ، چې په اصل کې ساکستان او په عربي کې سجستان بلل کېږي .

د سا کستان او سېدونکي ساکزي = اسحق زي = ساګزي = سجزي په نامه یادېدل ، نن هم دا پښتو ویونکي افغانه قبیله (ساګزي) د هلمند سیند پرغاړه ، سرپل او ټوله پښتونخوا کې تیت مېشت دي چې ځان له ابدالي دراني قبیلې څخه بولي .

د تېرو ټولو سندونو او حقایقو څخه دا معلومه شول چې ساکان = ساکزي = ساګزي = اسحق زي د پښتنو د ساګزو قبیله ده چې نن هم په پښتونخوا کې اوسېږي او د درانو پښتنو د پنج پای د ځانګې یوه مهمه برخه ده او په ټوله پښتونخوا کې تیت او پرک پراته دي .

د پورته حقایقو پراساس ویلای شو چې :

ساګزي د پیشدادي پښتنو ترېوران دي او د پښتون ملت یوه برخه او سوچه پښتانه دي .

په پیشدادیانو او ساګزو پورې تړلي ټول پاچاهان مخصوصا ډېر مشهور پاچاهان لکه د پیشدادیانو ستر پاچا "یما" او د ساکانو ستر پاچا ساک (ضحاک = سهاک = ساک) دواړه پښتانه پاچاهان وو .

"ساک" د "یما" د خور "اوداک–یا-ودک "زوی او یما د ساک =ضحاک ماما دی .

کله چې د پیشدادیانو پایځوړ یعنې کیانیانو د ساګزو څخه د بلخ پاچاهي دوباره ونیوله ، ساګزیان د خپلې پاچاهۍ د سیمې یعنې بلخ څخه وایستل شول او تر اوږدو لوړو ژورو وروسته تر میلاد یوه پېړۍ مخکې ګندهارا = پېښور ته ورسېدل او هلته یې بیا حکومت جوړکړ او تر پینځمې پېړۍ پورې یې حکومت وکړ .

د ساګزو ددوهمې دورې پاچاهۍ موندل شوې سکې د دوی د څلورو مشهورو پاچاهانو نومونه راښیي چې عبارت دي له:

(مافیس ، لومړی ازیس یا ازیر ، ازیلیس او دویم ازیر) .

اولف کیرو، وايي: د ساکزیو پښتنو طوفان د شرقي او غربي غرو او سیمو څخه په هغه درو ورننوت چې هرات ته ورځي ، د دې لارې ساکزیو پښتنو د هخامنشیانو د امپراطورۍ د(درنجانیا او ارا کوزیا) ایالتونه ونیول او د (درنجانیا) ایالت نوم یې په(ساکستان= ساکزیستان) واړاوه ، د ساکزیو پښتنو د حاکمیت ساحه ترغزني پورې رسېدل چې دا مطلب د هغو سیکو څخه ثابتېږي چې په لاس راغلي .

ساکزیو پښتنو د ګومل او پیوار له لارې ګندهارا = پېښور هم ونیو او ساکزي پاچا مافیس ټیکسلا = ملتان خپله پلازمېنه وټاکله .

ساګ=سهاک =ضهاک:

ترتاریخ وړاندې مشهورو پښتنو پاچاهانو له جملې څخه یو "ساک " دی چې عربان ورته ضهاک وايي او ایرانیان د نفرت له رویه ورته اژدهاک وايي ځکه چې د پارس پر خاروه ئی یرغلونه کړیوه.

د ساګ=ضحاک =سهاک نوم په ریګویدا کښې هم ذکر شوی دی.

د ولس د روایاتو پر اساس "ساک" زرکاله په پښتونخوا کې پاچاهي کړې ده .

په قوي احتمال دا هم د یما د سلطنت په شان اټکل دی ، په حقیقیت کې د ساکزو سلسلې شاید زر کال پاچاهي کړې وي او د ساکزو تر ټولو مهم پاچا همدا "ساک" و ، نو په دې اساس ولسي روایات وايي چې "ساک" زرکاله پاچاهي کړې ده ، لکه د پیشدادیانو د ستر پاچا یما په باره کې چې وايي هغه (900) کاله پاچاهي کړې ده .

د ساک مور د پیشدادي ستر پښتون پاچا یما خور وه او نوم يې (اوداک = ودک) وه .

د ساک اصلي نوم "بیوراسپ" او د پلار نوم يې "اروند اسپ" او د یما په شان شجره یې د پښتنو لومړي پاچا ګیومرتن ته رسېږي .

پورته ذکر شول چې سترپښتون پاچا یما هم د ګیومرتن له اولاد څخه و ، نو په دې اساس ویلای شو چې یما او ساک دواړه څو پښته وړاندې دیوه نیکه لمسیان دي او په یوه پښتنه کورنۍ پورې اړه لري .

سید جمال الدین افغان وایي چې پښتانه د هغه پاچا اولاد دي چې ضحاک = سهاک = ساک نومېږي .

سید جمال الدین نور هم اضافه کوي:

د ځینو مورخینو په حواله پښتانه د ساک اولاد دي .

ځینې نور مورخان او څېړونکي بیا د غور د سوري پښتنو ریښه ساګ ته رسوي .

یو ایرانی محقق ډاکترغلام رضاورهرام په خپل کتاب (حکومت های محلی درشرق ایران) کې داسې لیکي:

په تاریخ کې د یوغوري ضحاک = ساک خبرې شوې دي ، دده د نیکو او خپلوانو له جملې څخه یوتن د سور په نامه په غورکې پاچا شوی دی .

"سوري ماهویه" د ایرن د پاچا(دریم یزدګرد) قاتل هم د دې سوري پاچا له کورنۍ څخه یوتن دی .

یقین ته په نږدې ګومان هغه ضحاک په اصل کې "شاهک" یا سهاک = ساک وو ، وروسته بیا د ضحاک په نوم یاد شوی دی ، همدا اوس هم په افغانستان کې یوه قبیله د "سهاکزي" او یا "شاهک زاد" په نوم شته .

قاضي منهج سراج هم د تاریخي شواهدو په حواله د غور د پاچاهانو نسب ضحاک = ساک ته رسوي .

فردوسي بیا د کابل پاچا مهراب شاه هم دضحاک = ساک د نسل څخه بولي .

داویستا د متن څخه دا ښکاري چې ساک پر ښکلي او متمدن بلخ هغه وخت حمله وکړه چې ایزدي فر(د سلطنت پرتم ځلا) د بریالتوب د مارغه په څېر د پیشدادیانو د ستر پاچا یما څخه جلا شوی و ، نو ساک پر یما باندې بری وموند او دده هېواد یې ونیو.

د اویستا د رام یشت په(19) فقره کې ذکرشویدي چې :

"ضحاک = ساک د "کوي رینتا" په نامه یوه هسکه ماڼۍ ، شاهي پلاز او زرینه چترۍ درلودل" .

تاریخ بلعمي د ضحاک = ساک په باره کې داسې وايي:

" دنوح علیه السلام ترطوفان زرکاله وروسته د سام بن نوح په اولاد کې یو پاچا پیدا شو چې نوم یې ضحاک = ساک و او ټوله نړۍ یې لاندې کړه .

د بشریت د تاریخ په اوږدو کې پاچاهانو یو له بل سره په دې پلمه جنګونه کړي چې یو د بل پاچاهي ونیسي او دا لړۍ تر نن پورې هم روانه ده .

د ساک او د هغه د ماما یما ترمنځ هم د پاچاهۍ د نیولو پر سر جنګ وشو ، په جنګ کې یما ماتې وخوړه او ساک د یما پر ټول سلطنت حاکم شو .

استاد کهزاد د ساک د پاچاهۍ داخلي او خارجي ولایتونه او یا هېوادونه داسې ذکرکړیدي:

لومړی: کورني هېوادونه یا ولایتونه:

1: ارزه

2: شبه

3: فردوسي

4: فردوفش

5: رادو برست

6: دورجرست

7: خیزس بامي

چې په دې کې کابل ، زابل ، غور ، تخارستان ، باختر ، ګندهارا او بلخ بامي هم ورګډ شوي دي .

د اویستا په " وندیداد " کې د پښتونخوا شپاړس قطعې ځمکه ذکر شوې ده چې د هندوکش په شاوخوا کې پرتې وې او دغه سیمه اویستایي خاوره بلل شوې ده .

د اویستا "دمهر" په یشت کې د "خیزس بامي" (دداخلي ولایاتو اووم ولایت) نوم د اریانا د خپلواکو ولسونو د ځلانده ټاټوبي په نوم ذکر شوی دی ، د دې منځني هېواد یعنې "خیزس بامي" پلازمېنه د ښکلي "بلخ بامي" په نوم یاد شوی دی .

دوهم: باندني هېوادونه:

پارس ، توران ، چین، ما چین ، سند ، هنداو روم .

(دلته د روم څخه مطلب ترکیه ده نه د ایټالیا روم)

د پورته ټولو تاریخي حقایقو څخه دا برملا شول چې ستر پښتون پاچا "ساک" د پښتنو په ساګزي قوم پورې اړه درلوده او د پښتون ملت پښتون پاچاوو ، چې دده کورنۍ تقریبا زر کاله په پښتونخوا او دهغې پر شاوخوا هېوادونو پاچاهي کړې ده .

3:د تریتونا یا تریتون پاچاهي:(ایرانیان ئی فریدون بولی)

(دتریتونا دکورنۍ پاچاهۍ ته ډیره لنډه اشاره)

په تیرو پاڼو کښی ذکر شول چی د ساګزو د کورنۍ سلطنت تقریباً زر کاله دوام وکړی.

دمعاصر تاریخ او یا حتی داوسنیو شرایطو په شان کله چی یو کورنۍ یا حزب د بلی کورنی یا حزب د خوا د حاکمیت څخه لیری شی ،نو د حاکمیت څخه لیری شوی کورنۍ یا حزب همیشه پدی تلاش کښی وی چی دوباره دحاکمی کورنۍ یا حزب څخه سیاسی قدرت پلاس راوړی.

دساګزو د کورنۍ د حاکمیت په اخرو وختونو کښی کاوک (کاوه) اهنګرخپل د اهنګری بنۍ یا څرمن د نیزی پر سر دبیرغ په ډول وتړل اود ساګزو د حاکمیت پر خلاف یی ولسونه راو پارول.

دکاوه اهنګر دا د بنۍ یا څرمنی بیرغ د ،،کاویان،، د بیرغ په نوم مشهور شو او تر ډیرو زمانو پوری دا د ،،کاویان،، بیرغ داریایی ولسونو د بری سمبول بلل کیدی.

د پیشدادیانو د کورنۍ یو مبارزکس چې تریتونا یا تراتینه ولد پورګاوددی مشهور اهنګر کاوه ملاتړ ترلاسه کړی او ددی مشهوراهنګر په ملاتړ یې ولسونه دساګزو د حاکمیت پرضد راو پارول او د کاوه اهنګر او ولسی پاڅونو په زور یې د ساګزو تقریباً زر کلن حاکمیت ته د پای ټکی کیښود ، او د پښتونخوا پاچاهي یو ځل بیا د ساګزو د پښتنی کورنۍ څخه دپیشدادی پښتنو کورنۍ ته پلاس ورغلل.

تریتونا دساګزو پر کورنی د ده د بری په خاطر دمهرګان په نوم جشن جوړ کړی چی هر کال بـه دا دبری دورځی جشن تجلیل کیدی،اوهمدارنګه تریتونا پر ساګزو باندی د بری په خوشحالۍ کښی داوبو د رب النوع اناهیتا د پاره سل اسونه ،یوزر غوایی اولس زره پسونه قربانی کړل.

دتریتونا کورنۍ تقریباً پنځه سوه کاله پاچاهي وکړل.

4: کیانیان: (دکیانیانو دوري ته یو ډېره لنډه اشاره)

کیانیان څوک وو ؟

د کي- کاوه یا کیان په باره کې مورخان په دې باور دي چې دا کورنۍ د پیشدادیانو پاتې شونې ده .

مورخین او محققین په دې باور دي چې کیانیان په حقیقت کې هغه پخواني پیشدادیان دي چې د " کاوه " په نامه یې په بلخ کې د پاچاهۍ بله لړۍ پیل کړه .

د پښتنو د دې شاهي کورنۍ د مشرنوم "کاوه کواتا یا کاوه کواته" و ، نوځکه دا کورنۍ د "کي = کاوه = کیاني په نامه مشهوره شوه .

مورخ توراویانا وایي:

په بلخ = بخدي = باخترکې له پیشدادیانو څخه وروسته اویستا د اریانا د یوې بلې ډلې پاچاهانو یادونه کوي چې نوم یې د "کاوه" په کلمې پیلېږي او موږ هغه د "کیاني یا کواني " په نوم یادوو ، ټول له یوې کورنۍ سره ارتباط لري.

"کاوه کواتا " د بلخ د کیانی شاهي کورنۍ او سلطنت موسس دی .

کاوه کوا تا هم د خپل ليرې نيکه ګيومرتن په شان د بلخ شمال ته د البرز په غره کې د پاچاهۍ تاج پر سر کېښود .

د البرزغرونه هغه ځای دی چې د پښتنو لومړی پاچا ګيومرتن هم هلته مېشت شوی او هلته يې د پښتنو دلومړۍ پاچاهۍ اساس ايښی و .

د پورته خبرو معنا دا شوه چې د پښتنو د پيشدادي شاهي کورنۍ او کياني شاهي کورنۍ دواړه يو له بل سره نږدې او په وينه شريکې پښتني کورنۍ دي .

کي = کاوه = کيان د پوه ، لارښود ،هوښيار ،پاچا او امير په معنا ده .

استاد حبيبي وايي:

" اويستا " غرغښت ته په دې خاطر د " کاوه " لقب ورکړی و چې غرغښت لومړی سړی و چې د زردښت ايين يې قبول کړی او د زراتوتشرا او د زردشت د ايين د عمده مرستندويانو څخه وو .

د " کاوه " معنا پوه ، لارښود ،پاچا ،امير او ستر رهنما ده .

استاد حبيبي د اويستا د ژورو خبرونو په واسطه ثابتوي چې د کيانانو اصلي ټاټوبی د هلمند سيمه ده .

د اويستا د بندهش د يويشتم څپرکي په اوومه فقره کې ذکر شوي دي چې کيانسيه (هامون) د کياني کورنۍ ټاټوبی دی .

د اويستا د آبان يشت په (۱۰۵۸)فقره کې راغلي دي:

لوړ همته کي ګشتا سپ د(فرزدانو) د اوبو مخامخ ته د ناهيد لپاره نظر و منلو او هيله يې ښکاره کړه چې پر ارجاسپ او نورو تورا نانو باندې بری حاصل کړي .

دبندهش د(۱۲)څپرکي په پنځمه فقره کې ويل شوي دي چې د (فرزدان)سيندګي ، جهيل يا درياچه په سيستان کې دي او په (زامياد يشت)کې سيستان د کيانيانو ټاټوبی شمېرل شوی دی .

د زاميادیشت د(۹) کردي په (۶۲) فقره کې ذکرشوي دي چې فريعني تاج او تخت په هغه چاپورې اړه لري چې خپل سلطنت په هغه ځای کې جوړکړی چې د هلمند سيند د هامون درياچه يا جهيل جوړوي .

د هلمند سیند او د هامون جهیل د پښتونخوا په سیستان کې پراته دي کوم چې د کیانیانو اصلي ټاټوبی دی .

د پورته تاریخي حقایقو څخه دا ثا بتیږي چې کیاني کورنۍ د پښتنو د پیشدادي کورنۍ پایښور او په ختیه پښتانه دي .

د دوی په حاکمیت کې پښتو ژبه د هغه وخت د لحجی مطابق مروجه وه او د پښتونخوا سیستان یعنې د هلمند د سیند او د هامون دجهیل شاوخوا ددوی د اوسېدو اصلي مرکز و .

دکاوه کواتا پاچاهي:

کاوه کواتا پخپله خپل ځان د تریتونا دنسل څخه بولی ،خودی دتریتونا یا پیشدادیانو د سلسلی په دوام خپل پاچاهي ته دوام نه ورکوی بلکی په خپل نوم دیو بلی شاهی کورنی تهداب ږدی.

د کاوه خاندان سلطنت داسی شکل لری لکه دبارګزودمنځ څخه چی محمد زویا د پوپلزودمنځ څخه چی سدوزو سلطنتونه جوړ کړی دی، خو په حقیقت کښی محمد زی بارګزی او سدوزی پوپلزی دی.

کاوه کواتا (ایرانیان ئی کیقباد بولی) دکیانیانو د شاهي کورنۍ موسس او بنسټ ایښودونکی و .

کاوه کواتا د بلخ د البرز په غرونو کې د پښتنو د پاچاهۍ تاج پر سر کېښود چیرې چې لومړی پښتون پاچا "ګیومرتن" د تاجپوشۍ دود ایجاد کړی وو .

د کاوه کواتا پاچاهي دعدالت،وروروليۍ اوبرابرۍ پرستنو ولاړه وه .

د کاوه کواتا په نظر د پښتونخوا ټول وګړي د برابرو حقوقو خاوندان وو اوهېڅا پر بل برتري نه درلوده،کاوه کواتا په پښتونخوا کښی د عدالت او انصاف پر ستنو ولاړ نظام جوړ کړی او خپل ملت یی د سوکالۍ او خوشحالۍ پر لور رهبری کاوه.

دولس څخه دکاوه کواتا هیله داوه چی په ژوند کی دصداقت،رښتیا ،نیکۍ اوښیګڼی لمن ټینګه کړی،ځکه چی پا چا په خپله داویل چی زه پدی باور پایم او له خدایه ډیر بیریږم.

لنډه دا چې کاوه کواتا د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق په پښتونخوا کې په عدالت او انصاف حکومت کوي .

دکاوه یوسا - یا - کوي اوسن پاچاهي.

کاوه یو سا(ایرانیان ئی کیکاوس بولی) د کاوه کواتا ، زوی دی او تر پلار ورسته د پښتنو پاچا شو.

کاوه یوسا دکیاني کورنۍ تر ټولو ستر پاچا بلل کېږي .

د یوسا ، معنا هیله ، غوښتل ، تقاضا اوخوښی درلودل دي .

کاوه یوسا ، د خپلو نیکونو او ټولو پښتنو په شان د غرونو سره مینه درلودله او خپل تاجپوشي یې د "زریفیه" په غره کې وکړل .

کاوه یوسا ، د زریفیه په غره کې د اوبو د رب النوع "اناهیتا" لپاره قربانۍ کولې ترڅو دی د نړۍ پر نورو پاچاهانو لوړ او سترکړي .

کاوه یوسادزریفیه غره پرسراووه (۷) لوړې مانۍ جوړې کړې وې.

استاد حبیبې وایي:

تر کاوه کواتا وروسته دده زوی کاوه اوسن = کاوه یوسا دبخدي = بلخ پر پلازکېناست ، داوسن معنا هیله یا خوښي ده .

کاوه یوسا د غیری اریایي پردیو عناصرو سره ، چې د حماسي روایاتو پراساس د اوسني ایران د شمال د مازندران په ځنګلونو کې اوسېدل ، جنګونه وکړل او پرهغوی یې بري ترلاسه کړي.

په اویستا کې دغه ځنګلي خلکو ته دیبان یا دیوان ویل شوي دي.

(پښتانه د افغانستان په افسانوی او داستانی تاریخ کی-۳۵۹ مخ)

د تاريخ پوهانو له نظره کاوه يو سا ځکه پر مازندران يرغل وکړی چی د هغی سيمی خلګ ورته پردی ښکاريدل، دوی په ځنګلونو کښی اوسيدل ځکه چی د مازندران زياته برخه په ځنګلونو پو ښل شوی ده،د ځنګلونو اوسيدونکو اوږده ويښتيان،اوږدې ږيری او ببرسرونه درلودل او ارياييی تباره نه پيژندل کيدل،شايد ددی کبله وو چی اويستا ددیبانو يا ديوانو په نوم ياد کړل.

اويستا وايي چې غښتلي کاوه يوسا يا کاوه اوسن د زريفيه دغره پرسر داوبو رب النوع اناهيتا لپاره سل آسونه ،زرغوايي اولس زره پسونه د دې لپاره خيرات کړل چې د پاچاهانو ستر پاچا شي ،د پوهانو د څيړنو له مخی دا د زريفيه غرهم په بلخ کښی پروت دی.

د کاوه هوسروايا - هئوسره وه پاچاهی.

ددی پښتون پاچا نوم په اويستا کښی ، ،کاوه هوسروايا ، ،دی

خو ايرانيان يی (کی خسروبولی)

کاوه هوسروايا د سيا ورشا نا زوی او د کاوه يوسا لمسی دی.

څرنګه چی د کاوه هوسروايا پلار سياورشانا د توران د پا چا افراسياب د خوا وژل شوی وو نو پدی سبب د خپل نيکه کاوه يو سا تر مړينی ورسته کاوه هوسروايا د بلخ په ښار کښی خپل تاجپوشی وکړل.

کاوه هوسروايا د کياني کورنۍ اخيري پاچا وو ،خودښو اوسترو کارو په ليحاظ ددی کورنۍ تر ټولو ستر او غښتلی پاچا وو.

استاد حبيبې د "کاوهوسروايا "د کياني کورنۍ داخيري پاچا په باره کې داسې وايي:

کله چې کياني فرتم (کياني فر) په کاوه هوسر وايا پورې اړه پيدا کړه ، نو د هغه په مرسته يې لوی کارونه وکړل ، زور ، قوت ، مينه ، ښکلا ، برم او پرتم دده په برخه و .

هوسروايا د کياني شاهنشاهۍ هېوادونه بيرته سره ونښلول چې له همدې امله په اويستا کې دي د(خشتري هن کريمو) يعنې د هېوادونو د نښلونکي او د شاهنشاهۍ د رامنځته کېدونکي په نوم ياد شوي دي .

کاوه هو سروايا په خپل هېواد کې د سلطنت د کولو داسې يو سيستم رامنځته کړی چې پرعدل او انصاف ولاړ وو او د هر مظلوم شکايت اورېدل کېده .

هغه يو مهربانه او د صله رحمۍ لرونکی پاچا بلل شوی دی .

کاوه هو سروايا به هميشه د خپل خدای په دربار کې دا دعا کوله چې:

" ای خدايه که ښه مې کړي او که نابنه ، له خپل جنت نه مې بې برخې نه کړې . "

د پورته دلايلو څخه دا روښانه معلومېږي چې د کاوه هوسروايا واکمني د پښتو او پښتونولۍ د قانون مطابق چلېده .

بالاخره د کياني کورنۍ اخيري پاچا "کاوه هو سروايا " د خپل عمر په اخيري وختونو کې د ځينو عواملو پر اساس په خپله خوښه په پوره سوله ييز ډول خپله پاچاهي يو بل پښتون"اوروت آسپه = اتريت = بيت نيکه" ته وسپارله او په خپله د خپل خدای په عبادت مصروف شو .

هوسروايا و " اوروت آسپه = اتريت = بيټ نيکه " ته د خپل ستري امپراطورۍ د تاج او تخت د سپارلو پر وخت دا لاندې نصيحتونه هم وکړل .

د ظلم او ناروا څخه هميشه ځان وساته .

د چارو په سرته رسولو کې هميشه د عدل او انصاف څخه کار واخله .

هر کار په پوهه سره سرته رسوه .

ولس ته ازار مه رسوه .

په خبرو کې د بدو الفاظو څخه ځان ژغوره .

5: دآسپه کورنۍ پا چاهي:

(دآسپه کورنۍ پاچاهۍ ته ډېره لنډه اشاره)

آسپه کورنۍ څوک وه ؟

سترجرمني محقق "دینکرد" وايي چې آسپه کهول هم د بلخ دتېرو شاهي کورنیو لکه پیشدادیان ، ساکان اوکیانیانو سره تړلي پښتنې کورنۍ وه ، همدا علت شو چې کاوه هوسروایا خپل دستري امپراطورۍ تاج په خپله خوښه او رضا په خپل لاس د اوروت آسپه (داویستا اتریت) پر سرکېښود او هغه ته يې مبارکي وویله ، د فردوسي په شاهنامه کې د دې موضوع په باره کې داسې بیت راغلی دی .

ایـــــــن تــــــــاج نــــــــوبر تــــــــو فرخنـــــــــــده بـــــــــاد
جهـــــــــــان سربســــــــــــرپیش روي توبنـــــــــــــده بـــــــــاد .

کله چې کاوه هوسروایا خپل سلطنت و "اوروت آسپه = اتریت = بیتې نیکه" ته په خپله خوښه او رضا وسپاره ، نو اوروت آسپه یعني بیټ نیکه د پښتنو پاچاشو او د پښتونخوا په تاریخي ښکلي پلازمېنه بلخ کې پر پلاز کېناست .

دبلخی اوروت اسپه = لهراسپ =بیټ نیکه دواکمنۍ مهال ته په کتلو دغه حقیقت په ښه ډول څرګندیږی چی نوموړی په پوره صداقت سره د کاوه هوسروایا ښخه اوریدلی نصیحتونه په عملی ډګر کښی پلی کړی ول،او مذهب ته یی په پام اړولو سره هڅه وکړل چی شیطانی اندیښنی یی په فکر او ذهن باندی غلبه پیدا نکړی،له همدی امله یی په بلخ کښی یوه لویه او ښکلی اتشکده (اورتون) د خلګو د مذهبی دودونو د نمانځلو د پاره جوړه کړل.

بیټ نیکه به تل خلګو ته په ویناوو کښی په تکرارسره ویل چی:

- ای خلګو له خدای (ج) ښخه وویریږی.

- هیڅ کله د خدای (ج)له درباره مه نا هیلی کیږی.

- خدای (ج) سندونه، غرونه مځکه، او له هغو نه را تاو هسک اسمان را پیدا کړیدی.

- مونږ باید د تمی دزیاتیدو څخه ځان وساتو.

- مونږ باید خپلو ناپوهیو او کمزوریو ته پام واړوو.

- مونږ باید په خپلو کښی جوړه او روغه سره ولرو.

-په عدالت یا نیاو باندی خوشحاله اوسیږ...او کینه په زړه کښی مه ساتیږ.

بیټ نیکه به تل خپل ولس ته ویل چی:

عدل او نیاو به دده لاره وی او په هغه به عمل کوی.

شیخ بیټ یا بیټ نیکه ډېر مهربان ، نېک فطرته او د ښو اخلاقو او محسناتو خاوند او ډېر عادل پاچا و .

بیټ نیکه په ډېر عدل او انصاف په پښتونخوا کې خپلې پاچاهۍ ته دوام ورکړي ترڅو د هېواد د شمال څخه پر پښتونخوا د تورانیانو د حملې په نتیجه کې د خپل هېواد په دفاع کې مړشو او دده ترمرګ وروسته دده زوی غرغښت د پښتنو پاچا شو او د پښتونخوا په ښکلې پلازمېنه بلخ = بخدي کې پر پلازکېناست .

غرغښت = غرشاه سپ = ګرشاسپ:

مورخ استاد کهزاد وایي "د غرغښت د پلار نوم د اویستا (اتریت = اتریط = بیټ نیکه) دی ، ښاغلی کهزاد په دې باوردی چې د اویستا "اتریت" دبلخ د "تریتا" د قبیلې د ساما د څانګې د "سم یا شم" د اولادې څخه دی .

دغه د اویستا اتریت په حقیقت کې د پښتنو د نیکونو له جملې څخه بیټ = بیټې = شیخ بیټې = بیټ نیکه دی .

د پښتنو دوه نور نیکونه د اویستا "سرند = سربن" او "غرغښت" دي .

غرغښت یا ګرشاسپ د اویستا په یشتونو کښی د تل پاته سړی په نوم یاد شوی دی.

دعامو وګړو په منځ کښې تراوسه لا داسې کيسې او افسانې شته چې غرغښت داسې قوي پاچا او پهلوان وو چې د عوامو په نظر مرګ يې نه درلود او تراوسه لا د پښتونخوا په دريو سيمو يعنې د کابل د ده سبز،باميان او يا ريګ روان په يوه غار کښې بيده دی.

د غرغښت د واکمنۍ لويه کارنامه د پښتونخوا د شمال څخه د تورانيانو د حملومخنيوی او د پښتونخوا متحد او خپلواک ساتل و .

د غرغښت بله ستره کارنامه دا وه چې دده د سلطنت په دوران کې "زراتوشترا " د زردښت" د ايين موسس نړۍ ته راغلی او د "زردښت" ايين يې منځته راوړي .

د زردشت ترايين وړاندې پښتنواو ددې منطقي نورو اقوامو پر يو واحد معبد عقيده نه درلوده او د طبيعت پر زياتو عناصرو لکه اوبه ، باد ، اور ، لمراو داسې نورو يې عقيده درلوده او د هغو پرستش او عبادت به يې کاوه .

خوکله چې د زراتو شترا له خوا د زردشت ايين منځته راغی ، دې ايين پښتانه او ټول بشر د يو واحد خالق عبادت ته چې د

"اهورا مزدا " په نوم يې ياداوه را وبلل .

که څه هم د زردشت ايين يو الهي دين نه وو او نه هم د دې ايين بنياد ګزار "زراتوشترا " دخدای(ج) پيغمبر و ، خو بيايې هم تر پخوانيو خرافات پرستيو ډيره ښه لاره ولس ته معرفي کړه ، چې پر خپل ځای به د زردشت دايين ځينو لاربنونوته يولنډه کتنه وکړو :

خرنګه چې د يهودي دين کتاب "تورات" دکاتوليک دين کتاب "انجيل" او د سيکانو ددين کتاب د "ګرنت" په نوم يادېږي ، په همدې ډول هغه کتاب چې د زردشت ايين په کې ليکل شوی وو ، د " اويستا " په نوم يادېده .

ستر پښتون پاچاغرغښت هم پر "اويستا " يا د زردشت پر ايين ايمان راوړي او هغه کتاب يې د خپل دين په حيث قبول کړی او له دې سببه د اويستا ايين ښه پرمختګ وکړي .

غرغښت د زردشت پر ايين عقيده درلوده او د زراتوشترا لوی حامي او مرستيال وو ، د همدې ملاتړ له امله د زردشت ايين د پر پرمختګ وکړ او د دې ملاتړ له امله د غرغښت نوم څو ځله په اويستا کې ذکرشوی دی .

اويستا غرغښت ته د "کاو ، سترمشر ، سترلارښود ، پوه ، هوښيار ، رهنما او نور ښه "القاب ورکړيدي .

سترمحقق او مورخ استاد کهزاد د پښتنو د دروسترو نيکونو په باره کې داسې وايي:

په اويستا کښی د "اتريت "په نوم ذکر شوی شخص د پښتنو بيټ نيکه دي ،يا په بل عبارت بيټ نيکه په اويستا کښی د ، ،اتريت، ، په نوم ذکر شوی دی.

د بيټ نيکه زوی غرغښت د پښتنو بل نيکه دی .

په اويستا کښی د(سرند) په نوم ذکر شوی شخص د پښتنو بل نيکه (سربن) دی ،يا په بل عبارت دپښتنو نيکه سربن په اويستا کښی د ، ،سرند ، ، په نوم ذکر شوی دی.

داويستاغرغښت داويستاد " داتريت زوی دی ،اتريت د ساما د تريتا د قبيلې دساما د کهول څخه دی ، ساما د سم ياشم دکهول څخه دی ، سم تر دريم پښت وروسته دتورک دکهول څخه دی او تورک دشيد سب دکهول څخه دی او شيد سب د تور دکهول څخه دی او تور ديما دکهول څخه دی په پورته ډول غرغښت دنسل په سلسله يما ته رسيږي .

د اويستاپه "ارام يشت " کې د غرغښت په باره کې ويل شوي دي چې غرغښت د اتريت زوی دی ، اتريت د ساما زوی دی ، ساما د سم ياشم زوی دی .

دا " يشت "نور زياتوي چې اتريت (بيټ نيکه) دوه زامن درلودل چې د يوه نوم " اورواخشه "او د بل نوم غرغښت وو.

اورواخشه ښه اديب او قانون پوه و اوغرغښت وتلی پهلوان او د جګړې د ډګر اتل و ، غرغښت او دده پلارشيخ بيټ = بيت نيکه دواړه د هنديانو ، چنايانو او توررانيانو سره جنګېدل او هغوی يې د ځان تابع کړل .

پوهانو او محققینو غرغښت نه یوازې یولوی پاچا بللی دی ، بلکې هغه د رستم ولد زال څخه هم ستر پهلوان بلل شوی دی ، چې په خپل ټول عمر کې یوځل یې هم ماته خوړلې نه ده او پر ټوله پښتونخوا یې چې د خپل نېک او فاضل پلار بیټ نیکه څخه په میراث ورته پاتې شوي وو په عدل او انصاف حکومت کړی .

دغرغښت د سلطنت پلازمېنه دبلخ = بخدي ښکلی ښار و او پر ټوله پښتونخوا یې واک چلا وه .

یوخارجي محقق مستېر دغرغښت د واکمنی دقلمرو په باره کې داسې وایي:

" غرغښت د کابل د مشهورو پهلوانانو له جملې څخه و ، دده ستري او هیجان پاروونکي کارنامې په کابل ، ارغنداب ، زابل ، ګندهارا ، ننګرهار ، قندهار ، لوګر ، ګردیز ، غزني ، سیستان ، زرنج ، زمینداور ، کاکړیستان ، پښین ، تخارستان او بلخ = بخدي په سیموکې یادېدلې .

غرغښت د خپل سلطنت په دوران کې د " زرنج " ښار چې اوس د نیمروز ولایت مرکز دی جوړکړی دی .

غرغښت د زرنج د ښار د جوړولو لپاره د دېرش زره جنګي بندیانو او د روم او هند د اینجینرانو څخه کار واخیست .

فردوسي طوسي د غرغښت ژوند د اخیري لحظواو د غرغښت د وصیت په باره کې چې سام او نریمان ته یې کوي د زرنج د ښار ذکر په دې ډول یادوی .

زه پیـــــــــــري و مـــــــــــرګ را بـــــــــــاره نیســـــــــــت
بـــــــه نـــــزدکس ایـــــن هـــــردو را چـــــاره نیســـــت .
یکـــــــي شـــــــهرنو ســـــــاختم چـــــــون " زرنـــــــج "
بســـــــي ګـــــنج ګـــــرد اوریـــــدم بـــــه رنـــــج .
بـــــه تومانـــــدمش چـــــون مـــــن ابـــــاد دار
بفرزنـــــد مـــــان هـــــم چنیـــــین یـــــاد ګـــــار .
پـــــس ازمـــــن چنـــــان کـــــه پـــــیش خـــــداي
بنـــــازد روانـــــم بـــــدي ګـــــر ســـــراي .

غرغښت د ناروغۍ په لسمه ورځ ، د څه خوړلو هیله ښکاره کړه او پر خپل ځای کېناست ، خوتر لږ خوړلو وروسته يې سا بنده شوه ، سام او نريمان دواړه يې راوغوښتل او غرغښت ورته وويل:

د ژوند شپې مې اخر ته رسېدلې دي او د عمرلمر مې له دېواله پناه شوی دی .

غرغښت په وصيت کې سام او نريمان ته دېرڅه وويل . . .

غرغښت د ژوندانه په اخيرو شېبو کې سترګې پورته د آسمان خواته واړولې او د خدای(ج) په دربارکې يې داسې دعا وکړه .

ای خدايه ! چې بل شريک دی نشته ، د ټولو موجوداتو او کايناتوخالق ته يې ، ځمکه او اسمان تا پيدا کړيدي ، ټول پاچاهان ستا په امر ژوندي دي او ته د ټولو پاچاهانو ستر پاچا يې ، ځمکه او آسمان ستا دي او ته وربادنې پاچاهي کوې ، ټول پاچاهان ستا بنده ګان دي ، دا وروستۍ خبرې وې چې د غرغښت له خولې څخه راووتلې او د دې سره يې ځان حق ته وسپاره .

د پورته تاريخي شواهدو څخه دا ثابته شوه چې ستر پښتون پاچا غرغښت د آسپه کورنۍ يو ستر پاچا وو او پرټوله پښتونخوا او د هغې پر شاوخوا هېوادونو يې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق په عدل او انصاف حکومت کوي .

هغه د واحد خدای پيرو او پر يو خدای يې عقيده درلوده .

سربن = سرند :

سربن څوک وو ؟

اسدي طوسي په ګشتاسپ نامه کې سربن د زابل د پاچا ګورنګ شا پاچا لمسی بللی او په اويستا کې يې نوم "سرند " دی اويا د سرند په نوم يادشوی دی .

استاد کهزاد په دې باور دی چې سربن د پښتنو د درېو نيکونو(بيتني يا بيټ نيکه ، غرغښت او سربن) له جملې څخه يوتن دی .

دا درې واړه پاچاهان په پای کې د پيشداديانو د پښتني شاهي کورنۍ سره تړاو لري .

سربن هم د پښتنو د هغو مشهورو پاچاهانو څخه دی ، چې نوم يې په اويستا کې ذکر شوی دی .

په غرغښت نامه کې چې اسدي طوسي ليکلې ده سربن يو داسې قوي شهزاده ، قوي پهلوان او جنګيالی معرفي شوی دی چې غشي يې ترفولادو هم تېرېدل .

د سربن د دولت بيرغ سپين رنګ درلود او په منځ کې يې لمراو سپوږمۍ ځای پرځای شوي وو .

6:د تاريخ په اوږدو کښې د پښتو ژبې څرک.

ددی د پاره چی د پښتون ملت د ژبی په باره کښی مونږ معلومات تر لاسه کړو ،نو دا ضروری خبره ده چی د پښتون ملت د نژاد ، د استوګنی ځای او ژبی ته په څو جملو کښی يو ډيره لنډه اشاره وکړو.

دنړی د عالمانو او محقيقينو د څيړنو او تاريخی شواهدو څخه دا ثابتيږی چی پښتانه د سپين پوستو اريايانو د نسل څخه دی.

دا عالمان پدی باور دی چی اريايی قبايل د ډيرپخوا زمانو څخه د امو او اباسند ترمنځ د پښتونخوا په هيواد کښی اوسيدل.

کله چی ددوی نفوس او مواشی زيات شول نو ددوی د جملی څخه ځينو قبايلو د خپل ځان او خپل حيواناتو د غذا د پيدا کولو په خاطر د پښتونخوا د مځکی څخه مهاجرت وکړی.

کله چی د پښتونخوا يا باختر د مځکی څخه نورارين قبايل هند ايران او اروپا ته وکو چيدل نو د پښتونخوا مځکه تنها د ،،پکهت،، يعنی پښتنو قبيلی ته پاته شول.

دا ښکاره خبره ده کله چی ټول ارين قبايل يو ځای په پښتونخوا کښی اوسيدل نو ټولو به په يوه ژبه خبری کولی،خو کله چی ددی قبايلو څخه يو شميريی د هند ،اوسنی ايران او اروپا پر لور وکوچيدل،دوی دځان سره د پښتونخوا څخه اريايی زړه ژبه او اريايی خواص او عادات هم نقل کړل.

دزمانی په تيريدو سره او دلوکل وګړو سره دراشه درشه په نتيجه کښی ددی مهاجراريايانو په ژبه،خوی ،خواص،عاداتو او داسی نور شيانو کښی بنيادی فرق راغلی.

خودزړو اريايانو مشترکه اريايي ژبه ،سوچه اريايي خواص او عادات تنها په پښتونخوا کښې پاته پښتنو ته په ميراث ورسيدل.

دژبپوهنې د علم په اساس هيڅ ژبه د ابد دپاره په يو شکل نه پاته کيږي ،هره ژبه د زمانې په تيريدو سره د وخت د ضروت سره مطابق تغيرکوي،نودا هم يو طبعي خبره ده چې پښتو ژبې به هم د زمانې د ضروريا تو مطابق تغير کړيوي او سوچه مشترکه زړه اريايي ژبه به نوې پاته شوې.

مونږ دلته په ډير لنډ ډول د تاريخ په پاڼو کښې د پښتو ژبې څرک لټوو.

۱: د کيانې کورنۍ سلطنت او پښتو ژبه

د کياني شاهي کورنۍ د اقتدار په وخت کې پښتو ژبه د هغه وخت د لهجې سره سمه مروجه او ژوندۍ ژبه وه ، چې ژوندی مثال يې د هغه وخت د وزيرانو په نومونو کې د پښتو ژبې د لغاتو شتوالی دی .

استاد حبيبي وايي چې د بلخ د کياني پښتني شاهي کورنۍ موسس کاوه کواته ترمرګ وروسته د هغه زوی(کاوه اوسن يا کاوه يوسا)

په ايراني ژبه ، ،کيکاوس، ، پاچا شو .

کاوه اوسن يو پوه وزير درلود چې نوم يې "اوشنر"وو ، او دا وزير په اويستا کې د "پوره جيره" په صفت ياد شوی دی .

د اويستا "پوره جيره"د نن ورځې په مروجه پښتوکې د "پوره ځير = دقيق" په شکل او ښتی دی .

د کياني پاچاهانو په وخت کې د پوره جيره،کاوه اونورې دې ته ورته پښتو کلمو شتون د دې خبرې پوره ثبوت دی چې پښتو ژبه دهغه وخت په لهجه د کياني پاچاهانو په وخت کې يو مروجه ژبه وه .

بل ثبوت دادی چې د کياني پاچاهانو د نامه په پيل کې د "کاوه =کي= کوي=کاوي" لفظ استعمالېده چې د پوه ، مشر ، لاربښود او سترمعنا لري .

دا د "کاوه" لغات تر دې نږدې وختونو پورې هم په پښتو ژبه کې استعمالېده چې ژوندی مثال يې هغه شعر دی چې په (400هه) کې په ملتان کښې د پښتنو د لودی شاهی کورنۍ یو غړی شیخ رضي خپل وراره نصر ته لېږلی ووچې وايي:

نصـــــــره نـــــــه مـــــــــو يـــــــــې د کهالـــــــــه
لـــــــــودي نـــــــه يـــــــــې پـــــــــه کـــــــاوه .

استاد حبيبې وايي چې د "کاوه او پوره جيره" او داسې نورې پښتو کلمې او لغاتونه د هغو وختونو سره تعلق لري چې پښتنو سترتمدن درلوده او پارسي ژبه لا پيدا شوې نه وه .

۲: پښتو ژبه د داريوش په زمانه کښی.

دتاريخی شواهدو په اساس پښتو ژبه د لرغونو اريايی ژبو د کورنۍ څخه يو ژبه ده.

دعلمی او تاريخی شواهدو په اساس دا منل شوی ده چی پښتو ژبه که دهندی اريايانو د ژبی ،،سنسکرت،، او ،،زند،، ژبی مورنده نو خورخو يی ضرور ده.

پښتو ژبه د ،،ويدا،، او ،،اويستا،، د ژبو په شان پخوانی ژبه ده.

خو څرنګه چی پښتونخواد خپل جيو پولتيکی او جيو ستراتيژيکی پلوه د تاريخ په اوږدو کښی دنړۍ د فاتحانو د تګ راتګ لاره وه او نن هم ده، نو ددی سببه په پښتونخوا کښی د خارجی يرغلګرو دخوا هرډول تاريخی شواهدو ،تاريخی اثارو ،سياسی،فرهنګی ،اقتصادی ،ټولنيزو اساساتو او داسی نورا اثاروته نه جبران کيدونکی تاوانونه رسيدلی دی.

په ډير افسوس سره بايد ووايو چی دزمانی دزوراورو د ظلم د سببه د ،،ويدی،، او ،،اويستا،، تر زمانو د وړاندی وخت دلرغونی پښتوژبی ،اود اويستا او ويدی د زمانی او تر دی ورسته زمانو دپښتو دلهجی او ليک په باره کښی معلومات تقريباً ټول د منځه تللی دی.

که چیری تر اوسه د زردشت د خوا لیکل شوی اویستا موجود وای او هغه دریم داریوش تبنتولی نوای،او بیا دا کتاب یونانیانو سوځولی نوای، او داور دلمبو څخه پاته اویستا بیا ایرانیانو بدل کړی نوای او دزردشت په اویستایی ژبه تر اوسه موجود وای نو مونږ به نن دلرغونی پښتو ژبی دلهجی،لیک او لرغونتوب په باره کښی پوره معلومات درلودای،او په قوی احتمال به پښتو ژبه د نړی د لرغونوژبو د جملی څخه یو لرغونی ژبه وای او دډیرو اریایی ژبو موربه بلل کیدای.

مونږ دمخه ذکر کړل چی دمیلاد نه خو سوه کاله وړاند دیو نان تاریخ لیکونکو هیرودوټس او بطلیموس د هخامنشی دوری په وخت کښی د پښتنو ذکر کړیدی،دنیکه مرغه د هخامنشانو ددوری دلمړی ، ،دارا = داریوش، ، د ، ، بهستون، ، په کتبه کښی د پښتو ژبی دری مصرعی پیدا شویدی چی د پښتنو د ، ،کوا ته، ، شاهی کورنۍ په دوران کښی د پښتنو ژبی د موجودیت په شان د پښتو ژبی پرلرغونتوب شاهدی ورکوی ،دلرغونی پښتو ژبی دا دری مصرعی مونږ ګرانو لوستونکوته په لاندی ډول وړاندی کوو.

علامه استاد عبدالحیی حبیبی وایی:

د ا د ، ،بهستون، ، ډبر لیک پر(۲۴۰) کرښو مشتمل دی او په هره کرښه کښی یی (۴۵) توری دی ،او هر توری یی د درو نه تر پنځو پوری میخی علامات لری.

دحبیبی صاحب د تحقیق مطابق د ، ،بهستون، ، د ډبرلیک دلرغونی پښتو دا دری لرغونی مصرعی پدی ډول دی:

هم آکه ری ا نی = نی اړیکه هم(ومه) = نه اړیکه وم (ومه).

هم آ نه جه درونی = نی دروجنه هم(ومه)= نه دروجن وم (ومه).

هم آنه که زورره نی=نی ځورکړه هم =نه ځورکړونی وم (ومه).

(دلرغونی پښتو لغاتونه د چپی خوا وراستی خواته لوستل کیږی)

دلرغونی پښتو په پورته مصرعو کښی چی کوم لفظونه ذکر شوی دی لکه (اړیکه ،دروجن او ځوورکړونی) په اوسنی پښتو کښې هم په لږ تغیر د لهجی استعمالیږی.

مثلاً :

شمار ه	لرغوني پښتو	ننني پښتو
۱	نه اړيکه وم	اړی يعنی چل فريب او ټګی نه کوم
۲	نه دروجن وم	دروغ نه وايم ، دروغجن نه يم
۳	نه څورکړونی وم	ظلم نه کوم يعنی ظالم نه يم

څرنګه چې داريوش هم د هغه مهاجرو اريايي قبيلو د پارسا ګاد د قبيلی د هخامنش د څانګی يوی غړی وو کومی چی سونو کلونه وړاند د پښتونخوا څخه د پارس پرلور هجرت کړيوو نو ددی سببه يی لاترهغه دمه زړه اريايي ژبه يعنی لرغونی پښتو هم دنوروژبو سره يوځای په هيواد کښی د ليک او لوست ژبه وه .

د پورته تاريخی ثبوت څخه داسی ښکاری چی د لرغونو اريايانو دژبو دجملی څخه لرغونی پښتو ژبه د هغه وخت مروجه ژبه وه د کومی نمونه چی دداريوش د بهستون په ډبر ليک کښی ذکر شوی ده،يا په بل عبارت لرغونی پښتو ژبه د لرغونو اريايانو دژبو دجملی څخه يوه مهمه ژبه وه .

کوم وخت چی لرغونی اريايان ترهجرت وړاندی په پښتونخوا کښی يو ځای سره اوسيدل يو شمير يی په لرغونی پښتو خبری کولی او تر هجرت ورسته يی هم دا لرغونی پښتو د ځان سره خپل نوی مځکی ته نقل کړل چی ژوند ی مثال يی مونږ تر اريايي هجرتونو څو سوه کاله ورسته دداريوش د ، ،بهستون، ، په ډبر ليک کښی دلرغونی پښتو د دری مصرعو موجوديت دی.

څرنګه چی د پښتنو قبيله د لرغونو اريايانو يوه ډيره مهمه او قوی قبيله وه،هيچا او هيڅ ډول شرايطو د خپل پلارنی ټاټوبی يعنی پښتونخوا څخه په هجرت مجبوره نه کړايشول نو دا طبعی خبره ده چی ددی قوی اريايي قبلی ژبه هم دارياپی ژبو د کورنۍ يوه قوی ژبه بلل کيدل.

داوسنی ايران خاوری ته د مهاجرشوو اريايانو ژبه د زمانی په تيريدوسره دلرغونی اريايي ژبی يا لرغونی پښتو څخه بدله شول، زړه فارسی ، پهلوی اوبيا اوسنی فارسی څنی جوړه شول.

دهند خاوری ته د مهاجرشوو اریایانو ژبه هم د لرغونی اریایی یا لرغونی پښتو څخه په سنسکرت ژبه بدله شول اوددوی دسرودونو کتاب ، ،ریګوید ، ، هم پدی ، ،سنسکرت، ، ژبه ولیکل شو.

په پښتونخوا کښی دپاته پښتنو دهغه وخت مذهبی او فرهنګی مشر ، ،زرا توشترا ، ، بیا دپښتون ملت دتیرو تقریباً دری زرو کالو تاریخ د پښتنو د لمړی پا چا ګیومرتن څخه بیا تر غرغښت پوری د پښتنی ، ،ریشانو ، ، یعنی سپین ږیرو عالمانو ،خدای نامو ،شاهنامو ،دسرودونو د حافظانو څخه راجمع کړی او د ، ،اویستا ، ،په نوم په یو کتاب کښی یی په خپل لرغونی پښتو یعنی داویستا په ژبه ولیکی.

دپورته تاریخی حقایقو څخه دا معلومیږی چی پښتانه دلرغونو اریایانو دزمانی راهیسی په پښتونخوا کښی میشته دی، اودپښتنو ژبه د لرغونو اریایانو د ژبو دکورنۍ څخه لرغونی پښتو ژبه ده.

اوسنی پښتو دلرغونی پښتو څخه منځته راغلی ده او دزمانی دضرورتونو او حالاتو مطابق تغیرات پکښی راځی.

7: پښتانه او مدنيت:

موږ دلته د سترپښتون ملت هغه کارنامو ته په ډېر لنډ ډول اشاره کوو چې پښتنو په پښتونخواکې رامنځ ته کړي دي او بيا ټول بشريت ځنې کاپي او د ځان لپاره يې ګټه ځنې اخېستې ده .

1 : د پښتونخوا تاريخي پلازمېنه بلخ = بخدي او د هغه شاوخوا يعنې ټوله پښتونخوا د نړۍ د درېو لرغونو مدنيتونو(بابيلون ، ويدا او اويستا) له جملې څخه د دوو مدنيتونو يعنې "ويدا " او " اويستا " زانګو بلل شوې ده .

په بل وينا ،دنړۍ د دربولرغونو مدنيتونو له جملې څخه د"ويدا"زياته برخه او ټول" اويستا " پښتنو په پښتونخوا کې منځته راوستلې ده .

2: اويستا دبشريت دلمړی پاچا ګيومرتن اودپښتنو د تاريخ د وتلو پاچاهانو لکه هوشنګ،تهمورث، يما ، ساګ ،تريتونا ، کاوه کواتا ،کاوه اوسن، کاوه هوسروايا ،غرغښت ،سربن او داسی نور نومونه اخيستی او هغوی يی دغښتلو اوعادلو پاچا هانو په صفت ستايلی دی.

پښتنو پاچاهانو په پښتونخوا کې په داسې حالت کې سلطنتي نظامونو اوتمدن رامنځ ته کړی چې زموږګاونډيان لا د وحشيانو په څېر سره لغړ ګرځېدل چې اويستا ورته د "ديوانو " يا "ديبانو " نوم ورکړی وو .

په دې اساس موږ ويلای شو چې پښتانه د ټول بشريت نه لومړی د دولت او شاهي نظامونو رامنځ ته کوونکي دي ، چې وروسته بيا ټول بشريت د پښتنو له خوا پيدا شوي نظامونه ځانته کاپي کړل .

3: د نړۍ لومړني ښار ښکلې بخدي = ښکلی بلخ هم په پښتونخوا کې د پښتنو له خوا اباد او ددوی د پاچاهۍ پلازمېنه وه .

د نړۍ ټولو محققينو او موريخينو د پښتنو ښکلې پلازمېنې يعنې بلخ =بخدي ته د ښارونو د مور لقب ورکړی دی .

د پورته حقايقو څخه ښکاري چې د ښاري تمدن اول اساس هم پښتنو په پښتونخوا کې ايښی دی .

4: د بشريت په تاريخ کې دکرنې د رواجولو ، د حيواناتو د اهلي کولو او د حيواناتو څخه په زراعت او حمل او نقل کې استفاده هم په لومړي ځل پښتنو ايجاد کړې ده .

5: د اوسپنې ويلې کول او له هغې څخه وسلې جوړول ، هغووسلو ته نوم ورکول هم پښتنو پاچاهانو هوشينګ او تهمورث ايجادکړل .

6: د زېوراتو او جواهراتو جوړول او استعمال هم په لومړي ځل د ستر پښتون پاچا يما په وخت کې ايجاد شول .

7: د بشريت په تاريخ کې پښتنو د لومړي ځل لپاره د يما پاچا په وخت کې دارو درمل جوړکړل او د ناروغانو علاج يې پرې وکړ .

ددې خبرې معنا داده چې د بشریت د ښېګڼې لپاره د طب ، طبابت او دوا درمل ایجاد هم پښتنو منځته راوړی دی .

که د پښتون ملت تاریخ په دقیق ډول وڅېړل شي شاید دا معلومه شي چې پښتون ملت د بشریت د ترقۍ ، تکامل ، تمدن او سوکالۍ لپاره د نړۍ د نورو ملتونو په شان ستر کارونه کړیدي او د بشري ټولنې د یوغړي ملت په حیث یې خپل مسئولیت ادا کړی دی .

هېڅوک باید ددې حقیقت څخه سترګې پټې نه کړي چې د بشریت د درېو مدنیتونو(بابیلون ، ویدا او اویستا) له جملې څخه نیمه برخه یانې نیم ویدي مدنیت او درست اویستایي مدنیت په پښتونخوا کې د پښتنو له خوا منځته راغلی دی .

که څوک د بشریت په تمدن او تاریخ کې د پښتنو برخه له منځه یوسي ، نو د ټول بشریت تاریخ نیمګړی کېږي ، پس موږ دا په ډاګه ویلای شو چې پښتون ملت یو متمدن ملت دی ، د ټول بشریت نیم تمدن پښتنو منځته راوړی دی ، د پښتنو د تمدن او تاریخ څخه بغیر د ټول بشریت تاریخ او تمدن نیمګړی دی ، چې دې موضوع ته په لاندې کرښو کې یوه ډېره لنډه اشاره کوو .

8: پښتانه او "ویدا " یا "ویدي " مدنیت:

ویدي مدنیت د بلخ په شاوخوا کې د لرغونو اریایانو له خوا چې پښتانه هم د هغوی یوه برخه وه منځته راغلي .

ډیرو مئورخانو او څېړونکو په ریګویدا او اویستا کښی ذکرشوی ، ، پکهت = پښت =پښتون ، ، قبیله په ټولو اریایی قبیلو کښی غښتلی او د زیات ځواک لرونکی قبیله بللی ده.

فردوسی او اسد طوسی دخپل شاهنامو په لیکلو کښی د تر اسلام د وړاندی زمانو یعنی داریایی زمانو د خدای نامو څخه ګټه اخستی ده.

په بلخ کښی د پښتنو پا چانو او پهلوانانو قوت او په خپل ولسونو کښی ددوی محبوبیت او شهرت ددی سبب وو چی ددوی په نوم ، ،ختای نامک = خدای نامی ، ، ولیکل شی.

علامه عبدالحيی حبيبی دهغی زمانی د ځينو خدای نامو نومونه پدی ډول يادوی ، فرامرزنامه ،برزونامه، شهريارنامه،گشنسپ نامه ،جهانگير نامه،سام نامه او داسی نور...

په هغه زمانه کې انسانانو ليک لوست نه شو کولای ، نو اريايانو د خپل ژوند سياسي ، اقتصادي ، ټولنيزې ، تاريخي او جغرافيايي پېښې په سرودونو کې ويلې ، دا سرودونه بيا حافظانو په يادول او د يو نسل څخه بل نسل ته د حافظانو په واسطه نقلېدل ، د وخت په تېرېدو لا نور غني کېدل خو له منځه نه تلل .

هغه چا چې به دا سرودونه په يادول او يا به يې خاص لوی واقعات په يادول او د يو نسل څخه به يې بل نسل ته نقلول ، دې خلکو ته به يې (ريشان) يعنې هو ښيار سپين ږيري ويل .

دا سرودونه به د پښتنو د لنډيو په شان خلکو په ياد زده کول او ديو نسل څخه به بل نسل ته پاتې کېدل .

څرنګه چې پښتانه هم د اريايي قبيلو يو قوي قبيله وه او د هغوی سره يوځای اوسېدل ، نو طبيعي ده چې ددوی د جملی څخه به هم ځينو پښتنو ويدي سرودونه په ياد کړي وي او دوی به هم د ويدي سرودونو "ريشان" درلودل .

کله چې يو شمېر اريايانو د بلخ له خوا څخه د هند پر خوا سفر وکړ ، نو له ځان سره يې ويدي سرودونه هم د هند خاورې ته نقل کړل او ددوی په نوي ټاټوبي کې يې لانوره هم وده ورکړه .

کله چې ليک او لوست ايجاد شو ، نو په هند کې اوسېدونکو لرغونو اريايانو خپل په ياد شوي سرودونه په څلور کتابونو کې وليکل او دا څلور کتابه نن د نړۍ د تاريخ ډېره زړه سر چينه بلل کېږي او تاريخ پوهان يې د ويدي مدنيت په نامه يادوی .

دويدی مدنيت څلور ويده عبارت دي له :

1: ريګويد .

2: سام وید .

3: اتهروا وید .

4: یجور وید .

پـه دې ویـدونو کـې "ریګویـد "ډېـر زوړ او پخـوانی ویـد دی ، پـه دې ویـد کـې د پښــتنو د قبیلـو ، پاچاهانو ، د پښتونخوا د سیندونو او غرونو نومونه یاد شوي دي .

د دې خبرې معنا داده چې دا سرودونه په پښتونخوا کې ویل شوي دي .

په (1400 ق . م)کې د پنجاب د سیند پرغاړه د لسو اریایي قبیلو جنګ ، د هغه وخت د پښتنو د پاچا " توروینه "او د پښتنو قومونو او سیمو نومونه په ریګوید کې ذکر شوي دي .

د ویـدي مـدنیت پـه وخـت کـې ولـس د پرسـتش یـوه واحـده منبـع نـه درلـوده او د طبعیـت پـر بیلـو بیلوعناصـرو (بـاد ، لمـر ، سـتوري ، سـپوږمۍ ،اور او داسـې نـورو) یـې عقیـده درلـوده او د هغـوی پرستش یې کاوه .

د پورته لنډو معلوماتو پر اساس موږ ویلای شو چې د ویدي مدنیت په ایجاد کې د نورو اریایي قبیلو سره یو ځای پښتون ملت هم خپله لویه برخه درلوده .

9: پښتانه او " اویستا " :

اویستا د لرغونو پښتنو هغه مقدس کتاب دی چې د "زرا توشـترا " د خوا د زردشت اییـن احکـام پـه کې لیکل شوي وو .

د اویسـتا ترلیکلو وړاندې پښتنو او د سیمې نورو ولسونو د ویدي مدنیت په څېر د طبیعت پـر بیلـو بیلو عناصـرو لکـه لمـر ، سـپوږمۍ ، بـاد ، اور ، پیریـانو ، دیوانـو ، حیوانـاتو او داسـې نـورو شـیانو عقیده درلوده او د دې شیانو پرستش یې کاوه او هغوی یې خپل معبودونه بلل .

د تاريخي شواهدو پر اساس "زراتوشترا" تر ميلاد تقريبا اووه سوه (700) کاله وړاندې د غرغښت د سلطنت پر مهال د بلخ پښتني شاهي کورنۍ ته نږدې په يو ارستوکراته کورنۍ کې پيدا شو .

د پلار نوم يې "پوروشآسپه" يعني د زاړه آس خاوند او د مور نوم يې "دوغدو" وه .

په شل کلنۍ کې يې د فکر کولو په سبب ځان د خلکو ليرې او منزوي کړ .

په دېرش کلنۍ کې يې د زردشت ايين تبليغ شروع کړ .

د اوه اويا (77) کالو په عمر د بلخ په اتشکده کې د توراني يرغلګر

"براترکرش" له خوا ووژل شو .

د اویستایي تمدن پلار متفکر پښتون زردشت

کله چې غرغښت د خپل سلطنت پر وخت د زردشت ایین ومانه او د زراتوشترا سره ملګری شو ، نو " زراتوشترا " د غرغښت پاچا په ملاتړ او حمایت د زردشت ایین کتاب " اویستا " په اویستایي ژبه ولیکه .

اویستا ډېرې برخې درلودې چې پر تاریخي ، اقتصادي ، عقیدوی او داسې نورو برخو مشتملې وې ، موږ یې دلته یوازې تاریخي او عقیدوی برخو ته لنډه اشاره کوو :

1: د اویستا تاریخي برخه :

دمخه ذکر وشو چې تر لیک او لوست وړاندې اریایي قبیلو خپل ټول سیاسي ، اقتصادي ، ټولنېز ، تاریخي او جغرافیایي واقعات د سرودونو په شکل حفظول او دا معلومات د سرودونو په شکل د یو نسل څخه بل نسل ته د نورو واقعاتو په اضافه توب په میراثي ډول نقلېدل .

کله چې زراتوشترا پیدا شو ، نو ویې غوښتل چې د پښتون ملت په سیاسي ، اقتصادي ، ټولنیز ، عقیدوی ، تاریخي او جغرافیایي ساحو کې پرمختګ ، ترقي او اصلاحات راولي .

د زراتوشترا د دې کارونو په جمله کې یو هم د سرودونو د حالت څخه د پښتنو د تاریخ په منظم ډول لیکل وو .

زراتوشترا د پښتنو تېر شوي تاریخي واقعات د پښتون ولس د

"ریشانو = پوهو سپین ږیرو " څخه را جمع کړل او د پښتون ملت تقریبا د دریو زرو کالو وړاندې تاریخ یې د ګیو مرتن څخه بیا تر غرغښت پورې په اویستا کې ولیکه .

څرنګه چې د ګیو مرتن څخه تر غرغښت پورې په زرونو کاله تېرشوي وو ، خو زراتوشترا د پښتني " ریشانو " یعني پښتنو هوښیارو سپین ږیرو او د سرودونو د حافظانو څخه دا ټول معلومات را جمع کړل او د لومړي ځل لپاره یې د پښتنو تاریخ په اویستا کې د اویستا په ژبه ولیکه .

اویستا ته د پښتنو لومړی لیکلی تاریخ هم ویلای شو .

د پښتنو د لرغوني تاريخ په باره کې ويدا او اويستا تر ټولو ستری ، معتبره او د اعتبار وړ زړه سر چينې او ماخذ ونه بلل کېږي ، د اويستا له معلوماتو پرته د پښتنو تاريخ نيمګړی دی .

2: د اويستا عقيدوی برخه:

د پښتنو د ستر پاچا غرغښت د سلطنت دوره د پښتون ملت د تاريخ لپاره يو ډېره ځلانده او د برياوو ډکه دوره بلل کېږي .

دغرغښت د سلطنت يوه ډېره مهمه لاسته راوړنه دده د سلطنت په دوران کې د "زراتوشترا " نړۍ ته راتلل دي چې د "زرد ښت" ايين کتاب "اويستا " يې منځته راوړ .

د زردشت ترايين وړاندې پښتنو پر يو واحد معبد عقيده نه درلوده او د نورو لرغونو اريايانو په شان يې د طبيعت پر زياتو عناصرو لکه اوبه ، باد ، اور ، لمر ، پيريانو ، ديبانو او داسې نورو شيانو عقيده درلوده او د هغو پرستش او عبادت به يې کاوه .

خو کله چې پښتون "زراتوشترا " د زردشت ايين منځته راوړ ، نو د زياتو معابدو پر ضد يې مبارزه شروع کړه او ولس يې د "واحد خدای" عبادت ته راوبلی .

که څه هم د زردشت ايين الهي دين نه وو او زردشت هم د خدای(ج) پيغمبر نه و ، بيا هم د زردشت ايين د اريا يانو د عقايدو پرخلاف پښتانه او ټول بشر د يو واحد خالق پرستش ته چې د " اهورا مزدا " په نوم يادېده ، را وبلل .

مورېدلته د زردشت ايين ځينې نصيحتونه چې ولس ته يې کړي دي د لوستونکو حضور ته وړاندې کوو .

زردشت د يو خدای " اهورا مزدا = يو بادار " په يوالي او بې ساري عظمت قايل وو او د پخوانيو خدايانو څخه چې اريايانو ورته عقيده درلوده مخ واړاوه .

زردشت ويل چې د يو خدای وروسته د نړۍ د پيل څخه دوه روحه شته چې يو پر ښه لار او بل پر بده لار ځي او ټول ژوند يو باطيني جګړه ده چې د شر د قوتونو پرضد ادامه لري او په دې جګړه کې رڼا د تياره پرضد او عقل د اهريمن پر ضد يو له بل سره په مقابله کې دي .

د زردشت ايين په دې باور وو چې د اخيرت يا محشر ورځ شته .

د زردشت ايين په دې باور وو چې د اخرت په ورځ د ښو او بدو اعمالو محاسبه شته .

د زردشت ايين په دې باور وو چې رښتيا پر درواغو بريالي کېږي .

د زردشت ايين په دې باور وو چې جنت او دوزخ وجود لري .

د زردشت ايين په دې باور وو چې په اخيرت کې د "صراط پل" وجود لري .

د زردشت ايين په دې باور وو چې "ملا يکې" شتون لري .

د زردشت ايين خپل پيروانو ته دا سپارښتنه کوله او دا يې دايمي شعار وو چې:

په خپل ژوند کې همېشه ښه مشوره منئ (هومته = ښه منل) .

په خپل ژوند کې همېشه ښې خبرې کوئ (هوخته = ښه ويل) .

په خپل ژوند کې همېشه ښه اعمال ترسره کوئ(هوورشته = ښه کول) .

د زردشت پيروانو ښه منل ، ښه ويل او ښه کول د خپل ژوند بنسټ گرځاوه او خپله انگېرنه خپله ژبه او خپل عمل يې د معنوي او مادي ککړتيا څخه خوندي ساته .

د بدني او روحي پاکوالي ، د رښتيا ، سموالي ، مېړاني ، سخاوت او ټولو ښو اخلاقو منښه يې کوله .

د زردشت په ايين کې درواغ او تور منع وو .

د زردشت ايين د سوما د بوټي څخه جوړ شوي نشه اور شراب چې په پخوانيو ارياانو کې رواج وو بند کړل او د حيواناتو د بې ځايه او زياتو قربانيو مخه يې ونيوله ، په دې باره کې د زردشت ايين داسې وايي:

د سوما کثيف نشه کوونکي شراب څنگه د نېکۍ سره مرسته کولای شي ، د بزگر سړي غوبيې تر دې چې قرباني شي ښه او گټوره داده چې د خپل خاوند په لاس کې وي .

د زردشت ايين ځوانان او پېغلې يا ناويانو او زومانو ته د پاکۍ او سپېڅلتيا ژوند ته د رابللو په باره کې په (53) يسنا کې داسې وايي:

"ای مېړه کوونکو نجونو او ای زومانو دادی دربنیم او خبروم مو ، نصیحت مې په زړه ومنئ:

د سپېڅلتوب او پاکۍ په ژوندانه پسې د غیرت ملا وتړئ او ورپسې زیار وباسئ ، تاسې هر یو په ښه کار کې یو تر بل دمخه شئ او په همدې ډول خپل ژوند خوښ تېر کړئ . "

څرنګه چې دغرغښت د سلطنت په زمانه کې کاغذ نه و ، نوغرغښت امر وکړ چې "اویستا" د غوایانو پر پوستونو ولیکل شي .

زردشت او دده پیروانو د اویستا کتاب د غوایانو پر دوولس سوه (1200) پوستونو ولیکه او د پاچا په امر د بلخ په "ورهران" (واره) کې د دیني کتاب په حیث د عام او خاص لپاره کېښودل شو .

اویستا په (21) کتابو کې لیکل شوی وو . ټول (815) فصله او (3457000) لغاتونه وو .

کله چې ایراني یرغلګر درېیم داریوش پر پښتونخوا یرغل وکړ او د پښتونخوا پلازمېنه بلخ یې اشغال کړ ، د پښتنو سر او مال یې لوټ کړ ، نو د دې لوټ او تالان په نتیجه کې یې د پښتنو دهغه وخت مقدس کتاب "اویستا" چې داریوش عقیده هم نه پرې درلوده هم د ځان سره دلوټ په مال کې یوور او په خپل قصر "پریس پولیس" یا "تخت جمشید" کې یې کېښود .

د ظالم او جاهل داریوش دی یرغل د پښتنو او پښتونخوا د زرونو کلونو تمدن له خاورو سره برابر کړ ، پښتانه یې د غم پر ټغر کښېنول .

خو کله چې د (330ق . م) په شاوخوا کې یوناني سکندر پر ایران حمله وکړه ، د یونا نیانو او ایرانیانو تر منځ د ، ،اسوس، ، پر مقام جنګ وشو ،دریم داریوش شرمناکه ماته وخوړل ،هر څه یې پر میدان پریښودل او د پښتونخوا لوری ته راو تښتیدی.

مقدونی سکندر د ایران د پرس پو لیس قصر ته راغلی او پر داریوش باندی د خپل بری په مناسبت یې د ساز ،رقص او شراب خوړلو محفل جوړ کړی.

ددی محفل په جریان کښی کښی د ، ،تائیس، ، په نوم یو ی رقاصی د سکند رڅخه وغوښتل چی ماته اجازه راکړه چی په خپل لاس د ظالم او لوټمار درېیم داریوش شاهي قصر "پریس پولیس" ته اور واچوم ځکه چی دا دهغه ظالم پاچا قصردی کوم چی د یونان د ، ،اکروپولیس ، ، ښار ته اور اچولی وو.

سنکدر هم د هغې رقاصی خواست قبول کړی او د نشې په حال کښې یې هغه رقاصه په غیرې کښې پورته کړه او د ایران د پریس پولیس قصرته یې اور واچوی، په دې اور کې د پښتنو څخه لوټ شوي د پښتنو مقدس کتاب "اویستا " هم وسوځول شو .

وروسته بیا د ایران د لومړي "ارد شیر" په وخت کې چې ایرانیانو پر اویستا عقیده پیدا کړې وه ، د پاچا په امر د پوهو خلکو د خولو او روایاتو څخه یې اویستا بیا راجمع کړي چې د اصلي اویستا ځلورمه برخه جوړوي .

خو کله چې د لومړي اردشیر ترمرګ وروسته دده زوی لومړی شاهپور پر تخت کېناست ، نو د یونان د مروجو علومو د کتابونو څخه یې یو زیات شمېر مسایل د اویستا په نوم په پاتې شوي اویستا کې ځای کړل ، چې د اویستا اصلي څېره یې وربدله کړه او د ایران او ایرانیانو په ګټه ایراني تقلبي اویستا یې ځنې جوړکړ .

اصلي اویستا ځلور برخې درلودې چې عبارت وي له:

1: یسنا (پرسته او جشن) چې دیني سرودونه دي او (72) فصلونه ئی لرل .

2: ویسپرید(سروران) د دعا او اورادو ټولګه چې د (23-27) فصلونه ئی لرل .

3: وندیداد(د شیطانانو دفع کوونکي) چې د اوداسه ، استغفار ، توبې او نورې دیني ښوونې لرل او (22) فوګرده یا بابه وو .

4: یشت(لمونځ او ستاینه)د خدای او ملایکو ستاینه وه او (21) فصلونه لرل .

کله چې د پښتنو ستر پاچا غرغښت "اویستا " یا د زردشت ایین قبول کړ ، نو له دې سببه په پښتونخوا کې د زردشت ایین په ډېر سرعت سره په پښتنو کې خپور شو .

د پښتنو پاچا غرغښت پر زردشت ایین عقیده درلوده او د زراتوشترا لوی حامي او مرستیال و .

د هغه ملاتړ له امله چې غرغښت د زردشت ایین او زراتشترا سره درلود د زردشت دین ډېر پرمختګ وکړ او د دې ملاتړ له امله د غرغښت نوم څو ځله په اویستا کې ذکر شوی دی .

اويستا غرغښت ته د " کاوه ، سترمشر ، سترلار ښود ، پوه ، هوښيار ، رهنما او نور ښه " القاب ور کړيدي .

خو کله چې د زردشت ايين د ايران خاوري او خلکو ته ورسېد ، نو د ايران سياسي او مذهبي مشرتابه د خپل شخصي خواهش او ګټو مطابق په زردشت ايين کې تغيرات راوستل ، لومړی يې د زردشت ايين د خپل شخصي خواهشاتو او ګټو مطابق عيار کړ او بيا يې ټولنې ته د هېواد د رسمي دين په حيث وړاندې کړ .

10 : په اويستا کې د ايرانيانو تقلب کاري:

د ايران دوخت سياسي او مذهبي مشرتابه د تاريخ په اوږدو کې د ځان په ګټه هر ډول تقلب ، جعل او تذوير ته ادامه ورکړې ده او هغه يې روا بللی دی ، چې موږ يې دلته څو مثاله راوړو .

د اعتبار وړ محققين او مورخان په دې باور او عقيده دي چې اوسنی اويستا د ايران د ساساني پاچا لومړي اردشير په امر وليکل شو .

د ايران د پاچا په امر د اويستا زړو پوهانو اوحافظانو څخه د اويستا هغه څه راټول شول چې لاتراوسه ددوی په ياد وو .

د عالمانو په نظر دا نوی "اويستا "چې د زردشتي دين د سپين ږيرو روحاني او مذهبي علما او پوهانو څخه راټول شو ، د غرغښت او زراتوشترا د هغه اصلي اويستا چې د بلخ د "ورهران " په واره کې ابينودل شوی و ، يو پرځلورو برخه جوړوي .

دا خبره د ذکر وړ ده چې داريوش پر اويستا عقيده نه درلوده ، خو اويستا يې د پښتنو او پښتونخوا څخه دې لپاره لوټ کړ ، تر څو د پښتنو له خوا دا نوی ايجاد شوی ايين چې عقيدوی ، اقتصادي او د ښاري مدنيت د معرفۍ ، اصلاح او ترقۍ برخې يې درلودې له منځه ولاړشي او په منطقه کې نفوذ ونکړي .

خود داريوش د ظلم ، وحشت او جهالت باوجود څه وخت وروسته د اویستا عقیدوی نفوذ پـه منطقه حتا په خپله پـه ايران کې هم خپور شو او ایرانیانو د زردشت ایین دخپل دین په حیث قبول کړ .

کله چې په ايران کې ساسانيان قدرت ته ورسېدل ، نو پـه دې وخت کې د ايراني ولس زياتـه برخه زردشتیان و ، نو په دې اساس ساسانیانو د زردشت دین د ایران د رسمي دین په حیث قبول کړ .

د لومړي اردشير د پاچاهۍ په وخت کې د ايراني ولس زياتې برخې د زردشت ايين د خپل دين په حيث منلی وو او هغوی په دې عقیده او باور وو چې اویستا د غرغنبت د سلطنت په وخت کې پر

" زراتوشترا " نازل شوی دی .

د اردشير تر مرګ وروسته د هغه زوی لومړی شاهپور د ایران واکمن شو ، نو د هغه په امر او د هغـه د غوړه مالو درباريانو پـه مشـوره ددوی د هيـواد پـه منـل شـوي ديـن (زردشـت) کـې د تقلب کـارۍ کـار شروع شو .

پاچا شاهپور او دهغه غوړه مالو درباريانو دهندي ، يونـاني او نـورو ژبـو هغـه کتابونـه چې د نجوم ، طب او حکمت په باره کې لیکل شوي وو د اویستا پـه دينـي کتـاب کـې ور ځـای کـړل او يـو جعلي او نقلي اويستا يې ځني جوړ کړ او دا تقلبي اویستا د پاچا په امر د شیراز د

" اذرګنشسپ " په معبد کې کېښودل شو .

د ايران سياسي او مذهبي مشرانو همېشه د خپلو شخصي ګټو او خواهشاتو مطابق په دنیاوي او حتا ديني احکامو کې جعل ، تذویر دروغ او بل هرډول تغیرات راوستلي دي .

د مثال په ډول:

کريستن سن د داستاني رواياتو پر اساس ليکلي دي چې د ساساني دورې يـو لـوړ پـوړی چـارواکی (ارواي ويراز) د خپل اووه (7) خويندو سره په يوه وخت واده وکړ او هغـوی يـې ټـولې خپـل مانـديني کړې .

د ايران بل پاچا کمبوجيه د خپلو دوو خويندو سره واده وکړ چې د يوې نوم " اتسا يا اتوسا " و .

د ایران هخامنشي پاچا داریوش خپله ښکلې خور " پرساتیس " ځانته واده کړه او د ځان ښځه یې کړه .

ساساني پاچا دویم اردشیر د خپل دوو خویندو "اتسا " او مستریس " سره واده کړی و .

ایراني پاچا دریم داریوش خپله لور "استاتشرا " خپله ماندینه کړه... (پښتانه د افغانستان په افسانوی او داستانی تاریخ کښی -۱۷۰مخ) .

د پورته دلایلو ، عیني او تاریخي حقایقو څخه دا معلومه شوه چې د پارساګا د قبیلې مشران یعنې د ننني ایرانیانو پخوانیو مذهبي او دولتي مشرانو د ځان په ګټه په خپل منل شوي دین کې لا هم د خپلې خوښې مطابق دروغ، تقلب، جعل او تذویر دد ښ په نوم وراضافه کړي وو .

د یو ملت سیاسي او مذهبي مشران چې د خپل شخصي ګټو په خاطر د خپل هېواد په تاریخ ، مذهبي او دیني کتابونو کې درواغ ، تقلب ، جعل او تذویر روا ګڼي او ددیني احکامو په حیث یې په دیني کتابونو کې وراضافه کوي ، نو دا جعلکار او درواغجن مشرتوب به د نورو ګاونډیو هېوادونو او ملتونو مخصوصاً د خوب وړي ویده پښتون ملت د تاریخ ، علم ، فرهنګ ، کلتور او نورو مادي او معنوي شتمنیو په غلا ، چور او چپاول څه وشرمېږي او څه صرفه به پرې وکړي ؟ .

11: دفردوسی په شاهنامه کښی د ایرانیانو تقلب:

دا خبره د ذکر وړ ده چې فردوسي د خپلې شاهنامې تر لیکلو وړاندې پخواني خدای نامې ، شاهنامې او ډېر زاړه اثار مطالعه کړي وو او هم یې د پوهو سپین ږیرو (ریشانو) څخه پوښتنې کړې وې او وروسته یې بیا دا معلومات په خپله شاهنامه کې د شعر په ژبه راوړل .

فردوسي خپله شاهنامه د سلطان محمود غزنوي په وخت کې ولیکله او هغه یې د پښتونخوا امپراطور سلطان محمود غزنوي حضور ته د انعام د ګټلو لپاره وړاندې کړه ، خو پاچا هغه ته مناسب انعام ورنکړ او فردوسي خپله شاهنامه بیرته د ځان سره یوړه .

دا خبره هم مهمه ده چې لوستونکي پرې پوه شي ، د سلطان محمود په وخت کې د پارس یا ایران په نوم هېواد وجود نه درلود او دا سیمه ترعراق پورې د پښتونخوا د امپراطورۍ برخه وه .

کوم وخت چې ایران د یو مستقل هېواد په نوم منځته راغی چون خپل تاریخي ویاړونه یې نه درلودل او په پښتونخوا کې د پښتنو دولتونه ضعیفه شوي وو ، نو د خپل همېشني عادت مطابق چې د هر ملت د مادي او معنوي ارزښتونو غلا کول دي ، د پښتنو د تاریخي ارزښتونو په غلا کولو یې پیل وکړو او د پښتنو تر تاریخ وړاندې پاچاهان او پهلوانان یې د ایران وبلل او د فردوسي د شاهنامې په بیتونو کې یې د "ایران" لفظ ورزیات کړ .

د احساس کمترۍ له سببه د ایران د سیاسي او فرهنګي مشرتابه د ښکاره معنوي غلاو پته د لاندې جملو څخه معلومېږي .

د ایران یو محقق (ډاکتر سید شهرام ایرانبومي) وایي چې شپېته کاله پخوا د "پارس" نوم په "ایران" بدل شو .

دا محقق وایي: د موجوده اسنادو پر اساس د(1934 ع) کال د سپتامبر په میاشت کې د ایران د خارجه چارو وزارت په بهرنیو هېوادونو کې خپلو ټولو سفارتونو ته یو متحدالمال لیک ولېږه او په هغه کې مامورینو ته لارښونه شوې وه چې د (1335 ع) د مارچ د (22) نېټې څخه وروسته دې په ټولو اسنادو کې د پارس ، پرس او پریشیا پر ځای د(ایران) کلمه ذکر شي .

په دې صورت کې دغه پوښتنه مخې ته راځي چې څنګه د فردوسي په شان یو لوی او اګاه شخصیت کولای شول چې زر کاله مخکې د

"ایران" لفظ دیو هیواد دنوم په حیث چې لا تراوسه په نړۍ کې د "ایران" په نوم هېواد موجود نه وو ، په خپله شاهنامه کې ذکر کړ .

ایا فردوسي داسې کولی شول چې په خپله شاهنامه کې د (ایران) نوم چې د منطقې په ادبیاتو کې هېڅ موجود نه وو په خپله شاهنامه کې دیو خپلواک هیواد په نوم ذکر کړي ؟

نه ، فردوسي داسې لویه غلطي نه ده کړې ، فردوسي د ایران نوم پر خوله هم نه دی راوړی ، په حقیقت کښې موجوده شاهنامه چې د ایران نوم په کې ذکر شوی دی د فردوسي اصلي شاهنامه نه ده ، بلکې دا د ایران د سیاسي او فرهنګي مشرتابه د هغو غلاو یو نمونه ده چې د تاریخ په اوږدو کې یې د نورو ملتونو مخصوصاً د پښتنو په شان د غفلت په خوب ویده ملتونو څخه د هغوی د فرهنګي ارزښتونو څخه غلا کړې ده .

د ایـران سیاسي او فرهنګي مشـرتابه لمړی دا کوښښ وکړی چې د پښـتونخوا او پښـتنو تـر تـاریخ وړاندې سیاسي مشرانو ،پاچاهانو او پهلوانانو اصلي نمونه بدل کړې او ورسته بیا دپښـتون ملت د تاریخ دا ستر پاچاهان، ستر شخصیتونه او جنګی پهلوانان د ایران وبولي .

دمثال په ډول:

د پښتنو د ستر پاچا یما نوم یې په جم یا جمشید بدل کړی دی .

د پښتنو د ستر پاچا ساک نوم یې په دې جرم چې د ایران خاوره یې نیولې وه داژدهاک یعنې ښامار په نوم بدل کړی دی .

دپښتنو د ستر پاچا تریتونه نوم یی په فریدون بدل کړی دی.

د پښتنود ستر پاچا کاوه کواتا نوم یې په کیقباد بدل کړی دی .

د پښتنو د ستر پاچا کاوه اوسن نوم یې په کیکاوس بدل کړی دی .

دپښتنو د ستر شهزاده سیاورشن نوم یې په سیاوش بدل کړی دی .

دپښتنود ستر پاچا کاوه هوسروایا نوم یې په کیخسرو بدل کړی دی .

دپښـتنو د سـتر پاچا غرغښـت نـوم یـې پـه ګرشآسـپ بـدل کـړی دی او داسـې نـور، اودا تـول پښـتانه پاچاهان ئی ایرانی بللی دی.

د مغلو او انګریزانو میـراث خـور پاکسـتان همـدا نـن عـین کـارکوي خپـل اټـومي راکټونـه د غزنـوي ، غوري او ابدالي په نوم نوموي ،که پښتانه همدغـه شـان دمـرګ پـه خـوب ویـده اود بې تفـاوتۍ او بې اتفاقۍ په مرضو مبـتلا وي ، سبا بـه دا د پښـتونخوا خـاوره هـم د پاکسـتان خـاوره بـولي ، غزنویـان ، غوریان او ابدالیان به د پا کستان پاچاهان او امپراطوران اوپنجابیان بولي .

12: په قران مجید کښې د ایرانیانو تقلب:

په دي ورستيو وختونو کې د ايران مذهبي مشرتابه په يو داسې تاريخي او نه بخښونکي جعل او تذوير لاس پورې کړی دی چې ټوله اسلامي نړۍ او غيری اسلامي نړۍ ورته حيرانه ده .

د ايران د ځينو متعصيبو مذهبی مشرانو دا ستره بې شرمي د بشريت په تاريخ کې د جعل کارۍ ، درواغو او تذوير يو بې مثاله شاهکار دی چې په يويشتمه پيړۍ او دانټرنيټ په زمانه کې يې انجاموي .

پر (20 اوت د 2011) د ايران په (ګامرون) ويب سايټ کې يو سل فيصده دروغ بيان خپور شو ، مونږ د ګرانو لوستونکو لپاره هغه بيان ټکي په ټکي په لاندې ډول ليکو :

(کشف يک قران خطي با 115 سوره در بيابان ها قم .

نوشته شده در اوت 20 ، 2011 به وسيله شايګان آسفند ياري .

خبرګزاري فارس: د رپی حفاری ګروهی از باستان شناسان در اطراف شهر قم ، يک جلد قران کريم که قدامت ان به هزار و چهار صد سال پيش باز ميګر دد ، کشف شد .

پيش از اين نسخه هاي خطي وقديمي فراواني از قران کريم در جريان حفاري ها بدست امده بود اما انچه اين قران را از سا ير نسخه ها متمايز ميکند ، 115 سوره بودن ان است ، امري که بحث هاي فراواني را به دنبال داشت .

به ګزارش خبر ګزاري فارس ، اين نسخه خطي پس از کشف بلا فاصله به حوزه علميه قم منتقل شده تا علما و مراجع عظام در باره صحت و سقم سوره صد و پانزدهم تحقيق وبرسي کنند .

ايت الله مقتدايي مدير حوزه علميه قم درين ارتباط به خبر نګار فارس ګفت:

"ما تا قبل از کشف اين نسخه نيز مي دانستم که قران کريم در حقيقت 115 سوره داشته است اما به دو لحاظ هيچ وقت انرا بيان نمي کرديم .

اول اين که نمي خواستم رشته پيوند مان با برادران اهل سنت از اينکه هست نازکتر شود ،ودوم اينکه مدرک مستدلي نيز در اختيار نداشتم .

اما در روايات اهل تشيع داريم كه پيامبر اكرم پيش از رحلت شان يک جلد قران كريم را بدست سلمان فارسي ميدهد واز او ميخواهد كه قران را به ايران برده ودر جاي بيرون از شهر قم دفن كند .

حضرت رسول نسخه ديگري از كتاب را به هنگام حج الوداع همرا با خود ميبرد ، اما ابو بكر به بهانه تلاوت قران كتاب را از پيامبر قرض مي گيرد وديگر هر گز انرا پس نمي دهد .

پس از فوت پيامبر ابو بكر سوره صد وپانزدهم را پاره كرده و مي گويد كه قران فقط صد وچهارده سوره دارد ،موضوعي كه تا به امروز مورد پذيرش غالب مسلمين بوده است ، اما مسئله اي كه خارج از درک مغز كوچک ابو بكر بوده اين است كه رسول اكرم علم غيب داشتند وبراي همين هم نسخه ديگري را در دل خاک شهر قم به امانت گذاشتند زيرا مي دانستند كه روزي به دست اهلش خواهد رسيد "

ايت الله مقتدايي د مورد علت اين رفتار ابو بكر مي گويد :

" سوره صد و پانزدهم به صراحت تكليف جامعه مسلمين را پس از رحلت پيامبر مشخص مي كند . درين سوره نام هر دوازده امام شيعيان به صراحت ذ كر شده وخداوند فرموده اند انان جانشينان بر حق پيامبرند ، همچنين در ايت پاياني اين سوره نام جانشينان امام زمان در زمان غيبت امده است .

به عنوان مثال ، مقام معظم رهبري تحت عنوان السيد علي الخا منه اي در ايت شصت وچهار به عنوان رهبر مسلمين جهان در عصر حاضر معرفي شده است ودوبار هم تا كيد شده كه هيچ مسلماني بدون تبعيت كامل از فرمايشات ايشان وارد بهشت نخواهد شد ")

د ايران دځينو سياسي او مذهبي متعصيبو مشرانو دا جعل كاري دهغو جعل كاريو سلسله ده چې ددوی اخلافو ددوی په ديني كتاب " اويستا " كې كړې وې او يا يې د فردوسي په شاهنامه كې كړې وې .

تاسو وګورئ د ايران ځينو مذهبي او سياسي مشرانو په څومره بې شرمۍ او بې حيايۍ د خپلو شخصي ګټو په خاطر د خدای(ج) په مقدس كتاب قران كريم كې جعل كاري وكړه ، په هغه كې يې په جعل سره يو سل او پنځلسم سورت جوړ كړ اود دې جعلي سورت په

" څلور شپېتم " ايت كې يې د ايران د شيعيانو اوسني مشر سيد علي خامني د نړۍ د مسلمينو اوسنی مشر بللی دی او دده د اطاعت څخه بغير څوک جنت ته نه شي تللای .

ددی خبری معنی داده هر څوک چی د ایرانیانو دمذهبی مشر ایت الله سید علی خامنیی هر فرمایش نه منی هغ کافردی او جنت ته نشی تللای...

د پورته ذکر شوي **جعل** کاريو څخه معلومېږي چې د تاريخ په اوږدو کې ايرانيانو په هرشي کې **جعل** کاري کړې ده .

د ايران ديني او سياسي مشرانو د خپلو شخصي ګټو په خاطر ددوی په ديني کتاب اويستا ، د فردوسي په شاهنامه او د خدای(ج) په مقدس کتاب قران کريم کې تغيرات راوستلي دي .

د ايران د مذهبې او سياسي مشرانو د پورته ذکر شويو **جعل** کاريو څخه بايد هر پښتون پند واخلي ،اوهر وخت چې د هری دولتی او غیری دولتی ایرانی اداری او اشخاصو سره هره معامله کوي پښتون بايد دومره محتاط وي ، لکه يو مسلمان چې د شيطان سره معامله کوي .

دنړۍ دټولو مسلمانانو مخصوصاً دپښتنو د علماوو دا ديني فريضه او وظيفه ده چې د ايران دمتعصبيبو شعيه مذهبې مشرانو د**جعل** کاريو په باره کښی دنړۍ مسلمانان او پښتانه خبر کړی.

که چیری د ایران مذهبی او سیاسی مشران د پورته **جعل** کاری سره موافق نوای اودا **جعل** کاری ئی دافرادو کار بللای،نو بیا دا په کار وه چی د ایرن مذهبی او سیاسی مشرتابه ددی بی شرمانه **جعل** کارۍ دمرتکبينو سره د سلمان رشدی په شان برخورد کړیوای.

دوهمه برخه

د(۱۴۰۰)قبل الميلاد څخه بيا د اسلام تر ظهور پورې د پښتنو تاريخ ته ډېره لنډه اشاره:

موږ دلته دقبل الميلاد څخه بيا د اسلام تر ظهور پورې د پښتنو تاريخ ته ډيره لنډه اشاره کوو .

1: دپښتونخوا دسيمو ،دريابونو ،غرونو او ښارذکراوهمدارنګه د پښتونخوا په پاکه خاوره کښې کې دپښتون ملت د اوسېدولرغونتوب د لرغوني ويدي تمدن د کتاب څخه معلومېږي.

دريګويد په سرودونو کښې د پښتونخوا د ډيرو سندونو ذکر شويدی مثلا:

۱:په ريګويد کښې دسند درياب د ،،سنده هو،، په نوم ياد شوی دی.

۲:په ريګويد کښې دکابل درياب د ،،کوبها ،، په نوم ياد شوی دی.

۳: په ريګويد کښې دګومل درياب د ،،ګوماني،،په نوم ياد شوی دی.

۴:په ريګويد کې دکورمي درياب د ،،کرومو ،،په نوم ياد شوی دی.

۵: په ريګويد کې دسوات درياب د ،،سويتي،، په نوم ياد شوی دی.

۶: په ريګويد کښی دکونړ درياب د ،،ورکه،،په نوم ياد شوی دی.

په ريګويد کښی د پښتونخوا د ځينو سيمو نمونه هم پدی ډول ذکرشويدی:

۱:په ريګويد کی دکابل مجرا د ،،ګندهاره،،په نوم ذکرشوی ده.

۲:په ريګويد کی ارغنداو يا اراکوزيا ،،د هره ويتی=سره سوتی په نوم ذکرشويده چی ددی نوم ريښه تراوسه لا ددهراوت او دهراوتی په شکل کښی پاته دی.

۳: په اتهروا ويد کښې بلخ د ،،بلهيکه،، او د مهابهارت په کتاب کښې د ،،بهليکه،، په نوم ياد شويدی چی ريښه يی د بهلی او بخدی څخه اخستل شوی ده.

۴:په اتهروا ويد کښې د ګندهارا اوسيدونکی د ،،ګنداريس،، په نوم ياد شوی دی.

د ريګويد په دې سرودونو کې د عليشنګ ،علينګار ، د بولان د درې د خلکو او د پښتنو د نورو قومونو د مېړانې ذکر شوی دی .

په ريګويد کښی دلسو اريايی قبيلو دمشهوری تاريخی جګړې ذکر شوی دی کومه چی د(1400 ق. م) په شا وخوا کې د پنجاب د سند پرغاړه واقع شوې وه .

د ريګويد په دوهم ټوک کې د پکته(پښتنو) قومونو د نوميالېو ، توريالېو او پاچاهانو ثنو واره يادونه شوې ده .

په دې سرودونو کې د پښتنو پاچا د تورويته(تور وهونکي يا تورکښ) په نوم ياد شوی دی .

دريګويد په دوهم ټوک کښی دارغنداب ، دهراوت(هره ويتي) ،عليشنګ او النګار(الينا)، دبولان دره (بهالانه)په واديو کې دپښتنو د پني ، ډاسه ، پراوته او بريسه قومونو ذکر راغلی دی چې بريسه(بړيځ) ، پني ، ډاسو (سليمانخيل)او پروتي(الکوزي) قومونه اوس هم په لوی کندهار کې پراته دي .

2 : د اشور د سلسلې د شاهانو له جملې څخه نينوس ، سميلرامس هم د خپلې واکمنۍ د عظمت او اقتدار په وخت کې د "بيوته" په مشرۍ د پښتنو پر هېواد يرغلونه کړيدي ، خو پښتون مېړني ملت ددوی يرغلونه پر شا تمبولي دي او هغوی ته يې ماتې ورکړې ده .

د دې خبرې ثبوت د اشوري دورې د مېخي خط د هغه زړې نسخې د پيدا کېدو او د هغې د ترجمې څخه معلومېږي .

د اشوري دورې د دې مېخي خط دا زړه نسخه د "تګلات فلازار" له قوله وايي چې تر ميلاد يوولس سوه 1100 کاله وړاندې د دوه څلوېښتو قبيلو په منځ کې د ارا کوتو(قندهار) ، هراهوتي(ارغنداب)

اونيس (نيش) د خلکو ذکر کوي او وايي چې دې قبيلو د اشوريانو واکمن "بيوته" ته ماته ورکړه او ځانونه يې ازاد کړل .

3 : "هيروډوټس" د يونان پخواني تاريخ نويس چې په (480-425 ق . م) يې ژوند کاوه پښتانه يې د پاکتيوس او د پښتنو د اپريدو قبيله يې د (اپاروتي) په نوم ياد کړيدي او دی وايي چې:

هغه ولس چې د هند په شمال کې د (پا کتي ايکي) په هېواد کې (د پښتنو په هېواد کې) پراته دي د استوګنې ډول يې د بلخيانو

(باکتريانو) دی ، دوی خورا جنګيالي او توريالي خلک دي دا خلک په (486-465 ق . م) کې د فاتح "خشيارا شا" (هخامنشي) سره ملګري وو پوستينان يې اغوستي وو او لوی لوی د غشو ليندئ او وطني چړې ورسره وې .

4 : د "هلبرانت" په نوم يو تاريخ نويس "هلبرانټ "د ريګويد په حواله وايي چې:

په اراکوسيا (قندهار) کې يوه قبيله ده چې (واسو ديوا) يې پاچا و او دده زوی (سوداس) نومېده ،دې قبيلې د سند تر روده برې وموند او جنګي کارنامې يې د افسانو او نقلو په شان مشهورې وې .

5 : کله چې د يونان لوی فاتح سکندر مقدوني (327-329 ق . م) د ايران د هخامنشي کورنۍ پر اخيري حکمران دريم داريوش (کدمان) حمله وکړه ، په دې جنګ کې داريوش ماته وخوړه ، د پښتونخوا سيمو ته راوتښتېده او پښتنو هغه د هغو جناياتو په جرم مړ کړ ، کوم چې ده او دده کورنۍ د خپل حاکميت په دوران کې د پښتنو سره کړي و .

د داريوش تر ماتې وروسته يوناني سکندر پر پښتونخوا حمله وکړه ، په قندهار او د پښتونخوا په ټولو نورو سيمو کې د سکندر سره سخت مقاومت وشو ترڅو چې د صوات په وادي کې سکندر د پښتنو له خوا زخمي شو .

د سکندر مقدوني سره د پښتنو د مقاومت په هکله د یونان په تاریخ کې هم د فارامیزاد د افسانوي جنګیالو ذکر شوی دی .

سکندر د دریو کلونو سختو جګړو په جریان کې ونشو کړای چې د پښتنو هېواد اشغال کړي ، ترڅو په پای کې مجبور شو چې د پښتنو سره د دوستۍ او خپښۍ لاره خپله کړي او وروسته یې بیا د پښتنو په ملاتړ هند ونیو .

د یونان د مشهور تاریخ نویس "ډیور ډور" په قول سکندر د هند تر فتحې د راستنېدو په وخت کې بیا هم د پښتنو څخه وېره درلوده او د پښتنو له وېرې بیا د پښتنو پر وطن رانغی او د پښتنو له ډاره د عربو د بحیرې له لارې پر ډېره اوږده لار ایران ته د تللو تکل شروع کړ چې د بلوچستان په ریګونو کې یې یو زیات شمېر سربازان له لاسه ورکړل او په (324 ق . م) کې د ایران "فهرج" ته ورسېده .

دريمه برخه

د پښتنو تاريخ ته د اسلام تر ظهور وروسته ډېره لنډه اشاره:

1 : پښتنو د اسلام دين د منطقي د نورو ملتونو په شان د عربو د توري په زور نه دی قبول کړی .

د اسلام د ظهور په وخت کې پښتنو په غور کې د شنسب تر مشرۍ لاندې سلطنت درلود .

شنسب د پښتنو له يوې جرګې سره د(35هه ق) او (40 هه ق) کلنو په منځ کې د امير المومنين حضرت علي دربار ته ولاړ او د هغه په حضور کې يې ايمان راوړ .

هېواد ته د شنسب تر راستنېدو وروسته هغه د پښتنو د قومي او مذهبي مشرانو لويه جرګه راوغوښته او د اسلام د دين په باره کې يې مشورې ورسره وکړې ، پښتنو د خپلو جرګو او مرکو په نتيجه کې د اسلام د مقدس دين په باره کې ژور معلومات په لاس راوړل او د اسلام د دين ارزښتونه يې د پښتنو د فطرت يعنې

"پښتو او پښتونولۍ" د قانون سره مقايسه کړل .

د پښتو او پښتونولۍ د لرغوني قانون او د اسلام د مقدس دين د مقايسې څخه پښتنو ته معلومه شوه چې د اسلام مقدس دين تقريبا سل فيصده د دوی د فطرتي قانون يعنې "پښتو او پښتونولۍ" سره برابر دي ، همدا علت دی چې پښتنو د اسلام مقدس دين په خپله خوښه او رضا قبول کړی ، خو کله چې پښتنو د اسلام مبارک دين قبول کړ ، نو بيا يې تر عربو هم زيات جهاد وکړ او تر عربو يې زيات ولسونه د تورې او تبليغ په زور مسلمانان کړل .

2: د هند په لويه وچه کې د پښتنو غازيانو په توره او تبليغ د اسلام مقدس دين خپور شو .

په(375 هه ق) کې "شیخ حمید لودي" د هند د لویې و چې د ملتان په برخه کې د پښتني دولت بنیاد کېښود او دا دولت د پښتنو د قانون یعنې پښتو او پښتونولۍ پر اساس اداره کېده .

که څه هم پښتنو د تاریخ په اوږدو کې همېشه په خپل پلرني ټاټوبې یعنې د امو او اباسیند ترمنځ پرته سیمه یعنې پښتونخوا کې مستقل دولتونه درلودل ، خو په ملتان کې د لودیانو د پښتني دولت زیات ارزښت په دې کې دی چې دا په اسلامی دور کې لومړی ځل دی چې پښتنو د پښتونخوا څخه دباندې د هند په لویه وچه کې پښتني مستقل دولت ایجاد کړي .

3 : د غزنویانو امپراطوري:

کله چې امیر ناصر سبکتګین په(367) کې د غزني حاکم شو ، نو دې سړي د لوی قندهار د زابل د خلکو سره دوستي وکړه او د مورخینو په قول په زرګونو پښتنو د امیر ناصر په فوځ کې خدمت کوي . د امیر ناصر تر مړینې وروسته د هغه زوی محمود زابلي د غزني پاچا شو ، ټولو پښتنو مخصوصا قندهاري پښتنو د خپل خوریي سره ډېرې مرستې و کړې او د هغه سلطنت یې ډېر پراخه کړ . پښتنو د محمود لپاره د هند ، ایران ، عراق او مرکزي اسیا ملکونه فتحه کړل .

د هندوستان "مهتره" یې اشغال او د "لارد کرشنا" مندر چې د هندوانو تر ټولو مقدس مندر دی ونیو ، پښتنو د دې مندر څخه د

"سو منات "مشهور بت مات کړ او د دې بت د نس څخه یې لعل او جواهر راوایستل .

هندوان د دې مندر د حفاظت لپاره په ډېر جرئت او مېړانې جنګېدل او هرډول قربانۍ ته حاضر وو چې د خپل دین د مقدس ترین مندر او د " سومنات" د بت څخه دفاع و کړي .

د دې سخت جنګ په جریان کې د محمود غزنوي د فوځ ترک تو کمه عسکر او افسران د جنګ له میدان څخه وتښتېدل او پاچا یې تنها پرېښود ، خو پښتنو محمود تنها پرې نښود او په ډېره مېړانه یې دا جنګ وګټه ، دلارد کرشنا مندر یې ونیو او د سومنات مشهور بت یې مات کړ .

د دې جنګ په باره کې یو پښتون جنګیالی داسې وایي:

ترکـــــــو نـــــــامردو داســـــــې ودانګـــــــل لـــــــه نـــــــام او ننګـــــــه
زه یـــــــو پښـــــــتون ووم چـــــــې ولاړ ووم د ســـــــلطان تـــــــر څنګـــــــه
تـــــــوره پـــــــه لاس پـــــــر ســـــــره اور د عرصـــــــات وخـــــــتم
د بت شکن سره پر دڅ د سومنات وختم .

(پښـــــــتانه د تـــــــاریخ پـــــــه رڼـــــــا کښـــــــې -۲۸۲ مـــــــخ)

د محمود غزنوي د عصر یو تاریخ نویس چې " یمیني " نومېږي د هندوستان د جنګونو په جریان کې د پښتنو جنګیالو په باره کې داسې وایي:

پښتانه د عجل په څېر یا د وږي زمري په ډول پر غلیم ورتلل ، پر کوتلو ختل ، لکه بر ښنا په ځنګلونو ننوتل ، لکه هوسۍ پر غرونو لو ږېدل ، لکه سیل په غرونو کې شیوه کېدل .

سلطان محمود غزنوي د پښتنو په مرسته د پښتونخوا څخه یوه ستره امپرطوري جوړه کړې وه چې مرکز یې د غزني ښکلی ښار و ، چې په هغه وخت کې د نړۍ د ښارونو ناوې بلل کېده .

امپراطور سلطان محمود زابلي یا غزنوي

په لاندې ډول د سلطان محمود زابلي یا غزنوي د امپراطورۍ سرحدات ملا حظه کولای شئ .

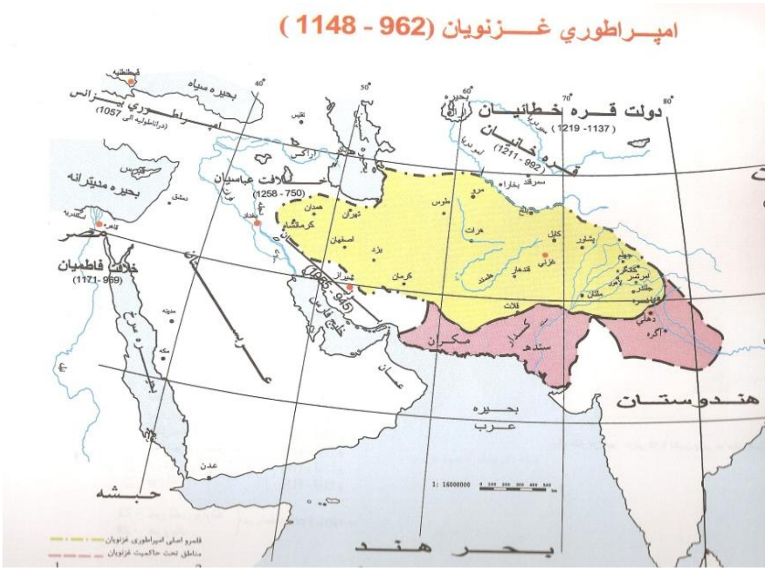

4: د غوري پښتنو امپراطوري .

تر غزنوي امپراطورۍ وروسته د غوري پښتنو د سلسلې څخه سلطان غیاث الدین غوري په منطقه کې ستره امپراطوري جوړه کړه چې هند او د منطقې د هېوادونو زیاتې برخې یې په خپل قلمرو کې درلودې .

د غوري پښتنو ستر شاهنشاه سلطان غیاث الدین غوري د پښتونخوا څخه یوه ستره امپراطوري جوړه کړه ، چې مرکز یې په پښتونخوا کې د فیروز کوه ښار وو .

سلطان غیاث الدین غوری شهنشاه افغان (۵۵۸ هـ-ق)

Sultan Ghiassuddine le Ghouride
Empereur Afghan (1192)

په لاندې ډول د تهران څخه تر بنګال پورې ګران لوستونکي د غوري امپراطورۍ سرحدات ملاحظه کولای شي .

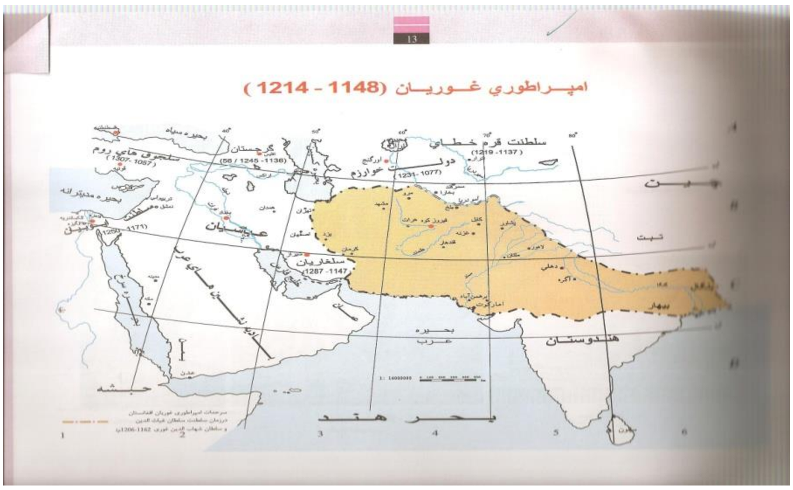

5: په هندوستان کې د غلجي پښتنو امپراطوري:

د غـور تـر امپراطـورۍ وروسـته غلجيـانو د جـلال الـدين فيروزشـاه او تـر ده وروسـته دده وراره علاوالدين غلجي په هندوستان کې ستره امپراطوري جوړه کړه چې هند او د منطقې دهېوادونو زياتې برخې يې په خپل قلمرو کې درلودې .

6: په هندوستان کې د لودي پښتنو امپراطوري:

په هند کې د غلجيانو تر امپراطورۍ وروسته لوديانو د سلطان بهلول لودي پـه مشرۍ پـه هندوسـتان کې ستره امپراطوري جوړه کړه چې هند او د منطقې د هېوادونو زياتې برخې يـې پـه خپـل قلمـرو کې درلودې .

7: په هندوستان کې د سوري پښتنو امپراطوري:

سوريانو د نامتو شېرشا سوري تر رهبرۍ لاندې په هند کې ستره امپراطوري جوړه کـړه چې هند او د منطقې د هېوادونو زياتې برخې يې په خپل قلمرو کې درلودې .

پښتنو د تاريخ په اوږدو کې په پښتونخوا او هندوستان کې سترې امپراطورۍ ايجـا دې کـړې چې د هند او منطقې په تاريخ کې د ترقۍ او پرمختګ تر ټولو ښه مثالونه دي .

Cher Chah Souri Empereur Afghan (1539)

8 : په پښتو نخوا کې د هوتکي

سلطنت ایجاد :

په پښتونخوا کې د مغلو د وحشت او دهشت پر ضد د پښتنو د (544) کلن جهاد او مقاومت په نتیجه کې قندهاري پښتنو په قندهار کې د میرویس نیکه تر مدبرانه لارښوونې لاندې د پښتنو د نوي خپلوا ک دولت خښته کېښوده او د میرویس نیکه زوی د اصفهان فاتح اعلیحضرت شاه محمود هوتک د ایران د صفوي سلسلې د شیعیه مذهب د تعصب پر اساس ولاړه فاسده امپراطوري دړې وړې کړه او په نتیجه کې د پښتنو ستر د ښمن صفوي شاه حسین مجبور شو خپل تاج په خپل لاس د ایران د فاتح اعلیحضرت شاه محمود هوتک پر سر کېږدي .

9: د هوتکي دولت تر زوال لږ وروسته پښتنو د لوی احمد بابا تر مشرۍ لاندې په دې منطقه کې د خپل غزنوي او غوري امپراطوریو په شان ډېره ستره امپراطوري جوړه کړه چې بقایا یې نننی افغانستان دی .

د پورته لنډې تاريخي تبصرې څخه دا جوتيږي چې پښتون ملت د تاريخ په اوږدو کې د دې منطقې يو عظيم او هميشه بادار ملت و او په دې منطقه کې د نورو مېلتونو په تناسب يې ډېرې امپراطورۍ جوړې کړې دي او د منطقې د نورو سترو قومونو په تناسب زيات وخت خپلواک او سېدلي دي .

د تاريخ په اوږدو کې پښتون ملت د نورو منطقوي ملتونو او قومونو په تناسب د دې منطقې په سوله ، ثبات ،سياسي ، اقتصادي او ټولنيز پرمختګ کې تر بل هرملت او قوم زيات ارزښت او اهميت درلوده .

د دې منطقې تاريخ ، تمدن او فرهنګ د پښتنو د تاريخ ، تمدن او فرهنګ څخه بغير نا مکمله دی .

که د اويستا د ګيو مرتن سلطنت په پښتونخوا کې د پښتنو د سلطنت د ليکلي تاريخ مبدا وټاکو چې د زردشت دين تر پيدا ښت تقريبا درې زره کاله وړاندې و او هم په ريګويد کې ذکر شوي د پنجاب د سيند د غاړې د لسو اريايي قبيلو مشهوره جګړه (1400 م . ز) هم ور سره ذ کر کړو ، بيا د اسلام د ظهور څخه تر نن پورې راشو ، نو په زغرده ويلای شو چې په پښتو نخوا کې د پښتنو د موجوديت ،حاکميت او سلطنت کولو ليکلی تاريخ تقريبا لس زره کاله ته رسيږي.

که په پښتونخوا کې د پښتنو د اوسيدو ناليکلي تاريخ هم د ليکلي تاريخ سره يوځای شي ، نو موږ ويلای شو چې پښتون ملت د امو او اباسيند په منځ يعنې د پښتونخوا په پاکه او سپېڅلې خاوره کې تر لسو زرو کلونو زيات تقريبا هميشه د يو خپلواک او سيال ملت په حيث ژوند کړی دی .

که په غور سره څوک د پښتنو ټولنه مطالعه کړي ، نو تر نن پورې هم په پښتون ملت کې د لرغونو اريايانو خواص ليدل کيږي .

پښتون ملت د خپل اقتصادي ، سياسي او ټولنيز ژوند د ترتيب او تنظيم لپاره خپل خاص قوانين ، خواص ، اخلاق ، رسوم ، رواج او عنعنات لري چې د هغو پر اساس او احترام خپل ورځني ژوند ته دوام ورکوي .

ستر پښتون ملت د خپل لرغونو تاريخي قوانينو پيروي او احترام دومره قوي او غښتلی کړيدی چې دې ستر ملت د پرديو د تاريخي يرغلونو د طوفانونو په مقابل کې د زرګونو کلونو راهيسې په خپل تاريخي ټاټوبي پښتونخوا کې ځان تر نن پورې ژوندی ساتلی دی .

دریېم فصل

په پښتونخوا کې د پښتنو د دایمي پاتې کېدو علتونه:

دا چې پښتنو څنګه په زرګونو کلونه په خپل ابدي پلرني ټاټوبي د امو او اباسین په منځکې پرته سیمه یعنې پښتونخوا کې خپل ژوند ته دوام ورکړی او د تاریخ د ټولو یرغلیزو طوفانونو او سختیو مقابله یې په مېړانه او شجاعت کړې ده او تر نن پورې په دې منطقه کې خپل ژوند ته دوام ورکوي د دې واقعیت څېړنه شاید زیات وخت وغواړي او ډېرو علمي تحقیقاتو ته ضرورت پیدا شي ، خو زه یې د زیاتو سببونو له جملې څخه صرف لاندې څو سببو ته ډېره لنډه اشاره کوم:

لمړی: د دایمي خوني روابطو او تشکیلاتو لرل:

کله چې خدای(ج) د مځکې پر مخ انسانان پیدا کړل ورسره یو ځای د انسانانو ترمنځ د بیلو بیلو عواملو په سبب د جنګ او جګړې دود هم منځته راغی .

د تاریخ په اوږدو کې د انسانانو ځینو کورنیو د نورو کورنیو پر ضد ، ځینو قبیلو د نورو قبیلو پرضد ، ځینو پاچاهانو ، امپراطورانو او دولتونو یو د بل پرضد حملې کولی ، یو بل یې وژل ، یو بل یې غلامان کول او دیو او بل هرڅه یې پایمال کول او د منځه وړل . . .

د خدای پاک پر مځکه همېشه د زور قانون چلېدلی دی او نن هم په یو شکل د زور قانون چلېږي د کمزورو ولسونو د هرڅه واک د غښتلو ولسونو پلاس کې دي .

په پخوا زمانو کې به بیله هېڅ ډول بهانې او پلمې زورور قوم پر کمزوري قوم حمله کوله او د هغه هر څه به یې په خپله قبضه کې اخیستل او د هغه قوم زیات نفر به یې وژل او پاتې به یې خپل غلامان کول .

د تاریخ د لومړنیو وختو څخه رانیولې بیا تر نن پورې زورورو پر کمزورو د حملو لپاره د ځانه بهانې او پلمې جوړولې ، کله به یې د خپل دین د پراخوالي او خپرېدو په نوم پر نورو قومونو حملې کولې ،

کله به يې د تجارت د پرمختيا او ترقۍ په نوم پر نورو قومونو حملې کولې او د هغو هرڅه به يې لوټ کړل ، کله به يې بيا د خپل ايډيالوژۍ اويا د سياسي نظام د خپرولو په نوم کمزوري قومونه تر پښو لاندې کړل د هغو هر څه به يې لوټ کړل او هغوی به يې خپل غلامان کړل ، چې دا ناوړه دود تر نن پورې هم روان دی .

همدا علت شو چې د انسانانو د تاريخ د هغه لومړي شروع څخه هر فرد ، هرې کورنۍ ، هر قوم او هر سلطنت تر خپل توان او طاقت پورې کوښښ کاوه چې د خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، جغرافيايي قلمرو او ګټو څخه دفاع وکړي .

هر ملت چې ډېر او منظم نظامي توان او طاقت درلود هغه هم خپل ځان د پرديو د حملو څخه ساتلای شو او هم يې که غوښتي واي د وخت د معمول سره سم نور قومونه لوټولای شول .

موږ دلته د پښتون ملت جوړښت او سرچينې ته يوه ډېره لنډه اشاره کوو او په دې باره کې د نامتو محقق او تاريخ پوه علامه عبدلحي حبيبي صاحب څو ډېرې لنډې جملې را اخلو :

د پښتنو د اصل او نسب په باره کې ستر محقق علامه عبدالحي حبيبي داسې وايي :

پښتانه خو د تاريخي تحقيقاتو له پلوه هغه زاړه آريايان دي چې دا څو زره کاله پر له پسې په دغه خپله مځکه (پښتو نخوا) کې پراته دي ، په پښتنو کې تر اوسه هغه د آريايانو زاړه خواص او مزايا ليدل کېږي .

په اجتماعي حالاتو کې دا يو منلې حقيقت دی چې کورنۍ د ټولنې منشا ده او د اجتماعي ژوندون زده کړه او وده هم لومړی په کورنۍ کې کېږي . . .

کورنۍ د ټولنې يو کوچنۍ نمونه ده او په پښتنو کې هميشه کورنۍ خاص اهميت درلود ، تر کورنۍ وروسته (پښه) ، (زي) او نورمراتب وه چې په پاي کې نو ټوله په پښتون ګډېده او دا ټولي کورنۍ اوټبرونه د پښتون ملت اجتماعي شعبې وې چې د اجتماع په علم کې (سلا ليه ټولنه) ورته وايي او داسې ټولنې د خپلوۍ او تناسل په رابطه جوړيږي او د دوی وينه او پښت هم تقريبا يو وي .

په سلا ليه ټولنو کې دوه ډوله روابط شته چې ځنې پر ميندو سره و يشل کېږي او ځينې پر پلرونو .

پښتانه هغه قبايل دي چې پر پلرونو سره وېشل شوي دي او (ابوت) يعني پلارګلوي ددوی د وېش ستېه ده ، د پښتنو(اسما الرجال) به تاسو ته ښه ښکاره شي چې هره ټولنه بېل پلار لري او دا پلرونه په پاي کې ټول د پښتون په لوی پلارګډېږي او په دوی کې د پلار د قبيلوي وېش مسلسل عنعنات شته .

ويکتورګيګر الماني شرق شناس د پخوانيو اريايانو په باره کې ليکي چې(پخوا اريايانو هم داسې قبايل لرل چې سره خپل به وه)

د اويستا په زړه ژبه کي(ويس) او د هند په ريګويد کې هم دغه کلمه د کورنۍ او قبيلې په نوم استعمال شوې ده .

دوکتور ګوستاولوبون د زړو اريايانو د کورنۍ په بحث کې وايي:

(پخوا ددوی د ژوندون او معاشرت اساس په کورنۍ ټينګ وو ، ټول خلق خپلو پلرو او نيکونو ته منسوب کېدل ، بلکې دوی د خپلې کورنۍ پرستش کاوه) .

دپښتو ژبې د ، ،کهول يا کورنۍ، ، کلمه پخوانيو اريايانو د ، ،کولا ، ،په نوم يادول،همدا کولا ددوی د ژوند بنسټ وو.

په پښتنو کښې همدا نن هم کهول يا کورنۍ ددوی د ټولنيز ژوند بنسټ جوړوی.

دپخوانيو اريايانو څو کولا(کهوله يا کورنۍ)چی به سره يو ځای شوی نوهغوی به ورته ، ،ګرامه، ، يا ، ،ويسه، ، ويل او د پتی په نامه يو مشر به يې درلودی ،په پښتنوکښی همدا نن هم چی څو کهوله سره يو ځای شی نو يوه ، ، زی، ، جوړوی...

زړواريايانو به د پاچا داوسيدو ځايونو ته ، ،پور، ، وايه،همدانن هم پښتانه اکثره وخت د پاچا په واسطه جوړشوی ځای ته د ، ،پور ، ، کلمه استعمالوی دمثال په ډول امير شيرعلی خان په کابل کښی د بالا حصار څخه دباندی يو نوی ښارګوټی جوړ کړی او هغه ته يې د ، ،شير پور، ، نوم ورکړی او ترنن پوری هم هغه سيمه د

، ، شير پور، ، په نامه يادېږی،چی د شير پور معنی د شير يا شيرعلی خان ښارګوټی يا داوسيدو د ځای معنی لری.

موږ دا نن هم په پښتنو کې داسې صفات او عنعنات وینو چې زرګونه کلونه وړاندې په زړو اریایانو کې لیدل کېدل .

د مثال په ډول موږ د جرمني عالم دوکتور ګیګر د خوا د زړو اریایانو دا تعریف د اوسنیو پښتنو سره مقایسه کوو .

ګیګر وایي: (دوی ته دا ښکاره وه چې موږ د یوه ملته یو ، نژادي او پښتي روابطو دوی په خپلو نیکونو او پلرونو پورې نښلول ، دوی خپله ژبه ، دودونه او پښت مشترک سره باله . . .)

دې عالم په پورته ذکر شویو الفاظو کې کټ مټ د پښتنو روحیات ، صفات او سجایا ذکر کړېدي .

د پورته تاریخي اسنادو او دلیلونو څخه دا معلومېږي چې پښتانه د هغو زړو اریایانو نسل دي چې زرګونه کلونه وړاندې د پښتونخوا پر مځکه یعنې د امو او اباسین په منځکي اوسیدل .

اوسني پښتانه د زرګونو کلونو راهیسې یعنې د خپلو اریایي نیکونو دوخته راهیسې بیا ترنن پورې په پښتونخوا کې اوسیږي .

علامه حبیبي صاحب چې وایي د پښتنو بیلې بیلې پښې په یوه (زي) او څو(زي) په یو قوم او څو قومونو بیا د قومونو په(پښه) او د قومونو د څو پښو څخه بیا ستر پښتون ملت جوړ شویدي .

د پښتنو ټولي پښې ،زي او د قومونو پښې دوینې د نږدیوالي پر اساس سره ګډ یږي .

د پښتون ستر ملت د ټولنیزو شعبو مخروط په قاعده کې پر سل ګونو شعبو وېشل شوي دي ، څو مره چې د قاعدي څخه د راس و خواته ځي شعبې د وینې د نږدیوالي پر اساس سره نږدې کېږي ، تر څو په پاي کې د یوه پښتون پلار د اولاد په نوم یو پښتون ویاړلي ملت ځني جوړیږي .

ټول پښتانه د یو پښتون پلار اولاد دي او د دې پیاوړي پلار اولاد نن د خداي پاک په فضل یو ستر پښتون ملت جوړ کړیدي .

پښتون عادل او فرهیزګاره پاچا بیټ نیکه

د پښتنود ډېرېدو لپاره د پښتنو سپيڅلو نيکونو هميشه د لوي خداي (ج) په دربار کې ډېرې دعاوې او زارۍ کړې دي ، چې د نمونې په ډول موږ دلته د پښتنو د يو ستر پاچا او مشر بيټ نيکه د مناجاتو ذکر کوو چې د لوي خدای(ج) له دربار څخه يې د پښتنو د ډېروالي خواستونه کول ، ځکه چې بيټ نيکه پوهېده چې هر څومره چې د پښتنو نفوس ډېر شي په هغه اندازه پښتانه د دوی د د ښمنانو د حملو څخه ساتل کيداي شي .

د بيټ نيکه مناجات

لويــــه خدايـــــه لويــــه خدايـــه * ســــتا پــــه مينــــه پــــه هـــر ځايـــه
غـــــــر ولاړ دي درنـــــــاوي کـــــــې * ټولـــــــه ژوي پـــــــه زاري کـــــــې
د لتــــه دي د غـــــرو لمنـــــي * زمـــــوږ کيـــــږدۍ دي پــــه کـــــې پلنـــــې
دا وګـــــړي ډېـــــر کـــــې خدايــــه * لويــــه خدايـــــه لويــــه خدايـــــه
دلته لږ زموږ اوربل دي * وو ړ کورګي دي وو ړ بورجل دي

مينــــه ســـــتا کـــې مـــوږ ميشـــــته يـــو * بــــل د چـــا پـــه ملـــه تلـــه نـــه يـــو
هســـــــک او مځکـــــــه نغښـــــــته ســـــــتا ده * د مـــــړو وده لـــــــه تـــــــاده
دا پالنـــــه ســـــــتاده خدايـــــه * لويــــــه خدايـــــه لويـــــه خدايــــه

بيټ نيکه هم دا خاصيت د خپل زړو اريايي نيکونو څخه په ارث وړي وو ، ځکه چې د زړو اريا يانو په باره کې جرمني شرق پېژندونکي دوکتور ګيګر وايي:

(پخوا د دوی د ژوندون او معاشرت اساس په کورنۍ ټينګ وو ، ټول خلک خپل پلرونو او نيکونو ته منسوب کېدل ، بلکې دوی د خپل کورنۍ پرستش کاوه ، کوژده ، تولد او تناسل يې د دې سببه مذهبي مبارک دودونه ګڼل چې د دوې پښت پاتې شي او ټبر يې ډېر شي ،زوی پردوی ډېر ګران او زيږيدل يې هم خوښي وه او د زوی نه درلودل يې د کورنۍ وراني او د پلرو د نامه ورکېدل ګڼل .)

دغه پورته خوي همدا نن هم په پښتنو کې شته .

د پښتون ملت د اجتماعي شعبو یعنې پښو ،زي ، خیل ، قوم او داسې نورو وېش د وینې د شراکت پر اساس شوي دي ، یعنې د یوه سړي د اولاد څخه د زامنو په نامه زي جوړ شوي دي ، د لمسیانو په نامه یې پښې جوړې شوې دي او په دې ډول د مخروط تر قاعدې پورې تللای شي .

د پښتنو د قومي جوړښت په مخروط کې چې هر څومره د قاعدې خواته کښته کیږئ په هغه اندازې یې څانګې ډېرېږي او په هره اندازه چې د مخروط د راس خوا ته لوړ راځي په هغه اندازه یې څانګې کمیږي او د وحدت خواته نږدې کېږي .

تر ټولو مهمه خبره داده چې د پښتنو قومونو وېش د پلار ګلوي پر اساس د وینې د شراکت اونږدیوالي پر اساس شوي دي او دا وېش چې هر څومره په قاعده کې سره لیرې وي ، خو په راس کې بیا ټول د یوه پلار اولاد او یوه وینه ده ، نو په دې اساس د پښتنو وحدت او اتحاد د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د دنیا تر بله هر قوم ډېر اسانه کار دی .

دوهم: د قانون تر سیوري لاندې ژوند کول:

که موږ ننني عصري نړۍ ته نظر واچوو دا را ته معلومیږي ، په هر هغه هېواد کې چې قانون حاکمیت لري ، د قانون په تطبیق سره د ټولنې د وګړو ترمنځ ټولنیز عدالت تامین دی ، په هغه ټولنه کې دوامداره سوله بر کراره ده ، دوامداره سوله د اقتصادي ودې سبب کېږي ، د ټولنې د وګړو ترمنځ ملي یوالي تامین دي او داسې نورې ټولیزې ښیګڼې مهیا دي .

دوامداره سوله ، د ټولیز عدالت تامین ، د ټولنې د خلکو ښه اقتصادي حالت او د ملي وحدت تامین د یوې ټولنې وګړي دومره غښتلي کوي چې د هر ډول داخلي پرابلم او خارجي تجاوز په مقابل کې مقاومت کولای شي .

دا چې پښتنو څنګه وکولای شول چې د تاریخ په اوږدو کې د یرغلونو د طوفانونو په مقابل کې مقاومت وکړي کوم چې ددوی پر خلکو او وطن تیر شوي دي .

د تاریخ په اوږدو کې پښتانه د نړۍ د تر ټولو خونخوار یرغلګرو لکه نینوس ، کوروش ، داریوش ، سکندر ، چنګیز او دده خونخواره اولاده ، انګریزاو روس تر وحشی ترینو یرغلونو لاندی راغلی دی خو بیا هم میړني پښتون ملت د مځکي د مخ څخه پناه نه شو اوددی یرغلګرو په مقابل کې ئی سخت ترین مقاومتونه کړیدي او د هغو ټولو پزي یې د پښتونخوا په پاکه خاوره پورې موښلي او پښتونخوا ئی د یرغلګرو په هدیره بدله کړیده .

زه په دې عقیده یم چی د یرغلونو د طوفانونو په مقابل کې د پښتنو د بقا او دوام یو اساسي علت ، سبب او دلیل دادي چې پښتنو د تاریخ په اوږدو کې د خپل سیاسي ، اقتصادي ، نظامي او ټولنیز ژوند د ترتیب ، تنظیم او خپل منځی منازعاتو د حل او فصل لپاره قوانین طرحه کړي وو او د دې قوانینو پر اساس یې د خپل ژوند چارې پرمخ بیو لي .

په بله وینا پښتنو د تاریخ په اوږدو کې یو قانوني نظام درلود او د قانون په چوکاټ کې یې خپل سیاسي ، اقتصادي ، نظامي او ټولنیز ژوند عیار کړي وو ، دغه د قانون تر حاکمیت لاندې ژوند کولو پښتانه همیشه متحد ، یو موټي او قوي کړي وه ،د پښتنو اتحاد او یوالي پښتانه دومره قوي کړي وه چې د تاریخ د ټولو یرغلیزو طوفانو سره یې په بې مثاله ډول په میړانه او متانت مبارزه او مقاومت وکړي .

پښتانه د خپل اتفاق او اتحاد په برکت د مرګ او ژوند د مبارزو په میدان کې همیشه بریالي راوتلي دي او تر معاصر تاریخ پورې یې د یو قوي ملت په صفت په دې منطقه کې خپل ژوندته دوام ورکړیدي .

دغو ټولو قوانینو مجموعي ته د کومو پر بنیاد چې پښتنو خپل ورځني سیاسي ، اقتصادي ، نظامي او ټولنیز ژوند ترتیب او تنظیم کړیوو (پښتو او پښتونولي) ویل کېدل ، یا په بله وینا د پښتنو د هغو منل شوو او د قبول وړ قوانینو مجموعه د(پښتو او پښتونولي) په نوم یادیده اوتر نن پورې هم د(پښتو او پښتونولي) په نوم یادیږي .

دا قانون(پښتو او پښتونولي) د زرګونو کلونو راهیسې د پښتنو په منځکې د قبول وړ قانون وو ، او نن هم د پښتنو په منځ کې اکثره لوي او واړه مسایل د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس حل او فصل کېږي .

ځينې داسې پېچلي مسايل چې د دولت عدلي مقامات يې د حل او فصل څخه عاجز پاتي کېږي د پښتنو په منځ کې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس ډېر په اسانه حل او فصل کېږي .

د پښتو او پښتونولي قانون ليکلي بڼه نه لري ،خو په ټولو پښتنو کې په تقريباًيو شان قابل تطبيق دي .

هره فيصله چې د پښتو او پښتونولي پر اساس د پښتنو د جرګې له خوا وشوه هر پښتون دا فيصله که څه هم ډېره ستخته وي په ورين تندي مني او عمل پرې کوي .

د پښتنو دا لرغوني قانون يعنې پښتو او پښتونولي چې ترنن پورې په پښتنو کې د قبول وړقانون دي ، د پښتنو د پخوانيو نسلونو څخه نني پښتنو ته په وينه کې په ميراث را نقل شوي دي .

که څه هم پښتو او پښتونولي ليکلي بڼه نه لري ،خو بيا هم پښتو او پښتونولي د هر پښتون په وينه ، مغز ، فکر ، حواسو ، احساساتو ، خوى ، خاصيت ، عاطفي ، معنوياتو ، روحياتو ، اخلاقو او اعمالو کې وجود لري ، هر پښتون چې په رښتني معنا پښتون وي د پښتو او پښتونولی د قانون په اطاعت ځان مجبور او مکلف ګڼي او د پښتو او پښتونولي احکامو ته د تقدس په سترګه ګوري .

لکه څنګه چې هر ملت ځانته خپل خاص خويونه او خواص لري ، په همدې شکل پښتانه هم د خپل سياسي ، اقتصادي ، ټولنيز ، نظامي ،اخلاقي او روحي ژوند لپاره ځانته خپل خاص خويونه ،خواص ،نفسيات ، روحيات ، دودونه ،عقايد ،د ژوند کولو لارې ،خيالات ،تفکر ،اداب ، عنعنات ، رواجونه ، جذبات اوداسې نور ارزښتونه لري .

پورته ذکر شوي ارزښتونه پښتنو په داسې يو ټولنيزچوکاټ کې فورمول بندي کړيدي چې د ټولو پښتنو لپاره د قبول وړ دي او دغه ارزښتونو ته (پښتواوپښتونولي) ويل کېږي .

پورته ذکر شوي ارزښتونه په ښکاره ډول يو پښتون د غيرى پښتون څخه بېلوي .

په بله وينا "پښتو او پښتونولي" يو پښتون کس د غيرې پښتون څخه بېلوي .

په لنډ ډول ويلاى شو چې: پښتو او پښتونولي د پښتنو فطرت دى .

لکه څنګه چې يو زمرى او يا يو باز د خپل پلرونو څخه د ښکار او ژوند کولو طريقه په ارث وړي ، باز پورته الوتل کوي او پر مرغانو سلطنت کول يې د فطرت برخه ګرځېدلې ده او همدا شان زمري په

ځنکله کې پر نورو حیواناتو په عدالت پاچاهي کول د خپل پلرونو څخه په ارث وړي او د دوی د فطرت برخه ګرځېدلې ده ،

په همدې ډول پښتنو هم د پښتو او پښتونولي په باعزته چوکاټ کې ژوند کول د خپل مېړنيو نيکونو څخه په ارث وړي دي .

هرهغه پښتون چې د پښتو او پښتونولي په نهايت ښکلي ، انساني ،عقيدوی او اسلامي ګاڼه سمبال نه وي ، هغه پښتون د انسانانو تر ټولو ټيټ او ناولی فرد شمېرل کېږي ، ځکه چې دا فرد د خپل پښتني فطرت څخه خلاص دی او يو بې فطرته موجود دی .

د مثال په ډول که يو زمری د خپل فطرت خلاف د ښکار کولو څخه ډډه وکړي، ډېر ژر به دی پر ځنګل او د هغه پر حيواناتو خپله پاچاهي له لاسه ورکړي ، د ښکار نه کولو په سبب به دومره ضعيف شي چې دده مادون حيوانات لکه شغالان ، ګيدړان او شرمښان به دا کمزوری زمری مړ او له منځه يوسي ، د بل ځنګل زمريان به پر دې ځنګل يرغل راوړي ځکه چې شغالان او ګيدړان خو د خپل ځنګل څخه د نورو زمريانو په مقابل کې دفاع نه شي کولای ، په دې ډول به د ځنګل د ټولو اوسېدونکو ژوند د بې نظمۍ په جدي خطر کې ولوېږي .

د پورته ساده مثال څخه دا معلومه شوه چې که يو زمری د خپل فطرت خلاف عمل وکړي خپله ده ته او دده د ناکامۍ له رويه د ځنګل ټولو حيواناتو ته څومره لوی او نه جبران کېدونکی تاوان رسېږي ، په همدې ډول که پښتون خپل فطرت (پښتو او پښتونولي) پرېږدي دوی به هم د کمزوري زمري په شان د دوی د مادونانو له خوا له منځه ځي او هېواد به يې د نورو ملتونو له خوا اشغالېږي او د پښتنو او د دوی د قدرت تر سيوري لاندې نورو وړو قومونو دايمي بربادي به منځته راځي .

د پښتو او پښتونولي د قانون د تطبيق لپاره د حکومتي قوانينو په شان پوليس ، قاضيان او څارنوالان نه دي مقرر شوي ، خو بيا هم پښتنانه د پښتو او پښتونولي د قانون ټولې فيصلې که څه هم ډېرې سختې وي ، د جرګې په خوله په ورين تندي مني او عمل پرې کوي .

د معاصر افغانستان په تاريخ کې هر پاچا د هېواد د سياسي ، اقتصادي او ټولنيزو چارو د تنظيم لپاره ځانګړي قوانين تدوين کړيدي ، ملي سرود ، ملي نښان ، ملي بيرغ او د سياسي نظام نوم او شکل يې معرفي کړيدي ،خو کله چې د هغه واکمن واکمني پای ته رسېدلې ده ، نو دده له خوا طرحه

شوي قوانين ، ملي سرود ، ملي نښان ، ملي بيرغ ، د سياسي نظام نوم او شکل هم ورسره يو ځای له منځه تللي دي چې ډير ساده ژوندي مثالونه يې د امير حبيب الله خان څخه بيا تر ملا محمد عمر پورې د ديارلس پاچاهانو له خوا د وړاندې شويو قوانينو ، بيرغونو ،ملي نښانونو ، ملي سرودونو ، طرحه شوي قوانينو او داسې نور له منځه تلل دي .

خو پښتو او پښتونولي داسې منل شوی لرغونی قانون دی چې د زرګونو کلونو راهيسې د پښتنو په منځ کې جاري او د قبول وړ دي او هېڅ زورور تر نن پورې دا توان نه دی پيدا کړيی چې د پښتو او پښتونولي قانون د پښتنو د ويني ، مغز ، عاتفي ، خصايصو ، روحياتو ، اخلاقياتو ، جذباتو ، احساساتو څخه وباسي ، تر نن پورې هيڅ بل داسې قانون هم منځته نه دی راغلی چې د پښتنو په منځ کې د پښتو او پښتونولي د قانون ځای ونيسي .

په لنډ ډول داسی ويلای شو چې:

پښتو او پښتونولي د پښتنو فطرت ابدی او ازلي قانون دی .

پښتو او پښتونولي هغه لرغوني بې بها او با ارزښت ترينه پښتني ارزښت دی چې د پښتنو نا ليکلی او ليکلی تاريخ ورسره تړلی دی .

پښتو او پښتونولي موږ ته دا راښيي چې پښتنو تر ليکلي تاريخ وړاندې د خپل سياسي اقتصادي او ټولنيز ژوند چارې څنګه سمبالولی او تر ليکلي تاريخ وروسته بيا تر نن پورې خپل سياسي ، اقتصادي او ټولنيز ژوند څنګه پر مخ وړي .

پښتو او پښتونولي د پښتون قام تاريخي پېژند ګلوي او ملي روح دی .

پښتو او پښتونولي پښتانه او د هغو تاريخ او کارنامې په خپله پښتنو او د نړۍ نورو قومونو ته ورمعرفي کوي .

پښتو او پښتونولي د پښتون قام د يوالي سريښ او د پښتنو د يوالي او پر يوه واحد سياسي ،اقتصادي او ټولنيز مرکز د را ټوليدو يوازيني او عمده ترين عنصر او د جاذبې قوه ده .

که د پښتنو سره پښتو او پښتونولي نه وي ، نو پښتون قام د نړۍ د نورو قومونو په بې پايانه سمندر کې منحل کېږي او د تل لپاره فنا کېږي .

د نړۍ د نورو ملتونو او قومونو په منځ کې پښتون تنها د پښتو او پښتونولي د عالي خواصو په درلودلو پېژندل کېږي .

پښتو او پښتونولي د هغه عالي او ښو خواصو ، صفاتو ، افعالو او اعمالو مجموعه ده چې يو پښتون د نورو انسانانو څخه بېلوي .

پښتو او پښتونولي د پښتون ستر ملت ملي روح دی که پښتو او پښتونولي د پښتنو د ټولني څخه ولاړه شي داسې معنا لري لکه روح چې د بدن څخه ووځي ، يو انساني بدن چې هر څومره ښکلی او زړه وړونکي وي ، خو چې کله يې روح د بدن څخه والوزي ، نور يې څوک ښکلا ته نه ګوري او نه يې څوک خواته ورنږدې کېږي ، بلکې هرڅوک ځنې ليرې کېږي .

پښتواو پښتونولي د پښتون ملت د نيکونو او پلرونه هغه بې بها او با ارزښت ترين امانت او ارثي ميراث دی چې ساتنه ، پالنه او راتلونکي نسل ته د هغه (پښتواو پښتونولي) سالم سپارل د هر پښتون وګړي پښتني فرض بلل کېږي .

هر پښتون وګړی دا پښتني دنده لري چې په ورځني ژوند کې د پښتو او پښتونولي مطابق ځان عيار کړي ، پښتواو پښتونولي د خپل ورځني ژوند د ترتيب او تنظيم د قانون په حيث ومني او خپل نظر ، عمل ، کردار ، خوی ، خصلت ، روحيات ، جذبات او اخلاق د پښتو او پښتونولي سره برابر کړي او د يو پښتون په صفت پر پښتو او پښتونولي عمل وکړي ، پښتو او پښتونولي د خپل ورځني ژوند لاره وګرځوي او پښتو او پښتونولي د خپلو نيکونو او پلرونو د يو ګران ترين پښتني امانت او ارثي ميراث په حيث خپلو بچو ته سالمه او امانته ورسوي .

د تاريخ په اوږدو کې کله چې پښتنو د پښتو او پښتونولي (پښتني فطرت) د قانون مطابق خپل نظر او عمل برابر کړی دی او ځانونه يې په رښتني معنا په نظر او عمل کې پښتانه جوړکړيدي ، نو ستر نظامونه يې تاسيس کړيدي ، د دنيا سيالان شوي او په عزت يې ژوند تېرکړی دی .

نن هم پښتنو ته د ورپيښو مشکلا تو د حل يوازينۍ لاره داده چې هر پښتون يا د پښتون ملت اکثريت دا لاندې ټکي د خپل نظري او عملي کړنلارې په حيث قبول کړي ، په هر ځای او هروخت کې په ښکاره دا ووايي چې:

الف: هر پښتون بايد په ډېر وياړ سره په هر وخت او هر ځای کې وو ايي چې زه پښتون يم او په پښتونتوب يا پښتونولۍ افتخار کوم .

ب: هرپښتون بايد په ډېر ويار سره په هر وخت او هر ځای کې وو ايي چې پښتو زما خوږه مورنۍ ژبه ده او په پښتو خبري کوم .

ج: هر پښتون بايد په ډېر ويا ړ سره په هر وخت او هر ځای کې وو ايي چې پښتو او پښتونولي زما قانون دی او خپل ورځنی ژوند د پښتو او پښتونولي د قانون سره برابرکړي .

د : هرپښتون بايد په ډېر وياړ سره په هر وخت او هر ځای کې دا وو ايي چې سپېڅلي پښتونخوا زما وطن او زما د پلار نيکه مدفن دی .

ر: هر پښتون بايد په ډېر وياړ سره په هر وخت او هر ځای کې دا وو ايي چې زه د الله پاک د ګران ملت (پښتون ملت) غړی يم ځکه چې د الله په فضل سره مسلمان ،مجاهد او عادل يم .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض ګڼل کېږي ، چې نن مظلوم پښتون ملت ته په ورپېښو غمونو ، دردونو او مشکلاتو کې ځان شريک وبولي او د هغوی د رفع کولو په لاره کې د امکان تر حده مالي او ځاني قرباني ورکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض ګڼل کېږي ، چې د خپل مظلوم پښتون ملت د "دين" څخه د خپل مال او سر په قربانۍ د فاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض ګڼل کېږي چې د خپل مظلوم پښتون ملت د " سر " څخه د خپل مال او سر په قربانۍ د فاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض ګڼل کېږي ، چې د خپل مظلوم پښتون ملت د "ناموس " څخه د خپل مال او سر په قربانۍ د فاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض ګڼل کېږي چې د خپل مظلوم پښتون ملت د "عزت" څخه د خپل مال او سر په قربانۍ دفاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض ګڼل کېږي ، چې د خپل مظلوم پښتون ملت د "مال" څخه د خپل مال او سرپه قربانۍ د فاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض ګڼل کېږي چې د خپل مظلوم پښتون ملت د "خپلواکۍ" څخه د خپل مال او سر په قربانۍ دفاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض ګڼل کېږي چې د خپل مظلوم پښتون ملت د " ملي حاکميت " څخه د خپل مال او سر په قربانۍ د فاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض ګڼل کېږي ، چې د خپل مظلوم پښتون ملت د " ملي نواميسو " څخه د خپل مال او سر په قربانۍ د فاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض ګڼل کېږي چې د خپل مظلوم پښتون ملت د "ملي ګټو" څخه د خپل مال او سر په قربانۍ دفاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض ګڼل کېږي چې د خپل مظلوم پښتون ملت د مور ، ناموس ، عزت ، هېواد ، ابدي وطن ، د پلار نيکه مدفن يعنې د پښتونخوا د مقدسې او سپيڅلې خاورې د مځکنۍ بشپړتيا څخه د خپل مال او سر په قربانۍ دفاع وکړي ، د کومې پاکې خاورې د شنو باغونو ، ډګرونو او لوړو غرونو په ياد چې لوی احمد شاه بابا د ډهلي تخت هېراوه .

لوی احمد شاه بابا د سپيڅلي پښتونخوا د محبت په باره کې داسې وايي:

سـتا دعشــق د وينـــو اک شــول ځيګرونــه
سـتا پــه لاره کــې بــايلي زلمــي ســرونه
تاتــه راشــمه زړګــي زمــا فــارغ شــي
بيلــه تــامي اند يښنــې د زړه مارونــه
د ډهلــي تخــت هيرومــه چــې رايــاد کــړم
زمــا د ښــکلي پښــتونخوا د غروســرونه
کــه هرڅــو مــي د دنيــا ملکونــه ډېــر شــي
زمــا بــه هيــر نــه شــي دا ســتا ښــکلي باغونــه
د رقيــب دژونــد متــاع بــه تارپــه تــارکړي
چــې پــه تــورو پښــتانه کــړي ګوزارونــه
د فريــد او د حميــد دور بــه بيــا شــي

چــــــې زه و کانــــــــدم پـــــــر هــــــــر لـــــــوري تاختونـــــــــه
کـــــه تمامـــــه دنيــــا يـــــو خــــوا تــــه بـــــل خــــوا يـــــي
زمـــــا خـــــوبن دي ســـــتا خـــــالي تـــــش ډ ګرونـــــــه
احمدشـــــاه بـــــه دغـــــه ســـــتا قـــــدر هيـــــر نـــــه کـــــا
کـــــــه ونيســـــــــي د تمـــــــام جهــــــان ملکونــــــــه

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض ګڼل کېږي چې د خپل مظلوم پښتون ملت د مورنۍ ژبې پښتو ځخه چې د پښتنو ملی پېژند ګلوي ده د خپل مال او سر په قربانۍ د فاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض ګڼل کېږي ، چې د خپل مظلوم پښتون ملت د فطرت او د پښتون ملت دا بدي او ازلي قانون يعنې

" پښتو او پښتونولي " د قانون ځخه د خپل مال او سر په قربانۍ د فاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض ګڼل کېږي چې خپل ورځنی ژوند د اسلام د مقدس دين او د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق برابر کړي .

د تاريخ په اوږدو کې کله چې پښتنو خپلې ورځنۍ چارې د پښتو او پښتونولۍ د قانون مطابق برابرې او تنظيم کړيدي ، نو په منطقه کې يې سترې امپراطورۍ جوړې کړيدي ، د منطقې باداران شوي دي او د نړۍ د سيالو ملتونو سره سيالان شوي دي .

خو کله چې پښتنو " پښتو او پښتونولي " ته شا ورګرځولې ده او بې پښتو شوي دي ، يا په بله وينا کله چې پښتنو خپل فطرت يعنې پښتو او پښتونولي پرې ايښې ده او " بې فطرته " شوي دي ، نو د پرديو ملتونو غلامان شوي دي او په خپل کور او هېواد کې يې د ذلت ، غلامۍ او مريتوب ژوند په نصيب شوی دی .

دریيم: دملت سازۍ نوي غولونکی اصطلاح:

نن د نړۍ په بعضی سیاسی محافلو کې یوه نوې اصطلاح د

(ملت سازۍ) په نوم منځته راغلي ده ، دا اصطلاح شاید د سترو نظامی او اقتصادی قوتونو دهغو چا لاکو تیوریسنانو دخوا مطرح شوی وی ، کوم چې ترا وسه لا د انګریزانو د زاړه استعماری شعار (بی اتفاقه یی کړه او حکومت پر وکړه) پیروان دی.

ددی غولونکی اصطلاح پیروان غواړی چی واحد ملتونه د ناسیو نالیزم دمعقولی او ملی لاری څخه منحرف کړی او دملت سازی په نوم یی دبیلو بیلو نظریو د پیروانو په نوم تجزیه او متفرق کړی.

دمثال په ډول په تیره نیمه پیړۍ کښی د واحد پښتون ملت روشنفکران اونور د حساب وړ مشران څوک د نورمحمد تره کی دکمونیزم، څوک د ببرک کارمل دکمونیزم، څوک د طاهر بدحشی دکمونیزم، څوک د چینایی ډوله کمونیزم، څوک د ګلبدین حکمتیار د اخوانیزم، څوک دبرهان الدین ربانی داخوانیزم ، څوک دعبدالرب رسول سیاف دوهابیزم، څوک دمحمد یونس خالص د اخوانیزم، څوک د مولوی محمد نبی د اسلامیزم، څوک د سلفیانو دسلفیزم، څوک د طالبانو داسلامیزم اوداسی نورو نظریو پیروان شول ، په ذکرشوو متخاصمو او دښمنوډلو کښی سره وویشل شول ، یو د بل دښمنان شول ، یو او بل یی سره ووژل...

نتیجه دا شول چی خپلواک واحد پښتون ملت ټوټه ټوټه شو اونن ورځ په خپل هیواد کښی داقلیتونو غلام دی.

دملت سازی ددی غولونکی اصطلاح څخه په استفاده ځنی وختونه استعمارګران دبیلو بیلو وینو لرونکو غیري واحد قومونه پر ځینی موقتي معنوي اومالي شعارونو دوسلی په زور په یوه جغرافیه کښی سره راټول کړی او د پاکستان په شان یی نړۍ ته د یو ملت په حیث معرفی کړي.

په ځینو هیوادونو کښی په اقلیتونو پوری تړلی سیاست مداران چی ځنی یی شاید په خارجی استخباراتو پوری هم تړلی وی ډیره استفاده کوی.

په اقلیتونو پوری تړلی سیاست مداران پوهیږی چی دوی د یو ملی نا سیونالست سیاست په پیروۍ دټولنی پر اکثریت حکومت نشی کولای، ځکه چی په ملی ناسیو نالسیتی سیاسی پروسه کښی د

ټولنی اکثریت همیشه هغه سیاست مداران په ځان پسی راکاږی چی د ټولنی په اکثریت پوری تړاو لری.

د ملت سازۍ اصطلاح په هغو ټولنو کې د استعمال وړ ده چې ټولنه يې د مختلفو قومونو څخه جوړه وي د مثال په ډول :

په ايراني ټولنه کې عرب ، ترک ، کورد ، ازري ، بلوچ ، پارس اوداسې نورقومونه وجود لري چې هيڅ ډول د ويني شراکت نه سره لري هلته سياستمداران مجبور دي چې د ملت جوړوني په نوم او دوسلی په زوردا بيل بيل قومونه پر يو مشترک مرکز سره راټول کړي .

پر يو سياسي مرکز د انسانانو را ټولول دومره اسانه کار نه دي لکه يو شپون چې خپله رمه پر يو ميدان سره را ټوله کړي ، بلکې د شپون د رمي پرخلاف پر يو مشترک مرکز په بيلو بيلو نژادی ډلو پورې تړليو انسانانو چې هغه د ويني شراکت سره نه لري را ټولول ډېرمشکل کار دي ، د دې کار کولو لپاره تيوريسنان مجبور دي چې د دې مختلفو ډلو انسانانو د يو موټي ساتلو په خاطر سياسي ، اقتصادی او يا مذهبې نظريات مطرح کړي او خپل طرحه د سياست مدارانو په واک کښی ورکړي.

سياست مداران بيا ددوی په جغرافيه کښی ميشت ټول قومونه د وسلی او دولتی زور په واسطه ددوی د تيوريسنانو دخوا پر طرحه شوې سياسي ، اقتصادي او مذهبې نظريه سره راټولوی او د دې طرحه شوې نظر يې څخه د دې مختلفو ډلو انسانانو د يوالي د سريښو په حيث کاراخلي .

په بله وينا د دې نوې طرحه شوې سياسي نظر يې څخه سياستمداران د جاذبې د هغي قوي په حيث استفاده کوي چې د مختلفو نژادولرونکي انسانان پر يوه مشترک مرکز سره راټول کړي .

دمثال په ډول:

د امريکا متحده ايالاتو خپل ولس د دموکراسۍ او اقتصادي ګټو پر ارزښت سره راټول کړيدي.

پاکستان او ايران پخپل جغرافيو کښی بيل بيل قومونه د نظامی قوت او اسلام په نوم سره راټول کړيدي.

پخواني شوروي اتحاد او پخواني يوګوسلاويا مختلف قومونه د کمونيزم اونظامی زور په واسطه سره ټول کړي وه ...

هغه ملتونه چې د بیلو وینو لرونکو اقوامو څخه د سیاسي ،مذهبي ،ایډیالوژیکي ،اقتصادي ،نظامي قوت او نورو ارښتنو پر اساس جوړیږي ډیر دوام نه کوي ، او دی ملتونو ته د ویني پر اساس منځته راغلی طبعي ملتونه نه ویل کیږي .

په داسې ملتونو کې اکثره وخت یو قوم پرټول ملت حکومت کوي او نور قومونه د قوي قوم تر ستم ،استثمار او استعمار لاندې وي ، د مثال په ډول :

د شوروي اتحاد د امپراطورۍ په وخت کې د بالتیک هیوادونه ، تاجکستان ،ازبکستان ،ترکمنستان ،ازربایجان ، ارمنیستان ، قرغستان ،قزاقستان او داسې نور تنها د روسي قوم تر استثمار او استعمار لاندې وه .

په پخوانۍ یوګوسلاویا کې بوسنیایي ،کروشیایې او نور قومونه د سربیانو تر استعمار او استثمارلاندې وه .

په پاکستان کې پښتانه ، بلوڅ ،کشمیریان ،سراکیان ،سندیان او داسې نور د پنجابیانو تر استعمار او استثمار لاندې دي .

په ایران کې بلوڅان ،کردان ،عربان ، خوزیستانیان ،ازریان ،ترکان او داسې نور د پارسانو تر استعمار او استثمارلاندې دي .

خو د پښتون ملت په باره کې د ملت سازۍ نوې اصطلاح یا د ملت د یوالي د پاره د مذهبي ، اقتصادي ، او ایدیالوژیکي نظریو طرحې ته هیڅ ضرورت نشته ځکه چې:

پښتون ملت د مشترکې ویني پر اساس ولاړ واحد ملت دي .

د پښتون ملت جوړښت د ګډې پښتني ویني پر اساس منځته راغلی دی یعنې د ټولو پښتنو په رګونو کې تنها پاکه او د غیرته ډکه پښتني وینه جریان لري .

پښتون ملت د یوه پښتون پلار اولاد او یوه ستر پښتنې کورنۍ ده .

د پښتون ملت یووالي د پښتو او پښتونولي د قانون د هغه حکم تامین دي چې د پښتون ملت د یوالي په باره کې یې کړیدي .

د پښتو او پښتونولي قانون هغه قوي معنوي سريښ دي چې پښتون ملت يې د تاريخ په اوږدو کې يو موټي او متحد ساتلي وو او د تل لپاره به يې يو موټي او متحد وساتي .

په پښتنو کې د ملت جوړوني اصطلاح ته بلکل ضرورت نشته دا د يوې پښتني ويني څخه جوړ شوې يوه ستره کورنۍ يا ستر ملت دي .

د پښتون ملت هر دوه تر ټولو سره ليري غړي چې د نصب په لحاظ و څېړل شي ، نو په شلم يا د دې څخه په نږي او يا ليري پښت کې به دواړه د يوه پلار زامن او سره ورونه وي .

نو په دې اساس موږ ويلای شو چې پښتون ملت د يوې پښتني ويني څخه جوړ شوي ملت دي او ديوه نيکه بچيان دي .

د دې ستر ملت بله ستره خوشبختي ددوی مشترک فطرت يعنې پښتو او پښتونولي ده ، پښتو او پښتونولي د پښتنو لپاره هغه مقدس مشترک فطرت دي چې هيڅ پښتون چې د هغه په رګونو کې د پښتون پلار ويني په جريان کې وي ددې مقدس فطرت څخه انکارنه شي کولای .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت بې زواله فطرت ، د پښتني ټولنې روح او د پښتون ملت د يوالي سريښ ،او د جاذبې هغه قوی قوه ده چې پښتون ملت د تل د پاره متحد او يو متی ساتی .

نن سبا په افغانستان کښې داقليتونو د کارمل اوربانی په شان د چالاکو افرادو او يا ددوی د پيروانو د خوا او يا په پرديو پوری تړلو افرادو او اشخاصو د خوا د ملت سازی ډنډوری وهل کيږی، څوک وايی:

ما تا هنوز ملت نه شدم...

تا که يک ملت نشويم مشکلات جامعه ما ازبين نه ميرود...

بياين که به طرف ملت سازی برويم...

درقرن بيست ويک ديگر ما بايد از حلقه کوچک قوم وقبيله برايم وبه سوی ساختن يک ملت حرکت کنم...

يو شمير نا پوهه پښتانه په غيري شعوري ډول ،او ځيني نور بې پښتو ، ملت پلرونکي او د پرديو غلام پښتانه بيا په شعوري ډول ديو پلان مطابق دپورته ذکر شوو افرادو بې خونده سندره ورسره تکراروي او ددوی بې ربطه ډول ته نځيږي...

انګريزانو څو مختليف قومونه لکه پښتانه، بلوڅ، سراکي، سندي، هندي مهاجر، کشميريان او پنجابيان د فوځ په زور په يوه جغرافيه کښې سره راټول کړل او دی دفوځ په زور سره راغونډ شوو خلکو ته يې پاکستاني ملت او دهند او افغانستان څخه په زور را بيلې شوی جغرافيې ته يې د پاکستان نوم ورکړی.

نړيوال هم نن د اجغرافيه دپاکستان او پدی جغرافيه کښې د وسلې په زور را غونډ شوی خلک د پاکستاني ملت په نوم پيژني...

پاکستان دا سې هيواد او پاکستاني داسې ملت دی چې د بشريت په ليکل شوی تاريخ کښې هيڅکله د پاکستان په نوم هيواد او د

پا کستاني په نوم ملت وجود نه درلودی.

په ننی نړۍ کښې دپاکستان په شان نورهم ډير مثالونه شته چې نړيوال يې او سيدونکو ته ملت او جغرافيې ته يې هيواد وايي.

دبشريت تاريخ شاهدی ورکوی چې پښتانه دزرګونو کلنو راهيسې ديو خپلواک اومتمدن ملت په حيث د پښتونخوا په پاکه خاوره کښې اوسيدلی دی، پدی منطقه کښې يې ستری امپراطورۍ جوړې کړيدی او د بشريت په ترقي او پرمختګ کښې يې دتوجه وړ برخه اخيستی ده.

خوزمونږدښمنان تراوسه لا هم پښتانه ملت نه بولي.

دپښتنو ددښمنانو په نظر پښتون هغه وخت ملت دی چې په خپل تاريخي هيواد کښې يې د غيری پښتون اطاعت وکړی ، دغيری پښتون رهبری يې ومنل او غيری پښتون يې پر ځان او خپل هيواد حاکم کړی.

زمونږ په هيواد کښې دملت ددرجې ورکولو وياړ او صلاحيت د اقليتونو دجملې څخه په پرديو پوری تړلی افراد دځان حق بولي.

هر رښتني پښتون باید ددې شوموا وخاینانه تبلیغاتو پر ضد د پښتونولی په روحیه ټینګه مبارزه وکړی او ټولی نړی ته دا په ډاګه ووایی چی:

پښتون یو تاریخی ملت دی.

پښتون یو ستر ملت دی.

پښتون یو ویاړلی ملت.

پښتون یو متمدن ملت.

پښتون یو پیاوړی ملت.

د پښتنو د سجري په باره کې چې ځینو قومي مشرانو او عالمانو کومي څیړني کړیدي هغه صرف د اسپه کورنۍ د وخت څخه راشروع شویدي.

ځینو سجره لیکونکو خو لا د پښتنو سجره د اسلام ددوری څخه راشروع کړیده او دا حواله ورکوی چی بیټ نیکه پخپل مناجات کښی د خدای(ج) نوم یاد کړیدی چی د خدای(ج) د نوم د ذکر معنی داده چی بیټ نیکه په اسلامی دوره کښی ژوند کوی ځکه یی نو د خدای(ج) نوم پخپل مناجات کښی ذکر کړی دی.

په اویستا کښی ذکر دی چی بیټ نیکه ډیر نیک خدای پرست او فرهیزګار سړی وو او داسی نور...

تاریخ شاهد دې چې پښتنو د ګیو میرتن څخه بیا د اسپه کورنۍ ترسلطنت پوری په زرونو کاله په پښتونخوا کې سلطنتونه کړیدي.

د تاریخی شواهدو پر اساس اسپه کورنی د میلاد څخه تقریبا اووه سوه کاله وړاندی په پښتونخوا کښی سلطنت ته ورسیدل.

که اویستا ایرانیانو لوټ کړي نه واي ،او بیا یونانیانو دا لوټ شوي اویستا دایران په(پریس پولیس) کې سوځلي نه واي ،او ترنن پورې مکمل اویستا د پښتنو په اختیار کې پروت واي نو د پښتنو نسبتاً مکمله سجره به د ګیومرتن او یا دهغه د لیري نیکه ګانو د زماني څخه رانیولي بیا ترنن پورې په ښه ډول ذکرشوي واي .

څرنګه چې په دې کتاب کې وویل شول چې د پارس جاهلو او وحشي یرغلګرانو د بلخ د(ورهران) د (واري) څخه داویستا کتاب لوټ او د ځان سره یې ایران ته یووړې او د(پریس پولیس)په ماڼۍ کې یې کیښودي .

ددریم داروش (کدمان) تر شرماوري ماتي وروسته مقدوني سکندر د یوي رقاصی پلاس چی (تائیس) نومیده د (پریس پولیس) ماڼۍ ته اور واچوي او په دې اور کې د اویستا د کتاب زیاته برخه وسوځیدل په کوم کې چې د پښتنو تقریباً ددریو زروکالو تاریخ ذکرشوي وو ،دپښتنو اقتصادي سیستم په کې تشریح شوي وو او د پښتنو عقیدوی لار په کې تشریح شوي وي .

د اویستا په هغه ځلرمه برخه کې چې د اور د سوځیدو څخه سالم پاتې شوي دي دپښتنو د دري مشهورو نیکه ګانو نومونه ذکرشویدي چې عبارت دي له:

۱: بیټ نیکه.

تاریخ وایی چی دکیانی یا کاوه خاندان اخری پا چا کاوه هوسروایا د خپل زوند په اخیرو وختونو کښی پخپله خوښه دخپل پاچاهی تاج د بیټ نیکه پر سر کیښودی او بیټ نیکه په بلخ کښی د پښتنو پا چا شو.

بیټ نیکه په اویستا کې د اطریت = اتریت په نوم یاد شوي دي .

داویستا اتریت یا اطریط د ساما دکهول څخه دي ،ساما د سم یا شم دکهول څخه دي ، دا سم بیا تر دریم پښت وروسته تور ته رسیږي ،تور بیا تورک ته رسیږي ،تورک بیا یما ته رسیږي .

۲: غرغښت.

غرغښت دبیټ نیکه زوی دی او دپلار ترمرګ ورسته دپښتنو پاچا شو او دپښتونخوا پـه تـاریخی پلازمینه بلخ کښی دسلطنت پر تخت کښیناستی.

غرغښت په اویستا کښی د ګرشا سپ په نوم یادشوي دي.

۳: سربن.

سربن په اویستا کې د سرند په نوم یادشوي دي ،کوم چې د زابلستان دپاچا ګورنګ شا لمسي دي.

موږ دلته په ډېر لنډ ډول د پښتنو د هغي سجري په باره کې ډېر لنډ معلومات لوستونکو تـه وړاندي کوو ،کوم چې د اسپه کورنۍ د واکمنۍ څخه راشروع کېږي ،او د محقیقانو تر څیړني وروسته نن سبا په پښتنو کې رواج لري.

ستر پښتون ملت په لنډ ډول پر لاندې څلورو غټو څانګو وېشل شوي دي.

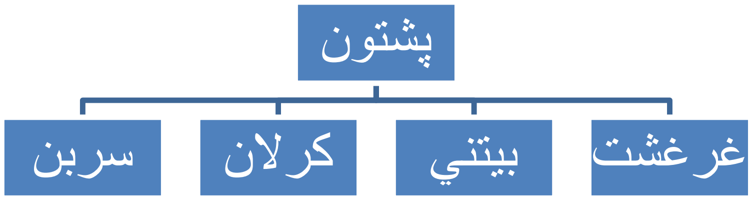

د سربڼ دوه زامن وو چې د یوه نوم (شرخبون) او د بل نو (خرښبون) وو.

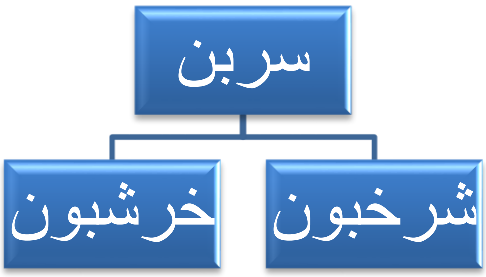

د شرخبون پنځه زامن وو چې نومونه یې شیراني ، بړیڅ ، اورمړ ، ترین او میانه وه.

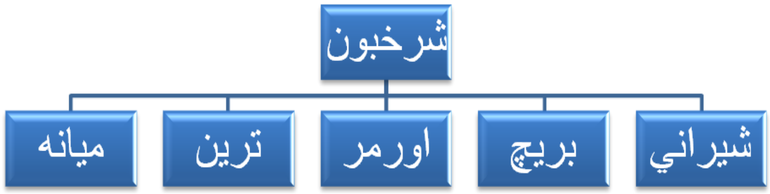

د ترين درې زامن وو چې نومونه يې(سپين ترين) ،(تور ترين) او

(اودال يا دوراني) وو .

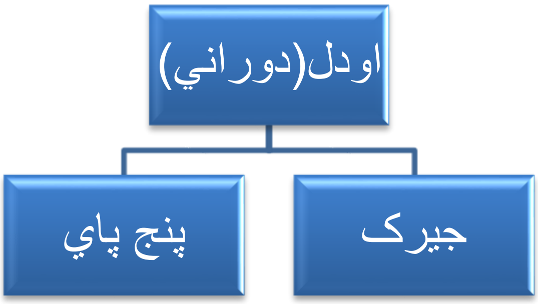

د ځيرک درې زامن وو چې نومونه يې (پوپل) ،(بارک) او (الکو)وو ، ددوی اولاد ته پوپلزي ، بارکزي او الکوزي ويل کېږي .

د پنجپاي پنځه زامن وو چې ددوی د اولاده څخه نورزي ،عليزي ، اسحقزي ،خوګياني او ماکو قومونه پيدا شوي دي .

د غرغښت درې زامن وو چې نومونه يې (داني) ،(بابي) او (مندو) وه .

د (داني) څلور زامن وو چې نومونه يې کاکړي ، ناغر ، پڼي او داوي وه .

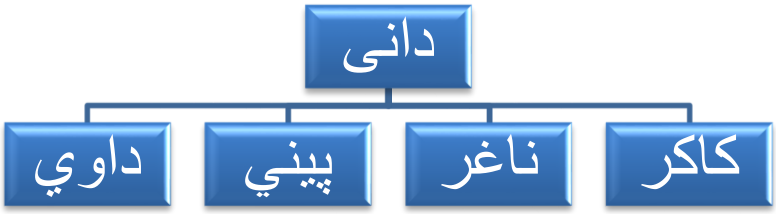

او د پښتنو داسې نور قومونه لکه (ګدون) ، موسي خېل ، ساپي او مشواني هم د کاکړي او پيني له اولادې څخه دي .

د کرلاڼ د اولاد څخه الله پاک د پښتنو اتلس ستر قومونه پيدا کړل چې عبارت دي له:

ککي ، دلازاک ، منګل ، توري ، هني ، وردګ ،اورکزي ، اپريدي .

خټک ، شيتک ، بولاق ، ځدران ، وزير ، مسعود ، دوړ ،ستريانې ،بنګش ، بنوڅي .

کرلان		
ککي	دلازاک ،منگل	
توری	هني	وردگ
اورگزی	اپریدی	ختک
شیتک	بولاق	جدران
وزیر	مسود	دور
ستریانی	بنگش	بنوچی

د بیټني د اولاد څخه الله پاک د پښتنو ټول غلجي قومونه پیدا کړل چې عبارت دي لـه: سهاک ، تـره کـي ، سلیمانخېل ، تـوخي ، هوتـک ، اکاخېـل ، ناصـر ، خروټـي ، تـارڼ ، لـودي ، نیـازي ، سـور او سرواڼي .

ټول غلجي ټبرونـه ،سـهاک ، تـره کـي ، سـلیمانخیل ، تـوخي ، هوتـک ، اکاخیـل ، ناصـر ، خروټـي ، بختیاري ،احمدزي ، تري ، دوتاڼي ، تارڼ ، لودي ، نیازي ، سوري ، سرواڼي .

بیټني		
سهاک	تره کي	
سلیمانخیل	ناصر	خروتی
بختیاری	احمدزی	تری
دوتانی	تارن	لودی
نیازی	سور	سروانی
توخی	هوتک	اکاخیل

پښتون ستر ملت په طبعي ډول د نن ورځې د عصري نظامي تشـکیلاتو پـه څیر پر بیلو بیلو قبـایلو وېشل شوي وو .

په بله وینا په نظامي او انتظامي چارو کې د سمې رهبرۍ ، تنظیم ، سوق او اداري پـه خـاطر پښـتون ملت په طبعي ډول پر بیلو بیلو قبیلو او قبیلې یې بیا پر بیلو بیلو کهولو او کهولونـه یـې بیـا پـر بیلو

بیلو کورنیو و پشل شوي وه ، چې دا قومي جوړښتونه په حقیقت کې د نظامي او انتظامي تشکیلاتو حیثیت لري .

څلرم: په پښتني ټولنه کښې د قومي جوړښتونو کټې او تاوانونه.

د پښتني ټولني په سیاسي ،اقتصادی ،ټولنیز ،نظامی او انتظامی چارو کې د قومی جوړښتونو ارزښت ته موږ په لاندي ډول ډېره لنډه اشاره کوو .

الف: د جنګ په وخت کښې:

د پښتنو طبعي قومي تشکیلاتي جوړښتونه په نظامي چارو کې د پښتنو ددولتي مشرانو لپاره دا ګټه درلوده چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتون ملت هر قوم ، پښه او زي ځان مجبور او مکلف بللي چې د پښتون ملت د دښن ، سر ، ناموس ،عزت ، مال ، پښتونخوا ، ملي ګټو او ملي نوامیسو د دفاع په خاطر د جنګ په وخت کې د هرقوم څخه د هغه د شمېر په تناسب د پخوا څخه تعین شوي شمېر مسلح سپاره او پیاده سربازان ، په جنګ کې د دې سربازانو د ضرورت وړ لوژیستکي ضرورتونه په ډېر ورین تندي و مرکزي دولت ته ورکړي .

د نن ورځې د عصري نظامي تشکیلاتو څخه افراد تبنتبدلای شي ، یوه لوا یا نور نظامي جز او تامونه د یوې فرقې یا قل اوردو څخه بلې فرقې یا قل اوردو ته تبدیلېدلای شي او په هغه کې منحل کېدلای شي ، ددولت د ریس په یوه فرمان ټوله قل اوردو حتی د یوه هېواد ټول نظامي تشکیلات منحل کېدلای هم شي چې ژوندی مثال یې د مجاهدینو تر بري وروسته د مجاهدینو له خوا د نجیب الله د حکومت د نظامي تشکیلاتو انحلال دی . . .

خو د پښتنو په طبعي دایمي قومي تشکیلاتو کې تنظیم شوي افراد ، کورنۍ او قومونه د خپل قوم ، قبیلې او کهول څخه په هېڅ ډول سختو شرایطو کې نه تبنتبدلای شي او نه د پښتنو د قومي تشکیلاتي جوړښت څخه بل لور ته تللای شي .

دپښتنو دا طبعی قومي نظامی تشکیلات ابدی او دایمی تشکیلات دی او دا تشکیلات د کوم حاکم ، پاچا او فاتح په امرنشی منحل کېدلای .

د پښتنو قومي تشکیلات (قومونه ، پښې او کهولونه) چې د وینې د نږدېوالي پر اساس په طبعي ډول منځته راغلي دي د پښتون ملت ازلي ، دایمي او غیر قابل تغیر نظامي او انتظامي تشکیلات دي .

د زرګونو کلونو راهیسې د پښتون ملت هرغړی د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتنو د نظامي تشکیلاتو دغړي په صفت هره لحظه د خپل قوم د مشرانو هر امر ته د پښتون ملت د سرباز په حیث د پښتون ملت د ننګ او ناموس د دفاع په خاطر جنګ ته حاضر او اماده ولاړ دی .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتون ملت هر فرد نر ، ښځه ، زلمی ، زوړ او ماشوم د قوم عسکردی او هره لحظه بايدوسله په لاس د پښتون ملت ددین ،سر ،ناموس ، عزت ، مال ، هیواد ، خپلواکی ،ملي حاکمیت ،ملي ګټو او ملي نوامسو ددفاع په خاطرد مشرانو له خوا د جنګ قوماندې ته حاضر او اماده ولاړوی .

ب:د سولې په وخت کښې:

د سولې په وخت کې د پښتنو دطبعي قومي تشکیلاتی جوړښتونو ګټه دا وه چې مرکزي دولت د هر قوم مشرانو ته دا وظیفه سپارله چې د دولت سره همکاري وکړي ، په خپل قوم کې د سولې د تامین ، د حقوقي او جنايي مسئلو د حل ، د مرکزي دولت د مالیاتو د راټولولو او په ټولیز لحاظ په خپل قوم کې د امن او امان د تامین لپاره کار وکړي .

دا د پښتنو د طبعي قومي نظامي او انتظامي تشکیلاتو برکت دی چې د تاریخ په اوږدو کې پښتنو د تاریخ د سترو یرغلګرو او چپاولګرو لکه داریوش ، سکندر ، عرب ، چنګیز ، تیمور ، بابر ، انګرېز او د روس د سرو لښکرو سره ډغرې وهلې دي او د پښتونخوا پاکه خاوره یې د هغو په هدیره بدله کړې ده .

د پښتو او پښتونولي د قانون په پيروي پښتنو د خپل طبعي قومي نظامي او انتظامي تشکيلاتو په برکت پښتنو د تاريخ سترو امپرارطوريو ته په دې مقدسه خاوره کې ماتې ورکړې ده او تر معاصر تاريخ پورې يې د تاريخ د سترو طوفانونو او تهاجمونو په مقابل کې ځان ژوندی ساتلی دی .

همدا علت دی چې نن نړيوال تاريخ پوهان د پښتنو هېواد يعنې پښتونخوا ته د امپراطوريو قبرستان يا هديره وايي .

هر څوک چې په هر نامه د پښتنو د طبيعي قومي جوړښتونو مخالفت کوي په حقيقت کې هغه شخص يا ډله غواړي چې پښتون ملت تيت ،پاشان ،ضعيفه او لاروركی کړی ، که دا شخص يا ډله په شعوري ډول د پښتنو د دايمي طبيعي قومي تشکيلاتو ضد وي او دهغو پر خلاف کار کوي ، نو دا شخص يا ډله د پښتنو دښمنان او ملي خاينين بلل کېږي .

هغه څوک چې پورته ذکر شوی کار په غيری شعوری ډول انجاموی داکسان د پښتنو او د هغوی د فطرتی قانون يعنی پښتو او پښتونولی په باره کې محدود معلومات دی .

ج:د پښتون ملت د يووالي وسيله:

اوسني پښتانه مشران بايد د پخوانيو پښتنو مشرانو په شان د پښتون ملت د طبيعي دايمي قومي جوړښتونو څخه د ستر پښتون ملت د راټولېدو او يو موټي کېدو په لاره کې استفاده وکړي .

مثلاً که موږ د پښتنو يو ستر قوم (يوسفزي ، احمدزي ، نورزي . . .) چې د ميلونو په شاوخوا کې غړي لري په نظر کې ونيسو ، د دې قوم منلي مشران شايد تر سل نفرو زيات نه وي ، دا سل نفره چې د پښتون ملت په ګټه هره فيصله وکړي ، نو ددوی د قوم ټول وګړي چې په ميلونو نفر کېږي هغه فيصله مني او د خپل قوم د مشرانو پر لار ځي . . .

د يو قوم د ميلونو غړو په نسبت د سل نفرو قومي مشرانو راضي کول ، پوهول ، قناعت ورکول او پر يو مرکز راټولول د مليونو انسانانو د پوهولو په تناسب ډېر اسانه کار دی .

هر کله چې د پښتنو سياسي مشران وغواړي چې پښتانه پر يو واحد مرکز سره راټول او يو موټی کړي ، نو بايد د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو قومي مشران د قومي انتشار پرخلاف د ستر پښتون ملت د يوالي د مقدس هدف پر لوررهبري کړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو د هر رښتيني پښتون مشر دا پښتنې دنده او مسئوليت دی چې اول خپل قوم متحد کړي او بيا دا متحده قبيله يا قوم د ټول پښتون ملت د يوالي لوري ته تشويق او رهبري کړي او په دې لار کې يو تر بل ګړندي شي .

د پښتني قبيلو او قومونو د قومي مشرانو د يوالي په واسطه د پښتون ملت د يوالي پروسه تر ټولو لنډه ، ګټوره ، يقيني ، رښتينې او د عمل وړ لاره ده .

د پورته ذکر شويو او داسې نورو زياتو دلايلو پر اساس ويلای شو چې د پښتون ملت قومي جوړښتونه د پښتون ملت په تاوان نه ، بلکې د پښتون ملت د يوالي لپاره ډېر ګټور عنصر بلل کيږي .

د: د پښتون ملت د بې اتفاقۍ وسيله:

کله چې د پښتنو د ښمنانو د پښتون ملت د غلامۍ نيت کړی دی ، نو تر هرڅه د مخه يې د پښتنو د بې اتفاقۍ لپاره ملا تړلې ده .

خپل نامقدس هدف ته د رسېدو په خاطر د پښتنو د ښمنانو د پښتني قومونو په منځ کې د بې اتفاقيو اور ته لمن وهلې ده .

پښتانه قومونه يې د اتفاق پرځای انتشار ته تشويق کړی دی ، په خپل شيطاني چلونو يې پښتون ملت پر قومونو تجزيه کړي دي .

د انګليسانو مشهورمتل دی چې " بيل کړه ، ايل کړه " يې عملا پر پښتنو تطبيق کړی دی .

هرکله چې د پښتنو د ښمنانو پښتانه پر اقوامو تجزيه کړي دي ، نو په ډېر اسانه ډول يې خپل غلامان کړي دي .

هر کله چې د پښتنو قومي مشرانو پښتو او پښتونولي ته شا کړې ده ، نو د پښتنو دښمنان پر دې قادر شوي دي چې د ځينو ټيټ صفته پښتنو مشرانو په واسطه پښتون ستر ملت پر قومونو تجزيه او خپل غلام کړي .

د پورته دلايلو څخه دا نتيجه اخيستل کېږي چې د پښتنو طبعي دايمي قومي تشکيلات په حقيقت کې د پښتني ټولنې دايمي طبعي نظامي او انتظامي تشکيلات دي او د پښتنو په سياسي ،اقتصادی ،ټولنيز ،نظامی او انتظامی ژوند کې ډيری ګټی لری چی موږ دلته صرف څوګټو ته لنډه اشاره کوو .

1: پښتانه خوا خوږی مشران د پښتنو د دايمي طبعي تشکيلاتو په واسطه په ډېر اسانه ډول د پښتون ملت ملی يو والی تامينولای شي . 2: پښتانه خوا خوږی مشران د پښتنو د دې دايمي طبعي تشکيلاتو په واسطه په پښتني ټولنه کې تل پاتې سوله او امنيت تامينولايشی .

3: پښتانه خوا خوږی مشران د پښتنو د دې دايمي طبعي تشکيلاتو په واسطه يو داسی مشروع او با ثباته پښتنی دولت ايجادولايشی چی خپل ملی او نړيوالی زمواری په ښه ډول انجام کړايشی او داسی نور...

پنځم:د پښتنو د بې اتفاقۍ څخه راپيدا شوې ستري غميزې:

هر کله چې د پښتنو دښمنانو د پښتنو دغلامولو اراده کړې ده ، نو اول کار يې دا کړی دی چې په پښتنو کې داسې غولونکي نظريې خپرې کړي چې د هغو د خپرېدو په واسطه په پښتنو کې د هغو فطرت يعنې پښتو او پښتونولي کمزورې کړي ، د پښتني ټولنې داخلي جوړښت يعنې د پښتنو دايمي طبعي قومي تشکيلاتو پر ځای د پښتنو خيال نورو شيانو ته واړوي او يا په ډول ډول بهانو او نومونو د پښتنو په منځ کې د پښتو او پښتونولی قانون او قومي تشکيلات بې ارزښته کړي او پر ځای يې د پردو په ګټه ارزښتونه لکه پيري ، مريدي ، اخوانيزم ، کمونيزم ، وهابيزم ، ملت سازي ، اسلامي خلافت ، دموکراسي ، نفاذ شرعيت ، اسلام سرحد نه لري او داسې نور معرفي کړيدي .

موږ دلته څو داسې واقعاتو ته ډېره لنډه اشاره کوو چې پښتنو د پښتو او پښتونولی د قانون خلاف د نورو نظريو ملاتړ کړيدی او ددی سببه د الله پاک په سترو عذابونو ګرفتار شودی ،او ډېر ستر تاريخي تاوانونه ورسيدلی دي .

1: د بابر مغول څخه د (مسلمان پاچا) په نوم د پښتنو ملاتړ:

تاسو په دې کتاب کې لولي چې د ظالمو او خونخوارو مغولو چنګېز ، الاکو او ګوډ تيمور اولاد ظالم او خونخوار بابر پر پښتنو څومره ظلمونه وکړل .

د پښتنو پر هر قوم يې حملې وکړې ، د هغوی سر ، ناموس ، عزت او مال يې لوټ کړي ، د قوم د سرو سرونه يې پرې کړل او د ځان د خوشالولو په خاطر يې د پښتنو د پرې شويو سرونو څخه منارونه جوړ کړل . . .

د دې ټولو ظلمونو باوجود بابر مغول د ځينو قوم فروشو ملايانو ، روحانينو ، خانانو او ملکانو په واسطه د پښتنو څخه لښکر جوړ کړ او پر هندوستان يې حمله وکړه چېرې چې د سلطان بهلول لودي لمسي سلطان ابراهيم لودي پاچاهي کوله .

پښتنو د خپل سر ، ناموس ، عزت او مال د دښمن بابر مغل په طرفداری توري راواخيستې او په هند کې يې د پښتنو سلطنت ړنګ کړي .

د سلطان ابراهيم لودي د هند پښتني سلطنت پښتنو له منځه يوړ ، سلطان ابراهيم لودي په جنګ کې په مېړانه شهيد شو ، دلاور خان لودي او خواجه کلان مغول په مړينې د پښتون سلطان ابراهيم لودي څخه سر پرې کړ او د پښتنو ازلي دښمن خونخوار بابر ته يې وړاندې کړ .

پښتنو په خپل دې نامعقول او د پښتو او پښتونولي څخه خلاف عمل د پښتون ملت د سر ، ناموس ، عزت او مال ازلي دښمن بابر ته د پښتونخوا او هندوستان پاچاهي وګټله .

خوشحال بابا د دې واقعې په باره کې داسې وايي:

بیـــــا لــــــه پـــــــاس د ډهلـــــــي پاچـــــا بــــــابر شـــــــه
چــــــې یـــــــې کــــــار د پښتـــــــانه پـــــــه برکــــــت وو

پښتنو خپل په دې غلط عمل چې د پښتو او پښتونولي د قانون ښکاره خلاف ورزي وه د(231) کالو لپاره نورهم خپل ځانونه په خپل لاس د مغولو غلامان کړل .

د پښتنو لپاره د خونخوارو مغلو حاکمیت د خدای(ج) سترغضب او قهر وو .

د هند مغلو او د ایران شعیه پاچاهانو د پښتونخوا خاوره په خپل منځو کې سره ووېشل او د پښتنو دې دواړو ازلي دښمنانو یعنې د ایران متعصبه شیعه ګانو او د هند وحشي او خونخوارو مغولانو د(231) کالو په جریان کې هره ورځ د پښتنو د سر ، ناموس ،عزت او مال په لوټول مصروف وه ، د دې خبرې د اثبات لپاره د منعم خان مغول په لاس د پښتنو هغه قتل عام یادوو چې د " توکاري " په کلي کې یې په یوه ورځ دومره پښتانه بندیان ووژل چې د سرونو څخه یې اتیا (80) مناره جوړ کړل .

د پښتنو څو تیټ صفته روحاني ، دیني ،مذهبي او قومي مشرانو د پښتنو د قاتل بابر مغول څخه د خپل شخصي ژوند د بهترۍ لپاره یو څو پیسې او یا څه نور امتیازات واخیستل او په بدل کې یې پښتون ملت تشویق کړ چې د پښتون ملت د ازلي دښمن بابر مغل ملا تړ وکړي ، د مغول د باداری او د پښتون د غلامۍ لپاره توري وچلوي .

د ایران متعصبه شیعه ګانو او د ډهلي خونخوارو مغولو پښتونخوا او پښتانه په دې غرض سره ووېشل چې که ټول پښتانه د هند سره یو ځای شي ، دا تر ډېره حده ممکنه ده چې پښتانه د هند د مغولو څخه بیا د شېرشاه سوري په شان د هند سلطنت ونیسي .

او که ټوله پښتونخوا د ایران سره یو ځای شي بې له شکه به پښتانه د ایران دولت ونیسي ، نو په دې اساس هندي مغولو او د ایران شعیه ګانو د یو منظمي امنیتي ستراتیژۍ پر اساس پښتانه او پښتونخوا د هند د مغولي او د ایران شعیه دولت ترمنځ سره ووېشل .

خو کله چې خدای(ج) د پښتنو هغه ګناه ورمعاف کړه چې د بابر مغول سره په ملګرتیا کې یې د خپل ځان د غلامۍ په باره کې کړې وه ، نو د پښتنو په منځ کې یې دوه داسې نومیالي پښتانه ځوانان پیدا کړل چې یو یې د ستر پښتون حاجی میرویس خان نیکه زوی اعلیحضرت شاه محمود هوتک

د ایران او اصفهان فاتح وو چې د ایران شعیه ظالم پاچا صفوي شاه حسین یې مات کړ او هغه په خپل لاس د ایران د سلطنت تاج د اعلیحضرت شاه محمود هوتک پر سر کېښود او د ایران د سلطنت مبارکي یې پښتون پاچا اعلیحضرت شاه محمود هوتک ته وویله:

دوهم پښتون ځوان اعلیحضرت احمد شاه دراني وو چې د پښتنو د سوونو کلنو مظلومیت ته یې خاتمه ورکړل او په (1757 ع) کې د هند د پاچا احمد شاه مغول پلازمېنه د ډهلي ښار ونیو .

د پښتنو دې دوو تاریخي قهرمانانو د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق پښتانه د قومی او عزیزولی په نوم پر یو واحد مرکز سره راټول کړل ، خدای(ج) هم د دې پښتنو پاچاهانو سره مرسته وکړه او د پښتون ملت د سوونو کلنو د مظلومیت د اوسېلیو او اوښکو څخه یې داسې طوفانونه جوړ کړل چې د اصفهان او ډهلي د ظلم ، وحشت ، بربریت ، کبر ، غرور او جهالت ماڼۍ یې له منځه یوورې .

مغولو پرپښتنو باندې د خپل اقتدار د دوام په خاطر د پښتنو د ځینو سست عنصرو ، بې همتو ، قوم فروشو او غدارو دیني ، روحاني او قومي مشرانو څخه استفاده کول چې پښتانه د مغولو اطاعت ته تشویق او ترغیب کړي .

دې اسلام فروشو ، وطن فروشو ، قوم فروشو ، ځان فروشو ،غدارو او ملي خاینانو به د قوم د مشرانو په نوم ډول ډول دلایل تراشل چې اسلام سرحد نه لري ، مغول پاچاهان مسلمانان دي ، ددوی اطاعت واجب دی او په داسې نورو بهانو به یې پښتانه د مغولو اطاعت ته رابلل .

کله چې به د پښتنو ملي مشرانو د مغولو د غلامۍ پر ضد ملي مبارزې شروع کړې ، نو دې د پردیو رانیول شویو غلامانو به تر مغولو زیات د دې ملي پښتنو پر ضد پروپاګندې کولې تر څو د پښتنو د ښمنانو تنخوا ځانته حلاله کړي .

د مثال په ډول د ګوډ تیمور او سفاک بابر د کورنۍ یو رشته دار

"سید علي ترمذي مشهور په پیربابا " همایون مغل د پښتونخوا د بونیر د "پاچا کلي" ته راولیږي او د مغلو د استخباراتي سازمانو له خوا یې حمایت او ملاتړ کېده .

د مغلو د استخباراتو دا روزل شوی "پیربابا " او دده ترک نژاده شاګرد "اخوند درویزه" دا وظیفه درلوده چې د پښتنو په منځ کې د پښتنو د ازادۍ د لارې مبارزین بدنام او تجرید کړي ، په پښتنو کې د هغوی د ازادۍ غوښتلو روحیه ضعیفه کړي ، پښتانه د مغلو اطاعت ته تشویق کړي . . .

د مغلو دی دوو استخباراتي پیرانو د پښتنو د ازادۍ غوښتونکي جنبش د مشر "بایزید مشهور په پیرروښان " او روښاني تحریک پر ضد په پښتنو کې تبلیغ کوي او پیر روښان ته یې "پیر تاریک " ویلي ، په پای کې د ا د مغولو د استخباراتو اجنټ "پیر بابا " او دده ترک نژاده شاګرد "اخوند درویزه" او د مغولو ددولت جنګي ماشین پر دې بریالي شول چې د پښتنو د مغلو ضد روښاني تحریک مات کړي ، پښتانه او پښتونخوا د څه نور وخت لپاره د مغلو تر ظالمانه حاکمیت لاندې پاتې شي .

د پښتنو له خوا د بابر مغول د ملاتړ نتیجه:

پښتنو په پټو سترګو او ناسنجیده ډول د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف د ځینو قوم فروشو ، قوم ته غدارو روحاني ،دیني او قومي مشرانو په واسطه د (اسلام په نوم) د پښتنو د ازلي دښمن او قاتل بابر مغول ملاتړ وکړي او خپل دي ازلي دښمن ته یې هندوستان ونیوی .

نتیجه دا شوه چې پښتنو په خپل دې بې فکره ،غلط او ناسنجیده عمل په خپل لاس او خپله توره خپل ځان د(231) کالو لپاره نور هم د مغولو غلام کړي .

مغلو هم د پښتنو د دې سترې تاریخي غلطۍ څخه استفاده وکړه او د(231)کالو لپاره یې نورهم د پښتنو سر ، ناموس ، عزت او مال لوټ کړي ، د پښتنو د سرونو څخه یې منارونه جوړ کړل او پښتنو ته یې د سر په کاسه کې اوبه ورکړې .

پښتنو په خپل دې غلط عمل سره د پښتون ملت ددین، سر ، ناموس ، عزت ، مال ،خپلواکۍ،ملی حاکمیت ،دهیواد دمځکنۍ پشپړتیا ،ملی ګټو او ملی نوامیسو واک د پښتون ملت ازلی دښمن ته په خپله په لاس ورکړې .

په دې (231) کاله کې چې د مغلو د خوا پر پښتنو څومره ظلم شوی دی د پښتنو مشران به د محشر په ورځ خدای(ج) ته د دې ستري ګناه او ستر جرم په باره کې ځواب ورکوي .

پښتنو د اسلام په نوم د بابر مغول په ملاتړ د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف ورزی وکړل ، په نتیجه کې یې دنیا خرابه او په عذاب شوه ځکه چې د ظالم مغل ترغلامۍ لاندې تېره شوه ، اخرت به یې هم په عذاب وی ځکه چې هلته بیا خدای(ج) د مغل د ملاتړ په جرم سزا ورکوي .

پس دا ویلای شو ، هر پښتون چې د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف وزري وکړي ، نو دنیا او اخرت به یې دواړه په عذاب تیریږي .

2: د سقاو څخه د(خادم دین رسو الله) په نوم د پښتنو ملاتړ:

کله چې پښتنو ته خدای(ج) دري ځله پر انګریزانو بري ورکړ او په نړۍ کې لومړنی هېواد وو چې د برطانوي استعمار څخه یې خپل استقلال واخیست ، پښتنو د ډېر لږ وخت لپار د خدای(ج) د دې لوی نعمت یعنې استقلال د حاصیلولو شکر پر ځای کړي .

څه موده وروسته یې د انګریزانو ظلمونه هېر کړل او په ډېره سادګۍ یې د خپل پخواني دښمن انګرېز پر جاسوسانو د پیر ، ولي ، ملا او خان په نوم باور وکړ او دغازي امان الله خان او ځوان افغان دولت پر ضد را پورته شول .

د جنوبي پښتنو څخه یو شمېر قومونه د ګوډ ملا عبد الله کردیزي او ملا عبد الرشید په نوم ملایانو په ملا تړ د اسلام په نوم د خپل هېواد او ملي ګټو پر ضد وجنګیدل .

د مشرقي یو شمېر قومونه لکه شینواري او خوګیاني د محمد عالم خان شینواري په مشرتوب د اماني دولت پر ضد را پورته شول او د انګلیس د جاسوس د سقاو د زوی غله حبیب الله سره ملګري شول .

د کابل او شاو خوا یو شمېر خلکو او عسکرو د شور بازار د پیر شیر اقا په قول د جنګ جبهه پر ښنوده او د سقاو زوی حبیب الله ته یې د کابل د نیولو موقع مساعده کړه .

سلیمانخېل د شور بازار د پیر په خوله د امان الله خان په مقابل کې د سقاو د زوی ملاتړ وکړ .

يو شمېر بې غيرته پښتنو د قندهار د ښار دروازې سقاوي لښکرو ته خلاصې کړې او د سقاوي غلو سره يې مرسته وکړه چې د قندهار ښار ونيسي .

د پښتنو د هغه اعمالو په نتيجه کې چې د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف وه پښتنو د خپل ملي ناموس واک دانګليس د جاسوس د سقاو زوی غله حبيب الله ته حواله کړ .

د پښتنو د ناشکرۍ په سبب د خدای(ج) عذاب د سقاو زوی حبيب الله او د هغه دملګرو په شکل کې پر پښتنو نازل شو او د دې عذاب په دوران کې د لکونو پښتنو او نورو افغانانو سر ، ناموس ، عزت او مال تالا شو .

انګريزانو افغانانو ته د خپل جاسوسانو په واسطه د هغو درې نظامي ماتو سزا ورکړه چې پښتنو په تېرو درې جنګونو کې ورکړې وې .

د سقاو زوی غله حبيب الله د(خادم دين رسول الله) په نوم د پښتون ملت ملي ناموس ، ملي ګټې او د لکونو پښتنو او نورو افغانانو سر ،ناموس ، عزت او مال لوټ کړل .

د پښتنو له خوا د سقاو د زوی د ملاتړ نتيجه:

پښتنو په غيري منظم ، بې تحليله ، په پټو سترګو او ناسنجيده ډول د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف د ځينو قوم فروشو او قوم ته غدارو روحاني ، ديني او قومي مشرانو په واسطه د(خادم دين رسول الله په نوم) د پښتنو د ازلي دښمن ، د انګليس غلام د سقاو د زوی غله حبيب الله ملاتړ وکړ ، غازي امان الله خان يې له هېواده وشاړه .

پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف په خپل لاس د افغان نجيب ملت شخصي او ملي ناموس واک د انګليسانو جاسوس ، پردي غله د سقاو زوی حبيب الله ته تسليم کړي .

پښتنو په خپل لاس د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف عمل خپل ځان د سقاويانو غلام کړ ، سقاويانو هم د پښتنو د دې سترې تاريخي غلطۍ څخه استفاده وکړه او د پښتنو سر ، ناموس ،عزت او مال يې په ډېره بې رحمۍ لوټ کړي .

پښتنو په خپل دې غلط عمل د پښتنو د شخصي او پښتون ملت د ملي ناموس واک د پښتون ملت د سر ، دين ، ناموس ، عزت او مال دښمن ته په خپله پلاس ورکړي .

د سقاو د زوی حبيب الله په وخت کې چې د سقاويانو د خوا پر پښتنو خومره ظلم شوي دي د پښتنو مشران به د محشر په ورځ خدای(ج) ته د دې ستري ګناه او ستر جرم په باره کې جواب ورکوي .

پښتنو د(خادم دين رسول الله)په نوم د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف د سقاو د زوی ملاتړ وکړي ، دا دنيا يې خرابه او په عذاب شوه ځکه چې د ظالمو سقاويانو ترغلامۍ لاندې تېره شوه ،اخرت به يې هم په عذاب وی ځکه چې هلته بيا خدای(ج) د سقاو د زوی د ملاتړ په جرم سزا ورکوي .

پس دا ويلای شو هر پښتون چې د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف وزري وکړي نو دنيا او اخرت به يې دواړه په عذاب تېرېږي .

3: د ببرک کارمل څخه د کمونيزم په نوم د پښتنو ملاتړ

ببرک کارمل د شوروي دې معلوم الحال جاسوس بيا د کمونيزم په نوم يو شمېر روښنفکره پښتانه په ځان پسي کړل .

د کارمل د کمونيزم د ايډيالوژۍ له نظره پښتو او پښتونولي شرم او پسماندګۍ بلل کېده ، د قوم او ملت يادونه ګناه بلل کېده ، تاريخي وياړونه او ارزښتونه عار او شرم بلل کېدل . . .

د کارمل د کمونيزم پر اساس وقوم ، قبيلي ، سمت ، ژبې ، مذهب ، دين او ناسيوناليزم ته ميلان لويه ګناه ، لويه انساني پسماندګي اولوی شرم بلل کېده .

د کارمل د کمونيزم پر اساس ښه کمونيست هغه څوک وو چې د دوی په اصطلاح د پورته پسماندګيو او بې فرهنګه ميلانو څخه مبرا ، او يو رښتينی انترناسيوناليست وای .

خو کله چې د(1358-10-6 هه) شوروي اتحاد افغانستان اشغال کړ او خپل مشهور جاسوس ببرک کارمل يې د افغانستان د واک پر ګدۍ کښېنوی ، نو دا انقلابي ، مارکسيست ، لينينست ،

کمونیست او انترناسیونالیست ببرک کارمل په یوه شپه کې یو تنګ نظره او متعصب تاجک شو او د پښتنو په ازلي دښمن بدل شو .

د کارمل غیری پښتانه ملګري لکه سلطان علي کشتمند ، نجم الدین کاویاني ، فرید مزدک ، اناهیتا ، دستګیر پنجشیري ، رشید دوستم او داسې نور نړدې ملګري د کارمل په شان تاجکان ،ازبکان او هزاره ګان شول او هریوه د خپل قوم او ژبې د خلکو لپار کار او فعالیت شروع کړي.

د کارمل دې غیرې پښتني ملګروټولو په یوه سلا د پښتنو د سر ، ناموس ، عزت ، مال ، فرهنګ او تاریخ لوټولو ته د پښتنو د ازلي دښمنانو په حیث ملا تړلې وه .

خو د پښتنو په ازلي دښمن کارمل او روس پسې تللي پښتنو لکه ډاکترنجیب الله ، سلیمان لایق ، سید محمد ګلابزوی ، اسلم وطنجار ، صالح محمد زیري ، عبد الرشید ارین ، میرصاحب کاروال ، نیازمحمد مومند ، رازمحمد پکتین ، قیوم نورزی ، بارق شفیعي ، جنرال ګل اقا ، نوراحمد نور ، مجید سر بلند او داسې نورو په ړنو سترګو ورته کتل چې کارمل او د هغه خاینې ډلې د پښتنو سر ،ناموس ،عزت او مال صرف په دې خاطر لوټوي چې پښتانه وه .

د کارمل پورته ذکرشوي پښتنو پیروانو د کارمل د سیاسي قدرت په وخت کې په بې وسیې سره ورته کتل چې تاجک کارمل ، هزاره کشتمند او ازبک رشید دوستم د پښتنو سر ، ناموس ، عزت او مال یوازې په دې ګناه لوټول چې پښتانه وو ، د پښتنو کلي او بانډې یې په طیارو او سکاد راکټو ویشتل او داسې نور . . .

کارمل او دده غیرې پښتنو ملګروخپل قومونو ته د " ملیت های محکوم " په نوم ډول ډول امتیازونه ورکول ، په حقیقت کښې هغوی حاکم قومونه وه او پښتانه محکوم ملت وو.

له ببرک کارمل څخه د پښتنو د ملاتړ نتیجه:

ځینو باسواده او نیم سوادو پښتنو په پټو سترګو او ناسنجیده ډول د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف د ځینو قوم فروشو او قوم ته غدارو روشنفکرانو په واسطه د(کمونیزم او سوسیالیزم په نوم) د پښتنو د ازلي دښمن ببرک کارمل ملاتړ وکړي او د پښتنو د دې ازلي دښمن رهبري یې ومنله .

نتیجه دا شوه چې پښتنو روڼ اندو په خپل دې بې فکره ،غلط او ناسنجیده عمل په خپل لاس د پښتنو دښمن کارمل او دده ملګري پر پښتنو او افغانستان حاکمان کړل .

کارمل او د هغه ملګرو هم د پښتنو د دې سترې تاریخي غلطۍ څخه استفاده وکړه د پښتنو سر ، ناموس ،عزت او مال یې د بابر مغول په شان په ډېره بې رحمۍ لوټ کړل ، د پښتنو کلي او بانډې یې په روسي طیارو او سکاد راکټونو د پښتنو په هدیرو بدلې کړې .

پښتنو چپي روشنفکرانو په خپل دې غلط عمل د پښتنو د شخصي او پښتون ملت د ملي ناموس واک د پښتون ملت د سر ، دین ، ناموس ، عزت او مال دښمن ته په خپله په لاس ورکړې .

د کارمل په دوره کې چې د شورویانو او کارملیانو له خوا پر پښتنو څومره ظلم شوی دی د کارمل پښتانه ملګری به د محشر په ورځ خدای(ج) ته د دې سترې ګناه او سترجرم په باره کې جواب ورکوي .

کله چې ځینو پښتنو د پښتو او پښتونولي خلاف د کارمل ملاتړ وکړې ، نو دنیا یې خرابه او په عذاب شوه ځکه چې د ظالم کارمل تر غلامۍ لاندې تېره شوه ، اخرت یې هم په عذاب شو ځکه چې هلته بیا خدای(ج) د کارمل د ملاتړ په جرم سزا ورکوي .

وګورې کله چې پښتنو چې د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف وزري کړیده ، نو دنیا او اخرت به یې دواړه په عذاب تېرېږي .

4: دجهاد په نوم د رباني او احمد شاه مسعود څخه د پښتنو ملاتړ:

کله چې شوروي اتحاد پر افغانستان یرغل وکړ ، نو ټول افغان نجیب ملت د شورویانو پر ضد ملي قیام پیل کړ .

غربي او اسلامي نړۍ د افغان مجاهدينو په نوم بې حسابه مالي او نظامي مرستې پاکستان ته راولېږلې او د پاکستان اي .ايس .اي خپل اجنټو افغاني سازمانونو ته و(اي ايس اي) ته ددوی دوفادارۍ او کارکردګۍ پر اساس دا نړيوالې مرستې ورو ېشلې .

افغانان د اي .ايس . اي له خوا جوړ شوو د مجاهدينو په اوو (7) سازمانونو کې د دې لپاره تنظيم شول چې د دې کانالونو له لارې مالي او نظامي مرستې ترلاسه کړي او په خپل هېواد کې د شوروي اشغال ګرانو پر ضد وجنګېږي .

يو زيات شمېر پښتانه د تاجک تباره برهان الدين رباني په جميعت اسلامي سازمان کې هم تنظيم شول ، يوه اندازه مالي او نظامي مرستې يې په لاس راوړې او د هېواد د ازادۍ په جنګ کې يې استفاده ځني وکړه .

پښتانه صرف د اسلام او افغانستان ددفاع په خاطر په جميعت اسلامي کې تنظيم شول ، خو کله چې شوروي ماتې وخوړه ، جهادي سازمانو کابل او ټول افغانستان تر خپل تسلط لاندې راوست ، نو اخواني مسلمان برهان الدين رباني د هېواد جمهور ريس ، اخواني مسلمان احمد شاه مسعود وزير دفاع ، اخواني مسلمان تورن اسمعيل امير هرات . . . او جميعت اسلامي د دولت عمده برخه په خپل لاس کې ونيوله .

له بده مرغه رباني ، مسعود او اسمعيل خان د کارمل او ملګرو په شان په يوه شپه کې د ننه د انترناسيوناليستو مسلمانانو څخه په تنګ نظره افراطي تاجکانو بدل شول .

رباني او دده تنګ نظره تاجکو ملګرو د خپلو پښتنو ورونو د سر ، عزت ، مال او تاريخ په لوټولو پيل وکړ .

دا چې د رباني جميعت اسلامي او د احمد شاه مسعود شورای نظار د اسلام او جهاد په نوم د کابل د خلکو پر سر ، ناموس ، عزت او مال څه راوستل دا به د کابل د بې دفاع ښاريانو سوي او داغ شوي زړونه او د کابل د تاريخي ښکلي ښار کنډوالې درته بيان کړي .

د کابل ښار او د کابل د بې دفاع ښاريانو او حتی د ټول هېواد د ولسونو په هغه بربادۍ کې چې د نجيب الله ددولت تر ړنګېدو وروسته رامنځته شول د رباني جميعت اسلامي ، د مسعود شورای نظار

، د ګلبدين حکمتيار حزب اسلامي ، د عبدالرب رسول سياف اتحاد اسلامي ، د رشيد دوستم ازبکي ملېشې او د هزاره ګانو حزب وحدت ټول شامل دي .

د کابل ښاريانو په منځ کې زيات خلک داسې خبرې کوي چې يو ځل

احمد شاه مسعود خپل پنجشيري ملګرو ته وويل چې زه داسې کابل غواړم چې د چا د کور دروازه وروټکول شي ، نو د کور دننه څخه بايد داسې اواز رانشي چې ووايي " څوک يې " .

په ولس کې داخبره هم کيږي کله چې شمالی ټلوالی د نجيب الله د نظام تر ماتی ورسته دهيواد سياسي قدرت په لاس کې واخستی نو د هيواد په شمالی ولايتونو کې به ئی پښتنو ته ويل چی تاسو د يو پټو او يوه جوړه څپليو سره شمال ته راغلی واست اوس نو د پښتنو د واکمنۍ وخت تير شو ، بيرته د ځادر او څپليو سره د هيواد د شمال څخه ولاړشی او خپل ټوله شتمنی د شمال غيری پښتنو اوسيدونکو ته پريږدی .

شمالی ټلوالی خپل داظالمانه ،غيری اسلامی ،غيری انسانی او غيری افغانی نظرتر يو حده تطبيق هم کړی ،دوی د خپل نظر مطابق دهيواد د شمال څخه عملاهم په لکونو پښتانه په ډيرظلم اوزود خپل کورونو او جايدادونو څخه راوشړل چی تر نن پوری د قندهاردژړۍ ،دهرات د مسلخ او شيدائی په کمپونو کې دداخلی مهاجرو په ډول ژوند کوی .

د پورته خبرو معنا داده چې د شمالی ټلوالی دمشرانو برهان الدين رباني ، احمد شا مسعود ،دوستم ،محقق ،خليلی اوداسی نورو د ژوند ارمان دا وو چې د کابل دښاراودهيواددشمال څخه پښتانه دوسلی په زورووباسی اوهغوی هرڅه په زورځنی واخلی .

د رباني ،مسعود او ددوی د نورو ملګرو دې عمل ته په نني اصطلاحاتو کې (ايتنيک کلينزينګ يا نسل ورکول يا د نسل له منځه وړل) ويل کيږي .

په يويشتمه پيړۍ کې د پخواني يو ګوسلاويا سربي فاشستانو د خپل وطندارانو سر ، ناموس ،عزت او مال صرف په دې جرم لوټ کړل چې هغوی مسلمانان وو .

رباني ، مسعود ، محقق ، دوستم او ددوی پيروانو په کابل او شمال کې د پښتنو د سر ، ناموس ، عزت او مال لوټول په دې خاطر روا بلل چې دوی پښتانه وو .

د رباني ، مسعود ، محقق ، دوستم او ددوی د ملګرو له خوا د هېواد په شمال او کابل کې په لکونو پښتنو پرسر ، ناموس ، عزت او مال تېری وشو او هغوی مجبور شول چې د خپل پلار او نیکه د ټاټوبي څخه فرار وکړي او نن هم د قندهار د ژړۍ ، د هرات د شیدایي او مسلخ په کمپونو او د هېواد په نورو برخو او حتی له هېواده دباندې مهاجر شوي دي .

خو د دې مظلومو پښتنو د مظلومیت په باره کې نه افغان مصلحتي دولت ، نه په هېواد کې د پښتنو روحاني ، دیني ، قومي ، سیاسي او روشنفکري مشرانو څه عکس العمل وښوده .

د هېواد د پښتنو سره مخصوصا د هېواد د شمال د مظلومو پښتنو سره چې کوم لوی ظلم او وحشت وشو ، د دې ستر وحشت ، بربریت او ظلم په مقابل کې د پښتنو مشرانو او کشرانو دا بې تفاوتي او چپه خوله پاتې کېدل د ټولو پښتنو لپاره یو د شرم او ننګه ډکه خبره ده .

د رباني ، مسعود ، محقق او دوستم په نظر د پښتنو سر ، ناموس ،عزت او مال باید لوټ شي تر څو هغوی مجبور شي چې د هېواد د شمال او کابل څخه ووځي ، چېرې چې دوی د لس زره کالو راهېسې اوسېدل .

د پښتنو په باره کې د رباني ، مسعود ، محقق او دوستم اعمال د بابر مغول ، د سقاو زوی حبیب الله او ببرک کارمل اعمالو ته ورته بلل کېږي .

رباني او مسعود خپل دا خپرن ارمان چې د هېواد شمال او کابل به له پښتنو څخه خالي کوي د ځان سره ګورته یووړي ، خو ددوی پیروان او پاتې شاګردان نن هم په ډېر سرعت او مهارت دخپلو رهبرانو د ارمان د پوره کولو لپاره د هېواد د تجزیې پلان ترلاس لاندې نیولی دی .

د رباني او مسعود د ملاتړ نتیجه:

پښتنو په نامنظم ، بې تحلیله ، په پټو سترګو او ناسنجیده ډول د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف د (جهاد په نوم) د رباني اومسعود ملاتړ وکړ او د افغانستان پاچاهي یې ورته ونیوله .

نتیجه دا شوه چې پښتنو په خپل دې بې فکره ، غلط او ناسنجیده عمل په خپل لاس او خپله توره خپل ځان د رباني او مسعود غلامان کړل .

رباني او مسعود هم د پښتنو د دې ستري تاريخي غلطۍ څخه استفاده وکړه ، محقق او دوستم يې هم له ځان سره يو ځای کړل ، د کابل او د هېواد د شمال څخه يې د پښتنو په ايستلو پيل وکړ او په دې لاره کې يې د پښتنو سر ، عزت او مال لوټ کړ او پښتنو ته يې د سر په کاسه کې اوبه ورکړې .

پښتنو په خپل دې غلط عمل د پښتنو د شخصي او پښتون ملت د ملي ناموس واک د پښتون ملت مخالفينو ته په خپله په لاس ورکړ .

د رباني په دوره کې چې د مسعود ، محقق ، دوستم ، تورن اسمعيل او ددوی د ملګرو له خوا پر مظلومو پښتنو څومره ظلم شوی دی ،ددی ظلم په خاطر به هغه پښتانه چی ددوی ملګرتيا ئی کړيده هغوی به هم د محشر په ورځ خدای(ج) ته د دې ستري ګناه او ستر جرم په باره کې جواب ورکوي .

پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف د جهاد په نوم د رباني ، مسعود او ددوی د ملګرو ملاتړ وکړ ، دنيا يې خرابه او په عذاب شوه ځکه چې د ظالمی شمالی ټلوالی ترغلامۍ لاندې تېره شوه ، اخرت يې هم په عذاب شو ځکه چې هلته بيا خدای(ج) ته ځواب ورکوی .

5:له طالبانو څخه د شريعت د دفاع په نوم د پښتنو ملاتړ

کله چې د ايران ، روس او پاکستان د استخباراتو د پلوی ډلو جګړه کومی قطعی نتجی ته په افغانستان کې ونه رسيدل اويو په ټپه ولاړ حالت يی ځانته غوره کړی،نو په دې حساس وخت کې د پاکستان استخباراتو يو نوی ابتکار په کار واچاوه او د افغانانو د منځ څخه مخصوصاً د پښتنو د ټولنې څخه يې يو مظلوم ، غريب او بې واکه قشر چې طالبان نومېدل او د تاريخ په اوږدو کې يو بې وسه او ناتوانه قشر وو راپاڅول .

مالي ، نظامي او لوژيستکي مرستې يې ورکړې او د شرعي نظام د قايمولو شعار يې پلاس ورکړ .

د "نفاذ شريعت" شعار د کلونو راهيسې د پاکستان استخباراتو په پاکستاني ټولنه کې د خپل ملا ډوله اجنټانو په واسطه امتحان کړی وو چې پر ولس مخصوصا پر بې سواده پښتنو ډېر ښه لګېده .

د پاکستان استخباراتو د افغاني طالبانو په لاس هم په پاکستان کې تجربه شوی د "نفاذ شریعت" شعار ورکړ .

افغان ولس مخصوصا پښتانه چې د جمعیت اسلامي ، شورای نظار ، حزب وحدت ، حزب اسلامي او جنبش ملي د ظلم او وحشت او د پښتنو جنګسالارانو له خوا پوزې ته رسېدلي وو يو دم د طالبانو د تحريک سره يو ځای شول ، مسلح شول او د رباني جميعت اسلامي ، د مسعود شورای نظار ، دوستم جنبش ملي او د محقق او خليلي حزب وحدت او د حکمتيار حزب اسلامی يې تر بد خشان پورې وځغلول .

د پاکستان اي ايس اي د طالبانو د تحريک تر پوښښ لاندې د افغانستان خاوره د نړۍ د تروريستانو مرکز جوړکړ ، د ټول جهان بنياد پرست تروريستان يې که عرب وو او که عجم د پښتنو په خاوره کې ځای پر ځای کړل .

پاکستان د طالبانو د تحريک تر نامه لاندې د پښتنو د پښتني او افغاني غرور د ماتولو لپاره منظم پلان جوړکړ ، خلک يې وهل او ټکول ، مېړه به يې د مانديني ترمخ او مانديني به يې د مېړه ترمخ وهل او بې عزته کول .

د پاکستان ای ايس ای د خپل کرغيړن پلان مطابق د طالبانو د تحريک په واسطه د پښتنو د علم او تعليم مخه ددې لپاره ونيول چې پښتانه بی سواده او بی تعليمه پاته شی ترڅو د پنجابيانو په شيطانی چلونو پوهه نه شی او ددی بی سواداو ناخبرو پښتنو هيوادګران افغانستان په لمړی قدم کښی د پاکستان ستراتيژيک عمق او په دوهم قدم کښی ګران افغانستان د پاکستان پنځمه صوبه جوړه کړی.

د پنجابيانو بل هدف داوو چی د بې سواده پښتنو څخه د اسلام او جهاد په نوم د پاکستان د کرغېړنو اهدافو لپاره بې تنخواعسکرجوړ کړی .

که د طالبانو تحريک څه وخت لا نور هم پاتې شوی وای ټول هغه د ملي فکر لرونکي طالبان به د اي ايس اي د اوپراتيفي لوبو په نتيجه کې د منځه تللي وای او د طالبانو تحريک به سل فيصده د اي ايس اي يوه شعبه جوړه شوې وای او افغانستان به د تل لپاره د پا کستان يو صوبه شوی وای .

د پښتنو له خوا د طالبانو ملاتړ نتيجه:

پښتنو په په خپله خوښه ، د رباني ، مسعود ، محقق ، دوستم او ددوی د ملګرو د ظلمونو څخه د نجات په خاطر ، خو بې تحلیله ، په پټو سترګو او ناسنجیده ډول د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف د (شریعت د نافذېدو په نوم) د اي ایس اي تر حمایت لاندی د طالبانو د تحریک ملاتړ وکړ .

نړدی وو چې پښتنو په خپل دې بې فکره ، غلط او ناسنجیده عمل په خپل لاس او خپله توره خپل ځان دتل د پاره د بابر مغول او انګلیس د میراث خور پنجاب غلام کړی وای.

نړدی وو چی پښتنو د طالبانو د تحریک په ملاتړ د افغانستان او ټولې پښتونخوا واکمني د پښتنو ازلي دښمن یعنې پنجاب ته تسلیم کړیوای .

پښتنو په خپل دې غلط عمل سره نړدی وو چی د پښتنو د شخصي او پښتون ملت د ملي ناموس واک د پښتون ملت د سر،ناموس ،عزت او مال دښمنانو یعنې پنجابیانو ته په خپله پلاس ورکړیوای
.

د ملا عمر په دوره کې چې دطالبان له خوا د پنجابیانو په مشوره او قومانده پر پښتنو او غیرې پښتنو څومره ظلمونه شوي دي ، د طالبانو د تحریک مشران او د پښتنو هغه مشران چې بې قید او شرطه یې د طالبانو د تحریک ملاتړ کړی وو ، د محشر په ورځ خدای(ج) ته د دې ظلمونو په باره کې جواب ورکوي .

پښتنو د طالبانو په بې قید او شرطه ملاتړ د پښتو او پښتونولي خلاف کار وکړي ، په همدې سبب یې دنیایي ژوند خراب او په عذاب شو ځکه چې د پنجاب تر غلامۍ لاندې تېر شو ، اخرت به یې هم په عذاب وي ځکه چې هلته بیا خدای(ج) د پنجاب دغلامۍ په جرم سزا ورکوي .

په لنډ ډول داسې ویلای شو هر پښتون چې د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف وزري وکړي ، نو دنیا او اخرت به یې دواړه په عذاب تېرېږي .

6: د پښتنو له خوا د دموکراسۍ په نوم د حامد کرزي ملاتړ:

د (11) سپتامبر وروسته چې امریکا په افغانستان کې د طالبانو رژیم له منځه یوړ او پر ځای یې د حامد کرزي په مشرتوب یو ایتلافي دولت منځته راوړ چې ټول واک د رباني د جمیعت اسلامي ، شورای نظار ، د هزاره ګانو حزب وحدت او د رشید دوستم د جنبش ملي په لاس کې وو .

د دې ایتلاف غړو د پخوا په شان د دولت د قدرت څخه په استفاده د پښتنو پرخلاف خپل غیرې اسلامي او غیرې انساني اعمالو ته ادامه ورکړه او هر پښتون یې د طالب او القاعده په نوم بندي کړي ، مال او عزت یې ورلوټلي او یا یې امریکایانو ته پلاس ورکول چې د بګرام او ګوانتنامو محبسونو ته یې بوځي .

د جمهوري ریاست داولی او دوهمی دوری انتخاباتو په جریان کې پښتنو بې له هېڅ قید اوشرط نه حامد کرزي ته په دې خاطر رایې ورکړې چې هغه پښتون دی.

پښتنو پدی هیله حامد کرزی ته رای ورکړی چی که هغه وکولای شي چې دوی د شمالی ټلوالی او منطقوی پښتنو جنګسالارانو د ظلمونو څخه خلاص کړی.

خو د پښتنو دا هیله د حامد کرزي په لس کلنه دوره کې نه تنها تر سره نه شوه بلکه پدی لس کلنه دوره کښی پښتانه د هیواد د سیاسی،اقتصادی ،ټولنیزواو د نظام د اکثرو موثرو ساحاتو څخه وایستل شول اود نظام زیاترینه برخه شمالی ټلوالی ته ورکول شول.

د پښتنو له خوا د حامد کرزي د ملاتړ نتیجه:

پښتنو د حامد کرزي په ملاتړ د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف ورزي وکړه ، هغه ته یې صرف په دې نامه بې قید او شرطه رایه ورکړه چې هغه پښتون دی .

پښتنو د کرزي ټیم ته نه کتل چې د پښتنو د سرسختو مخالفینو څخه جوړشوی وو ، کرزي د داسې ټیم سره د هېواد واکمنۍ ته ځان کاندید کړ چې پخوا هم د پښتنو د سر او مال په لوټلو نه مړېدل او د کرزي په ملګرتیا کې هم د پښتنو نه پخلا کېدونکي مخالفین پاتې شول .

ښه به دا وای چې پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د هېواد د اصلي خاوندانو په حیث د خپل سیاسي ، اقتصادي او ټولنیزو حقوقو د دفاع لپاره یو منظم سیاسي جوړښت منځته راوستلی وای .

پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د زماني د تقاضا سره سم باید د پښتنو ګټې تعریف کړې وای .

پښتنو باید د خپل سیاسي ، اقتصادي او ټولنیزو حقوقو غوښتنه د خپل پښتني سیاسي جوړښت له لارې د حامد کرزي سره شریکه کړې وای او په دې شرط یې هغه ته د پښتنو رایه ورکړې وای چې د هېواد په سیاسي ،اقتصادي او ټولیزو ساحو کې د پښتنو حقه حقوق تامین شوي وای .

پښتنو باید د حامد کرزي څخه پوښتنه کړې وای چې:

هغه د پښتنو د دپرش کلنو زخمونو د دوا لپاره کوم ملهم د ځان سره راوړي دي ؟

پښتنو باید د حامد کرزي څخه غوښتلي وای چې هغه پښتنو ته چې د دې هېواد اصلي خاوندان دي څه امتیازات ورکوي ؟او داسې نور ؟

خو له بده مرغه پښتنو داسې ونه کړل ، هر پښتون په غیرې منظم ډول د هر ډول قید او شرط پرته حامد کرزي ته په دې خاطر رایه ورکړ چې هغه پښتون دی .

پښتنو په خپل دې ناسنجیده او غیرې منظم عمل په حقیقت کې په خپلو رایو د حامد کرزي تر چپنه لاندې خپل نه پخلا کېدونکي مخالفین د تېرو لسو کلونو راهیسې پرخپل ځان حاکمان کړي دي او په خپله په خپل هېواد کې د هر څه څخه محروم د اقلیتونو د غلامانو په حیث په سخت عذاب کې ژوند کوي .

د حامد کرزي د دولت له خوا چې کنترول یې د اقلیتونو په لاس کې دی پښتانه ورځ تر بلې د هېواد د سیاسي ، اقتصادي او ټولیزو ساحو څخه ایستل کېږي .

په نننۍ نړۍ کښې افغانستان یوازنی هیواد دی چیری چې مطلق اکثریت پښتون ملت د اقلیتونو تر حاکمیت لاندی ژوند کوی.

دا سخت حالت پښتنو په خپله پر خپل ځان راوستلی دی چې نن پښتانه په خپل هېواد کې د غلامانو په ډول ژوند کوي او ورځې اوشپې د کرزي څخه په شکایتونو تېروي . . .

نتیجه او فیصله:

د پورته عيني او تاريخي ترخو واقعيتونو څخه دا معلومه شوه چې هر کله پښتنو د پښتو او پښتونولي خلاف د غيري پښتنو رهبري منلې ده نو په سترو عذابو ککړ شوي دي ، د پښتنو دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، د پښتون ملت ملي نواميس او ملي ګټې د هغه غيري پښتون له لاسه پايمال شوي دي چې د دوی په توره او ملاتړ د قدرت پر ګدی کښنا ستلي دي .

پښتون ملت الحمد الله د نړی يوازينی ملت دی چې سل فيصده مسلمان دي ، مسلمانانو ته زموږ ګران پيغمبر داسې فرمايي:

لا يلدغ المومن من جحر واحد مرتين .

ژباړه : ((مسلمان له يوه غاره څخه دوه واره نه چيچل کېږي .))
خدای(ج) دې پر موږ پښتنو ورحمېږي ،موږ خو په دې لنډه تاريخ کې شپږ(6) واره د يو غار څخه پر ديو خزندوو چيچلو .

<u>اوس موږ پښتنو ته په کار دي چې د خپل پيغمبر عليه السلام امر ومنو او نور په پښتونخوا کې د غيرې پښتنو مشري ونه منو ، ځکه چې د غيرې پښتنو مشرتوب هر ځل د پښتنو دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال او د پښتون ملت ، ملي نواميس او ملي ګټې په خطر کې اچولي دي .</u>

د پورته تاريخي او عيني ترخو واقعيتونو څخه په زده کړي ، زموږ د محبوب پيغمبر د امر په اطاعت او د پښتو او پښتونولي د قانون د حکم مطابق پښتانه بايد لاندې کړنې انجام کړي:

هر پښتون (په هر مقام کښې چې وي که پاچاوی، که جمهور ريس، که سياسی،مذهبی او قومی رهبروی، که پير وي که مريد ، که ملا وي که طالب ، که روشنفکره وي که د قوم مشر او ملک په هر تولنيز مقام کې چې قرار لري) **په هره بهانه** (د اسلام ،اسلامي وروروليـ ،اسلامي عدالت ،اسلامی خلافت او داسی نورو څخه دفاع ، اسلام سرحد نه لري ، د اسلامي نظام قايمول ، د اسلامي شريعت نفاذ ، اسلامي جهاد ، اخوانيزم ، وهابيزم ، کمونيزم ، کپيټاليزم ، دموکراسي ، ملت سازي او داسې نورو بهانو) **چې وغواړي پښتانه** تشويق کړي چې پورته ذکر شوو اهدافو ته د رسيدو په خاطر په پښتونخوا کې دغيرې پښتون رهبري ومني ،په پښتونخوا کې دغيري پښتنو سياسي مشرتوب او واکمني ومني ،په پښتونخوا کې دغيري پښتنو اطاعت وکړي ،پښتانه بايد هغه شخص ته د پښتون په سترګه ونه ګوري .

پښتانه بايد داسې شخص ته ، د پښتون ملت ازلي دښمن ، دپښتون ملت د دين ، سر ، ناموس،عزت او مال د پلورونکي په نظر وګوري .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر رښتيني پښتون بايد داسې قوم پلورونکو او پښتون ملت ته غدارو مشرانو او کشرانو ته اول نصيحت وکړي او هغوی وهڅوي چې د پښتنو د دښمني ډلي څخه را بيل شي ، که دا پښتونما او پر پرديو خرڅ شوي مشران او کشران نه اصلاح کېدل ، نو پښتانه دي د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هغوی ورتې غم ،ښادي ، مړي او ژوندي دي ورسره قطع کړي .

رښتيني پښتانه به په خپل دې پښتني عمل خپل مظلوم پښتون ملت د يو بل ناورين څخه خلاص کړي او د پښتون ملت د دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، ملي ګټو او ملي نواميسو ساتنه به وکړي .

پښتانه چې په پښتونخوا کښې په خپل سياسی ، اقتصادی، ټولنيزو ، فرهنګی او داسې نور چارو کښې هر ډول مثبت تغيرات غواړی ودی اهدافو ته د رسيدو د پاره دټولو جوړو شوو ډلو او ټو لنورهبری بايد هرومرو پښتانه مشران وکړی.

ددی د پاره چې پورته ذکر شوی ترخه تاريخی واقعات بيا تکرار نشی نو په پښتونخوا کښې د پښتنو دهرډول سياسی،اقتصادی،فرهنګی او داسې نورو ټولنيزو حرکتونو رهبر او مشر بايد پښتون وی،ځکه چې پښتانه متل کوی:

(خپل به دی مړ کړی خو لمر ته دی نه غورځوی)

مورږ هغه وخت د پښتون ملت دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، ملي ګټې او ملي نواميس د پښتنو د دښمنانو له لاسه ساتلای شو چې په پښتونخوا کښې د پښتنو د سياسی،اقتصادی او ټو لنيزو چارو رهبری د پښتنو مشرانو پلاس کښې وی.

پښتانه مشران بايد د پښتون ملت هرقوم د پښتون ستر ملت يوه مهمه برخه وګڼی او د پښتون ملت ملی يو الي د پښتنو د قومي دايمي تشکيلاتو پر اساس منځته راولی.

نن ځيني داسې خرڅ شوي پښتانه او غيري پښتانه کسان شته چې د پښتنو د قومي تشکيلاتو د منځه وړل غواړي ، د پرديو مزدوران پښتانه په شعوري ډول او نور ساده پښتانه بيا په غيري شعوري ډول وايي چې د پښتنو قومي جوړښتونه د پښتنو د بې اتفاقۍ سبب کېږي .

ځوک چې د پښتنو طبعي دايمي قومي جوړښت د منځه وړل غواړي ، هغوی په حقيقت کې د پښتني ټولنې داخلي جوړښت ، تنظيم او پښتني پېژندګلوي د منځه وړي ، تر ځو د پښتنو دښمنان پښتانه د اخوانيزم ،اسلاميزم ،اسلام سرحد نه لري ، دموکراسۍ ،کمونيزم ، ملت سازي ، ملي وحدت ، پيری ، ملايۍ او طالبۍ په نوم د پښتو او پښتونولي څخه راوګرځوي او په ناخبره ډول يې د بابرمغل،پير بابا ،

،دسقاوزوی حبيب الله ،ببرک کارمل ، رباني ،مسعود او داسې نورو په شان په ځان پسې کړي ، د پښتنو په زور دولتي قدرت په لاس کې واخلي ، وروسته بيا دا د پښتنو په توره ګټل شوی دولتی قدرت څخه د بابر مغول ، دسقاوزوی،ببرک کارمل ، رباني احمدشاه مسعود او داسې نورو په شان د پښتنو د سر ، ناموس ، عزت ، مال ، هېواد ، تاريخ او ټولو پښتني ارزښتونو برخلاف استفاده وکړی او ددولتی قدرت په زورد پښتنو هرڅه لوټ کړي .

د پورته تجربو څخه بايد پښتانه زده کړه وکړي ، هيڅ کله بيا په هېڅ غيري پښتون کس پسې د هيڅ ايزم ، ملت سازۍ ، ملي وحدت ، پيري يا مريدۍ په نوم ولاړنه شي .

کوم پښتون چې ځان رښتيني پښتون بولي ، نو د هغه پښتني کهول ، پښتني پښه ، پښتني زي ،پښتون قوم بايد معلوم وي تر ځو د هغه

" پښتونوالي يا پښتون توب " ثابت شي .

يو رښتيني پښتون بايد هيڅکله د غيري پښتون سياسی مشرتوب او رهبري پرخپل ځان ، پښتون ملت او خپل هېواد يعنې پښتونخوا ونه مني .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر هغه ځوک چې په پښتونخوا کې پر پښتنو د غيرې پښتنو حاکميت او رهبري غواړی ، پښتانه بايد لومړی هغه ته نصيحت وکړي چې هغه د پښتنو د دښمنانو له ډلې څخه را بېل شي او د خپل ملت سره يو ځای شي ، که د پښتنو د نصيحت باوجود هم هغه شخص د پښتنو د دښمنانو په ډله کې ولاړ وو ،هغه شخص پښتون نه دی او پښتانه بايد دا د پرديو مزدور شخص د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتون ملت ته د ملي خاين ، غدار او قوم پلورونکي په حيث وروپېژني .

پښتانه باید دا غدار پښتون د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتون ملت د دښمن په حیث ورتبي ، غم او ښادي ورسره قطع کړي او د خپل منځه يې وباسي .

څلورم فصل

پښتو او پښتونولي

په نړۍ کې لږ داسې قومونه او ملتونه شته چې د هغوی فطرت د هغوی د ورځني سیاسي ،اقتصادي او ټولنیز ژوند د ترتیب او تنظیم "قانون" وي .

په بله وینا په نړۍ کې داسې ډېر لږ ملتونه او قومونه شته چې هغوی د خپل ورځني ژوند سیاسي ،اقتصادي او ټولنیزو چارو د حل ، فصل او تنظیم لپاره د خپل فطرت څخه د قانون په حیث استفاده کوي او د هغه مطابق د خپل ورځني ژوند ټولې فیصلې کوي .

پښتانه هم د نورو انسانانو په شان په ورځني ژوند کې ځني ارزښتونه،ځنی کړني او فعلونه خوښوي او هغوی ته په ارزښت قایل دي ، او د ځینې نورو ارزښتونو ،کړنو او افعالو څخه بیا نفرت کوي .

پښتنو هم د نورو انسانانو په شان د لرغونو زمانو راهیسې بیا تر نن پورې هغه څه خوښول او قبلول چې ددوی د فطرت خوښ وه ،او هغه څه یې ردول چې ددوی د فطرت ناخوښه وه .

پښتون ملت د خپل فطرت د غوښتنو ، خواهیشاتو ،دده د خوښې د کړنو ،افعالو او مادی او معنوی ارزښتنو ،دده د ناخوښې د کړنو او افعالو څخه داسې اصول ، قواعد ، نرخونه او نورمونه جوړ کړل چې د هغو په واسطه د پښتنی ټولنی افراد خپل شخصي ورځني ژوند ترتیب او تنظیموی او هم پښتون ملت د هغو په واسطه د خپل ملي ژوند سیاسي ، اقتصادي او ټولنیز مسایل په حل او فصل کوي .

دنړۍ د زیاتو ملتو او قومونو برخلاف پښتون یو داسې نادره ملت دي چې دده "فطرت" دده د ورځني ژوند د ترتیب او تنظیم "قانون" دي .

د پښتون ملت د هغو ټولو قبول شوو اصولو ، قواعدو ، نرخونو او نورمونو مجموعي ته چې د پښتون ملت د فطرت څخه یې نشت کړیدي او دلرغونو زمانو راهیسې بیا تر نن پورې پښتون ملت خپل ټول سیاسي ،اقتصادي او ټولنیز مسایل په حل او فصل کوي

(پښتو او پښتونولي)وایي .

په یوه جمله کې داسې ویلای شو چې:

پښتواو پښتونولي د پښتون ملت فطرت او ملي روح ده .

پښتو او پښتونولي هغه قانون دي چې د هغه ټولو احکامو د پښتنو د فطرت څخه نشئت کړیدي او هر رښتني پښتون د هغوټولو احکامو په اطاعت ځان مجبور او مکلف ګڼي .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت فطرتي قانون دي .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت روح ده .

هرپښتون چې د پښتو او پښتونولي قانون ته شا وروګرځوي ، دا معنا لري چې دې کس خپل روح او فطرت ته شا وروګرځول ، یو بې روحه کس مړ کس بلل کېږي ،د مړو او بې فطرته افرادو څخه ملت نه جوړېږي .

" پښتو او پښتونولي " د هغه لوړترینو ، ښه ترینو ، قیمت ترینو او باارزښت ترینو دیني او انساني ارزښتونو ، صفاتو ، خواصو ، خویونو ، افکارو ، اخلاقو ،عقایدو ،اعمالو او افعالو مجموعه ده چې په هر وخت او هر ځای کې د هغو دایمي ځلا یو پښتون د غیرې پښتون څخه بېلوي .

پښتو او پښتونولي هغه لوړترین دیني ،پښتني او انساني جوهر ، عالي ترین فکر ،فرهیزګاري ،تقوا ،او د ټولو هغو ښو صفاتو ، اخلاقو ، خواصو او نفسیاتو مجموعه ده چې په هر وخت او هر ځای کې یو پښتون په اتومات ډول د هغه اعمالو څخه راګرځوي چې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس یې یو پښتون باید انجام نه کړي .

پښتو او پښتونولي هغه لوړترین دیني ،پښتني او انساني جوهر ، عالي ترین فکر ،غیرت ، مېړانه ،نارینتوب او د ټولو هغو ښو صفاتو ، اخلاقو ، خواصو او نفسیاتو مجموعه ده چې په هر وخت او هر

ځای کې یو پښتون په اتومات ډول د هغه ښو اعمالو انجام ته هڅوي چې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يې يو پښتون بايد انجام کړي .

هغه قانون چې د لرغونو زمانو راهیسې بیا تر ننه پورې پښتانه خپل سیاسي ، اقتصادي ، ټولنیزې ، حقوقي او جنايي لویې او وړې ستونزې پرې حلوي ،هغه قانون چې د لرغوني زمانو راهیسې بیا تر نن پورې په پښتنو کې د تطبیق او احترام وړقانون دي ، د هغه قانون نوم په پښتنو کې " پښتو او پښتونولي " دي .

پښتو او پښتونولي دومره ستر ، پراخه او هر اړخیز قانون دي چې د پښتون ملت د ژوند ټولي برخي يعنې سياسي ، اقتصادي ، ټولنيزي ، فرهنګي ،حقوقي ، جنايي ، عقيدوی ، نظامي او د ورځني ژوند هر اړخ په کې ترتيب او تنظيم شوي دي .

مونږ په لاندي ډول څو ساده ، خو با معنا مثالونو ته يولنډه اشاره کوو :

الف: د میلمه د خپلیو سمول:

د پښتو او پښتونولي قانون د پښتون ملت د ژوند تر ټولو اسانه او ساده مسئلې ته هم توجه کړې ده ،هغه داده چې کله یو مېلمه د یو پښتون کور ته ورشي ، نو تر ملاقات او خبرو وروسته چې کله مېلمه د هوجرې څخه وځي ، نو د کوټې په وره کې یې خپلی پښو ته سمې راسته پرتې وي ، د پښتنو بچیان او ځوانان د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق ځانونه مجبور بولي چې ددوی هوجرې ته د راغلي مېلمه د درناوي په خاطر د تګ په وخت کې د هغه د پښو خپلی د هغه پښو ته راسته کېږدي ، د درناوي دا عمل یوازې د پښتنو په ټولنه کې رواج دی او دا ښه عمل د " پښتو او پښتونولي " قانون پښتنو ته ورښودلي دي .

ب: د مسافر میلمه احترام:

که یو مسافر د یو مسکین پښتون کور حتا د هدېرې د یو ملنګ کوټې ته د مېلمه په حیث ورشي ، نو دا خوار او غریب فقیر په ډېر ورین تندي دې مسافر ته خپل د فقیری په جونګړه کې ځای ورکوي ،خپل د فقیری د توان مطابق د دې مېلمه عزت کوي ، په کلي کې فقر ورته راټولوي او په ډېر سخاوتمندانه ډول یې د دې مسافر مېلمه پر وړاندې ږدي . . . .

دا ښه عمل يعني مېلمه پالنه د پښتو او پښتونولي د قانون يو مهم اصل دی او دا زرين انساني او اسلامي اصل هم د "پښتو او پښتونولي" قانون پښتنو ته ورښودلی دی .

ج: دژوند په چارو کې تعادل:

څرنګه چې الله پاک خپلو بندګانو ته امر کوي چې د ژوند په ټولو چارو کې د تعادل څخه کار اخلئ ، د خدای(ج) د دې امر سره سم او د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق پښتون يوازينی ملت دی ، چې بدي يې په حساب ده او غچ يې هم په انصاف او حساب دی .

د پښتو او پښتونولي د قانون د پيروي له برکته پښتانه دژوند په ټولو چارو کې معتدل اوبا انصافه خلک دی .

د دې لپاره چې په ورځنيو چارو کې د پښتنو د تعادل او انصاف ښه معلومات راته وشي مونږ د پښتنو متعدل اعمال د غيرې پښتنو د غيرې متعدلو اعمالو سره مقايسه کوو .

مونږ دلته د وحشي مغولو جنايت کارانه اعمال د پښتنو سره نه مقايسه کوو ،کومو چې پراسيا باندې د خپل تاړاک او حاکميت په وخت کې دا خپله پيشه ګرځولې وه چې:

د انسانانو څخه به ئی سرونه پرې کړل او د انسانانو د پرې شويو سرونو څخه به ئی منارونه جوړ کړل اوبيا به ئی ددی خوښی د لاښه تجليل په خاطر د شراب خوری ،رقص ،ساز او سرود محفل جوړ کړی .

ښارونه به ئی وران اووسوځول او د هر ډول تمدن او ترقی نښې به ئی د منځه يوړی او داسې نور . .

.

مونږ دلته د خپل يو ګاونډي هېواد ايران تاريخ ته په څو لنډو جملو کې يو ډېره لنډه اشاره کوو چې همېشه يې خپل ځان په دروغو د تمدن او انسانيت مدافع بللی دی او حتا نن يې هم بولي .

د ايران يو پاچا اقامحمد قاجار خپل اويا زره (70000) هېوادوال ړانده کړل .

اکاډميسن عظم سيستانی د ايرانی عالم ډاکتر شجاع الدين شيفا د ، ،تولد ديګر، ،کتاب د (۴۳۲ مخ) په حواله ليکی چی:

د ایران بل پاچا زنده خوران شاه اسمیعل "قورچي" د سني شکیب خان مړی په خپل دربار کې ددرباریانو ترمخ په خوله ټوټې ټوټې کړ او هغه یې وخوړه او د سر کاسه یې د سرو زرو په چوکاټ کې د یو جام په څېر ونیوله او شاه اسمیعل به د انسان د سر په دې کاسه کې شراب څښل .

د دې پاچا لمسی دوهم شاه اسمعل خپل شپږ ورونه چې یوه یې لا شیدې رودلې ووژل ، همدې پاچا په یوه ورځ د پنځه سوه صوفیانو سرونه پرې کړل .

د ایران بل پاچا لومړی شاه عباس خپل پلار د مرګ تر ساعته په زندان کې وساته ، د خپل مشر زوی سر یې غوڅ کړ او د دوهم زوی سترګې یې ړندې کړې .

د دې شاه عباس ځای ناستی صفي شاه خپله مور ، مېرمن ، شیدې رودونکی زوی او ړوند اکا ووژل او د خپلې کورنۍ په لسګونو نور غړي یې ړانده کړل . . .

د یو ملت د پاچاهانو او د شاهي کورنیو غړي چې داسې افراطي اعمال ترسره کوي ، نو د داسې ملت د عام ولس د افراط کچه به کومې مرحلې ته رسېدلې وي .

موږ په شلمه او یویشتمه پېړۍ کې هم ډېر داسې ملتونه او قومونه ولیدل چې په نړۍ کې د مهذبو او متمدینو ملتونو په نوم پېژندل کېدل ، خوکله چې یې حکومتونه او د قانون نافذونکي اداري ضعیفه شوې ، نو د دې مهذبو قومونو او ملتونو افرادو او ډلو داسې بشري ضد جنایات وکړل چې بشریت ورباندې شرمېږي ، چې ژوندي مثالونه یې د هند او پاکستان د وېش فسادونه دي چې یو متمدن انسان یې نه په خوله یادولی شي او نه یې په قلم لیکلای شي ، چې یو مثال ئې په امرتسر او لاهور کې یود بل په سلهاوو ښځې لوڅې د ښاریانو پر وړاندې په پریډ تېرې کړې او داسې نور د نه ویلو جنایات یې انجام کړل .

د پاکستان فوځ چې کوم جنایات په شرقي پاکستان کې وکړل د هند او پاکستان د وېش فسادونو ته ورته بلل کېدل .

د شوروي اتحاد تر ماتې وروسته په روسیه کې د جنایتونو سلسلې ، د پخواني یوګوسلاویا تر ماتې وروسته د سربیانو جنایتونه د مسلمانانو ، کرواتاتو او نورو قومونو پر وړاندې او داسې نور . . .

د پورته مثالونو څخه داسې معلومېږي چې د دې قومونو افراد او ډلې تر هغه وخت پورې د تهذیب ،تمدن او اعمالو کې د تعادل ښه مظاهره کوي ترڅو چې په هېواد کې یو قوي او منظم نظام بر قراره

وي او د نظامي قوت په زور نافذ قوانين پر ملت تطبيقوي ،خو کله چې د قانون نافذونکي اداري په يو سبب د قانون د تطبيق په چارو کې کمزورې شي ،نو په دې وخت اکثره هغه پروني مهذب ، متمدن ، متعادل او د قانون تابع خلک يو دم په وحشيانو اودرنده ګانو تبديل شي ، يو د بل د سر ، ناموس ،عزت او مال په لوټولو پيل وکړي .

خو پښتون ملت داسې نه دي ، لکه نور ملتونه ، پښتانه که يو منظم دولتي نظام ولري او که يې ونه لري ، بيا هم پښتانه هميشه په هر ځای او هر وخت کې د خپل فطرت يعنې پښتو او پښتونولي د قانون ځان تابع بولي .

د " پښتو او پښتونولي " د قانون مطابق په پښتنو کې بدي او بدل په حساب او انصاف دي ، که په يوه پېښه کې د يو چا ښځه قتل وشي ، نو قاتل پر دغه يو قتل بسنه کوي او د مقتول په نوره کورنۍ غرض نه کوي حال دا چې په دې ښه پوهېږي چې د قاتل وارثان به حتما دده او يا دده د کورنۍ ښځه د مقتول بدل اخلي .

کله چې د مقتول وارثان د قاتل ښځه بدل اخلي ، نو صرف يو سړی ځنې وژني او د مړي بې عزتي هم نکوي ، ځکه چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د مړي بې عزتي د يو " مړي پور " لري .

د پښتنو فطرت يعنې " پښتو او پښتونولي " په نړۍ کې يوازيني قابل عمل قانون دي چې په هغه کې د مقتول يا مړي عزت او حقوق هم خوندي دي .

د: ډېرو پېچلو مسئلو حل:

د " پښتو او پښتونولي " قانون د ډېرو زياتو مشکلو او پيچلو مسئلو حل هم په ډېر ساده ډول را ايستلي دي چې موږ يې دلته يو مثال ذکر کوو .

که احمد په ناحقه محمود د شاهدانو پر وړاندې په قتل ورسوي ، د نړۍ هېڅ قاضي ،څارنوال ،وکيل مدافع او د هيڅ دين عالم او فتوا به دا قاتل ته برئت ورنکړای شي او بخښنه به ورته ونشي کړای ، د دې دوو کورنيو ترمنځ به دښمني او نفرت ختم نشي کړای .

د دښمنو کورنيو پرنفرت او دښمنۍ علاوه د دې قاتل د خلاصون مسئله هم يوه ډېره پيچلي او سخته مسئله جوړېږي .

خو د "پښتو او پښتونولي" قانون د نړۍ دا تر ټولو سخت مسايل په ډېر ښه ډول ،اسانه طريقه او ښه تدبير سره حل کړي دي .

د مثال په ډول:

قاتل د ځو مشرانو ، ملايانو او روحانيونو سره د مقتول د ورثې کور ته د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق په "ننواتي" ورځي ، د مقتول ورثه هم د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د قاتل "ننواتي" مني او قاتل بخښي .

په دې ډول د دې دوو دښمنو کورنيو ترمنځ بدي او دښمني د تل لپاره له منځه ځي او په زياتو مواردو کې د دې دوو کورنيو ترمنځ دوستي ايجادېږي .

د "پښتو او پښتونولي" د قانون مطابق "ننواتي" کول او "ننواتي" منل دواړه د پښتو او پښتونولي د قانون اصول دي چې هر رښتيني پښتون يې بايد اطاعت وکړي ، د "ننواتي" اصل وروسته په تفصيل سره تشريح کېږي .

د پورته ځو ساده مثالونو څخه مونږ دې نتيجې ته رسېږو چې "پښتو او پښتونولي" دومره ستر او هر اړخيز قانون دی چې پښتون ملت ته يې د متقابل احترام ډېر ساده شکل يعنې د مېلمه د ځپليو سمول هم ورزده کړي دي او د دې سره سره يې د دومره سترو او مغلقو مسئلو حل هم پښتنو ته ورښودلی دی چې د نړۍ هېڅ قاضي او څارنوال يې نه شي حلولای ،خو د "پښتو او پښتونولي" د قانون د "ننواتي" زرين اصل يې دومره په ساده او معقول ډول حلوي چې دښمني لا هم په دوستي بدلوي .

لنډه دا چې د "پښتو او پښتونولي" په قانون کې پښتنو ته په ورځني ژوند کې د ورپيښو ټولو مسئلو د حل معقوله لاره په ډېر ښه ډول ورښودل شوې ده .

امريکايان ،فرانسويان ،هنديان ، روسان او د نړۍ نور ملتونه د هغه قانون اطاعت کوي چې د دوی د پارلمانونو او يا نورو موسيساتو له خوا د دوی د ورځنيو مسايلو د حل او فصل لپاره ورته جوړ شوي دي .

د وخت د تقاضا او د واکمنانو د خواهش مطابق په دې قوانينو کې تغيرات راولې کېږي .

ځيني وخت دا قوانين د ديکتاتورو حاکمانو د فرامينو په واسطه لغوه کېږي او د تل لپاره د منځه ځي . . .

دا قوانين په اکثره موارد و کې د دې ولسونو د فطرتي خواصو نماينده ګي نشي کولای ، مثلاً د امريکا په متحده ايالاتو کې يو تور پوستي ، يو چېنايي ، يو ايټالوي او يو عرب او يو مکسيکن ډېر لږ مشترک خواص سره لري ، د دوی عمده مشترکات دا دي چې ټول وايي:

زه امريکايي يم ، دوی مشترک بيرغ او ځيني نور مشترک شيان سره لري... خو په زياتو موارد و کې د دوی فطرتي خواص يو د بل سره ډېر فرق لري .

که چېري د جنګ او يا بل سبب په اساس په پورته ذکر شويو هېوادونو کې د قانون نافذونکي ادارې د کاره ولوېږي ، نو ذکر شوي متمدنې ټولنې يو دم د انارشۍ او نهايت بدي ټولنيزې ګډوډۍ سره مخامخ کېږي او د ټولنې د وګړو سر ، ناموس ، عزت ، مال ، فرهنګي ،مذهبي او هرډول نور ارزښتونه د جدي خطر سره مخامخ کېږي ځکه چې د دې هېوادونو وګړي د پښتنو په شان د فطرتي قانون(پښتو او پښتونولي) پيروي او اطاعت نه کوي چې د بحرانونو د پېښېدو په وخت کې ټولنې ته د انارشۍ ،افراط او تفريط څخه نجات ورکړي .

تاسو فرض کړئ چې په امريکا ،انګليستان ، فرانسه ، المان ، روسيه ،چين،او داسې نورو متمدنو هېوادونو کې يوه ورځ ، يوه هفته يا يوه مياشت د قانون نافذونکي ادارې فلج شي ، نو په دې هېوادونو کې به د جرايمو او جناياتو درجه کومې درجې ته ورسېږي ؟

د څومره انسانانو سر ، ناموس ، عزت او مال به لوټ شي ؟

ايا دا جنايتکاران يو دم د نورو هېوادونو څخه دې هېوادو ته راځي او که د اسمان څخه دې ټولنو ته رالوېږي چې دا جرمونه انجام کړي ؟

د دې سوال ځواب منفي دی ، دې ټولنو ته مجرمان له بل ځای څخه نه راځي ، بلکې د دغو ټولنو د پروني متمدنو او مهذبو خلکو له جملې څخه يو شمېر د قانون د نافذونکو ادارو د نه موجوديت او يا کمزورۍ په صورت کې يو دم په مجرمانو او جنايتکارانو بدلېږي او د خپلو هېوادونو د وګړو سر ،ناموس،عزت او مال لوټوي .

پښتانه د زرګونو کلونو راهيسې په پښتونخوا کې پراته دي او د نړۍ هر فاتح چې هند ته د تللو اراده درلوده او يا د هند څخه د مرکزي اسيا او نورو هېوادونو د فتحې لپاره تلل ، نو حتما د پښتنو پر خاوره پښتونخوا تيرېدل او د دې لښکرو او پښتنو ترمنځ حتما جنګونه کېدل او د دې جنګونو په جريان کې زيات امپراطوران په پښتونخوا کې له ماتې او شديد مقاومت سره مخامخ شوي دي ، خو پښتنو هم په دې نابرابره جګړو کې نهايت زيات ځاني او مالي تلفات ليدلي دي چې دې پروسې د زرګونو کلونو راهيسې دوام درلود .

د پرديو ملتونو نظامي يرغلونه اکثره وخت د دې باعث شوي دي چې په پښتونخوا کې يو منظم او قوي دولت وجود ونه لري او د قانون نافذونکي اداري کمزورې او يا له منځه ولاړې شي .

يوازنی مهم عنصر او ستر ملي ارزښت چې پښتنو ته يې د دې توان او طاقت ورکړی دی چې د نړيوالو يرغلګرو تر پښو لاندې ورک او فنا نه شي ، او يا تر يرغلونو وروسته چې د قانون نافذونکي اداري د منځه تللي وي پښتني ټولنه د انارشي او ګډوډۍ څخه راګرځوي هغه د " پښتو او پښتونولي " لرغونی قانون دی چې پښتني ټولنې ته يې د افراط ، تفريط او انارشۍ څخه نجات ورکړيدی او پښتني ټولنه يې هميشه منظمه ، يو موټې ، قوي ، پايداره او ژوندۍ ساتلې ده .

د پورته دلايلو پر اساس موږ ويلای شو چې:

" پښتو او پښتونولي " د وياړلي پښتون ملت د بقا ابدي ضامن ده .

پښتو او پښتونولي " د ستر او وياړلي پښتون ملت ملي روح دی .

" پښتو او پښتونولي " د ستراو وياړلي پښتون ملت فطرت دی .

" پښتو او پښتونولي " د ستر او وياړلي پښتون ملت بې زواله او د قبول وړ قانون دی .

" پښتو او پښتونولي " د ستر او وياړلي پښتون ملت د يوالي او وحدت يوازنی سرېښ دی .

د " پښتو او پښتونولي " د وياړلي پښتون ملت " تاريخي پېژندګلوي " ده .

د " پښتو او پښتونولي " پيروي د ستر او وياړلي پښتون ملت " اسلامي او انساني پېژندګلوي " ده .

د " پښتو او پښتونولي " پیروي د ستر او ویاړلي پښتون ملت د " نړۍ سره د سیالۍ " یوازني ضامن دي .

د " پښتو او پښتونولي " پیروي د ستر او ویاړلي پښتون ملت د " خپلواکۍ " یوازنی ضامن دی .

د " پښتو او پښتونولي " پیروي د ستر او ویاړلي پښتون ملت د " سوکالۍ " یوازنی ضامن دی .

د " پښتو او پښتونولي " پیروي د ستر او ویاړلي پښتون ملت د

" ترقۍ او پر مختګ " یوازنی ضامن دی .

د " پښتو او پښتونولي " پیروي د ستر او ویاړلي پښتون ملت د

" میانه روۍ " یوازنی ضامن دی .

د " پښتو او پښتونولي " پیروي د ستراو ویاړلي پښتون ملت د

" افراط او تفریط د مخنیوي " یوازنی ضامن دی .

د " پښتو او پښتونولي " پیروي د ستر او ویاړلي پښتون ملت د

" د باداریۍ " یوازنی ضامن دی .

د " پښتو او پښتونولي " پیروي د ستر او ویاړلي پښتون ملت د " ملي حاکمیت د ساتلو " یوازنی ضامن دي .

د " پښتو او پښتونولي " پیروي د ګراني پښتونخوا د

" مځکنۍ بشپړتیا د ساتلو " یوازنی ضامن دی .

پښتو او پښتونولي د یو طرفه د پښتنو فطرت دي او په عین حال د پښتنو د سیاسي ، اقتصادي او ټولنیز ژوند د ترتیب او تنظیم اصلي قانون هم دی .

په بله وینا پښتو او پښتونولي د پښتون ملت د فطرت په حیث د پښتنو د سیاسي ، اقتصادي او ټولنیز ژوند بنسټیز اصول جوړوي .

پښتو او پښتونولي تقريبا د پښتنو د سياسي ، اقتصادي او ټولنيز ژوند هره برخه په بر کې نيسي او د هغو د ترتيب او تنظيم لپاره پښتنو ته سپارښتنې ، او هدايات لري .

د پښتواو پښتونولي د قانون پر اساس که پښتانه خپل بقا او رفا غواړي ، نو دوی مجبور دي چې خپل سياسي ، اقتصادي او ټولنيز ژوند د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق عيار کړي .

د تاريخ په اوږدو کې چې کله پښتنو په خپل سياسي ، اقتصادي او ټولنيز ژوند کې د پښتو او پښتونولي د زرينو اصولو پيروي کړي ده ، نو د نړۍ د نورو ملتونو سره سيالان شوي دي او کله چې پښتنو

" پښتو او پښتونولي " ته شا ورګرځولي ده او د پرديو نظريو پيروي يې کړي ده او کوښښ يې کړي دي چې خپل ورځني ژوند د پرديو نظريو مطابق عيار کړي ، نو په شرم شرميدلي او د پرديو غلامان شوي دي ، ژوندي مثالونه يې په تيرو ديرشو کلو کې د پرديو وارداتي ايډيالوژيو لکه کمونيزم ،اخوانيزم او وهابيزم پيروي وه چې ټوله پښتونخوا او پښتون ملت يې د غم پر تغر کېناوه او هېواد يې د شوروي ، پاکستان ، ايران او امريکا غلام کړي .

موږ دلته لوستونکو ته د پښتو او پښتونولي دقانون څو زرينو اصولو ته په ډېر لنډ ډول اشاره کوو .

1: د ډيپلوماسۍ په اړه:

د ريګويد په دوهم ټوک کې کوم سرودونه چې په(1400 ق . م) کې د پنجاب د رود پر غاړه د لس اريايي قبيلو د مشهور جنګ په ارتباط د پښتنو قبايلو د مشرانو او نوميالو په باره کې ويل شوي دي دا په ډاګه ښکاره کوي چې پښتنو د يو ملت په صفت د نورو اريايي قبايلو سره ديپلوماتيک ، سياسي او دفاعي تړونونه او سياسي روابط درلودل ،او د همدې روابطو او تړونونو پر اساس يې د پنجاب د سيند پر غاړه د لس اريايي قبيلو په مشهور جنګ کې برخه اخيستې وه .

همدارنګه د دې جګړې څخه دا هم معلوميږي چې دا جنګي او دفاعي اتحاد حتما د ديپلو ماتيکو مذاکراتو په نتيجه کې لاس ته راغلي وو او د دې ديپلو ماتيکو مذاکراتو پر اساس پښتنو د يو ملت په صفت د نورو اريايي قبايلو سره سياسي او دفاعي تړونونه درلودل او د همدې تړونونو پر اساس پښتنو په دې جنګ کې برخه اخيستې وه .

د پورته تاريخي شواهدو څخه دا معلوميږي چې پښتنو د يو ملت په حيث د نورو اريايي قبايلو سره سياسي او دفاعي تړونونه درلودل او د دې تړونو پر اساس دوی يو د بل څخه مرسته غوښتل او يو د بل مرستي ته ورتلل چې دا د هغه وخت عالي ديپلوماسي وه .

د پورته تاريخي حقيقت څخه دا معلوميږي چې پښتو او پښتونولي په هغه زمانه کې هم پښتنو ته سپارښتنه کول چې د خپل ملت د ملي منافعو د دفاع په خاطر د نورو اريايي قبايلو سره ديپلوماتيک روابط وساتي .

د دې خبرې معنا داده چې د پښتو او پښتونولي قانون د يو مثبتي او فعالي ديپلوماسۍ طرفداري کوي او پښتانه سياستمداران هڅوي چې خپل هيواد او دولت د ملي منافعو د ساتلو د اصل پر اساس په ديپلوماتيکه انزوا کې وانه چوي .

په بله وينا پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د يو معقولي ديپلوماسۍ په مرسته د پښتون ملت ،د دين ، سر ، ناموس ،عزت ،مال ، ملي حاکميت ، ملي خپلواکۍ ، مځکني بشپړتيا ، ملي ګټو او ملي نواميسو ساتنه وکړي .

نو په دې اساس مونږ ويلای شو چې پښتو او پښتونولي پښتانه هڅوي چې د خپل ملي ګټو د ساتني په خاطر د ګاونډيو او نړيوالو سره د معقولې ديپلوماسۍ څخه کار واخلي او هيڅ وخت خپل هيواد په ديپلوماتيکه ساحه کې تجريد نه کړي .

د پورته دلايلو پر اساس مونږ ويلای شو چې د تاريخ په اوږدو کې د پښتو او پښتونولي قانون د پښتون ملت سياسي ،اقتصادي ، ټولنيز او دفاعي روابط له نورو هيوادونو او قبايلو سره قانون بندي کړي وو او پښتنو د هغو قوانينو پر اساس د نورو قومونو سره خپل سياسي ، اقتصادي ، ټولنيز او دفاعي روابطو ته دوام ورکاوه .

نن هم پښتو او پښتونولي پښتانه سياسي او دولتي مشران هڅوي چې د پښتونخوا دولت بايد د خپل ګاونډيو هيوادونو ، د منطقې د هيوادونو ، د اسلامي نړۍ ،غربي نړۍ ، امريکا ، کاناډا ،جاپان ،هند ، چين ،روسيې او دنړۍ د نورو هيوادونو او نړيوالو موسسو سره د ملي ګټو ، ملي استقلال ، ملي حاکميت ، او مځکنۍ بشپړتيا ته د متقابل احترام پر اساس دوستانه اړيکو ته دوام ورکړي .

2: د ناموس د ساتني په اړه:

پښتو او پښتونولي هر پښتون ته دا سپيڅلي دنده سپاري چې خپل د شخصي او ملي ناموس د ساتلو په لاره کې د سر او مال د قربانۍ څخه ډډه ونکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر پښتون چې د خپل شخصي او ملي ناموس د ساتني په لاره کې د سراو مال سپما وکړل ،هغه کس پښتون نه دی او يو بې ننګه او بې غيرته شخص بلل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون مجبور او مکلف دي چې د بل پښتون ناموس به هم د خپل ناموس په شان ساتي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتنی پښتون مجبور او مکلف دی چې د همسايه او حتا د خپل دښمن ناموس به هم د خپل ناموس په ډول ساتي .

حميد مومند په دې هکله داسې وايي:

چـــــې د بـــــل ننــــګ اونــــاموس ســـــاتلای نــــه شــــــي
وبــــــه نــــــه ســــــاتي څــــوک خپــــــل ننــــګ اونـــــاموس

پښتانه خپله مېرمن ، لور ، خور ،مور او د کورنۍ نورې ښځې خپل ناموس ګڼي او د هغو د عزت څخه د خپل مال او سر په قيمت دفاع کوي او په عين ډول پښتو او پښتونولي پښتانه هڅوي چې د بل چا د ناموس عزت هم وکړي او د هغه څخه هم د خپل ناموس په شان دفاع وکړي .

پښتو او پښتونولي نه په سوله اونه په جنګ کې پښتنو ته دا اجازه ورکوي چې د بې ناموسۍ عمل و کړي .

پښتانه په خپل منځي جګړو کې يوبل سره وژني خو د خپل وژل شوي دښمن ناموس ته بې ناموسي نشي وراړولای .

پښتانه د خپل هېواد يعني ملي ناموس څخه د دفاع په جنګ کې په ډېره مېړانه متجاوزين وژني او يا يې په جنګ کې اسيران کوي ، خو د دښمن جنګي اسيران نه وژني او نه بد سلوک ورسره کوي ، بلکې د دې جنګي اسيرانو سره د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق ډېر په احترام برخورد کوي .

که د متجاوزينو زنانه او ماشومان د پښتنو له خوا په جنګ کې د جنګي اسيرانو په ډول ونيول شي ، نو پښتانه د دې اسيرانو سره د ميلمنو په څير برخورد کوي چې د دې خبرې د ثبوت لپاره موږ دلته څو لنډ تاريخي مثالونه د لوستونکو د معلوماتو لپاره ذکر کوو .

1: د پښتنو او انګريزانو په لمړي جنګ کښې.

د افغان او انګليس په لومړي جنګ کې پښتنو غازيانو د انګليسي متجاويزينو ښځې او ماشومان په جنګ کې اسيران ونيول خو د هغوی سره يې په ډېر احترام د مېلمنو په شان برخورد و کړ او په پوره ناموس داری يې بېرته انګليسي دولت ته تسليم کړل ، د دې خبرې تصديق انګليسي ليډي سيل چې د پښتنو سره اسيره وه په هغه کتاب کښې چې ددی د خوا ليکل شوی دی پخپله کړی دی .

2: د شير شا سوری د پاچاهی په وخت کښې.

کله چې ستر پښتون شېرشاه سوري پر هندوستان حکومت کوي د دې ستر پاچا زوی په ناپوهی کې د يوه هندو مېرمنې ته په داسې حال کې کتلي و چې هغه لمبيدله ، هندو د دې امله پښتون پاچا ته عرض وکړې د هندو د عرض په مقابل کې پښتون عادل پاچا امر وکړي چې دده د زوی مېرمن دې هغسې لوڅه ولاړه چې هندو په هغه ډول ورته وګوري په کوم ډول چې شهزاده د هندو مېرمنې ته کتلي و .

3: دشير شاه سوری او همايون مغل په جنګ کښې.

د قنوج په جنګ کې شیر شاه سوري همایون مغل ته دا سې سخته ماته ورکړه چې همایون پر یو شا توري آس د جنګ له میدان څخه وتښتیده خپلې ښځې ،ماشومان ، د شاهي حرم ټول اعضا او خزانې یې تر شا پرېښودې .

شیرشاه سوري د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو د قاتل ظالم مغل همایون او بابر د کورنۍ ټول شاهي حرم د خپل یو وفادار دوست خواص خان په لاس د " رهتاس " کلا ته په پوره احترام او ناموس دارۍ ولېږل ، هلته یې د مغلو د شاهي کورنۍ د ټولو غړو د رتبو مطابق د هغوی قدر او احترام وکړي او بیا یې وروسته د مغلو د شاهي کورنۍ ټول غړي په پوره احترام په تښتیدلي همایون مغل پسې لاهور ته ولیږل .

شیرشاه سوري خپل په دې پښتني عمل د پښتو او پښتونولي د قانون د ناموس دارۍ د اصل مطابق د دښمن ناموس هم په پوره درناوي وساتي .

4: د خیبر پر مقام د پښتنو او مغلو په جنګ کښې.

په (1672 ع) کال کې د پښتنو او مغلو ترمنځ د خیبر پر مقام جګړه وشوه چې ذکر یې پر خپل ځای راځي ، خو د دې جنګ په جریان کې پښتنو د مغلو د کابل او پیښور د صوبې د والي محمد امین(40000) څلویښت زره مغولي فوځ د خیبر په دره کې مات کړي والي محمد امین په تش لاس پر پښو په تیښته پیښور ته ولاړ .

په دې جګړه کې مغلو شرمناکه ماته وخوړه څلویښت زره فوځ یې د ازادۍ غوښتونکو پښتنو له لاسه تباشو ، د والي محمد امین لور ، ماندینه ، خور او مور او د نورو مغلو افسرانو ښځې او کوچنیان د پښتنو په لاس کې بندیان شول .

پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون د ناموس دارۍ د اصل مطابق د مغلو ښځې او ماشومان بېرته مغلو ته وسپارل ، خو د والي محمد امین ماندینې دوباره خپل مېړه ته د تللو څخه په دې سبب انکار وکړ چې د دې مېړه د څلویښت زره فوځ سره څنګه د شرمه ډکه ماته خوړلې وه ، هغه ښځه تر مرګه د پښتنو په وطن کې پاتې شوه او خپل پاتې ژوند یې خدای(ج) عبادت ته وقف کړ .

د خیبر د ښتې په ویاړ خوشحال خان بابا یو اوږد شعر ویلی چې موږ یې دلته صرف یو څو بیتونه راوړو .

نه په ډېرو نه په لږ د خدای په کړوده
لږ لښکر پر ډېر لښکر مومي ظفر
څه شینواري څه مهمند څه افریدي وو
چې یې مات کړ د صوبې واړه لښکر
دا طوفان چې پر مغلو باندې ساز شو
په کشتن په اولجو هېڅ مکړه نظر
که اسان وو که فیلان که اسبابونه
په انبار انبار سپین زر وو که سره زر
هغه ښې پرې پیکرې د پالکیو
همګي پرې پورې لعل درا وګوهر
بندیوانې شوې په لاس د پښتنو کې
دا به څوک کا د مغل د زړه بهر
دا متل د زمانې دی څه اوس نه دی
چې نامرد خر پر پالان وهي نه خر

لنډه دا چې پښتو او پښتونولي پښتنو ته د خپل او د پردي د ناموس د ساتلو امر کوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتونخوا مځکنۍ بشپړتیا ، ملي حاکمیت ، ملي استقلال ، د پښتنو دین ، سر ، ناموس ،عزت ، مال ، ملي ګټې او داسې نور دیني ،پښتني او ملي ارزښتونه د پښتنو ملي نوامیس بلل کېږي ، د دې ملي نوامیسو څخه د سر او مال په قیمت دفاع د هر رښتیني پښتون دیني او پښتني فرض بلل کېږي .

هر پښتون چې د پورته ذکر شویو ارزښتونو ددفاع په لار کې خپل سر او مال وسپموي ، د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هغه کس پښتون نه بلل کېږي .

3: د غیرت په اړه :

غیرت هغه مقدس حس دي چې په انسانانو کې د خپل دین ، مذهب ، ژوند ، ناموس ، عزت ، مال ، ملت ،قوم ، ژبې ، خپلواکۍ ، ملي حاکمیت ، مځکني بشپړتیا ، ملي ګټو ، ملي نوامیسو او داسې نورو دیني او ملي ارزښتونو او بنیادی حقوقو د ساتلو او دفاع په خاطر را پارېږي .

په انسان کښې هغه حس چې دوی د خپل دین ، مذهب ، ژوند ، ناموس ، عزت ، مال ، ملت ،قوم ، ژبې ، خپلواکۍ ، ملي حاکمیت ، مځکني بشپړتیا ، ملي ګټو ، ملي نوامیسو او داسې نورو دیني او ملي ارزښتونو او بنیادی حقوقو د ساتلو او دفاع په خاطر را پاروی

" غیرت " بلل کېږي .

د غیرت مقدس حس د انسانانو په خټه کې په متفاوت او بېل بېل تناسب اخښل شویدي ، ځینې خلک ډېر غیرتي وي او ځینې لږ غیرتي وي ،ځنی انسانان بیا هیڅ غیرت نه لری ځکه چی ددوی د غیرت حس دوی دپورته ذکر شوو بنیادی حقوقو او ارزښتنو ددفاع دپاره نښی راپارولای.

د ځینو خلکو د غیرت حس د څو محدودو ارزښتونو ددفاع په خاطر راپارېږي ، مګر د ځینو نورو خلکو لپاره بیا داسې ډېر ارزښتونه شته چې ددوی د غیرت حس د هغوی څخه دفاع خپل فرض ګڼي .

د نړۍ دهرملت شتون او نه شتون په دې پورې اړه لري چې د هغه ملت د وګړو د غیرت مقدس حس څومره قوي او غښتلی دی .

په کوم ملت کې چې د غیرت حس قوي وي هغه ملت د خپل ملي ارزښتونو څخه په مېړانه دفاع کوي او خپل ملي ژوند ته تر ډېره وخته په عزت ، حرمت او استقلال سره دوام ورکولای شي ، په کوم ملت کې چې د غیرت مقدس حس کمزوری وي هغه ملت خپل مستقل ملي ژوند ته ډېر دوام نشي ورکولای او ډېر ژر د پردیو ملتونو تر اثر او غلامۍ لاندې راوستل کېږي او دا ملت اهسته اهسته خپل خاص بېلونکي خصلتونه له لاسه ورکوي او په حاکم ملت کې منحل او پنا کېږي .

د پښتون ملت په خټه کې هم د نورو ملتونو په شان د غیرت مقدس حس اخښل شوی دی .

د غیرت مقدس حس د پښتنو د فطرت (پښتو او پښتونولي) یو ډېر مهم او زرین اصل دی .

د "پښتو او پښتونولي" د لرغونی قانون پر اساس د هر رښتني پښتون د غیرت مقدس حس باید د خپل دین ، سر ، ناموس ،عزت ،ملت ، ژبي ،قوم ، مال ، ملي حاکمیت ، ملي خپلواکۍ ، د پښتونخوا د مځکنۍ بشپړتیا ، ملي ګټو ، ملي نوامیسو ، د پښتو او پښتونولي د قانون ، حق ، رښتیا ، عدالت ، د مظلوم څخه ددفاع او دا سي نورو دیني او ملي ارزښتونو د دفاع په خاطر راوپاریږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر پښتون کس چې د خپل دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، پښتون ملت ، ملي حاکمیت ، ملي خپلواکۍ ، ملي ګټو ، ملي نوامیسو ، د پښتونخوا د ارضي تمامیت ، پښتو ژبې ، خپل کورنۍ ، ناموس ، حق ، رښتیا ،عدالت ، دمظلوم ، شرف ، عزت او د پښتنو د داسې نورو دیني ، ملي او پښتني ارزښتونو څخه د دفاع په خاطر غیرت نه کوي هغه کس ته د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس بې غیرته کس ویل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس بې غیرته او بې ننګه شخص پښتون نه بلل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر پښتون کس چې په خپل هېواد کې د پښتون ستر ملت لپاره د غلامۍ ، محکومیت ، ذلت ، ذلالت ، نامردۍ ، چاپلوسۍ ، غورمالۍ ، محرومیت او بې پتۍ ژوند ویني او د دې ناخوالو په مقابل کې یې پښتني غیرت نه را پاریږي او په پښتني میړانه او سر ښندنه د مبارزې میدان ته نه را دانګي او په یوه او بله بهانه ځان پټوي او تیرباسي،هغه کس پښتون نه دي اود پښتواوپښتونولي د قانون پراساس بې ننګه اوبې غیرته کس بلل کېږي .

پښتون ستر ملت د پښتونخوا په پاکه خاور کې د زرګونو کلونو راهیسې د خپل پښتني غیرت د مقدس حس په زور تر نن پورې د تاریخ د یرغل ګرو په مقابل کې ژوندي او بریالي پاتي شوي دي .

د پښتون ملت د "پښتني غیرت" مقدس حس د پښتون ملت ددین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، د پښتونخوا د مځکنۍ بشپړتیا ، ملي خپلواکۍ ، ملي حاکمیت ، ملي ګټو ، ملي نوامیسو ، پښتو ژبې ، د پښتو او پښتونولي د قانون او داسې نورو دینی،ملي او پښتنی ارزښتونو او حقوقو د دفاع بې زواله او ابدي قوت بلل کېږي .

4: د بسپنې په اړه:

که د ځینو دعوا ملوا و سببونو پر اساس یو پښتون په اقتصادي لحاظ غریب شي ، نو په دې حالاتو کې د " پښتو او پښتونولي " د قانون پر اساس د دې سړي کورنۍ ، لیرې او نږدې قریبان او عزیزان پښتني دنده لري چې د دې غریب شوي پښتون سره د خپل توان په اندازه حتما اقتصادي مرسته وکړي چې دې عمل ته په پښتو او پښتونولي کې ،،بسپنه،، وايي .

بسپنه د پښتو او پښتو نولي یو اساسي اصل دی او د همدې پښتني اصل پر بنیاد په پښتني ټولنه کې پښتانه په اقتصادي لحاظ یو له بل سره مرستې کوي او په اقتصادي لحاظ لویدلي کورنۍ اقتصادي ماتي ته نه پریږدي ځکه چې دا ډول سخت اقتصادي مشکلات اکثره وخت په ټولنه کې زیات اخلاقي او ټولنیز فسادونه منځ ته راوړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون د بسپنې زرین اصل پښتني کورنۍ د زیات اقتصادي فشار څخه ساتلي دي ، کوم چې په انساني ټولنو کې د زیاتو ټولنیزو فسادو سبب کیږي .

د پښتو او پښتونولي د بسپنې زرین اصل د پښتنو کورنیو او افرادو ترمنځ مینه او محبت هم ډیروي
.

د پښتو او پښتونولي د "بسپنې " اصل په پښتنو کې باور او ډاډ پیدا کوي ، د اقتصادي سختۍ په وخت کې یو پښتون د تنهایۍ او نا امیدۍ احساس نه کوي ،ځکه چې دده کورنۍ او ټولنه دده مرستې ته ورځي او دوی د مشکلاتو څخه خلاصوي ، چې دا ټولنیز باور او ډاډ پښتني ټولنې ته په روحي لحاظ ټولنیز باور ،ارام او ثبات راوړي .

د پښتو او پښتونولي د "بسپنې " زرین اصل د پښتني ټولنې افراد او کورنۍ د اقتصادي ماتې څخه ژغوري ، د کورنیو او افرادو باور او اعتماد پر خپل نږدې او لیرې کورنۍ ډیروي ، د هغو ترمنځ مینه او محبت ډیروي او په پښتني ټولنه کې د اقتصادي بحران په وجه د اخلاقي فساد او جرایمو د پراختیا مخه نیسي .

پښتنو د بسپنې اصل په یوه متل کې داسې بیان کړیې دي .

،، د ډیرې لرګې د یوه غوزې یا د ډیرو همسا د یوه ګیډې . ،،

5: د پناه ورکولو په اړه :

د "پښتو او پښتونولي" قانون هر پښتون ته حکم کوي ، هر څوک چې د پښتنو د پنا د قانون مطابق ددوی څخه پناه وغواړي هغه ته به پناه ورکوي ، که څه هم د پناه غوښتونکي څخه ظلم شوي وي ، خو د پناه غوښتلو په وخت کې د ناتوانۍ او مظلومیت له سببه د بل پښتون څخه پناه غواړي .

د پښتنو څخه د پنا غوښتلو څو ډولونه دي چې زه دلته صرف دري ډولونو ته لنډه اشاره کوم .

الف : د پنا غوښتلو په خاطر د چا کورته ښځه یا ښځې ورلیږل:

کله چې یو څوک د یو پښتون څخه د پنا غوښتلو هیله لري ، نو خپل د کور یوه ښځه(مېرمن ، لور ، خور ، مور ، ورینداره . . .) د هغه کلي د ښځو د اوبو وړلو ګودر ته ورلیږي .

په پښتنو کې دا عام معمول دي چې د کلي ښځې ځانښت او غټې مازیګر د کلي د کاریز چینې او یا د رود غاړې ته د اوبو د راوړلو لپاره ځي چې عمده هدف یې د کلي د ښځو یو له بل سره لیدل ، خبرې کول او اوبه راوړل وي .

پرکوم ځای چې د کلي ښځې سهار او مازیګرسره را ټولیږي یو له بل سره مجلس اوخبرې کوي او د کور لپاره اوبه هم راوړي په پښتنو کې دي ځای ته (ګودر) وايي .

ګودرد پښتنو په فولکلوریکو ادبیاتو کې ښه ښایسته مقام لري او اکثره وخت دګودرلار د مینانو د لیدواود پیغامونو د تبادلي ځای هم وي لکه چې وايي:

پرګودرسورسالو ښکاره شو ＊ ما ویل په تورو اوبو ورولګیدنه .

ما د ګودرپرغاړه ښخ کړې ＊ چې مي همزولي مات منګي پرقبرږدینه .

پرګودرجوړه هنګامه شوه＊ د پیغلوجنګ دي په منګو ویشتل کوینه .

که دی زما دیدن په کاروی ＊ دګودر غاړه اجاره واخله مینه.

کله چې د پنا غوښتونکي کس د کور ښځه ګودر ته راشي ، نو پر ګودر د ناستو ښځو څخه د مورد نظر سړي د مېرمنې پوښتنه کوي کله چې يې دا ښځه وپېژندله ، نو ور وړاندي کېږي او د هغې ښځې پلو ته غوټه ورکوي او ټولې حاضرې ښځې دا حالت ګوري .

د کومې ښځې پلو ته چې غوټه ورکول شوه هغه ښځه چې کور ته ولاړه شي نو خپل د کور اصلي مشرته (خاوند ،ورور ،پلار ،زوی) ته وايي چې نن پر ګودر يوې ښځې زما پلو غوټه کړيي .

نارينه د دې خبرې په اورېدو سمدستي پوهيږي چې دا د کومې محتاجې کورنۍ ښځه ده او دا کورنۍ زما څخه پنا غواړي .

دا کس د ستي مسجد او هجرې ته راوزي او دا خبره د خپل کور او کهول سره شريکوي او په شاو خوا کې پنا غوښتونکي خلک پيدا کوي او په ډېر عزت يې خپل کلي ته راولي او په خپل کلي کې پنا ورکوي ، دا پنا تر هغه وخته دوام کوي تر څو د دې پنا غوښتونکي مشکل د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق حل شوي نوي .

که د پنا په وخت کې د پنا غوښتونکي دښمن کوښښ وکړي چې پر پنا غوښتونکي حمله وکړي ، نو پنا ورکونکي پښتون به د خپل سر او مال په قيمت د خپل پناهنده يعنې همسايه څخه دفاع کوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پنا هنده د پنا ورکونکي همسايه دي ،پښتو او پښتونولي هر پښتون ته حکم کوي چې د خپل همسايه څخه دفاع د هر پښتون پښتني فرض دي .

ب : د يو پښتون د کور مخ ته پسه يا غويي حلا لول:

که څوک غواړي چې د يو پښتون همسايه شي نو د هغه د بې خبرۍ په حالت کې د هغه د کور يا مسجد مخ ته پسه يا غويي حلالوي ، نو په دې صورت کې د کور خاوند د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس مجبور دي چې پناغوښتونکي ته به پنا ورکوي .

ج : د يو قوم پر هديره د پسه يا غوايي حلالول:

که څوک د یوه قوم څخه پنا غواړي ،په دي صورت کي به پنا غوښتونکي د دي قوم پریو مشترکه اومشهوره هدیره پسه یاغوبي حلالوي چې د دې عمل په کولو سره نوموړي شخص د ټول قوم پناهنده یا همسایه بلل کیږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق دا سړي د ټول قوم همسایه شو او ټول قوم به تر هغه وخته خپل د دې همسایه څخه دفاع کوي تر څو د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق یې د دې سړي او دده د دښمنانو تر منځ مشکل ورحل کړي نه وي .

6: مېلمه پالنه او د مېلمه څخه ددفاع په اړه:

علامه عبدالحي حبیبې وایي چې د پښتنو ټولنیز او طبعي محیط په دوی کې ځني ملي دودونه پیدا کړل .

پښتانه د متقابل احترام ډېر پلوي کوي ، کله چې به د یوې قبیلې یو سړي د سفر په مقصد بلي قبیلي ته ولاړ هلته به د ښاري ژوند په څیر د خوراک ،څښاک او اوسیدو لپاره کافي امکانات نه وو ، نو د کوربه قبیلي خلک به مجبور و چې دې مسافروته د خوراک ،څښاک او اوسیدو ځای برابر کړي . .
.

دې متقابل عمل په پښتنو کې د مېلمه پالني روحیه ایجاد کړه او د پښتنو په هر کلي کې د میلمنو لپاره حجرې او دیرې ایجاد شوي .

بالاخره مېلمه پالنه د پښتو او پښتونولي یو نه جلا کیدونکي جز وګرځید .

او هر پښتون د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس ځان مجبور او مکلف بولي چې د میلمنو پالنه وکړي .

پښتانه مشران او د عزت خلک په دي فخر کوي چې په خپله هجره کې خپلو میلمنو ته په خپله چاي ، اوبه او ډوډی وړاندي کړي .

کرنل میلسن وایي : (پښتانه مېلمه دوسته او د فقیرانو په باب سخیان دي) .

سید جما الدین افغان وایي:

(پښتانه د غرباوو او مساکینو عزت او نما نځنه کوي .)

هسپانوي ډاکتر سرنهري هرآس وایي :

(. . . د پښتنو د دي طبعي او مخلصانه احتراماتو او نمانځلو نتیجه دا وي چې سړي په افغانستان یا پښتونخوا کې دا خیال کوي چې په خپل کور کې یم .)

بیله افغانستان یا پښتونخوا په بل هیڅ ځای کې د انساني وروروليـ حس دومره زیات او عام نه لیدل کېږي .

لنډه دا چې د پښتنو په هېواد پښتونخوا کې هیڅ مسافر او بې وزلي ته د سفر په وخت کې د ځان سره دلارې د خرڅ دوړلوضرورت نشته .

په پښتونخوا کې پښتانه پر خپل مېلمه غیرت کوي او هر څوک چې د پښتنو مېلمه ته په سپکه وګوري او یا یې د ازارولو کوښښ وکړي پښتانه د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د خپل مېلمه څخه داسې دفاع کوي ، لکه د خپل ځان څخه چې دفاع کوي .

که پښتانه پوه شي چې د دوی مېلمه او یا یو مسافر ته د دوی په سیمه کې خطر پیښیږي ، نو په دي حالت کې پښتانه د خپل ځان او مسافر دعزت د ساتلو په خاطر وسله په لاس مېلمه او مسافر د خپلې سیمې څخه په بدرګه تیروي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس مېلمه پالنه د پښتون ملت د فطرت جز او د پښتو او پښتونولي د قانون یو ډېر مهم اصل دي .

د پښتون ملت هر کس ،کورنۍ او قوم ځان مکلف ګڼي چې د میلمنو عزت ،درناوي او پالنه وکړي .

موږ دلته د ګرانو لوستونکو د پاره د پښتنو د مېلمه پالنې څو مثالونه ذکر کوو .

۱: د کلي مېلمه کېدل:

یو یا څو مسافر دضرورت پر اساس د پښتنو یو داسې کلي ته د شپې تیرولو د پاره ورځي چې په هغه کلي کې هیڅوک هم نه پیژني .

دا مسافر د کلي داوسیدونکو بې اجازي د کلي مسجد یا حجري ته ورځي او هلته کښیني .

د کلي خلک چې کله مسافر په خپل مسجد یا د کلي په حجره کې وویني نو په ډېر احترام د مېلمه په نوم روغبړ او ستړي مشي ورسره کوي .

کوم وخت چې دډوډۍ وخت راشي که مېلمه یو یا دوه نفره وي نو د کلي یویا دوه نفره دا میلمانه خپل شخصی حجري ته بیایي او هلته د خپل وس مطابق غذا ورکوي او بیرته یې د استراحت د پاره د کلي مسجد او یا د کلي مشترکي حجري ته راولي .

ځني وخت چې میلمانه ډېروي نو په دې صورت کې د کلي ټولي کورنۍ دخپل توان مطابق میلمانه خپل حجري ته بیایي اوغذا ورکوي.

۲: د یوه کور میلمانه

د پښتنو اکثره خانان او ماړه خلګ تنها خپلي حجري لري ، هر څومره میلمانه چې دده حجري ته راشي نودا دکلي مشر دي ټولو میلمو ته دخپل توان مطابق عذا ورکوي ،او دا میلمانه د کلي پر نورو اوسیدونکو نه ویشي.

د پښتنو اکثره ماړه او د عزت او غیرت خلګ یو د بل سره په سیالي ستري حجري جوړوي او په ډېره میړانه او سخاوت د خپل میلمنو ساتنه او پالنه کوي

د پښتنو مشرانو په حجرو کې په میاشتو میاشتو میلمانه پراته وي او د کور د مالیک د خوا هغوی ته غذا ورکول کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس کوربه هیڅکله د مېلمه څخه دا پوښتنه نه کوي چې:

نوم دي څوک دي ؟

د کومه ځايه راغلي یې ؟

کوم ځای ته ځې ؟

کله ځې ؟او داسې نور .

د مېلمه پالنې په باره کې د جايي او کو چې پښتنو دود او دستور یودی.

کله چې میلمانه د پښتنو حجري ته راشي که نارینه په کور کې نوي نو پښتني مېرمني هم مېلمه یا میلمانه وږي نه پرېږدي ،کوچی پښتني مستقیما مېلمه یا میلمنو ته غذا راوړي ،او جايي مستوري پښتني د ماشومانو پلاس میلمنو ته غذا ورلیږي.

زمونږ د پیغمبر دقول مطابق یو مسلمان باید صرف تر درو ورځو پوری د خپل توان مطابق د میلمه عزت وکړی،پس له درو ورځو میلمه پر کوربه د میلمستیا حق نلری،پښتانه تقریباً تر ډیر زیات وخت پوری دخپل توان مطابق د میلمه عزت کوی.

ځنې پښتانه قومونه د مېلمه پالنې په باره کې خپل خاص رواج لري چې موږ دلته د څو پښتني قومونو د میلمستیا رواج ته یو ډېره لنډه کتنه کوو.

۱: دمرانیو یا شیرانیو پښتنو میلمستیا :

مرانې پښتانه د ژوب دولایت د قیصه غره یا شنه غره په لمنو کې پراته دي ،دنورو پښتنو قومونو په شان مېلمه پال او توریالي دي.

کله چې د یو مرانې کورته یو شمله ور پښتون ،یو میړه پښتون یعنې داسې پښتون چې په ورځني ژوند کې د پښتو او پښتونولي پیرو وي مېلمه شي ، نو دا مرانې که هر څومره غریب هم وي بیا هم خپل دې مېلمه ته حتما پسه حلالوي.

په مرانیو کې چې یو سړي هر څومره ډېري پیسې ولري خو چې پښتو او پښتونولي ونه لري د شملي پښتون نه بلل کېږي او که د چا مېلمه شي څوک دده د میلمستیا په خاطر پسه نه ورته حلالوي.

دکور خاوند چې کله پسه حلال کړي نو خپل د کلي د هر کور مشر ته خبر ورکوي چې نن پلاني خان زما مېلمه دي تاسو هم دده د میلمستیا په احترام نن مازیګر حجري یا مسجد ته راشي.

دکلي د هر کور مشر مازیګر تعین شوي ځای ته راځي، کله چې د کلي ټول را دعوت شوي خلګ دمېلمه سره یو ځای شول نو د کور خاوند په یو غوري یا مجمه کې دحلال شوي پسه پوخ کړل شوي سر د مېلمه مخ ته ایږدي ، ددې خبرې معني داده چې د مېلمه په احترام بل حیوان نه ،بلکې پسه حلال شویدي.

په مرانېو کې دا دستور دي چې د یو مېلمه د لا زیات عزت او احترام په خاطر مېلمه ته پسه حلالوي، یا په بل عبارت دمرانیو په رواج کښی دمیلمه تر ټولو زیات احترام کول ومیلمه ته پسه حلالول دی.

مېلمه د پسه د پاخه شوي سر څخه یوه ګوله غوښې خوري او نور د پسه سر ناستو خلګو ته وړاندي کوي.

وروسته بیا د کور خاوند د لړمون او کولمو څخه بغیر ټول پوخ شوي پسه په مجمو کې د مېلمه مخ ته ایږدي.

مېلمه په دې وخت کې پر ناستو خلګو ږغ کوي چې ایا په دې کلي کې زما د قوم څخه یوه ښځه واده شوې ده ؟

که مېلمه په قوم کاکړ وي د سوال معني یې داده چې په دې کلي کې یو چا د کاکړي ښځې سره واده کړیدي او هغه ښځه اوس ژوندي ده ؟

که د مېلمه د قوم څخه یوه یا تر یوه زیاتي ښځې په دې کلي کې واده وي ،نو د کلي خلک ورته وایي چې ستا د قوم څخه یوه یا تر یوه زیاتي ښځې په دې کلي کې واده دي او دغه نفر یې خاوند یا زوی دي . . .

په دې وخت کې مېلمه د پسه د پخو غوښو څخه یوه اندازه جلا کوي او وایي چې دا زما د خورلنې یا خورلنو برخه ده.

مېلمه دا دخورلنې برخه د خورلنې خاوند یا زوی ته ورکوي.

که په دې کلي کې د مېلمه د قوم څخه تر يوه زياتې ښځې واده شوي وي نو دا د خورلڼې برخه د هغو ښځو د خاوندانو او يا زامنو ترمنځ سره ويشل کېږي.

وروسته مېلمه د کلي پر خلکو ږغ کوي چې ستاسو د کلي ميږه څوک دي ؟

د کلي خلک خپل د کلي ميږه ورښيي چې پلاني زموږ د کلي ميږه دي که هغه کس په خپله ناست وو خو ښه خبره ده او که په خپله حاضر نه وو ، زوی يا وروربه يې حاضروي مېلمه د پسه راسته ورون د لم د يوې برخې سره راپرې کوي او د کلي ميږه ته يې وړاندې کوي.

د مراهيو په اصطلاح د کلي د ميږه برخې ته (ښونګۍ) وايي ، او د مېلمه د پسه ښونګۍ د کلي د ميږه برخه ده.

ورسته مېلمه د کلي د خلګو څخه پوښتنه کوي چې ستاسو د کلي سپي يا بې غيرته څوک دي ؟

د کلي خلک مېلمه ته د کلي بې غيرته ورښيي ،که هغه کس په خپله حاضر نه وو نو ورور يا زوی يې حاضروي.

مېلمه د پسه چپه لاس يا ووزې پرې کوي او د کلي سپي او يا د هغه زوی يا ورور ته يې ورکوي.

د پسه پاتې برخه غوښې مېلمه د کلي بر خلګو په مساوي ډول ويشي

په دې ډول د مېلمه ميلمستيا پاي ته رسيږي د کلي خلک خپل برخي غوښي خپل کورونو ته وړي او مېلمه د کور د خاوند سره د هغه حجري ته ځي او هلته د شپې ډوډۍ خوري.

مراهي په حقيقت کې د خپل مېلمه ډېر عزت کوي ، د کلي د خلکو په وړاندې د سر په شمول يو پوخ شوي پسه د مېلمه په وړاندي ايږدي ،مېلمه هم دا دده د ميلمستيا پسه د کلي په ټولو خلکو د هغوی د کليوالي رتبې مطابق ويشي

مراهي خپل د ميلمه پالنی په دود په حقيقت کې خپل ميلمه په ډير عزت سره د خپل کلی ټولو خلکو ته معرفی کوی .

دلچسپه خبره خو داده چې مېلمه د پسه په دې ويش کې د خپل قوم د ښځو حق هم د خورلني په نوم د هغي کورته ليږي ، چې دا عمل په حقيقت کې د ښځې او خورلنی مقام ته د پوره درنښت او احترام معني لري.

۲ : د بيټنيو پښتنو مېلمه پالنه

د پښتنو کره چې څوک مېلمه شي نو اکثره وخت د کور خاوند مېلمه ته تر مړيدو وروسته هم څو واره ست کوي چې ته څه نوره ډوډۍ هم درواخله ،دا ځکه چې د کور خاوند په دې فکر کې وي چې شايد مېلمه به شرميږي او ځان به يې نه وي موړ کړي.

خو کله چې يو څوک د بيټنيو پښتنو مېلمه شي ،کله چې د سترخوان وغوړيږي او ټول خلګ ډوډۍ وخوري او د موړتيا د سببه لاس ونيسي ،نو په دې وخت کې د کور خاوند پرمېلمه اسرار کوي او هغه تقربا مجبوروي چې دا لاندي ګولي نوري هم وخوري ،مثلا کوربه مېلمه ته وايي چې:

د خدايي(ج) دپاره به يوه ګوله ډوډۍ نوره هم خوري ،کله چې ميلمه د خدای(ج) به خاطر يوه ګوله وکړل بياورته وايی چې:

د رسول الله په خاطر به يوه ګوله ډوډۍ نوره هم خوري.

د حضرت ابوبکر صديق په خاطر به يوه ګوله ډوډۍ نوره هم خوري

د حضرت عمر فاروق په خاطر به يوه ګوله ډوډۍ نوره هم خوري

د حضرت عثمان(رض)په خاطر به يوه ګوله ډوډۍ نوره هم خوري

د حضرت علي (رض) په خاطر به يوه ګوله ډوډۍ نوره هم خوري

لنډه دا چې د بيټ نيکه په نوم لا هم يوه ګوله ډوډۍ په مېلمه خوري دا جبري ګولي تقريبا تر شل ډ بريږي.

څوک چې د بيټنيو پښتنو په عادت بلد وي نو تر دوی دري ګولو وروسته لاس نيسي او وروسته بيا جبري ګولي خوری.

که څوک د بيتهنيو په عادت بلد نه وي او ځان مو ړ کړي ،وروسته د کوربه د خوا مجبوره شي او تقريبا شل نوري جبري ګولي هم وخوري نو د دې مېلمه دي خداي(ج) پرده وکړي چې ناجوړه نشي.

دبيتهنيو دا ټينګار د مېلمه د په عذابيدو په خاطر ندي بلکې د مېلمه سره د زياتي ميني او احترام په خاطر دي چې نه بايده مېلمه د شرمه وږي پاتې نشي.

۳ : د سليمانخيلو مېلمه پالنه:

کله چې د سلمانخيل کره مېلمه راشي نو کوربه کوښښ کوي چې د زيات څخه زيات خواړه د مېلمه مخ ته کېږدي ترڅو مېلمه د غذا د کموالي په خاطر ژر لاس ونه نسي او وږي پاتې نشي.

که کوربه ډېر غريب وی بيا هم کوښښ کوي چې په کور کې د اولاد د پاره هيڅ خواړه پري نږدي او ټول د مېلمه په وړاندي کېږدي تر څو هغه په موړ شي.

د کوربه هدف داوي چې دده عيال دي وږي پاتې شي خو مېلمه دي موړشي.

که چېري مېلمه د دسترخوان ټوله ډوډۍ وخوړل نو په دې صورت کې کوربه نهايت زيات خوابدي کېږي او د مېلمه دا عمل چې ټول دسترخوان يې خالي کړي ،د مېلمه د خوا د کوربه ډېره زياته بې عزتي بولي.

د پورته فرمول پر اساس يو مېلمه بايد هيڅ وخت د سليمانخيل دسترخوان مطلق خالي نکړي ځکه چې دا عمل د کوربه د سختي خوابدۍ او شرم سبب کېږي.

د پښتنو په منځ کې دا معمول دي چې هيڅوک د هيڅا دسترخوان په مطلق ډول نه خالي کوي ، که پر دسترخوان ناست خلک وږي هم وي بايد د کوربه د عزت ساتلو په خاطر بياهم يوه اندازه غذا په دسترخوان کې پريږدي.

۴: دکاکړانو مېلمه پالنه

کاکړ پښتانه د نورو پښتنو په شان په ټوله پښتونخوا کې تيت پراته دي ،خو د کاکړانو زياته برخه دژوب ،بوري ،مسلم باغ ،زيارت او پښين په شاوخواکې اوسيږي چې دکاکړانو د اوسيدو دي سيمو ته ځني خلک کاکړستان هم وايي.

پښتانه په مجموع کې پر خپل قول او وعده ټينګ ولاړ خلک دي ،خو کاکړان بيا په دې باره کې خاص شهرت لري.

په پښتنو کې عام او خاص دا خبره کوي چې دکاکړ قول قسم دي

ځني وخت يو کس بل کس ته د وعدي دښه پوخوالي په خاطر وايي چې:

زما دا يوه کاکړي ده.

ددې خبري معني داده چې زه د کاکړ په شان پر خپل قول او وعده ټينګ ولاړيم.

کاکړان هم د نورو پښتنو په څير زيات مېلمه پاله خلک دي او د نورو پښتنو په څير دميلمنو ډېر درناوي او پالنه کوي.

ترڈي نږدي وختونو پورې چې په پښتنو کې د پښتو او پښتونولي او اسلام پيروي تر نن ډېره ټينګه وه ،کله چې به د کاکړانو کورته ددوی يو ډېر نږدې او عزت مند مېلمه راغلي دنور عزت او احترام سره سره به کله دکورنۍ پيغله اينجلي هم ددې مېلمه احترام ته ورتلل او د هغه ميلمه سره به يې دهغه د کورنۍ دحال او حوال په باره کښې خبری او مجلس کوي.

کاکړانو د باعزته مېلمه او د کورنۍ د پيغلي اينجلۍ ترمنځ پاکوخبرو اترو ته(وچ مجلس) ويلي.

د باعزته مېلمه او د کورنۍ د پيغلي اينجلۍ ترمنځ مجلس دکورنۍ د غړو څخه پټ نه وو بلکې ټوله کورنۍ په جريان کې وه.

دمېلمه او د کورنۍ د پيغلي اينجلۍ ترمنځ وچ مجلس سل فيصده پاک او سپيڅلي وو ،دهرډول نا مشروع عمل پيښيدل دمېلمه او اينجلي د مرګ سبب کېدل ،همدا علت وو چې د کاکړانو وچ مجلسونه تقريبا ټول پاک او سپيڅلي وه .

۷: میړانه ، میړنتوب یا نارینتوب په اړه :

پښتوا و پښتونولي هرپښتون ته حکم کوي چې په هر وخت او هر ځای کې به د خپل دین ، سر ،ناموس ، عزت ، مال ، عدالت ، نیکی ، پښتوژبي ،خپلواکی ،ملي حاکمیت ،د هېواد د مځکنی بشپړتیا ، ملي ګټو ،ملي نوامیسو او داسې نورو دیني ،ملي او پښتني ارزښتونو په دفاع کې په ډېره میړانه ،میړنتوب او نارینتوب هرډول مالي او ځاني قربانی ته حاضر او اماده ولاړ وي.

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر رښتني پښتون په هر ځای او هر وخت کې د دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، هېواد ،پښتون ملت ،پښتوژبي ، خپلواکی ، ملي حاکمیت ، د پښتونخوا د ارضي تمامیت ، ملي ګټو ، ملي نوامیسو او داسې نورو دیني ، ملي او پښتني ارزښتونو د دفاع ننګیالي او میړني عسکر دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتون ملت د دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، وطن ، ولس ، استقلال ، حق ، عدالت ،پښتون ملت ،پښتو ژبي ، ملي حاکمیت ،دپښتونخوا د مځکنی بشپړتیا او داسې نورو دیني ، ملي او پښتني ارزښتونو څخه دفاع میړانه ، میړنتوب او نارینتوب بلل کېږي .

د ظالم او ظلم په مقابل کې دربدل میړانه او میړنتوب بلل کېږي .

د محتاج او نیازمند د ضرورت رفع کول میړانه او نارینتوب بلل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر هغه څوک چې میړانه ، میړنتوب او نارینتوب نه لري پښتون نه بلل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس بې میړاني پښتون ،پښتون نه دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پراساس کوم پښتون ته چې دده د کړنو په سبب پښتون ونه ویل شي ، په پښتني ټولنه کې د دې نه بل ستر سپکاوي د انسان لپاره نشته .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق یو رښتیني پښتون باید همیشه د خپل دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، وطن ، ولس ، حق ، ملي خپلواکی ، ملي حاکمیت ، پښتوژبي ،د هېواد د مځکنی بشپړتیا ، ملي ګټو ، ملي نوامیسو او داسې نورو دیني ، ملي او پښتني ارزښتونو د دفاع لپاره د خپل میړاني ، میړنتوب او نارینتوب د اصل پر اساس د مال او سرقربانی ته حاضر او اماده ولاړ وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يو ميړني او رښتيني پښتون بايد د ژوند په هره لحظه کې دا ميړانه ، ميړنتوب او نارينتوب ولري چې د خپل سر او مال په قربانۍ د خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، حق ، عدالت ، مظلوم ، استقلال ، د پښتونخوا د ځمکنۍ بشپړتيا ، ملي حاکميت ، ملي ګټو ، ملي نواميسو ، پښتواوپښتونولي ،اود پښتوژبې څخه د فاع وکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر هغه پښتون چې د پورته ذکر شوو عالي اسلامي ، انساني اوپښتني ارزښتونو څخه د سر او مال په قيمت په ميړانه ، ميړنتوب او نارنتوب دفاع نه کوي هغه کس پښتون نه بلل کېږي .

8: د ننواتي او بخښنې په اړه:

ننواتي په پښتني اصطلاح کې دبخښني په خاطر عذراو زارۍ ته ويل کېږي .

ننواتي د پښتواو پښتونولي دلرغوني قانون يو ډېر مهم اصل دي .

پښتو او پښتونولي ملامت هڅوي چې متضرر ته ننواتي ورشي ، او متضرر پښتون هم د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس مجبور دي چې د خپل دښمن ننواتي ومني .

ننواتي کول او ننواتي منل د پښتواو پښتونولي يوزرين اصل دي .

پښتانه ډېر زيات کوښښ کوي چې خپل منځي مشکلات د جرګو او مرکو د لاري حل کړي .

کله چې د پښتنو ترمنځ داسې ستر مشکلات منځته راشي چې د جرګې د لاري نه حليږي ، په دې صورت د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د مشکل د حل په خاطر ملامت پښتون مجبور دي چې د خپل دښمن کورته په ننواتي ورشي ، کله چې يو پښتون د خپل پښتون دښمن کورته په ننواتي ورشي ،نو متضرر پښتون هم مجبوردي چې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس حتما د خپل دښمن ننواتي ومني او هغه وبخښي .

د ننواتي مسئله هغه وخت په پښتنو کې منځته راځي چې د پښتنو ترمنځ داسې ستري دښمنۍ او لنجې منځته راشي چې د جرګو او مرکو له لارې یې د حل څخه خلک نا امیده وي ، نو دداسې نه حل کېدونکي مشکل د حل لپاره پښتو او پښتونولي د ننواتي له لارې د موجود مشکل حتمي حل را ایستلی دی .

د ننواتي کولو ترتیب داسې دی چې ملامت پښتون به د قوم د قدرو ړ مشرانو ، سیدانو ، ملایانو او نورو مخورو کسانو سره قران شریف په لاس د متضرر پښتون کورته په ننواتي ورځي .

یو پسه یا څو پسونه د متضرر شخص د کور مخې ته د ننواتي په نوم حلالوي .

کله کله څو ملامت پښتون پړی ، تبره چاړه او قران شریف د خپل دښمن پر وړاندې ږدي ، ملامت پښتون په خپله او یا دده سره د ورسره کسانو له جملې څخه یو نفر متضرر پښتون ته داسې مخاطب کېږي :

زه ستا مجرم یم ، ستا خوښه ده که مې حلالوې دا پړی دې زما لاس پرې راوتړه او دا چاړه ده زما غاړه پرې را پرې کړه او یا مې د دې قران شریف او د دې مشرانو د ننواتي په خاطرو بخښه .

ځینې وخت چې موضوع ډېره سخته وي د ننواتي کونکو په ډله کې د ملامت کور یوه یا تر یوې ډېرې ښځې هم شاملې وي .

دا چې د ننواتي کونکو له ډلې سره د جرم اصلي فاعل هم د رسۍ او چړې سره د خپل دښمن کورته د ننواتي په ډول ورځي معنا یې داده چې د جرم اصلي فاعل د خپل دښمن پر وړاندې د تسلیمۍ سر ټیټوي ورته وایي چې په دې رسۍ مې لاس او پښې راوتړه او په دې چاړه مې د دې ولس ترمخ حلال کړه ، یعنې دا چې یو پښتون د خپل ژوند او مرګ اختیار د ولس پر وړاندې د ملامت په حیث د خپل دښمن په لاس کې ورکوي او په عین حال کې په خپل دې عمل دې په خپله او د ننواتي د ډلې پواسطه د مقابل لوري څخه د بخښنې او ترحم غوښتنه هم کوي .

د ملامت پښتون د خوا متضرر پښتون ته د ننواتي کولو په سبب په قوم او ولس کې د متضرر پښتون عزت او حیثیت دوباره برحاله کېږي ځکه چې د جرم د اصلي فاعل او د هغه د کورنۍ له خوا ننواتي دا معنا لري چې متضرر پښتون د خپل دښمن څخه خپل بدل واخستي .

کله چې د ننواتي له ډلې سره د جرم فاعل پښتون د خپل ژوند او مرګ اختيار د ولس پر وړاندې د خپل دښمن په لاس کې ورکړي ، په دې وخت کې متضرر پښتون د پښتو او پښتونولي د لرغوني قانون پر اساس خپل دښمن بخښي او د دې دوو دښمنانو او د دوی د کورنيو او قومونو ترمنځ دا دښمني نه تنها د تل لپاره حل او فصل کېږي ، بلکې په اکثرو وختونو کې په پخې دوستۍ بدلېږي .

د پورته دلايلو پر اساس موږ ويلای شو چې د پښتو او پښتونولي د قانون د ننواتي زرين اصل په پښتني ټولنه کې د ډېرو سختو دښمنيو د ختمېدو ډېره معقوله لاره ده .

ننواتي په پښتني ټولنه کې بدۍ او دښمنۍ ختموي او د پښتني ټولنې وګړو ته سوله ، دوستي او ارام ژوند بخښي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د خپل منځي سترو شخړو د حل او فصل په خاطر دې ملامت پښتون د متضرر پښتون کورته ننواتي وکړي او متضرر پښتون دې د ملامت پښتون ننواتي ومني .

ملامت پښتون دې پړه او ملامتيا ومني او د شخړې د حل په خاطر دې د خپل ملامتيا تاوان ورکړي ، د دې خبرې معنا داده چې پښتو او پښتونولي د پښتنو ترمنځ د دښمنۍ او عداوت اوږدوالی نه غواړي او داسې قوانين يې طرحه کړي دي چې د هغو پر اساس بايد پښتانه ژرترژره يو له بل سره روغه وکړي ځکه چې

پښتو او پښتونولي د سولې او روغې قانون دی .

9: د بدل يا غچ په اړه :

د پښتنو په ټولنه د عدالت او امنيت د تامين يو عمده دليل د پښتنو له خوا د خپل دښمن څخه "بدل يا غچ" اخيستل دي .

په پښتنو کې هېڅوک که هر څومره کمزوری هم وي بيا هم خپل دښمن ته خپل پور يا غچ نه پرېږدي .

په پښتني ټولنه کې هغه څوک چې خپل بدل ،غچ یا پور د خپل دښمن څخه نشي اخیستلای هغه د نورو پښتنو سیال نشي بلل کېدای .

هغه پښتانه چې توانمند دي ډېر ژر خپل بدل اخلي خو هغه چې توان مند نه دی د هغوی بدل هم هېڅ وخت نه پاتېږي که څه هم زیات کلونه پرې تېرشي ، ځینې وخت خو د پلار بدل زوی حتی د نیکه پور لمسی اخلي .

د پښتنو په بدل کې که څه هم په ظاهره یو سړی قتل کېږي خو په حقیقت کې د ډېرو خلکو ژوند ساتل کېږي .

که په پښتنو کې د بدل ډار نه وای ، نو هرچا به بل څوک وژلای ، خو اوس هر پښتون پوهېږي که زه نن بل پښتون مړ کړم په حقیقت کې مې خپل ځان مړ کړی او یا مې خپل د کورنۍ بل غړی مړ کړی ځکه چې د پښتون بدل اخیستل حتمي اوضروري دی .

د پښتو او پښتونولي د قانون "بدل یا غچ" په حقیقت کې د اسلام د مقدس دین د "قصاص" د اصل سره ورته دی چې وایي :

" قصاص ژوند نه اخلي ، بلکې ژوند ور کوي . "

د قصاص او بدل یا غچ په منځ کې فرق دادی چې د قصاص فیصله د قاضي له خوا کېږي ، خو د خلفای راشدین څخه راوروسته اکثره قاضیان اونور عدلي مقامات فاسد دي ، د رشوت او بډو په سبب د حق پر ځای د باطل په طرفدارۍ فیصلې کوي ، چې په دې صورت کې د قصاص اصل د حقیقت مطابق نه عملي کېږي او عدالت په رښتني ډول نه تامینېږي .

خو د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو د بدل او غچ اخیستلو په باره کې تاواني شوي پښتون په خپله قاضي دی ، په خپله د خپل دښمن په باره کې د قضاوت فیصله کوي ، هغه فیصله په خپله تطبیقوي چې په دې صورت کې د فساد هېڅ امکان نشته او عدالت سل فیصده تامینېږي .

همدا علت دی چې پښتانه ډېر زیات کوښښ کوي چې خپل منځي شخړې او دعوې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د جرګو او مرکو له لارې حل او فصل کړي .

دبدل او غچ اخيستلو قانون پښتانه نهايت محتاط کړي دي او هر پښتون ډېر زيات کوښښ کوي چې بل پښتون زخمي يا مړ نه کړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون دبدل او غچ د اصل پر اساس پښتون په نړۍ کې يوازينی ملت دی چې بدي او دښمني په تعادل او ميانه روي سره کوي ، بدل او غچ هم په حساب او عزت سره اخلي .

د مثال په ډول پښتانه دغاښ په بدل کې غاښ ، د سترګې په بدل کې سترګه ، د غوږ په بدل کې غوږ ، د يوه انسان په بدل کې يو انسان غواړي .

پښتانه که څه هم توان ولري او دښمن يې تر ده ډېر ضعيف وي بيا هم د استثنا څخه بغير هيڅ کله د غاښ په بدل کې انسان نه وژني ، د يو انسان په بدل کې دوه يا تر دوه ډېر انسانان نه وژني او هيڅ کله دخپل دښمن مړی نه بې عزته کوي ، نو په دې اساس موږ ويلای شو چې پښتانه بدې په حساب او انصاف کوي او د دښمن دمړي هم عزت کوي او هغه نه بې عزته کوي .

پښتون په نړۍ کې شايد يوازينی ملت وي چې د دښمن د مړي عزت هم کوي ، د ښمن وژني خو مړی يې نه بې عزته کوي ، ځکه چې د پښتون د مړي بې عزتي دانسان د وژلو په اندازه پور لري .

غوږ پر غوږ ، سترګه پر سترګه او غاښ پر غاښ د لرغونو زمانو راهيسې د پښتو او پښتونولي د قانون د غچ اوبدل د مهم اصل برخه ده .

دا د پښتو او پښتونولي دبدل او غچ د اصل برکت دي چې همدا نن هم په ميلينونه پښتانه په پښتني قبايلو کې بغير د هيڅ ډول حکومت څخه په داسې نسبي سوله او امنيت کې ژوند کوي چې د نړۍ د ډېرو متمدينو ملتونو تر سترو ښارو يې امنيت او د جرايمو کچه کمه ده .

10: د پښتو په اړه:

د پښتو لغت په پښتنو کې ډېرې معناوې لري:

ځيني وخت د پښتو لغت څخه مطلب د پښتو ژبه وي ، ځيني وخت د پښتو لغت په پښتنو کې د وعدې او پر وعده باندې د وفا کولو په معنا استعمالېږي ، ځيني وخت د پښتو لغت په پښتنو کې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د عدالت د کولو په معنا استعمالېږي .

مثلا :

1 : زه پښتون یم ، پښتو زما ژبه ده ، زه په پښتو ږغېږم په داسې جملو کې د پښتو لغت څخه مطلب " پښتو ژبه " ده .

2 : ځینې وخت د یو سړي د بل سړي سره پر یو شي دعوه وي او مقابل لوري ته وایي ، راشه پښتو را سره وکړه ، په دې ډول جملو کې د پښتو معنا داده چې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس " عدالت " راسره وکړه .

3: یو سړی د یوې موضوع په باره کې بل سړي ته وایي چې زما ستا سره پښتو ده ، په دې جمله کې د پښتو معنی داده چې زما ستا سره "وعده ، قسم او قول" دی .

4: یو سړی بل ته وایي چې پښتو دې راسره ونه کړه ، په دې جمله کې د پښتو معنی داده چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق دې پر وعده وفا راسره ونه کړل .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق یو پښتون چې په هر مفهوم (عدالت یا وعده) د پښتو لغت د بل چا سره استعمال کړي ، مجبور او مکلف دی چې د هغه مفهوم مطابق عمل پرې وکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر پښتون چې " پښتو " نه پالي هغه پښتون ندی .

11: د توری پهاړه :

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د تورې معنی زړورتیا ، بهادری ، میدان ګټلو او د میړانی کارکولو ته ویل کېږي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې هر پښتون باید حتما ښه توریالی او مېړنی جنګیالی وي .

پښتو او پښتونولي هر پښتون ته امر کوي چې هېڅ وخت د جنګ له میدان څخه ونه تښتي او دښمن ته شاه ور ونه ګرځوي .

د توریالیتوب صفت د پښتنو په خټه کې اخښل شوی دی او د پښتنو د فطرت یعنې د پښتو او پښتونولي د قانون یو مهم اصل دی .

هر پښتون چې د توريالیتوب صفت ونه لري هغه پښتون نه بلل کېږي او وينه يې په پښتون پلار پورې نه ، بلکې په مېلمه پورې تعلق لري .

توره او توريالیتوب د پښتنو په حماسي ادبياتو کې ډېر لوړ مقام لري چې موږ دلته د دې حماسي اشعارو څو نمونې ذکر کوو .

د تورې په باره کې يوه معشوقه خپل معشوق ته داسې سپارښتنه کوي .

چې تورې وخېژې ګېډې پرې
ما په همزولو پورې ډېر خندلي دينه

بله مېرمن د خپل مين په توره داسې نازېږي:

جانان په جنګ کې توره وکړه
ځکه همزولې راته کوښې سموينه

يوه پښتنه معشوقه د خپل مين د بې غيرتۍ نه داسې شکايت کوي .

يار مې له توره را پرشا شو
پر بېګانۍ ورکړې خوله پښېمانه يمه

يوه بله پښتنه معشوقه د خپل مين د زخمي کېدو او يا شهيد کېدو خبر ترلاسه کوي ، خودا پښتنه د خپل مين د زخمي کېدو او يا شهيد کېدو له سببه دومره پرېشانه نده لکه د هغه د ټپونو په باره کې چې پرېشانه ده ، دا مېرمن دا انديښنه لري چې د دې مين خو به پرشا ټپونه نوي اخيستي يعنې د تېښتې په حالت کې خو به نوي ټپي شوی ، د پښتنو په منځ کې پر شا ټپونه اخيستل د دې معنی لري چې سړی د جنګ څخه د تېښتې په حال کې ټپونه اخيستي دي او د جنګ څخه تېښته د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق لوی پيغور دی چې د دې کورنۍ راتلونکو نسلونو ته هم پاتې کېږي .

د شا د ټپونو په باره کې د يوې پښتنې مېرمنې احساس د پښتو په لنډيو کې داسې بيانېږي .

ږغ شو پرکټ يې جانان راوړ

زړه مې په پرشو چې پرشا يې نه وي ټپونه

پښتنې مېرمنې سره د هغه زياتې طبعي مينې او بې پايه محبت سره چې د خپل مينانو سره يې لري خو د تورې په وخت کې دا خوند نه ورکوي چې معشوق يې د جنګ په ميدان کې د تورو د ډارنه د ميدان څخه وتښتي او ژوندی کورته راشي .

پښتنې مېرمنې د خپل مينانو او اولادونو لپاره د جنګ په ميدان کې په مېړانه جنګيدو او شهيد کيدو ته زياته ترجيح ورکوي نسبت ديته چې د جنګ د ميدانه تيښته وکړي او ژوندي کورونو ته راشي .

لکه د پښتنو مېرمنو په لنډيو کې چې وايي:

د پښتنو زلميو وار دی

پرخپل وطن به توريالي مېړونه ميرينه

که په ميوند کې شهيد نه شوې

خدايږو لاليه بې ننګۍ ته دې ساتمه .

زلمي ولاړ توري تر ملا دي

غزا ته ځي پر خپل وطن سر ور کوينه .

جانان مې سر پر وطن کيښود

په تار د زلفو به کفن ورته ګنډمه .

دمېړنيو خوندي ژاړي

د سپو موزيانو خوندي سترګي تورونه .

جانانه جنګ نه پر شاه نشي

چې د همزولو راته نشي پيغورونه .

توره به کړي بري به راوړي

که بري نوي ځوانان تل په تورو مرينه .

د توري او قلم قهرمان لوي خوشحال با با پښتنو ته د توري د اهميت په باره کې داسې لارښوني کوي:

چې خرګنده سربازي کاندي د تورو
زه خوشحال خټک ترداسې هنر جارشم
پښتانه چې نور څه فکر کا نابود دي
بيله توري خلاصي نشي په بل کار
ورکول، توره وهل دا دواړه بويه
چې پري چار د سرداری شي انصرام
يا تکيه د يوه خداي ده يا د توري
په جرګو مرکو نشي کار تمام
د افغان په ننګ مې وتړله توره
ننګيالی د زماني خوشحال خټک يم

د پښتنو د توري او توريالیتوب په باره کې مولوي عبدالحميد افغاني د تاريخ افغانه په اخيري فصل کې داسې وايي:

پښتانه د مرګ نه ډير لږ ډاريږي ، د جنګ په ميدان کې مړه کېدو ته د عزت په نظر ګوري ، که په جنګ کې څوک مړ شي او د هغه داسې وارث (زوی يا ورور) تر شا پاتې وي چې د هغه توره پورته کړي نو پښتني ښځې پر هغه غم کول عيب بولي او وايي چې سړي د روح ورکولو لپاره پيدا شوي دي ، د خفګان موقع به هغه وخت واي چې دده (په جنګ کې د مړه شوي شخص) توره په کونج کې پا ته شوي واى .

1: کيسه:

د سلطان بهلول لودين د سلطنت په وخت کې يو ننګيالي پښتون د ملک فيروز په نوم د جسرت کهکر نومي هندوستاني سره بندي شو ، د فيروز زوی شاهين خان د خپل ملګرو سره يو ځای د جسرت کهکر د لښکرو سره په جنګ کې شهيد شو .

د جسرت کهکر عسکرو د شاهين خان او د هغه د ملګرو سرونه پرې کړل او د جسرت کهکر دربار ته يې راوړل .

جسرت بندي ملک فيروز راوغوښت او د دې مړو د سرونو د خاوندانو نومونه يې ځني وپوښتل ، ملک فيروز د نورو سرونو د خاوندانو نومونه و جسرت ته وويل خو د شاهين خان د سر په باره کې يې وويل چې دا سړي نه پيژنم .

په دې وخت کې د جسرت افسرانو د شاهين خان و سر ته په اشاره وجسرت ته وويل چې دا سړي ډېر دلاوره او باتور جنګيالی وو او هيڅ وخت يې د جنګ نه مخ ونه ګرځاوه . . . په دې وخت کې د فيروز خان تر سترګو اوښکې راغلي او جسرت ته يې وويل چې دا سر زما د زوی شاهين خان دي .

په دې وخت کې جسرت د ملک فيروز څخه پوښتنه وکړل چې ترمخه دې ولې نه ويل چې دا ستا زوی دي ؟

ملک فيروز ورته وويل چې ماته معلومات نه وو چې زما زوی په ميړانه مړشوي دي او که په بې غيرتۍ ، زه بيريدم چې د بې ننګي پيغور راته راوانه وړي .

2: کيسه:

د (1897-1898) کال د تيرا په جنګ کې چې د افريدو او انګريزانو ترمنځ وشو په ولس کې داسې ويل کېدل .

د جنګ په جريان کې يوه ورځ ددواړو خواو د طرفه د مړو د ښخولو او د زخميانو د ليږدولو په خاطر اوربند اعلان شو ،هر لوري خپل مړي او زخميان انتقالول ،په دې وخت يو برطانوي مشر افسر ديو غونډۍ څخه د دوربين پواسطه دا د جنګ د ميدان ساحه ګوري .

دابرطانوي په خپل دوربين کې ويني چې يوه پښتنه ښځه چې د جنګ په وسله سنبال ده د جنګ ميدان ته راداخله شول او د دې مړو او زخميانو په منځ کې په چا پسې ګرځيدل راګرځيدل ، دې ښځې د شپږو نفرو مړي راپورته کړل د مخ پر يوه او بله خوا يې مچ کړل خو د يوبل سړي مړي يې راپورته کړي نو مچ يې نه کړي او بيرته يې پر مځکه وغورځاوه او پر مخ يې څپړې ورکړې .

برطانوي افسر چې دا حالت وليدي هيڅ په پوه نه شو او په دې واقعيت باندې د ځان د پوهولو په خاطر يې خپل يو نفر دې ښځې ته ور وليږي او د دې واقعيت پوښتنه يې ځني وکړل .

ښځې ورته وويل چې دا شپږ نفره چې ما پر مخ مچ کړل زما زامن وه او هر يو پر سينه مخامخ په ګولۍ لګيدلي وه يعنې پرشا يې تپ نه وو اخيستي او په ميړانه مړه وه نو ځکه ما پر مخ مچ کړل ، اووم سړي چې مې پرمخ مچ نه کړي هغه مې ميړه وه او تپ يې پر شا اخيستي و او په سپيتانه مړ وو نو ځکه مې پر مخ مچ نه کړي .

د پورته دلايلو ، ولسي لنډيو او کيسو څخه داسې معلوميږي چې پښتانه د خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، حق ، هېواد ، استقلال ، د پښتونخوا د مځکنی بشپړتيا ، ملي حاکميت ، ملي ګټو ، ملي نواميسو اوداسې نورو اسلامي ، انساني ، ملي او پښتني ارزښتونو څخه د دفاع لپاره تر خپل مال او سر تېر دي .

پښتو او پښتونولي هر پر پښتون کس هڅوي چې د توريالیتوب او غيرت عالي صفات ولري .

هر پښتون د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس مجبور او مکلف دي چې دضرورت پروخت د ځان څخه ميړانه ، توره اوغيرت وښيي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون بايد هر وخت د خپل دين ،سر ،ناموس ، عزت ، حق ،مال ، پښتونخوا ، ملي خپلواکۍ ، ملي حاکميت ،ملي ګټو ، ملي نواميسو ،تولنيز عدالت ،پښتو ژبې ، پښتو او پښتونولي ، ملي بيرغ ، ملي نښان ، رښتيا ،دمظلوم او مظلوميت څخه د دفاع ، دظالم د ظلم په مقابل کې ددريدو او داسې نورو پښتني ارزښتنو څخه د دفاع په لاره کې د سر او مال د قرباني په قيمت د مبارزي ميدان ته رواوزي ،اودا عمل توره او غيرت بلل کېږي .

هر پښتون چې د پورته ذکر شوو ارزښتونو د دفاع په لاره کې خپل سر او مال سپموي هغه سړي پښتو او پښتونولي (پښتني فطرت) نه لري ، هر پښتون چې پښتو او پښتونولي (پښتني فطرت) ونه لري هغه پښتون نه بلل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر پښتون مجبور او مکلف دي چې په خپل ورځني ژوند کې حتما او ضروراً د پښتو او پښتونولي پیروي وکړي ،یا په بله وینا هر پښتون مجبور دي چې د خپل فطرت پیروي وکړي .

کوم پښتون ته چې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتون ونه شو ویلای یعنې هغه پښتون کس چې پښتني فطرت ونه لري ، دانسانانو تر ټولو ټیټ ، بد مرغه او کمزوري موجود بلل کېږي .

یو ژوندي موجود دخپل فطرت په پیروي ژوندي پاتې کیداي شي او د نورو ژوندیو موجوداتو څخه یې فرق کیدلای شي .

مثلا زمري د ځنګله پاچا دي او ښکار کول دده فطرت دي .

که زمري د خپل فطرت خلاف د ښکار کولو څخه ډه ډه وکړي نو په وښو خوړلو خپل ژوند ته دوام نشي ورکولای .

څه موده وروسته دا زمري چې د خپل فطرت خلاف وابنه خور شوي دي ډېر ډنګر او کمزوري کېږي او بالاخره دازمري د شرمښانو او چغالا نو د خوا د منځه ځي .

موږ په دې ساده مثال کې وینو چې که زمري د خپل فطرت خلاف عمل وکړي یعنې د ښکار کولو څخه ډه ډه وکړي ، د زمري دا عمل په خپله د زمري د مرګ سبب کېږي ،او هم په ځنګله کې د حیواناتو د سلطنت سیستم دمنځه ځي ،د ځنګله سلطنت د چغالانو او لیوانو پلاس ورځي کوم چې د خپل ځنګلي ملکیت دفاع د نورو ځناورانو په مقابل کې نشي کولای .

په دې ډول د ځنکله د طبعي منابعو او د هغه د اوسیدونکو ترمنځ هغه په طبعي ډول بر قراره توازن د منځه ځي او د ځنګله طبعیت او ژوي ټول په عذابیږي .

پښتون ملت هم د پښتو او پښتونولي يعني د پښتنو د فطرتي قانون څخه په پيروي د زرګونو کلونو راهيسې په پښتونخوا کې خپل ژوند ته دوام ورکړي دي او په منطقه کې يې د قواوو توازن ساتلي او د ثبات ضمانت يې کړيدي .

اوس چې د پښتون ملت زمواره مشرانو ، کشرانو ، روشنفکرانو ، علماوو ، روحانيونو ،سرمايدارا

نو او نور د ټولنې د حساب وړ کسانو يوه اندازه پښتو او پښتونولي ته شا ورګرځولي ده او د خپل هېواد او ملت د حالاتو په باره کې د بې تفاوتۍ په وژونکي مرض مبتلا شوي دي ،نو پښتانه هم د واښه خور زمري په شان کمزوري شوي دي ، په سياسي ،اقتصادي او فرهنګي لحاظ د مرګ او ژوند سره لاس او ګريوان دي ، پر خپل قلمرو يې حاکميت د لاسه ورکړي دي ،په خپل هېواد کې د غلامانو په ډول ژوند کوي او د واښه خور زمري د ځنګله په شان د پښتنو په هېواد کې هم بې نظمي او ګډوډي مسلطه ده ، د هېواد سياسي ، اقتصادي او ټولنيزي چاري د داسې واکمنانو پلاس کې دي چې دهېواد د وګړو د دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، حق ،عدالت ، خپلواکي ،مځکنۍ بشپړتيا ، ملي ګټو ، ملي نواميسو او داسې نور ،اسلامي ،پښتني او ملي ارزښتونو څخه په مناسب ډول دفاع نشي کولای .

اوس د دې وخت را رسيدلی دی چې ټول توريالي او ننګيالي پښتانه د غفلت د خوب څخه راويښ شي ،د خپل فطرت يعني پښتو او پښتونولي د قانون مطابق توره وکړي ،خپل ځان او خپل هېواد د دې روان بحران څخه خلاص کړي .

په عام ډول په پښتنو کې توره تنها د جنګ په ميدان کې توريالیتوب يا تورزنۍ ته نه ويل کېږي ،بلکه هر څوک چې يو ښه ، د خير او ميړاني عمل انجام کړي او يا د يو بد خطرناک عمل مخنيوي وکړي نو عام خلک ورته وايي چې افرين تا توره وکړل ،يا پلاني توره وکړل .

12: پر ځان د باور او ويسا په اړه:

علامه عبد الحی حبيبي د پښتون ملت پر ځان د باور او ويسا په باره کې داسې وايي:

(د پښتنو په روح او عقليت کې پر ځان ويسا په لوړه درجه شته ، د دوی ځانوالی خورا قوي دي ، د پښتون پسيکولوژي هم دومره ټينګه او کلکه ده ، اساس او ولې يې پر " ځانوالی " ولاړې دي) .

د پښتنو روحيات او عقلانيت پر ځان باندې د ډېر لوړ ويسا او باور لرولو باندې ولاړ دي .

د پښتنو پر ځان باندې د باور لرلو په باره کې خوشال بابا پښتانه د زمريو سره مشابه کړي دي او داسې وايي:

دزمريـــــــــو مېړنتـــــــــوب پـــــــــه لښــــــــکر نـــــــــدی
مـــــــوتې يـــــــې هر کلــــــــه يــــــــوازې پــــــــر خپـــــــل ځـــــــان وي

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون بايد هر مرو پرځان دومره باور او ويسا ولري چې دي په هر وخت او هر ځای کې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، حق ، عدالت ، هېواد ، خپلواکی ، ملي حاکميت ، د پښتونخوا د مځکني بشپړتيا ، ملي ګټو ، ملي نواميسو ،پښتو ژبې او داسې نورو ديني ، پښتني او ملي ارزښتونو څخه ددفاع توان لري .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون بايد پر ځان دا باور او ويسا ولري چې پښتون ملت د خدای(ج) ګران ملت دې نو په دې اساس پښتون ملت مسلمان ، مجاهد او عادل ملت دي .

الله پاک پښتانه په پښتونخوا کې د پاچاهی کولو د پاره پيدا کړي دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر رښتني پښتون بايد پر ځان دا باور او ويسا ولري چې دي(پښتون ملت) د نړی د نورو ملتونو سره د مثبتي سيالی توان لري .

پر ځان باور او ويسا د پښتو او پښتونولي د قانون يو ډېر مهم اصل دي او هر رښتني پښتون بايد حتما د ښو کارونو په انجام کې پر ځان باور او ويسا ولري او د ژوند په هر ډول سختو حالاتو کې پر ځان باور او ويسا د لاسه ورنکړي .

13: د پښتني او ملي غرور په اړه:

کله چې انسان د خپل تکامل په اوږده تاريخ کې د کورنۍ د ژوند څخه د قبيلي ژوند ته تکامل وکړي او وروسته يې بيا د کورني او قبيلي د ژوند څخه د قوم او ملت ژوند ته تکامل وکړي ، ورسره يو ځای دده په فکر او احساس کې د کورنۍ د عزت سره يو ځای د قوم او ملت احترام او عزت هم پيدا شو .

څنګه چې يو انسان په خپل کورنۍ او قوم نازيدي په همدې ډول دا انسان د خپل تکامل په عالي مرحله کې په خپل لويه کورنۍ يعنې ملت باندې هم ناز او فخر کول شروع کړل .

څرنګه چې پښتون ملت په دې منطقه کې تر هر بل ملت دمخه د کورنۍ او قوم د مرحلې څخه د ملت لوړې درجې ته تکامل وکړي ، نو په همدې اساس موږ ويلای شو چې په پښتنو کې په خپل ملت باندې د ناز او فخر احساس د منطقې تر بل هرملت لمړی پيدا شو .

دلرغونو زمانوراهيسی بيا تر نن پوری پښتانه په پښتون ملت باندی نازيږی او په خپل پښتون ملت باندی ډير فخرکوی .

دمنطقې نورو ملتونو لا د کورنۍ څخه دقوم درجې ته تکامل نه وو کړی ، چې پښتنو د پيشداديانو دګيومرتن په واسطه شاهي نظام ، شاهي تاج او تخت درلودل .

د پښتنو تاريخ دا شاهدي ورکوي چې پښتنو د ډېر پخوا زمانو راهېسې د قبيلوي ژوند څخه ملي ژوند ته تکامل کړی دی ، نو په همدې اساس پښتانه هميشه په خپل پښتون ملت نازېدلي دي او افتخار يې پرې کړی دی .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق يو پښتون بايد په خپل پښتونوالي يا پښتون توب ونازېږي او افتخار پرې وکړي.

د يو پښتون لپاره د شرافت معيار دادی چې سړی رښتنی پښتون وي ، چې دې عمل ته " پښتني غرور " وايي .

په لنډ ډول داسی ويلای شو :

په پښتون توب باندی د پښتون نازاو فخرته (پښتنی غرور)ويل کيږی .

د پښتو او پښتونولي دقانون پر اساس يو پښتون بايد په خپل پښتون ملت وناز ېږي او افتخار پرې وکړي ، چې دې عمل ته "ملي غرور " وايي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتنی پښتون بايد هرومرو " پښتني او ملي غرور " ولري .

په لنډ ډول داسی ويلای شو :

په پښتون ملت باندی د پښتون نازاوفخرته (ملی غرور)ويل کيږی .

هر هغه پښتون کس چې په پښتونوالي ، پښتونتوب او د وياړلي پښتون ملت په غړيتوب وياړ او افتخار نه کوي ،هرهغه پښتون کس چې پښتني او ملي غرور نه لري ، د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هغه کس پښتون نه بلل کېږي .

پښتون ملت د نړۍ د هغو ملتونو له جملې څخه يو ملت دی چې د لرغونو زمانو راهيسې يې د يو داسې واحد ملت په حيث عرض اندام کړی دی چې د دې ملت د ټولو غړو په رګونو کې د يو پښتون پلار وينه جاري ده .

په نړۍ کې داسې ډېر ملتونه شته چې د وګړو وينه او ريښه يې يوه نوې ، په مختلفو نسلونو پورې تړلې قبيلې د يوه پاچا له خوا تر يوه سياسي او اقتصادي قلمرو لاندې په يوه جغرافيا کې د تورې په زور سره راټول شوي دي او د ملت سازۍ د فورمول پر اساس يا د مشترک دين ، مشترکو اقتصادي ، سياسي ، فرهنګي ، ايډيالوژيکي او داسې نورو مادي او معنوي مشترکاتو د لرلو پر اساس ملتونه ځنې جوړ شوي دي .

د داسې ملتونو خلک د وينې شراکت نه سره لري ، داسې ملتونه د وينې د شراکت پر بنياد ندي جوړشوي او کله چې ددولت قوت کم شي ، نو هره قبيله پر خپله لاره ځي او داسې ملتونه ماتېږي او د منځه ځي ، چې ژوندي مثالونه يې پخواني يو ګوسلاويا ، چکسولواکيا ، پخواني شوروي اتحاد ، غربي او شرقي پاکستان او داسې نور دي .

د پورته ذکرشوي مثال پر خلاف ستر پښتون ملت د پښتون بابا د يوې کورنۍ څخه ستر پښتون ملت ته تکامل کړی دی ، يا په بله وينا د پښتون بابا پر اولاد خدای(ج) برکت کېښود او د دې کورنۍ غړي دومره ډېر شول چې ستر پښتون ملت ځنې جوړشو .

پښتون ملت د پاکستاني ، يوګوسلاويايي ، شوروي او داسې نورو ملتونو په شان په مصنوعي ډول تازه جوړشوی ملت نه دی ، بلکې پښتون ملت د نړۍ د لرغونو ملتونو له جملې څخه يو ډېر لرغوني ملت دی چې د زرګونو کلنونو راهېسې د امو او اباسين ترمنځ په پاکه خاوره (پښتونخوا) کې د خپلې توري په زور په عزت او حرمت اوسېدلي دي .

پښتنو ته ملي او پښتني غرور د لرغونو زمانو راهېسې د خپل باغروره نيکونو او پلرونو څخه په ميراث ور پاتې دی او د دې سببه ملي او پښتني غرور د پښتنو د فطرت يوه برخه ګرځېدلې ده .

د پورته دلايلو پر اساس موږ ويلای شو چې پښتني او ملي غرور د هر رښتيني پښتون د فطرت نه جلا کېدونکې برخه ده .

هر رښتينی پښتون په پښتونولي يا پښتونتوب ناز او فخر کوي او په نړۍ کې بل هېڅوک هم تر ځان لوړ او بهتر نه بولي ، چې دا مثبت عمل "پښتني" غرور بلل کېږي .

هر رښتينی پښتون په خپل وياړلي " پښتون ملت" ناز او فخر کوي ، چې دا مثبت عمل "ملي غرور" بلل کېږي .

پښتو او پښتونولي هر پښتون ته امر کوي چې هېڅ وخت او هېڅ ځای د هېڅ شي او هېچا په مقابل کې داسې عمل ونکړي چې دده ملي او پښتني غرور ته تاوان ورسېږي .

دا خبره د ډېرې توجه وړ ده چې پښتني او ملي غرور د تکبر سره ډېر فرق لري ، پښتو او پښتونولي پښتانه هڅوي چې هيڅ وخت کبر ونکړي ، پښتون بايد هميشه متوازع وي او د متکبر او ظالم په مقابل کې بايد لکه غر مقاوم ولاړ وي .

پښتو او پښتونولي پښتون هڅوي چې په هر وخت کې په هر قيمت خپل ملي او پښتني غرور وساتي .

پښتو او پښتونولي پښتنی غرورته دومره ارزښت ورکوي چې حتي پښتون بايد دخپل معشوقې پر وړاندې هم دومره ټيټ نشي چې دده پښتني غرور ته تاوان ورسېږي .

د تورې او قلم قهرمان لوی پښتون ستر خوشال بابا دخپل معشوقې سره د راز او نياز په هکله هم دخپل پښتني غرور ساتلو ته سخت متوجه دی او داسې وايي:

زه خوشـــــحال کمـــــزوری نـــــه یـــــم چـــــې بـــــه ډار کـــــړم
پـــــه ښـــــکاره نـــــارې وهـــــم چـــــې خولـــــه یـــــې راکـــــړه

دمحمد ظاهر شاه په وخت کې ببرک خان ځدران د افغان دولت سره د اختلاف په اساس پاکستان ته وتښتیدی او هلته د افغان دولت د مخالف په حیث اوسیدی .

یو ځل د پاکستان دهغه وخت صدراعظم لیاقت علی خان دراولپنډی په اوسنی لیاقت پارک کې یوی غونډه رابللی وه او ودی غونډی ته ئی سید اکبر چی د ببرک خان ځدران ورور وو هم د افغان دولت د مخالف په حیث رابللی وو .

په دې غونډه کې لیاقت علی خان په افغان دولت او ملت پسی سپکی سپوری وویلی سید اکبر که څه هم عملا د افغان دولت مخالف وو بیا ئی هم پښتني او ملی غرور راوپاریدی او د پاکستان صدراعظم لیاقت علی خان ئی ځای پر ځای ووژلی او په خپله هم د پښتني اوملی غروردفاع په خاطرشهید شو ،روح دی ښاد وی .

خو د ملي یا شخصي غرورمسئله بیا په ځینو ملتونو کې فرق کوي او هغوی څه زیات ارزښت نه ورکوي د مثال په ډول یو ایرانی عاشق بیا خپلې معشوقې ته د بر ځان ټیټ کړی دی حتی ځان د هغې سپې بولي لکه چې وایي:

ســـــحر امـــــدم بـــــه کویـــــت بشـــــکار رفتـــــه بـــــودي
توکـــــه ســـــګ نبـــــرده بـــــودي بـــــه چـــــې کـــــار رفتـــــه بـــــودي

یو ایراني پښتون ضد شخص چې ځانته عالم وایي دپښتنو یعنې افغانانو په باره کې داسې وایي:
(هر فرد افغان اول خودش و بعد قوم افغان را بر گزیده خدا میداند ، وهیچ کس را در روی زمین برابر افغاني نمی پندارد که این فضیلت را نګارنده برای ملت ایران ارزو میکند ، وقتي یک فرد افغاني طایفه وقوم خودرا برای نګارنده مي شمرد بیاد سخن داریوش کبیر افتادم که با چه لهجه پرازمباهات نژاد خودش را مینویسد :

پارسي فرزند پارسي ایراني فرزند ایراني .

دا ايراني دروغجن او تقلب کار نام نهاد عالم د خپل اسلافو په شان دروغ وايي او خپل هغه دروغ بيا د تاريخ يو جبار او سفاک "داريوش" ته منسوبوي .

دداريوش په وخت کې خو د "ايران" لغت هيڅ موجود نه وو ، نو دا سوال پيدا کېږي چې سفاک داريوش د "ايراني فرزند ايراني" لفظ څنګه استعمال کړی . . . ؟

مګر د دې ايراني دروغجن نقاد بر خلاف يو بل خارجي محقق د پښتنو د ملي او پښتني غرور او ښه صفاتو په باره کې داسې وايي:

(که د يو خورا بېوزلي ، لوڅ او بربنډ پښتون څخه پوښتنه وکړئ چې څوک يې ؟ دی به په ډېر غرور او مباهات سره درته ووايي چې (پښتون يم) دده د لهجې څخه به د پښتون ملت غرور او له سيما څخه به يې د پښتونوالي علويت ښکاره کېږي او تا به په درانه غيرت ، خورا متانت او وقار سره داسې تر اثر لاندې کړي چې ته به وايي چې دی بادار او زه غلام يم .)

خو شحال بابا په خپل پښتون ملت نازېږي او داسې وايي:

د افغان په ننګ مې وتړله توره
ننګيالی د زمانې خوشال خټک يم

يو بل پښتون شاعر داسې وايي:

د اسلام نه پس دا فخر راله بس دی
چې پښتون يم څه زا خپل او څه بارک

مولوي عبدالحميد افغاني په تاريخ افغانيه کې داسې ليکي:

په پښتنو کې د شرافت معيار دادی چې سړی (پښتون) وي

يو پښتون ته د غيرت راوستلو لپاره دا وينا بس ده چې ده ته وويل شي چې(ته پښتون يې او داسې ناوړه کار کوې ؟)

په پښتنو کې تر ټولو سخت قسم دادي چې یو پښتون وو ایي:

(زه به پښتون نه یم که داسې وکړم) .

سید جمال الدین افغان په تتمه البیان کې د پښتنو په باره کې داسې وایي:

(هر پښتون که څه هم فقیر وي دا خیال لري چې دی تر هر چا شریف دی ، ځکه چې پښتون دی) .

انګریز کرنیل میلسون د افغانستان په باره کې تاریخ لیکلی دی او د خپل تاریخ د لومړي فصل په اخرکې د پښتنو په باره کې داسې وایي:

(پښتانه پر خپل هېواد مین او په خپل قوم یعني پښتونوالي مغروره دي) .

14: د ثبات او استقامت په اړه:

پښتو او پښتونولي یا د پښتنو ملي روح پښتنو ته امر کوي چې همیشه د عقل ، پوهې او تدبیر پر اساس د خپل شخصي او ملي ژوند د بري او پر مختګ په خاطر ښې او قابل عمل پرېکړې وکړي ، کله چې مو فیصله وکړه ، بیا نو په دې لاره کې د هرراز مشکلاتو او پرابلمونو په مقابل کې خپل ثبات او استقامت له لاسه ورنکړي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته لار ښودنه کوي چې د شخصي او ملي ژوند په باره کې همیشه داسې فیصلې وکړي چې پر عقل ، پوهې او تدبیر ولاړې وي ، د عملي کېدو امکان یې وي ، ددې فیصلو د عملي کېدلو په لاره کې چې بیا د هرخومره مشکلاتو سره مخامخ شي ، د هغو سره مقاومت وکړي ، خپل ثبات او استقامت د لاسه مه ورکوئ او په ډېر ټینګ عزم او متانت د هر ډول مشکلاتو په مقابل کې ثابت قدمه اوسئ او په پوره مېړانه د خپل انتخاب شوي دریځ څخه دفاع وکړئ ، پر خپله پرېکړه په پوره ثبات او استقامت ودرېږئ ، هر وخت د خپل فیصلو او انتخاب شوو لارو څخه مه اوړئ .

د ژوند په چارو کې د ځانه ثبات او استقامت ښودل د پښتو او پښتو نولي یو زرین اصل دی ، ثبات او استقامت د هر رښتني پښتون د پېژند ګلوۍ ښه ثبوت دی .

علامه عبدالحی حبیبي د پښتنو دثبات او استقامت په باره کې داسې وايي:

(پښتانه د هر راز مشکلاتو په مخ کې ځان نه بايلي ، په ثابت عزم خپل کار پر مخ بيايي ، دا ثبات او استقامت د پښتو او پښتو نولي عنصر دي ، پښتانه نوي مبادي په اسانۍ نه مني ، چې ويې منل نو يې بيا کورت نه پرېږدي) .

لوی خوشال بابا د پښتو او پښتونولي دا مهم عنصر په يو شعر کې داسې بيانوي .

کــــه آســــمان دې د زمــــري پــــه خولــــه کــــې ورکــــړ
د زمــــري پــــه خولــــه کــــې مــــه پرېــــږده همــــت

15: پر وعده د وفا کولو په اړه:

کوم وخت چې خدای(ج) انسانان پيدا کړل او هغوی د مځکې پر مخ ټولنيز ژوند پيل کړ ، ددوی ترمنځ طبعي ټولينز روابط لکه راکړه ورکړه ، سوله ، جنګ ، قرض دوستي دښمني او داسې نور ايجاد شول
.

دوی د خپل ورځنيو مشکلاتو د حل او فصل لپاره د نن ورځې په شان ليکلي قوانين او لايحې نه درلودې ، ځکه چې انسانانو تر ډېره وخته دليکلو او لوستلو سره اشنايي نه درلوده .

په داسې يوه حالت کې يوازينی شی چې د انسانانو ترمنځ يې د هغوی د مشکلاتو د حل او فصل سره مرسته کولای شول هغه ددوی ترمنځ پر ځينو شيانو وعده کول او پر خپل وعده وفا کول وه .

نن هم د پښتنو په ټولنه کې په اکثرو مواردو کې د انسانانو ترمنځ پر بعضې شيانو د ليکلي سند پر ځای صرف پر لفظي قول او وعده بسنه کېږي .

د پورته دلايلو پراساس موږ ويلای شو چې د انسانانو د ورځني ژوند د مشکلاتو په حل او فصل کې وعده کول او بيا پر خپله وعده درېدل پر مځکه د انساني ژوند د شروع څخه بيا تر نن پورې يو ډېر مهم اصل وو ، اونن هم ډېر مهم اصل دی .

ځرنګه چې پښتون ملت هم د انساني ټولنې يوه برخه ده ، نو وعده او پر وعده وفا کول د پښتون ملت په ژوند کې هم د نورو انسانانو د ژوند په شان ډېر مهم رول لوبوي .

وعده او پر وعده وفا کول د پښتو او پښتونولي يو زرين اصل بلل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون بايد پر وعده وفا وکړي .

پښتو او پښتونولي هر پښتون ته سپارښتنه کوي چې د خپل ژوند په قيمت پر خپله کړې وعده وفا وکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر پښتون چې پر خپل کړي وعده وفا ونکړي هغه پښتون نه بلل کېږي .

پر وعده وفا کول د پښتنو په روحياتو او نفسياتو کې دومره ژور تاثير کړی دی چې په ورځني ژوند کې پښتانه (وعدې) ته (پښتو) وايي چې په عاميانه ډول په خبرو اترو کې داسې استعمالېږي .

زما ستا سره پښتو ده = زما ستا سره وعده ده .

تا پښتو را سره وکړه = تا وعده را سره وکړه .

ايا ته پر خپل کړي پښتو پښيمانه يې ؟ = ايا ته پر خپل کړي وعده پښيمانه يې ؟

ما پښتو کړې ده دا کار حتما کوم = ما وعده کړې ده دا کارحتما کوم .

د پورته عاميانه اصطلاحاتو څخه دا معلومېږي چې وعده او پښتو سره يو شی دی .

تر کومه حده چې د پښتنو په منځ کې پر وعده وفا کول د پښتونولي رکن ګرځېدلی دی نو په دې اساس يې د پښتو شعر او شاعرۍ ته هم لاره موندلې ده .

لوی خوشال بابا د وعدې د وفا په باره کې داسې وايي:

که يې سر له تنه درومي نور به نسي .

د خوشال چې د خپل يار سره ميثاق دی .

حميد بابا پر وعده باندې د پښتون ملت د وفا په باره کې داسې وايي:

قول اوبول په ژوندون نشي بدلولي* ځکه ځان پر قول وژني پښتانه .

په پښتنو کې داسې منل شوې ده چې د کاکړانو قول داسې معنی لري لکه په قران باندې چې يې قسم درسره کړی وی .

دا هم ويل کېږي چې د کاکړانو د يو مشرې کورنۍ يو سړی هند ته تللی وو او هلته د يو هندو سره ملګری شوی وؤ ، د هندو سره د ملګرتيا د سببه دې کاکړي د خپل هندو دوست سره وعده وکړه چې د هندو دين به منې او پر خپل وعده او قول ودريد او پرقول د وفا په خاطر هندو شو .

کله چې دا کاکړ بېرته پښتونخوا ته را ستون شو ، نو د هندو د دين پيروي يې کوله ، دده د کورنۍ د غړو د خوا ورته ملامت وويل شول او هغه ته وويل شول چې بېرته د اسلام دين ته را ستون شه ، خو هغه خپل قريبانو ته په کاکړۍ لهجه وويل چې: "مړه ګاي مي کړګي دي يعنې د خپل هندو دوست سره مي وعده کړې ده " اوس نو د خپل ګاي (ګای = خبره = وعده يعنې وعدې)څخه نشم اوښتلای او د ژوند تر پايه هندو پاتې شو . . .

16: د مساوات او برابرۍ په اړه:

پښتانه د روحياتو ، نفسياتو او اخلاقو له رويه د خپل ورځني ژوند په چارو کې مخلص ، رښتني ، ايماندار ه ، پاک ، ساده ، ازاد خياله او دهرډول چل ول ، فريب او تملق څخه خلاص خلک دي ، دا ځکه چې د پښتو او پښتونولي د قانون پراساس يو رښتني پښتون بايد پورته ذکر شوي او نور ښه صفات ولري .

همدا علت دی چې د پښتنو سیاسي او قومي مشران هم د خپل پښتني خوی پر اساس د چپلوسۍ ، تملق او غوړه مالۍ څخه ښه نه وړي او د نورې نړۍ د امیرانو په تناسب ساده او بې تکلیفه ژوند لري .

ددې خبرې یو علت دا دی چې د دوی پښتون ملت د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس اماده ندي چې دوی ته چپلوسي او غوړه مالي وکړي ، که د دې با وجود بیا هم پښتانه امیران حتما چپلوسان او غوړه مالان غواړي نو مجبور دي چې یو شمیر چاپلوسان او غوړه مالان به د نورو قومونو څخه انتصابوي او یا به په پښتنو کې د هغو پښتون نما اشخاصو په لټه کې وي چې په رګونو کې یې د رښتني پښتون پلار وینه نه ، بلکې د بل چا وینه وي چې د چپلوسۍ تېته پېشه به یې زده وي .

ځوک چې په رښتیا د رښتیني پښتون پلارزوی وي هغه به د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس نه چپلوسي او غوړه مالي خوښوي او نه به یې خپل پېشه کوي .

بل علت دا دی چې پښتانه امیران او مشران هم پښتانه دي ، د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس یو رښتني پښتون نه چپلوسي او غوړه مالي خوښوي او نه په خپله چا ته چپلوسي او غوړه مالي کوي .

سید جمال الدین افغان د تتمه البیان په(174) مخ کې داسې وایي:

د پښتنو امیران د شرق د نورو پاچا هانو غوندې دبدبه نه لري ، بلکې په حکومتي دربار کې د خپل حکومت له ارکانو سره یو ځای کښېني او له نورو ارکانو سره ډېر لږ تفاوت لري .

دروازه ساتونکي ځوک نه منع کوي هر سړی کولای شي چې خپل عرض د پاچا حضورته ورسوي او مخامخ ورسره په جګ اواز بې پروا خبرې وکړي ، دارنګه نور د ولایاتو حاکمان هم دي .

هو د پاچا په مخ کې ډېر مسلح عسکر ولاړ وي چې د امر د اجرا لپاره تیار اوسي .

د ژبپوهنې د علم پر اساس د هر قوم په ژبه کې د هغه قوم د ضرورت پر اسا س لغات ایجاد یږي او د هغه قوم په ژبه کې مروج کېږي .

څرنګه چې د پښتنو د ورځني ژوند هر څه کړه وړه د پښتو او پښتونولي د قانون له خوا تعیین شوي دي او په دې قانون کې د داسې الفاظو استعمال او داسې اعمالو کول منع دی چې د یو انسان حیثیت ته تاوان رسوي ، نو پر دې اساس د پښتنو په ژبه او ادبیاتو کې هم داسې الفاظ نشته لکه (نوکر

،چاکر ، بادار ، مزدور ، حقیر ، غلام بچه ، غلام حلقه بګوش ، نفرخدمت ، پیش خدمت ، خدمت ګار ، سګ خانه ، سګ دربار ، نمک خوار . . .) چې د پښتون د شان سره برابر نوي .

پښتانه چې یو بل ته مخاطب کېږي په پوره وقار ، درناوي او مساوي حیثیت یو بل ته خطا ب کوي ، که د قوم مشر او حتي پاچا ته مخاطب وي بیا هم ددوی په الفاظو کې غوړه مالي او چپلوسي نوي خو په لحجه او الفاظو کې یې پوره احترام او درناوي دورایه معلومیږي .

17: د رښتیا په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس یو رښتني پښتون باید په خپل ورځني ژوند کې همیشه با دیانته رښتني او صادق اوسي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس رښتیا ویل او په ورځني ژوند کې رښتني او سیدل دیو رښتني پښتون اصلي صفت دي .

یو رښتنی پښتون باید ددروغو څخه نفرت ولري .

د درواغو څخه د نفرت او لیرې والي په باره کې پښتانه ډېر ښه متلونه لري چې د دې لارې خپل ولس د درواغو ویلو څخه راګرځوي او هغوی ددرواغو په تاوانو خبروي .

مثلا : د پښتو دا متل چې وایي: د درواغو منزل لنډ دی .

یا د پښتو دا متل چې وایي: کوږ بار تر منزله نه رسیږي .

یا داچې دروغجن حافظه نلری.

الله پاک په خپل مقدس کتاب قران شریف کې په وار وار خپل بند ګان ددرواغو ویلو څخه منع کړي دي او پر دروغجن یې لعنت ویلی دی

(لعنت الله علی الکاذبین) ، په همدې ډول پښتو او پښتونولي هم پښتنو ته سپارښتنه کوي چې د دروغو څخه ځان وژغوري او په خپل ورځني ژوند کې همیشه رښتیا ووایي او رښتینی واوسي .

18: د ښځې د پلو د احترام په اړه:

علامه عبدالحی حبیبي په پښتني ټولنه کې د ښځو په باره کې داسې وايي:

(پښتانه ښځو ته په مخصوص نظر ګوري ،ښځې په پښتو او پښتونولي کې د احترام وړمقام لري ،ډېر ځله نارينه د وريندارګانو د ناموس د ساتنې لپاره سرونه بايلي ، پښتانه د پرديو ملتونو ښځوته هم کتې مټې په د غسې نظر ګوري .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس "د پلو روی" خورا ډېر اهميت لري .

هر رښتينی پښتون د خورلڼې پلو خورا محترم ګڼي او د خورلڼې

"د پلو په روی" تر ډېرو ګټو يا انتقامي اقداماتو تېرېږي .

د جنګ په جريان کې چې د مېرمنې پلو منځته راشي ، نو د جنګېدونکو خواوو ترمنځ کُلي مقاطعه او متاريکه منځته راځي .

يو رښتينی پښتون چې هر څومره په قهر وي بيا هم د پښتني خور پلو ته ګوري او کورټ يې تش نه پرېږدي .)

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس په پښتني ټولنه کې ښځه د دنيا تر بل هر قوم زيات د احترام وړ مقام لري .

څرنګه چې د پښتني ټولنې اساس پر کورنۍ ولاړ دی او پښتانه کورنۍ ته ډېر زيات احترام لري ، د همدې سببه هر رښتني پښتون فطرتاً و ښځې ته ډېر احترام کوي ځکه چې ښځه مور ، خور ، لور ، مېرمن ، خاله ، عمه ، خواښې ، د تره ناوې ، مامي او داسې نور د احترام وړ مقامونه لري .

پښتانه هرې پښتنې ښځې ته په ډېر احترام ګوري که هغه ددوی د خپل کور اویا د بل نابلده کور سره تعلق ولري .

د پښتونخوا په پاکه خاوره کې ددنیا تر بل هر پر مخ تللي او شاته پاتي هېواد یوه ځوانه ښځه په ډېر امن او ډاډ د یو ماشوم یا بلې ښځې په ملګرتیا سره سفر کولای شي ،ځکه چې پښتو او پښتونولي هر پښتون ته دا سپارښتنه کوي چې په هر وخت ، هر ځای او هر ډول شرایطو کې باید د ښځې د مقام او پوړني عزت،احترام او قدروشي .

که د پښتنو ترمنځ سخت جنګ روان وي خو چې ښځې د جنګ میدان ته راداخلي شي نو دواړې جنګي خواوې د ښځې د احترام په خاطر اوربندي کوي .

که د دوو کورنیو ترمنځ سخته فتنه پیښه شویوي ، یوه لوري د بل لوري څخه مړي کړي وي خو که د ننواتي په جرګه کې ښځې د متضرر کورته ورشي نو متضرر حتما د دښمني کورنۍ د ښځو په احترام د ننواتي کونکي کورنۍ ننواتي مني .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس یو رښتني پښتون باید په هر حالت کې د یوې پښتنې مېرمنې(د پلو روي) ومني او د مېرمنې د پلو په احترام د ښځې د خوا شوي مشروع غوښتنه ومني .

دا د پښتو اوپښتونولي د قانون یو ډېر مهم اصل دې چې هررښتني پښتون باید هرو مرو د پښتنې (د پلو روي)ته ډېر احترام وکړي .

پښتانه په بدیو او دښمنیو کې خپل دښمن وژني خو ښځو ته یې نه تنها بې ناموسي نه وراړوي بلکې احترام یې هم کوي .

په پښتون میشته سیمو کې داسې ډېر پیښې شوي دي چې غلو د قافلو د لوټلو په نیت قافله راګرځولې ده خو چې کله یې لیدلي دي چې په دې قافله کې ښځې هم سفر کوي نو دي غلو هم دښځې د پلو د احترام په خاطر د قافلې د لوټلو څخه لاس اخیستي دي .

کیسه: (زما مشر د تره زوی دعیني شاهد په حیث دا کیسه ماته وکړه) .

په (1355 هه ش) کال کې يوي ډلي غلود قندهار او ارزګان ولايتونو ترمنځ په غرونو کې يوبس موټر د لوټلو په خاطر راوګرځوي .

په دې بس موټر کې هغه مسافر سپاره وه چې په قندهار کې يې خپل غنم ،ماش ، بادام شکر پاره ، وريجي ،غوړي ،وړۍ او نورشيان خرڅ کړي وه او زياتي نقدي پيسي ورسره وي .

کله چې د بس مسافرينو وليدل چې ددوی موټر دغلو د خوا متوقف شو نو هر مسافر ډېر په عجله سره کوښښ وکړي چې خپل پيسي او قيمتي ساعتونه هغه يوي ښځې ته ورکړي چې په دې بس کې يې ددوی سره سفر کوي ، دښځې مخ په بورقه کې پټ وو خو د دې سره سره يې هم د ځينو مسافرو پيسي او نور شيان تر خپل بورقه لاندي کړل او د نورو مسافرو شيان يې لا تر بورقه نوه لاندي کړي او د بورقي پر لمن د پيسو بنډلونه او ساعتونه پراته وه چې د غلو مشر موټرته راوخوت او ويې ليدل چې د ښځې پر پلو زياتي نقدي پيسي او قيمتي ساعتونه پراته دي .

غله د مسافرود جيبو څخه هغه پيسي وا خستلي چې لا يې د ښځې پلو ته نوي ورغورځولي ،مګر هغو پيسو ته يې لاس ورنه وړي چې د ښځې د بورقي پر پلو پرتي وي او دي غله د موټر مسافروته يوڅو خبری وکړی،زه دلته د هغه غله خبری چې ما د خپل تره د زوی څخه اوريدلی وی پخپل الفاظو لوستونکوته په لاندی ډول ذکر کوم.

(اي نا ځوانه خلکو زه ښه پوهيږم چې تاسو خپل پيسي دي ښځې ته ورکړي دي اوداده زه يې وينم چې د دې پر پلو پرتي دي ، د دې سره سره چې زه يوغل يم خو بيا هم د يوي ښځی د پلو په احترام د دې پر پلو پرتي پيسي نه ځني اخلم او دا پيسي د دې خور پلو ته وربخښم ،خو پر تاسو دي هم داينه (ماندينه) طلاقه وي چې زما تر تګ وروسته به بيا د دې ښځې د پلو څخه داپيسي اخلي ،غله وويل د دې ښځې پر پلو پرتي پيسي ما د دې پلو ته وربخښلي دي ،او د دې جملې د ويلو سره سم يې يوه اندازنوري پيسي چې د خلکو څخه يې په زور راټولي کړي وي هم د ښځې پلوته وروغوځولي او د موټر څخه کوز شو .)

ددې واقعي په شان په زرګو داسې نوري واقعي هم په پښتونخوا کې پيښي شوي دي .

د پورته دلايلو څخه دا په ډاګه معلوميږي چې پښتانه د ښځو او د هغوی د پوړني او پلو ډېر احترام کوي .

پښتنو ښځو هم د تاريخ په اوږدو کې د خپل ورونو سره يو ځای د پښتون ملت د سياسي ،اقتصادي او ټولنيز ژوند په ترتيب او تنظيم کې ترخپل وس او توان پورې د توجه وړ برخه اخيستې ده .

19: د مشرانو او کشرانو درابطې په اړه:

په پښتني ټولنه کښې د مشرانو او کشرانو ترمنځ اړيکې د پښتو او پښتونولي د قانون د مشرتوب او کشرتوب د اصولو پر اساس تنظيم شوی دی.

په پښتني ټولنه کښې د مشرتوب او کشرتوب اصول د پښتنې کورنۍ د سطحې څخه نيولی بيا د ، ،کهول،زی،پښې،خيل او ملت تر سطحې د تطبيق وړ دی.

په پښتني کورنيو کښې د مشرتوب مقام ديو کس د عمر او لياقت سره مستقيم تړاو لری.

لکه څنګه چې ديوی پښتنې کورنۍ غړی د خپل کور د مشر اطاعت او احترام کوی، په عين ډول د يو ، ،کهول،پښې،زی او خيل، ، غړی د خپل کهول،پښې،زی او خيل د مشرانو اطاعت او احترام کوی.

په پښتني کورنيو کې د نيکه،انا ،پلار،مور،کاکا او د کورنۍ د نورو غړو ترمنځ د مشرتوب او کشرتوب روابط د پښتو او پښتونولي د قانون د مشرتوب او کشرتوب د اصولو پر اساس فرمولبندي شوي دي.

په اکثره مواردو کې د کورنۍ د اقتصادي او ټولنيزو چارو ترتيب ،تنظيم او رهبري د کورنۍ د مشرنارينه يعنې نيکه ،پلار ، مشرورور يا مشر زوی پرغاړه وي .

د کور په دننه کې د کورنۍ د ترتيب او تنظيم چارې د کور د مشر نارينه په مشوره او هدايت د کور د مشرې ښځې يعنې انا ، مور ،ناواده شوي مشرې خور،مشرې لور او مشرې مېرمنې پرغاړه وي .

د ورځنۍ ژوند په چارو کې د کورنۍ د هر غړي مقام ، حيثيت او مسئوليت مشخص او تعين شوي وي ،او د کورنۍ هر غړي خپل ور سپارل شوي وظيفه تر خپل توان پورې په ښه ډول تر سره کول غواړي .

که د کورنۍ یوغړی په ورسپارل شوې وظیفه کې تنبلي وکړي ، نو د کور د مشر او نورو غړو له خوا تر فشار لاندې راځي او که د کورنۍ دا غړی د ورسپارل شوې وظیفې د انجام توان ونه لري په دې صورت کې بیا د کورنۍ د نورو غړو له خوا مرسته ورسره کېږي .

پښتانه د خپل کورنۍ غړو ته دا لارښونه کوي چې د خپل کورنۍ هغو غړوته چې تر دوی مشران دي احترام وکړي او د پښتني کورنۍ د اصولو پر اساس مشران هم باید پر کشرانو شفقت او مهرباني ولري .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته لارښونه کوي چې خپل د کورنۍ غړي داسې تربیه کړي چې په خپل کورنۍ او ټولنه کې ټولو هغو کسانو ته چې تر دوی مشران او سپین ږیري وي احترام وکړي ، وهغوی ته د مخاطب کیدو په صورت کې هغوی په خپل نوم یاد نکړي او د احترام په خاطر هغوی ته د کاکا ، ماما ، دادا ، اغا ، حاجي صاحب یا ښاغلي په نوم مخاطب شي .

د پښتو او پښتونولي دقانون پر اساس ځوانان باید د سپین ویښته یا په بله وینا ځوانان باید د سپین ږیرو احترام وکړي .

په پښتني ټولنه کې مشران همیشه د خپلو کشرانو کړه وړه تر نظر لاندې نیسي او د ضرورت په وخت کې یې په ډېره مهرباني ور اصلاح کوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتانه مشران باید همیشه پر کشرانو شفقت او مهرباني وکړي .

20: د پښتنو د اتفاق په اړه:

دمځکې پرمخ دانسانانو د پیدا ښت د وخت راهیسې یوې قبلې پر بلې قبیلې ، یوه قوم پر بل قوم یا یوه سلطنت پر بل سلطنت تعروضونه او حملې کولې د مغلوب قوم هر څه به د غالب قوم دخوا چور او چپاول کیدل ، نو د دې دایمي خطر څخه د نجات په خاطر دهغه وخت د پښتنو مشرانو د پښتون ملت د دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، استقلال ، ملي حاکمیت ، مځکنۍ بشپړتیا ، ملي نوامیسو او ملي

ګټو د دفاع په خاطر پښتون ملت د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د همیشني اتفاق او اتحاد لوري ته را بللي دي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته د پورته ذکر شوو ملي ارزښتونو د دفاع په خاطر سپارښتنه کوي چې همیشه په اتفاق او یو متي اوسي .

د اتفاق لفظ یو ډېر ښه لفظ دی او د ډېرو ښو صفاتو ډک لفظ دی .

د اسلام مقدس دین او نورو پر واحد خدای(ج) باور لرونکو ادیانو هم په خپل وار خپل پیروانو ته دا هدایت او سپارښتنه کړې ده چې په خپلو منځو کې په اتفاق وا وسي .

د یوې کورنۍ د غړو ترمنځ اتفاق د کورنۍ د ټولو غړو په ګټه دی ، کومه کورنۍ چې په اتفاق ده هغه د کور ، کلي او قوم په سطحه د احترام وړ کورنۍ بلل کېږي ، همدارنګه د یو قوم د غړو ترمنځ اتفاق د ټول قوم په ګټه دي او د یو ملت د غړو ترمنځ اتفاق د ټول ملت په ګټه دي .

هغه ملتونه چې په اتفاق دي یعنې ملي وحدت یې تامین دي هغوی په سیاسي ،اقتصادي او ټولنیزو چارو کې خپلواک ، ارام ، اباد او د نورو ملتونو سره سیال ملتونه دي .

اوس دي سوال ته را ګرځو چې د ملت په سطحه اود یو قوم په سطحه اتفاق او وحدت څرنګه منځ ته راتللای شي ؟

په ملي سطحه اتفاق راوستل هم ملت سازۍ ته ورته یوه پروسه ده ، د ملي اتفاق د راوستلو لپاره باید ځنې داسې مشترک سیاسي ، اقتصادي ، نظامي ،تاریخي ، دیني ،ایډیالوژیک او داسې نور مشترک مادي او معنوي ارزښتونه او ګټې مطرح وي چې د یو ملت د بیل بیل هویت او نسلي ریښې لرونکي پر ګني پر یو واحد مرکز راټولیدو ته را بولي ، او ملي اتفاق یا ملي وحدت منځته راولي .

د ملي اتفاق یا ملي وحدت د تامین لپاره په هر هېواد ،هر قوم او هر ملت کې بیل بیل میتودونه او لاري چاري په بیلو بیلو تاریخي ،اقتصادي ،اجتماعي ،سیاسي او داسې نور مشخصو حالاتو او شرایطو کې په کار اچول کېږي ، تر څو خپل مشخص هدف یاني د ملي وحدت تامین ته ورسیږي .

خو که د پورته ذکر شویو مشخصو حالاتو او مشخصو میتودونو څخه یو هم کم وي او یا پر مناسب وخت استفاده ځني ونشي نود ملي اتفاق یاني ملي وحدت د تامین پروسه سمه سر ته نه رسیږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتنو د اتفاق لپاره تقريبا څوخاص نقاط چې ديو فرمول حيثيت لري وضع شوي دي .

دمثال په ډول لوي خوشحال بابا د پښتون ملت طبعي ټولنيزجوړښت په خپل يوه لنډ شعر کې داسې ځای کړيدی اوهغه داسې وايي :

چې دستار تړي هزار دي * د دستار سړي په شمار دي .

خوشال بابا په خپل دې لنډ خو معنی داره شعر کې د پښتنې ټولنی داخلي جوړښت په ډير ښه اوډير لنډ ډول تشريح کړيدی .

دخوشال بابا د شعرمطابق د پښتنو په ټولنه کې څو محدودمشران د شملي او دستار سړی بلل کيږی .

ددستار سړی څوک دی ؟

په يوه ولايت يا يوه قوم کې چې د غړو شمېر يې د لکونو په شاوخوا کې وي ، ددې لکونو پښتنو څخه هر پښتون چې د پښتو او پښتونولي د قانون عملا پيرو وي ،هغه کس دپښتنو په منځ کې د ستر شخصيت ،عزت او وقار خاوند بلل کيږي ، ولس يې خبرو ،مشورو او فيصلوته په احترام او درنښت قايل وي ،دپښتنو په منځ کې داسې کسانو ته د دستارسړي ويل کيږي .

دا په لکونو پښتانه خپل پر يو محدود شمېر مشرانو چې ددستار او شملي کسان بلل کيږي پوره باور او اعتماد لري نو ځکه د هغوی د خوا شوي هري فيصلي ته د زړه د کومي په قدر اواحترام ګوري .

بله خبره داده چې د پښتون ستر ملت غړي ټول يو دبل سره د ويني شراکت لري او دا ستر ،نه ماتيدونکي او دتاريخ تر سختو ازمايښتونو بريالي راوتلي ملت د ويني د شراکت پر اساس جوړشوي دي .

پښتانه يو دبل سره وړي خوابدی لري خو کله چې د پښتون ملت د ګټو خطر منځته راشي نو بيا هر رښتني پښتون د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس خپل شخصي اختلافات يو طرف ته ايږدي او ټول اوږه پر اوږه د پردي د ښمن په مقابل کې دريږي .

پښتانه د خپل منل شوو شمله ورو مشرانو داسې اطاعت کوي لکه د نړۍ په عصري نظامي فوځونو کې چې يو سرباز د يو جنرال اطاعت کوي ، دا ځکه چې هر رښتني پښتون د پيدا ښت څخه فطرتاً يو نظامي او يو سپاهي پيدا شوي دي .

د پښتون ملت د اتفاق لپاره د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د قومونو څو د دستار سرې په يوه جرګه کې سره راټوليږي او د دوی د فيصلي پر اساس د ټول پښتون ملت ملي اتفاق او ملی وحدت منځته راځي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتون ملت د کورنيو ، قومونو او ملت يوالي د نړۍ تر بل هر قوم او ملت اسانه دي ،خو شرط يې دادي چې دا د ملي اتفاق پروسه د پښتو او پښتولي د قانون يعنې د پښتنو د ملي روح او فطرت مطابق پر مخ ولاړه شي او دا پروسه موږ داسې خلاصه کوو .

الف: د پښتو او پښتونولي قانون پښتنو ته سپارښتنه کوي چې د کورنۍ د سطحي نيولي بيا د ستر پښتون ملت تر سطحي بايد په اتفاق واوسی ،ځکه چې دا يوالي او اتفاق په هره سطحه د پښتنو ګټې ساتي .

ب: د پښتون ملت جوړښت د وينې پر شراکت شوي دي ، دداسې ملت د غړو ترمنځ د ملي اتفاق او ملی يوالي منځته راوستل ترهغو ملتونو ډېر اسانه دي چې د ويني پر شراکت نوي جوړ شوي .

ج: د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتنو د منځه د دستار د سرو د څو جرګو په نتيجه کې د ټول پښتون ملت ملي اتفاق او يوالي منځته راتلای شي .

د پښتنو د اتفاق ،جرګو او پښتو ژبې په باره کې د پښتو د غزل پلار حمزه بابا داسې وايي:

تل به پر لار د ميړنو سره ځم
يمه پښتون د پښتنو سره ځم
وايي اغيار چې ددوزخ ژبه ده
زه به جنت ته د پښتو سره ځم

پـــــــام کــــــــــوه زه هغــــــــه نظـــــــــر نــــــــــه يمــــــــه
چـــــــې بــــــــه پـــــــــه دود د ســــــــــپيلنو ســـــــره ځـــــــم
خـــــــو چــــــې راغونـــــــډ پـــــــريـــــــو مرکزيــــــــې نـــــــه کـــــــړم
هـــــــــري تپــــــــــي تـــــــــه د جرګــــــــــو ســـــــره ځــــــم

که نن هم د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتون ولس يو الي منځته راشي ، نو ټول پښتون ملت به په ملي ګټه او تاوان کې د خپل حق په اندازه ځان شريک و بولي ،او د پښتنو د مشرانو د خوا د هري فيصلي اطاعت او ملاتړ به په ورين تندي وکړي ،اودا پاشلي او د پرديو دغلامۍ په کړيو کې بند غلام او مظلوم پښتون ملت به يو ځل بيا دا توان پيدا کړي چې خپل ځان او ګرانه پښتونخوا د پرديو د غلامۍ څخه ازاد کړي .

پښتانه به بيا په دې منطقه کې يو ستر پښتني دولت ايجاد کړي او خپل هغه د لاسه تللي برم ، شان او شوقت به بيا لاسته راوړي ،پښتون ملت به بيا د همسايه ګانو او نړۍ سره سيال شي ، او د پښتنو دا د غلامۍ ، مريتوب ، ذلت ، زلالت او مظلوميت ژوند ته به د پاي ټکي کېږدي .

د پورته تشريحاتو څخه په لنډ ډول دا نتيجه اخستل کېږي چې:

د پښتون ملت تل پاتې ملی اتفاق او ملی يو الي تنها هغه وخت ښه ممکن دي چې د پښتنو دا اتفاق او ملی يو الی د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس منځته راشی.

د پښتو او پښتونوالی د قانون پر اساس د پښتنو د ستاردسړو په ملاتړ او اتفاق د ټول پښتون ملت تل پاتی ملی وحدت تامينيدا شی.

21 : په پښتنو کې د نفاق په اړه:

پښتو او پښتونولي په وارو وارو پښتنو ته حکم کوي چې د نفاق او ځانځانۍ څخه په کلکه ځانونه وژغورئ چې دا عمل د پښتنو د بربادۍ او بد بختۍ سبب کېږي .

کله چې هم د پښتنو دښمنانو موقع پیدا کړیده نو د پښتنو غلامۍ او د پښتونخوا واشغال ته يې ملا تړلې ده .

د پښتنو دښمنانو ته دا ښه معلومه ده چې د پښتنو فطرت یعنې پښتو او پښتونولي همېشه پښتانه د اتفاق او اتحاد لور ته رابولي ، که پښتانه په اتفاق وي نو د هغو د غلامۍ امکان د صفر سره برابر دي ، نو په دې اساس هغوی د ډول ډول نیرنګونو څخه کار اخلي چې لمړي پښتانه د خپل فطرت یعنې پښتو او پښتونولۍ څخه خلاص کړي ، بې فطرته پښتانه بیا ډېرپه اسانه خطا ایستل کیدای او بې اتفاقه کیدای شي .

کوم وخت چې د پښتنو څخه پښتو او پښتونولي یعنې ددوی د پښتونوالي بېلونکی جوهر او فطرت ولاړشي ، دا بې فطرته پښتانه بیا د پسونو د رمې په شان په ډېره اسانۍ هر خپل او پردی پر هره لور بیولای شي .

کله چې د پښتنو دښمنان پر دې قادر شول چې پښتانه د پښتو او پښتونولي څخه لیرې کړې ، نو په دې وخت کې د پښتنو د بې اتفاقۍ لپاره د هر شیطاني چل او نیرنګ څخه کار اخلي .

د مثال په ډول: د پښتنو دښمنان ځیني پښتنو ته وايي چې تاسو دراني یاست ،نورو ته بیا وايي چې تاسو غلجي یاست ،بل بیتني او بل کرلاڼي کړي . . .

کله بیا د پښتنو دښمنان پښتانه پر سیمو سره ویشي ،څوک د شرق پښتانه کړي ،څود غرب ،څوک د جنوب او نور بیا د شمال پښتانه بولي .

د پښتنو دښمنان د پښتنو یوه پښه د بلې پښې پر ضد استعمالوي او د جنوب پښتانه د شمال او د شرق پښتانه د غرب پر ضد استعمالوي .

کله خو د پښتنو دښمنان مستقیما په خپله دا شیطاني کارا نجاموي ،مثلا د پاکستان ،ایران او شوروي استخبارتو خو مستقیما پښتانه د دراني او غلجي په نومونو یو د بل پر ضد استعمالول .

د پښتنو دښمنان ځیني وختونه بیا د پښتنو په منځ کې د خپلو غلامانو په واسطه د پښتنو بې اتفاقۍ ته لمن وهي .

د پښتنو دښمنان د خپل کار د بریالیتوب په خاطر لومړیي د پښتنو د ځینو موثرو قشرونو د منځه یو شمېر جاسوسان د ملا ، پیر ، خان ، ملک ، روشنفکر سرمایدار ، سیاستمدار او داسې نورو په نومونو استخداموي ، دا د پردیو پښتانه جاسوسان بیا د پښتنو په منځ کې د خپل بادارانو د پلان مطابق ، ددراني ،غلجي ،جنوبي وال ، مشرقیوال ، شمالیوال په نوم پښتانه یو د بل پرضد استعمالوي .

ددې لپاره چې په پښتنو کې د پښتو او پښتونولي عالي ترین اسلامي او نساني ارزښت او جوهر کم کړي ، نو د پښتنو دښمنان کوښښ کوي چې د پښتو او پښتونولي پر ځای د دوی د بادارانو د خوا تراشل شوي استعماري نظریات د خپل جاسوسانو په واسطه په پښتنو کې معرفي او خپروي .

د پښتنو د دښمنانو جاسوسان د خپل بادارانو په امر او دستور د هغو د استخبارتي سازمانو دخوا ډیزاین او تراشل شوي استعماري نظریي (اسلامی هېوادونه په خپل منځ کې سرحدنه لري ، اسلامي یوالي ،اسلامي خلافت ، د شریعیت انفاذ ، اخوانیزم یا اخوان المسلمین ، وهابیزم ،سلفي اسلام ، کمونیزم ، دموکراسي ،ملت سازي ،اسلامي جهاد او داسې نور . . .) د پښتنو په منځ کې تبلیغوي .

دپښتنو دښمنان غواړي چې د پښتو او پښتونولي دعالي اسلامي او انساني نظر پر ځای دا پورته استعماري نظریات د پښتنو په منځ کې رواج کړي تر څو پښتانه د خپل فطرت یعنې پښتو او پښتونولي څخه راوګرځوي .

کله چې پښتنو خپل فطرت یعنې پښتو او پښتونولي داعالي ترین اسلامي او انساني جوهر پرېښود او د استعماري نظریو پر لارو روان شول ،نو پښتني اتفاق یې د منځه ځي او په بیلو بیلو نومونو پر بیلو بیلو ډلو ویشل کېږي ، ضعیفه کېږي او بالاخره د پردیو د خوا په خپل هېواد کې غلامان کېږي .

د پردیو هغه پښتانه جاسوسان چې د خپلو بادارانو په امر د پردیو استعماري نظریې په پښتنو کې خپروي د ځان لپاره یو څو پیسې اخلي او د څو پیسو په مقابل ټول پښتون ملت د پردیو غلام کوي .

مورږ وینو چې په تېرو دېرشو کلنو کې د پردیو استخباراتي سازمانو له خوا تراشل شوو نظریو پیروۍ ستر پښتون ملت پارچه پارچه کړی،پر وروورو دښمنو ډلو یې سرو وویشی،کمزوی یې کړی او په

نتجه کښې ستر تاریخي پښتون ملت د شوروي ، پاکستان ، ایران او داسې نور هېوادونو غلام کړل شو .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته لارښونه کوي او هغوی دې ته متوجه کوي ، هر هغه څوک ، په هر مقام او د ټولنې په هر قشر پورې چې اړه ولري ، چې په هر نوم د پښتنو ترمنځ نفاق راولي هغه کس د پښتنو ازلي دښمن دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتانه دا پښتني دنده لري چې غدار، ملت پلورونکی او هیواد پلورونکی افراد او اشخاص د خپل منځ څخه د پردیو دجاسوسانو او د پښتون ملت د دښمنانو په نوم وباسي او د خپل پښتون ملت د بې اتفاقۍ مخه ونیسي .

لوی احمد شاه بابا د پښتنو د یوالي په باره کې داسې وایي:

قافله د عشق راغلې د کوم خواده
پر زړګي باندي مې شپه کا څه غوغاده
ټول یو دي که غلجي که ابدالي دي
ښه هغه چې یې د زړه ښیښه صفا ده
چې عمل یې د نیکۍ وي مېړه هغه
که اغوستي یې ګدله د ختماده
پښتانه دي ټوله لاس سره یو کاندي
چې غزا مو پرهر لوري شو خواده
بې زحمته راحت چېري مونده نشي
د احمد ځکه پر هر لوري غزاده

مولوي عبدالحمید پښتنو ته د یوالي د نصیحت په دود داسې وایي:

بس دافخر راته بس دی چې پښتون یم
فرق یې نشته که بارک یم که زاخېل

دا اسلام دمقدس دین او د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دا د هر رښتیني پښتون پښتني دنده ده چې د پښتنو په منځ کې د پردیو جاسوسان او پښتون ملت ته غداران په هر مقام کې چې وي کشف او د لندو سپیو په شان یې د پښتنو د منځه وباسي .

دا د هر رښتني پښتون وظیفه ده چې د پښتنو په منځ کې د پردیو جاسوسان رسوا کړي .

داد هر رښتني پښتون پښتني دنده ده چې د پردیو د جاسوسانو هغه پلانونه شنډ کړي چې غواړي پښتانه بې اتفاقه کړي او د غیري پښتنو اطاعت او غلامۍ ته یې وهڅوي .

22: د دیانت ، پاکي او ایمانداري په اړه:

پښتون ملت د پښتونخوا په پاکه خاوره کې داسې په پاکۍ او ستره ګۍ ژوند کوي لکه څنګه چې یې د ښکلی پښتونخوا آب او هوا پاکه او سپېڅلې ده .

د پښتو او پښتونولي قانون پښتنو ته سپارښت کوي چې په ورځني ژوند کې با دیانته ، پاک او ایمانداره واوسي ، ځکه چې د دې درو مهمو صفاتو درلودل د انسان شخصیت ته په ټولنه کې تبارز او اعتبار ورکوي .

دین داري ،پاکي او ایمانداري د پښتو او پښتونولي د قانون د ډېرو مهمو اصلونو څخه دي نو ځکه پښتانه فطرتا دینداره ، پاک او ایمانداره خلک دي .

مونږ په لاندي ډول د پښتو او پښتونولي دا دري زرین اصول لږ په تفصیل سره تشریح کوو .

23: د دینداري په اړه:

پښتون ملت د خپل اوسېدو د محیط په لحاظ نه ، بلکې د خپل فطرت په لحاظ د نړۍ د دین پالونکو ملتونو د جملې څخه یو ډېر زیات دین پروره ملت دی .

د پښتو او پښتونولي یو اصل دادی چې هر ریښتنی پښتون باید هرو مرو ښه دیندار او د خپل دین پر اصولو پابند و اوسي .

مورږ د دې کتاب په وړاندینو فصلونو کې ولوستل چې تر تاریخ وړاندې زمانو کې پښتنو د زردشت ایین که څه هم الهي دین نه وو منځته راوړی ، ترهغه وروسته یې بودایي دین قبول کړی او د هغه د پرمختګ لپاره یې ډېرې هلې ځلې وکړې چې ژوندی مثال یې په بامیانو کې د بودا ستړې مجسمې وې .

کله چې د اسلام دین ظهور وکړ نو د پښتنو پاچا یا مشر شنسب د یو لوی هیئت سره کوفې ته د مسلمانانو خلیفه حضرت علي (35-40هه) ته ورغی او د اسلام د دین په باره کې یې معلومات څنې ترلاسه کړل ،کله چې شنسب پښتونخوا ته راوګرځېد نو دا معلومات یې د پښتنو د یوې لویې جرګې سره چې د پښتنو د قومي او مذهبي مشرانو څخه جوړه شوې وه شریک کړل .

کله چې د پښتنو قومي او مذهبي مشرانو د اسلام د مقدس دین په باره کې معلومات ترلاسه کړل نو د پښتنو لویې جرګې د رایو په اتفاق د اسلام مقدس دین په دې خاطر قبول کړ چې (99٪) د پښتنو د فطرتي قانون یعنې پښتو او پښتونولي سره برابر وو .

که مورږ د اسلام تاریخ ته نظر واچوو نو د دنیا ټول قومونه او ملتونه حتی د مکې قریش هم په توره مسلمانان شوي دي ، خو د پورته معلوماتو څخه دا ثابتېږي چې پښتانه د دنیا د نورو قومونو او ملتو په شان په توره ندي مسلمانان شوي بلکې د خدای(ج) په مرسته او مهربانۍ او د جرګې په فیصله مسلمانان شوي دي .

پښتنو چې کله هم کوم دین منلی دی پر هغه باندې ټینګ او پابند پاتې شوي دي ، د هغه دین د خپرېدو لپاره یې تر خپل توان او طاقت پورې زیاتې هلې ځلې کړیدي .

پښتنو چې کله د اسلام دین قبول کړ نو د خدای(ج) په نامه یې په خپل سر او مال غزا شروع کړه او د اټک څخه بیا تر بنګال پورې چې نن ورځ کوم مسلمانان وجود لري اکثره یې د پښتنو غازیانو د تورې

او تبلیغ نتیجه ده چې ژوندي مثالونه یې په هند کې د پښتنو پاچاهانو یعنې لودیانو ، غلجیانو او سوریانو غزاګانې او امپراطورۍ دي .

او همدارنګه په هند کې د غوري شاهانو فتوحات ، د سلطان محمود غزنوي فتوحات او بالاخره د لوی احمد شاه بابا فتوحات دي .

ددنیا تر ټولو ستر امتیاز چې خدای(ج) په خپل مهربانۍ پښتون ملت ته ور په برخه کړیدي ، هغه دادي چې خدای(ج) په خپل فضل او کرم ټول پښتون ملت سل فیصده (۱۰۰٪)د اسلام په مقدس دین مشرف کړیدي .

پښتون ملت د نړۍ یوازني ملت دي چې د خداي (ج) په مرسته او مرحمت هیڅ کافر نه لري او سل فیصده مسلمان ملت دي .

ددنیا په بل هر ملت کې غیري مسلم وجود لري ، حتي د پنجشیر په کوچني او تنګه دره او کوچني قوم کې هم د عبدالرحمان په شان کافر وجود لري .

پښتانه په خپل ټولنه کې دد ښداره انسان ډیر عزت کوی او د بې دینه انسان څخه نفرت کوي .

24: د پاکي او عفت په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون او پښتنه باید په خپل ژوند کې پاک او سپېڅلې وي .

که څه هم د پښتنو په اکثرو منطقو کې ستر او مخ پټې نشته ځینې وخت لیري او نږدې مېلمانه په یوه کور او کیږدۍ کې سره کېني.

کله کله داسې هم کېږي چې د کور نارینه په کور کې نوي خوبیا هم ځنی میلمانه او مسافر کورته راشي خو پښتني مېرمني په کور کې د نارینه د نه موجودیت په صورت کې هم مېلمه د کور څخه نه رخصتوي او د مېلمنو پوره عزت او حرمت کوي .

خو دا ټولې اړيکي نهايت پاکې او سپېڅلې وي ، که چېرې په کوربه يا مېلمه کې د ناپاکۍ حرکت وليدل شي نو بيا د پښتو او پښتونولي قانون پر متخلفينو تطبيق کېږي او دواړه وژل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانو ن په پيروي هر پښتون کس د پاکۍ او عفت په چارو کې نهايت محتاط دی او د دې سببه د پښتنو ټولنه ددنيا دپاکترينو ټولنو دجملې څخه يو ډېره زياته پاکه او با عفته ټولنه ده .

25: د ايمانداري په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس ايمانداره شخص هغه چاته ويل کېږي چې په ورځني ژوند کې ئی نظر او عمل پر رښتيا ، رښتينولۍ ، صداقت او امانت دارۍ ولاړ وي .

ايمانداري د پښتو او پښتونولي د قانون يو ډېر مهم اصل دي ،د پښتو او پښتونولي قانون هر پښتون ته سپارښتنه کوي چې بايد په خپل ورځني ژوند کې هميشه ايمانداره واوسي .

په پښتنو کې په عام ډول هغه سړي ايمانداره سړي بلل کېږي چې دهغه خبري او عمل پر صداقت ، رښتينوالي ، امانت دارۍ ، دحق څخه دفاع او داسې نورو ښو ارزښتونو ولاړ وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يو ايماندار پښتون بايد هيڅ کله د خپل ځان د شخصي ګټو ،دکورنۍ ،قومانو ، عزيزانو او دوستانو دګټو ، دنفس پرستۍ ، دښمنۍ او اختلاف په سبب د ايماندارۍ د لاري څخه وا نه وړي .

دپښتو او پښتونولي دقانون پر اساس يو ايمانداره پښتون بايد په هر وخت او هر ځای کې دررښتيا او ښه ويلو ،ښه کولو او ښه اوريدلو څخه ډه ډه ونکړي .

په پښتني ټولنه کې ايمانداره سړي د ولس په منځ کې ډېر د قدر وړ مقام لري او د ټولنې اکثريت ولس دده د ايماندارۍ په سبب ايمانداره سړي ته دزړه د کومي احترام کوي .

26: د ننګ په اړه :

علامه عبدالحی حبيبي ننګ د پښتو او پښتونولي ډېر مهم عنصر بولي او داسې وايي :

د پښتو او پښتونولۍ د قانون پر اساس د پښتنو د سياسي ، اقتصادي او ټولنيز ژوند اساس پر ننګ ولاړدي ، د دوستۍ او دښمنۍ په حالاتو کې د پښتنو د ننګ جذبات د پښتنو د ژوندون مدار جوړوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د خپل دين ، سر ناموس ، عزت ، مال ، خپلواکۍ ، ملي حاکميت ، د پښتونخوا مځکنۍ بشپړتيا ، د پښتو او پښتونولي دقانون ، پښتو ژبې او داسې نورو اسلامي ، پښتني او ملي ارزښتونو څخه په جرئت ، مېړانې او تدبير دفاع ته ننګ ويل کېږي .

ننواتي منل ، بخښنه ، پنا ورکول ، مېلمه پالنه ، بسپنه ، د مظلوم څخه دفاع او د ظالم په مقابل کې درېدل او د پښتو او پښتونولي دقانون مطابق د نورو ښو صفات درلودل ننګ بلل کېږي .

ننګ د پښتو او پښتونولي دقانون مرکزي او د ډېرو مهمو اصولو څخه شمېرل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اسا س دا د هر رښتني پښتون پښتني فرض بلل کېږي چې د خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، پښتون ملت ، پښتو ژبې ، د پښتونخوا د مځکنۍ بشپړتيا ، استقلال ، ملي حاکميت ، ملي ګټو ، ملي نواميسو او د پښتنو دنورو ټولو ديني او ملي حقه حقوق څخه د دفاع په لاره کې ننګ وکړي .

هرهغه پښتون چې د پورته ذکر شوو ارزښتونو پر دفاع ننګ نه کوي هغه کس د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس "بې ننګه کس" بلل کېږي ، د پښتنو په ټولنه کې " بې ننګه کس " ترلانده سپي لاهم بد موجود دي .

د پښتنو په ټولنه او د پښتنو په ترمينولوژي کې تر(بې ننګه) هيڅ بل بد لفظ او هيڅ بد صفت نشته چې و يو پښتون ته منسوب شي .

د پښتنو په ټولنه کې تر بې ننګه شخص ټيټ انسان هيڅ وجود نه لري .

همدا علت دي چې پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د بې ننګۍ د ننګينو اعمالو څخه بايد حتما ځان وساتي ،او پښتانه بايد د ننګ په چارو کې يو د بل سره د سر او مال په ښندنه کې سيالي وکړي .

د پښتون ملت پلار لوي احمد شا بابا خپل بچو يعنې پښتون ملت ته د ننګ او بې ننګۍ په باره کې داسې درس ورکوي:

پــــر ننــــګ مـــړ خـــو څـــه مـــړ نـــه دی د بـــې ننګـــه ژونـــد جفـــاده
لاس بــــه وانخلـــم لـــه ننګـــه چـــې پـــر ننـــګ پـــاتې دنيـــا ده

د پښتنو ستر او ننګيالی مشر ميرويس نيکه چې د پښتونوراهيسې د ننګ چارې ورته په ميراث پاتې وې او خپل خوږ ژوند يې هم ټول د ننګ چاروته وقف کړی وو ، په دې هيله يې د ژوند سره وداع وکړل چې ترمرګ وروسته هم بايد دده مزار پښتنوته دننګ کولو په باره کې الهام ورکړي .

دميرويس نيکه پرقبردا لاندې شعروليکې:

د ننــــــګ ټوټــــــه بــــــه مــــــې هــــــر هــــــډ وي
کــــه پــــس لــــه مړينــــې مــــې پــــر ګــــور راشــــې مينــــه

ميرويس نيکه په خپل دې مدبرانه فکر سره غوښتل چې د دې لارې خپل لمسو ته تر مرګ وروسته هم د ننګ او مېړانې درس ورکړي .

د توري او قلم قهرمان لوی خوشال بابا د ننګ په باره کې پښتنو ته داسې د ننګ درس ورکوي :

د افغـــــان پـــــه ننـــــګ مـــــې وتړلـــــه تـــــوره
ننګیـــــالی د زمـــــانې خوشـــــال ختـــــک یـــــم

درســـــت پښـــــتون د قنـــــدهاره تـــــر اټکـــــه
ســـــره یـــــو د ننـــــګ پـــــر کـــــار پـــــټ او اشـــــکار

کله چې خوشال بابا ، ایمل خان مهمند ، دریا خان اپریدي او نورو ننګیالیو پښتنو د مغلو د تاړاک او وحشت پر ضد د ملي مبارزې بیرغ اوچت ساتلی وو ،په هغه وخت کې بیا د ځینو پښتنو د بې ننګۍ لاره اختیار کړیوه ،د مغلو څخه یې پیسې اورتبې واخستې او د مغلو د غلامۍ شرمناک پړې یې په غاړه کې اچولې وو ،ددې بې ننګه پښتنو په باره کې لوی خوشال بابا داسې وایي:

پـــــه داهســـــې وخـــــت چـــــې وخـــــت د نـــــام او ننـــــګ دی
دا بـــــې ننګـــــه پښـــــتانه کـــــا څـــــه رفتـــــار
تنهـــــا زه پـــــه کـــــې پـــــه غـــــم د نـــــام او ننـــــګ یـــــم
یوســـــفزي پـــــه فراغـــــت پـــــه کښـــــت او کـــــار
اوس چـــــې هســـــې بـــــې ننګـــــي بـــــې ناموســـــي کـــــا
عاقبـــــت بـــــه ور ښـــــکاره شـــــي خپلـــــه چـــــار

پښتني مېرمني د بې ننګۍ څخه خپل نفرت داسې ښکاره کوي او په دې باره کې وخپل معشوق ته داسې سپارښتنه کوي:

ټوټې ټوټې په تورو راشې

د بې ننګۍ احوال دې رامه شه مینه

د میوند قهرمانه پښتنه ملالي خپل معشوق ته د بې ننګۍ څخه د ځان د ساتلو په باره کې داسې خطاب کوي:

که په میوند کې شهید نه شوې

خدایږو لالیه بې ننګۍ ته دې ساتمه

په پښتني ټولنه کې هغه څوک چې پر پښتني ننګ مړه دي د پښتنو دملي قهرمانانو په نوم یادیږي ، او د پښتون ملت په منځ کې د ابد لپاره ژوندي دي او د ابدي درناوي څښتنان بلل کیږي .

27: په غم او ښادۍ کې د شرکت په اړه:

د دې لپاره چې د پښتنو غم لږ شي او ښادۍ یې ډیري شي نو پښتو او پښتونولي پښتنو ته دا پښتني دنده سپاري چې هر پښتون باید له بل پښتون ورور سره په غم کې ځان شریک کړي ځکه چې غم په وېشلو کمیږي او هر پښتون باید د بل پښتون سره په ښادۍ کې ځان شریک کړي ځکه چې ښادي په وېشلو ډیریږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر رښتني پښتون باید د بل پښتون ورورغم او ښادي خپل غم او ښادي وبولي او په هغه کې د پښتو او پښتونولي د قانون د سپارښتونو مطابق برخه واخلي .

28: د خپلواکي غوښتنې په اړه :

پښتو او پښتونولي پښتنو ته د خپلواکۍ غوښتني درس ورکوي .

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته داورښيي چې پښتون الله پاک غلامۍ ته ندي پيدا کړي ، نو په دې اساس پښتو او پښتونولي پښتنو ته امرکوي چې پښتون بايد ازاد او خپلواک وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون بايد د غلامۍ ، مريتوب ، محکوميت ،ذلت او زلالت دژوند څخه نفرت ولري ،نو په همدې اساس پښتو او پښتونولي هر رښتني پښتون هڅوي او امر ورته کوي چې د خداي(ج) څخه بغير په نړۍ کې بل هيڅ انساني قدرت ته سرټيټ نکړي او د هغه غلامي اومريتوب ونه مني .

دپښتو اوپښتونولي د قانون پر اساس کوم پښتون چې محکوميت ،مريتوب اوغلامي ته سرټيټوي ،د هغو په مقابل کې غزا او مقاومت نکوي د هغه کس وينه پښتنه نده او هغه کس پښتون نه بلل کېږي .

ددې خبري د تصديق لپاره د ميرويس نيکه د هغه تقرير څو جملي را اخلو چې ميرويس نيکه د ګرګين تر وژلو وروسته په قندهار کې د پښتنو ملي جرګې ته کړي وي .

د "مانجي " د جرګې د فيصلي پر اساس چې د پښتنو د سترو مشرانو ميرويس نيکه ،سيدال خان ناصر ،بابوخان بابي ،بهادرخان ،پيرمحمد مياجي هوتک ،يوسف خان هوتک ،عزيزخان نورزي ، ګل خان بابر ،نورخان برېڅ ،نصروخان الکوزي ،د ميرويس نيکه ورور يحيي خان ،دميرويس نيکه وراره محمد خان او يونس خان کاکړي په ګډون جوړه شوي وه ، د خپلواکۍ د اعلان وثيقه پکښې امضا شوي وه ، دهغي جرګې د فيصلي پر اساس څه موده وروسته پښتنو ګرګين وواژه او د قندهار ښاريې ونيوي .

ميرويس نيکه دظالم ګرګين تر قتل وروسته د خپلواکو پښتنو د ملي جرګې په وړاندې دخپلواکۍ په پلوې يو اوږد تقريروکړي ،د ميرويس نيکه د دې تاريخي تقريرڅخه څو جملي موږ دلته د پښتنو د خبرتيا لپاره را نقلوو .

دا لاندې څو جملي د ميرويس نيکه دتقريرڅخه را اخستل شويدي :

(...اي پښتنو که تاسوله ماسره يو شي او زما ملا وتړي نو د خپلواکۍ بيرغ به هسک وساتو ،پرې به نه ږدو چې بيا د پرديو د مريتابه کړۍ زموږ په غاړه کې ولويږي .

هغه کسان چې د پرديو مريتوب مني ، مورږ له هغو سره هيڅ اړه او خپلوي نه لرو ، او نور دې زموږ په هېواد کې نه اوسي...)

پښتو او پښتونولي پښتنو ته د ازادۍ ،حريت او عزت درس ورکوي او په عين حال کې پښتانه د بل چا د غلامۍ کولو څخه هم منع کوي .

خوشحال بابا دازادۍ د قدر او قيمت په باره کې داسې وايي:

ازادي تـــــــــــر پاچاهيـــــــــــه لا تيـــــــــــــرى کـــــــــا
چـــــې د بـــــــل تـــــــر حکـــــــم لانـــــــدې شـــــــي غـــــلام شـــــي

پښتو او پښتونولي پښتنو ته د ازادۍ درس ورکوي او د ازادۍ په لاره کې يې و ميړانې ،غيرت او ننګ کولو ته رابولي ،په عين حال کې يې د ظلم او ظالم په مقابل کې و مقاوت او بغاوت ته رابولي .

پښتو او پښتونولي پښتانه پر مظلومانو او کمزورو باندې و ترحم او مهربانۍ ته هڅوي .

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته حکم کوي چې پښتانه بايد د جنګ په ډګر کې ښه توريالي او زړور جنګيالي وي ، خو د بري په وخت کې بايد مغروره نشي او د مغلوبينو سره دې د بخښني او ترحم څخه کار اخلي .

29:د پښتونخوا يا افغانستان سره د مينې په اړه:

د پښتنو لپاره د اسلام د مقدس دين پر اساس د مځکې پر مخ درې مقدس مقامونه وجود لري چې په لاندې ډول اشاره ورته کيږي .

١ : کعبه شريفه:

الحمد الله پښتون ملت سل فيصده مسلمان ملت دي ، دمسلمان پښتون ملت د پاره کعبه شريفه دځمکي پر مخ ترټولو مقدس ترين مقام دي ځکه چې د اسلام د مقدس دين پر اساس او د پښتنو په نظر دا مقام د خداي (ج) کور دي .

کعبه شريفه د الله پاک په امر د مکي مکرمي په خاوره کې حضرت ابراهيم عليه السلام د خپل زوی حضرت اسمعل عليه السلام په ملګرتيا اباده کړيده .

۲ : مدينه منوره:

د پښتنو لپاره دوهم مقدس مقام مدينه منوره ده چېري چې د اسلام پيغامبر حضرت محمد مصطفي هجرت کړيوو او د هجرت په ديار کې يې په مدينه منوره کې رحلت وکړي ،په مدينه منوره کې د نبې کريم (ص) ارام ګاه ده ،او په مدينه منوره کې د اسلام لومړنيي مسجد (نبوی مسجد)اباد شوي دي .

۳ : بيت المقدس:

د پښتنو لپاره دريم مقدس مقام بيت المقدس ياني د مسلمانانو لومړني قبله ده .

۴ : پښتونخوا :

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتونخوا پاکه خاوره هم دپښتنو د پاره مقدسه خاوره ده ،ځکه چې د پښتونخوا پاکه خاوره د زرګونو کلونو راهېسې د پښتنو د باعزته او با غيرته پلرونو او نيکونو مدفن او د پښتنو دعزت مسکن دي .

د پښتونخوا په پاکه او خپلواکه مقدسه خاوره کې د پښتنو د مړو او ژونديو قدر او عزت خوندي دي .

د پښتونخوا د پاکي او د محبته ډکي تودي غيږي څخه ليری دنړی په هر ګوټ کښې چې وی د پښتنو مړي او ژوندي بې عزته ،بې حرمته ، بې قدره ،بی وطنه او مسافردي .

د پښتونخوا مقدسه خاوره دامو او اباسین ترمنځ بیا د نړۍ د بام یاني د پامیرد غرونو څخه دعربو ترسمندر پورې پرته سیمه ده .

د پښتونخوا پاکه خاوره د هر پښتون ازلي او دایمي دعزت مسکن او مدفن دي .

د پښتونخوا مقدسه مځکه د زرګونو کلونو راهیسې د پښتنو د ننګیالو ، توریالو اوباعزتو نیکونو او پلرونو مسکن او مدفن دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتونخوا مقدسه خاوره د پښتون ستر ملت مور او ناموس دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دا د هر رښتني پښتون او پښتني اسلامی ،ملی او پښتني فرض بلل کېږي چې د خپل ننګیالیو او توریالیو نیکونو او پلرونو د مقدس مسکن او مدفن ، د خپلې ګراني مور او ناموس یعنې پاکې پښتونخوا څخه د خپل مال او سر په قیمت دفاع وکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتونخوا مقدسه خاوره د پښتنو ناموس دي او د ناموس څخه د فاع د هر رښتني پښتون اسلامي ، پښتني او ملي فرض دي .

پښتنو هم د تاریخ په اوږدو کې خپل دا پښتني فرض په ډېره ایمانداری او جانبازۍ سره سر ته رسولې دي ،همدا علت دي چې نن د پښتونخوا پاکې خاورې ته د نړۍ د امپراتوریو هدیره ویل کېږي ، یعنې دا چې پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د خپل هېواد د مځکنۍ پشپړتیا څخه همیشه په ډېر شجاعت ، میړانه او سرښندنه دفاع کړیده او هر یرغلګر چې پر پښتونخوا یې یرغل کړیدي نو د پښتونخوا د توریالیو او ننګیالیو بچو یعنې پښتنو د توري په وړاندي پرګونډو شوي دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون باید د پښتونخوا پاکې خاورې ته د خپل ناموس په سترګه وګوري او دفاع یې خپل پښتني فرض و بولي .

پښتانه په یومتل کې داسې وایي : (مال تر سر جار او سر تر ناموس جار) .

پښتونخوا دپښتنو ملي ناموس دي ،دپښتو او پښتونولي دقانون پر اساس ناموس د هیچا سره په فیصدي نشي شریک کېدلای.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتانه بايد تر خپل ملي ناموس په ډېره ميړانه مال او سر جار کړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتونخوا د مځکنۍ بشپړتيا څخه دفاع د پښتنو ملي ،اسلامي او پښتني فرض بلل کېږي .

30 : د مثبتې سيالۍ په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته لارښونه کوي چې د کور ، کلي او قوم په کچه يو له بل سره د ښو او مثبتو اعمالو په انجام کې مثبته سيالي وکړي او په عين ډول د يو ازاد او خپلواک ملت په حيث خپل ځان د نورو ملتونو سره د سياسي ، اقتصادي او ټولنيز پرمختګ په ساحو کې سيال کړي ، لکه د پښتو يو متل چې وايي:

(سيال چې تر سيال پاتې شي غوږ يې د پرې کېدو دی .)

پښتو او پښتونولي پښتانه هڅوي چې د خپل ځان ،کورنۍ ، قوم او ملت د دروندوالي ، عزت ، سيالۍ او باداري لپاره سخت زيار او زحمت وباسي ، او په دې لاره کې يو د بل سره مثبته سيالي وکړي ،او په دې مثبته سيالي کې د مال او سر د قربانۍ څخه ډډه ونکړي .

31 : د ځان د عزت او لوړ همتۍ په اړه:

د ځان عزت او لوړهمتي د پښتو او پښتونولي د قانون يو مهم اصل دي .

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته لارښونه کوي چې د ژوندون په سختو حالاتو کې د ځان د عزت ، لوړهمتۍ ،صبر ، تحمل ، قناعت او حوصلي څخه کار واخلي ،خپل لوړهمت دلاسه ورنکړي ،هغه شرطونه ونه منۍ چې په منلو يې ستاسو عزت ته تاوان رسيږي ،په هر ډول سختۍ کې وارخطا نشي ،سختيو ته تسليم نشي او داسې نور .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د ژوند د هر ډول ناخوالو پر ضد په لوړ همت او متانت مبارزه او مقاومت کړي .

خوشحال بابا پښتنو ته د لوړ همتۍ په باره کې داسې درس ورکوي:

که فلک دې د زمري په خوله کې ورکړ
د زمري په خوله کې مه پرېږده همت خپل

پر دنیا د ننګیالي دې دا دوه کاره
یا به وخوري ککرۍ یا به کامران شي

هر هغه څوک چې د ژوند او یا د دښمن سختیو ته تسلیم شو ،هغه کس د تسلیمیدو سره یو ځای خپل لوړ همتي بایلي او په ټولنه کې د هغه ټولو مادي او معنوي امتیازاتو ، عزت او حرمت څخه محرومیږي کوم چې په ټولنه کې یو لوړ همته او باعزته شخص ته ورکول کېږي .

د انسان عزت د هغه په لوړ همتۍ پورې مستقیم تړاو لري ، هر څومره چې یو انسان لوړ همته وي په هغه اندازه هغه شخص په ټولنه کې باعزته وي .

دون همته یا ټیټ همته شخص په پښتني ټولنه کې د هیڅ عزت او حرمت خاوند نوي او د ټولنې خاص او عام نفرت ځنې کوي .

پښتو او پښتونولي هر پښتون شخص ته سپارښتنه کوي چې په خپل ورځني ژوند کې همیشه لوړ همته اوسي تر څو په ټولنه کې ولس د عزت په سترګه درته وګوري .

پښتو او پښتونولي هر پښتون هڅوي چې په خپل ژوند کې همیشه په خپل لوړ همت خپل عزت وساتي او په باعزته ډول د ژوند کولو څخه لذت واخلي .

که د یو پښتون په ژوند کې دا دوه بنیادي ارزښتونه یا جوهره یعنی

(عزت او لذت) نوي نو دي پښتون دژوند دوام هيڅ ارزښت نه لري، دمخه ذکر شول چی په پښتنی ټولنه کښی د يو پښتون عزت د هغه پښتون په لوړ همتۍ پوری مستقيم تړاو لری ،نو په لنډ ډول داسی ويلای شو چی:

لوړهمته پښتون په پښتنی ټولنه کښی دلوړعزت خاوند بلل کيږی،او د لوړ عزت خاوند دژوند کولو څخه لذت اخلی.

په بل عبارت د يو پښتون دژوند عزت اولذت دواړه د هغه کس په لوړ همتۍ پوری مستقيم تړاو لری.

په همدې اساس پښتو او پښتونولي پښتنو ته سپارښتنه کوي چې هر رښتني پښتون بايد د بې همتۍ او بې عزتۍ تر ژوند دعزت مرګ ته ترجيح ورکړي .

په پښتني ټولنه کې لوړ همتي او عزت يو د بل سره مستقيم تړاو لري ،هر څومره چې يو پښتون د لوړ همت خاوند وي ، په هغه اندازه په پښتني ټولنه کې د لوي عزت لرونکي وي ،ددې موضوع بر خلاف هرڅومره چې يو پښتون کس ټيټ همته ،دون همته اوبې همته وي ،په پښتني ټولنه کې په هغه اندازه بې عزته اود ټولنې د خاص اوعام د خندا وړ وي .

سيد جمال الدين افغان د پښتنو د عزت په باره کې داسې وايي:

(دنفس شرافت د پښتنو قايد دې ،دوی د شرافت مرګ د بې شرفي پرژوند باندې چې د اجنبيانو تر لاس لاندې وي که څه هم د ډېر عيش ، ښو خوراکو او ښکلو سره وي غوره ګڼي .)

خوشال بابا د بې همتۍ د ژوند څخه د نفرت په باره کې داسې وايي:

مرګ د تندي په مذهب زمابهتردي*نه ژوندون ددون همتو په اوبو .

خوشال بابا د پښتنو د نفس استغنا په يو شعر کې داسې بيانوي:

د منت دارو که مرم پکار مې نه دي
که علاج لره مې راشي مسيحا هم

حميد بابا د پښتنو د لوړهمتۍ ،صبر او تحمل په باره کې داسې وايي:

وړی ترږی پروت پر خپله بوریا ښه یم
نه د تخت له پاس ناست د بل چا کره

پښتو او پښتونولي پښتون د طمع څخه منع کوي او کاظم خان شیدا د پښتو او پښتنووالي دا اصل په یو بیت کې داسې بیان کړي دي .

په صورت مې شي خولې د حیا ماتې
که و نان ته د افتاب څخه نظر کړم

پښتو او پښتونولي هر پښتون د سوال او فقر څخه منع کوي او کاظم خان شیدا د پښتو او پښتونولي دا زرین اصل په یوه شعر کې داسې بیان کړي دي .

سوال مې جوی له درافشانه نظر نه دی
صدف ورانه خپله خوله کړه په غوښتلو
دافتاب په کمند نه خېژم اسمان ته
نه ږدم بار لکه شبنم پر دوش د ګلو

32: د حق څخه د دفاع په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې هر رښتني پښتون باید د خپل دین ،سر ،ناموس ،عزت ،هېواد ،ملت ، خپلواکۍ ، ملي حاکمیت ،ملي ګټو ، ملي نوامیسو ، مال او خپل مشروع حق څخه ددفاع په لاره کې د ایثار ، قربانۍ ، فداکارۍ ،ننګ ، غیرت ، میړاني ،تکړه توب ،غښتلتوب او ښاغلتوب ښه مثال وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون باید پر حق ودریږي د ظالم او متجاوز په مقابل کې د خپل روا حق څخه د خپل مال او سر په قیمت دفاع وکړي .

33: د پښتنو د جرګې په اړه:

د جرګې تعریف:

د پښتنو دجرګې په باره کې علامي عبدالحي حبیبې داسې وایي:

پښتانه په خپل ټولنیزمحیط کې ځانته د ژوند کولو ځني خاص اصول لري .

دا اصول د پښتنو لاربولي ، د پښتنو په لار کې جرګه ، ننواتي ،بسپنه او نور د پښتو او پښتونولي دودونه داسې ټینګ دي چې ټول پښتانه یې مني .

جرګه د پښتنو قانوني اوټولنیز نظام دي چې ددوی پر اصولي عقلانیت دلالت کوي او اقتصادي نظام یې د بسپني تر قانوني کنترول لاندي راولي .

جرګه د پښتني ټولنې د طبعي مشرانو ،دشملي او د دستار د سړو هغه ټولنه ده چې دضرورت په وخت کې د کلي ، ولسوالۍ ، ولایت ، قوم او هېواد په سطحه د مختلیفو موضوعاتو د حل او فصل لپاره د یو معین وخت لپاره راټولیږي ، کله چې یې دورته سپارل شوو موضوعاتو د حل لپاره فیصلي وکړي بیا رخصتیږي .

د جرګې غړي د پښتني ټولنې طبعي مشران جوړوي چې په جرګه کې یې پرغړیتوب هیڅوک اعتراض نه لري .

د پښتني جرګې غړي هیڅ ډول مادي امتیاز او تنخوا نه لري او په جرګه کې برخه اخستل خپل پښتني دنده بولي .

جرګه د پښتو او پښتونولي د قانون یو ډېر مهم او زرین اصل دي .

جرګه د پښتنو د سیاسي ،اقتصادي ،ټولنیزو ،حقوقي او جنایي چارو د حل اوفصل هغه لرغوني دموکراتیکه پروسه ده چې د هر ډول چل ول ،فریب ،ټګۍ ،برګۍ ،رشوت ، اعمال نفوذ ، واسطي ،افراط او تفریط څخه بلکل پاکه او سپېڅلي ده .

د پښتنو جرګه د بشریت تر ټولو لرغوني او رښتني دموکراسي ده ، چې تر نن ورځي پورې د پښتنو په ټولنه کې دقبول او احترام وړ ده .

د ننني دموکراتيکي نړۍ په پارلمانونو کې ټولي فيصلي د رايو په اکثريت کېږي ، د دې سره سره چې اقليت د فيصلي دکېدو او عملي کيدو مخالف وي ، خود اقليت نظر ته هيڅ ارزښت نه ورکول کېږي او د اقليت د نظر خلاف فيصله عملي کېږي .

داکثريت د فيصلي عملي کيدل داکثريت ډله پر اقليت خپل بري ګڼي او په ډېر غرور او تکبر يې عملي کوي .

لنډه دا چې په غربې دموکراسۍ کې ټولنه د پنځوس جمع يو يا اکثريت دنظر او عمل تابع ده او داقليت نظر ته که څه هم هغه (49٪) وي هيڅ توجه نه کېږي ، او اقليت مجبور دي چې د خپل ارادي خلاف بې چون او چرا د اکثريت د فيصلو څخه اطاعت وکړي .

خو د پښتنو په جرګه کې ټولي فيصلي د رايو په اتفاق کېږي.

دجرګې غړي په ورځو ورځو کښېني خبري کوي او هر طرف اهسته اهسته امتيازات ورکوي تر څو د جرګې ټولي خواوي يو متفق نظر ته ورسيږي او بيا ټوله جرګه د رايو په اتفاق د جرګې پر فيصله دوعا کوي .

د جرګې فيصلي هيڅ مخالف نه لري ځکه چې د رايو په اتفاق فيصله کېږي او د جرګې فيصلي ځکه بريالۍ دي چې ټول ولس يې تر شا ولاړ وي .

موږ ويلای شو چې د پښتنو جرګه ددنيا تر ټولو لرغوني او عملي دموکراسي وه او د پښتنو په ټولنه کې نن هم قابل عمل او د ډېر احترام وړ اصل دي .

<u>که پښتانه د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق خپل پارلماني چاري دجرګې د اصل مطابق عياري کړي ، نو دوی به ددنيا تر ټولو ښه ، قابل عمل او باانصافه دموکراتيک نظام ولري ،دپښتنو د جرګې پر اصل ولاړ نظام کې به اقليت د اکثريت ترزور او جبرلاندې د مجبورۍ ژوند نه تيروي .</u>

په هغه پارلمان کې چې پښتو او پښتونولي يې د پښتنو لپاره غوا ړي په هغه کې اقليت او اکثريت نشته بلکه په ټولنه پورې مربوطې ټولي فيصلي د رايو په اتفاق کېږي ، هيڅ فيصله هيڅ مخالف نه لري او د جرګې د هري فيصلي برياليتوب حتمي دي ځکه چې ټول ولس يې ملا تړ کوي .

په جرګه کې بايلونکي نشته دواړي خواوي ګټونکي دي ځکه چې د جرګې پر فيصله دواړي متخاصمي خواوي په خپله خوښه او رضا د قبولۍ دعا کوي او دواړي خواوي د جرګې د فيصلي په عملي کيدو ځانونه مکلف ګڼي .

34: د جرګې تاريخ:

څرنګه چې ددی کتاب په پورته فصلونو کې ذکر شول پښتانه د پخوانيو اريايانو د نسل څخه دي چې دامو او اباسين په منځ کي يعنې پښتونخوا کې د زرګونو کلونو راهيسې ميشت شوي دي .

هغه اريايې قبايل چې نور هيوادونو ته مهاجر شول د نوي ځايي جغرافيايې اقليم او د بومي اوسيدونکو خويونو ،اخلاقو ، نفسياتو ،دژوند کولو طريقو او افکارو حتما دنوو راغليو مهاجرو پر خويونو ، اخلاقو ، نفسياتو ،دژوند کولو طريقو او عمومي افکارو هم تاثيرات درلودل .

مګر د پښتون بابا اولاد هيڅ لوري ته هجرت ونکړي ،او ټول ديوي کورنۍ په حيث د پښتونخوا په سخت طبعيته ځځکه او لوړو غرونو ،درواو د ښتو کې ميشت پاتې شول .

په پښتونخوا کې د پښتنو سره بل داسې بومي او يا مهاجر قوم نه اوسيدي چې پښتانه د هغوی د افکارو ،اخلاقو ، نفسياتو اودژوند کولو دطريقو څخه متاثر شوي واي .

دپورته دلايلو پر اساس موږ ويلايشو چې جرګه سوچه د پښتنو دود دې ، او پښتنو دادود د بل قوم څخه ندي کاپي کړي ،بلکې د خپل اريايي نجيبو پلرونو او نيکونو څخه په ميراث ورته پاتې دي .

څرنګه چې جرګه د پښتو او پښتونولۍ د لرغوني قانون يو مهم اصل دي ، نو دجرګې دود په پښتنو کې دومره لرغوني دي لکه څومره چې د پښتو او پښتونولۍ قانون په پښتنو کې لرغونتوب لري .

دا ښکاره خبره ده چې د پښتونخوا د پاکي خاروي جغرافيې ، پاکي اب اوهوا ، لوړو غرونو ،شنودرو ،پراخو د ښتو او ځپانده سندو به د پښتنو پر روح او جسم پوره تاثير کړيوي .

د پښتونخوا پاکي اب او هوا او سختي جغرافيي پښتانه ښايسته، قوي هيکله ،روغ ،زړور، متين، مېلمه پال، ازادي خوښونکي، زحمت ګالونکي، زيرک او دداسې نورو ښو صفاتو لرونکي کړي دي ، هغو يې پر خپل فطرت يعنې پښتو او پښتونولي لانور ټينګ کړي دي .

لکه څنګه چې موږ په وړاندي فصلونو کې وويل چې پښتو او پښتونولي د پښتنو فطرت دي ،او دامو هم ذکر کړل چې جرګه د پښتو او پښتونولي د قانون يو مهمترين اصل دي نو په دې اساس موږ ويلای شو چې د جرګې مهم دود هم په پښتنو کې د پښتو او پښتونولي د قانون په شان لرغونيتوب لري او دجرګي مهم دودهم پښتنو ته د خپل اريايې نجيبو پلرونو څخه په ميراث پاتې ده .

35: د جرګې د اهميت په اړه:

د پښتنو په ورځني ټولنيز ژوند کې جرګه د ډېرزيات اهميت او ارزښت وړ اصل دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس جرګه د پښتني ټولنې هغه د قبول وړ قانون دي چې پښتانه په خپل ورځني ژوند کې ورپيښ سياسي ،اقتصادي او ټولنيز مشکلات ، اقتصادي او جنايي منازعات او معاملات د هغه پواسطه داسې په مناسب او عادلانه ډول حل او فصل کوي چې د ټولو پښتنو لپاره د قبول وړوي .

جرګه د پښتنو د پاره دډېر زيات ارزښت او اهميت وړ غونډه ده .

د خان جهان لودين په قلمي تاريخ (تاريخ سلطاني) کې راغلي دي:

کله چې به د هندوستان پښتون پاچا سلطان بهلول لودي د پښتنو سردارانو سره جرګه درلودل نو د جرګې د اهميت له رويه به د خپل شاهي تخت څخه راکښته شو او پر يو ه کمبله به د نورو پښتنو سردارانو سره کېناستې .

په دې جرګه کې سلطان د نورو پښتنو سردارانو څخه هيڅ ډول امتياز نه درلودي .

د هندوستان د ستر پښتون پاچا سلطان بهلول لودي د دې عمل څخه ښکاريږي چې جرګه پښتنو ته څومره ارزښت لري ،او د پښتنو جرګه عدالت او مساوات ته څومره ارزښت ورکوي .

د پښتنو په جرګه کې پاچا او فقیر د جرګې د غړو په وړاندي پر یوه تغر کښني او د خپل حق په دفاع کې په پوره ازادي بیان کوي او د جرګې څخه عدالت او انصاف غواړي .

د پښتنو په جرګه کې اشتراک کونکي مساوي او برابر حیثیت لري ، که د پاچا او د فقیر ترمنځ دعوه وي نو دواړه به په مساوي ډول د جرګې پر تغر کښني جرګې ته به خپل د حق په دفاع کې دلایل وایي او د خپل حق د اثبات لپاره به په موضوع پورې تړلي دلایل او حتي متلونه جرګې ته وړاندي کوي تر څو جرګه وال پردي قانع کړي چې دي پر حق دي .

په پښتني جرګه کې پوچ او بد ویل منع دي که څوک دا کار وکړي نو جرګه مخ وراړوي او ورته وایي چې ته ملامت یې .

د پښتو او پښتونولي د قانون د جرګې اصل په حقیقت کې د عدالت د تامین لپاره بهترین ، با انصاف ترین ، ارزانترین او باسرعت ترین سیستم دي ، چې دننۍ نړۍ د متمدینو هېوادونو په عدلي سیستمونو کې هم داسې ارزانه ،با انصافه او په لږ وخت کې عدالت ولسونو ته نه رسیږي .

36 : جرګه د مشروعیت منبع ده :

په نننۍ عصري نړۍ کې چې کوم نظامونه وجود لري هر نظام د خپل هېواد او خپل ملت د ورځنیو چارو د حل او فصل لپاره قوانین طرحه کړي دي او د دولت او ملت ورځني مسایل د همدې قوانینو پر اساس حل او فصل کوي .

هغه مراجع چې دا قوانین تصویبوي او نافذوي هغو مراجعو ته د مشروعیت منابع وایي .

د دې هېوادونو اتباع هم د مشروعیت د منبع په واسطه جوړشوو او نافذ شوو قوانینو اطاعت کوي او د هغو قوانینو مطابق چې د دوی په باره کې کومي فیصلي کېږي هغه پر ځان مني که څه هم د دې فیصلو سره موافق نوي .

د پښتو او پښتونولي قانون د پښتنی ټولنی ابدی اساسی قانون دي .

د پښتو او پښتونولي قانون د پښتنی ټولنی د مشروعیت دایمی منبع ده.

دپښتني ټولنې د قوانينو ابدي مورد پښتو او پښتونولي قانون دي .

دپښتو او پښتونولی قانون دپښتني ټولنې ابدي روح او فطرت دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون د جرګې اصل پښتنو د يو داسې فرعي قانون په حيث منلي دي چې پښتانه په خپل ورځني ژوند کې ورپيښ سياسي ،اقتصادي او ټولنيز مشکلات ،جنائيي او حقوقی منازعات او معاملات د هغه پواسطه داسې په مناسب ،عادلانه ،ارزانه ،اولږوخت کې حل او فصل کوي چې د ټولو پښتنو لپاره د قبول وړوي .

په پښتني ټولنه کې په پورته ذکر شوو مواردو کې جرګه د مشروعيت منبع ده ، او هره فيصله چې د جرګې د خوا وشي ټول پښتانه يې بيله هيڅ قيد او شرطه مني .

پښتانه د کليوالي وړو منازاتو د حل څخه نيولي بيا ترملي سطحي پورې ستري ملي فيصلي هم په پښتني جرګو فيصله کوي چې ژوندي مثالونه يې د افغانستان په معاصر تاريخ کې د (کوکران او مانجي) تاريخي جرګې وي چې د حاجي ميرويس خان نيکه تر مشرتابه لاندي وشوي او هغو جرګو فيصله وکړل چې پښتانه دي د ايراني اشغالګرانو په مقابل کې د خپل استقلال په خاطر توره تر ملا کړي او د هېواد دازادي په غزا کې دي برخه واخلي .

د اد(کو کران او مانجي) د سترو تاريخي پښتني جرګو برکت وو چې ټولو پښتنو زلمو توري ترملا کړي او د خپلي توري په زور يې نه تنها خپل هېواد د ايران د اشغال څخه خلاص کړي حتي د ايران د شاهنشا تاج يې هم د ځوان پښتون پاچا عليحضرت شا محمود هوتک پر سر کيښود .

د ايراني تا ړاک ګر نادرافشارترمرګ وروسته بيا پښتانه مخور درانه مشران د قندهار د شير سرخ په زيارت کې په دې خاطر سره جرګه شول چې پښتونخوا بيا د يوه مستقل هېواد په حيث رامنځته کړي .

په دې ستري تاريخي پښتني جرګې کې د پښتنو مشرانو په نمايند ګي صابر شاه يو روحاني شخصيت د يوکشر يتيم ځوان احمد (وروسته لوي احمد شا بابا) په لنګۍ کې د پښتنو د مشر په حيث دغنم وږي دشاهي تاج په دود کښېښودل .

د پښتنو د جرګې د فيصلي مطابق ټول پښتون ملت دخپل ځوان پاچا تر شا ودريدي او دي ستر پښتون پاچا لوي احمد شا بابا لومړيي د خپل هېواد استقلال اعلان کړي او ديو کال په جريان کې يې

د پښتونخوا ټولي برخي د ايرانيانو ، دمرکزي آسيا د ازبکانو او د هند دمغولي سلطنت د اشغال څخه خلاصي کړي .

لوي احمد شا بابا د امو او اباسين ترمنځ د پښتنو ابدي او ميراثي هېواد د پرديو څخه ازاد اوداففانستان په نوي نوم يې د نړۍ په سياسي جغرافيه کې ثبت کړي .

د شير سرخ د ستري تاريخي پښتني جرګې د فيصلي پر اساس ټول پښتون ملت د لوي احمد شا بابا تر مشري لاندي يو نه ماتيدونکي پښتني لښکر جوړ کړي ، دي ستر پښتني لښکر نه تنها د پښتونخوا د خپلواکۍ د ساتلو ضمانت کاوه بلکې دا ستر پښتني لښکر په دې منطقه کې دثبات او عدالت د تامين يوازني باوري تکيه وه .

ټول هغه افراطي عناصر چې غوښتل يې د ايران کمزوري دولت تهديد کړي او په دې منطقه کې د قواوو انډول د منځه يوسي دلوي احمد شابابا په مشرتوب د پښتني لښکر د خواسخت و ځپل شول او د ګاونډي ايران کمزوري دولت د ړنګيدو د تهديد څخه وساتل شو ،دپښتنی لښکرپه زور په منطقه کې عدالت او ثبات تامين او د قواوو انډول د پښتنو په نفع د پښتنو تر کنترول لاندي وساتل شو .

پښتني فوځ د پښتونخوا په جنوب اوشرق کې د هند مغولي دولت د افغانستان پرمستعميرو(سند اوپنجاب)باندي دبلوسيدو څخه واچوي .

کله چې په هند کې افراطي سيکانو او مرهټانو د هند د مسلمانانو او مظلومو هندوانو ژوند د تهديد سر مخامخ کړي وو نو د هند د مسلمانانو او نورو مظلومانو په نمايندګي د ډهلي يو روحاني شخصيت شاه ولي ولله د پښتنو د ستر پاچا لوي احمد شا بابا څخه د يوه ليکلي ليک په واسطه وغوښتل چې د هند مظلومانو اوددوی هېواد ته د افراطي سيکانو او مرهټانو د ظلمونو څخه نجات ورکړي .

پښتني فوځ څو ځله د خپل باتور ، عادل او مدبر پاچا لوي احمد شا بابا په مشرۍ د خپل نړيوالو زمواريو د انجام په خاطر هندوستان ته سفرونه وکړل او په هغه هېواد کې يې افراطيان و ځپل ، مظلومان يې دهغوی د ظلم څخه خلاص کړل او په هند کې يې ثبات ،عدالت او امنيت تامين کړي .

د پورته لنډو تشريحاتو څخه دا معلوميږي چې پښتون ستر ملت د دې سره سره چې د بر توريالي ، زړور ، جنګيالي او ننګيالي ملت دي خو تر جنګ ورسته خورا لويه لمن ،فيض ،بخښنه ،د مظلوم څخه دفاع او پر هغه مهرباني هم لري .

د لوي احمد شا بابا په وخت کې د پښتنو ستردولت د خپل ملي زمواريو سره سره د خپل منطقې د سياسي ثبات او د عدالت او سولې د تامين لپاره هم ځان مسئول بللي ، او په دې لاره کې د پښتنو ستر پاچا لوي احمد شا بابا شخصاً څو واره هندوستان او ايران ته د زحمتونو ډک سفرونه وکړل تر څو په منطقه کې سياسي ثبات او د قواووانډول د پښتنو په نفع بر قراره او عدالت تامين کړي.

ددې خبري څخه دا نتيجه اخستل کېږي چې پښتون ستر ملت د دې سره سره چې د خپل هېواد او ملت سره مينه لري د خپل منطقې د هېوادونو او ملتونو د سولې ،ثبات ،امنيت عدالت او ترقۍ سره هم مينه لري او په دې لاره کې يې هميشه خپل لازمه ونډه اخيسته ده .

د پورته ذکر شوي کاميابو پښتني دولتونو يعنې هوتکي او ابدالي دولتونو د مشروعيت منابع د (کوکران ،مانجي او شير سرخ)ستري پښتني جرګې وي .

ددې دولتونو د کاميابيو عمده علت داوو چې دوی ديوي مشروع منبع (دمانجي ،کوکران او شير سرخ جرګې) څخه خپل مشروعيت تر لاسه کړي وواو همدا علت وو چې ټول پښتون ملت د دې دولتونو ملاتړ کوي .

په دې ورستيو وختونو کې زمونږ په هېواد کې ځيني د پردو پلاس کښېنول شوي اجنټو حاکمانو هم کوښښ وکړي او څو قلابې جرګې يې راوغوښتي ، اوکوښښ يې وکړي چې دهغو څخه د خپل ځان او د خپل پروګرام لپاره مشروعيت واخلي ، خو داسې جرګو په خپله مشروعيت نه درلود ،نو نامشروع جرګو به څنګه نامشروع ګوډاګيو او د پردو اجنټ حاکمانو ته مشروعيت ورکړيوای ؟ .

د پورته دلايلو څخه دا معلوميږي چې د پښتنو لپاره د مشروعيت منبع په کل کې د پښتو او پښتونولي قانون دي او څرنګه چې جرګه په خپله د پښتو او پښتونولي د قانون يو مهم ترين اصل دي نو په دې اساس په خاصو مسايلو کې جرګې هم فيصلو ته مشروعيت ورکوي .

37: د جرګې پر فیصلو نظارت:

نن ورځ په یو یشتمه پیړۍ کې چې د دولتونو او یا شخصي کمپنیو ترمنځ قراردادونه او معاهدې امضا کېږي ، نو د دې معاهدو د موادو پر تطبیق باندې د نظارت لپاره یو دریم هېواد او یا نړیواله موسیسه د نظارت کونکي په حیث مقرره کېږي .

نړیوال نن په یو یشتمه پیړۍ کې د فیصلو پر تطبیق نظارت او ضمانت کونکي مقرروي ، خود پښتنو جرګې د زرګونو کلونو راهیسې د خپل فیصلو پر تطبیق د نظارت او ضمانت لپاره اصول او مقررات وضع کړیدي .

د مثال په ډول کله چې د پښتنو جرګې د دو مخالفو خواوو او د جرګې د ټولو ګډون کوونکو په موافقه د مخالفو اړخونو ترمنځ د روغې او جوړې د شرطونو (د مخالفو ډلو ترمنځ د تیږې = تیګې = ډبرې ایښودلو) اعلان وکړي ، د همدې لحظې څخه د مخالفو ډلو ترمنځ د پښتو او پښتونولي د قانون او د جرګې د حکم پر اساس (روغه او سوله) اعلانیږي .

د روغې او جوړې د اعلان سره سم د خیرات په ډول پسونه او یا غوایي حلالېږي دواړې خواوې یو له بل سره د پخلاینې او روغې ډوډۍ خوري او یو بل د پخلاینې په دود په غېږ کې نیسي اود دواړو خوا ترمنځ دایمي (روغه او جوړه) اعلانېږي .

او په ټولنه کې دا خبرخپرېږي چې د ذکر شوو مخالفینو ترمنځ (تیږه) کیښودل شول او د همدې (تیږې) پر اساس ددوی ترمنځ (روغه او جوړه) وشول .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د جرګې د فیصلو پر تطبیق باندې د نظارت وظیفه د جرګې د ګډون کوونکو او د دې لاري د ټول قوم پر غاړه ده ، همدا علت دي چې د جرګې هره فیصله سل فیصده قابل تطبیق ده .

ځني داسې اشخاص شته او دا توان لري چې داوسنۍ زماني د عصري او ښه مجهزو دولتونو د قضایي فیصلو سره ښکاره مخالفت وکړي ،دقضایي فیصلي سره د مخالفت پر اساس د قانون د نافذونکو ادارو دنفوذ د ساحي څخه پټ شي او یا فرار وکړي او د قانون د فیصلي دانفاذ څخه ځان خلاص کړي .

خو د پښتنو د جرګې د فیصلو څخه څوک انکار او فرار نشي کولای ځکه چې هیڅوک دا توان نه لري چې د قوم د نفوذ د ساحې څخه ووتلای شي .

د روغه کوونکو د جملې څخه چې هر یوه د جرګې د خوا د تعین شوو شرطونو (تیرې) د تطبیق څخه سرغړاوي وکړي ، یا په بله وینا د روغه کوونکو د جملې څخه چې هرچا (تیره) ماته کړل هغه د جرګې د غړو د خوا جریمه (ناغه) کیږي . که چا د (تیرې) څخه لږ سر غړونه کړي وي نو هغه لږ جریمه (ناغه) کیږي او که یې ډېره سر غړونه کړي وي نو ډېره جریمه (ناغه) به ورکوي .

ځنې وخت خو د ناغې په جرم د (تیرې) ماتونکي کور هم سوځول کیږي .

که (تیره)ماتونکي د جرګې د غړو په مقابل کې بغاوت او مقاومت کوي او د هغوی فیصلو ته غاړه نه ایږدي نو بیا ټول قوم د جرګې د غړو سره یو ځای کیږي او (تیره) ماتونکي ته سخته جریمه (ناغه) ورکوي حتي په ځینو حالاتو کې (تیره)ماتونکي د قوم د خوا د (تیرې) ماتولو په جرم د وطن څخه فرار ته مجبوره کیږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د (تیرې) ماتول لویه ګناه ده .

په ځینو مواردو کې (تیره) موقتي سولې یا اوربند ته هم وایي .

مثلا ددوو پښتنو ترمنځ پر یوه موضوع فیتنه پیښه شول ، د دې لپاره چې دا فتنه نوره پسې لویه نشي د قوم د مشرانو د خوا یوه جرګه کیږي او د مخالفو خواوو ترمنځ د یو معین وخت لپاره اوربند (تیره) اعلانیږي تر څو په دې موده کې دواړې خواوو او ددوی خیرغوښتونکو ته وخت پلاس ورشي چې ددوی ترمنځ د یوې جرګې د لارې دایمي (تیرې) اینښودلو پواسطه دایمي (روغه اوجوړه) منځته راشي .

د پښتنو د جرګو په باره کې په لنډ ډول داسې ویلایشو چې:

د پښتنو جرګې د نړۍ د ټولو عصري قضایي ارګانو په تناسب ، په لږ وخت کې ،په ارزانه قیمت ،سل فیصده عادلانه او سل فیصده د تطبیق او انفاذ وړ فیصلې کوي چې متقا بلو لورو ته هم سل فیصده د قناعت او قبول وړ وی .

38: ډکل:

تعريف:په حقوقي او اقتصادی منازعاتو کښې د خپل مخالف و جرګې ته د حاضرولو په خاطر اقتصادی فشار ته ډکل وایی.

که چېري د دو پښتنو ترمنځ پر يو حقوقي او يا اقتصادی مسئله اختلاف منځته راشي ،او ددې مخالفو خواوو څخه يو د خپل زور ، او يا په بل هر سبب چې وي نه غواړي چې جرګې ته کښېني او د خپل مخالف پښتون سره په جرګه فيصله وکړي .

په دې صورت کې د پښتو او پښتونولي دقانون د مسالمت اميزه اقتصادي فشار اصل (ډکل) سرکښ پښتون مجبوروي چې د خپل مخالف پښتون سره د پښتنو جرګې ته کښېني او د پښتنو په جرګه فيصله ورسره وکړي .

ددو مخالفو پښتنو ترمنځ په لاندې دوه ډوله د(ډکلو) اصل استعمالیږي .

الف: نرم ډکل:

جرګې ته اماده پښتون خپل سرکښ مخالف ته ورځي او د شاهدانو تر مخ ورته وايي چې (د جرګې تر فيصلي پورې ما خپل مځکه ،يا باغ ،يا جايداد ،يا دوکان ،يا رمه او داسې نور . . .) درسره ډکلي دي .

د هرهغه شي ډکل چي د شاهدانو په مخ کښې اعلان شو که هغه باغ وی، که رمه وی که مځکه او يا بل شی وی،نو هغه شي ډکل شوی دی نورشيان د ډکلو ترقانون لاندی نه راځی.

مثلاً يو سړی راځی او خپل مخالف ته د شاهدانو په مخ کښی وايی چی ما خپل رمه ستاسره وډکل ، ددی خبری معنی داده چی ددواړو مخالفينو رمی سره ډکلی دی، ددوی نور شيان لکه ددوی باغونه، دوکانونه، پټی او نوری شتمنۍ د ډکلو ترقانون لاندی نه راځی.

کله چی يو پښتون خپل پټی د خپل مخالف سره د شاهدانو په مخ کښی وډکی ددې ډکلو معني داده چې د جرګې تر فيصلي پورې به دواړي خواوي خپله مځکه توره پريږدي نه به يې کري او هيڅ ډول حاصل به نه ځني اخلي، که باغونه يی سره ډکلی وه نو هيڅ لوری به خپل باغ نه اوبه کوي او هيڅ ډول حاصل به نه ځني اخلي ، که چا خپل ټوله شتمنی يو د بل سره ډکلی وه نو دواړه خواوی به د جرګی تر

فیصلی پوری د خپل ټول جایداد څخه حاصل نه اخلي ، که چا خپل رمی سره ډکلی وی نو دواړی خواوی به خپل میړو ته نرمږنه ورایله کوي څو میږي یې لنګي نشي یعنې میږي یې بایډ و چې پاتې شي ، که یې دوکانونه سره ډکلی وه نو دواړه خواوی به خپل دوکانونه نه خلاصوی او د جرګی ترفیصلی پوری به یې بند ساتی او داسې نور . . .

<u>دډکلو په صورت کې د مالونو او جایدادونو کمیت او کیفیت په نظر کې نه نیول کیږي .</u>

مثلا ،دیو جریب مځکي ،یوي میږي ،کوچني باغ اویوي وړوکي غرفي خاوند کولای شي چې خپل یو جریب مځکه ،یوه میږه ،ځووني باغ او کوچني دوکان د خپل مخالف پښتون د زرګونو جریبه مځکي ،زرګونو میږو ،سترو باغونو او سترو مارکیټونو سره وډ کي .

ددې ډکلو معني داده چې د دواړو مخالفینو مځکي ، رمې ، باغونه او دوکانونه به تر هغه وخته پورې تور ، شاړي،بې اوبو ، بې حاصله او بې ګټې پراته وي ترڅو ددې اقتصادي فشار د سببه سرکښ پښتون مجبور شي چې د خپل مخالف سره د پښتنو جرګې ته کښني او خپل مشکل د پښتنو د جرګې د لاري حل کړي .

که د ډکلو په وخت کې چا د ډکلو د قانون څخه خلاف ورزي وکړل پر متخلف ډېر زیات مالي او حتي ځاني پور اوړي .

د پښتو او پښتونولي د ډکلو اصل په حقیقت کې اقتصادي تازیرات یا بندیزونه دي چې سرکښ پښتون مجبوروي چې د خپل مخالف سره د پښتنو جرګې ته کښني او خپل منځي مشکل د جرګې د لاري حل او فصل کړي .

<u>ب: سخت ډکل:</u>

جرګې ته اماده پښتون خپل سرکښ مخالف ته ورځي او د شاهدانو تر مخ ورته وایي چې د جرګې تر فیصلي پورې ما خپل مال او جایداد حتي (مېرمن یا میرمنی) درسره ډکلي ده .

د مېرمني د ډکلو معني داده چې د جرګې تر فیصلي پورې به دواړه مخالفین خپلو مېرمنو ته نه نږدي کیږي ،او هیڅ اولاد به یې نه کیږي

که د ډکلو په وخت کې چا د ډکلو د قانون څخه خلاف ورزي وکړل ،یو یا څو اولادونه یې وشول ،دجرګې په وخت کې پر متخلف د پیدا شوو اولادو په شمېرد مړو پور اوړي ، یعنې که د ډکلو څخه د خلاف ورزي په سبب دیو چا یو اولاد شوي وو نو مقابل لور ته به د یوه مړي پور ورکوي اوکه یې تر یو زیات اولادونه شوي وه مقابل لوري ته به د پیدا شوو اولادو د شمېر په اندازه د مړو پورورکوي .

دډکلوقانون په حقیقت کې زوراوراو سرکښ پښتانه مجبوروی چی دخپل ټول انسانی اومالی قوت با وجود د خپل کمزوری مخالف سره د پښتنوجرګی ته کښنی او خپل منځی مشکل د جرګی د لاری ورسره حل او فصل کړی .

39: له یو بل څخه د پښتنو د دفاع په اړه:

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته دا سپارښتنه کوي چې د ننګ ، ناموس ، عزت ،مال ،حق او عدالت په چارو کې یو پښتون باید دبل پښتون څخه دمال او سرپه قیمت داسې دفاع وکړي لکه د خپل ننګ ،ناموس ،عزت ، مال او حق څخه چې دفاع کوي .

د پښتو او پښتونولي دقانون پر اساس هر پښتون مجبور او مکلف دي چې د هر پښتون کس او پښتون ملت دد ین ، سر ، ناموس ، عزت ، حقوقو ، مال او نورو دیني ،ملي او پښتني ارزښتونو څخه دمال او سر په قیمت دفاع وکړي .

دپښتو اوپښتونولي د قانون پر اساس دپښتون ملت او پښتون کس د ننګ ،ناموس ،عزت او مال ددفاع دمیړاني په مقدسه لاره کې یو پښتون باید د بل پښتون سره سیالي وکړي او په دي نیک عمل کې یوتربل وړاندي شي چې دا عمل د پښتنو ترمنځ اتحاد ، اتفاق ، پښتني مینه ،محبت او باور ټینګوي .

40: د ببوزلو سره د مرستې په اړه:

پښتو او پښتونولي هرپښتون کس ته دا ټولنیزه ذمه واري سپاري چې د خپلې ټولنې د کونډو ، یتمانو ، غریبانو ، معیوبینو او نورو کمزورو کسانو سره تر خپله وسه انساني مرسته وکړي .

د پښتو او پښتونولي قانون د پښتون ملت هرتوان مند کس او د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس جوړ شوي پښتني دولت ته دا زموا ري سپاري چې د ټولنې د بې وزلي او بیچاره قشر سره به مرسته کوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتني ټولنې هر توانا کس به د ټولنې د بې وسه ،بې وزلي او مظلوم قشر سره په عدالت ، انصاف او مهربانۍ سره ښه چلن او ښه سلوک کوي .

د پښتو او پښتونولي دقانون پر اساس د پښتني ټولنې هر توانا غړي دا پښتني دنده لري چې تر خپل توان پورې د پښتني ټولنې دبې وزلي قشردژوند دبنیادي ضرورتونو په رفع کولو کې پوره هڅه اوهاند وکړي .

41: د پښتنو د زمیندارۍ په اړه:

دا یوڅرګند حقیقت دي چې پښتانه د لرغونو اریایانو اولاد دي او د هغوی لرغوني خویونه او روحیات تر اوسه په پښتنو کې په ښکاره معلومیږي .

د لرغونو اریایانو دنورو صفاتو څخه یوهم زراعت دي چې پښتنو ته په میراث پاتې شویدي .

د پښتنو د زمیندارۍ ډول د نورې نړۍ د زمیندارانو څخه بیخي بدل دي ، ددوی زمینداري هم په یوشکل د پښتو او پښتونولي دقانون د بسپنې داصل پر اساس ولاړه ده .

د پښتنو په زمیندارۍ کې د شراکت اصل هم پښتنو ته د نورو پښتني قوانینو په څېر د پلرونو او نیکونو څخه په میراث ور پاتې شوي دي ، او تقریبا د ټولنې هر قشر په پښتني زمینداري کې په غیری مستقیم ډول یوه اندازه شریک دي .

مثلاد پښتنو په راشه کې کښتګر ،بزګر ،لوګري ، ملا ، طالب ، پښ ، نجار ،نا یې یا ډم ، پادوان ،میراب ،پیر ،دهدیري ملنګ اود کلي غریبان ټول شریک دي .

د پښتنو د راشي د اخستلو په ورځ پوره ته ذکرشوي کسان ټول حاضر وي او هريو خپله برخه وړي او که څوک په دې ورځ غير حاضر هم نوي برخه يې ورته ساتل کېږي .

42: د ظلم څخه د نفرت په اړه:

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته سپارښتنه کوي چې هميشه ازاد او خپلواک واوسي ،دظلم څخه نفرت ولري ، د هيچا ظلم ته سر ټيټ نه کړي او د هيچا ظلم پر ځان ونه مني .

په عين حال کې پښتو او پښتونولي پښتنو ته سپارښتنه کوي چې دوی هم بايد پر هيڅ انسان حتی حيوان ظلم ونه کړي .

د پښتو او پښتونولي قانون د ظلم او استبداد خلاف قانون دی .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر هغه پښتون کس چې پر بل انسان يا حيوان ظلم کوي ، يا د بل ظالم او مستبد کس يا ډلې ظلم او استبداد پرخپل ځان ، قوم او پښتون ملت مني هغه کس پښتون نه بلل کېږي .

43: د دين ،ملت او وطن د خدمت په اړه:

د پښتو او پښتونولي قانون پښتنو ته امر کوي چې د خپل مقدس دين ، د خپل ګران هېواد(پښتونخوا) او د خپل پښتون ملت خدمت ستاسو ديني ، ملي او پښتني فرض بلل کېږي .

پښتو او پښتونولي وهر پښتون ته امر کوي چې هيڅ وخت د خپل دين ، وطن او پښتون ملت سره خيانت ونکړي ،څوک چې د خپل دين ، هېواد او پښتون ملت سره خيانت وکړي هغه شخص ملي خاين دي او پښتون نه بلل کېږي .

د پښتو او پښتونولي دقانون پراساس د ملي خاين سزا مرګ دي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته لارښونه کوي چې همیشه د خپل مقدس دین،ویاړلی پښتون ملت ،ګرانی پښتونخوا او ټولو انسانانو خدمت وکړي .

44: د پښتنو د ښو مشرانو د قدر او احترام په اړه:

د پښتو او پښتونولي قانون د پښتنو قومي او دولتي مشرانو ته سپارښتنه کوي چې تاسو د پښتون ملت خدمتګاران یاست ، تاسو باید د پښتون ملت خدمت وکړي ، پرهغوی شفقت او مهرباني وکړي ،

ځکه چې د پښتون ولس په منځ کې د پښتنو مشرانو قدر او احترام د پښتنو مشرانو په هغه کارونو ، خدمتونو ، رښتینولۍ ، اخلاص ،وفادارۍ او داسې نورو ښو پښتني صفاتو او خدماتو پورې مستقیم تړاو لري چې پښتانه مشران یې وویاړلی پښتون ملت او پاکی پښتونخوا ته په عملی او نظری ډول انجاموی .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دولتي او قومي مشران د پښتون ملت باداران نه بلکې د پښتون ملت خدمتګاران دي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته سپارښتنه کوي چې د خپل هېواد او پښتون ملت د ملي منافعو څخه ددفاع په خاطر د پښتنو دداسې سیاسي او قومي مشرانو پر شاوخوا را ټول شي چې هغه د پښتو او پښتونولي ، پښتونخوا او پښتون ویاړلي ملت خدمتګاران وي ، خپل شخصي ګټې د پښتون ملت او پښتونخوا ترګټو جارولای شي .

د پښتنو هغو مشرانو چې په اخلاص ئی د پښتون ملت خدمت کړي دي ،د هغوی نېک نومونه د پښتون ملت په زړونو کې د تل لپار د بلو ډیوو په شان روښانه ،ځلاند اوژوندي پاتې دي ، چې ژوندي مثالونه یې زموږ د نږدې تاریخ ملي قهرمانان او ملي مشران لکه امیر کروړ ، سلطان عیاث الدین غوري ، سلطان شهاب الدن غوري ، سلطان محمود غزنوي ، سلطان علاوالدین غلجي ، سلطان بهلول لودي ، شېرشاه سوري ، هوتک بابا ، پیر روښان ، جلاله ،ایمل خان مومند ، دریاخان اپریدي ، خوشال خان خټک ، میرویس نیکه ، شاه محمود هوتک ، شاه اشرف هوتک ، لوی احمد شاه بابا ، تیمورشاه ، غازي امان الله خان ، غازي وزیر محمد اکبر خان ، عبد الله خان اڅکزي ، سردار محمد

ایوب خان ، ملا مشک عالم ، وزیر محمد ګل خان مومند ، د میوند ملالۍ ، زغونه انا ، نازوانا ، بي بي متو او داسې نور چې ترنن پورې په پښتنو کې ډېر قدر په سترګه ورته کتل کېږي او په ډېر ښه نوم یادېږي .

45: دملي خاینانو ،ملي غدارانو او دپردیو دجاسوسانو درټلو په اړه:

د پښتو او پښتونولي قانون پښتنو ته امر کوي چې هغه مشران ورتې او د خپل منځه یې وباسئ کوم چې په شعوري ډول د پښتون ملت او پښتونخوا سره خیانت کوي ، دا کسان ملي خاینان بلل کېږي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې تاسو باید دهغو پښتنو مشرانو څخه نفرت ولرئ چې هغوی د پردیو جاسوسان ، ملي خاینین او پښتون ملت ته غداران وي .

د پښتو او پښتونولي دقانون پراساس پښتانه باید دپردیو جاسوسان ،ملي خاینان پښتون ملت او پښتونخوا ته غدارمشران ورتې ،دخپل منځ څخه ئی وباسی مړي اوژوندي ورسره قطع کړي .

دپښتنو سترمشر حاجی میر ویس خان نیکه دغدار او ظالم ګرګین تر وژلو ورسته په کندهار کښې دازادو پښتنو ملی جرګی ته د بیانیی ورکولو په جریان کښې دملی خاینانو په باره کښې داسی وویل:

(...اې پښتنو که تاسو له ماسره یو شي او زما ملا وتړي نو د خپلوا کۍ بیرغ به هسک وساتو ،پرې به نه ږدو چې بیا د پردیو د مریتابه کړۍ زموږ په غاړه کې ولویږي .

هغه کسان چې د پردیو مریتوب مني ، موږ له هغو سره هیڅ اړه او خپلوي نه لرو ، او نور دي زموږ په هیواد کې نه اوسي...)

دمیر ویس نیکه دپورته ذکر شوی تاریخی زرین قول څخه په پیروی او د پښتو او پښتونولۍ د قانون پر اساس په لاندی کټګوریو کې ذکرشوی کسان:

الف: هرهغه پښتون چې په پښتونخوا کې دپردیو رهبري او مشرتوب مني اویادداسی کرغیړن مقصد د پاره کاراو مبارزه کوی .

ب: هرهغه پښتون چې په پښتونخوا کې د پښتنو د مخالفينو سره د پښتنو په مقابل کې سياسي ،نظامی او اقتصادي ملاتړ او ملګرتيا کوي .

ج: هرهغه پښتون چې په پښتونخوا کې پرپښتنو د پرديو غيری پښتنو حاکمول غواړي .

د : هرهغه پښتون چې په پښتونخوا کې د خارجی هيوادو د استخباراتی سازمانود پاره جاسوسي کوي .

پورته ذکرشوی کسان پښتانه نه بلل کيږی ،هغوی د پښتنو دښمنان دي ،هغوی ملي خاينين دي ،هغوی پښتون ملت ته غداران دي ،هغوی ملت پلورونکی ،پښتون پلورونکی ،وطن پلرونکی او بی ننګه کسان بلل کيږی .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دادهر پښتون مشراوکشر ،نراوښځې پښتني دنده او پښتني فريضه ده چې پښتون ملت ته غداران او ملي خاينان بايد ورتې اودملي خاينانو ،د پښتنو او پښتونخوا د دښمنانو په نوم يې د خپل منځه وباسي ، او هرډول روابط حتي مړي او ژوندي ور سره قطع کړي .

هر هغه پښتون چې د پښتون ملت د دې غدارانو سره هرډول مرسته او ملګرتيا کوي ،ددې ملي خاينانو او ملي غدارانو ملګرتيا نه پريږدي ، ددې ملي خاينانو او ملي غدارانو څخه نفرت نه کوي ،دي ملي خاينانو او ملي غدارانو ته د مادي او معنوي امتياز طمع کوي ،ددې ملي خاينانو او ملي غدارانو په باره کې ځان بيطرفه او بې تفاوته بولي هغوی هم د دې ملي خاينانو ، ملي غدارانو او بې ننګانو په ډله کې حسابيږي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې هغه سياسي او قومي مشران ورتې ،نفرت ځني وکړي ،پر خبره يې غوږ مه نسې ، غم او ښادي ور قطع کړي ، د پښتون ملت د منځه يې وباسي کوم چې د پښتون باعزته ملت ګټې د ځان تر شخصي ګټو قربانوي ،د پښتو او پښتونولي او پښتون ملت سره خيانت کوي ، دا ملي خاينان ،د پرديو قومونو جاسوسان دي او پښتون ملت ته غداران نام نهاد مشران بايد پښتانه د خپل منځه وباسي مړي او ژوندي ورسره پريږدي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې ملي خاينين ورتې د خپل منځ څخه يې وباسي .

د پښتو او پښتونولي د قانون په پیروي پښتون ویاړلي ملت په خپل پخوانی تاریخ کې همیشه ملي خاینین د خپل منځ څخه ایستلي دي ، هغه یې په بد نوم یاد کړي دي چې ژوندی مثالونه یې زموږ د هېواد په معاصر تاریخ کې ، د میرویس نیکه ورور عبد العزیز ، د احمد شا بابا لمسی شا شجاع ، دامیر دوست محمد خان زوی غلام نبي خان لاردي،دامیرشیرعلي خان زوی محمد یعقوب خان او داسی نور دی .

مګرپه ډیرافسوس سره باید ووایو چې اوسنیو پښتنو د تیردیرش کلن جنګ په جریان کې د پردیو هېوادونو د استخباراتو دجاسوسانو او ملي خاینینو په باره کې چې د شوروي اتحاد ،ایران ،پاکستان ،عربستان ، امریکا ، غرب او داسې نورو خارجي هېوادونو د ګټو لپاره یې افغانستان او ټوله پښتونخوا ورانه کړل ، د پښتنو سر ، ناموس ،عزت ،مال ، خپلواکي ، ملي حاکمیت ، ملي ګټې او ملي نوامیس یې لوټ او پامال کړل لا تر اوسه ښه ښکاره فیصله نده اعلان کړې .

د پښتو او پښتونولي قانون پښتانه هڅوی چې همیشه بیداره او هوښیار واوسي ، د خپل دولتي سیاسي او قومي مشرانو ټول اعمال او کړني تر دقیقي څارني لاندي ونیسي چې د پښتون ملت په ګټه دي او که د پښتون ملت په تاوان دي ؟

پښتو اوپښتونولي پښتنو ته امر کوي چې پښتون ملت باید دغفلت په خوب بیده نشي ، د خپل هېواد او خپل ملت د ګټو په باره کې د مړو او بیدو کسانو په شان بې تفاوته ونه اوسي.

لوی احمد شاه بابا دپښتنو د را بیدارولو په باره کښې پښتنو ته داسی لارښونه کوی:

ځان به ویښ کړو ،هری خواته هری خواته رقیبان دی.

یو په بل مو سره وژنی ، وایی خپل یو غلیمان دی.

پښتو او پښتونولي پښتنو ته ډېر په سخته امر کوي چې همیشه ویښ او بیدار واوسي د خپل هېواد او پښتون ملت ګټې هیڅ وخت د نظره ونه غورځوي ، همیشه د یو بیداره او ویښ ملت په حیث دخپل

هېواد او پښتون ملت د ګټو د دفاع په خاطر د هېواد په سیاسي ، اقتصادي او ټولنیزو چارو کې فعال رول ولوبوي .

46: د اخیرت په باره کې:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته لاربښونه کوي که تاسو غواړي چې د ا دنیا مو سمه شي او په هغه دنیا کې مو د جنت حوري ، غلمان او نور نعمتونه په نصیب شي ، نو د خپل دین پیروي وکړي ، په سیاسي ،اقتصادي او ټولنیز ژوند کې د پښتو او پښتونولي د قانون پیروي وکړي ،ځکه چې پښتو او پښتونولي پښتانه هغه لور ته رهبري کوي چې د خدای(ج) رضا ، د دنیا او اخیرت خیر او ګټې په کې شته دي .

47: د ګاونډي په اړه:

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته امر کوي چې هر پښتون باید د خپل همسایه د سر ، ناموس ، عزت او مال سا تنه د خپل سر ، ناموس ، عزت او مال په شان خپل پښتني فرض وبولي .

حمید مومند د بل د ناموس د ساتلو په باره کې داسې وایي:

چې د بل ننګ او ناموس ساتلای نشي
وبه نه ساتي څوک خپل ننګ او ناموس

48: د حقوقي او جنایي منازعاتو په اړه:

د پښتو او پښتونولي د مور قانون څخه په استفاده ځني پښتنو قومونو د خپل قوم د افرادو ترمنځ د حقوقي ، جنایې او داسې نورو منازعاتو د حل او فصل لپاره فرعی قوانین د نرخونو په نوم تعین کړي

دي ، اوددې قوم د افرادو ترمنځ حقوقي او جنايې منازعات د دې نرخونو پر اساس حل او فصل کیدل او ترنن ورځې پورې هم ددې قومونو دافرادو ترمنځ حقوقي او جنايي ستونزې ددې قوانینو یا نرخونوپر اساس حل او فصل کېږي .

ددې خبرې د اثبات لپاره موږ دلته د احمدزو د قوم د "عیسي نرخ " څو مثاله راوړو .

دمړي د خون بها په اړه:

داحمدزو د "عیسي جرګې "له رویه څو لسیزې وړاندې دیوغیر عمدي مړي خون بها دري نیم زره کابلي روپۍ وې ، چې دا رقم که د نن ورځې په افغانیو بدل کړو شاید تردې زیات رقم ځني جوړشي .

په اکثرو مواردو کې د پښتنو جرګې چې روغې کوي نو کوښښ کوي چې د لانور قتل او قتال مخه ونیسي ، نو د دښمنو خواوو ترمنځ دوستۍ هم سره کوي چې دا دوستۍ کله کامیابه نتیجه ورکړي ، اوکله بیا د دښمنو خواوو ترمنځ دلا نور قتل او قتال مخه خو ونیسي ، مګر په بدو کې د ورکړل شوو اینجونو ژوند دومره تریخ وي چې تر مرګ زرځله بدوی .

د احمد زو د قوم د جرګې مطابق که یو "ګوتلکه " یاني پیغله اینجلۍ د مړي په پور کې ورکړي نو د مړي د خون بها نیمه برخه او د

" رونۍ "یعنې کوچنۍ اینجلي په ورکړه د مړي دربیمه برخه خون بها مجرا کېږي او پاتې برخه به یې نقدي ورکوي .

د پښتو او پښتونولي دقانون مطابق که یو سړي یو بل کس که نروي او که ښځه مړ کړي ، او تر مرګ وروسته دا مړ کس بې حجابه کړي ،نو باید دوه برابره خون بها ورکړي ،یاني د دوو مړو خون بها باید ورکړي .

ددې خبرې معني داده چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق مړي هم حق لري ،څوک د هغه بې عزتي نشي کولای ، که څوک د مړي بې عزتي وکړي نو د یو مړي پور لري .

د پښتواو پښتونولي د قانون مطابق که یو سړي یو بل کس مړ کړي ، خو د هغه مړي وسله به د ځان سره نه وړي ، که دا غلط کار یې وکړي نو د مړي د پور ورکولو ، د وسلې د بیرته مستردولو سربیره یو اندازه جریمه به هم د "بې عزتۍ یا شرم " په نوم د مقتول لوري ته ورکوي .

موږدلته د " عيسي نرخ " دزخمي کولو مادوته يوه ډېره لنډه اشاره کوو .

ستر‌ګه :

که يو چا دبل چا يوه ستر‌ګه ړنده کړه نو دا جرم نيم خون بلل کېږي ، او دواړي ستر‌ګي بيا درست خون بلل کېږي .

پزه په کاکړي اصطلاح سونډه:

که يو چا د چا پزه پري کړه نو دا جرم نيم خون بلل کېږي .

غوږ :

د يو غوږ پري کول نيم خون او د دوه غوږونو پريکول درست خون بلل کېږي .

ژبه :

دژبې پري کول درست خون بلل کېږي .

شونډي :

د يوي او يا دوو شونډو پري کول يو خون بلل کېږي .

غاښونه :

دمخ يو ښکاره غاښ ديو خون لسمه برخه ده .

پښه :

يوه پښه چې په بند کې قطع شي نيم خون او دوی پښې درست خون بلل شوي دي .

لاس :

يو لاس چې د بنده څخه پري شي نيم خون او که دواړه لاسونه قطع شي درست خون بلل شوي کېږي .

ګوتي:

که دیو لاس څلور ګوتي پري شي یو خون ، او که ددواړو لاسود هر یو څلور ګوتي قطع شي نو دوه خونه بلل کېږي .

داصرف یو ساده مثال وو چې موږ درنو لوستونکوته وړانډي کړي چې داحمدزو قوم دعیسي دنرخ مطابق خپل جنایي مسایل څنګه حل کوي .

49: د پښتنو ترمنځ د خواخوږۍ په اړه:

پښتو او پښتونولي وهر پښتون ته دا پښتني دنده سپاري چې د بل پښتون سره خوا خوږي ولري ، دهرپښتون سره تر خپل وس او توان پورې صله رحمي ،شفقت ،مرحمت ،مهرباني او مروت ولري اودهرپښتون سره ښیګڼه ، ښه چلن او مرسته وکړي .

50: د میانه روۍ په اړه :

پښتواوپښتونولي پښتنو ته حکم کوي چې د ژوند په هره چاره کې دي میانه روه اوسي .

څرنګه چې د پښتنو ټولي فیصلي د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د جرګو د لاري کېږي ، او جرګې کله هم داسې فیصلي نه کوي چې هغه دي د انصاف او میانه روي څخه لیري وي .

د پښتنو دجرګو فیصلي همیشه پرواقعیت ، انصاف ، عدالت ، قناعت او میانه روي ولاړي وي په دې اساس د منازعي دواړو خواوو ته د قبول وړ وي .

د پښتو او پښتونولي قانون پښتانه د هر ډول بنیاد پرستۍ څخه منع کوي .

د پښتواوپښتونولي قانون دصبر ، زغم ، تحمل ،تعقل او میانه روي قانون دي .

51: د درواغو او بدو اعمالو په اړه :

لکه څنکه چې الله پاک پر دروغجن لعنت ویلي دي (لعنت الله علي الکا ذبين) .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون بايد ځان د درواغو ويلو څخه وژغوري .

د پښتو متل دي چې وايي: " ددرواغو منزل لنډ دي " ياني يو پښتون بايد درواغ ونه وايي چې ژر رسوا کيږي .

پښتوا و پښتونولي و پښتنو ته امر کوي چې يو رښتني پښتون بايد ددرواغو ويلو ، وعده خلافۍ ،نه امانت دارۍ ، بد خلقۍ ،بد سلوکۍ ،بد حرفۍ ، بد کارۍ ،بې شرمۍ ،بې حيايۍ ،بې غيرتۍ ،بې ننګۍ ، بې ناموسۍ ،بې قولۍ ،غلامۍ ،جوارۍ او داسې نورو هغو اعمالو د کولو څخه چې پښتانه ورته بد وايي جدا خپل ځان او خپل د کورنۍ غړي وساتي .

52:د خوږې وينا ،نېک عمل او ښې مشورې په اړه :

پښتوا و پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې په خپل ورځنيو چارو کې د هرچا سره هميشه په خوږه ژبه،رښتنولۍ او نيک نيتۍ خبري وکړي .

پښتو او پښتونولي پښتانه هڅوي چې په خپل ورځني ژوند کې دهر چا سره هميشه ښه ،نيک او ددرناوي او عزت نه ډک چلن وکړي .

پښتوا و پښتونولي پښتنو ته امرکوي چې دهر چا ښه او نيکه مشوره چې د پښتنو دعقيدې او پښتونولۍ سره برابره وي ،واورۍ ،هغه ومني او عمل پري وکړي ،اوپه خپله هم بل چا ته ښه او نيکه مشوره ورکړي ، که څه هم مقابل لوري ستاسو مخالف وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس یو رښتني پښتون باید د ښه ویلو ، ښه کولو او ښه منلو او بل چا ته د ښه مشوري ورکولو صفات ولري .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس یو رښتني پښتون باید د بل پښتون ورور او هر انسان سره په خوږه او د احترامه ډکه ژبه خبري وکړي او هغه انسان سمي لاري ته وهڅوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون باید په ټولنه کې د ښو او نیکو اعمالو په کولو سره د خاص او عام په نظر کې یوه ښه نمونه وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس یو رښتني پښتون باید د هر انسان ښي او د خیر مشوري او نصیحت ته غوږ ونسي او هغه ومني او هم بل چا ته ښي مشوري او سمه لار ور وښیي .

په دې باره کې کاظم خان شیدا په یوه شعر کې داسې وایي:

شګفته کړه لکه لمر تندي هرچا ته
چې په تله دي سیا پوش تمام جهان شي

پښتو او پښتونولي پښتنو ته د شرافت ،خیرغوښتني ،ښه ویلو ،ایمانداري ،امانت دارۍ ،ښه کولو ، ښو اخلاقو ، ښه منلو ،ښه اوریدلو ، ښه نیت ،پاک زړه توب ، پاکوالي ، ښه سړیتوب ،رښتنولۍ ، صداقت او اصیلتوب سپارښتنه او درس ورکوي .

53 : د پښتو ژبې د اهمیت په اړه :

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې پښتانه باید په خپل خوږه پښتو ژبه خبري وکړي ،دخپلی پښتنی مهربانی مور او خپل ویاړلی پښتون ملت خوږه پښتو ژبه هیره نکړي .

پښتو خوږه ژبه دویاړلی پښتون ملت ملي پېژند ګلوي ده .

هر ملت چې خپله ژبه هیره کړي کرار کرار خپل ملي هویت او ملي پېژند ګلوي هم د لاسه ورکوي ، او د نورو ملتونو په منځ کې داسې ورکېږي او ویلېږي لکه مالګه او بوره چې په اوبو کې ویلېږي .

دنورو ملتونو په منځ کې د منحل شوي ملت فرق د بوري او مالګې سره دادي ،بوره او مالګه چې کله په اوبو کې ویلې شي نو په اوبو کې خپل رنګ د لاسه ورکړي ،خواوبو ته بیا خپل خوند ورکوي یعنې اوبه دبوري په شان خوږي یا د مالګې په شان تروي کړي .

مګر کوم ملت چې خپل ژبه هیروي او په نورو ملتونو کې منحل کېږي هغوی خپل رنګ او خوند دواړه د لاسه ورکوي ، نه تنها د نوي ټولنې خوند او رنګ ځانته نشی خپلولای بلکه یو داسې بې رنګه ، بې خونده ،بې مزې ، ناپیژانده او بې ارزښته شي ځني جوړ چې ارزښت یې د صفر سره برابر شي .

هغه ملتونه چې خپل ملي پېژندګلوي یعنې خپله ژبه یې دلاسه ورکړې ده ،په حقیقت کې هغه ملتونه مړه او پنا شوي ملتونه بلل کېږي او د نړۍ د ژوندیو ملتونو په جمله کې نه حسابیږي .

د دنیا داکثرو ملتونو د ملت او هیواد دنوم ریښه د هغه ملت د ژبې د نوم سره مستقیم تړاولري .

ددې ادعا د ثبوت د پاره دا لاندې څو ساده مثالونه وګورې:

1 : عربي ژبه:

د سعودي عربستان د ولس ژبه عربي ده ، ولس ته یې عرب او هېواد ته یې عربستان ویل کېږي .

دژبې دنوم (عربي) ریښې هم د ملت په نوم(عرب) او هم ددوی د هېواد (عربستان) په نوم کې تاثیر اچولی دی .

عربي ژبه د عربو ملي پېژند ګلوي ده .

2: انګلیسي ژبه:

د انګلیستان د ولس ژبه انګلیسي ده ، ولس ته یې انګلیس او هېواد ته یې انګلیستان ویل کېږي .

دژبې دنوم (انګلیسي) ریښې هم د ملت په نوم(انګلیس) او هم ددوی د هېواد (انګلیستان) په نوم کې تاثیر اچولی دی .

انګليسي ژبه د انګليسانو ملي پېژند ګلوي ده .

3: فرانسوي ژبه :

د فرانس د ولس ژبه فرانسوي ده ، ولس ته يې فرانسويي او هېواد ته يې فرانسه ويل کېږي .

دژبې دنوم (فرانسوي) ريښې هم د ملت په نوم(فرانسويي) او هم ددوی د هېواد (فرانس يا فرانسه) په نوم کې تاثيرا چولي دي .

فرانسوي ژبه د فرانسويانو ملي پېژند ګلوي ده .

4: جرمني ژبه :

د جرمن ولس ژبه جرمني ده ، ولس ته يې جرمن او هېواد ته يې جرمني ويل کېږي .

په بله وينا د المان د ولس ژپه الماني ده ،ولس ته يې المانيي او هېواد ته يې المان ويل کېږي .

دژبې دنوم (جرمني) ريښې هم د ملت په نوم(جرمن) او هم ددوی د هېواد (جرمني) په نوم کې تاثير اچولي دي .

جرمني يا الماني ژبه د جرمنانو يا المانانو ملي پېژند ګلوي ده .

5: چينايي ژبه:

د چېن د ولس ژبه چېني ده ، ولس ته يې چېنايې او هېواد ته يې چين ويل کېږي .

دژبې دنوم(چېنايي) ريښې هم د ملت په نوم(چېنايې) او هم ددوی د هېواد (چېن) په نوم کې تاثير اچولي دي .

چينيي ژبه د چينايانو ملي پېژند ګلوي ده .

نو په دي اساس موږ ويلای شو چې انګليسي ژبه د انګريزانو ،روسي ژبه د روسانو ،ترکي ژبه دترکانو ،جرمني ژبه دجرمنيانو ،فرانسوي ژبه د فرانسويانو ،هسپانوي ژبه د هسپانويانو ،ايټالوي ژبه د ايټالويانو ،هندي ژبه د هنديانو ، چيني ژبه د چينايانو ،جاپاني ژبه د جاپانيانو او پارسي ژبه د پارسيانو ملي پيژنګلوي ده .

د پورته څو مثالونو څخه دا نتيجه اخلو چې د پښتو خوږه ژبه د وياړلي پښتون ملت ملي پېژند ګلوي ده او بايد وي .

ځينی هيوادونه او ملتونه د لويو استعماری ځواکونو د خوا د خپل مشخصو اهدافو د سرته رسولو پر اساس منځته راغلی دی لکه پاکستان ،يوګوسلاويا ،چکسولواکيا او داسی نور . . .

دا هيوادونه او ملتونه داسی ملی پيژند ګلوی يا ملی ژبه نه لری چی ددی ملتونو او هيوادونو په نومونو کې ئی ريښه پيدا شی ،مثلا د پاکستان د هيواد نوم پاکستان دی ،دملت نوم ئی پاکستانی دی ،خوملی ژبه ئی(اردو) ده ،د(اردو) لغت د پاکستان او پاکستانی د لغتونو سره هيڅ مشترکه ريښه نه لری .

د پورته څو مثالونو څخه معلوميږي هر ملت چې خپل ملي پېژند ګلوي يعنې خپله ژبه يې ښه ساتلي ده هغه ملت په نړۍ کې د نور ملتونو سره سيال هم دي .

پر ځني ملتونو د استعمار په وخت کې د استعمار چيانو د خوا خپله ژبه په زورتحمل شوي وه او تر اوسه هم په هغو ملتونو کې د استعمار چيانو ژبې مهم رول لري چې ژوندي مثالونه يې انګليسي ژبه په برطانوي مستعمرو کې ،روسي ژبه په روسي مستعمرو کې او فرانسوي ژبه په فرانسوي مستعمرو کې او داسې نوردی.

افغانستان که څه هم د مستقيم استعمار اوږد تاريخ نه لري او د استعمار چيانو ژبه يې نده خپله کړې خو د سوونو کلونو راهيسې د پارسي ويونکو تر کلتوري استعمار لاندې پاتې شوي دي .

د فارسي ژبې استعمار پښتنو ته دومره زيات تاوان رسولې دي چې برطانوي استعمار و هند ته ندي رسولې .

انګلیسي ژبه که څه هم د برطانوي استعمار چپانو ژبه ده خو بیا یې هم تر برطانوي استعمار وروسته د هند په ترقي او پرمختګ کې ډېر مهم او ارزنده رول لوبولی دی ، ځکه چې انګلیسي ژبه د علم ، تجارت ،صنعت ،سیاست ،فرهنګ او داسې نورو ښو رشتو نړیواله ژبه ده .

مګر فارسي ژبه چې د پښتنو واکمنانو دربار ته یې لاره پیدا کړه پښتانه واکمنان یې په داسې مضمن او نا علاجه مرض مبتلا کړل چې د سوونو کلونو په لړ کې هم د دې مضمن مرض څخه روغ نه شول .

پښتنو واکمنانو د پښتون ملت ژبه یعنې پښتو هیره کړل ،همدا سبب شو چې یو شمیر پښتانه واکمنان د پښتون ملت د پښتو او پښتونولي د قانون ، د پښتنو د رسم ، رواج ، عنعناتو او فرهنګ څخه لیري او ناخبره پاتي شول .

ځنی پښتانه واکمنان د پښتنو د ژبې او پښتني کلتور څخه لیري پاتي شول او د پښتنو د ازلي دښمنانو یعنې ایرانیانو د ژبې او فرهنګ خپلول یې شروع کړل ،همدا علت شو چې پښتانه او پښتو ژبه د فارسي ژبې تر کلتوري او ژبني استعمار لاندې راغلل .

د فارسي ژبې استعمار پښتانه واکمنان بې لارې او د پښتون ملت څخه بیل کړل ،دوی د پښتون ملت په ژبه نه پوهیدل او پښتون ملت د خپل واکمنانو په ژبه نه پوهیدې ،همدا علت شو چې په ټولنه کې د پردیو مداخلو ته لاره هموار شول او پښتني ټولنه همیشه د نا ارامیو په دریاب کې لاهو وه او د پښتنو دهر ډول ترقي او پرمختګ مخه نیول شوې وه .

د پښتنو واکمنانو شاوخوا همیشه هغه غوړه ملانو او چپلوسانو نیولي وه چې په فارسي ژبه پوهیدل او د ایراني کلتور پیروان او د پښتنو او پښتو ژبې ازلي دښمنان وه .

فارسي ژبه د انګلیسي ژبې په شان دعلم ،سیاست او پرمختګ ژبه نه وه او نه ده چې پښتنو واکمنانو او عامو پښتنو دهندیانو په شان د دې استعماري ژبې څخه استفاده کړې وای .

فارسي ژبې د ایراني هیژمونیزم ، جاه طلبی ، کلتوري ،فرهنګي او تاریخي غلاوو ،جعل ، تذویر ،تقلب ، دروغو ،مذهبی تعصب، ژبنی تعصب او داسې نورو بې معنې شیانو څخه بغیر بله هیڅ مثبت شي نه درلودې چې پښتنو واکمنانو او پښتون ملت استفاده ځنې کړې وای .

د تاریخ په اوږدو کې " ایرانی دولتونه" او د ایرانیانو "فارسي ژبه" د پښتنو د تباهۍ ،بربادۍ او پس مانۍ سبب شوې ده .

"ایراني فارسي ژبه" د پښتنو لپاره د ناسور ددانې او د ساري سرطان د ناعلاجه مرض حیثیت لري چې هره ورځ د پښتون ملت هر څه تبا کوي ، هره ورځ د پښتون ملت د بدن یوه فعاله برخه فلج کوي او د پښتنو په نفع یې د فعالیت څخه اچوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دا دهر رښتني پښتون پښتني دنده ده چې خپل پښتون ملت او خپله پښتو ژبه د ایراني فارسي ژبې د مرګوني تهاجم او تباکونکي ساري سرطاني میکروب څخه وساتي .

د ایراني ژبې په شان ایراني دولتونو هم د تاریخ په اوږدو کې د پښتنو د ازلي او نه پخلا کیدونکي دښمنانو په حیث همیشه د پښتنو د هر دښمن سره د پښتنو پر خلاف سازش کړیدي .

ایراني په اصطلاح تاریخ پوهانو او عالمانو دهند د مغلو سره لاس یو کړیوو او پښتانه یې د "دیو" د نسل څخه بلل یعنې دا چې د ایرانیانو په اند پښتانه انسانان ندي او "دیوان" دي ، مګر حقیقت دا دي چې پښتون پاچا "کاوه هوسروایا" وایې چې ما د مازندران پر دیوانو حمله وکړل ، پښتونخوا او منطقه مې د هغوی دیوانو د شره څخه خلاصه کړل.

اویستا پښتنو ته د دیوانو خطاب ندی کړی خو د مازندران د هغه وخت او سیدونکی ته چې دا وسنیو ایرانیانو دځینو نیکه ګان به وی د دیوانو خطاب کړیدی.

پښتانه که د خپل استقلال ، ملي حاکمیت ،د هېواد مځکنی بشپړتیا ، پښتون ملت ، پښتو ژبې ، پښتني کلتور ،پښتني فرهنګ ،پښتني عنعناتو ،خپل دین ،مذهب ،پښتني تاریخ ، د پښتنو تاریخي افتخاراتو ،دپښتنو تاریخي پوهانو او قهرمانانو او دخپل هېواد او تاریخ دهر ښه شي سره مینه او محبت لري او غواړي چې دا تاریخي ملي ارزښتونه ددوی د تاریخي میراث په ډول سلامت ددوی راتلونکي نسلونو ته پاتي شي ، باید هر رښتني پښتون هرومرو ،وهر ایراني فرد او هر ایراني دولتي او غیري دولتي نهاد ته د پښتنو او پښتونخوا دازلي ، ابدي او نه پخلا کیدونکي دښمن په سترګه وګوري ،هیڅ وخت د هیڅ ایراني فرد او هیڅ ایراني نهاد په غوړو او چربو قولونو او وعدو باور ونکړي .

د بده مرغه ایران زموږ غربي ګاونډی هېواد دي ، موږ مجبور یو چې ددوی سره ډول ډول روابط او راکړه ورکړه ولرو خو په هره معامله کې چې پښتانه یې د ایرانیانو سره کوي دوی باید دومره محتاط وي لکه یو مسلمان چې د مجبوریت له رویه د شیطان سره معامله کوي .

د پښتنو ستر مشر وزیر محمد ګل خان مو مند د ژبې د اهمیت په باره کې داسې وايي:

(د یو ملت په ژبه کې هرڅومره چې د بل ملت ژبه نفوذ مینده کړي هما غومره یې په سیاست ، اقتصاد ، اجتماعیاتو ، ملي اخلاقو ، ملي ادابو ،ملي عاداتو ،ملي رسوماتو ، او عنعناتو ، ټولو ملي خصایلو او خصایصو حتي چې په ذهنیت ، افکارو ، حسیاتو او مدنیت یې نفوذ مینده کوي ،هماغومره د پردۍ ژبې د خاوندانو نامر یې بري او غلبه ددغي بلي ژبې پر خاوندانو تامینوي .

او که د یو ملت ژبه د بل ملت ژبې ته مغلوبه شوه ګڼه چې هغه ملت هم په دغو پاسنیو ټولو خصوصیاتو کې ورته پړشو .

علي الخصوص که اقلیتونه هم د هغي ژبې د خاوندانو په دغه ملت کې وي نو سیاست ، معارف ، مهمي او ګټوري اقتصادي چاري ، لویه برخه د ملي پانګي ، ټوله د هماغه اقلیتونو پلاس کې لویږي .

نو په هغه حال کې تمام هوساتوب او راحت ،څواک ،عزت او مرتبت د هغو لږکیو وي ،او درست مشاق او مزاحم ، ټوله نا هوسایې د همدغه خورا بې وزلي ملت وي ، ډېر لوي ملت د هماغه لږکیو د ګټې لپاره استعمالیږي ، دوی(اکثریت)به تل سوکړک خوري ، پیټې به وړي او هغه نور(اقلیت) به خوړوبې او خوړي ټیکلي نغري .

دوی(اکثریت) به بربنډ ګرځي او هغوی(اقلیت) به وریښمین کالي اغوندي ، ددوی به کوډۍ نوي ، د هغو به بنګلي ولاړي وي ،دوی به کلي نه لري ، د هغوی به ښارونه نه بسیږي ، دوی به پلي ګرځي ، هغوی به ګرندي ګاډي ځغلوي ،هغوی به پر بخملي نالیو پرلتیې وهلي د ساوو په څیر ناست او دوی به د مریې په شان ورته ولاړوي او پر وچه مځکه پر توره خاوره به هم کیناستلي نه شي . . .)

په افغانستان کې نن ورځ کټ مټ د پښتنو دغه حالت دي چې ستر پښتون وزیر محمد ګل خان مهمند پورته تشریح کړي دي او پښتانه باید دا خپل پښتني فرض وګڼي چې د دې نا مناسب حالت څخه ځان خلاص کړي ، او دا خلاصون صرف د پښتو او پښتونولي د قانون په پیروی ممکن دي .

ستر پښتون وزير محمد ګل خان مهمند چې دژبې د اهميت په باره کې کومې څرګندونې کړيدي دا پښتنو ته يو با ارزښته درس دي چې که پښتانه غواړي چې په پښتونخوا کې ازاد ، خپلواک ، سرلوړي او باعزته واوسي نو خپل مورنۍ خوږه پښتو ژبه دې نه هيروي ، هغې ته دې لانوره وده او انکشاف ورکړي او د نړۍ د ژونديو ژبو په قطار کې دې يې ودروي .

پښتانه بايد دا خپل پښتني دنده وبولي چې په پښتونخوا کې پښتو ژبه دتعليم او اداري ژبه کړي .

کله چې پښتو د پښتونخوا د تعليم او اداري ژبه شول نو هر څوک به يې په مينه زده کوي ځکه چې په پښتو ژبه به تعليم کوي ،د پښتو ژبې د زده کړې په برکت به کار، روزګار او حلا له نفقه ځانته پيدا کوي .

ترڅو چې پښتوژبه د علم حاصلولو ،کار پيدا کولو ،پيسو ګټلو او دولتي اداري ژبه نه شي ،ددې ژبې مناسبه وده او ترقي ناممکنه ده .

دا د ټولو پښتنو د پاره دډېر ننګ او شرم خبره ده چې نن ددوی په هېواد کې ددوی دا سې حال دی چې ان په پښتو ژبه د تعليم کولو حق نه لري ،ددوی په دولتي اداره کې پښتو اداري ژبه نه ده ،نو دوزير محمد ګل خان مهمند د ادعا مطابق پښتانه نن په خپل تاريخي هېواد کې د اقليتونو دغلامانو او مريانو په ډول ژوند کوي .

وزير محمد ګل خان مهمند په خپل يو ښايسته او دمعنې ډک شعر کې دپښتو ژبې او د پښتو او پښتونولي د قانون په باره کې پښتنو ته داسې لارښودنه کړيده:

ښــــــــه خويونـــــــــه ديانـــــــــت مـــــــــوده پښـــــــــتو

ښـــــــــــــه دودونـــــــــــــه او اداب دپښـــــــــــــتنو

پښـــــــــــتونواله پښـــــــــــتانه هوســـــــــــوي

پښـــــــــــتونواله پښـــــــــــتانه بـــــــــــه لـــــــــــوړوي

پـــــــــــه پښـــــــــــتوباندې وطـــــــــــن ګټلـــــــــــى شـــــــــــوى

په پښتو باندي وطن ساتلی شوی
هم به بیا وي په پښتو باندي ګټل
هم به بیا وي په پښتو باندي ساتل
پښتو کړمه ، پښتو وایمه زه تل
ده لالی ځما پښتو نه لرم بل
سر او مال مې دواړه جار دي تر پښتو
ژوند او مړینه مې نثار دي تر پښتو
پښتانه که د پښتو پر لاري ځي
دا نړی او ها نړی کې دي خوندي
پښتانه او پښتونواله دي وي تل
له پخوانه یو په لس او یو په سل

....

د پښتنو ستر متفکر او درونـد پښتون مشر ښاغلي وزیر محمد ګل خان مهمند خپل پښتون ملت ته دا لارښودنه کوي چې ستاسو ددنیا او اخرت بریالیتوب په دې کې دی چې د خپل فطرت یعني پښتو او پښتونولي د قانون پیروي وکړي .

....

54: د صداقت په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته سپارښتنه کوي چې هر رښتني پښتون باید په ورځني ژوند کې صادق واوسی .

هرپښتون باید دبل پښتون وروراوهربل انسان سره په ورځنی ژوند کې په پوره صداقت او رښتنیولی ژوند وکړی .

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته امر کوي چې د ژوند په هره چاره کې همیشه صادق واوسی .

55: د وفادارۍ په اړه :

پښتو او پښتونولي پښتنو ته سپارښتنه کوي چې هر رښتني پښتون باید په ورځني ژوند کې دوفاداری عالی صفت ولری .

د پښتو او پښتونولي دقانون مطابق یو رښتنی پښتون باید په ورځنی ژوند کې ټولو پښتنی اودینی ارزښتونو ته رښتنی او وفادار واوسی .

56: دچل او فریب په ا ړه :

پښتو او پښتونولي هر پښتنو ته حکم کوي چې د بل پښتون او یا بل انسان سره به چل ، فریب ، ټګي او برګي نکوي ، ځکه چې په پښتو او پښتونولي کې چل ، فریب ، ټګي او برګي نشته ،نو په دې اساس یو رښتني پښتون باید د ژوند په چارو کې همیشه د هر ډول چل او فریب نه خلاص وي ، او هر وخت د هر چا سره رښتني او صادق وي .

57: د سولې او صفا په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتانه هڅوي چې ټولي خپل منځي شخړي ژر تر ژره د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق په خپل منځ کې په جرګه او مرکه سره حل او فصل کړي ،او همیشه یو دبل سره په سوله او روغه کې ژوند وکړي .

دپښتو او پښتونولی قانون پښتنی ټولنه د سولی او صفا لور ته رهبری کوی .

58: دغرور ، تکبر او لويي په اړه:

پښتو او پښتونولي وپښتنو ته امر کوي چې همېشه د غرور ، تکبراولويي څخه ځان وساتي ، تر نورو خلکو ځان لوړ مه بولي ، تکبر ، غرور او لويې مه کوي .

دغرور ، تکبر او لويي څخه د مخنيوي په خاطر پښتانه داسې متلونه لري:

غر که هر څومره لوړ دی بيا هم لار پر سربېره ده .

ددی متل معنی داده يو پښتون که هر څومره لوړ مقام ،لوړه دولتی چوکۍ، ډېر زيات مال او دولت اوداسی نورامتيازات ولری بيا هم بايدلويی اوتکبرونه کړی ځکه چی الله(ج) پرهرلوړ کس بل لوړ کس پيداکړی دی او الله(ج) بيا ترهرڅه لوړ دی تکبر د بنده سره نه بلکی دالله د بی زواله او بی نيازه ذات سره ښايی.

پښتانه دکبر په باره کښی داسی متل کوی.

دکبر کاسې تورې عاقبت پسې نسکورې .

پښتو اوپښتونولي پښتانه د غرور ، تکبر او لويي څخه راګرځوي اوپه عين وخت کې پښتانه هڅوي چې تاسو هم د بل مغروراومتکبر غرور ،تکبر او لويي ته سر مه ټيټوي .

59: د تواضع په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي په ورځني ژوند کې چې په سياسي ، اقتصادي ،فرهنګي اوټولنيزو چاروکې هر څومره لوړو مقامونو ته ورسيږي بيا هم هميشه د هر چاسره په تواضع او کمينۍ سره ژوند وکړي .

د تواضع په باره کې پښتانه دسې وايي:

دباړ داري وني څانګې دمځکې خواته کږي يا ځوړندي وي .

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته امر کوي چې هيڅ انسان ته په ټيټ نظر مه ګوري او تر هيچا ځان لوړ مه بولئ ، په دې باره کې د پښتو يو متل داسې وايي : (مېږه ته مه وايه چې مېږه ګيه) .

60: د ټينګ عزم او د فيصلې د قاطعيت په اړه :

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د ژوند هره فيصله په صبر ،تحمل ، حوصلي ، ساړه دماغ ، پوهي ، سالم عقل ،علم ،تدبير او تعقل سره وکړي ، کله چې مو فيصله وکړل نو بيا پر خپل خداي (ج) توکل وکړي او په قاطع تصميم او کلک عزم د خپل کړي فيصلي د عملي کولو تر شا ودرېږي ، په دې لاره کې د هر ډول مشکلاتو تحمل ته اماده اوتيار واوسي ، د خپل معقولي فيصلي او تصميم څخه په هيڅ قيمت تر شا نه شي .

61: د ظالم او مظلوم په اړه :

د اسلام د مبارک دين په شان پښتو او پښتونولي هم پښتنو ته امر کوي چې هيڅ کله د ظالم د ظلم په وړاندي سر ټيټ نکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يو رښتني پښتون بايد حتما د ظالم د ظلم په مقابل کې په پوره ميړانه مبارزه وکړي ، او د ظالم لاس د ظلم څخه لنډ کړي ، او خپل ځان او ملت د ظالم د ظلم څخه خلاص کړي .

لکه د اسلام مقدس دين چې امر کوي ، پښتو او پښتونولي هم پښتنو ته امر کوي چې تاسو بايد د ظالم او مظلوم دواړو سره مرسته وکړي ، ياني مظلوم د ظلم څخه خلاص کړي او د ظالم لاس د ظلم څخه لنډ کړي ، دا عمل د دواړه سره مرسته بلل کېږي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې هيڅکله پر مظلوم ظلم ونکړي او هر وخت کوښښ وکړي چې د مظلوم سره مرسته وکړي او هغه د ظالم له ظلم څخه خلاص کړي .

د اسلام مبارک دین مسلمانانو ته فرمایلي دي چې الله پاک ظالم او مظلوم دواړه نه خوښوي ، یعنې یو مسلمان باید د ظلم کولو څخه ځان وژغوري او هم پرځان د ظالم ظلم ته اجازه ورنکړي .

هر مسلمان چې پر ځان د ظالم ظلم روا بولي ، په حقیقت کې دا کس پر خپل ځان ظلم کوي ، په اخرت کې به د دې مظلوم شخص څخه په دې خاطر پوښتنه کېږي چې تا ولې پرخپل ځان د ظالم ظلم منلی وو ؟

د اسلام مقدس دین مسلمانان هڅوی چې د ظالم د ظلم په مقابل کې قیام وکړي او چوپه خوله پاتې نشي ، که دا سې ونه کړي نو په اخرت کې به خدای(ج) د دې مظلوم څخه پوښتنه کوي .

څوک چې د ظالم په مقابل کې قیام ونه کړي دا دنیا به یې د ظالم تر ظلم لاندې تېرېږي او په اخرت کې به بیا خدای(ج) په دې جرم سزا ورکوي چې تا ولې د ظالم په مقابل کې قیام نه کاوه .

62: د غلامۍ او مظلومیت په اړه:

الله پاک د هیڅ قوم حالت ته تغیر نه ورکوي ، تر څو هغه قوم په خپله ونه غواړي چې خپل حالت ته تغیر ورکړي .

یعنې الله پاک یو قوم د غلامۍ څخه نه خلاصوي ترڅو هغه قوم په خپله د غلامۍ څخه د خلاصون هڅه ونه کړي .

پښتو او پښتونولي هم پښتنو ته امر کوي چې هیڅ کله پرځان د بل چا غلامي او مریتوب ونه مني ،او د خپل ژوند په قیمت د ازادۍ او خپلواکۍ لپاره تلاش او مبارزه وکړي .

هرپښتون چې پر ځان د پردیو غلامي او مریتوب مني هغه کس پښتون نه بلل کېږي ، او په اخیرت کې به یې الله پاک هم په دې جرم ونسي چې تا ولي پر خپل ځان د پردیو ظلم او غلامي منلې وه .

میرویس نیکه د پښتنو دې ستر مشر هم د غلامۍ څخه د نفرت پر اساس دازادو پښتنو هغې جرګې ته چې د ګرګین تر قتل وروسته په قندهار کې دایره شول دا سې وویل:

(... که له ماسره یو شئ او زما ملا وتړئ نو د خپلواکۍ بیرغ به هسک وساتو او پرې به نږدو چې بیا د پردیو د مریتابه کړۍ زموږ په غاړه کې ولوېږي .

هغه کسان چې د پردیو مریتوب مني موږ د هغو سره هیڅ اړه او خپلوي نه لرو او نور دې زموږ په هېواد کې نه اوسي . . . .)

د میرویس نیکه د پورته وینا څخه په ډاګه معلومېږي چې هغه د غلامۍ څخه نفرت درلود او پښتانه يې د ازادۍ لور ته را بلل .

میرویس نیکه د هغو کسانو سره چې د پردیو غلامي يې منل د خپلوۍ هر ډول اړیکي قطع اعلان کړې او هم يې هغوی ته امر وکړ چې زموږ له هېواده (پښتونخوا)څخه ووځي .

د میرویس نیکه دا د ارزښت نه ډکه وینا او لارښودنه باید د هر رښتني پښتون د ژوند لاره ، د ژوند لارې ډیوه اورهنما وي .

63: د اقتصاد په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د خپل اقتصادي ژوند د ښه والي لپاره په مشروع لارو سخت کار او زحمت وکاږي ، په مشروع طریقه خپل اقتصادي حالت ښه کړي ، پر لوڅه شا د غره څخه ډبرې راوړي خو د سوال او طمع لاس چاته مه اوږدوئ .

خوشال بابا د سوال ، منت او طمع په باره کې داسې وايي:

د منـــــــت داروکـــــــه مــــــــرم پــــــــه کـــــــارمې نـــــــدي
کــــــــه عـــــــلاج لـــــــره مـــــــې راشـــــــي مســـــيحا هـــــــم

پښتو او پښتونولي پښتنو ته د یو طرفه د سخت کار او زحمت کښلو امر کوي او د بل طرفه پښتنو ته امر کوي چې هر پښتون باید ډوډۍ مار ، مېلمه پال او سخي وي ترڅو د ټولنې هغه افراد چې بېوزلي ،

ناتوانه ، فقير او مسافروي د پښتنو پر دسترخوان ماړه شي ، د پښتنو مېلمه پالنه په نړۍ کې د ببوزلو ، ناتوانو ، فقيرانو ، مسافرو او نورو محتاجو کسانو د مرستې لپاره د ټولنيزو مرستو لوړترين مثال دی .

64: د امانتدارۍ او پرهېزګارۍ په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې هرپښتون او هره پښتنه بايد ښه امانتداره او پرهېزګاره وي .

65:د استاد ،مور ،پلار او انسان د احترام په اړه:

د اسلام د مبارک دين په شان پښتو او پښتونولي هم پښتنو ته امر کوي چې هميشه د استادانو ، مور ، پلار ، مشرانو ، عالمانو ، فاضلانو اوښو انسانانو احترام وکړي او پرکشرانو شفقت او مهرباني وکړي .

66: د پښتنو د کرکټر په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته ،دخپل دين ، پښتون ملت ، پښتونخوا ، خپلواکۍ ، ملي حاکميت ،پښتو ژبي ،دپښتون ملت او ټولو انسانانو خدمت او د هغو سره مينه ، پروعده وفا کول ، په اتفاق اوسېدل ، يو د بل سره په غم او ښادي کې شريک کيدل ،مثبته سيالي ،لوړهمتي ،دحق څخه دفاع ، د پښتني جرګې فيصلو ته احترام ، د بېوزلو سره مرسته ، کار او زحمت کښل ، حلال رزق پيدا کول ، صبر ، تحمل ، ثبات ، استقامت ، پرځان باور ، قناعت ، حوصله ،مساوات ته درناوي ، د ښځو د پلو احترام ، د مشرانو اطاعت او پر کشرانو مهرباني ، مېلمه پالنه ، ډوډۍ ماري ، سخاوت ، دحق ددفاع په لاره کې مېړانه ، غيرت ، توره ، قربانۍ ، ايثار ، فدا کارۍ ، ددښمن څخه بدل اخستل ،تکړه توب ،غښتل توب ، رښتنولۍ ،ښاغلتوب ،ننګ ،پښتني او ملي غرور درلودل ، دمظلوم ملاتړ او پر هغه

ترحم ، د ظالم په مقابل کې دریدل ، د متجاوز سره مقابله ،مظلوم ته پنا ورکول ،د همسایه څخه دفاع ، پاک زړه توب ،په ښه خوږه ژبه خبري کول ، دهر چا ښه مشوره منل ، همیشه ښه کول ، دژوند په چارو کې میانه روي ، دضرورت په وخت کې ننواتي کول او ننواتي منل اوبخښل ، د بدو څخه پرهیز ، حیا ،عفت او عصمت ساتل ، نا موس داري ، سمه او کلکه عقیده لرل ، اعتماد ، امانتداري ، ایمانداري ،پر وعده وفاکول ، ښه مسلماني ، د استادانو ،مور ، پلار ، مشرانو ،عالمانو او فاضلانو احترام ،علم پروري ،او پر کشرانو شفقت کول ورزده کوي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته د پورته ذکرشوو اسلامي او پښتني ارزښتونو سره مینه او محبت کول ورزده کوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پراساس پښتون هغه څوک دي چې په ورځني ژوند کې پورته ذکر شوي صفات ولري ، هرهغه څوک چې د پورته صفاتو څخه محروم وي که څه هم هغه په پښتو ژبه رغیږي او په رګونو کې یې د پښتون پلار او پښتني مور وینه جریان ولري بیا هم د پښتو او پښتونولي دقانون پر اساس هغه شخص پښتون نه بلل کیږي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته دخپل دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، پښتون ملت ، پښتونخوا ، استقلال ،دپښتونخوا د مځکنی بشپړتیا ،ملي حاکمیت ، پښتو ژبې ، پښتني کلتور ، پښتني عنعناتو ، پښتني تاریخ ،ظالم ، ظلم ، غلامی ، مریتوب ،محکومیت ،زلالت ، دپردیو جاسوسی ، ملي خیانت ، د پښتون ملت سره دغدارانو اوغداری او د پښتنو دداسې نورودیني او پښتني ارزښتونو ددښمنانو څخه نفرت او کرکه ورزده کوي .

هرهغه پښتون چې د پښتنو دپورته ذکر شوو دیني او پښتني ارزښتونو د دښمانو سره بې پایه نفرت ،کرکه او دښمني ونه لري هغه کس پښتون نه بلل کیږي .

67: د پښتونولي یا پښتونتوب په اړه :

پښتو او پښتونولي پښتنو ته ورښیي چې " پښتونتوب یا پښتون والي " ستر ویاړ او شرافت دي .

پښتو او پښتونوالي پښتنو ته امرکوي چې په پښتونوالي یا پښتونتوب وویاړي ،هرپښتون باید په دې وویاړي چې " پښتون "دي ،ځکه چې پښتون ملت پر خداي (ج) ګران ملت دي ،او دالله په مرسته هرښتني پښتون مسلمان ،مجاهد اوعادل شخص دي .

68: د سر او مال د قربانۍ په اړه:

پښتواوپښتونولي پښتنو ته امرکوي چې خپل مال او سرد خپل دین ، ناموس ، عزت ،پښتونخوا ، ملي خپلواکۍ ، ملي حاکمیت ،د پښتونخوا د مځکنۍ بشپړتیا ،ملي نوامیسو اوملي ګټو څخه په ورین تندي جار کړي .

په پښتو کې متل دي چې وايي :(مال ترسرجاراوسرترناموس جار) .

69: د مینې ،محبت او نفرت په اړه:

د پښتواوپښتونولي دقانون پر اساس هر ربښتني پښتنو باید همیشه د میني ،محبت او نفرت سره ژوندوکړي ، که پښتون د میني او نفرت څخه لاس واخستې نو پښتون بیا په یو بې خونده او بې رنګه موجودبدلیږي چې دا بې خونده او بې رنګه موجود بیا هغه زمواری نشي انجامولای چې یوربښتني پښتون یې باید انجام کړي ، نتیجه به داشي چې پښتون ملت به غلام کیږي ، پښتواوپښتونولي به زوال کیږي .

د پښتون د میني ، محبت او نفرت موضوع ته موږ په لاندي ډول یوه لنډه اشاره کوو .

70:پښتون باید د نفرت سره ژوند وکړي:

د پښتو او پښتونولي دقانون مطابق یو ربښتني پښتون باید د پردیو د غلامۍ ، محکومیت ، زلالت ، بې ناموسۍ ، بې ننګۍ ، بې فطرتۍ ، بې پښتوګۍ ،دپردیو د جاسوسۍ ، ملي خیانت ، ظلم ، بې

دينې ، جهل ،تکبر ،ظلم ، ظالم ، بې ايمانۍ ، نه امانت دارۍ ، بې پتۍ ،مظلوميت او داسې نورو بد اعمالو څخه بې پايه نفرت ولري .

د پښتو او پښتونولی د قانو پر اساس هر پښتون چی د داسی گفتار او کردار سره مخامخ شی د کوم څخه چی د ذلت،خوارۍ، غلامۍ ،محکوميت،بی ناموسۍ ،بی ايمانۍ ،بی پتۍ او داسی نورو بد يو بوی راځی بايد دفعتاً يی د پښتونولی د غيرت وينه پر جوش راشی او دهغه کردار او گتفار په مقابل کښی جدی ردعمل وښيی.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون بايد د پښتون ملت د دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، خپلواکۍ ، ملي حاکميت ، د پښتونخوا د مځکني بشپړتيا ، ملي گټو ، ملي نواميسو او داسې نورو ديني،ملي او پښتني ارزښتونو د دښمنانو څخه بې پايه نفرت ولري .

هر هغه پښتون چې د پښتني ارزښتونو د دښمنانو څخه نفرت نه لري او دهغو سره دوستي او سازش کوي هغه کس پښتون نه بلکې يو بې ننگه شخص بلل کيږي .

71:پښتون بايد د ميني او محبت سره ژوند وکړي:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې ديو پښتون زړه بايد هميشه د دينی او پښتني ارزښتونو سره د ميني او محبت نه ډک وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون بايد تل د پښتو او پښتونولي د قانون ، دوياړلی پښتون ملت،د پښتونخوا د مځکنۍ بشپړتيا ، استقلال ،ملي حاکميت ،د پښتون ملت د دين ، سر ، ناموس ، عزت ،مال ، پښتو ژبې او داسی نورو ديني ، ملي او پښتني ارزښتونو د ساتني سره د جنون تر حده مينه ولري .

پښتو او پښتونولي هر پښتون ته امر کوي چې هر رښتني پښتون بايد د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، خپلواکۍ ، د پښتونخوا د مځکنۍ بشپړتيا ، ملي حاکميت ، ملي اقتدار ، ملي يوالي ، ملي قوت ، ملي عظمت ، ملي شان او شوکت ،ملي نواميسو ، سولې ،د هېواد د ازادۍ د لاري د جنگ ، تولنيزي ودي ، اقتصادي ودي ، پښتني رسم ،پښتني

رواج ،پښتني عنعناتو ، پښتني کورنۍ ، پښتني فرهنګ ،پښتني کلتور ، پښتني تاريخ ،د پښتنو تاريخي قهرمانانو ،پښتني لوړ همت ، پښتني ننګ ،پښتني غيرت ،پښتني جرئت ،پښتني ارادي ، پښتني هوډ ،پښتني ثبات ، پښتني استقامت ، پښتني متانت ،پښتني نارينتوب ، پښتني ميړاني ،پښتني ايثار ،پښتني قرباني ،پښتني توريالیتوب ، پښتني ننګيالیتوب ، پښتني فداکارۍ ، پښتني مېلمه پالني ، پښتني غېج ، پښتني ننواتي ،پښتني توري ،پښتني حلم ، پښتني تدبير ،پښتني حوصلي ،پښتني صبر ، پښتني تحمل ، پښتني مرکي ،پښتني جرګې ،پښتني پاکوالي ،پښتني رښتينولۍ ، پښتو ژبي ،علم پرورۍ ،دکار ، زيار ،باعزته او تل پاتی سولې دتامين،دپرديو سره د سيالۍ ،دخپل دين او د پښتو او پښتونولي دلرغوني د قانون دټولو اوامرو سره رښتني او بې زواله مينه ولري .

72: دعلم او پوهې په اړه:

لکه څنګه چې د اسلام مقدس دين د زانګو څخه بيا تر قبر پورې پر هر مسلمان نر او ښځه د علم زده کړه فرض کړې ده ، په همدې ډول پښتو او پښتونولي هم پښتنو ته امر کوي چې ځانونه د علم په ګاڼه سمبال کړي ، دا هغه وخت کيداي شي چې دعلم سره مينه ولري او دعالمانو او فاضلانو احترام او عزت وکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون څخه په پيروۍ پښتانه هميشه د خپل استاد او امام ډېر احترام او قدر کوي .

پښتانه د استاد او امام د علم په خاطر ددوی د احترام په باره کې هميشه د سخاوت څخه کار اخلي .

73: د اولادونو د تربيې په اړه:

لکه څنګه چې د اسلام مقدس دین امر کوي ،پښتو او پښتونولي هم پښتنو ته امر کوي چې تاسو خپل اولادونو ته مال او دولت مه ډېروي ، بلکې هغوی ته ښه دیني او پښتني تربیه ورکړي ، هغه اولاد چې دینی او پښتني تربیه ولري هغه د مور او پلار د خوا ورته په میراث پاتي مال او دولت ته ضرورت نه لري .

که دچا اولاد ښه دیني او پښتني تربیه ونه لري نو د مور او پلار څخه ورته پاتي مال او دولت به هم ژر برباد کړي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته سپارښتنه کوي چې خپل زامن چې د پښتني ټولنې اینده جوړوي د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق ښه تربیه کړي ، او بې ځایه ډېر ناز مه ورکوي ،ځکه چې ډېر ناز د کوچنیانو د بې لارۍ سبب کیدای شي .

د پښتو یو متل داسې وایي: (نازولي زوی بایللي زوی) .

74: د اقلیتونو په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته سپارښتنه کوي هغه څوک چې د پښتنو تر واک لاندې ژوند کوي پښتانه باید د هغو سره دیو معزز انسان په ډول سلوک وکړي ، پښتانه باید تر خپل واک لاندې انسانانو سره د غلام په ډول چلن ونکړي .

د پښتو او پښتونولي دقانون پر اساس هغه اقلیتونه چې په پښتونخوا کې د پښتنو تر قانون او واک لاندې ژوند کوي د هغو سر ، ناموس ، عزت او مال محفوظ دي .

پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق په خپل هېواد کې د نورو ادیانو او مذاهبو پیروانو ته د هغوی د دیني او مذهبي مناسکو د پرځای کولو پوره ازادي ورکړې وه او باید همیشه یې ورکړي .

پښتو او پښتونولي د صبر ،تحمل او زغم قانون دي .

75: د تنبلۍ او کهالۍ په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د تنبلۍ څخه ځان وساتي ،کار او زحمت وکاږي خپل د کورنۍ او هېواد اقتصاد ته وده ورکړي ،خپل حلال ثروت او سرمایه زیاته کړي ، خو په عین حال کې پښتنو ته سپارښتنه کوي چې په خپل مال او سرمایه کې خیر ،خیرات ،او سخاوت وکړي ، د خپل مال پواسطه د بیوزلو سره مرسته وکړي ، غریبانو او مسافرو ته ډوډۍ ورکړي ، ځکه چې د بیوزلو لاس نیوي ، سخاوت او ډوډۍ ماری د پښتو او پښتونولي یو مهم اصل دی .

پښتانه لټۍ او بېکارۍ ته په بد نظر ګوري او د بېکارۍ په باره کې داسې وایي: دبیکاره خدای بیزاره

76: د اصراف په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د هغه بې ځایه مصارفو او لګښتونو څخه ډډه وکړي کوم چې دین ، پښتو او پښتونولي او اخلاقو منع کړي دي .

77: د ځان د ګټې او د بل د تاوان په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته اجازه نه ورکوي چې د ځان د ګټې په خاطر بل پښتون او یا بل انسان ته تاوان ورسوي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د نورو پښتنو د ګټې په خاطر دي پښتون د ځان تاوان وکړي ، خو نور پښتانه دې د تاوان څخه خلاص کړي .

78: د ملي امانتدارۍ په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر پښتون کس باید امانت داره وي .

د اسلام مقدس دین مسلمانانو ته امر کوي چې امانات خپل اهل ته وسپاري ،په عین ډول پښتو او پښتونولي هم پښتنو ته امر کوي چې په ورځني ژوند کې همیشه امانتداره واوسی ، د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس په امانت کې خیانت لوي جرم بلل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د ملت او دولت د چارو واکي يو با ارزښت ترين ملي امانت بلل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتانه بايد ددې ملي امانت د ساتلو په باره کې ډېر زيات محتاط وي ،د هېواد د چارو واکي د يو با ارزښت ترين ملي امانت په حيث داسې امانت داره دولتي مشرانو ته وسپاري چې هغوی ددې ملي امانت څخه په پوره صداقت او ايمانداری ساتنه او پالنه کولای شي .

که چېرې پښتانه د هېواد د ملي امانت د ساتني په باره کې غفلت وکړي ، د خو پيسو او نورو شخصي ، قومي ، تنظيمي ، ژبني او منطقوي او داسې نورو امتيازاتو په بدل کې د هېواد چارې چې د ملت يو با ارزښت ترين ملي امانت دي نا اهل خلکو ته وسپاري دا دنيا او هغه دنيا به يې دواړه په عذاب وي ، ځکه چې نا اهل دولتي مشران او ددوی نا اهله ملګري د خپل ملت ددين ،سر ،ناموس ، عزت ،مال ،ملي ګټو ، ملي نواميسو ،خپلواکی ،ملي حاکميت ،دهېواد دمځکنی بشپړتيا او داسې نورو ديني ، ملي او پښتني ارزښتونو څخه په لازمډول ساتنه اودفاع نشي کولای ، د ملت هر څه برباد ېږي ، پر ملت داسې حالات راځي لکه په تيرو ديرشو کلونو کې چې پر ټول افغان نجيب ملت مخصوصا پر مظلوم پښتون ملت راغلل .

داسلام د مقدس دين د احکامو او د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس که هر هغه پښتون چې ددولتي مشرانو د ټاکلو او يا تعين کولو په باره کې دامانت داری داصل په پيروي د ډېر احتياط څخه کار وانخلي ،او ددې باارزښت ترين ملي امانت سره په بې تفاوتی او غفلت برخورد وکړي ، اويا په دې لاره کې خيانت وکړي دا کس به په دنيا کې د خپل ملت او په اخرت کې د خپل خداي(ج) په وړاندي مسئول وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د ملي امانت د ساتلو د مسئوليت په باره کې غفلت او خيانت دواړه ملي خيانت او ستره ګناه بلل کېږي .

79: د شهادت په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته دا درس ورکوي چې د خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، پښتون ملت ، پښتونخوا ، ملي خپلواکۍ ، ملي حاکميت ، ملي ګټو ، ملي نواميسو ، پښتو ژبې ، پښتو او پښتونوالۍ ، حق ، ننګ ، غيرت ، عزيزګلوي ، پت ، عزت اود اسي نورو ،ديني ملي او پښتني ارزښتونو ددفاع په لاره کې مرګ د هر رښتني پښتون لپاره سترافتخار او تر ټولو ارزانه قرباني ده ، هر رښتني پښتون بايد په دې لاره کې د مرګ څخه ډار ونه لري او په دې لاره کې مرګ بايد پښتنو ته ډېر خوار او حقيروي ، په دې پاکه لار کې شهادت د پښتنو لپاره ابدي افتخار دي .

80: د فقر په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتانه هڅوي چې سخت کار او زحمت وکاږي ، دتندي خولي توي کړي ،لاسونه تناکي کړي ،د غره څخه ډبرې پر شا را وړي خو چاته د فقرغوښتلو لاس اوږد نکړي .

د پښتو او پښتونولي قانون که د يو طرفه پښتانه د فقر کولو څخه راګرځوي ، خو په عين وخت کې پښتانه هڅوي چې د غريبانو او محتاجو کسانو لاس نيوي وکړي او د هغوی سره د خپل توان مطابق مرسته وکړي او هغوی نا اميده د خپل درګاه څخه مه ليږي .

81: د يرغلګرو په مقابل کې ددفاع په اړه:

پښتو او پښتونولي هر رښتني پښتون ته امر کوي چې د خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، د پښتونخواد مځکنۍ بشپړتيا ،خپلواکۍ ، ملي حاکميت ، ملي ګټو ، ملي نواميسو او داسې نورو ديني ، ملي او پښتني ارزښتونو څخه د يرغلګرو په مقابل کې د خپل سر او مال په قيمت دفاع وکړي .

د پښتو او پښتونولي قانون يا دپښتنو فطرت د تاريخ په اوږدو کې پښتانه دا شوريانو ، داريوش ، سکندر ، عربو ، چنګيز ، کوډتيمور ، بابر ، دبابر د اولاد ، مرهټانو ، ايرانيانو ، انګريزانو ،روسانو او نورو يرغلګرو په مقابل کې دجګړې ميدان ته را ايستلي دي او خپل اينده نسلونو ته يې د بې شماره جانبازيو او دخپل سرونو دقربانيو په قيمت وياړلي تاريخ پريښي دي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته دومره واک ورکړیوو چې د بري بيرغ يې د عراق څخه تر بنګال پورې پر اصفهان ، ډهلي او بخارا رپيده .

82: د صبر ، تحمل او زغم په اړه :

پښتو او پښتونولي پښتنو ته سپارښتنه کوي چې په ورځني ژوند کې همیشه د صبر ، تحمل او زغم څخه کار واخلي ، د خپل مخالفینو نظر او عمل تر هغه وخته په صبر او تحمل سره وزغمي ترڅو د دوی نظريات او بد اعمال ستاسو دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ،پښتونخوا ، خپلواکۍ ، ملي حاکميت ، ملي نواميسو ملي ګټو او داسې نورو ديني ، پښتني او ملي ارزښتونو ته تاوان ونه رسوي ، همدا علت دي چې پښتانه په خپل ګاونډ کې د هغه همسايه ګانو سره چې د دوی د ژبې او مذهب سره مخالف هم وي په ورين تندي او ښه سلوک ژوند کوي ، د هغوی نظر ، عقيدي او دين ته په سپکه ستر ګه نه ګوري .

83: د سولې او جنګ په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يو پښتون بايد په جنګ کې نهايت توريالي او ميړني وي ، خو د بري په وخت کې بيا بايد ډېر فياض ، بخښونکي او مهربان وي .

ددې ادعا د ثبوت د پاره ژوندي مثالونه د پاني پت په جنګ کې د لوی احمد شاه بابا دخوا د (22000) مرهټه جنګي بنديانو بخښنه او د قنوج په جنګ کې د شير شاه سوري د خوا د مغلو د يو لک مغلي تسليم شوو عسکرو او دهمايون مغل د فاميل بخښنه او ازادول وه .

84: د قانون د حاکميت په اړه:

د پښتو او پښتونولي قانون پښتنو ته امر کوي چې د پښتون ملت ټول وګړي د قانون پر وړاندې مساوي حيثيت لري ، قانون بايد د هېواد پر ټولو وګړو يو شان تطبيق شي .

د مثال په ډول د پښتو او پښتونولي دقانون د جرګې د اصل پر اساس پاچا او فقير دواړه مجبور دي چې په مساوي حيثيت د جرګې پر وړاندې حاضرشي او د پښتني جرګې څخه د عدالت غوښتنه وکړي .

مورږ ددې کتاب په تېرو پاڼو کې ولوستل چې د هندوستان پښتون امپراطور سلطان بهلول لودي به کله چې د پښتنو سره جرګه کوله ، نو د پښتني جرګې د احترام په خاطر به د شاهي تخت څخه راکښته شو او د پښتنو سره به په مساوي ډول پر ځمکه کښناسته .

د پښتو او پښتونولي قانون د ټولنې پر وګړو د قانون د يو شان تطبيق اصل ته ډېر ارزښت ورکوي ،ځکه چې د قانون په تطبيق سره په ټولنه کې "ټولنيزعدالت" تامينږي .

د ټولنيز عدالت د تامين په صورت کې "تل پاتې سوله" بر قراره کېږي .

د تل پاتې سولې د تامين د برکته ولس په ډاډه زړه په کار او تجارت پيل کوي چې د دې لارې د ټولنې اقتصاد وده کوي او ټولنې ته

"رفا او سوکالي" راځي .

د قانون په نه تطبق سره په ټولنه کې "ټولنيزعدالت" د منځه ځي او ځای يې "بې عدالتي" نيسي .

د تاريخ په اوږدو کې هميشه د "بې عدالتۍ" پرضد "بغاوتونه" راولاړشوي دي ،اودي بغاوتونو او جنګونو د انساني ټولنو ټوله سياسي ، اقتصادي ، ټولنيز ،ملي اوفرهنګي ارزښتونه ، سوله ،سوکالي ، رفا ، ترقي او نوري ټولي ښېګڼې دمنځه وړي دي اوټولنه يې د زرګونو بد بختيو او کړاونو سره مخامخ کړي ده ، چې ژوندي مثال يې زمونږ د هېواد د تيرو ديرشو کلونو جنګونه دي چې زمونږ د ټولنې پورته ذکر شوي ارزښتونه يې د منځ يوو ړل .

85 : د ملي باور په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتونخوا هر وګړي باید په دې باور ولري چې دا هېواد دده هېواد دې او په دې هېواد کې دده اودده د کورنۍ د غړو دین ، سر ، ناموس ، عزت او مال د پښتو اوپښتونولی دقانون د خوا محفوظ دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق پښتني دولت باید په هیواد کښې داسې شرایط مساعد کړي چې دهیواد هر وګړی پدی باور شی چې دهېواد د نافذو قوانینو په چوکاټ دده ټول حقوق محفوظ دي.

86 : د حقوقو د مساوات په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتونخوا ټول وګړی باید پدی باور وی چې ددوی هر یو د خپل پوهي ، لیاقت او استعداد پر اساس د قانون مطابق د هېواد هر سیاسي ، اقتصادي او فرهنګي مقام ترلاسه کولا یشی.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د هېواد دنارینه او ښځینه غړو سیاسي ،اقتصادي او ټولنیزحقوق او وجایب د پښتنو ددین (د اسلام مقدس دین) او د پښتنو دفطرتي قانون(پښتو اوپښتونولي) د خوا تشخیص او تعین شویدي .

87 : د تبعیض په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو په منځ کښې هرډول قومي ،لهجوی ، مذهبي ، منطقیوي اوجنسي برتري او تبعیض د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف عمل ،ګناه او جرم بلل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو دولت او ولس باید د هېواد د هیڅ وګړي سره دقوم،ژبی ،مذهب او په خاصه سیاسی ډله کښی د غړیتوب په نوم بد او دتبعیض نه ډک چلن ونکړی.

88 : د بیان او عقیدې د ازادۍ په اړه:

د پښتو او پښتونولي قانون د پښتنو د هر مقام او هر شخص پر وړاندې د پښتني ټولنې د هر وګړي د بيان د ازادۍ تضمين کوي ، خو که څوک د بيان د ازادۍ څخه ناوړه استفاده کوي هغه کس د عامو پښتنو او د جرګې له خوا ملامت بلل کېږي .

89 : د دولت او ملت د رابطې په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتونخوا دولت د ملت د ازادې ارادې مظهر ، د ملت رښتني خدمتګار ،د هېواد د نافذو قوانينو تطبيق کونکي او د ټولنې د سياسي ،اقتصادي او ټولنيز ژوند پرترتيب او تنظيم نظارت کونکي ملي ارګان دي .

د پښتونخوا دولت د ملت د ټولو سياسي ، اقتصادي او ټولنيزو ارزښتونو او حقوقو د ساتلو زمواره دي .

هر کله چې د دولت مسئولين د هېواد د نافذو قوانينو څخه سرغړونه وکړي ،بيانو د ملت د خوا ورسپارل شوي خپل ملي او نړيوال مسئوليتونه په ښه ډول نشي انجامولای ، په داسې حالاتو کښې د پښتو او پښتونولی د قانون مطابق دا د پښتون ملت د هر وګړی ديني ،پښتني او ملي دنده بلل کېږي چې د جرګو ،مرکو او نورو سوله ايزو قانوني لارو په واسطه د دولتي مسئولينو د خود سرۍ مخه ونيسي ،او د دولت د ستګاه د ملي ژوند د بو ملي ارزښت او ملي ضرورت په حيث داسې اصلاح کړي چې تر خپل ملي او نړيوالو زمواريو په ښه ډول ووتلای شي .

90 : د ملي نفاق د مخنيوي په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دولت بايد د داسې اعمالو د کولو څخه جدآ ډډه وکړي چې د پښتونخوا د وګړو ترمنځ ملي وحدت ته ضرر رسوي .

د پښتو اوپښتونولي د قانون مطابق دولت بايد د هېواد د وګړو ترمنځ د ملي وحدت تامين د دولتي نظام د مشروعيت ، د نظام د سياسي ثبات ، په ټولنه کې د تلپاتې سولې دتامين ، ټولنيزې سوکالۍ او ټولنيز پرمختګ کلک ضمانت وکړي .

د ملت او دولت مشران بايد د هېواد د وګړو ترمنځ د ملي وحدت تامين د سترګو د کسي په ډول وساتي ، اوپه دې باره کې د هر ډول عاتفي ،احساساتي ،منطقوي ،لساني ،مذهبي ،حزبي ،تبعيضي ،مصلحتي ،هژمونستي اوداسې نورو منفي ميلانو څخه په کلکه ځان وساتي کوم چې د هېواد دوګړو ترمنځ د ملي وحدت تامين ته تاوان رسوي .

د مثال په ډول کوم امتيازات چې دښاغلی حامد کرزي دولت پنجشيريانو او هزارګانو ته ورکړی دی چې ولسوالۍ يې ورته ولايتونه کړل ، په دولت کې يې تر بل هر قوم زيات حق دوی ته ورکړی دی ، د خوشال بابا د لېسې د ليليې پر ځځکه يې ايت الله محسني ته اجازه ورکړه چې د شيعيه ګانو مدرسه پرې جوړه کړي...

داسې اعمال نور قومونه ددولت څخه ناراضه کوي او د ملي وحدت تامين ته سخت تاوان رسوي .

که پنجشېر او دايکنډي پنجشېريانو او هزارګانو ته ولايتونه کېږي نو شينوارو ، شينډنډ والو ، بکوا والو ،مهمندو ، شغنانيانو او داسې نورو ولسونو ته ولې ددوی د اوسېدو سيمې چې تر پنجشير او دايکنډي څو برابره زيات جغرافيه او نفوس لري نه ولايتونه کېږي ؟

حال دا چې د شينوارو او شينډنډ ولسونو هم دې دولت ته درخواستونه ورکړل چې موږ ته د ولايت تشکيل را منظور کړي .

د ښاغلی حامد کرزی په دولت کښی د پښتنو او نورو وړو اقليتونو حقوق په ډېره بې رحمي تر پښو لاندي شوي دي او ددوی حقوق شوراي نظار ، جمعت اسلامي او حزب وحدت ته ورکول شوي دي چې دي عمل ملي وحدت ته سخت تاوان رسولې دي او پښتانه يې د نظام څخه خوابدي کړيدي ،د نظام مشروعيت، سياسي ثبات ،د سولې او ملی وحدت تامين يې د سخت خطر سره مخامخ کړيدي .

91: دعدالت او انصاف په اړه:

د پښتواوپښتونولي قانون د نړۍ د ټولو دولتونو د نافذو قوانينو په تناسب د جرګې د لاري دپښتونخوا وګړو ته په لږ وخت کې ، ارزانه اودوارو مخالفو خواوته د قبول وړعدالت اوانصاف وړاندې کوي.

د پښتو او پښتونولي د جرګې سيستم دنړۍ د ټولو نافذو عدلي سيستمونو په تناسب عادل ،با انصافه،ارزانه اوچابک سيستم دی .

د پښتو او پښتونوالي د قانون مطابق دولتي او قومي مشران دا پښتني او ملي دنده لري چې په خپل ټول توان او طاقت بايد هاند او هڅه وکړي چې د خپل هېواد ټولو وګړو ته په لږ وخت کې ، ارزانه ، عادلانه او با انصافه فيصلې ورکړي .

د هېواد د ټولو اتباعو سره بايد په ترحم او عدالت برخورد وشي که څه هم هغوی قانوناً مجرمين وي ، دمجرمينو سره بايد عدالت وشي خو ددولتي قدرت څخه په استفاده هر ډول انتقام جويي د پښتو او پښتونوالي د قانون خلاف عمل او لويه ګناه بلل کېږي .

92 : د ترقۍ او پرمختګ په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتونخوا دولت د ملت د خدمتګار په حيث بايد سخت تلاش او مبارزه وکړي چې هېواد په سياسي ،اقتصادي ، علمي ، فرهنګي ، نظامي او نورو ضروري ساحو کې د ګاونډيو هېوادونو سره سيال کړي حتی تر هغوی يې لانور هم مخ په وړاندې رهبري کړي .

دپښتو اوپښتونولي د قانون مطابق ملت او دولت بايد په اتفاق د خپل هېواد په ترقۍ اود خپل ولس په ارامۍ اوسوکالۍ کې برخه واخلي .

93: د بشري حقونو د احترام په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتونخوا د ټولو وګړو هغه حقوق محفوظ دي چې د پښتنو دين او د پښتو او پښتونولي قانون دوی ته ورکړيدي .

د پښتو او پښتونولي د قانون څخه په پيروی د پښتني ټولنې دولتي او قومي مشرانو ، حتی عامو خلکو د تاريخ په اوږدو کې زموږ د ګاونډيو هېوادونو په تناسب د بشر حقوقو ته جدي احترام درلود او نن يې هم لري .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق په پښتونخوا کې د قتل شوي شخص عزت او حقوق لا هم محفوظ دي ،نو د ژوندی انسان حقوق خو حتما محفوظ دی .

94: د اداري فساد په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د ملت د خوا د دولت د چارو د پر مخ بيولو لپاره تعين شوي افراد بايد هيڅکله په ورسپارل شوی وظيفه کې چې د ملی امانت حيثيت لری خيانت ونکړي .

د پښتو او پښتونولی د قانون پر اساس ټول دولتی مامورين د ريس دولت څخه بيا تر کښته ترين مامورپوری بايد ځانونه د خپل دين ،ملت او قانون خادمان وبولی نه د ملت باداران .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر هغه کس چې د دولت د مقامونو د صلاحيتونو څخه د ځان ،کورنۍ ،دوستانو ،ملګرو ،سياسي او مذهبې ډلي ، منطقې او داسې نورو ناروا اهدافو د پاره استفاده کوي هغه کس ملي خاين بلل کيږي او د ملي خاينانو په ډول بايد محاکمه شي .

95: د جرايمو د مخنيوي او شخصی امنيت په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق دولت د هېواد د ټولو وګړو د معنوي او مادي ارزښتونو او فزيکي امنيت د ساتلو ذمه وار دی .

دپښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر هغه ثوک چې په پښتونخواکې عامه نظم ګډوډوي ، دملت سوله ، ارامي او سوکالي دمنځه وړي دا کس باید د ملت سره د دښمنۍ په جرم محاکمه شي او سخته جزاووینې .

دپښتو او پښتونولي د قانون مطابق دولتي او قومي مشران دیني او پښتني دنده لري چې باید په خپل ټول توان تلاش وکړي ترڅو د پښتونخوا په پاکه خاوره کې د جرایمو سطحه صفر ته راکښته کړي ،ترڅو دپښتونخوا اوسیدونکي د هر ډول امنیتي ډار نه پرته په سوله او امنیت کې ژوند ته دوام ورکړي .

دپښتو اوپښتونولی د قانون پراساس پښتنی دولت باید داسی فضا ایجاد کړی چی ددولت دډاراوهیبت د سببه مجریمین دجرم دکولو جرئت ونشی کړای ،اوعام ولس پرخپل دولت باندی د باورلرلو د برکته دخپل ورځنی ژوند چاری په ډیر ډاد او باور سره پر مخ یوسی .

دپښتو اوپښتونولي د قانون پر اساس د پښتونخوا دولتي او قومي مشران مجبوراو مکلف دي چې د پښتونخوا اوسېدونکو ته د هغوی د ددین ،سر ،ناموس ،عزت او مال دامنیت ډاډ ورکړي .

96: د ملي امنیت په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دولت مکلف دی چې داسې موثر اقدامات وکړي چې د پښتونخوا اوسېدونکي د یو ملت په حیث د امنیت احساس وکړي .

دپښتو اوپښتونولي د قانون پراساس دپښتونخوا دولتي او قومي مشران مجبوراو مکلف دي چې پښتون ملت ته داډاډورکړی چی په سیاسي ،اقتصادی ،ټولنیزاونظامی لیحاظ پښتون ملت محفوظ دی او د هیواد او ملت ملي امنیت ته هیڅ خطرنشته .

97: د کورنۍ د امنیت په اړه:

دپښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتني ټولنې د ټولنیز ژوند اساس پر کورنۍ ولاړ دی .

د کورنیو څخه کهولونه ، د کهولونو څخه پښې او د پښو څخه زي یا خېل او د خېلونو او زیو څخه ستر پښتون ملت جوړېږي .

پښتني ټولنه شاید په نړۍ کې یوازنۍ ټولنه وي چې د انسان قدر او احترام په کورنۍ او ټولنه کې دهغه د سن د زیاتوالي په تناسب زیاتیږي .

یا په بله وینا په پښتني ټولنه کې چې څومره د چا عمرډېریږي په هغه اندازه یې په خپل کورنۍ کې قدر او احترام هم زیاتیږي .

په پښتني ټولنه کې سپین ږیري بهترین او معقول ترین مشاورین او جرګه کونکي دي .

د پښتنو ټولنه د خپل مشرانو او سپین ږیرو د ژوند دعملي تجریبو څخه ددوی د ژوند تراخیري لحظي پوري استفاده کوي ، حال دا چې په پرمخ تللي غربې نړۍ کې چې څوک زاړه شي نو دا زاړه افراد ددوی د اولادو دخوا دزړو د ساتني لیلیو ته لیږل کېږي .

د ټولنې دا حقداره زاړه کسان د خپل ژوند دضعیفۍ او ناتوانۍ عمر د خپل کورنۍ دتودي او د محبته ډکي غیږي څخه لیري د تنهایبي او یوازیتوب په بې پایه سمندر کې د نا اومیدۍ او ناهیلۍ په حالت کې تیروي .

خو د پښتو او پښتونولي قانون د بشریت دا سترټولنیز مشکل ډېر په ښه ډول حل کړیدي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتانه خپل زاړه شوي مشران نه تنها دزړو د ساتني لیلیو ته نه لیږي ، بلکې هغوی د ژوند تر اخیري لحظي پورې د خپل ګراني کورنۍ د میني او محبت نه ډکي غیږ کې په عزت او حرمت د کورنۍ د مشرانو په حیث ژوند کوي .

د پښتني کورنیو دا عزتمند مشران کسان د ژوند په اخیرو لحظو کې په داسي حال کې د خپل کورنۍ د غړو څخه د ابد لپاره رخصت اخلي او د خپل بخښونکي خدای(ج) حضور ته روانیږي چې د کورنۍ د ټولو غړو سترګي د جدایې د اوښکو څخه ډکي او پر زړو یې د جدا یې د سوځونکي اور لمبې بلې وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يو ريښتني پښتون هيڅ کله هم خپل د کور مشران په هيڅ بهانه هيڅ ځای نه ليږي او د هغوی د ژوند تر اخيري لحظي پورې يې په خپل کور کې ساتي او د خپل توان په اندازه د هغوی خدمت او عزت کوي .

پښتانه د پښتو او پښتونولي د قانون څخه په پيروی د نړی يو ميانه روه ملت دی ، خو د دې ټولې ميانه روی سره سره د هغو نوو تغيراتو د قبلولو په باره کې د نړی تر بل هر ملت محافظه کاره دي کوم چې د پښتنو د کورنی د ژوند اساس د منځه وړي .

د نړی په ځينې ملتونو کې د عصري توب او ترقي تر نوم لاندې د کورنی مفهوم او ارزښت د منځه تللي دي ، هغه ټولنې او د هغو ټولنو افراد اوس په ډېرو سختو ټولنيزو پرابلمونو اخته دي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د ټولنيز ژوند د کورنی اصل ته ډېر د قدر په سترګه وګوري او هغه د پښتني ټولنې د تعمير د بنيادي او اساسي خښتي په حيث د سترګو د کسي په ډول وساتی .

کورنی د پښتني ټولنې بنياد او اساس دي ، که د پښتنو کورني سالمي ، ابادي ، تعليم يافته ، په اتفاق ، نيکمرغه او په امن کې وي ، نو ټوله پښتني ټولنه به سالمه ، اباده ، تعليم يافته ، په اتفاق ، نيکمرغه او په امن کې وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتانه بايد نه تنها د خپل کورني د غړو فزيکي امنيت ته متوجه شي ، تر دې لا زيات بايد د پښتنو د کورنی د اصل د ساتلو د امنيت په باره کې فکرو کړي ، کوم چې د پښتني ټولنې اصلي اساس او بنياد جوړوي .

98: د شخصي ملکيت په اړه :

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتونو خوا د او سېدونکو شخصی ملکيت د قانون په حکم محفوظ دي ، د پښتنی جرګی او يا محکمی د حکم څخه بغير هيڅوک که دولت وی او که اشخاص د چا شخصی ملکيت نشی ځنی اخستلای .

پښتانه د پښتنو د فطرت يعني د پښتو او پښتونولي د قانون څخه په پيروۍ د خپل شخصي ملکيت ساتني او حفاظت ته ډېر د قدر په سترګه ګوري او په دفاع کې ئې د سره تيردی .

په پښتنو کې دا دستور دی چې يو زوی د پلار څخه په ميراث ورپاتې جايداد بايد وساتي .

هرڅوک چې د پلار او نيکه څخه ورپاتې ملکيت وبايلي نو په پښتنو کې دې کس ته په ډېره سپکه سترګه کتل کېږي .

اکثره کليوال پښتانه خو لا د پلار او نيکه څخه ورپاتې جايداد ته د ناموس په سترګه ګوري او د ناموس په شان يې د ساتنې په لاره کې د سر قربانۍ ته حاضر دی .

99: د ملي ملکيت په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتونخوا پاکه خاوره د پښتون ملت ناموس بلل کېږي .

ټول ربښتني او با غيرته پښتانه خپل هېواد ته د مور او ناموس خطاب کوي ، د مور او ناموس په سترګه ورته ګوري ، د مور او ناموس ساتنه او په مور او ناموس پورې متعلق د ټولو مادي او معنوي ارزښتونو ساتنه خپله ديني ، پښتني او ملي دنده بولي .

پښتانه ملي شتمنۍ ته لکه،معادن،دريابونه ،سمندرونه ،رودونه ،غرونه ،دښتونه،هوا ،فضا ، بيت المال ،تاريخي اومعنوي ارزښتونو ،ملي او تاريخي افتخاراتو ،فرهنګي ميراثونو ملي نوامسو ،ملي ګټواوداسې نوروته د ملي ملکيت يا هغه ملکيت په سترګه ګوري چې په ټول ملت پورې اړه لري .

د پښتو او پښتونولی د قانون پر اساس په ملی شتمنيو کې د پښتونخوا ټول اوسيدونکي د فقير څخه تر پاچا پورې په مساوي ډول شريک دي ،د ملی شتمنۍ ساتنه د پښتونخوا د ټولو اوسيدونکو د مشترک مال د ساتني معني لري .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر پښتون مکلف دي چې د ملی شتمنيو څخه د مال او سر په قيمت ساتنه وکړي .

د پښتو او پښتونولي دقانون پر اساس پښتانه مجبور او مکلف دي چې د ملي ملکيت څخه د شخصي ملکيت په څېر ساتنه او دفاع وکړي .

100: د نظام د اصلاح او عصري کولو په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو سياسي او قومي مشران بايد ملت ته د لا ښه خدمت کولو او ددولت ددستګاه د لا ښه ګټور کېدو په خاطر د دولت په دستګاه کې د زمانې د ضرورت او ولس د تقاضا مطابق په مسلسل ډول اصلاحات راولي .

101:د پښتو او پښتونولي د معنوي ارزښت په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته داورښيي چې ستاسو دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، خپلواکي ، د پښتونخوا مځکنۍ بشپړتيا ، ملي حاکميت ، ملي اقتدار ، ملي يوالي ، ملي قوت ، ملي عظمت ، ملي شان او شوکت ،ملي نواميس ،ملي ګټې ، سوله او جنګ ، تولنيزه وده ، اقتصادي وده ، پښتني رسم ،رواج ، کلتور ، عنعنات او فرهنګ ، پښتو ژبه ،دعلم زده کړه ،دګاونډيانو او نړيوالو سره ځان سيال کول او داسې نور ديني ، پښتني او ملي ارزښتونه ، په پښتني لوړ همت ، پښتني ننګ ،پښتني غيرت ،پښتني جرئت ،پښتني ارادي ، پښتني هوډ ،پښتني ثبات ، پښتني استقامت ، پښتني متانت ،پښتني نارينتوب ، پښتني ميړاني ،پښتني ايثار ،پښتني قربانۍ ،پښتني توريالیتوب ، پښتني ننګيالي توب ، پښتني فدا کارۍ ،پښتني حلم ، پښتني تدبير ،پښتني حوصلي ،پښتني صبر ، پښتني تحمل ، پښتني مرکي ،پښتني جرګې ،پښتني پاکوالي ،پښتني رښتينولۍ ، پښتني توره او د پښتو او پښتونولي دلرغوني وياړلي قانون څخه په پيروۍ ساتل کېږي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته دا ورښيي چې پښتون په پښتو او پښتونولي ساتلي دي يعنې دا چې د پښتو او پښتونولي قانون د پښتنو د ساتنې لپاره د يو محکمې کلا حيثت لري ، که پښتانه د پښتو

او پښتونولي د قانون پیروي وکړي نو پښتانه به دومره قوي او غښتلي ملت شي چې د نړۍ هیڅ بل ملت به دا توان پیدا نکړي چې پښتانه غلامان او تر خپل کنترول لاندي راولي ، پښتانه به د نړۍ د خپلواکو او سر لوړو قومونو په قطار کې سر لوړي ولاړ وي .

خو که پښتنو پښتو او پښتونولي پرې ښودل او د خارجي وارداتي ایډیالوژیو او نظریو پیروي یې شروع کړل ، نو د نن په شان به یې هرڅه بایللي وي او په خپل هېواد کې به دبل چا غلامان وي او د ذلت او مریتوب ژوند به تیروي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته دا درس ورکوي چې تاسو د ژوند د هرډول مشکلاتو او پرابلمونو څخه صرف هغه وخت ځان خلاصولی شي چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق خپل دژوند چارې عیاري کړي .

پښتو او پښتونولي هغه رڼاده چې پښتانه د ژوند په پیچلو او تیارو لارو کې د همدې رڼا پواسطه سمه او بې خطره لار پیدا کولی شي او ځانونه د خطرونو څخه بچ کولی شي،او انشا الله چې اخرت به یې هم په خیر وی.

102: د پښتو او پښتونولي ارزښت په لنډو ټکو کې:

پښتو او پښتونولي د پښتنو لپاره هغه بې زواله ارزښت او معنوي وسله ده چې پښتون ملت د دې معنوي وسلې په لرلو سره خپل ټول افتخارات ساتلای شي ، ددې معنوي وسلې په واسطه د دښمن د هر نظامي ، سیاسي ، اقتصادي او فرهنګي یرغل په مقابل کې مقابله کولای شي .

پښتو او پښتونولي د ستر پښتون ملت د ننګ شمله ده .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت پښتني غرور او استغنا ده .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت د بقا ضامن ده .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت روح دی ، بې روحه موجود مړ شمېرل کېږي .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت د یوالي سریښ دي ، بغیر له پښتو او پښتونولي پښتون ملت پر بل هیڅ نظر نشي سره راټولېدلای او یو موټی کېدلای .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت فطرت دی ، که پښتون ملت د پښتو او پښتونولي اطاعت پرېږدي یعنې خپل فطرت یې پرې ښودی ، بې فطرته موجود هیڅ قدر او ارزښت نه لري .

پښتو او پښتونولي د پښتنې مېرمنې ګاڼه ، د پښتنې مېرمنې ښکلا ، د پښتنې مېرمنې د سر پوړنی او د پښتنې مېرمنې پښتنې حیاده .

پښتو او پښتونولي د هر رښتني پښتون د عزت شمله ده .

پښتو او پښتونولي د پښتنو لپاره بې پایه تاریخي افتخار دی .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته وایی چې پښتو ژبه ستاسو ملی پیژند ګلوی ده ،د پښتنو د پاره په پښتو خبرې کول افتخاردی .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې په خپل ذات یعنې پښتونتوب افتخار وکړي ، پښتونتوب یا پښتونوالی د پښتنو لپاره لوی ویاړاود شرافت معیاردی .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون باید په خپل لرغوني قانون یعنې (پښتو او پښتونولي) ، په خپل ذات یعنې

(پښتونتوب یا پښتونوالی) ، په خپله مورنۍ خوږې ژبې یعنې

(پښتو) ونه شرمېږي ، بلکې افتخار پرې وکړي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې هررښتني پښتون باید په هرځای اوهروخت کې په افتخار سره ووایي چې :

زه مسلمان یم.

زه پښتون یم .

خوږه پښتو مې مورنۍ ژبه ده .

پښتو او پښتونولي مې قانون دی .

پښتونخوا مې وطن او د پلار نيکه مدفن دی.

يورښتنی پښتون داسی تعريفولا يشو:

د پښتو او پښتونولی د قانون مطابق رښتنی پښتون هغه چا ته ويل کيږی چی د هغه نظر او عمل د اسلام، پښتون، پښتو او پښتونخوا په خدمت کښی وی.

پښتو او پښتونولي د ښيګڼي او برياليتوب پر لورد پښتون ملت رهنما ده ، ښيله پښتو او پښتونولي پښتانه خپل لاره ورکوي او تل به نا کامه او سر ګردانه ګرځي او د ذلت او غلامۍ ژوند به تېروي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته دا يادونه کوي چې که پښتنو په خپل ورځني ژوند کې د خپل دين او د پښتو او پښتونولي پيروي کول نو په دنيا او اخيرت کې به سرلوړي او بريالي وي ، خو که پښتنو پښتو او پښتونولي ته شا ور وګرځول نو په دنيا کې به بې پته ، بې عزته ، بې وقاره ، خوار زار ، بې اتفاقه ، بې واکه ، بې لاري ، غلامان ، ذليل ، شرمېدلي ، مظلوم او رټلی وی او په اخرت کې به په دې جرم دوزخ ته درومي چې په دې دنيا کې يې پر ځان د ظالمانو ظلم منلی دی .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته يادونه کوي چې که پښتنو پښتو او پښتونولي وبايلل نو هر څه به بايلي او هيڅ داسې شي به ورته پاتې نشي چې په ونازيږي ، او د هغه لپاره ژوندي پاتې شي ، يعنې دا چې پښتون پښتو او پښتونولي (د پښتنو فطرت) ونه لري نو هيڅ شي نه لري .

هر پښتون چی پښتو او پښتونولي ونه لری بې فطرته کس بلل کيږی ،ځوک چې فطرت ونه لري نو هيڅ شي نه لري او يو بې ارزښته موجود دې .

پښتو او پښتونولي د پښتنو عزت ،ابرو ،شرف ،ناموس ، وجدان ،ايمان ،سمه عقيده ،حيثيت ،ميړانه ، غيرت ، قول ، وفا ، ننګ ، توره ، ثبات ، استقامت ، مېلمه پالنه رښتينولي ،دظلم په مقابل کې مقاومت ، د مظلوم څخه ددفاع حس او داسې نور ښه صفات دي .

هر پښتون چې پښتو او پښتونولي ونه لري په حقيقت کې پورته ذکر شوي صفات نه لري ، کوم پښتون چې پورته ذکر شوي صفات ونه لري دداسې انسان څخه بد ژوي هيڅ وجود نه لري .

د پښتو او پښتونولي دقانون پر اساس دهر رښتني پښتون د ژوند يوازني هدف د پښتو او پښتونولي دقانون څخه د سر او مال په قيمت دفاع او په ورځني ژوند کې د پښتو او پښتونولي د قانون پيروي ده چې په لاندې ډول خلاصه کېږي .

د يو رښتني پښتون دژوند اساسي ترين اهداف بايد دخپل دين ، سر ،ناموس ، عزت ، مال ، دپښتونخوا مځکنۍ بشپړتيا ، خپلواکۍ ،ملي حاکميت ،ملي ګټو ، ملي نواميسو ، دپښتنو خدمت او داسې نورو ديني او پښتني ارزښتونو څخه دفاع وي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته دا حقيقت ورزده کوي چې د پښتون وګړي حيثيت د پښتون ملت د حيثيت سره مستقيم تړاو لري ، که پښتون ملت په عزت وو ، د دې خبرې معني داده چې د پښتون ملت هرفرد په عزت دي ، خو که پښتون ملت بې عزته وو نو دپښتون ملت د جملې څخه چې خو د ګوتو په شمېر مشران که هر څومره په ناز او نعمت کې ډوب ژوند کوي بيا هم لوڅ لپړ دي او يوه زره حيثيت ، ابرو او عزت نه لري ، د دې خبرې معني داده چې يو رښتني پښتون بايد د پښتون ملت خد متګاروي او خپل د ځان عزت د خپل پښتون ملت په عزت کې ووينې .

د پښتو او پښتونولي قانون د پورته ذکر شوو څو ډېرو لنډو يادونو مجموعه نه ده ،بلکې پښتو او پښتونولي د پښتنو د پښتنو د فطرت او روح په حيث دداسې لرغوني قوانينو مجموعه ده چې د ليکلي تاريخ څخه د وړاندې زمانو راهېسې د پښتنو د فطرتي قانون په حيث دوی د خپل ټولنې د سياسي ، اقتصادي ، ټولنيزو او نظامي چارو د قانونمند کيدو لپاره د قانون په حيث منلي ده ،او ترنن تاريخ پورې يې هم هر رښتني پښتون د قبول وړ قانون په حيث مني .

پښتو او پښتونولي دومره پراخه قانون دي چې د پښتني ټولنې د ژوند هر اړخ او د پښتني ټولنې د افرادو هر ډول کړه وړه هم په کې تشريح شوي دي .

هیله ده چې پښتانه عالمان او څیړونکی به پدی اړه لانوری څیړنی او تحقیقات وکړی او د پښتو او پښتونولی د لرغونی قانون زیاته برخه به په کتابونو کښی نویشته او پښتنو او نړۍ ته به یی وړاندی کړی.

پښتو او پښتونولي يو ډېر فراخ او هر ارخيز قانون دي ، انساني ټولنه او تمدن چې هر څومره پر مخ ځي د مثبتو ارزښتونو دپاره يې د پښتو او پښتونولي په قانون کې د منلو ځای شته .

پښتو او پښتونولي د پښتنو دفطرت او روح پـه حيث داسې قـانون دي چې د هر رښـتني پښـتون پـه وينه ګډ شوي دي او د هر پښتون د مغز ، احساس او عاتفي يوه برخه ګرځيدلي ده .

هرپښتون چې په رګونوکې يې په رښتيا پښتني ويني جريان لري د خپل وجدان پر اساس ځان مجبور او مکلف بولي چې بايد د پښتو او پښتونولي د قانون اطاعت وکړي .

پښتو او پښتونولي هغه ابدي قانون دي ترڅو پښتون ملت د مځکي پر مخ ژوند کوي دا د پښتنو فطرت ،داد پښتنو روح او دا د پښتنو قانون به ددوی سره ملګري وي .

پنځم فصل

د مغولو او ایرانیانو د اشغال پر ضد د پښتنو (544) کلنو ډغرې او مقاومت.

کله چې د شرق پر مځکه د خدای(ج) قهر د چنګېز او د هغه د اولاد په شکل کې نازل شو او د شرق د ټولو قومونو هرڅه یې تبا او برباد کړل ، د پښتونخوا پاکه خاوره او پښتون ملت هم د دې ناولې ، ویجاړونکي او وژونکي طوفان څخه په امان کې پاتې نشو .

د(616 هـ) په شاوخوا کې د چنګیز د وحشي فوځونو دخوا پر پښتونخوا ویجاړونکي حملې او ناتارونه شروع شول ، په میلیونونه انسانان یې قتل عام کړل ، د پښتونخوا ټول اباد ښارونه یې وران او په کنډوالو بدل کړل ،زراعت او صنعت یې د نابودۍ تر حده ورساوه .

دترحم سره نا اشنا او د تمدن ستر دښمن چنګېز مغل

چنګیز د پښتونخوا تړول ښارونه مخصوصا د غزني ښار چې په هغه وخت کې د نړۍ د ښارنو ناوي او په آسیا کې د تهذیب ، تمدن ، ثقافت او د علومو ستر مرکز بلل کیدي دیوه سره تباه او برباد کړي .

شاهي ماڼۍ ، ښکلي تعمیرونه ،مدرسي ، کاروان سرایونه ، ښایسته باغونه ، دزراعت سیستمونه او داسې نوري ابادۍ یې ټولي د خاورو په انبارونو تبدلي کړي .

درحم او تمدن د لفظ سره نا اشنا چنګیز ،د هغه اولادونه او دهغو فوځ د پښتنو او پښتونخوا لپاره د خدای(ج) دقهریوه نمونه وو .

پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون په پیروي چې د هر ظالم ، ستمګر او اشغالګر په مقابل کې به مقاومت کوي او هغه به د خپلي پاکي خاوري څخه باسي د چنګیز او دده تر مرګ وروسته د هغه د اولاد پر ضد په پښتونخوا کې د مغلو د ټول وحشت او دهشت باوجود د مغلو د سلطي پر ضد د ازادۍ غوښتونکو ملي مبارزو بیرغ تل رپانده وساتي ، هم دا علت دي چې مغلو پښتونخوا د پښتنو د تقریبا پنځه نیم سوه کلن ازادي غوښتونوکو ملي مبارزو په جرم څوځله د خاورو سره برابره کړل .

مغلو په خپل ټول مغولي وحشت او بربریت د پښتنو دازادۍ شمعه خاموشه نشوه کړاي .

موږ دلته د مغلو پر ضد د پښتنو د ملي ازادي غوښتونکو مبارزو او مبارزینو اوږد لست څخه صرف څو محدودي پیښي او ملي مبارزین ولوستونکو ته په ډېر لنډ ډول معرفي کوو .

اول:د مغلو خلاف د کرت کورنۍ مبارزي:

د مغلو د وحشت او دهشت با وجود چې مغلو په ټول شرق کې شروع کړیوو ، د غورپښتني شاهي کورنۍ ته منسوب " شمس الدین کرت" په هرات کې د مغلو د تسلط څخه ازاد د پښتنو د سلطنت د یوي نوي سلسلي بنیاد کیښود .

د پښتنو دي سلطنت د (1245 ع) بیا تر (1383 ع) پوري دوام وکړي .

دپښتنو د کرت کورنۍ شاهانو د مغلو د چور ، چپاول ، لوټمار ، ناتارونو او ورانیو پر خرابو نوي او منظم نظام جوړکړي .

د پښتنو د سلطنت دي نوي دوري بیا په هېواد کې دعلم ، فرهنګ ، تجارت ، صنعت او د ژوند په نورو ساحو کې د پرمختګ او ترقي مناسب شرایط برابرکړل او هېواد یې د ترقي او پرمختګ پرلور رهبري کړي .

دپښتنو د سلطنت دا سلسله بیا په (1383 ع) کې د مغلو د یو بل سفاک ګوډ تیمور د یرغل په واسطه منځه ولاړل .

ګوډ تیمور په (1380 ع)کې د امو تر سند را پوروتې اندخوي ، سرخس او فوشنج یې ونیول ، د هرات اخیري پښتون پاچا ملک غیاث الدین ته یې استازي ولیږي چې بې قید او شرطه د هرات واکمني تیمور ته تسلیم کړي خو پښتون غیاث الدین د تیمورغوښتنه ونه منل د جنګ په نتیجه کې ملک غیاث الدین او دده زامن دتیمورد خوا ګرفتار او په شهادت ورسیدل .

تیمور سیستان ، فراه ، شین ډنډ ،بست ، قندهار او د پښتنو نوري سیمي داسې وراني کړي چې کنډوالي یې تر اوسه لیدل کېږي .

د دې سیمو اکثره وګړي یې قتل عام کړل او د هغو د سرونو څخه یې منارونه جوړکړل .

ګوډ تیمور هم د خپل ویني چښونکو پلرونو او نیکو نو په شان د پښتنو هرڅه لوټ ،تالان او برباد کړل .

د پښتنو د کرت د شاهي کورنۍ د (138) کاله سلطنت په دوران کې چې څه ابادۍ په پښتونخوا کې شوي وي د ګوډ تیمور د وحشت او بربریت د طوفانو په واسطه بیا د خارو سره برابري شوي .

د چنګېز لمسی د تمدن دښمن مغل ګوډ تیمور

دووهم:د مغلو پرضد دهوتک بابا مبارزي:

د مغلو د تاړاکونو پر ضد دپښتنو د ملي مبارزو په لست کې د هوتک بابا مبارزې هم دنورو پښتنو مبارزینو په شان ډیرد قدر وړ دي .

په سورغر کې هوتک بابا د مغلو سره په ډېره مېړانه جګړه وکړل او د خپل هېواد د ازادۍ په لاره کې د وحشي مغلو په مقابل کې خپله مېړانه ښکاره کړل .

د پټې خزانې په حواله هوتک بابا د بارو زوی ، د تولر لمسی او د غلجي بابا کړوسی دی او په (661 هه) کې زېږدلی دی .

د پټې خزانې په روایت هوتک بابا چې لوی شو نو په " اتغر "(اوس د زابل ولایت یوه ولسوالي ده) کې د قوم مشر شو .

په هغه وخت کې به مغلو د ارغنداو(دزابل ارغنداب) پر غاړه لوټ کاوه ، اتغر ،اولان او قلات به یې تالا کول .

د مغلو دا تاختونه هوتک بابا برداشت نه کړای شول نو خپل قبایل یې راغونډ کړل او په سورغر یې د مغلو سره جنګ وکړ ، په جنګ کې پښتانه کامیاب او ډېر مغول ووژل شول ، ددې جنګ نه علاوه د مغلو او پښتنو ترمنځ نور جنګونه هم د هوتک بابا په مشرۍ کې شویدي .

دا جنګونه د هوتک بابا نه پس د هغه زوی ملک یار بابا ته په میراث کې پاتې شول ، او ترهغه ورسته هم پښتنو د مغلو برضد مبارزې جاري ساتلې وې او دا مبارزې د هوتک باب د کورنۍ او نورو پښتنو مشرانو د خوا رهبري کیدې .

هوتک بابا په (740 هه) کې د (79) کالو په عمر وفات شو .

د سورغر په جنګ کې به هوتک بابا دا سندره ویل او خپل شازلمي به یې جنګ ته پارول .

د هوتک بابا سندره:

پـــــــه ســــــورغـــــــر بـــــــل راتـــــــــه نــــــــن اوردی
وګړیـــــــــــــه جـــــــــــوړ راتــــــــــه پیغـــــــــــــوردی
پـــــــه کلــــــــي کــــــــور بانـــــــدې مغـــــــــل راغــــــــی
هــــــم پــــــــه غزنــــــي هـــــــم پــــــــه کابــــــــل راغـــــــی
غښـــــــــتلیو ننــــــــــــګ کــــــــــــړئ دا مـــــــــــــو واردی
مغـــــــــــل راغلـــــــــــــی پــــــــــــــه تلـــــــــــــواردی
پــــــــــه پښـــــــــتونخواکې یـــــــــــې ناتــــــــــاردی
پــــــــر کلـــــــي کــــــــور بانــــــــدې مغــــــــــل راغــــــی

ای د مرغۍ غښتلو راشئ
په ننګ د واړه پښتونخوا شئ
توري تېرې غشي تر ملا شئ
پر کلي کور باندې مغل راغی

ځلمو په غشو کړئ وارونه
د تېرو تورو ګوزارونه
وروړاندې کړئ خپل تېرونه
پر کلي کور باندې مغل راغی

زما د ځلمو وینې بهېږي
مزکه او غرونه پرې سره کېږي
میرثي زغلي او ترهېږي
په کلي کور باندې مغل راغی

پښتنو هلئ په غره جنګ دی
سورغر په وینو ددوی رنګ دی
مهال د توري دی د ننګ دی
پر کلي کور باندې مغل راغی

ځلمو په ننګ ځانونه مړه کړئ
دښمن په غشو موپیله کړئ
د پښتونخوا مزکې ساته کړئ
پر کلي کور باندې مغل راغی

د پورته تاريخي پېښو څخه دا معلومېږي چې که څه هم يرغلګرو مغلو په پښتونخوا کې د پښتنو د يو منظم دولت د جوړيدو مخه ونيول خو مغل هم د خپل پنځه نيم سوه کلن حضور په دوران کې چې په دې منطقه کې يې درلود پر دې ونه توانيدل چې پښتانه په مکمل ډول خپل تابع کړي .

د مغلو په مقابل کې ملي مبارزي د پلار څخه وزوی ، لمسي او کړيوسي ته پاتي کيدي ، لکه د هوتک بابا د مغلو ضد مبارزي چې دده زوی ملک يار بابا ته په ميراث پاتې شوي او په همدې ډول ميرويس نيکه په اتم پښت کې هوتک بابا ته رسيږي .

دريېم:پښتانه او سفاک بابر مغول:

دګوډ تيمور تر ظلمونو او تاړاکونو وروسته د هغه يو سفاک لمسي ظهرالدين محمد بابر او د هغه اولادونو هم په سوونو کلونو دپښتنو او پښتونخوا سره د خپل ظالمانو پلرونو او نيکو په شان ظلمونه وکړل .

پرپښتونخوا باندې د مغلو د يرغلونو او تاړاکونو په ټوله پنځه نيم سوه کلنه دوره کې پښتو اوپښتونولي پښتانه په ډېره ميړانه د خپل ازادۍ ، ملي ګټو او ملي نواميسو څخه ددفاع په خاطر سرو نه پلاس ديرغلګرو مغلو سره د مبارزي ميدان ته را ايستلي وه .

د مغلو پر ضد د پښتنو په ازادي غوښتونکو غزاګانو کې په ميلنونو پښتانه شهيدان شول ،د پښتونخوا د پاکي خاوري هره ابادي د خاورو سره برابره شول ، اودپښتونخوا د پاکې خاورې هره لويشت د پښتنو غازيانو او مظلومو شهيدانو په پاکو وينو سره شوه .

بابر مغول د يو فاتح په څيرنه بلکه دپسو ، بزو ،غويو ،ګاوميښو ، اسانو ، جوارو ،اوربشو ، غنمو ، کرتو ، کورتوبو ، غوړو ، کراستو او کمبلو ، کاسو ،قاچقو او ديګو د غله په څير د پښتنو پر کليو او کورونو حملي کولي او د هغو د کورنو څخه يې پورته ذکرشوي حيوانات ،غلجات اوشيان چوراو غلا کول .

د بابر مغول کړه وړه و یو سلطان یا فاتح ته ورته نه وه ، د هغه ټول خواص او عادات د حیواناتو ، مرغانو او غلو دانو د غله او یو بې بندوباره ،سپک ،لوچک اوبد اخلاقه بد معاش خواصو او عاداتو ته ورته وه .

دمغلو دټولو ظلمونو با وجود د مغلود واکمنۍ په ټوله پنځه نیم سوه کلنه دوره کې پښتنو د هغو سلطه پر ځان ونه منل او د مغلو په مقابل کې یې خپل ملي ازادي بخښونکو مبارزوته دوام ورکړي .

موږ نه شو کولای چې په پښتونخوا کې د مغلو پر ضد د پښتنو د ازادي غوښتونکو ملي مبارزو ټول جریان په دې کتاب کې په تفصیل سره ولیکو ځکه چی دا کتاب د تاریخ کتاب ندی بلکه په ځینو مواردو کښی د ضرورت له مخی ځینو رښتینو تاریخی پیښو ته ډیری لنډی اشاری شویدی.

موږ دلته په پښتونخوا کې د بابر او دهغه د اولاد د ظلمونو په مقابل کې د پښتنو د ملي مبارزو د جملي څخه صرف دنموني په ډول څو پیښو ته ډېره لنډه اشاره کوو .

بابر د چنګیز او ګوډ تیمور د اولاده څخه وو او د خپل اسلافو څخه یې ورانې ، خونخوارې ، وژل ، په غلامۍ نیول ، چور او چپاول په میراث وړي وه .

بابر د خپل تره الغ بیګ میزا تر مرګ وروسته (1504 ع) کې د کابل حاکم شو او د (22) کلونو لپاره د کابل حاکم پاتې شو .

په کابل کې د بابر(22) کلن اقتدار د پښتونخوا د بې دفاع پښتنو په وژنه ، دهغو د سرونو څخه د منارونو په جوړونه ، او د پښتنو د سر ،ناموس ، عزت اومال په چور او چپاول تېر شو .

دګود تیمور لمسی د پښتنو د سر ،مال او عزت دښمن بابر مغول

1 : پر بنګښو د بابر حمله:

بابر چې کله د خپل ظالم تره الغ بیک تر مړینې وروسته په کابل کې د مغلو د نظامي چوڼۍ پاچا شو ، دده لومړی کار دا وو چې د خپل مغولي منظمو فوځونو سره د بې دفاع او بې ګناه پښتنو د چور او چپاول په نیت د بنګښو پر سیمه حمله وکړي .

بابر د مغولي عادت مطابق ډېر زیات بې دفاع مظلوم بنګښ شهیدان کړل،د مظلومو پښتنو شهیدانو د سرونو څخه یې منارونه جوړ کړل .

بابر او د هغه وحشي فوځونو د مظلومو بنګښو سر ، ناموس ، عزت او مال لوټ کړي .

2: پر هنګو د بابر حمله :

تر بنګښو وروسته بيا بابر د خپل منظم مغولي فوځ په واسطه دهنګو د مظلومو او بې دفاع پښتنو په چور او چپاول لاس پورې کړي .

ظالم او قاتل بابر د هنګو د مظلوم او بې دفاع پښتنو څخه دومره کسان شهيدان کړل څومره چې پلاس ورغلل ، او د پښتنو د دې پاکو او مظلومو شهيدانو د سرونو څخه يې منارونه جوړ کړل .

بابر مغول د بې همته غله په شان د هنګو د مظلومو پښتنو سر , ناموس ، عزت او مال لوټ کړي .

3: پر بنو د بابر حمله:

تر هنګو وروسته وحشي بابر په خپل منظم مغولي فوځ سره د " بنو " پربې دفاع او مظلومو پښتنو حمله وکړل، اودومره مظلوم" بنوځي " يې شهيدان کړل چې د بابر وحشي فوځونو کولاى شول ، او د دې مظلو شهيدانو د سرونو څخه يې منارونه جوړ کړل .

بابر د نورو پښتنو په شان د " بنو " د پښتنو سر ، ناموس ،عزت او مال لوټ کړي .

4: پر غلجو د بابر حمله:

په (1507 ع) جابر بابر د خپل وحشي مغولي فوځ په واسطه د غزني په شاوخوا کې د غلجي پښتنو پر کيږديو حمله وکړل .

بابر د خپل توان په اندازه بې دفاع مظلوم غلجي پښتانه شهيدان کړل ، او د دې مظلومو شهيدانو سرونه يې د تنه پرې کړل او منارونه يې ځني جوړ کړل .

بابر د دې بې دفاع او مظلومو غلجي پښتنو ، سر ، ناموس ، عزت او مال چور کړل .

بابر واي چې د غلجي پښتنو تر وژلو وروسته موږ د غزني دولاړو او بو پر غاړه دمه وکړل ، شراب مو وڅښل او معجون مو وخوړل . . .

بابر وايي چې د دې محيط اب او هوا ډېره خوش ګواره او زړه راکښونکي وه .

جابر او وحشي بابر مغول او دده ملګري په داسې حال کې شراب څښي ، معجون خوري د عيش او نوش ، ساز او سرود محفل جوړوي چې د مظلومو غلجي پښتنو پاتي ښځې او ماشومان د شهيدانو د سرونو په منارونو کې د خپل شهيدو پلرونو او ورونو سرونه او تني لټوي چې سر يو ځای يې کړي او خاورو ته يې وسپاري .

په کوم وخت کې چې د مظلومو غلجي پښتنو د وير ساندي او ناري چې د خپل عزيزانو د شهادت او وركيدو په مناسبت يې كولي واسامانو ته رسيدي ، په عين وخت کې د دې مقام څخه لږ ليري وحشي او خونخوار بابر مغل او دده ملګري د شرابو په نشه کې مست وساز او سرود ته رخصيدل .

5: پر مهمندو د بابر حمله:

په(1508 ع) بابر او دده وحشي فوځ د مهمندو مظلوم او بې دفاع ولس ولوټلي ، دهغوی هرڅه يې ځني ولجه او غلا کړل ، اويوزيات شمېر مظلوم او بې دفاع مهمند يې شهيدان کړل او د دې شهيدانو د سرونو څخه يې منارونه جوړ کړل .

6: پر يو سفزو د بابر حمله:

تر مهمندو وروسته بابر پر يو سفزو حمله وکړل د هغو فصلونه او مالونه يې چور او تلا کړل د انسانانو د سرونو څخه يې منارونه جوړ کړل ، خو د يوسفزو مقاوت يې ورمات نه کړای شو .

د خپل واکمنۍ په وروستي وخت کې وحشي بابر ته د هندوستان د نيولو فکر پيدا شو چېري چې پښتون سلطان محمد ابراهيم لودي سلطنت کوي .

بابر ته دا معلومه وه چې دده وحشي مغولي فوج دا توان لري چې د پښتنو پر یوه یوه بې دفاع قبیله حمله وکړي ، هغوی شهیدان او مالونه یې چورکړي،خو د هند د پښتون سلطان سره د مقابلي توان نه لري .

نو په دې اساس وحشي بابر د بل شیطاني چل څخه کار واخستي ، د پښتنو ترمنځ څخه یې ځني بې ننګه او پښتون ملت ته غدار قومي ، مذهبې مشران او پیران په خو پیسو او نام نهاده مقامو رانیول ، او هغوی ته یې وظیفه ورکړل چې په پښتنو کې دا تبلیغ وکړي چې بابر مسلمان پاچا دي ،د اسلام د دین مطابق یو مسلمان مجبور دي چې اول د خداي (ج) اطاعت وکړي ، دوهم د خداي (ج) د رسول اطاعت وکړي او وروسته بیا د پاچا اطاعت وکړي .

دي ملت فروشو ،غدارو او ټیټ صفته قومي او مذهبې مشرانو او پیرانو د پښتنو قاتل ،د پښتنو د سر ، ناموس ، عزت او مال غل ، ظالم ، خونخوار او جبار بابر بې سیواد او ساده پښتنو ته د مسلمانانو د پاچا په نوم معرفي کړي او پښتانه یې د اسلام د دین د نظره د ظالم او قاتل بابر په اطاعت مکلف وبلل .

د پښتون دین او ملت ته غدارو مذهبې او قومي مشرانو او پیرانو ساده او بې سیواده پښتانه تشویق کړل چې د خپل پلار او نیکه د قاتل او د پښتون ملت د ازلي او ابدي دښمن بابر مغل سره د "اسلام" په نوم ملګري شي او دهغه سره هند ته د پښتون پاچا سلطان ابراهیم لودي پر خلاف د "جهاد "کولو په نوم ولاړ شي.

ایا دپښتون پاچاسلطان محمد ابراهیم لودی پر ضد د ظالم وحشی او غله بابر جنګ ته جهاد ویل کیږی؟

هیڅکله نه،په حقیقت کښی دا عمل د یو مشروع مسلمان پښتون

پاچا پرضد دمغلودغلود ډلګۍ دبغاوت ،غلا او لوټ عمل وو ،

خو بی ایمانه ملت فروشو او دین فروشو خانانو ،ملکانو ،پیرانو او ملایانو ساده پښتنو ته د جهاد په نوم معرفی کړیوو.

د پښتنو د مخالفت او نفرت د منځه وړلو په خاطر بابر مغل د يو سفزو د يو مشر "ملک منصور" لور "مبارکه" ځانته وغوښتل او د دې لارې يې د پښتنو د ځينو غدارو قومي او مذهبي مشرانو په واسطه د اسلام په نوم د پښتنو څخه فوځ جوړ کړي .

بابر د دې پښتني فوځ په واسطه په هند کې د پښتون سلطان ابراهيم لودي سلطنت د منځه يوړي .

پښتنو په هندوستان کې د لودي پښتنو سلطنت ړنګ کړي او د هند سلطنت يې د پښتون ملت د سر ،ناموس ،عزت او مال ازلي دښمن بابر مغل ته ونيوي .

خوشال بابا په دې باره کې داسې وايي:

بيا د پاسه دهلي پاچا بابر شه* چې يې کار د پښتانه په برکت وو .

د بابر سره ملګرو پښتنو په خپل دي ننګين ،غيري پښتني ، غيرشعوري ،غيري انساني او غيري شرعي عمل د (221) کلنو لپاره نور د خپل پلرونو او نيکو قاتل ، د پښتون ملت د سر ،ناموس ، عزت او مال لوټمار وحشي ،جبار او قاتل بابر او دده وحشي او قاتله کورني پر پښتنو حاکمان کړل .

د بابر سره ملګرو پښتنو په خپل دي ننګين ،غيري پښتني ،غيري شرعي او غيري انساني عمل د هند پراخه دولت او زرايع د پښتنو د سر ، ناموس ، عزت او مال د ازلي دښمن بابر مغل پلاس ورکړل .

د بابر سره ملګرو پښتنو په خپل دي تاريخي غلطۍ د (221) کلنو لپاره نور هم د خپل سر ،ناموس ، عزت او مال د لوټولو حق په خپل لاس او خپله توره مغلوته ورکړي ، او جابرو مغلو هم د خپل خونخوارو او قاتلو پلرونو او نيکونو د عادت په شان د (221) نورو کلنو لپاره د پښتنو شهيدانو د سرونو څخه منارونه جوړ کړل ،او د پښتنو سر ، ناموس ،عزت او مال يې په مغلي بې رحمۍ لوټ کړي .

بابر يو بد اخلاقه لواطت کار ،غل ،قاتل او د انسانيت مخصوصا د پښتنو ستر دښمن او قاتل وو .

هغه د خپل حرم د ښځو سره لږ جنسي تعلقات ساتل دده په قول کله به په لس ، شل او حتي څلويښت ورځو کې حرم ته دده مور په زور بيولي .

د بابر جنسي تعلقات د هلکانو سره وه ، دده مشهور هلک (بابري) نوميدي .

د بابرمينه د (بابري) سره د ليونتوب تر حده رسيدلي وه ، بابر په خپله وايي چې زه به د "بابري" په عشق کې لوخ سر او لوڅي پښې دباندې وصحرا ته ووتلم په دې باره کې به مې د خپل حيثيت او د خپلو ملګرو وحيثيت ته کومه توجه نه وه ،او په دې باره کې يو شعر داسې وايي :

شوم شرمينده هرګاه يار خود را درنظر بينم .

رفيقان سوي من بينند ومن سوي ديګر بينم .

دبابر په باره کې داسې ويل کېږي چې هغه د ښځې په شان شرميدونکي وو ، يو علت هم داوو چې هغه و ښځو ته زيات ميلان نه درلودي ، دا هم معلومه نده چې هغه د جنسي تعلقاتو په وخت چې د ځوانو هلکانو سره يې ساتل د فاعل رول بازي کاوه او که دروم د يوه سيزار په شان مفعول وو .

بابر په يو وخت کې د يو سفزو مشر ملک احمد خپل خلوت ته دعوت کړي وو هلته چې کله بابر نشه شوي وو نو په رقص يې شروع کړي وه او درقص په دوران کې دري ځله ملک احمد ته راغلي وو او د رقاصو مفعولو هلکانو په شان يې د ملک احمد څخه پيسې غوښتې وي او هر ځل ملک احمد يو سفزي بابر ته يوه يوه اشرفي ورکړي وه .

د پښتنو لپاره يوه ډېره د شرم خبره خو داده کله چې په پښتونخوا کې د پښتنو خپلواک دولتونه منځه ته راغلل بيا هم د پښتنو د سر ،ناموس ،عزت او مال د لوټمار او د زرګونو پښتنو دبې رحمه قاتل بابر قبر د کابل په يوه باغ کې چې د بابر د باغ په نوم يادېږي موجود دې .

ښه به داوي چې په دې ښکلي باغ کې دهغو مظلومو پښتنو شهيدانو په نوم يو ياد ګاري څلي جوړ شوي واي چې د قاتل او خونخوار بابر د خوا په ډېر مظلومانه ډول په شهادت رسيدلي دي .

د پښتونخوا په خاوره کې دا ښکلي باغ بايد د پښتنو د هغو نوم ورکو شهيدانو په نوم ياد شي چې دوحشي مغلو د خوا په ډېره بې رحمۍ او مظلوميت د پښتونخوا د پاکي خاوري او پښتون ملت د سر ، ناموس ، عزت او مال د دفاع په خاطر يې جابر ،سفاک ،قاتل ،غله او بد اخلاقه بابر او نورو وحشي او ظالمو مغلو د سرونو څخه منارونه جوړ کړي وه .

زموږ داعمل به وخپل مظلو او شهيدو پلرونو او نيکونه ته د حد اقل احترام د پر ځای کولو معنې ولري ،اوهم به د دې باغ تماشا چيان د پښتون ملت دا ورک نومي شهيدان په دعا يادوي .

نن خود بابر د باغ پښتانه تماشاچیان هره ورځ د خپل پلرونو او نیکو قاتل بابر مغل ته د دعا لاس پورته کوي .

ځلرم: د وحشي مغلو پر ضد د روښانیانو د قهرمانیو ډکی مبارزی

(940_ 1047هه) .

د مغلو د اشغال او وحشت پر ضد د پښتنو یو ډیر مهم ازادي غوښتونکی جنبش " روښاني جنبش " دی .

پیرروښان ،دده نو میالی کورنۍ او ددوی ننګیالیو پښتنو ملګرو(107) کاله پر خونخوارو او اشغال ګرو مغلو په پښتونخوا او هند کې خوراک ،څښاک او خوب حرام کړي .

پیر روښان د مغلو د وحشت او دهشت په واسطه د سوونو کلونو ځپل شوي پښتانه په یو مذهبي ډوله جنبش کې سره را ټول کړل ، هغوی ته یې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو د بیا ازادۍ او واکمنۍ درسونه ورکړل ، د هغوی څخه یې د ازادۍ غوښتونکو یو عظیم لښکر جوړ کړي او د اشغال ګرو مغلو په مقابل کې یې ودرول .

بایزید مشهور په پیر روښان سره د دې چې یو فرهیزګار او روحاني عالم وو په ځوانۍ کې یې د اسانو تجارت کوي ، د دې سببه یې د پښتونخوا د هېواد زیاتي برخي لیدلي وي او د پښتونخوا په هر ګوټ کې یې پر مظلو پښتنو د ظالمو مغلو ظلمونه لیدل ،دی ظلمونو پیر روښان ته دا انګیزه ورکړل چې باید پښتانه د مغلو پر ضد سره را ټول کړي او د ازادۍ پر لور یې رهبري کړي .

ستر پښتون او ملي مبارز پیر روښان

پیر روښان په دې عقیده وو چې ظلم ، بربریت او ناروا تل په خپل مقابل کې اتلان زیږوي او ننګیالي مېړونه د خلاصون ملي مبارزې ته را پاروي .

پیر روښان د مغلو د ظلمونو څخه د نمونې په ډول یوه واقعه داسې بیانوي .

(دیوه ظالم مغل په نظر یوې پښتنې ښځې کومه غلطي کړې وه ، دې ظالم مغل د دې پښتنې ښځې د سر ویښتیان د ژرندې په پل پورې وتړل کله چې د ژرندې پل څرخېده نو دا مظلومه ښځه هم مجبوره وه چې د ژرندې د پل د سرعت سره برابر وڅرخي عذر ، بغارې او نارې یې وهلې . . .) .

خو جابرو مغلو د دې پښتنې ښځې د نارو ، عذر او زاریو څخه خوند اخیسته او خوشحالي او خندا یې ورته کوله .

پیر روښان په ډېر تدبیر او مهارت د پښتو او پښتونولي د قانون څخه په استفاده مظلوم ، ځورېدلي او لوټلي پښتانه سره راټول کړل او په ډېره میړانه په تش لاس خو په عالي اسلامي او پښتني جرئت او متانت د متجاوزو ، خونخوارو او ظالمو مغلو سره وجنګېده .

پیر روښان د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتونخوا د ازادۍ په لاره کې په (988 هه) کې د ننګرهار د شینوارو د " تور راغه " پر مقام په داسې حال کې چې د مغلو سره یې په جنګ کې د پښتنو د لښکر رهبري کول د شهادت جام نوش کړي ، خو دده پلاس د پښتون ملت دازادي د لارې بله شوي شمع تر ډېره وخته دده اولاد او ملګرو روښانه او بله وساتل .

د پیر روښان تر مردانه وار شهادت وروسته بیا هم پښتانه د پیر روښان پر کورنۍ را ټول وو او د مغلو څخه د پښتنو د ازادۍ لپاره یې خپل ملي مبارزوته دوام ورکړي .

په دې دوران کې د پښتنو ازادي غوښتونکي فوځ د پیر روښان نومیالي زوی جلال الدین ، د پیر بل زوی شیخ عمر ، د پیر لمسي احداد او د احداد زوی عبدالقادر رهبري کوي .

پښتنو د روښاني تحریک تر نوم لاندې پوره یو سل او اووه (107) کاله اشغالګرو مغلوته د سر په کاسه کې اوبه ورکړې .

د پیر روښان زوی جلال الدین دا د پښتونخوا زمری د ډهلي د مغل پاچا اکبر ته د سر په کاسه کې اوبه ورکړې .

د تاريخ پوهانو په وينا د ډهلي دمغلو پاچا اکبر څلويښت پنځوس زره فوځ د زين خان ، راجا بيربل ، فيضي او سعد خان چې د ډهلي ددربار تر ټولو پوه ، مجرب او لوړه پوړي چارواکي وه د جلال الدين مقابلي ته ورولېږل .

خو توريالیو پښتنو چې اکثرو يې وسلي نه لرلي او صرف تيره نلان يې د ځان سره لرل پر مغلو حملي وکړي او د مغلو ستر فوځ يې ټول تبا او برباد کړي .

دډهلي ددربار تاريخ پوهان په دې باره کې داسې وايي :

له اکبري څلويښت يا پنځوس زريز سپاره لښکر څخه د زره ورو پښتنو د لاسه يو هم ژوندي پاتي نشو ، او ان د اکبر د شهنشاهي د ټولو چارو چلونکي او دا کبري دربار غوره غړي راجه بيربل هم په دې لياره کې سر بايلو ، "زين خان کوکه" له نورو اميرانو سره د اټک خواته و تښتيدي او نور نو د هغي جګړي څخه يو تن هم نجات و نه موند .

د متجاوزو مغلو پر ضد د ازادۍ په دې ملي مبارزو کې جلال الدين د پښتونخوا ټولي غرنۍ سيمي د خيبره تر تيرا پورې او د کابل جنوب برخي تر غزني پورې د مغلو څخه ازادي کړي او پښتنو د جلال الدين تر مشرۍ لاندي ازاد ژوند په کې کوي .

دې سترنوميالي او توريالي پښتون په (1009 هه) کې د غزني د ښار ددفاع لپاره د مغلو سره اووه ورځي جګړه وکړل او د جګړي په اومه ورځ د " شاد مان " نومي سړي د خوا ټپي شو او وروسته بيا د رباط په غره کې په ټپي حال کې د مغلو د يو مزدور مرادبيګ د خوا په شهادت ورسيدي .

ددې اوږدې ملي مبارزي په جريان کې په زرګونو پښتنو شازلمو او ددوی باتورو مشرانو لکه پير روښان ، دده زوی جلال الدين او د پيرروښان لمسي ا حداد دمغلو داسارت څخه د پښتونخوا د ازادۍ په لاره کې د شهادت جامونه نوش کړل .

دجلال الدين تر شهادت وروسته نامردو مغلو دجلا الدين او احداد د پښتنو او پښتونخوا د ازادۍ د شوره ډک سرونه هم په ډيره نامردۍ پري کړل او په ډهلي کې يې د مغلو سفاکو پاچاهانو ته ولېږل .

دا خبره هم د پښتنو لپاره د ډير غور او دقت خبره ده په کوم وخت کې چې روښاني تحريک د پښتنو د ازادۍ لپاره په نظري او عملي ډول په مبارزه مصروف وو ، په هغه وخت کې مغلو ددو جبهو څخه د پښتنو مبارزينو پر ضد فعاليت کوي .

يوه نظامي جبهه وه چې مسلح فوځونه يې د پښتنو مبارزينو پر ضد استعمالول ، او بله جبهه هم د ځينو بې ننګه او غدارو قومي او مذهبې مشرانو او روحاني پيرانو جبهه وه چې مغلو د پښتنو د ملي مبارزينو پر ضد او د پښتنو د بې اتفاقه کولو لپاره استعمالول .

ددې روحاني ، مذهبي او بې ننګه قومي مشرانو د جبهې مشرتوب د ګوډ تيمور او بابر د يو رشته دار سيد علي ترمذي پر غاړه وو .

دا سيد علي ترمذي د تيموري کورنۍ يعنې د تيمور او بابر قريب وو او مغلي دربار د پښتنو سيمو ته د پير په نامه رالېږلي وو او د

"بونير" د پاچا په کلي کې اوسېده .

دا دمغلو د استخباراتو اجنټ او جعلي پير سيد علي ترمذي په پښتنو کې د "پير بابا" په نامه مشهور وو .

دا د مغلو رشته دار او دمغلو د دبار جاسوس پيربابا د پښتنو په اکثرو سيمو کې د پير په نوم د زيات احترام وړ او بې تاجه پاچا بلل کيدي .

دمغلو ددربار دي جاسوس سيدعلي ترمذي اودده ترک نژاده شاګرد "اخوند درويزه" د پيري تر پوښښ لاندې د پښتنو د قاتلانو مغلو ګټې ساتلي .

دا سيدعلي ترمذي دسيد قنبرعلي زوی او د سيد احمد نور لمسي او د سيد يوسف نور کړوسي او د محمد نور کوسي وو .

د محمد يوه ماندينه د ګوډ تيمور خور وه ، د محمد يو زوی د ګوډ تيمور د خور زوی و ، په حقيقت کې دا پير بابا د ډهلي د ظالمو مغلو شاهانو خوريی وو .

د ډهلي د مغلودربار چې د پښتنو ځخه وهم درلودي نو په دې اساس يې خپل د کورنۍ يو با اعتباره او د اعتماد وړ شخص د پير د نامه تر پوښښ لاندې د پښتنو علاقې ته راولېږي .

دې مغولي جاسوس د پيرۍ تر پردې لاندې د ډهلي دمغلي دربار هرډول ملاتړ هم درلود .

LARAWBAR

د دې مغولي پیر وظیفه داوه چې پښتانه د ملي مبارزو او د مغلو څخه د نفرت لرلو څخه راوګرځوي او د تصوف ، ګوښه نشنۍ او ترک دنیا خواته یې رهبري کړي ، تر څو د پښتو او پښتونولي د قانون پر ځای د مغلو ددربار دخوا معرفي شوي جعلي پیري او مردي رواج شي ، پښتانه د ملي ازادۍ لپاره د مبارزي د میدان څخه ووزي او ستمګر مغل په ارامي خپل سلطنت ته دوام ورکړي .

کله چې روښاني تحریک د پښتنو دازادۍ لپاره منځته راغلی همدا ټګمار پیربابا د پښتنو د ساده توب او بې سوادۍ څخه استفاده وکړل او یو شمېر ساده پښتانه یې د پیر روښان پر ضد ودرول او د ملي مبارزینو د قطار څخه یې بیل کړل .

د مغلو دې مزدور او ټګمار پیربابا به "پیر روښان" ته

" پیر تاریک " ویل او پښتانه به یې دده خلاف راپارول .

د ډهلي د مغلو د دې مزدور ټګمار پیر بابا تر مرګ وروسته دده ترک نژاده شاګرد "اخوند درویزه" د روښاني تحریک پر ضد د مغلو د مزدور پیر بابا وظیفه پر غاړه واخستل .

پر ټولو هغه هېوادونو چې د مغلو د وحشت او دحشت باد تیر شو ، ابادۍ یې په کنډوالو بدلي شوي ، د انسانانو د سرونو څخه منارونه جوړشول ، د مځکي د مخ څخه د انسانانو د وینو بوي راتلي ،چا چې به هر میدان ته کتل نود ظالمو مغلانو د تورو په واسطه به د مظلومانو او ازادي غوښتونکو د غاړو د پرې کیدو ویرونکي منظري د انسانانو سترګو ته مجسم کیدي . . .

دمغلو وحشت د محکومو هېوادونو د ولسونو دزړونو څخه د خوښۍ ، ښه ژوند کولو ، ابادۍ او پرمختګ احساس لیري کړي ، د مغلو د توري څخه پاتي انسانانو د ژوند څخه نا امیده شول ، اکثره یې د مغلو په دربارونو پورې تړولو پیرانو په واسطه وګوښه نشیني ، ترک دنیا ،خانقاوو او په زیارتونو کې وېنا اخستلو ته تشویق شول ،د پیرانو او خانقاوو بازار تود شو .

په هغه وخت کښې دمغلو اجنټو پیرانو به ولسونو ته د مغلو د ظلم او ستم په باره کې ویل چې دا دمغلو ظلم ندي دا ستاسو خپل عمل دی چې خدای(ج) پر تاسو نازل کړی دی ، تاسو خپل عمل اصلاح کړئ مغل به په خپله پر تاسو مهربانه شي . . .

د مغلو د میراث خور پاکستان د استخباراتو د سازمان اجنټان همدا نن هم د تبلیغي جماعت د سازمان دلاري د پښتنو په منځ کې دا تبلیغ کوي چې ستاسو عمل پرتاسو حاکم دی او پښتانه د پنجاب د غلامۍ او نورو ظلمونو پر ضد د ملي مبارزي څخه راګرځوي .

پیر روښان په داسی حساس تاریخی وخت کې دنیا ته راغلي چی د پښتون ملت مطلق اکثریت د مغلو د جعلی پیرانو د پیری په جال کې راګیرشویوو .

پیرروښان دیو مجرب سیاست مدارپه حیث خپل محیط ښه مطالعه کړي او مجبورا د پیری او مریدی د لاري د سیاست میدان ته دا خل شو ،ځکه چې دده په قوم کې د مغولو د خوا ترویج شوي پیری او مردی دومره پر مخ تګ کړیوو چې د هر پښتون کورته یې ځان رسولې وو .

دا ځیرک پښتون سیاست مدار په دې ښه پوهیدی چې دده قوم هم د نورو محکومو قومونو په شان د مغلو د ظلمونو په اساس ترک دنیا شوي او په فکري لحاظ یې د جعلي پیرانو لمني ته پناوړي ده ،او د مغلو د ځیره خوارو ټګانو پیرانو په جال کې بند دي ،ددې د پاره چې دده قوم دده خبري ته غوږ ونیسي نو دي باید د پیر په جامه کې د ملت منځ ته ورشي ، هغوی د پیر په حیث پر ځان راټول کړي ، وروسته یې په پښتو او پښتونولي مجهز او د مغلو په مقابل کې د پښتنو ازادي غوښتونکي فوځ څني جوړ کړي .

پیر روښان یو ښه معتقد مسلمان او د پیر په حیث یې و خپل مریدانو ته په تصوف او طریقت کې اته مرحلي تعیني کړي وي .

1: شریعت .

2: طریقت .

3: حقیقت .

4: معرفت .

5: قربت .

6: وصلت .

7: وحدت .

8: سکونت .

پیر روښان د پیرۍ په جامه کې لاندې سیاسي اهداف تعقیبول .

لومړی:

پښتونخوا باید د مغلو او ایرانیانو څخه په بشپړ ډول ازاده شي ، د پښتنو د بشپړې ازادۍ او خپلواکۍ په خاطر پیرروښان پرلاندې ستراتیژیکو اهدافو کارکوی .

الف: د دې لپاره چې پښتنو ته دازادۍ پیغام په سم او اسانه ډول ورسول شي ، پښتانه باید پر یو سیاسي مرکز سره راټول شي .

ب : پښتنو ته باید د پښتو او پښتونولي درس ورکول شي ، ترڅو ددی لیاری په پښتنو کې د پردیو دظلمونو او غلامۍ په مقابل کې نفرت او کرکه را پیدا شي .

ج: پښتانه باید په دې پوه شی او قناعت ورکول شی چی د مغلو د ظالمي اداري د چارواکو سره هرډول تعلقات او همکاري باید قطع شی ځکه چی دا عمل بی ننګی ده .

د : پښتانه باید د خپلواکۍ په خاطر د سر او مال قربانۍ او هرډول جګړي او سر ښندني ته اماده شي .

دوهم:

پیرروښان په دې عقیده ووچی په پښتونخوا کې باید داسې پښتني دولت ایجاد شي چې لاندی ملی وظایف په ښه ډول سره انجام کړایشی:

الف : پښتنی باکیفایته دولت باید خپل ولس ته لازم خدمات وړاندي کړای شي .

ب: پښتني دولت باید د مالي لحاظه پر خپل ځان متقي وي .

ج: پښتني دولت بايد داسې دفاعي قوت ايجاد کړي چې د خپل هېواد او ولس څخه د پرديو يرغلګرو په مقابل کې د دفاع توان ولري .

دريم :

پښتانه بايد وهڅول شي چې په هند کې د پښتنو شهنشاهيو لکه د غوريانو ، لوديانو ،غلجيانو او سوريانو وياړونه بيا تازه او را ژوندي کړي .

پنځم:د مغلو پرضد د توخيانو د وياړه ډکې مبارزې :(960 – 1200 هه) :

د مغلو د اشغال په مقابل کې د پښتنو د ملي مبارزو په سلسله کې يوه هم د "توخيانو" مبارزې وې چې د خپل هېواد او ولس د ازادۍ لپاره يې کړې دي .

توخيانو د نورو پښتنو قومونو په شان د خپل هېواد د استقلال په خاطر د هند د مغولي امپراطورۍ او د ايران د شعيه امپراطورۍ په مقابل کې د ازادۍ مبارزې جاري ساتلې وې ، او د همدې ازادي غوښتونکو مبارزو په نتيجه کې يې پردی اشغال ګر مجبور کړل چې د دوی استقلال او خپلواکي په رسميت وپيژني .

د ډهلي د مغلو او د ايران د صفوي امپراطوريو په منځ کې د توخيانو دازاد دولت ايجاد داسې معنې درلودل لکه د غنم يوه دانه چې د ژرندې د دوو پلنو ترمنځ مقاومت کوي .

د توخيانو ازاد دولت که څه هم د مغلو او ايرانيانو د امپراطوريو په مقابل کې دومره کوچنی وو لکه د غنم دانه چې د ژرندې د پلونو په مقابل کې کوچنۍ ده ، خو د توخيانو د دولت مقاومت د غنم د دانې په شان نه بلکه د الماس د دانې په شان کلک او مقاوم وو ، ځکه دې دواړو پښتون دښمنه امپراطوريو په خپل ټول توان ونه شوه کړای چې د پښتو او پښتونولي پر اصل ولاړ دالماس په شان کلک او مقاوم د پښتنو دا کوچنۍ خپلواک هېواد د منځه يوسي .

د توخيانو د دولت مشر توب شامحمد کلاتي او ترده وروسته سلطان ملخي کاوه .

د سلطان ملخي دولت د هند د مغولي امپراطورۍ د خوا د هغه فرمان په واسطه په رسميت وپېژندل شو چې په (1093 هه) کې د دريمي خور پر نهم (9) تاريخ د مغولي هند د امپراطور عالمګير د دربار څخه رسما صادر شو .

په دې فرمان کې د پښتنو دازاد دولت مشر ملخي ته د

" سلطان ملخي " په لقب خطاب شوی دی .

د سلطان ملخي د واکمنۍ په وخت کې د پښتنو او ايراني صفويانو ترمنځ سخت جنګونه وشول خو پښتنو د خپل هېواد ازادي د ميرځمنو او دښمنانو په مقابل کې وساتل .

شپږم:د مغلو پر ضد د ابداليانو دوباره ډکې مبارزې:

د اشغال ګرانو په مقابل کې د پښتنو دازادي غوښتونکي مبارزو په لړ کې ابدالي پښتنو هم خپل مهم رول لوبولی دی .

موږ دلته د ابدالي پښتنو د ازادي غوښتونکو ملي مبارزو ته ډېره لنډه اشاره کوو .

دولت خان د سرمست خان زوی د (1115 هه) په شاوخوا کې د ابداليانو مشر وو او په قندهار کې يې د ايران د صفوي اشغال ګرانو سره د پښتونخوا د استقلال په خاطر سختې جګړې وکړې ، او د پښتنو د خپلواکۍ بيرغ يې تر غزني او د سليمان غره ترلمنو رېوب او بوري پورې ورساوه .

دولت خان د پښتنو په دې سيمه کې پنځوس کاله خپل استقلال وساتۀ او د ايراني اشغال ګرانو واک يې صرف د دوی تر نظامي چونۍ پورې محدود ساتلي وو ، تر څو په (1115 هه) کې د ايران د اشغالګر دولت ظالم حاکم ګرګين د شيې د خوا د خپل ويني چښونکو فوځونو سره په ښار صفا کې د دولت خان پر کور ناڅاپي حمله وکړل پښتون مشر دولت خان او د هغه زوی نظرمحمد خان يې تر سختې جګړې وروسته دواړه په شهادت ورسول .

تر دې وروسته ابدالي مشرانو په کلونو د عبدالله خان ، زمانخان ، الله يار خان ، ذوالفقارخان او نورو نوميالیو په رهبرۍ په هرات کې خپلواک پښتني دولتونه جوړ ،رهبري او د ايراني اشغال ګرانو د

تیري څخه د توري په زور وساتل ، تر څو په پاي کې د ابدالي پښتنو دا دازادي غوښتونکي مبارزي جنبش د مشهور ایراني سفاک یرغلګر نادر افشار د خوا وځپل شو .

اووم: د مغلو پر ضد د خوشال خان ، ایمل خان او دریا خان ډغری:

کله چې په قندهار کې ، توخیان ،ابدالیان او هوتکیان د ایراني اشغال ګرانو سره په ملي مبارزو بوخت وو ، په عین ډول د پښتنونخوا په شرق کې بیا خوشحال خان ختک ،ایمل خان مهمند او دریا خان اپریدی د ډهلي د مغلو پر ضد په سخت مقاومت او د ازادی لپاره په ملي مبارزو مصروف وه ، موږ دلته د سل ګونو پیښو د جملي څخه صرف څو مهمو پیښو ته په ډېر لنډ ډول د لوستونکو توجه راګرځوو .

1: د خیبر جګړه (1672 ع)

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتون په ورین تندي مرګ مني خو سپکاوي نه مني .

په عین ډول پښتانه وایي چې" مال ترسرجار او سرترناموس جار".

د کابل او پیښور د والي محمد امین یو نظامي مامور حسین بیګ د پښتنو مشرانو ته د "سپو" خطاب کړیوو او په عین حال کې د مغلو د دې وفادار مغروره نوکرعسکرو د ساپي قوم یوي اینجلي ته بې عزتي وراړولي وه او دصاپیو ځوانانو دا ټول مغولي عسکر ووژل .

د مغلو والي محمد امین د پښتنو په لاس د خپل متجاوزو قتل شوو سپاهیانو د بدل په غرض د (40000) څلویښت زره مغولي فوځ سره د خیبر دري پر لور راروان شو .

کله چې د مغلو فوځ د لنډي کوتل څخه راتیرشو او د لنډي خاني سیمي ته راورسیدي نو په دې ځای کې د پښتنو ازادي غوښتونکو ځلمو او مغلي فوځ ترمنځ جګړه شروع شول ، په دې جګړه کې پښتنو صرف توري ، غشي ،لندۍ او لرګي درلودل ، خو متجاوزو مغلو فوځ ځلوېښت زره فوځ مست جنګي فیلان ،توپونه او هر ډول عصري وسلي او مهمات درلودل .

متجاوز مغل فوځ په خپل ټول قوت پر بې وسلي پښتني لښکر حمله وکړل ، خو پښتنو زلمیانو په پښتني غیرت او میړانه پر متجاوزو مغولو د غشو او کاڼو باران وکړي او په خپل پښتني غیرت او مقاومت یې د مغلو منظم فوځ داسې وارخطا کړي چې د قوماندي سیستم یې خراب شو افسرانو او سپاهیانو ټولو پر هر لور په منډو شروع وکړل ،څوک د اسانو تر پښولاندي مړه شول ، څوک د اوښانو تر پښو لاندي مړه شول او څوک بیا د فیلانو تر پښو لاندي مړه شول ،څوک تر کړنګونو او پاڼونو ولویدل . . .

مغل فوځ د تیښتې په حال کې د ملا ګورو د "تهتري" د غره لمني ته پنا یوړول ، دلته هم پښتنو زلمیانو بیا یو زوروره حمله پر وکړل او زیات شمېر مغل متجاوزین یې په قتل ورسول .

والي محمد امین په تش لاس پر پښو په تیښته پیښور ته ولاړي .

د خیبر په ښتنه کې په زرګونو متجاوز مغل فوځیان په قتل ورسیدل .

په دې جګړه کې مغلو د شرم نه ډکه ماته وخوړل ځلویښت زره فوځ یې د ازادي غوښتونکو پښتنو د لاسه تباشو ، د والي محمد امین لور ، ماندینه ، خور او مور او دنورو مغلو افسرانو ښځې او کوچنیان د پښتنو پلاس کې بندیان شول .

پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون د ناموس داري د اصل مطابق د مغلو ښځې او ماشومان بیرته مغلو ته وسپارل ، خود والي محمد امین ماندیني دوباره و خپل میړه ته د تللو څخه په دې سبب انکار وکړي چې د دې میړه د ځلویښت زره فوځ سره څنګه د شرم نه ډکه ماته خوړلي وه ،هغه ښځه تر مرګه د پښتنو په وطن کې پاتي شول او خپل پاتي ژوند یې خدای (ج) عبادت ته وقف کړي .

د خیبر په ښتنه کې د میړنیو پښتنو دخوا پر مغلو هغسي ناورین راغي کوم چې پخوا د جلالدین په مشرۍ پښتنو د یوسفزو په سیمه کې د بیربل او زین خان په مشرۍ د اکبر مغلول پر فوځونو راوستلي وو. د خیبر د ښتې په ویاړ خوشال خان بابا داسې وایي:

نه په ډېرو نه په لږ د خدای په کړو ده
لږ لښکر په ډېر لښکر مومي ظفر

څه شینواري څه مهمند څه افریدي وو
چې یې مات کړي د صوبې واړه لښکر

دا طوفان چې پر مغلو باندې ساز شو
په کشتن په اولجو هیڅ مکړه نظر

که اسان وو که فیلان که آسابونه
په انبار انبار سپین زر وو که سره زر

هغه ښې پېرې پیکرې د پالکیو
همګې پېرې پورې لعل دراو ګوهر

بندیوانې شوې په لاس د پښتنو کې
دا به څوک کا د مغل د زړه بهر

2 : د نوښار د کوټ جګړه:

د خیبر د ښتې وروسته د خوشال خان په مشرۍ ختکو او افریدو د

" نو ښار پر کوټ" حمله وکړل د مغلو فوځي قوت يې ټوله تار په تار کړي او د هغو هر څه د پښتنو

ازادي غوښتونکو پلاس ورغلل .

د توري او قلم قهرمان لوی خوشال بابا

3: د کرپې جګړه:

د خيبر او نوښار تر ښتو وروسته د ډهلي مغل پاچا د پښتنو د ځپلو لپاره نور قوي فوځونه د شجاعت خان په مشرۍ راولېږل .

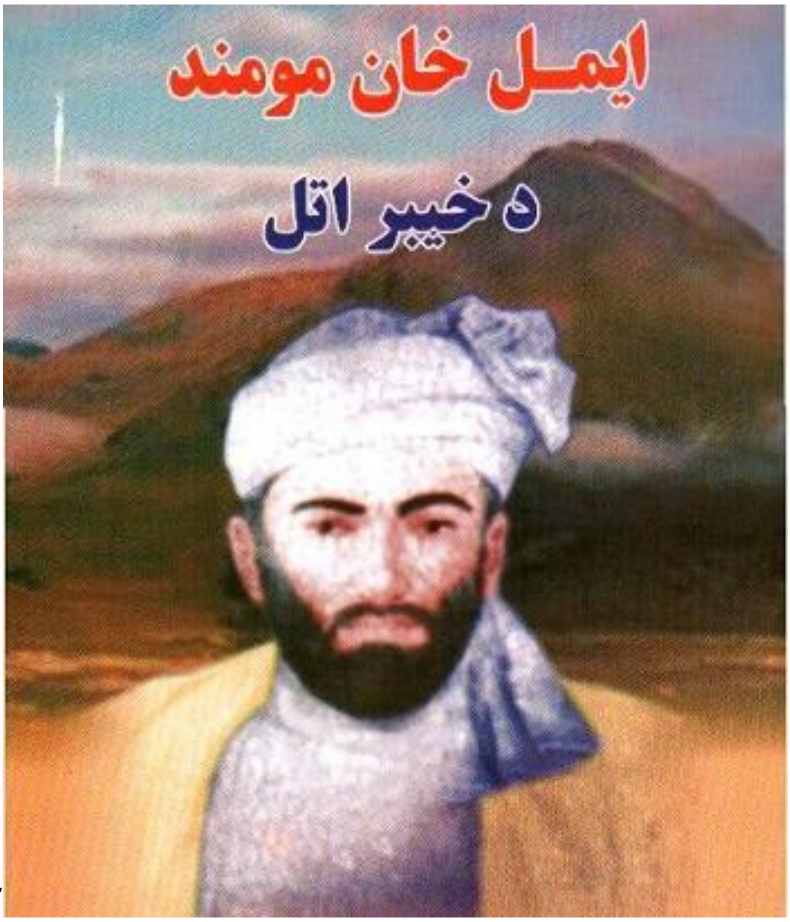

کله چې دا مغلي فوځ د ګنداو سره نږدې د " کړپې " په دره کې تیریدی، نو په دې وخت پښتنو ازادي غوښتونکو جنګیالیو د ایمل خان مهمند په مشرۍ د شپې په تیاره کې پر مغلو نابېره یو سخته حمله وکړل ، زیات مغل سپاهیان ځای پر ځای مړه شول او نور د شپې په تیاره کې یوې او بلې خوا ته تښتیدل .

سهار بیا پښتنو غازیانو پر پاتې **مغل** فوځ حمله وکړل ، د **مغل** فوځ مشر شجاعت خان یې ووژلې او ټول **مغل** فوځ یې تار په تار کړې .

د کړپې د جنګ په باره کې خوشال خان دا لاندي شعر ویلي دي:

چې په خوانه په خاطر هسې عیان شي

ځنې څه چارې پیدا په دې جهان شي .

په لچې او په چوتره او ګرځیدلم

اوس مي ګښت د افريديو په ميدان شي .

لکه باز پر يو غر ګرځي بل ته ګوري.

بيا نظر زما د سوات پر کوهستان شي .

دا نا د ره عقيده لکه زما ده.

لا عجب که بل پيدا داسې افغان شي .

و مغل و ته به هسي کار ښکاره کړم.

چې راضي را ځخه روح د فريد خان شي .

که مي چيري ننګيالي پلاس کې کېوزي.

پري ليري به زما دزړه ارمان شي .

په جهان د ننګ يالي دي دا دوه کاره.

يا به وخوري ککري يا به کامران شي .

دبازانو د زاغانو مصاف وينم.

تر دامنځ به يې د وينو رود روان شي .

عاقبت به خداي ظفر کا د بازانو.

تار په تار به اواره وا ړه کارغان شي .

چه و کارته يې حيران دي دا خولږدي.

د هر عالم به و خوشحال وته حيران شي .

دمزريو ميرنتوب په لښکر ندي.

موتي يې هر کله يوا ځي په خپل ځان شي .

ازادي تر پاچاهي لا تيري کا .

چې د بل تر حکم لاندي شي زندان شي .

4: د خاپښ جگړه:

د مغلو شاهي فوځو په مسلسل ډول په "خيبر"، "نو ښار" او "کړپه " کې د پښتنو غازيانو د لاسه سختي ماتي وخوړلي ، نو د دې سببه دډهلي د مغلو پاچا اورنگ زيب د خپل دولتي فوځونو د مورال د لوړولو په خاطر لاهور ته راغلي او د هند ددولت د بايللي حيثيت د بيا گټلو لپاره يې د هند ددولت ټولي مالي ،استخباراتی او نظامي زرايع د ځان سره راوړي او په کار يې واچولي .

اورنگزيب د کړپي د ماتي د تلافي په غرض يو لوي هندي فوځ د مکرم خان او شمشيرخان په مشري د پښتنو ازادي خواهانو د مقابلي لپاره را وليږي .

په دې جنگ کې د پښتنو غازيانو مشري ايمل خان مهمند او درياخان افريدي کول .

د هند دمغلي فوځ او پښتنو غازيانو ترمنځ د " خاپش" پر سيمه چې د "گنداو " څخه وشمال لور ته پروت دي سخته نښته وشوه چې په نتيجه کې د هند مغلي فوځ ماته وخوړل او د مغلو سر لښکر مکرم خان هم په زخمي حالت کې پيښور ته وتښتيدي .

د مغلو او پښتنو د روانو جنگونو او په هغه وخت کې د مغولو د استخباراتو د خوا د پښتنو د بې ننگه او غدارو قومي او مذهبي مشرانو او د مغلي دربار د جاسوسو پيرانو په واسطه د پښتنو د نفاق او اتفاق او نورو ټولنيزو رقابتونو په باره کې خو شحال بابا دا لاندي شعر ويلي دي .

دخوشال بابا د دې شعر څخه معلوميږي چې شاعر د هغو پښتنو څخه خوابدي دي چې د څو پيسو او يا نام نهاده مقامو او لقبو په سبب د پرديو لپاره کار کوي ،غواړي چې پښتون ملت د پرديو غلام شي او غواړي چې پښتانه په خپل هيواد کې د اسلام په نوم دمغلو غلامان شي .

خوشال بابا پښتانه د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو د ازادۍ ،ننګ او ملي نواميسو ددفاع په خاطر و اتفاق او يو الي ته رابولي .

بیا له کومه راپیدا شو دا بهار
چې په هر لوري یې ملک کړلو ګلزار
ارغوان دي ضمیران سوسن ریحان دي
یاسمین دي نسترن نرګس ګلنار
د سپرلي ګلونه ډېر په هر رنګ شته
ولې سره لاله په کې دي لا او ثار
جونه موټي ګل ږدي په ګرېوان کې
د ځوانانو ګلدستې دي په دستار
مغني په چغانه ته لینده کېږده
په نغمو په پردو وغواړه هر تار
ساقي راشه ډکې پیالې را کړه
چې د میو په مستۍ کې شم سرشار
پښتنو ځلمیو بیا لاسونه سره کړل
لکه باز منګولي سره کړي په خپل ښکار
سپیني تورې یې ګلګوني کړې په وینو
په اهار کې شګفته شو لاله زار
ایمل خان دریاخان دواړه مرګ یې نوي
هیڅ تقصیر دواړو ونکړي وار په وار
د "خیبر" دره یې سره کړله په وینو
په "کرپه" یې هم روان کړو دندوکار
تر "کرپې" ترباجوړه سمه غرونه
په لړزه په زلزله شو له باربار
په هغه لوري چې کېږي پنځم کال دی
هره ورځ د سپینو تورو خرپهار

چې په دا لوري زه راغلم خبطه شوم
زه مردار یم که دا خلک دې مردار
په لښکر لښکر نارو شوم ورته ستړی
دا کاڼه راته مهیرک وا یي نه ځار
چې احوال د یوسفزو راته معلوم شو
لواغر وماته ښه وه نه دمغار
د ختکو سپي بهتر تر یوسفزیو
که ختک هم دي په خوی ترسپي بېکار
درست پښتون د قندهاره تر اټکه
سره یو د ننګ په کار پټ او اشکار
ګوره څو جنګونه وشول په دا لوري
ولې هیڅ د یوسفزیو نشته عار
اول جنګ د لوړې شا د تهتریوو
چې ځلوښت زره مغول شول تار په تار
خوینه دې لونه یې بندې د پښتنو شوې
آس ، هاتیان او ښان اولجه قطارقطار
دویم جنګ میر حسیني په دوابه کې
چې یې سره وټکېده لکه د مار
بیا له پسه د نوښار د کوټ جنګ وو
چې مې و ښکو له مغلو خپل خمار
بیا له پسه جسنت سنګهه شجاعت خان وو
چې ایمل یې په ګنداب ویوست دمار
شپږم جنګ مکرم خان شمشیرخان دواړه
چې ایمل کړل په خاپښ کې تار په تار
چې زما په یاد دي لوی جنګونه دادي
د هلکو په هر لوري نشته شمار
همیشه فتحه نصرت دی لا تر اوسه

پس له دې ده بیا تکیه پر کرد ګار
اورنګزیب راته یو کال او شو چې پروت دی
په صورت حیران پریشان په زړه انګار
کال په کال امرایان دي چې پرېوزي
چې طوفان شولې لښکرې کوم یې شمار
خزانې د هندوستان دي راخورې شوې
سره مهران دي تنو ځي په کوهسار
بله هېڅ لیدلې نشي په دامنځکې
یا مغول له منځه ورک یا پښتون خوار
په داهسې وخت چې وخت د نام او ننګ دی
دا بې ننګه پښتانه کا څه رفتار
پښتانه په توره ښه دي تر مغلو
که په پوهه پښتانه وي څه هو ښیار
اولسونه چې سند یو بله یو کاه
پادشاهان ورته سجود کاندي اختیار
که نفاق، که اتفاق که جهل پوهه
د هر یو په خپل لاس ده هره چار
افریدي مهمند شینواري ګوره څه کا
د مغلو لښکر پروت پر ننګرهار
زه تنها په کې په غم د نام او ننګ یم
یوسفزي په فراغت په کښت و کار
اوس چې هسې بې ننګي بې ناموسي کا
عاقبت به ورښکاره شي خپله چار
مرګ زما په پوهه ښه تر دې ژوندون دی
د عزت سره چې نوي زیست روزګار
همیشه به په جهان کې ژوندون نه وي
د خوشحال ختهک به پاتې شي یادګار

ددریمـــــــــــــــــــــــــي خـــــــــــــــور اول کـــــــــــــال د غفـــــــــــــــو 1086 هـــــــــــــــه
ما چې ووې په برمول کې دا اشعار

په پورته کرښو کې د مغلو او ایرانیانو د وحشیانه اشغال پر ضد د پښتنو د پنځه نیم سوه کلن
جهاد او مقاومت د ستر دریا ب څخه مو یې صرف څو نمونې په ډیر لنډ ډول د لوستونکو د
معلوماتو د پاره وړاندې کړې .

د دې کتاب په پاتې برخه کې په هند کې د پښتنو امپراطوارانو ذکرهم په ډیر مختصرډول
درنو لوستونکو ته وړاندې کوو .

شپږم فصل

پښتانه پاچاهان په هندوستان کښې:

کله چې د چنګېزي فوځونو وحشت او دهشت د شرق ټول هېوادونه او ددوی تمدن وران او ویجاړ کړي ، دا مدنیت خوړونکي طوفانونه پر پښتنو او پښتونخوا هم راغلل .

د مغولي وحشي یرغلګرو سره پښتنو تر بل هر شرقي ملت زیات مقاومت وکړي ،او د مغلو د اشغال ګرو فوځونو پر ضد یې خپل ملي ازادي غوښتونکو مبارزو ته په سوونو کلونو دوام ورکړي .

کله چې په پښتونخوا کې د پښتنو منظم دولت د مغولي وحشي فوځونو د خوا ړنګ شو نو پښتنو خپل د قدرت مرکز و هند ته نقل کړي او په هند کې یې ستر سلطنتونه جوړ کړل ،چیری چی لودی پښتنو پخوالا په ملتان کښی د پښتنی سلطنت اساس ایښی وو.

په هند کښی د پښتنو سلطنتونه هم لړاوډیرد مغولو سره په جنګ او مبارزو مصروف وه .

موږ دلته په هند کې د پښتنو پاچاهانو سلسلي ته ډېر مختصر نظر اچوو .

1: د شیخ حمید لودي سلطنت په ملتان کښې:

د پښتنو یو مشهورټبرلودیانو د شیخ حمید لودي په مشری په ملتان کې حکومت جوړ کړي .

تر شیخ حمید لودي وروسته د هغه زوی نصر د ملتان حاکم شو .

د نصر تر مرګ وروسته دده زوی ابو الفتح داود د ملتان واکمن شو .

په 396 هه کې سلطان محمود غزنوي پر ملتان حمله وکړل او د ابولفتح داود سره یې سوله وکړل .

په (402 هه) کې سلطان محمود غزنوي بیا پر ملتان حمله وکړل ، ملتان یې اشغال کړي او ابولفتح داود یې ګرفتار کړي او دغزني یوي بندي خاني ته یې واچوي تر څو په بندیخانه کې مړ شو .

2: د بختيار غلجي سلطنت په بهار او شمالي بنګال کښې (۱۲۰۲-۱۲۲۴ع):

د شيخ حميد لودي د کورنۍ د ملتان تر سلطنت وروسته د هندوستان د بهار په ايالت کې د پښتنو د لومړني حکومت باني او موسس اختيارالدين نوميدي چې په بختيار مشهوروو .

دا ستر پښتون په غزني کې د محمد غوري په حکومت کې يو نظامي افسروو ، دا وظيفه يې ترک کړه او هند ته ولاړي او د بهار ايالت په

" اوده " سيمه کې يې يو کوچني جاګير پلاس راوړي .

دي نوميالي پښتون ډېر ژر ډېر زيات پښتانه پر ځان راټول کړل او د هغوی څخه يې يو کوچني فوځ جوړ کړي .

بختيار غلجي د دې واړه پښتني فوځ په زور په ډېر متانت او ميړانه د هند د بهار ايالت د قبضي کولو لپاره ملا وتړل او د هند د بهار ايالت يې ونيوي .

د بهار تر فتحي وروسته بخيار غلجي د اتلس توريالیو او جنګياليو پښتنو په مرسته د شمالي بنګال پر پايتخت حمله وکړل او د شمالي بنګال پلازمينه يې په اتلس کسانو ونيول چې د نړۍ په جنګونو کې داسې بل مثال نشته چې د يو پردي هېواد څخه دي اتلس کسان راشي او د يو ستر هېواد پر پلازمينه دي نظامي حمله وکړي ، د هغه هېواد پاچا دي تيښتي ته مجبور کړي او پلازمينه دي په اتلس کسانو اشغال کړي .

بلي دا تاريخي جنګياليان هغه اتلس پښتانه وه چې د ستر پښتون بختيار غلجي سره يې د شمالي بنګال پر پلازمينه نظامي حمله وکړل د هغه هېواد راجا (پاچا) يې و تيښتي ته مجبور کړي او د شمالي بنګال پلازمينه يې ونيول .

بختيار غلجي په (1202 ع) کې په شمالي بنګال او بهار کې د پښتنو د ازاد سلطنت خښته کېښودل .

د هند د بهار ايالت په خاوره کې د بختيار غلجي سلطنت د پښتنو لومړي مستقل سلطنت دي چې څلورويشت(24) کاله يې دوام وکړي.

3: پر هندوستان کښې د جلال الدین غلجي سلطنت:

په (1290 ع) کې د جلال الدین غلجي په نوم يو نوميالي پښتون د هند د ترک نژاده پاچاهانو څخه د توري په زور د هند پاچاهي ونيول ، او جلال الدين په اوياکلنۍ کې د فيروز شاه په نوم د هند پاچا شو
.

4: پر هندوستان د علاو الدین غلجي سلطنت:

د جلال الدين څخه وروسته د هغه وراره او زوم علاو الدين غلجي د هندوستان پاچا شو .

علاوالدين بيسواد سړي وو ، خود بيسوادۍ باوجود دومره مدبر او دکلکي ارادي خاوند پاچا وو چې ټول هندوستان يې تر خپل کنترول لاندي رواوستي .

دا خبره د ډېر اهميت وړ ده چې تر علاوالدين غلجي وړاندي او وروسته بل کوم سلطان د هند پر دومره وسيع مځکه حکومت ندي کړي .

علاوالدين غلجي ته د خپل سلطنت په اوج کې دوه عجيبه خيالونه پيدا شول .

1 : د علاوالدين غلجي سره دا فکر پيدا شو چې د مقدوني سنکدر په شان د ټول جهان و نيولو ته اقدام وکړي .

2 : علاوالدين غلجي غوښتل چې يو نوي مذهب منځته راوړي او دده رعيت بايد ټول دده په مذهب شي .

دا ښکاره خبره ده چې دا دواړه نا معقول فکرونه و سلطان علاوالدين غلجي ته د هغه ددربار چاپلوسانو او غوړه مالانو ترويج کړي وه .

خو علاوالدين غلجي د دې سره چې بيسواده او يو مقتدر او مطلق العنان سلطان وو بيا يې هم دا ښه صفت درلودي چې د پوهانو او عالمانو خبرو ته يې غوږ نيوي او د دې پوهانو او عالمانو خبرو او مشورو پاچا د چاپلوسانو او غوړه مالانو د غلطو مشورو د شر څخه خلاصوي .

همدا سبب شو چې د هغه ديو مخلص او نيک دوست کوتوال علاوالملک په مشوره يې پورته ذکر شوي دواړه نامعقول خيالونه د سره وايستل .

سلطان علاوالدين غلجي

5: پر هندوستان د سلطان بهلول لودي سلطنت:

په (1451 ع) يا (855 هـ) کې د لومړيي خور په اوولسم تاريخ لوي او پياوړي پښتون "بهلول" د سلطان بهلول په نوم د ډهلي پر تخت کېناستى ، خطبه يې په نوم وويل شوه او سکه يې په نوم جاري شول .

سلطان بهلول لودي د هند په تاريخ کې يو ستر او د وياړ ډک سلطان وو .

سلطان بهلول لودي ډېر پښتانه و هند ته ور وبلل هغوی ته يې ښه جايدادونه ورکړل او هغوی يې په هند کې د پښتنو د سلطنت استحکام ته وهڅول .

د سلطان بهلول لودي په سلطنت کې څو داسې پېښې شوي دي چې زه يې دلته ددې لپاره ذکر کوم چې پښتانه ددې واقعاتو څخه پند واخلي.

الف: د بې بې متو ابتکار :

د سلطان بهلول د پاچاهۍ په لومړيو وختونو کې هغه د خپل فوځ د زياتي برخي سره د ملتان او پنجاب د چارو د سمبالتيا په خاطر هلته تللي وو او په ډهلي کې يې ډېر لږ فوځ پرېښي وو .

په دې وخت کې د هند د پخواني شاهي کورنۍ د يو غړي محمود شاه په مشرۍ يو ستر فوځ چې تنها زر جنګي فيلان په کې وه د ډهلي ښار محاصره کړي .

په ډهلي کې د پښتنو ډېر لږ فوځ موجود وو خو په دې وخت کې يوي پښتني مېرمني د " بې بې متو " په نامه د ډهلي د ښار د پښتنو مدافعينو د مورال د لوړولو په خاطر يو ابتکار وکړي .

بې بې متو د پښتنو فوځيانو سره خبري وکړي ،هغو فوځيانو ته يې ښه مورال ورکړي ، پښتنو ښځو ته يې د نارينه جامي ورواغوستلي ، وسلي يې ورکړي او د ډهلي د کلا د دېوالونو پر سر يې د عسکرو په څير ودرولي تر څو د ښمن ته دا معلومه کړي چې د ډهلي په قلع کې د دفاع لپاره پوره فوځيان وجود لري .

ب: د دريا خان لودي مېړانه:

دريا خان لودي د سلطان بهلول لودي څخه پر څه خبره ناراض شوي وو او د ډهلي په محاصره کې يې د ښمن د فوځونو رهبري کول .

دډهلي په قلع کې د محصورو پښتنو د ټول مقاومت او جرئت سره سره هم د دښمن شمېر ډېر زيات وو او د قلع مدافعين مجبور شول چې د ډهلي قلع و مهاجمينو ته تسليم کړي .

په دې وخت کې يوه سيد د ډهلي د قلع کيلۍ د محمودشاه د فوځ قوماندان درياخان لودي ته وروړي .

دي هوښيار او مخورسيد دمخه تردې چې د ښار کيلۍ و درياخان لودي ته تسليم کړي د درياخان څخه پوښتنه وکړل چې:

سيد : محمود شاه ستا څه کېږي ؟

درياخان: زما هيڅ نه کېږي ، زه د هغه نوکر يم او د نوکرۍ حق اداکوم . . .

سيد : بهلول ستا څه کېږي ؟

درياخان : بهلول مي عزيز دي ، هغه هم يو پښتون دي او زه هم يو پښتون يم .

ددې خبري تر اوريدو وروسته سيد د ډهلي د قلع کيلۍ و دريا خان ته کيښودي او ورته و يې ويل:

بس اوس د ډهلي په قلع کې د محاصره پښتنو ميندو او خوندو پرده ، ننګ ،ناموس او شرم ستا پرغاړه دي . . .

د سيد د دې خبري په ځواب کې درياخان لودي وويل چې زما په سترګو کې هم د غه د پښتنو د شرم ، ننګ او ناموس خبره ګرځي که نوي د قلع فتحه کول خو څه مشکل کار ندي .

درياخان سيد ته وويل چې بهلول هم وځنډۍ خير ته بيرته دښار ددروازو کيلۍ درسره يو سه ګورو به چې دپښتنو د ننګ او ناموس د ساتلو د پاره زه څه کولا يشم .

په دې وخت کې دريا خان محمود شا شرقي ته وويل چې بهلول د يو لوي فوځ سره دډهلي پر لور راروان دي ښه به داوي چې اول د بهلول چاره وکړو وروسته بيا دډهلي د قلع نيول ډېر اسان کاردي ، محمود شاه شرقي هم د درياخان لودي خبره ومنل او د دېرش زره فوځ او څلويښت جنګي فيلانو سره د سلطان بهلول مخي ته چې څوارلس زره تنه پښتني فوځ يې لرلي وروو تې .

د "نريلي " پر مقام دواړه فوځونه سره مخامخ شول ، په دې وخت کې د قطب خان په نوم يو پښتون يو جنګي فيل په زهري غشي وويشتي او د پښو يې واچوي ، او په عين وخت کې يې پر درياخان لودي ناري کړل چې :

"ستا خويندې او مندې دډهلي په قلع کې د دښمن د لاسه محاصره دي او ته د پرديو په نفع د خپلو پښتنو ورونو پر خلاف توري وهې . . . "

دريا خان د قطب خان په ځواب کې وويل :

که تاسو په ماپسې تعقيب نه کوې نوزه به بې جنګه د ميدانه ولاړ شم .

قطب خان هم مثبت ځواب ورکړي او دريا خان د خپل ملګرو سره د جنګ د ميدانه ووتې .

کله چې درياخان د جنګ د ميدانه ووتې د محمود شاه شرقي فوځ هم ماته وخوړل او سلطان بهلول لودي بريالي وډهلي ته ورننوتې .

د پورته خبري څخه دامعلومه شول چې کله هم پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون پيروي کړيده او يو د بل ملاتړ شوي دي نو پښتنو په هر ميدان کې برې مونډلي دي چې ژوندي مثال يې د سلطان بهلول لودي او درياخان لودي ترمنځ يوالي دي چې د جنګ په ميدان کې يې پښتانه بريالي کړل .

سلطان بهلول لودي (38)اته ديرش کاله د هندوستان پاچاوو او په (1489 ع) يا (894 هه) کې د اتيا کالو په عمر وفات شو .

سلطان بهلول لودي يو ستر پښتون ،عادل ، سخي ،غريب دوست ،متوازيع ، مهربان ،پښتون دوست ، حتي دښمنانو ته به يې هم زيات صبر او تحمل کاوه .

سلطان بهلول لودي د پښتنو په وړاندي پر تخت نه کښناستې ، تر هيڅ پښتون يې ځان لوړ نه بللي او د پښتنو سره به پر فرش ناست وو ، د پښتنو سره به يې د پښتو او پښتونولي د عزيزګلوي او قامولۍ د اصل پر اساس سلوک کوي .

که به يو پښتون مشر د هغه څخه خفه شو نو سلطان بهلول به د هغه کورته ورغلي او د هغه سره به يې د پښتني وروري او عزيزولي پر اساس خبري وکړي هغه ته به يې وويل که ته ما د دې کار يعني سلطنت لايق نه بولې مهرباني وکړه ماته بل کار را وسپاره او ته راشه زما پر ځاى پاچا شه . . .

سلطان بهلول لودي د پښتو او پښتونولي د قانون څخه په پیروي پر دي قادرشو چې ټول پښتانه خپل ملګري او دوستان کړي .

تر ده وروسته دده زوی نظام خان د سلطان سکندر په نوم (28) کاله د هندوستان پاچاوو او تر سکندر وروسته یې زوی سلطان ابراهیم د هندوستان پاچا شو .

کله چې سلطان ابراهیم د هندوستان د سلطنت پر تخت کېناستی نو د خپل بې ظرفیتی او د غوړه مالو او چپلوسو ملګرو د مشورود سببه یې د پښتو او پښتونولي سپیڅلي لاره کومه چې دده نیکه سلطان بهلول لودي اختیار کړي وه بیخي پرېښودل .

ظلم او تکبر یې اختیارکړي ، تر خپل پښتنو ورونو یې ځان لوړ بللي او د هغو بې عزتي او ازارول یې شروع کړل .

پښتانه مشران چې د هند د لودي سلطنت د پایښت او استحکام مظبوتي ستني وي د سلطان څخه خوابدي شول او د دې سببه په هند کې د سلطان بهلول لودي د خوا قایم شوي مظبوط پښتني سلطنت د قدرت ستني کمزوري او په لړزه شوي .

سلطان ابراهیم لودي به ویل :

(پاچاهان ورونه ، عزیزان ،خپلوان او قوم نه لري، د پاچا خپل او پردي ټول د پاچا نوکران دي ، د دې ټولو ذکر شوو افرادو سره دې داسې برخورد وشي لکه د یو نوکر سره چې کېږي .

سلطان ابراهیم امروکړي چې ټول امیران باید د سلطان د تخت په وړاندي لاس پر نامه ولاړوي . . .)

د سلطان ابراهیم دي مغرورانه عمل ټول با وقاره پښتانه امیران ناراضه کړل او هر پښتون امیر په دې فکر کې شو چې خپل حیثیت ،ابرو او ګټې څنګه وساتي .

د پاچا اود هغه د امیرانو ترمنځ داعتماد ،باور او وفاداری فضا د منځه ولاړل او یو د بل پر ضد یې د سازشونو او توطیو سلسله شروع کړل .

پاچا لوي پښتانه امیران ډهلي ته رابلل د هغوی ملکیتونه یې ضبطول او هغوی یې په ډېره بې دردی او عذاب په زندان کې وژل . . .

د سلطان ابراهيم لودي د غيري پښتني اعمالو د سببه په هند کې د پښتنو (75) کلن سلطنت د بابر مغل پلاس ختم شو .

مورږ دلته د سلطان ابراهيم لودي د غلطو اعمالو او د هغو په مقابل کې د پښتنو مشرانو د ردعملونو د جملي څخه صرف يوه واقعه د دې لپاره ذکر کوو چې پښتانه پاچاهان ،اميران او مشران د هغي څخه پند واخلي .

ج:د دولت خان لودي او سلطان ابراهيم لودي شخړه:

دولت خان لودي د هغه مشهور درياخان لودي زوی وو چې د سلطان بهلول لودي په دوره کې يې دډهلي د قلع د محاصري او د "نريلي" په جګړه کې ذکر وشو .

دولت خان لودي په دې وخت کې د پنجاب د صوبې والي او د لودي قوم يو مشهور مشر وو .

سلطان ابراهيم لودي دولت خان لودي ډهلي ته ور وغوښتلی ، په دې وخت کې ټولو پښتنو مشرانو ته دا معلومه وه چې د سلطان د خوا وډهلي ته ورغوښتل څه معني لري ، نو د همدې ډاره دولت خان لودي و ډهلي ته نه ولاړي او پر خپل ځای يې خپل زوی دلاورخان لودی د سلطان ابراهيم لودي دربار ته ورولیږي .

کله چې ابراهيم لودي وليدل چې دولت خان لودي په خپله ډهلي ته رانغلي او پر ځای يې خپل زوی د پاچا دربار ته راليږلي دي ، نو پاچا امر وکړي چې دلاورخان ته دډهلي زندان ورښکاره کړي چې هلته د پښتنو بندي مشرانو حالت وګوري ،ترڅو د دې لاري دلاورخان وبيريږي او هم خپل پلار وبيروي .

دلاورخان دډهلي په زندان کې وليدل چې پښتانه مشران په ديوالونو پورې ځړېدل ، پر بدن يې غوښې نوي او تنها هډوکي پاتې وه ...

کله چې دلاورخان د پښتنو مشرانو دا حالت وليد نو دا ورته معلومه شوه چې دده د پلاراوکورنۍ دغړو سرنوشت به هم په دې ډول وي .

ځو ورځې وروسته دلاورخان د ډهلي ځخه وتښتید او پلار ته یې د ډهلي په زندان کې د خپل دسترګو لیدلی حال ووایه .

دولت خان دډهلي په زندان کې د پښتنو مشرانو حالت ډېروبیروي او د خپل وهم ځخه مجبورشو چې د سلطان په مقابل کې بغاوت وکړي .

دولت خان د دې بغاوت لپاره د سلطان ابراهیم تره علاوالدین عالم شا را وړاندی کړ او دې دواړو د سلطان ابراهیم لودي له ډاره په کابل کې د پښتنو د قاتل مغول بابر ځخه مرسته وغوښتله او هغه یې په هند کې د پښتنو ددولت پر ضد و حملې ته دعوت کړي .

قاتل بابر چې لس ګونه کلونه په دې طمع ناست وو چې ځنګه پرهند حمله وکړي او هغه د خپل سلطنت برخه کړي ددولت خان او علاوالدین دعوت د ځان لپاره یو طلایې چانس وبللي او پر هند یې حمله وکړل .

بابر اول دولت خان بې عزته کړي ، علاوالدین یې ګیروګان د ځان سره وساتی او سلطان ابراهیم یې د(1526 ع) د اپریل پر شلم تاریخ د پاني پت په میدان کې په جنګ کې شهید کړي .

سلطان ابراهیم لودي چې کله د خپل پلار سلطان سکندر لودي تر مرګ وروسته د هند د سلطنت پر تخت کېناستی ،په داسې کارونو یې شروع وکړل چې د پښتو او پښتونولي سره مطلق مخالف وه .

د سلطان ابراهیم لودي د پښتو او پښتونولي خلاف اعمال نه تنها د بابر مغل د لاسه دده په شهادت تمام شول ، بلکې په هند کې یې دزرګونو پښتنو په وینو جوړشوي دپښتنو دلودي کورنۍ(75) کلن سلطنت هم پای ته ورسوي ،او هند د بابر مغول پلاس ورغلي .

دا خبره د ذکر وړ ده چې په دې جنګ کې دبابر مغل د فوځ اکثره برخه د پښتونخوادپښتنو ځخه جوړه وه چې دا خبره د خوشال بابا دشعر د دې لاندي بیت ځخه د ورایه ښکاري .

بیا د پاس دډهلي پاچا بابر شه* چې یې کارد پښتانه په برکت وو .

دا چې ولې پښتانه د خپل ازلي دښمن بابر مغل سره د پښتون سلطان ابراهیم لودي په مقابل کې ودریدل ، هغه یې شهید او د هند سلطنت یې د پښتنو دلاسه وایستي او د پښتنو دسر ، ناموس

،عزت او مال ازلي دښمن بابر مغول ته يې تسليم کړي ، په دې باره کې د دې کتاب په تيرو فصلونو کې بحث شوي دي .

دلودی خاندان دپاچاهانو مخصوصاً دسلطان ابراهيم لودي دغلطيو د جملی څخه يوه ستره غلطی داوه چې ده او دده کورنۍ په هندوستان کې په عيش او ارام پاچاهي کول او د پښتونخوا د پښتنو د مظلوميت په باره کې يې هيڅ اقدام نکوي ، د کومو د سرونو څخه چې بابر مغول د خپل خوشالۍ لپاره منارونه جوړول .

ښه به داوي چې د هند پښتنو پاچاهانو د هند د پراخه ثروتونو او امکاناتو په واسطه د پښتونخوا د غريبو پښتنو د سر ، ناموس ،عزت او مال څخه د مغولو او نوروير غلګرو په مقابل کې دفاع کړي واي .

ښه به داوي چې په هند کې پښتنو پاچاهانو د هند دپراخه امکاناتو په واسطه په پښتونخوا کې پښتانه دومره قوي کړي واي چې د هند دغرب يعني پښتونخوا د لاري چاپر هند دحملي کولو خيال هم نواي کړي ، او که دننه په هند کې د منطقوي قوتونو د خوا په هند کې د پښتنو سلطنت ته خطر پيښيداي نو د پښتونخوا د پښتنو په نظامي مرسته يې هغه هم دمنځه وړلای شواي .

په هند کې د اکثره پښتنو پاچاهانو د ابراهيم او سکندر لودي په شمول ستري غلطۍ داوي کله چې دوی د پښتنو د توري په زور د هندوستان سلطنت ونيوي نو ډېره توجه به يې په هند کې د خپل سلطنت و استحکام ته وکړل او خپل پلرنۍ هېواد پښتونخوا او پښتانه به يې هيرکړل چې ژوندي مثال يې د لودي کورنۍ پاچاهان دي که دوی په هند کې د پښتني سلطنت د استحکام سره سره يوه اندازه توجه پښتونخوا ته کړی وای نو بابر مغل به يې د امو د سيند څخه پورې ايستلی وای او يا به يې وژلی وای ، خو دوی داسې ونه کړل پښتونخوا او پښتنو د بابر مغل تر ظلم لاندې شپې او ورځې تېرولې دوی په هند کې په عيش او نوش پاچاهي کوله .

6:پر هندوستان د شيرشاه سوری سلطنت

(1539-1555 ع)

په هند کې د مسلمانانو د حکومت بنیاد اینبودونکی سلطان معزالدین محمد غوري سوري دی او د پښتنو له لاسه تللی د هند سلطنت بیا هم د سوري قبیلي یوبل پیاوړي مشر شېرشاه سوري لاسته راوړی .

کله چې سلطان ابراهیم لودي په هند کې د لس ګونو زرو پښتنو د وینو په قیمت جوړ شوی سلطنت سره په بې پروایي او خود خواهۍ برخورد شروع کړي ، نتیجه یې دا شول چې په هند کې د لودي پښتنو(75) کلن سلطنت د بابر مغل د پښتني لښکرو پلاس د منځه ولاړ شي .

که څه هم پښتنو په هند کې سلطنت د لاسه ورکړي خو د ځینو با غیرته پښتنو په زړه کې لا د مغلو څخه د انتقام او په هند کې د پښتنو د سلطنت د بیا برحاله کولو جذبه موجوده وه .

دا توریالي او مدبر پښتون فرید خان د حسن خانو سوري زوی وو چې د مغلو څخه یې دیارلس کاله ورسته بیاد هندوستان سلطنت ونیوي او په (1539 ع) کې دډهلي پرتخت د شیر شاه سوري په نوم کېناستی .

دمخه تردي چې د شیرشاه سوري د سلطنت په باره کې ګرانو لوستونکو ته لنډ معلومات ورکړو ښه به داوي چې د دې توریالي او ننګیالي پښتون په باره کې څه لنډ معلومات وړاندې کړو .

د شېرشاه اصلي نوم فرید خان دی ، د پلارنوم یې حسن خان او د نیکه نوم یې ابراهیم خان دی .

فرید خان د هند په بهار ایالت کې د هغه ایالت د حاکم سلطان محمد شاه خان ملازم وو چې یو وخت یې د ښکار په جریان کې زمري په توره ووازه ،دهمدې قهرمانۍ په سبب محمد شاه خان فرید خان ته د شیرخان لقب ورکړي او د خپل زوی جلال خان مرستیال یې مقرر کړي .

د ځینو کورنیو نا مناسبو حالاتو په سبب شیرخان د چندیري په جګړه کې د "میرزا جنید برلاس" سره ملګري شو او تر جنګ وروسته شیرخان د میرزا جنید د خوا وبابر مغول ته چې تازه یې هندوستان د سلطان ابراهیم لودي څخه نیولي وو ور معرفي شو او په یوه میلمستیا کې یې برخه ورسره واخستل .

د ډوډۍ خوړلو په جریان کې د شیر خان مخ ته په یو قاب کې ماهي پروت وو خو د ماهي د پرې کولو لپاره پر دسترخوان چاړه موجوده نه وه ، په دې وخت کې شیرخان د خپل جیب څخه چاړه راوایستل ماهي یې په ټوټه کړي او ښه په مزه یې وخوړي .

د شيرخان دي عمل ته بابر متوجه وو ، بابر د شير خان دي كار ته حيران شو او دا يې يقين شو چې داسې دلاور پښتون حتما مغلو ته خطر پيښولای شي او سمد ستي يې په تركي ژبه خپل وزير خليفه ته وويل چې دا سړي نظر بند كړي ، كه څه هم د ميزا جيند د خوا بابر ته د شيرخان ډېره صفايې وشول خو شير خان د خبرو په نزاكت پوه شو او كله چې د بابر نظر بل لور ته واوښتی نو شير خان سمد ستي محفل ترک او بيرته بهار ته ولاړي او محمد شاه خان بيرته پر خپل پخواني دنده تعين كړي .

شيرخان د مغلو سره زيات جنګونه وكړل ترڅو د هغو څخه د هند سلطنت بيرته پښتنو ته راستون كړي .

د شير خان او مغلو تر ټولو مهمه جګړه د " قنوج " فيصله كونكي جګړه وه .

د قنوج په جګړه كې د شېر خان پنځوس زره پښتني فوځ د همايون مغل سل زره مغولي فوځ ته داسې ماتې وركړه چې همايون مغل خپل هر څه پريښودل او پر يو شاه توري آس سپور شو او د جنګ د ميدان څخه وتښتيدي او د مغلو شاهي حرم او خزاني ټولي د شير خان پلاس ورغلي .

په دې ډول شير خان مغل د هندوستان څخه وشړل او د پښتنو د لاسه وتلي د هند سلطنت يې بيا پښتنو ته راستون كړي او شير خان په (1539 ع) كې د شيرشاه سوري په نوم د هندوستان پاچا شو .

شېرشاه د هندوستان د تاريخ يو ستر پاچاوو كه څه هم هغه پنځه كاله د هندوستان پاچاوو او په (1545 ع يا 952 هه) كې د لومړي خور پر دوولسمه د اورلګيدني په يوه حادثه كې وفات شو خو د هغه پوهه ، تدبير ، حوصله ، شجاعت ، پښتونولي اونورې ښې كارنامې د هند او پښتنو په تاريخ كې د ابد لپاره ژوندی پاتې دی .

د شېرشاه تر وفات وروسته د هغه په كورنۍ او يا په نورو پښتنو سردارانو كې د شېرشاه سوري او د سلطان بهلول لودي په شان هوښيار ، مدبر ، شجاع او پر پښتو او پښتونولي ولاړ مشران پيدا نه شول چې د هند ټول پښتانه يې پر يوه مركز سره راټول كړي واي او په هند كې يې د پښتنو واكمني ساتلې وای .

شیرشاه سوری شهنشاه افغان (۹۴۶هـ ق)

Cher Chah Souri Empereur Afghan (1539)

د شېر شاه تر وفات وروسته یو ځل بیا پښتانه په خپل منځ کې سره بې اتفاقه شول او نتیجه دا شول چې د سفاک بابر زوی د شېرشاه څخه تښتیدلی همایون د ایران د پښتون دښمنه شیعیه دولت په مرسته د هندوستان سلطنت د پښتنو څخه د ابد لپاره ونیوي .

د بابراولاد د خپل مغولي عادت مطابق نه تنها په هند کې داوسیدونکو پښتنو سر ، ناموس ،عزت او مال لوټ کړي ،بلکې د پښتونخوا د پښتنو د سر ، ناموس ، عزت او مال لوټلو ته یې هم د پخوا په شان دوام ورکړي .

د پښتونخوا سره د هند د پښتنو پاچاهانو رابطه:

په هند کې د پښتنو په لاس د تاريخ په بېلو بېلو وختونو کې د سلطنتونو ايجاد د پښتنو په تاريخي افتخاراتو کې حسابېږي او ټول پښتانه يې د خپل ستر ملت د تاريخي برياليتوبونو څخه شمېري .

په هند کې د پښتنو د سترو سلطنتونو ايجاد په داسې وخت کې شوي دي چې پښتانه او پښتونخوا د مغلو تر تاړاکونو او چپاول لاندې وه .

د بده مرغه کوم پښتون چې به د هند سلطان شو نو هغه به دي ته ترجع ورکول چې ځان د هند پاچا وبولي او هند د مغلو د حملو څخه وساتي .

د هندوستان هيڅ پښتون سلطان د هند د پراخه او ماره سلطنت بې حسابه زرايع د خپل پلرني هېواد ګراني پښتونخوا او په پښتونخوا کې د مغلو تر لاس لاندې مظلومو پښتنو د نجات لپاره استعمال نکړل .

مغلو په پښتونخوا کې چور ، چپاول او فتنه خپره کړي وه خو د هند د پښتنو پاچاهانو فوځونه کله هم د اباسين څخه د پښتنو د ملاتړ او د مغلو په تعقيب کې را پورې نه وتل .

لنډه دا چې د هند د پښتنو پاچاهانو او د پښتونخوا د پښتنو رابطې صرف د هند د سلطانو دربار ته د پښتونخوا د پښتنو د ځينو جرګو ورتلل وه او د هند د پښتنو پاچاهانو د خوا ودوی ته د مېلمستيا او څه تحفو ورکولو باندې منحصرې وې .

د پښتونخوا سره د هند د پښتنو پاچاهانو قطع رابطه د شيرشاه سوري د دې بيان څخه معلومېږي .

په کومو ورځو کې چې بابر پر چنديري حمله کړې وه ، شيرشاه هم د ځينو پښتنو سره د بابر په فوځ کې شامل شوي وو .

عباس خان سرواني د شېرشاهي تاريخ مصنف د خپل تره شيخ محمد (چې د شيرشاه سره د چنديري په لښکر کې شامل وو) د خولې نقل قول کوي او داسې وايي :

" زه يوه ورځ د ابراهيم سرواني په ملګرتيا کې د شير خان خيمې ته ولاړم ، په خبرو خبرو کې ابراهيم دا وويل چې اوس د پښتنو لپاره د مغلو نه د هندوستان سلطنت بيا را ګرځول ډېر ګران کار دي .

ددې په ځواب کې شير خان وويل چې اې شيخ محمده ته زما او دده په منځ کې پر دې خبره ګوا اوسه که چېرې بخت زما ياري او پښتنو زما سره مرسته وکړه نو زه به يو ځل بيا مغل دا تک نه پورې باسم "

د شیر شاه د دې خبرې نه دا معلومېږي چې هغه د مغلو سره د هندوستان پر سلطنت مخالفت د رلودي ، هغه مغل د هندوستان څخه بیا وپښتونخواته شړل غوښتل . . . .

که شیر شاه داویلي واي چې هغه به مغل د امو سین څخه مرکزي آسیا ته وشړي نو به موږ داویلي واي چې د شیرشاه سره د پښتنو او پښتونخوا غم هم وو ، هغه ځان پښتون او پښتونخوا یې خپل هېواد بللي .

په ډېر افسوس سره باید وواېو چې د شیرشاه په شان هوښیار او مدبر پښتون پاچا هم د پښتونخوا پر ځای هندوستان خپل هېواد بللي او د هغه د سلطنت دعوا ګیر وو .

دا چې شیرشاه د خوشاب پر مقام د پښتنو مشرانو د جرګو سره کتلي وه ، د هغو سره یې په پښتو ژبه خبري کړي وي او یا یې په ارمانونو کې داوه چې پښتانه د پښتونخوا د غرونو څخه راکوز کړي او د پنجاب په میدانونو کې یې اباد کړي تر څو هندوستان د مغلو د حملو څخه وساتي . . . . ،

دلته هم شیرشاه د پښتنو د توري څخه د هندوستان د سلطنت د حفاظت لپاره کار اخلي .

کله چې پر سلطان بهلول لودي د محمود شاه شرقي د خوا فشار راغی ، د ډهلي قلع یې ځنې محاصره کړه په دې وخت کې د هغه د پښتونخوا پښتانه را په یاد شول او د هغو څخه یې مرسته وغوښتل او د پښتونخوا پښتنو هم د بهلول لودي غوښتنې ته د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس مثبت ځواب ورکړ او دولس زره پښتانه د هغه په فوځ کې شامل شول او د دې فوځ په مرسته سلطان بهلول لودي محمود شاه شرقي ته ماتې ورکړه او دهندوستان سلطنت یې خپل کړ .

خو له بده مرغه په هند کې د لودي کورنۍ په (75) کلنه دوره کې یو ځل هم د لودي سلطنت فوځونه و پښتونخواته په دې نیت تر اټک راپورې نه وتل چې پښتونخوا او پښتانه د مغلو د ظلمونو او تاړاکونو څخه خلاص کړي .

کله چې بابر د سلطان ابراهیم پر فوځونو حمله کول نو په هغه وخت کې د پښتونخوا د پښتنو شمېر د سلطان ابراهیم تر فوځ د بابر مغل په فوځ کې زیات وه ، همدا علت وو چې د سلطان ابراهیم لودي فوځونو د بابر مغل د فوځ څخه ماتې وخوړل او د هندوستان پښتني سلطنت د مغلو لاسته ورغلي .

د پښتونخوا او په پښتونخوا کې د میشه پښتنو په باره کې د هند د پښتنو پاچاهانو غلطي پالیسۍ د دې سبب شوي چې د پښتونخوا پښتنو د هند پښتني سلطنتونه نه بلل ، ځکه چې د

پښتونخوا پښتنو ته يې هيڅ فايده نه رسيدل او دي پاچاهانو هم د پښتونخوا د پښتنو په درد او غم کې ځانونه شريک نه بلل ، او د پښتونخوا د پښتنو په باره کې ئی خپل پښتني مسئوليت ادا نکړي .

د هند پښتني پاچان په هند کې په عيش او نوش بوخت وه خو په پښتونخوا کې د بابر مغول او دده په شان نورو مغلو د پښتنو د سرونو څخه منارونه جوړول .

په هند کې د پښتنو پاچاهانو د عيش او عشرت صرف څو نمونی په لاندې ډول ذکر کوم:

1: د علاوالدين غلجي د حکومت ستره غلطي داوه چې هغه پر لوړو دولتي چوکيو کم اصل ، غوړه مال او چاپلوس نفر مقرر کړل .

علاوالدين غلجي د خپل دولت ټول واک د گجرات په جنگ کې په زور مسلمان شوي "ملک کافور" خواجه سراي ته وسپاري .

دا نوي مسلمان شوي ښکلي هلک "ملک کافور" د سلطان علاوالدين غلجي پر روح او فکر داسې مسلط وو چې څه ملک کافور غوښتل علاوالدين هغه منل او عملي کول .

دلته په پښتونخوا کې پښتانه د مغلو تر بې پايه ظلم او جبر لاندي وه ، خو په هندوستان کې پښتون سلطان علاوالدين غلجي د پښتو او پښتونولي لاره يعنې پښتني تقوا او فرهيزگاري پريښي وه ، پر پښتنو يې اعتبار کم شويوو ، او د هند د پښتني دولت ټولي چاري يې د خپل عيش او عشرت د ملگري ملک کافور خواجه سرا پلاس کې ورکړي وي ،او خپله د عيش او عشرت په بې پايه درياب کې لاهو وو .

2: د سلطان علاوالدين غلجي تر مرگ وروسته د هغه زوی مبارک شا د قطب الدين مبارک شاه په نوم د هندوستان پاچا شو .

مبارک شاه هم د پښتونخوا د پښتنو د مظلوميت او پر هغوی د مغلو د ناکردو او ظلمونو په باره کې د فکر کولو وخت نه درلود ، ځکه چې د هندوستان دا پښتون پاچا هم د خپل پلار په مرض يعنې په عيش او عشرت مبتلا شو .

مبارک شاه به کله کله د شرابو په نشه کې په داسې حال کې چې د ښځو کالي به يې اغوستي وه و دربار ته راووتی .

دده په دربار کې د پښتنو مشرانو په نسبت د يوې فاحشې قدر زيات وو ،شاهي دربار به د بازار دفاحشو ډک وو .

مبارک شاه د خپل پلار په شان خپل زړه د ګجرات پر يو ښکلي هندو هلک بايللي وو ، دا هندو بچه د ګجرات د "پروار" د قام يو ښکلي هلک وو ، تر مسلمان کيدو وروسته د هغه نوم " حسن پروار" شو .

مبارک شاه حسن پروار ته د "خسروخان" لقب ورکړ او د خپل دولت ، دربار او زړه ټول واک يې هم دې نوي مسلمان شوي هندو بچه حسن پروار ته تسليم کړ .

حسن پروار د خپل صلاحيت څخه په استفاده د خپل قوم زيات شمېر خلک د دولت پر مهمو چوکيو مقرر کړل او د دولت ټول واک يې په خپل لاس کې واخيست .

پښتنو اميرانو مبارک شاه ته د خسرو خان د بدو ارادو څخه خبر ورکړي ، خود خسرو خان سره د مبارک شاه عشقي ميني ، محبت ،شهوت پرستۍ او د خسرو خان ناز ،نزاکت او ښکلا د مبارک شاه سترګې ړندې ،ژبه ګونګه او غوږونه ور کاڼه کړي وه ، او د خسرو خان په باره کې يې د هيچا شکايت نه منلي .

بالاخره په(320 ع) کې د مبارک شاه هلک حسن پروار(خسروخان) په يو نظامي پاڅون سره د دولت ټول واک پلاس کې واخستي ،مبارک شاه يې مړ کړي او د سلطان علاوالدين د کورنۍ نور ټول غړي يې هم مړه کړل .

حسن پروارد پښتنو د شاهي کورنۍ ښځې پر خپل تربورانو او قوم ووېشلې ، حسن پروار د مبارک شاه مليکه خپل ځانته ماندينه کړه .

د لوی هند د يو داسې نا اهله پښتون سلطان لکه مبارک شاه څخه به د پښتونخوا د پښتنو څه د خير او ملاتړ اميد وای ؟

3: د محمود غلجي تر مرګ وروسته د هغه زوی د سلطان غیاث الدین په نوم د مالوي پاچا شو .

غیاث الدین د خپل سلطنت چاري خپل زوی ناصرالدین ته وسپارلي او خپله په عیش او عشرت کې مصروف شو .

داسې ویل کېږي چې د سلطان غیاث الدین په حرم کې پنځلس زره ښکلي مینځي موجودي وي ، او د دې سلطان کار صرف د دې مینځو سره وو .

4: کله چې د مالوي پاچا اسمعل خان مشهور په شجاعت خان کرلاڼي وفات شو نو د هغه پر ځای د هغه زوی باز بهادرخان د مالوي پاچا شو .

ویل کېږي چې باز بهادر په موسیقي کې د عادل شاه سوري شاګرد اود موسیقي یو بې مثاله ماهر وو ، په رقص او سرود کې یې مثال نه درلودي .

د هندي ژبې د عاشقانه غزلو نامي مصنف وو .

د باز بهادر په دربار کې نهه سوه ښکلي سندرغاړي او نڅاکونکي موجودي وي .

د باز بهادر په دربار کې دده یوه مشهوره معشوقه د "روپ متي" په نوم موجوده وه ، دا روپ متي د خپل ښکلا ،حسن ، رقص ، سرود ، او شاعرۍ په میدان کې د هندوستان په سطحه لوړ شهرت درلودي .

باز بهادر خپل ژوند صرف د يې مخو سره په رقص ، شعر ، موسیقي او عیاشي کې تیروي .

په هند کې د پښتني سلطنتونو د زوال د زیاتو علتونو د جملي څخه یو علت هم ددوی د اصلي وطن یعنې پښتونخوا سره ددوی د رابطي قطع کول وه .

پښتنو پاچاهانو غوښتل چې د هند پر سترهېواد پاچاهي وکړي ، خودوی په هغه پراخ هېواد کې هیڅ قومي ریښه نه درلودل ، او د خپل اصلي هېواد یعنې پښتونخوا سره یې هم رابطه قطع کړې وه .

اووم فصل

معاصر افغانستان په څو لنډو جملو کې

1: هوتکیان (1120 – 1150 هـ):

ددې کتاب په تېرو فصلونو کې مونږ یادونه وکړه ، چې په (616 هـ) د چنګېز وحشي فوځونو پر پښتونخوا او پښتنو خپل وحشي یرغلونه پیل کړل .

مغلو د نورو آسیا یې هېوادونو په شان د پښتنو هېواد ګرانه پښتونخوا هم د خاورو سره برابره کړل .

مغلو د پښتونخوا اباد ښارونه په کنډوالو بدل کړل ،ښکلي کلي او باغونه یې په وچو ډاګو بدل کړل .

د پښتونخوا بچیانو د مغلو پر ضد تقریبا پنځه نیم سوه کاله خپل ازادي غوښتونکي ملي مبارزه جاري وساتلې .

که څه هم په سونو ځله مغولو د پښتنو ازادي غوښتونکو جنګیالو د ازادۍ له شوره د ډکو سرونو څخه منارونه جوړ کړل خو ویې نشوه کړای چې د پښتنو د ازادۍ غوښتونکي اور لمبې خاموشه کړي .

د مغلو په مقابل کې د پښتنو د سل ګونو کلونو مقاومت به کله کله موقتي ګټې پښتنو ته راوړي ،خو د مغلو د سفاکو دولتونو او د ایران د شیعه ګي دولت ترمنځ د پښتنو پر خلاف سازشونو او نظامي فشارونو به د پښتنو لاسته راوړنې بیا د هغو د لاسه وایستلې .

د مغلو پر ضد د هوتک بابا او دده د کورنۍ ، د یوسفزو ، د روښانیانو د تحریک ، د توخیانو ، ابدالیانو ، د خوشال خان ، ایمل خان ، دریاخان او په سل ګونو نورو ګم نامو پښتنو غازیانو او ګم نا مه مظلومو شهیدانو د پاکو وینو سرې غوټۍ په قندهار کې د ایران د شیطاني قوت پر ضد د قندهاري پښتنو په پاڅون سره د سرو ګلابو د ګلونو په شان وغوړیدې او د پښتونخوا پاکه خاوره یې ښکلې او د پښتونخوا فضا یې معطره کړل.

د ایران د شیطاني امپراطورۍ پر خلاف د قندهار د هوتکیانو د مبارزي بریالیتوب د پورته ذکر شوو ملي مبارزینو د اوږدو مبارزو او بې مثاله ځاني او مالي قربانیو نتیجه وه .

دایران د شیطاني امپراطورۍ پر ضد د قندهاري پښتنو د ازادۍ غوښتونکو مبارزو مشري ستر پښتون میرویس خان هوتک کول .

میرویس خان هوتک په قندهار کې د ایران د شیطاني دولت پر ضد د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو رهبري دومره په پوهې ، عقل ، مهارت ، تعقل او تدبیر وکړل چې پښتانه یې د ایران د ظالم او شیطاني قدرت د اشغال څخه ازاد او خپلواک کړل .

پښتنو میرویس خان هوتک ته د هغه سترو او نه هیریدونکو خدمتونو په بدل کې چې هغه پښتون ملت ته وکړل هغه ته د ستر پښتون ملت د " نیکه" دافتخاره ډک لقب ورکړي .

پښتنو د میرویس خان د کورنۍ په مشرتوب نه تنها د پښتونخوا یوه برخه د ایرانیانو څخه ازاده کړل اویو ځل یې بیا د پښتونخوا په یوه برخه کې د پښتنو ازاد او مستقل دولت ایجاد کړي بلکې د ایران د شیطاني دولت د شیطانت ځاله یعنې د ایران د شیطاني دولت پلازمینه د اصفهان ښار د پښتنو توریالو پلاس ورغلي .

میروس نیکه د پښتنو د ازادۍ قهرمان ، او د پښتنو د خپلواک دولت موسس په (1715 ع) کې وفات شو او د قندهار په کوکران کې خاورو ته وسپارل شو .

ستر پښتون میرویس نیکه

میرویس نیکه د خپل قبر څخه هم پښتنو ته د ازادۍ ،ننګ او میړاني درس ورکوي او د هغه د قبر پرډبره دا بیت نویشته دي:

د ننګ تورته به مي هرهلوي* که پس له مړیني مي پرګورراشي مینه .

(روح دي ښادوی .)

د میرویس نیکه د کورنۍ په مشرۍ پښتنو نه تنها د ایران د شیطاني دولت څخه خپل استقلال واخستي ،بلکې د ایران پښتون دښمنه شیطان صفته شهنشاهي یې هم دابد د پاره د تاریخ کندي ته وسپارل .

د پښتني لښکرو د تورې په زور بالاخره د ایران متکبر شهنشاه صفوي شاه حسین مجبور شو چې د ایران د سلطنت څخه د میرویس نیکه د زوی پښتون پاچا شاه محمود هوتک په نفع استعفا وکړي ، او دا استعفا نامه خپله امضا کړي او د خپل دولت په امیرانو یې هم امضا کړي .

يوه ورځ وروسته متکبر شاحسين او د هغه د دولت لوړ پوړي اميران پر هغو اسانو سپاره د شاه محمود هوتک حضور ته حاضر شول ، کوم چې شاه محمود هو تک دوی ته ورليږلي وه .

شاه محمود هوتک په خپل دربار کې پر غالۍ ناست او يو وريښمين بالښت ته يې ډډه وهلې وه چې صفوي شاه حسين دده دربار ته ورداخل شو ، کله چې ظالم خو ماتې خوړلي ايراني پاچا د اوطاق نيمايي ته ورسېد ، نو پښتون پاچا شاه محمود هوتک هم د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د خپل ځايه ولاړ شو او ماتې خوړلي ظالم پاچا يې په ډېر احترام په غېږ کې ونيو او د ځان سره يې پرخپل ځنګ کښېنوي ، په دې وخت کې د ايران مات شوي ظالم شهنشاه په خپل لاس د ايران د سلطنت تاج د خپل سر څخه راواخيست او د ځوان پښتون پاچا شاه محمود هوتک پر سر يې کښېښود او د ايران د شهنشاهي مبارکي يې ورکړ .

په دې وخت کې د ايران فاتح شاه محمود هوتک داسې وويل چې:

" دا د بنيادم د لوی والي حقيقت دی ، د خدای(ج) چې چاته خوښه وي هغه ته پاچاهي ورکوي ، د يوه قام نه يې اخلي او بل ته يې سپاري ، ولې زه دا وعده کوم چې ستا سره به د خپل پلار په شان ښه سلوک کوم ،او ستا په مشوره به عمل کوم . . . "

د شاه محمود د دې لنډ بيان او حرکت څخه په صفا ډول د پښتو او پښتونولي د قانون پيروي ښکاري ، پښتون پاچا په جنګ کې توريالي وو ، خو د فتحې په وخت کې ډېر فياض او مهربان وو او د پښتون ملت د ازلي دښمن ، د پښتنو د خاورې د اشغالګر ، ظالم ، مستبد او متکبر شاه حسين صفوي په مقابل کې يې هم احترامانه سلوک وکړي.

په دې سبا پښتون فاتح پاچا شاه محمود هوتک د ايران د شهنشاه په حيث د ايران پلازميني اصفهان ته داخل شو ،او لومړی کار يې دا وو چې د ايران معضول شهنشاه صفوي شاحسين ته يو ښه د اوسېدو محل پيدا کړي او يوه ښه اندازه معاش يې ورته مقرر کړي .

د ایران فاتح اعلیحضرت شاه محمود هوتک

2: سدوزیان: (1160 -1258 هه):

کله چې ایراني یرغلګر نادرشاه افشار د ایران د شیعه امیرانو له خوا په (۱۱۲۰ هه) کال په قتل ورسېد ، نو په دې وخت کې پښتنو ته یو ځل بیا دا موقع برابره شو چې د پښتونخوا ازادي چې د ایراني یرغلګر نادر افشار له خوا غصب شوې وه بیا په لاس راوړي .

ددې مقدس هدف د په لاس راوړلو په خاطر پښتانه مشران لکه جمال خان بارکزی، محبت خان پوپلزی، موسی خان اسحق زی، نورمحمد خان علیزی، نصرالله خان نورزی او داسې نور پښتانه مشران د قندهار د شېر سرخ په زیارت کې سره راټول شول تر څو د پښتنو د منځه یو ملی لارښود وټاکی.

دا جرګه په اته ورځو کښې د ملی مشر د ټاکلو په خاطر پریو کس موافقی ته ونه رسیدل، ددې جرګې په نهمه ورځ پښتنو مشرانو یو پښتون ځوان چې احمد نومېده د خپل پاچا په حیث ومني .

احمد په (1747 ع یا 1160 هه) د رجب یا جولای په میاشت کې

د" احمد شاه " په نوم د پښتنو پاچا شو .

دقندهار د شیر سرخ په جرګې کې صابر شاه کابلي

داحمدشاه بابا په لونګۍ کې د غنم وږی تومبي .

د قندهار د اوسني ښار تهداب احمد شاه بابا ایښی دی او دې ښار ته د احمد شاهي ښار نوم هم احمد شاه بابا ورکړی دی ، عام ولس نن هم د قندهار ښار ته احمدشاهي ښار وايي .

د احمدشاه بابا ددولت رسمي نښان (دوه څوکې توره ، د غنم وږي او ستوري وو) .

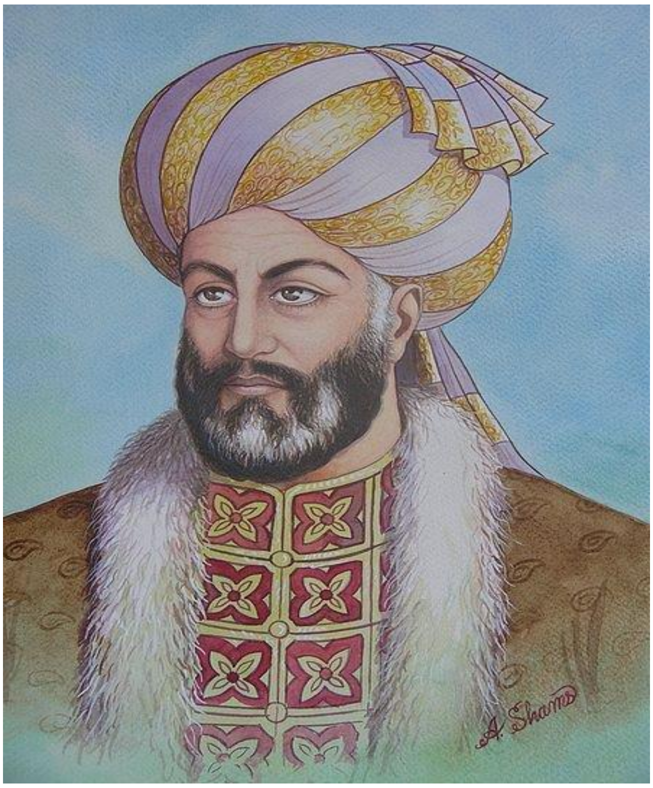

د پښتون ملت پلار او د افغانستان موسس لوی احمد شاه بابا

د احمد شاه بابا د سلطنت اهداف

دلوی احمد شاه باب د سلطنت اهداف په لنډ ډول داسی ذکر کوو .

1: د پښتونخوا بیا ازادول:

د احمد شاه بابالمړنی هدف داوو چی د پښتونخوا پاکه خاوره د غلیمانو د لاسه خلاصه کړی او یو ازاد او خپلواک هیواد دافغانستان په نوم بیا د نړی په سیاسی جغرافیه کښی ثبت کړی.

لوی احمد شاه بابا د پښتنو د بیداری او اتفاق د پاره داسی ویل.

ځان به ویښ کړو هری خواته هری خواته رقیبان دی.

یو په بل مو سره و ژنی وایی خپل یو غلمان دی.

لوی احمد شاه بابا د خپل سلطنت په لمړی کال دالله(ج) په مرسته اود پښتون ویاړلی ملت په مرسته دغزني ، کابل ، پېښور او د پښتونخوا د نورو برخو څخه د ډهلي د اشغالګرو مغلو سلطه ختم کړل .

په تېرو پنځه نیم سوه کالو کې دا لومړی ځل وو چې د پښتنو د لوی پاچا ستر احمد شاه بابا په عالمانه او مدبرانه رهبری پښتنو د توري په زور د ټولې پښتنونخوا پاکه خاوره د مغولو او ایرانیانو د چټل وجود څخه د تل لپاره پاکه کړه .

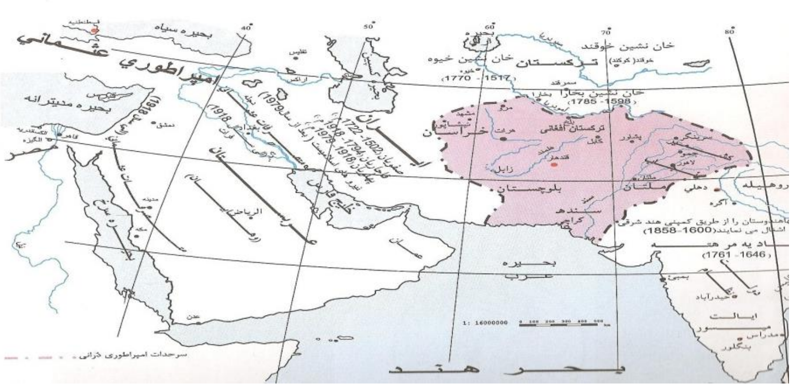

لوی احمد شاه بابا په ډېر کم وخت کې د امو او اباسین ترمنځ بیا د عربو تر بحیري پورې پرته تاریخي پښتونخوا د افغانستان په نوم د یو مستقل او خپلواک هیواد په حیث د نړۍ په سیاسي جغرافیه کې بیا د یو ځلاند ستوري په څیر راښکاره او ثبت کړې .

د لوي احمد شاه بابا په شهنشاهي کې د شمال د خوا د امو دریاب او مروه ، د غرب د خوا مشهد ، نیشاپور، خراسان او چابهار ، دجنوب د خوا سند او کراچې د عربو تر بحیري پورې ،او د شرق د خوا سرهند ،کشمیر ،ملتان او پنجاب شامل وو .

په طبعي پښتونخوا یعنی دلوی احمد شاه بابا په افغانستان کښې د چاه بهار ،ګوادر او کراچې بحری بندرونه شامل وه.

په پورته نقشه کې د لوي احمد شاه بابا په وخت کې د پښتنو د امپراطورۍ نقشه تر سیم شوي ده .

لوی احمد شاه بابا د پښتون ملت د ارزو مطابق د پښتونخوا سپیڅلی خاوره د ایرانیانو او مغلو د پنځه نیم سوه کلن ظالمانه اشغال څخه ازاده کړه او په دې منطقه کې ئې یوه ستره امپراطوری جوړه کړه ،چې دده په پښتني امپراطوري کې ټوله تاریخي پښتونخوا ، د شرق پر لوري پنجاب ،سرهند ، کشمیر او ملتان ،دجنوب د خوا سند او د کراچې بندر ، دغرب پر لوري جام ، باخرز ، خاف ، تربت ، نیشاپور،چاه بهار او شیراز او د شمال د خوا مروه او د امو دریاب شامل وه .

2: د پښتونخوا د ملي امنیت ساتل:

لوی احمد شاه بابا د پښتونخوا د ملي امنيت د ساتلو په خاطر په متوسط ډول سل زره تنخوا دار فوجيان ساتل ، خو د لښکر کښيو په وخت کښې دضرورت مطابق تردی شميرهم ډيريدل.

لوی احمد شاه بابا د خپل فوځ دوسلې او لوجستيک ټول ضروريات پخپله په خپل هيواد کښې برابرول.

3: پښتونخوا د پښتني امپراطورۍ مرکز ټاکل .

د لوي احمد شاه بابا امپراطورۍ په هند کې د غلجي ، لودي او سوري پښتنو د امپراطوريو څخه دا لاندي ښکاره ممتاز خواص درلودل .

1: د احمد شاهي امپراطورۍ پلازمينه په پښتونخوا کې د قندهار تاريخي ښار وو .

2: لکه څنګه چې د تاريخ د سترو امپراطوري لکه ديونانيانو ، ايتالويانو او انګريزانو د امپراطوريو د قدرت مرکزونه د دوی خپل ذاتي هېوادونه يعنې يونان ،ايتاليا او انګلستان وو ، په همدې ډول د احمد شاه بابا د پښتني امپراطورۍ د قدرت مرکز هم د پښتنو هېواد ښکلي پښتونخوا وه .

3: احمد شاه بابا خپل هېواد او خپل ولس ، پښتانه او پښتونخوا خپل د قدرت مرکز ټاکلي وو او د دې ځای څخه يې د خپل هېواد په شاوخوا کې په دې مقصد لښکر کښۍ کولي تر څو په منطقه کې ثبات تامين او د بې امنۍ مخه ونيسي .

4: د احمدشاه بابا د سلطنت برتري په هند کې د پښتني شاهانو پر سلطنتونو داوه چې په هند کې پښتني شاهان د هندوستان په ساتنه مصروف وه ، خپل پښتون ولس او خپل پلرني هېواد پښتونخوا يې د سفاکومغلو تر نهايت ظلم ، بربريت او اشغال لاندي پريښي وه .

لوديانو ،غلجيانو او سوريانو پر لوي هندوستان په عيش او عشرت کې پاچاهي کول ، خو سفاکو او ظالمو مغلو لکه ميرزا الغبيګ، بابر او نورو په پښتونخوا کې د پښتنو د سرونو څخه منارونه جوړول .

په هند کې پښتنو شاهانو د هندوستان د زياتو مالي او نظامي زرايعو څخه د مغلو د ظلمونو څخه د پښتنو او پښتونخوا د خلاصون لپاره هيڅ استفاده ونکړل چې دا ډېره د افسوس خبره ده .

په هند کې پښتني شاهانو هندوستان خپل هېواد بللی او د هغه د ساتنې لپاره يې ځان مسئول بللی .
. .

خوستر پښتون لوی احمد شاه بابا خپل د ښکلې پښتونخوا شينکي باغونه او د جګوغرو سرونه د ډهلي پر تخت نه ورکول ، همدا علت دی چې احمد شاه بابا د ستر پښتون ملت په زړه کې دا بد لپار

د "بابا "وياړلی او د قدرور لقب او مقام ګټلی .

لوی احمد شاه بابا د پښتونخوا سره خپل بې پايه مينه دده په دې ښکلي حماسي شعر کې بيان کړې ده
:

ســــــتا د عشـــــق د ويـنــــــواک شــــــول ځيګرونـــــــه
ســــــتا پـــــه لاره کــــــې بــــــايلي ځلمــــــي ســـــرونه
تاتـــــــه راشـــــــمه زړګـــــــی زمـــــا فــــــارغ شـــــي
بيلـــــــه تــــــا مــــــي انديښـــــــني دزړه مارونـــــــه
دډهلــــــي تخــــــت هيرومــــــه چــــې رايـــــاد کـــــړم
زمــــــــا د ښـــــــکلي پښـــــــتونخوا د غروســـــــرونه
کــــه هــــر څــــو مــــي ددنيـــا ملکونــــه ډيــــر شــــي
زمــــا بــــه هيــــر نشــــي دا ســــتا ښــــکلي باغونــــه
د رقيــــب د ژونـــد متـــــاع بـــــه تــــار پــــه تــــارکړم
چـــــې پــــه تـــــورو پښـــــتانه کــــړي ګذارونــــــه
د فريـــــــد او د حميـــــــد دور بـــــــه بياشـــــــــي
چـــــــې زه و کانـــــــدم پرهرلـــــــوري تاختونـــــــه
کــــه تمامــــه دنيــــا يــــو خــــوا تــــه بــــل خــــوا يــــې
زمـــــا خـــــو ښ دي ســـــتا خـــــالي تـــــش ډګرونـــــه

احمد شــــــاه بــــــه دغــــــه ســــــتا قــــــدر هيـــــــر نکـــــا
کــــــــه ونيســــــــــي د تمــــــــام جهـــــــان ملکونـــــــــه

4: د پښتنو د دولت د نړيوالو ذمه واريو انجامول:

احمد شـاه بابـا د پښـتنو د امپراطـورۍ د پراخـوالي ، د پښـتني امپراطـورۍ د سـاتنې ، د پښـتنو او پښتونخوا د حفاظت او د پښتني امپراطورۍ د نړيوالو ذمه واريو د انجام په خاطر ديارلس (13) ځله لښکر کښۍ وکړې .

د خدای پاک په مرسته او د ستر پښتون ملت په ملاتړ په ټولو ديارلس جنګونو کې بريالی شو .

کله چې د هېواد په غرب کې شيعه تروريستانو او بنياد ګرايانو د ايران په هېواد کې اشوب جوړوي او امنيت يې خرابوي نو احمد شاه بابا د پښتونخوا د غربي سرحداتو د امنيت د تامين او په ايران کې د شيعه بنياد ګرايانو د تهديد د مخنوي په خاطر ايران تـه څو جنګي سفرونه وکړل او هرځل يې د پښتني امپراطورۍ د نړيوالو زمواريو د انجام په خاطر شعيه بنياد پرستان وځپل ، په ايران کې يې امنيت او عدالت تامين کړ .

پـه عـين ډول احمد شـاه بابـا څـو ځلـه هندوسـتان تـه جنګـي سـفرونه وکـړل او پـه هندوسـتان کـې يـې د سيکانو ، مرهټانو او نورو اشـوب ګرانـو د شـر او فسـاد مخـه ونيـول او د هنـد مظلومـان يـې د اشـوب ګرانـو د ظلـم او سـتم څخـه خـلاص کـړل ، پـه هنـد کـې يـې عـدالت او امنيـت تـامين کـړي ،ځکـه چـې د پښتونخوا په شرق او جنوب کې د سيکانو او مرهټانو اشوب ګريـو د پښـتونخوا او منطقـي و امنيـت ته مستقيم خطر درلود .

د هند د تاريخ په جنګونو کې تر ټولو مشهور جنګ چې احمـد شـاه بابا وکـټـۍ هغـه د مرهټـانو سره د پاني پت جنګ وو .

د احمد شاهي عسکرو لباس او وسلې

د احمد شاه بابا د پاني پت جنګ د هند په تاریخ کې د مها بهارت تر جنګ وروسته تر ټولو لوی جنګ وو چې د احمد شاه بابا په تدبیر او د پښتنو په نهایت جرئت او میړانه د پښتنو په ګټه تمام شو .

موږ د لته د پښتنو د دوستانو د معلوماتو په خاطر د پاني پت د جنګ لنډ ذکر کوو .

د پاني پت جګړه :

کله چې مغلو په هند کې خپل رقیبان یعنې پښتانه د هند د سیاسي ، اقتصادي او نظامي واکمنۍ څخه لیري کړل او پر هند یې مغولي واکمني قایمه کړل ، مغول شاهان هم د دوی د همیشني عادت

مطابق پـه عـیش او عشـرت کـې ډوب شـول او د هېـواد چاري د څو غـوړه مـالانو او چپلوسـانو پـلاس ورغلي.

کله چی لوی احمد شاه بابا دمغولی امپراطوری لښکری د پښـتونخوا څخه وشړلی،او څو ځلـه یـی د هند په خاوره کښی مغلو ته دشرمه ډکی مـاتی ورکړی نوپـه دې وخت کې د هند پـه سـتر هېـواد کې پرهرلورنا ارامۍ شروع شوي وي .

په دې نا ارامیو کې د پنجاب سیکانو او د هند مرهټه قوم ډېره برخه اخیستي وه .

په هند کې د سیکانو او مرهټانو د چور او چپاول په وجه د هند ټول مظلومان او مخصوصا مسـلمانان ډېر په عذاب شول ، د هیچا سر ، مال او عزت محفوظ نه وو . . .

په دې وخت کې د هند ستر ملت د خپل سر ،ناموس ،عزت او مال د ساتلو په خاطر د اومید سترګي د پښتونخوا پلازمیني قندهار او د پښتنو ستر او عادل پاچا احمد شا بابا ته ور واوښتي .

د هند زیاتو مشرانو مخصوصا مسلمانانو او د هند لوي امام شاه ولي والله و احمد شا بابا تـه لیکونـه او پیغامونه راولیږل او د هغه څخه یې هیله وکړه چې د هند ملت ته د غلو او چپاول ګرانو څخه نجات ورکړي .

احمد شاه بابا هم د پښتنو د امپراطورۍ د نړیوالو زمواریو د سرته رسولو په خاطر پـه ډېره چابکۍ د یو واړه دیرش زره نفری لښکر سره د هند پر لـور روان شو ، دده سره پر لاره بلوڅ او د هند د پښـتنو مشران هم د خپل فوځونو سره ملګري شول چې پـه دې ډول د احمـد شـا بابا تـر امر لانـدي فـوځ شـمېر شپیتو زرو سپرو او پیاده عسکروته رسیدي .

احمد شا بابا لومړي سیکانو ته ماتي ورکړي او بیا یې پر (1174 هـ) د پـاني پـت پـر میـدان د مرهټانو سره ستره تاریخي جګړه وکړل .

احمد شاه بابا د پاني پت پر میدان تر دوه نیم لکه اضافه هندو او مرهټه عسکرو سره پـه داسې حال کې د جنګ په میدان کې مخامخ شو چې دده سره شپیته زره سپاره او پیاده سپاهیان ورسره وه .

احمد شا بابا په خپل نظامي نبوغ ، لوړ همت او تدبیر په شپیته زره فوځیانو هندو ، سیک او مرهټـه فوځیانو ته داسې ماته ورکړل چې د هند او نړۍ په تاریخ کې بل داسې مثال نه لیدل کېږي .

په دې جنګ کې د دښمن ډېر زيات فوځيان تر تيغ تير شول ، په دې جنګ کې پښتني فوځ ته پنځوس زره اسان ، دوه سوه زره غوايي ، پنځه سوه پيلان او څو زره اوښان د دښمن څخه د مال غنمت په ډول پلاس ورغلل .

پښتنو په دې جنګ کې د دښمن دوه ويشت زره (۲۲۰۰۰) فوځيان د جنګي بنديانو په ډول ونيول .

احمد شاه بابا د پښتو او پښتونولي د دې اصل پر اساس چې يو پښتون بايد په جنګ کې ډېر زيات توريالي وي خو د بري په وخت کې بيا بايد فياض او بخښونکي وي ،ټول مرهټه بنديان وبخښل او ازاد يې کړل .

احمد شاه بابا ددکن يو پښتون محمد ابراهيم ګاردي چې د څلويښت زره فوج سره د مرهټيانو ملګري وو ،او د پښتنو پر ضد جنګيدي و احمد شاهي جرګې ته معرفي کړي .

احمد شاه بابا ابراهيم نومي بندي ځکه ونه بخښي چې هغه يو پښتون وو او په دکن کې يې ژوند کوي ، کله چې مرهټانو د پښتنو پر خلاف د جنګ لښکري راروانولي نو دا پښتون هم د پښتنو پرخلاف د پښتنو د دښمنانو مرهټانو سره ملګري شو او تر هغه وخته يې د مرهټانو په نفع او د پښتنو پر خلاف جنګ وکړي ترڅو د پښتنو دخوا په جنګ کې ونيول شو .

احمد شاه بابا دا نامرد پښتون چې د پښتنو د دښمنانو په قطار کې د پښتنو پر خلاف جنګيدي د پښتنو جرګې ته وړاندي کړي او د هغه د سرنوشت په باره کې يې د پښتنو د جرګې رايه وغوښتل .

دا طبعي خبره ده چې احمد شاهي جرګې دا ملی خاين پښتون د پښتو او پښتونولی د قانون له مخی چې وايی.

" هر هغه پښتون چې د پښتنو د دښمنانو په قطار کې د خپلو پښتنو ورونو په مقابل کې جنګيږي ، د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دا کس يو بې ننګه او ملي خاين دي ،د پښتو او پښتونوالي د قانون پر اساس د ملي خاين سزا مرګ دي . "

د احمد شاهي جرګې د فيصلي پر اساس دا ابراهيم ګاردی نومي پښتون اعدام شو .

دا احمد شاهي جرګې دا فيصله بايد تر هغه وخته په پښتنو کې د عمل وړ وي تر څو چې پښتون ملت په پښتونخوا کې ژوندي وي .

د احمد شا بابا د پاني پت جنګ د هند په تاريخ کې د(مها بهارت) تر جنګ وروسته تر ټولو ستر جنګ بلل کېږي .

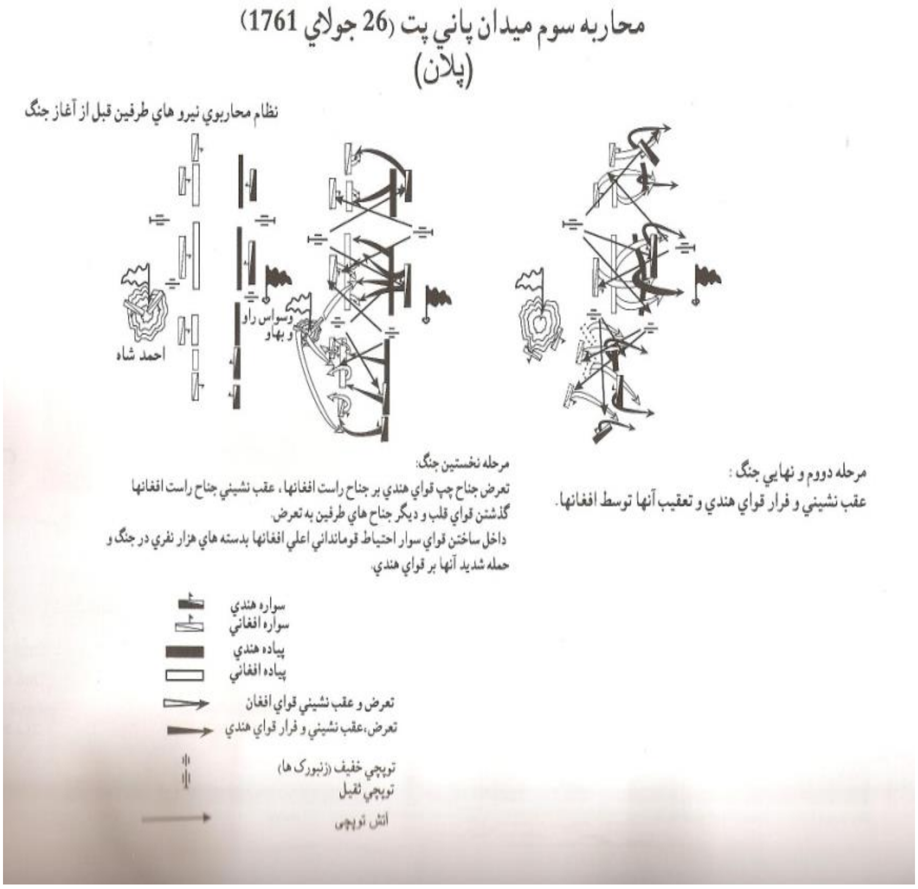

5: د پښتنو ترمنځ د اتفاق او يوالي تامين:

کله چې د قندهار د شير سرخ په جرګه کې پښتنو احمد شاه د خپل پاچا په صفت وټاکي په دې وخت کې د پښتونخوا يوه برخه ترغزني پورې د هند د مغولي دولت ، بله برخه يې د ازبکو د باشاني کورنۍ او بله برخه يې د ايران د دولت تر کنترول لاندې وه ،د احمد شاه بابا دولت نه منظم فوځ درلودې ، نه يې په خزانه کې پيسې درلودې او نه ټول پښتون ملت ازاد او پر يو مرکز راټول وو . . .

په داسې حساس تاريخي او ډېرنازک وخت کې احمد شاه بابا د خپل نبوغ تـه نږدې سياسـي درک ، پوهې او تدبير څخه کار واخستی، چې د احمد شاه سياسي ، ټولنيز او نظامي نوښتونو تـه پـه لانـدې ډول ډېره لنډه اشاره کوو .

1: د دې لپاره چې د پښتنو د ټولو قومونو ملاتړ پلاس راوړي او ټول پښتانه قومونه د پښتني دولت ددفاع لپاره اماده کړي ،احمد شاه بابا د پښتنو هر قوم ته داخلي خود مختاري ورکړل او هغوی ته يې حق ورکړي چې د خپل قوم مشر پـه خپلـه خوښـه وټاکي او د قـوم پـه دننـه کې ټولي چارې د پښـتو او پښتونولي د قانون مطابق د قومي جرګې او د قوم د مشررانو په صلاح او مشوره حل او فصل کړي .

په دې ډول احمد شاه بابا وکړای شول چې ټول پښتانه قبايل پـه پښـتني نظام کې شامل کړي ، او پـه عين حال کې يې پر هر قوم باندې يـو معـين شمېر مسلح نفر مقرره کړل چې د جنګ پـه وخت کې بـه د شاهي فوځونو سره جنګ ته ځي او د دې قومي فوځونو تنخوا به د شاهي خزانې څخه ورکول کېږي .

2: د ملت او پښتني دولت چارې خپله پاچا پلاس کې واخسـتي او پـه دې چـارو کې يې د نهـه پښـتنو سردارانو يوه جرګه جوړه کړيوه او د هغو سره به يې مشورې کولې .

3: د سـترو مسـئلو او فـوځي تحرکـاتو پـه بـاره کې بـه يې د پښـتني قومونـو د مشـرانو سـتري جرګې راغوښتې او د هغو تر صلاح او مشورې وروسته به يې د ټول پښتون قوم د ملاتړ پـه زور هغـه کـار تـه اقدام کوي .

د مثال په ډول کله چې احمد شاه بابا د خپل نظام ابتدا يې نظم برابر کړي نو د ټولو پښتنو قومونو يوه لويه جرګه يې راوغوښتل او د هغو سره يې د پښتونخوا د هغو مځکو د ازادولو مشورې وکړې کومې چې لا د هند د مغولي دولت او ايران ددولت تر اشغال لاندې وې . . .

د پښتنو جرګې د پښتونخوا د پاکي خاورې د ازادۍ مشوره ورکړل او د دې ملي عمل د اجرا لپاره يې خپل فوځونه ورکړل ، د يو کال پـه جريـان کې يې د امـو او اباسـين تـرمنځ د پښـتونخوا پاکـه خـاوره د غليمانو د چټل وجود څخه پاکه کړل او تر پنځه نيم سوه کاله وروسته يو ځل بيا پر ټوله پښتونخوا د پښتنو حاکميت قايم شو .

4: کله چې احمد شاه بابا پاچا شو نو هغه په ډېر مهارت دا کوښښ شروع کړي چې پښـتون سـتر ملت د مغولو تر پنځه نيم سوه کلن تاړاک وروسته يو ځل بيا پر يوه مرکز سره راټول کړي تر څو د يـو عظـيم

ملت په شان یو ځل بیا په دې منظقه کې وځلیږي ، د دې ستر ملي هدف د انجام لپاره احمد شاه بابا د پښتنو مشرانو او کشرانو سره لاندي کړني خپل نظر او عمل وګرځولي .

1: ددې لپاره چې د مغلو پنځه نیم سوه کلن تاړاک وهلي تیت او پاشل شوي پښتانه بیا پر یوه ملي مرکز سره راټول کړي نو احمد شاه بابا به پښتنو مشرانو او کشرانو ته همیشه په دې الفاظو خواست کوي:

(اي پښتنو د خداي لپاره ننګ وکړي ، د خپل ننګ او ناموس ددفاع په خاطر یو سره موټي شي)

2: احمد شاه بابا د اسلام د مقدس دین ، پښتو او پښتونولي د قانون په پیروي د ډېرو پاکو او سپیڅلو اخلاقو او صفاتو خاوند وو .

3: احمدشاه بابا د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق پر وعده ډېر ټینګ او همیشه یې پر خپل وعده وفا کول .

4: د یو پښتون په صفت د پښتو او پښتونولي مطابق د احمد شا بابا د ژوند هدف او مقصد د ستر پښتون ملت خپلواک کول ، د هغه خپلواکي او ملي حاکمیت ساتل او د پښتونخوا دمځکنۍ بشپړتیا څخه دفاع کول اوداسې نوروه چې په دې مقدسو اهدافو کې هغه بریالي شو.

5: د احمد شاه بابا یو ستر صفت داوو چې هغه د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق ټول پښتانه د قوم ګلوي او عزیز ګلوي په نه شلیدونکي تار سره وتړل ، اود تیت او پرک پښتنو قومونو څخه یې یو ځل بیا داسې نه تجزیه کیدونکي او سپنیز ملت جوړکړي چې ټوله منطقه یې تر خپل کنترول لاندي راوستل ، او د دې منطقي پر آسمان تنها د ستر پښتون ملت د بریا ستوري ځلیدل .

6: احمد شاه بابا دیو اصیل پښتون په حیث ډېر ساده او بې تشریفاتو ژوند کولي ، د احمد شاه بابا دي ساده او بې تشریفاتو ژوند د پښتنو په منځ کې د هغه قدر اوعزت لا نورډېر کړیوو ،اوهر پښتون د زړه د کومي هغه ته احترام کوي.

دپښتون ملت په منځ کښی د احمدشاه باباد زیات درنښت له کبله دی چی الفنستن انګریزداسی لیکی:

، ،که په رښتیا په اسیا کښې یو پاچا د خپل ملت د رښتونی درناوی وړ وی نو پرته له احمد شاه بل ثوک نشته، ،(الفنستین افغانان-۳۸۱ مخ)

7: د نوري دنیا د شاهانو خلاف احمد شاه بابا ته هر عارض ډېر په اسانه ځان رسولې شو او هغه ته یې خپل عرض وړاندې کولې شو .

8: د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق احمد شاه بابا ډېر عادل پاچا وو ، هغه د عدالت په وخت کې د خپل او پردي فرق نه کوي ، او د طرفینو ترمنځ یې دومره په عدالت فیصلي کولي چې هیڅ هم د هغه د فیصلي خلاف شکایت نه کوي .

10: کله چې احمد شاه بابا پاچا شو بیا هم هغه د پښتنو سره خپل تعلقات قطع نه کړل او د یو عادي پښتون په صفت به یې د پښتنو د خپل منځي شخړو د حل او فصل په جرګو کې برخه اخستل .

11: احمد شاه بابا د پښتنو قومونو څخه د مرستي په خاطر هغوی ته د هغوی د پاچا په حیث حکم نه کولي ، بلکه احمد شاه بابا به همیشه د پښتنو څخه د قوم ولی او عزیز ولی په نوم د مرستي خواست کوي او پښتنو به هم همیشه د احمد شاه بابا خواست ته په ورین تندي مثبت جواب ورکوي .

12: د احمد شاه بابا ژبه پښتو وه او د خپل پښتون ملت سره په پښتو ږغیدي ، همدا علت دي چې پښتنو هغه خپل پاچا بللي .

13: احمد شاه بابا به همیشه و پښتنو ته د قوم او عزیز په نوم خطاب کوي ، د قوم ولی او عزیز ولی د میني او محبت نه ډک الفاظ د احمد شاه بابا د خبرو او خطابو یادګار دي چې ترنن پورې هم په پښتنو کې استعمالیږي .

14: احمد شاه بابا ټولو پښتنو ته په یوه سترګه کتل ، هغوی د پښتنو د دښمنانو هغه پلانونه شنډ کړل چې د پښتنو قومونه یې یو د بل پر ضد استعمالول ، کله به یې د غلجي او دراني په نوم ، کله به یې د ناصر او سلیمان خیل په نوم ، کله به یې د نورزي او اڅکزي په نوم او کله به د بنګښ او توري په نوم سره جنګول .

احمد شاه بابا د پښتنو د برابری په باره کې داسې وایي:

قافلـــــــه د عشـــــــــق راغلـــــــــي د کـــــــــوم خـــــــــواده
پرزړګــــــي بانـــــــدې مــــــي شـــــــپه کـــــا ځـــــه غوغـــــاده
ټــــــول يــــــــودي کـــــــه غلجـــــــي کـــــــه اودالـــــــي دي
ښــــــه هغــــــه چــــــې ئــــــې دزړه ښيښــــــه صــــــباده
چــــــې عمــــــل يــــــې د نيکــــــۍ وي مېــــــره هغــــــه
کــــــه اغوســــــتي يــــــې ګدلـــــــه د ختمـــــــاده
پښـــــــتانه دي ټولـــــــه لاس ســـــــره يـــــــو کانـــــــدي
چــــــې غــــــزا مــــــو پــــــر لـــــــوري شــــــاوخواده
بــــــې زحمتـــــــه راحـــــــت چېـــــــري مونـــــــده نشـــــــي
د احمـــــــد ځکـــــــه پـــــــر هـــــــر لـــــــوري غـــــــزاده

15: احمد شاه بابا د خپل پاکۍ ، ښو اخلاقو ، عدالت ، قاطعيت ،تدبير ، پوهي او ښه تنظيم په خاطر د ډيري ستري دبدبې خاوند پاچا وو ، همدا سبب وو چې د احمد شاه بابا په زمانه کې وحشي او ظالم شرمښ او بې ګناه او مظلوم د پسه وري به پر يوه ځاى اوبه څښلي .

16 : احمد شاه بابا يو علم دوسته پاچا وو او په خپله هم د پښتو ژبې ښه شاعر وو .

لنډه دا چې احمد شاه بابا د پښتو او پښتونولي د قانون څخه په پيروي د مغلو تر پنځه نيم سوه کلن تاړاک وروسته پښتانه پر يوه ملي مرکز سره راټول کړل ، د پښتونخوا پاکه او سپيڅلي خاوره يې بيا خپلواکه او متحده کړل .

احمد شاه بابا داسې ستره پښتني امپراطوري ايجاد کړل چې برکت يې نه تنها پښتنو ته رسيدي بلکه ټوله منطقه يې د فيضه برخورداره وه .

احمد شاه بابا خپل نظام د پښتو او پښتونولۍ د قانون مطابق چلوي ځکه نو هميشه بريالي وو .

17: و تيمورشاه او راتلونکو پښتنو پاچاهانو ته احمد شاه بابا دا لاندي ټکي د نصحت په ډول ويلي دي .

1: <u>په خپل ژوند کې چپلوسان او غوړه مالان ځان ته نږدي مه پريږده .</u>

2: ناکسو ،چپلوسانو او غوړه مالانو ته د دولت چارې مه سپاره .

3: د خپل رعیت سره په محبت او عدالت برخورد کوه .

4: هره فیصله په پوره پوهه ، تدبیر ، سلا او مشوره کوه ، تر فیصلې وروسته په خپل تصمیم کې قاطع اوسه .

3:په پښتونخوا کښې پښتنې دولتونو ته متوجه خطرونه.

پارسیان یا نني ایرانیان د تاریخ په اوږدو کې د پښتنو ازلي او نه پخلاکېدونکي دښمنان پاتې شویدي .

د تاریخ په اوږدو کې کله چې هم دوی توان پیدا کړیدی نو پر پښتونخوا یې په خپله حملې کړیدي او د پښتنو تمدن یې د منځه وړي دي .

کله چې ایرانیانو په خپله د پښتنو د دولت د ماتولو توان نه درلودي نو د هند د خاورې د حاکمانو سره یې لاس یو کړیدي او په ګډه یې په پښتونخوا کې د پښتنو دولت د منځه وړي دي .

څرنګه چې د تاریخ د شروع څخه بیا تر معاصر تاریخ پورې همیشه ایرانیان د پښتنو د ښمنان پاتې شوي دي ،نو د خپل دایمي عادت مطابق د افغانستان د معاصري امپراطورۍ پر ضد هم ایرانیانو د هند د برطانویانو سره لاس یو کړي او د پښتنو امپراطوري یې د منځه یوړل .

مورډ لته د پښتنو او پښتونخوا دواکمنيو پرضد د هخامنشانو څخه رانيولي بيا ترنني اخوندي ايران پورې د ايرانيانو توطيو ته يو ډېره مختصره اشاره کوو ، تر څو ګران لوستونکي په دې باره کې لږ او ډېر خبرشي .

الف: هخامنشان :

هخامنشان څوک وه ؟

کوم وخت چې ايرين قبايلو و عمومي مهاجرت ته ملا وتړل ، د دې مهاجرت په جريان کې هغه ارين قبايل چې د اوسني ايران وسيمو ته يې مهاجرت وکړي د " پارسوا " په نوم ياديدل .

د اوسني ايران سيمو ته تر رسيدو وروسته دا "پارسوا " قبايل پر دوو برخو وويشل شول يوه برخه يې د ايران په شمال او غرب کې ميشته شول چې د " ماد" په نامه مشهور شول او ددوی د اوسيدو ځای ته يې "مادا " ويل .

د " پارسوا " قبايلو بله برخه په خپل نوم د ايران په جنوب کې ميشته شول او د ايران پخوانی نوم " پارس" د همدې قبيلو د نوم څخه اخستل شوی دي .

د ي "پارسوا " قبايلو د "ماد "د سلطنت ترامرلاندي ژوند کوي .

د مشهور يوناني تاريخ نويس هيرو ډوتيس په قول په جنوبي ايران کې ميشته د "پارسوا " قبايلو شمېر لس وو چې شپږ يې ميشه او څلور يې پونده ژوند تيروي .

د "پارسوا " په دې لس قبيلو کې تر ټولو مهمه د "پارساګاد" په نوم ياديدل .

د "پارساګاد" ديوي ځانګي سردار "هخامنش " نوميدي نو

د "پارساګاد" قبيلي د دې ځانګي نوم په "هخامنشي " مشهور شو .

د "ماد " د شاهي کورنۍ اخيري پاچا "ستاګس" خپله لور

"ماندان" د هخامنشي قبيلي مشر "کمبوجيه" ته ورکړل او د دې ښځې څخه د "سايرس ياکوروش " په نوم زوی پيدا شو .

"کوروش " چې لوي شونو تر هر څه لومړي يې د خپل مورني نيکه

" ستاګس" څخه په (550 ق . م) کې د "ماد ا " سلطنت ونيوي .

کوروش د غرب پر خوا د خپل پاچاهي حدود پراخه کړل او تر هغه وروسته يې د شرق پر خوا مخه وکړل او په پښتونخوا کې يې

د " پکوساتي " پاچاهي د منځه يووړل .

پښتنو د يرغلګر کوروش په مقابل کې شپږ کاله د خپل هېواد څخه په ميړانه دفاع کول ، يرغلګر کوروش د پښتنو د مقاومت په نتيجه کې په قهر شو او د " کاپيسا " ښايسته ښاريې چې د پښتونخوا پايخت وو د بيخه وران او د منځه يو ړې .

د هخامنشي دوري اخيري سردمدار دريم داريوش " کدمان " هغه ظالم يرغلګر وو چې د پښتونخوا پرپلازمينه بلخ يې حمله وکړل ، بلخ يې وران کړي او د بلخ د "ورهران" د ، ، واري ، ، څخه يې د پښتنو ديني ، تاريخي ، اقتصادي او فرهنګي کتاب " اويستا " لوټ او په خپل شاهي ماڼۍ " تخت جمشيد يا پريس پوليس " کې يې پټ کړي .

کله چې دا ايراني پاچا دريم داريوش د يونان د مقدوني سکندر څخه تر شرمناکي ماتي وروسته د پښتونخوا لوري ته راوتښتيدي ، پښتنو هغه دده او دده د کورنۍ د هغو ظلمونو په جرم چې د پښتنو او پښتونخوا سره يې کړي وه ووژلي او په دې ډول د ايران د هخامنشي يرغلګري سلسلي اخيري يرغلګر په پښتونخوا کې د پښتنو د خوا د خپل ناوړه اعمالو په سزا ورسيدي او د ايراني ظالمانو دا سلسله د تل لپاره د منځه ولاړل .

ب : ساسانيان :

په (226 م) کې د هخامنشيانو په شان په پارس کې يو بله پښتون دښمنه او يرغلګره کورنۍ د ساسانيانو په نوم قدرت ته ورسيدل .

ددې يرغلګري کورنۍ يو پاچا د لومړيي شاپور په نوم پر پښتونخوا حملې وکړې ، د پښتونخوا ابادۍ او د هغه وخت د پښتنو نظام يې وران او ټوله پښتونخوا يې د ايران د ساساني دولت تر کنترول لاندي راوستل .

د ساساني دوري د تاريخ څخه معلوميږي چې د دې کورنۍ شاهانو په غرب کې د روم د امپراطورۍ او په شرق کې د پښتنو سره په هميشګي ډول په جنګ مصروف وه .

د ساساني کورنۍ اخيري يرغلګر دريم يزد ګر په (16-20 هه) کې د "جولا" او "نهاوند" په جګړو کې د عربو څخه ماته وخوړل او د دريم داريوش په شان پښتونخواته راوتښتيدي .

په دې وخت کې د پښتنو مشر " ماهوي سوري " وو .

"ماهوي سوري "دريم يزدګر د هغو جناياتو او جرمونو په جرم چې ساساني کورنۍ او په خپله دريم يزدګر د پښتنو او پښتونخوا سره کړي وه ځکه د يو ژرند ګړي پلاس وواژه چې هيڅ پښتون دا راتښتيدلي ايراني ظالم پاچا خپل سيال نه بللي ،او په دې ډول يې د خپل پښتون ملت بدل ځني واخستې .

ج:د پښتنو پر ضد د ايرانيانو او مغلو توطيې:

بابر مغول په هند کې د پښتنو سردارانو د بې اتفاقۍ څخه استفاده وکړل او د هند سلطنت يې د پښتنو په مرسته د پښتنو څخه غصب کړي .

د پښتنو څخه د هند د سلطنت ترغصب وروسته ډېر ژر بابر مغول مړ شو او د هند سلطنت د هغه زوی همايون مغل ته په ميراث ورسيدی . په دې وخت کې په پښتنو کې يو ډېر نباغلي ، توريالي او ننګيالي پښتون (فريد)د شيرخان په نوم راپيدا شو .

شير خان په هند کې د پښتنو تيت او پرک قوتونه بيا سره راټول کړل او د هند زياتي برخي يې يو په بل پسي د مغلو څخه خلاصي کړي .

همايون مغول د اګري څخه د يو سل زره فوځ سره د شيرخان مقابلي ته ووتي او شيرخان هم پنځوس زره پښتني فوځ په پښتني روحيه مجهز د همايون مقابلي ته د "قنوج" پر مقام حاضرکړي .

ددې سره سره چې د مغول د فوځ تعداد د پښتنو په نسبت دوه چنده وو خو کله چې جنګ شروع شو نو مغول فوج د پښتنو د توري نه تيښته وکړل .

دمغلو پاچا همايون دومره وار خطا شو چې خپل ټول فوځ ،خزاني ،دحرم ښځې او ماشومان يې پر ځای پريښودل او پر يو شاتوري آس سپور شو او د جنګ د ميدان څخه وتښتيدي .

د همايون مغول فوج ، خزاني او د حرم ښځې ټول د شيرشا ه سوري پلاس ورغلل .

شيرشاه سوري د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د همايون مغل ښځې او ماشومان په ډېر عزت سره لومړي د "رهتاس" قلع ته وليږل او وروسته يې په ډېر عزت همايون ته ور واستول .

همايون د هند د سلطنت تر بايللو وروسته د ايران پښتون ضد دولت ته ايران ته پنا يووړل .

د ايران پښتون ضد پاچا طهماسپ چې د دې واقعي څخه خبر شو چې پښتنو بيا هند د مغلو څخه ونيوي ، نو د پارس پښتون ضد پاچا د پښتنو سره د پارسانو د ازلي دښمنۍ پر اساس تښتيدلي مغول پاچا همايون ته پنا ورکړه.

ايراني طهماسب او همايون مغل د پښتنو دی ازلی دښمنانو په خپل منځ کښی د پښتنو پر ضد داسی توافق وکړی.

۱: ايران به د همايون مرسته کوي چې بيرته د هند سلطنت د پښتنو څخه ونيسي .

۲: کله چې مغول بيا د هند واکداران شول ،نو د هند د مغولي دولت او د ايران د شعيه دولت د امنيت د ساتلو په خاطر به پښتونخوا او پښتانه پر دوو برخو ويشي چې يوه برخه به د هند د مغولي دولت تر کنترول لاندی راځی ،او بله برخه به د ايران د شعيه دولت برخه جوړيږي .

د ايران او مغلو مشرانو په دې عقيده وه چې که ټوله پښتونخوا د ايران برخه شي نو هرومرو به پښتانه د ايران سلطنت د پارسانو څخه ونيسي ، او که ټوله پښتونخوا د هند سره وتړل شي نو پښتانه به د هند سلطنت بيا د مغلو څخه ونيسي ، که د ايران او مغلي هند په منځ کې ازاد پښتني هېواد جوړ شي نو د دې خطر شته چې پښتانه هند يا ايران ونسي او حتي د دې خطر هم شته چې پښتانه هند او ايران دواړه ونيسي .

ددې دپاره چې مغل په هند او ایرانیان په ایران کې ارام او په عیش او نوش کې خپل پاچاهیو ته دوام ورکړي ،نو د ایران او مغلو مشرانودا پښتون ضد فیصله وکړل چې دوی باید پښتونخوا پردوو برخو سره وویشي ، او دواړه دولتونه په خپل ټول توان او طاقت د پښتنو خلاف هرډول غیري انساني او غیري اسلامي ظلمونه او توطیې جاري وساتي ، تر څو پښتانه بیا دا توان پیدا نکړي چې سره یو ځای شي ، خپل ځان او هېواد د مغلو او ایرانیانو د غیري انساني او غیري اسلامي ظلمونو او غلامۍ څخه خلاص کړي .

همدا سې هم وشول د بده مرغه شیرشاه سوري په یو حادثه کې شهید شو ، د شیرشا ه سوري تر شهادت وروسته په پښتنو کې بل داسې قوي پښتون پیدا نه شو چې د شیرشاه د خوا ګټل شوي د هند پښتني سلطنت وساتي او بالاخره د هند سلطنت د بابر مغل زوی همایون مغول د ایرانیانو په مرسته بیا د پښتنو څخه ونیوي .

د ایران او مغلو دولتونو ددوی د قرارداد مطابق پښتونخوا په خپل منځ کې سره وویشل او پښتانه یې د اصفهان او ډهلي تر دایمي غیري انساني او غیرا سلامي ظلم ، ستم ، تبعیض او فشار لاندي ونیول .

موږ دلته د مظلومو پښتنو سره د ایراني دولت او د هند دمغولي دولت د دښمنانه او ظالمانه برخورد یو څو نمونې بیانوو .

کله چې د پښتونخوا یوه برخه د ایران د شیعه دولت تر کنترول لاندې راغلل نو ایراني شیعه دولت د هر ډول ظلم او ستم څخه استفاده وکړل چې پښتانه او نور غیري شیعه خلک په زور د خپل مذاهبو څخه منکر او شیعه مذهب ورباندې قبول کړي .

په دې لړ کې د ایران د شیعه دولت په قلمرو کې هر هغه څوک ، ډله ، قوم او مذهبي ډلې چې شیعه مذهب یې نه منلي د هر ډول عذاب او اذیت سره مخامخ وي ، حتي په ډله ایز ډول وژل کیدل ، مالونه یې ضبطیدل او ډول ډول نوري غیري قابل برداشت او ظالمانه سزاوي ورکول کیدي .

یو ایراني پوهه ډاکتر شجاع الدین شفا وایي چې:

د صفویانو په دور کې هرډول انساني او اخلاقي معیارونه تر پښو لاندې شوي وه ، صفوي دور په وینو لړلي وو ، صفوي دور د سخت زړه توب ، وروروژني ،فساد او ځان غوښتني دوروو.

مونږدلته ګرانو لوستونکو ته دصفوی شاهی کورنۍ د ظلم او وحشت څو لنډ مثالونه ذکر کوو.

۱: د ایران صفوي پاچا شاه اسمعل زنده خوران چې په "قورچې" هم مشهور وو د سني شکیب خان مړي په خپل غاښو ټوټې ټوټې کړي او دهغه غوښې یې او مې وخوړلې ،د شکیب خان د سرکاسه یې د سروزرو په چوکاټ کې ونیول او خپل د شرابو پیاله یې ځني جوړه کړل .

۲: دشاه اسمعل زنده خوران لمسي دوهم شاه اسمعل خپل شپږ ورونه چې کوچني یې لا شیدي رودلي ووژل او په یوه ورځ یې د پنځه سوه صوفیانو سرونه پرې کړل .

۳: لومړیي شاه عباس صفوي خپل پلار د مرګ تر وخته په زندان کې وساتلې ، د خپل مشر زوی سر یې پرې کړي او ددوهم زوی سترګې یې ړندې کړې .

۴: د شاه عباس صفوي ځای ناستي صفي شاه خپله مور ، مېرمن شیرخور زوی او ړوند اکا ووژل ، او دخپل کورنۍ په لس ګونو نور غړي یې ړانده کړل .

صفوي شاه هانو دومره شراب څښل چې څلورشاهان یې په شرابو مړه شول .

د یو ملک پاچهان چې داسې بدعمله ، بد کرداره ، ظالم ، خدای ناترسه او فاسد خلک وي چې د خپل کورنۍ او ولس سره داسې دانسانیت او اسلامیت ضد جنایات کوي (مشت نمونه ای خروار است) نودي خدای ناترسه ، وحشي ظالمانو به د محکومو او مظلومو سني مذهبو پښتنو سره څه کول ، دا حقیقت صرف خدای(ج) ته معلوم دي

د پښتونخوا هغه بله برخه چې ددوی د بل ازلي او خدای ناترسه دښمن مغول تر لاس لاندې شول دهغو حال هم ډیربد وو .

په پښتونخوا کې د مغولو ټوله دوره د مغولو د وحشت او دهشت د اور په لمبو کې تیره شول .

بابر مغول او د هغه خونخواري کورنۍ خپلي برياوي د پښتنو د سرونو په پرې کولو ، د پښتنو د سرونو څخه د منارونو په جوړولو ، د پښتنو د سر ، مال ، او عزت په لوټولو نمانځلي .

<u>مغولو د پښتنو د وژلو او دهغو د سرونو څخه د منارونو په جوړولو او د پښتونخوا په نیولو صبر نه کوي ، بلکې هغوی پښتانه په معنوي او اقتصادي ډول هم په مسلسل ډول تر فشار لاندې نیولي وه .</u>

مغلو به پښتني ښځې د سر په ویښتانو د ژرندي په پله پوري وتړلي ،وروسته به يې پر ژرنده اوبه را خوشي کړي چې کله به د ژرندي پل څرخيدي نو دا مظلومه پښتنه ښځه به هم ورسره څرخيدل ،فرياد او زارۍ به کولي ، خو وحشي او ظالمو مغلو به د پښتنو ښځو د دې مظلوميت ،عذر ، زاريو ، فريادونو او نارو څخه خوند اخستلي ، د پښتنو وژل ، وهل ، ترټل او ځورول د مغلو خوشحالي او ساعت تيري وه .

په اقتصادي او اجتماعي ساحو کې هم مغولو د پښتنو په باره کې د خاص تبعيض څخه کار اخستې .

د مثال په ډول کله چې ددوهم ځل لپاره همايون مغل د ايرانيانو په مرسته هند د پښتنو څخه ونيوي ،نو همايون يو فرمان صادر کړي او

د دې فرمان په اساس يې په هند کې د ټولو پښتنو جاګيرونه ،شخصي جايدادونه او شتمنۍ ضبط کړې ، او په دې پښتون ضد عمل يې د هند ټول پښتانه مجبور کړل چې په يوه ګوله ډوډۍ پسي وګرځي او د سياست څخه ليري پاتي شي .

همايون مغول پښتانه د هند ددولت د ملکي او نظامي چوکيو څخه ليري کړل .

دمثال په ډول د هند د مغولو د ستر پاچا اکبر په درو کې د هغه د ټولو لوړ رتبه نظامي افسرانو د جملي څخه تنها (9) تنه پښتانه افسران موجود وه ، او په دې نهو تنو پښتنو افسرانو کې دوو نفرو د دوه زري منصب درلودي ، څلور کسو د يو زري منصبونه درلودل او نورو درو نفرو تر پنځه سوي کښته منصبونه لرل .

ايرانيانو او مغولو په خپل شيطاني چلونو پښتانه او پښتونخوا پر دوو برخو وويشل چې يوه برخه يې د ډهلي د وحشي مغولو تر ظلم او ستم لاندي وه اوبله برخه يې بيا د ايران د متعصب شيعه دولت تر ظلم او ستم لاندي شپې او ورځې سبا کولي .

ايرانيان او مغول په دې سبب د پښتنو نه يخلا کيدونکي ، ابدي او ازلي دښمنان وه چې د دې دواړو امپراطوريو مشران په دې پوهيدل چې يوه ورځ به دا پښتانه د پخوا په شان ددوی امپراطورۍ نړوي او يو خپلواک پښتني دولت به په پښتونخوا کې رامنځته کوي .

سره د دې چې پښتنو په هند کې واکمني دلاسه ورکړې وه ، شخصي جايدادونه ، جاګيرونه او شتمنۍ يې د مغلو د پښتون ضد دولت دخوا ضبط شوي وي ، پښتانه د هرډول ملکي او نظامي

منصبونو ځخه لیري شوي وه ، دهند پروني پاچاهان نن خوار اوزار د عیال په یوه ګوله ډوډۍ پسي حیران یوي او بلي خواته سرګردان ګرځیدل .

سره د دې چي مغلو په خپل ظلمونو د پښتنو ځخه هر ډول مادي امتیازات واخستل ، مګر د دې باوجود د هند د ولسونو په زړونو کې د پښتنو قدر او عزت موجود وو ، ځکه چې د هند ولسونه په دې باور وه چې پښتانه د نوح (ع) ددرو زامنو ځخه د "سام" د اولاده ځخه دي .

دهند او نوري نړۍ ولسونه په دې باور دي چې د نوح (ع) تر طوفان وروسته او سني انسانان ټول د نوح پیغمبر ددریو زامنو (سام ،حام او یافث) اولاد دي .

پښتانه او ځني نورقومونه او ملتونه د "سام" اولاد دي .

د هند دقاري ولسونه د "حام " اولاد دي .

مغل ،چینایان ،جاپانیان اوددی نژاد نورنورولسونه د "یافث " اولاد دي .

د هندي ولسونو په نظر د "سام " اولاد یاني پښتانه د انسانانو په منځ کې د احترام وړ ، نیک ، عادل ، فیاض او د سلطنت لپاره پیدا شوي انسانان دي ، په همدې اساس هندیانو د سیاسي قدرت نه د لویدلو مظلومو پښتنو زیات قدر او حترام کوي .

مظلومو او محکومو پښتنو ته د هند د ولسونو دي زیات قدر او احترام مغل حاکمان په ډار کې واچول چې نبایده یوه ورځ بیا هندیان پر پښتنو راټول شي ،او پښتانه بیا د هند ددولت واګې د مغلو د لاسه وباسي .

دهندي ولسونو د خوا د پښتنو قدر او احترام مغل حسود او ډارن حاکمان وهڅول چې د پښتنو پر ضد یوه نوي توطیه په کار واچوي تر څو دهند دولسونو په منځ کې د پښتنو قدر او احترام کم شي .

ددې شیطاني توطیې د عملي کولو لپاره د ایران د شیطاني امپراطورۍ او د مغلو د وحشي امپراطورۍ مشرانو په ګډه خپل تاریخ نویسانو او چاپلوسانو ته وظیفه وسپارل چې د پښتون ویاړلي ملت پر ضد داسې ناوړه تبلیغات وکړي چې د منطقې د ولسونو په منځ کې د پښتون ملت قدر او احترام بیخي کم شي او د دې منطقې ولسونه پښتنو ته په ډېره کم نظر وګوري .

د ايرانيانو او مغلو د دې شيطاني توطيي پر اساس د هند د مغل امپراطور جهانګير په دربار کې يو لوي مجلس جوړ شو ، د ټولنې د بيلو بيلو قشرونو نماينده ګان په کې راټول شوي وه چې د ايران دپاچا شاه عباس صفوی سفير دا نظر وړاندي کړي :

"په يو معتبر کتاب کې ليکل شوي دي چې پښتانه انسانان ندي ، پښتانه د انسان د نسل څخه ندي ، پښتانه د "ديو " د ذات يا نسل څخه دي .

ايراني سفير زياته کړل چې زه هم په دې عقيده يم چې پښتانه د

"ديو " اولاد دي او انسانان ندي . . .

د ايران د سفير د دې احمقانه بيان د تايد په خاطر د مغول په دربار کې د ناستو غوړمالانو او چپلوسانو د خوا د امنا ، صدقنا ناري د تايد په ډول راپورته شوي .

دا د ايرانيانو او مغلو د امپراطورانو په امر ددوی د استخباراتي او مذهبي اجنټانو د خوا ترتيب شوي شيطاني توطيه وه چې پښتون ملت د دې منطقې دولسونو په نظر ذليل او د هغو د نظره واچوي .

د پښتنو دذات په باره کې د ايرن دشيطاني دولت او د مغلو وحشي دولت دواړو خپلي خاصي موخي تعقيبولي چې عبارت وی له:

دوحشی مغلو موخه:

د پښتنو پر ضد د مغلودخواددی دروغجنی او خنداوری توطيی هدف داوو چی په هندي ټولنه کې د پښتنو قدراواحترام کم شي .

دشيطان صفته ايرانيانو موخه:

د پښتنوپرضد دايران د شيطان صفته مشرانو اونظريه ورکونکو هدف داوو چی ايرانيانوغوښتل د خپل ځان څخه د "ديو " هغه نوم ليري کړي کوم پښتون پاچا "کاوه هوسروايا "دوی ته ورکړي وو .

د پښتنو د " کياني " سلسلې مشهور پښتون پاچا "کاوه هوسروايا " وايي چې ما د مازندران پر" ديوانو " حمله وکړل هغوی مي رعيت او يا دمازندران څخه فرار کړل . . .

دپښتون پاچا کاوه هوسروايا د بيان مطابق داوسني ايران زيات ولس شايد د مازندران د هغو " ديوانو يا ديبانو " د نسل څخه وی چې پښتون پاچا " کاوه هوسروايا " حمله پرکړي وه .

د ايرانيانو او مغلو د شيطاني توطيو سره سره خداي(ج) پښتنو ته دا توان ورکړي چې د مغلو او ايرانيانو پر ظلم او وحشت ولاړي دواړي امپراطورۍ د پښتنو پلاس د منځه يوسي .

عليحضرت شاه محمود هوتک د شيعه ايران د خرافات پرست صفوي شاه حسين شيطاني امپراطوري دمنځه يووړه ، اصفهان يې فتح کړي او صفوي شاه حسين د ايران د سلطنت تاج په خپل لاس د ځوان پښتون پاچا شاه محمود هوتک پر سرکيښود او هغه ته يې د ايران د پاچاهي مبارکي وويل .

همدارنګه څو کاله وروسته بل پښتون پاچا لوي احمد شاه بابا د مغلو ظالمانه اوشيطاني امپراطوري ورانه کړه او په منطقه کې يې يوه داسې ستره پښتني امپراطوري جوړه کړل چې د منطقه د قواوو توازن د پښتنو د امپراطورۍ پلاس کې وو .

4:د احمد شاهي امپراطورۍ دزوال عوامل:

الف: داخلي عوامل :

دتيمورشاه داولادو نفاق او په هيواد کې دسياسي بي ثباتۍ اغاز .

کله چې لوي احمد شاه بابا وفات شو نو د پښتنو ستره امپراطوري چې د احمد شاه بابه او پښتون ملت د شهادتونو، زحمتونو ،قربانيو او مبارزو په نتيجه کې منځته راغلي وه و شهزاده تيمور شاه ته پاتې شول .

شهزاده تیمورشاه که څه هم د خپل پلار امپراطورۍ ته وسعت ورنکړي خود خپل پلار څخه په میراث ورپاتې د پښتنو ستره امپراطوري یې سالمه وساتل .

د تیمورشاه تر مرګ وروسته دهغه زامنو د قدرت پر سر په خپلو کې بې اتفاقه شول او د پښتنو قدرت د دې پر ځای چې د امپراطورۍ د وسعت او استحکام لپاره استعمال شي ، یو د بل پر ضد یې په داخلي جنګونو کې استعمال کړي .

شاه زمان د ابراهیم لودي په شان د پښتو او پښتونولي د اصل خلاف حکومت کول شروع کړل ، د چپلوسانو او غوړه مالانو په حلقه کې ګیر شو اود قدرت واګې یې خپل لوي وزیر رحمت الله خان سدوزي ته چې د وفادار خان په نامه مشهوروو وروسپارلي .

دا وفادار خان یو نهایت چپلوس په خوله پوست غوړه مال او دذلیلو صفاتو خاوند شخص وو .

د همدې چپلوس وفادار خان په مشوره شاه زمان د پښتنو سردارانو واک ورکم کړي یوازې هغه اشخاص و پاچا ته نږدې کیداي شول او ددولت پر لوړو چوکیو مقرر کیداي شول چې د وفادار خان چپلوس سره یې ورته چپلوسي ، غوړه مالي او روابط درلودل .

شاه زمان د خپل دې اعمالو په نتیجه کې د پښتنو مشران د ځانه خوابدي کړل ،خپل ورور همایون یې چې دده په مقابل کې یاغي شوي وو د مغلو د دود مطابق ړوند کړي ، او په خپله شاه زمان هم څه وخت وروسته د بل ورور شاه محمود څخه ماته وخوړل او د هغه د خوا ړوند ، د قدرت څخه برطرف او د کابل په بالا حصار کې بندي کړل شو .

شاه محمود د فتح خان بارکزي ،اکرم خان علي زي ، احمد خان نورزي او نورو پښتنو مشرانو په مرسته د کابل پر تخت کېنستی .

په شاه محمود کې د پښتو او پښتونولي هیڅ اثر نه وو او د هغه لومړي کار داوو چې د پښتنو څخه یې ځان لیري کړي ، د خپل ځان څخه یې د قزلباشو فوځ را تاوکړي ، خپل شخصي امنیت او د هبواد پلازمیني کابل امنیت یې قزلباشو سربازانو ته وسپارۍ او په خپله شاه محمود د قزلباشو سردارانو او افسرانو سره په عیش او نوش کې ډوب شو .

د شاه محمود په حمایت په دولتي ارګانونو کې د قزلباشو اثر ، رسوخ او قدرت دومره زیات شو چې د کابل ټول غیر شیعه وګړي ځني تنګ شول .

د شاه محمود شیعه قزلباش افسران به د پاچا په زور د شپې او ورځې په شرابو کې مست او نشه وه ، د نشې په حال کې به یې د هېواد د نورو اتباعو پر مال ،عزت او ناموس هم صرفه نه کول . . .

خو کله چې به عام ولس د قزلباشو د ظلم څخه و شاه محمود ته عریضې وکړې بیا به هم شاه محمود د ولس پر عریضو او شکایتونو غوږ نه نیوي او د قزلباشانو پر ظلمونو به یې سترګې پټولې .

د شاه محمود عیاشۍ او د هغه په زور پر پښتنو د قزلباشانو حاکمیت داسې حالات برابر کړل چې د شاه محمود بې کیفایته سلطنت د پښتنو د خوا چپه شو او پرځای یې دده بل ورور شاه شجاع د هېواد پاچا شو .

د تیمورشاه د زامنو د غیر زمواوارانه اعمالو په نتیجه کې د پښتنو قوت په داخلي جنګونو کې مصرفیدي او دي ته موقع مساعده شول چې برطانویان پر هند باندې د خپل دایمي قبضې د ټینګیدو په خاطر د ایران د شیعه دولت سره سازش وکړي او د سدوزو او محمد زو سردارانو په منځ کې د نفاق پر بل شوي اور لانور تیل واچوي او پښتانه لانور په داخلي جګړو کې مصرف کړي .

ب: خارجي عوامل:

د پښتنو پر ضد د انګریزانو او ایرانیانو توطیې .

د تاریخ په اوږدو کې پښتون قوم د امو او اباسین په منځ کې د پښتو د لرغوني قانون په پیروي د یو متحد ، قوي ، نظامي او منظم قوت په حیث د هند په دروازه کې پروت وو او د هند ثبات او بې ثباتي اکثره وخت په دوی پورې تړلې وه .

کله کله به پښتنو په خپله پر هند حکومت کوي او کله به د هند د دولتونو سره په جنګ وه چې د دوی د هېواد د لیارې یې مرکزي آسیا ته تلل غوښتل .

د تاریخ هر فاتح چې غوښتل چې د افغانستان د لارې هند ته تیر شي او هغه فتحه کړي نو لومړي شخړه یې د پښتنو سره شوې ده ، هر فاتح چې د پښتنو ملاتړ تر لاسه کړی دی نو د پښتنو په ملاتړ یې ډېر په اسانۍ هند نیولی دی چې مثالونه یې سکندر ، تیمور ، بابر او نادر افشار دي .

او هغه فاتحان چې د پښتنو سره موافقې ته ندي رسيلي هغوی په پښتونخوا کې د پښتنو د لاسه تردي حده د مشکلاتو سره مخامخ شوي دي چې و خپل هدف ته تر رسيدو د مخه يې منطقه ترک وهلي ده او په تيښته د پښتونخوا څخه تښتيدلي دي .

کله چې برطانيانوي قواوي د شرقي بنګال د لاري هند ته راغلي او هند يې قبضه کړي ورسره يو ځای په دې پوه شول چې هند هغه وخت ددوی په سلطه کې د ډېر وخت لپاره پاتې کيدلای شي چې په افغانستان کې د پښتنو حکومت کمزوري کړي ، ځکه چې په اسيا کې يوازني قوت چې پر هند يې د حاکميت دعوه درلودل او څو ځله يې هند تر خپل حاکميت لاندي راوستلي وو ،هغه په پښتونخوا کې د پښتنو عظيم سلطنت وو چې په هند کې يې د برطانيا سلطې ته جدي تهديد پيښولای شو .

همدا علت شو چې برطانويانو پر هند د خپل سلطې د ساتلو په خاطر د ايران د شعيه دولت سره سازش وکړي او د دې سازش پر بنياد ايرانيانو او انګريزانو د افغانستان د بی اتفاقه شهزاده ګانو د بی اتفاقۍ او په هيواد کې د روانی سياسي بی ثباتۍ څخه استفاده وکړل او د افغانی شهزاده ګانو ترمنځ د نفاق پربل شوی اورئی لانور پطرول و شندل .

د پښتنو شهزاد ګانو ترمنځ د قدرت پر سر جګړو او د هيواد داخلی سياسي بی ثباتۍ افغان دولت دومره کمزوری کړی چی د خپل امپراطورۍ په شاوخوا کې ئی خپل نفوذ د لاسه ورکړی .

دداخلی شخړو او بی ثباتۍ په وجه پښتنی امپراطوری دومره کمزوری شول چې هندوستان د يو اروپايي قوت پلاس کې مستعمره شو .

د انګريزانو او ايرانيانو د مشترکو سازشونو او د افغان شهزاده ګانو تر منځ د قدرت پر سر جنګونو د پښتنو دولت دومره ضعيف کړچی نه تنها د پښتنی امپراطورۍ لير برخی ئی د کنترول څخه ووتلی حتی د پښتونخوا يو لويه برخه يعنی خراسان هم شاه محمود ايران ته ورکړی .

د ټولی پښتونخوا د نيولو په خاطر د پښتنو او انګريزانو ترمنځ هم دوه ستر جنګونه وشول چی انګريزانو په دواړو جنګونو کې د افغانانو څخه ماته وخوړل .

بالاخره د پاينده خان او تيمورشاه د اولادونو ترمنځ د بی اتفاقيو په نتيجه کې د پښتنو د امپراطورۍ توان د منځه ولاړی او د پښتونخوا هيواد نيمه برخه يې هم انګريزانو قبضه کړل ،او يو لنډې بورۍ په وچه پورې محدود نيمه مستعميره افغانستان چې د روسيې د تزاري امپراطورۍ او برطانوي

امپراطورۍ ترمنځ یې د حایل حیثیت درلودي په نیمه مستعمیره ډول و امیر عبد الرحمن خان ته تسلیم شو .

5:په هیواد کښې د(۹۳) کلن سیاسي ثبات اغاز:

په دوهم افغان انګلیس جنګ کې دانګریزانو تر ماتې ورسته انګریزانو پاتې لنډۍ بورې په وچه محدود افغانستان په نیمه مستعمیره ډول امیر عبد الرحمن خان ته تسلیم کړې .

د سدوزو او بارکزو د نورو ضعیف النفسه او ځان غوښتونکو واکمنانو شاه محمود ابدالي ،امیر محمد عظم خان ،سلطان محمد طلایي ،امیر دوست محمد خان ،امیرمحمد افضل خان ،امیرشیرعلیخان او امیر محمد یعقوب خان په شا ن د امیر عبد الرحمن خان د امارت په دروه کې هم دګران افغانستان زیاتې برخې تزاری روسیې او برطانوی هند په زوه ونیولي او دلنډۍ بورې افغانستان سرحدات یې د افغان نجیب ملت دارادی خلاف په زوره په امیرعبد الرحمن خان ومنل .

خو امیرعبد الرحمن خان په دې نیم شوي او نیمه مستعمیره افغانستان کې په ډېر زحمت او تلاش سوله او سیاسي ثبات بر قراره کړي او د یو عصري نظام دضروري ادارو اساسات یې کیښودل او وده یې ورکړل .

برطانوی امپراطورۍ د امیرعبد الرحمن خان د نیم شوي او نیمه مستعمیره افغانستان سرحدات دبرطانوی هند د نفوذ دساحې او دتزاری روس د امپراطورۍ او دایران سره د افغانانو د موافقې پرته په خپله خوښه تعین کړل .

انګریزانو او ایرانیانو د پښتون ملت د دښمنانو په حیث دنظامی زور په واسطه د پښتون ملت دارادی خلاف د پښتونخوا هغه سیمې چې د سمندرسره تړلې وې د افغانستان څخه جلاکړې او په برطانوی هند او ایران پورې یې وتړلې او ننني افغانستان یې د سمندرڅخه بې برخې کړې.

هرهغه هیواد چې وسمندرته لاره ونلرې دتجارت او پرمختګ په ساحو کښې دسترو ستونزو سره مخامخ کیږې لکه نن چې زمونږ هیواد ورسره مخامخ دی.

دافغانستان کومی برخی چی تزاری روس او ایران غوښتی انګریزانو هغه سیمی په ډیر سخاوت مندانه ډول هغوی ته ورکړی او دافغانستان کومی برخی چی انګریزانو د برطانوی هند د امنیت د پاره ضروری ګڼلی هغه ئی دبرطانوی هند ترنفوذ لاندی راوستلی .

دافغانستان د مځکو دویش په باره کې افغان نجیب ملت په مطلق ډول مخالف وو خو انګریزانو خپل دخوښی فیصله په وچ زور په امیرعبدالرحمن خان ومنل .

دامیرعبدالرحمن خان لمسي علیحضرت امان الله خان په(1919 ع) تاریخ د افغان نجیب ملت په ملاتړبیا د برطانویانو څخه دتوری په زوردهیواد بشپړ استقلال واخستي او په نړۍ کې لومړني هېواد وو چې د برطانیا د استعمار کړۍ یې ماتي کړل .

که څه هم برطانیا په ظاهره د افغانستان بشپړ استقلال په رسمیت وپېژندي ، خو د افغانانو د خوا د ری ځله برطانیا ته ماته ورکول ،او د افغانانو د خوا دبرطانیا څخه د توري په زوراستقلال اخستل برطانویانو د خپل ستري امپراطورۍ د نړیوال حیثیت او وقار لپاره ستره نظامي او سیاسي بې حیثیتي بلل ، نو په دې اساس یې د اماني ځوان دولت پر ضد خپل استخباراتي فعالیتونو ته دوام ورکړي .

پر افغانستان د انګریزانو د لومړي تجاوز(1839/4/20ع)څخه بیا د (1919ع) افغان او انګلیس تر دریم جنګ پورې پوره اتیا(80)کاله د افغانانو او انګریزانو ترمنځ دښمنۍ دوام کړي وو ، په دې اتیاکاله وخت کې د هر افغان کورنۍ ته په یوه شکل د انګریزانو د خوا مستقیم او یا غیري مستقیم ډول ځاني او مالي تاوان رسیدلي وو ، نو د دې سببه تقریبا ټول افغانان د انګریزانو سره سخت مخالف وه او نفرت یې ځني کاوه .

په همدې سبب د انګریزانو لپاره دا ډېره سخته وه چې په افغانانو کې داسې جاسوسان پیدا کړي چې هغوی په افغاني ټولنه کې د څه ناڅه اعتبار خاوند وي او انګریزان هغوی داسې ننګین او ضد ملي عمل ته اماده کړي چې د علیحضرت امان الله خان او افغان نجیب ملت په مقابل کې یې ودروي ، او دانګریزانو دا جاسوس د انګریزانو په خوښه افغان نجیب ملت ته دانګریزانو څخه د استقلال اخستلو په جرم سختي سزا ګاني ورکړي .

وخپل دي نا مقدس هدف ته د رسيدو په خاطر انګريزانو د خپل استخباراتي سازمانونو په واسطه په افغاني ټولنه کې مخصوصا د پښتني ټولنې د روحيې مطابق ځني ملايان ، پيران او نور کسان په خپل استخباراتي سازمانو کې تنظيم کړل ، او خپل د دې استخباراتي جال ځخه په استفاده يې د افغانستان د مستقل دولت او د ازادي د قهرمان عليحضرت امان الله خان پر ضد تبليغات او د سبوتاژ عمليات تنظيم کړل .

بالاخره انګريزانو د مجبوري ځخه يو بې هويته غل چې د کابل د شمال د کوهدامن او سيدونکي او په قوم تاجک وو پيدا کړي د دې سړي نوم حبيب الله وو چې د (سقاو زوی) په نوم مشهور وو ، د سقاو زوی يو متکررمجرم وو او د افغانستان ځخه د عدلي تعقيب د ويري تښتيدلي وو او د پښور د قصه خوانی په بازار کښی لمړی د محمد صادق بوټ فروش او بيا د يو سما وارچی د شاګرد په حيث يې ژوند کاوه .

د انګريزانو استخباراتي سازمانو د مجبوری په سبب د سقاو زوی حبيب الله سره ارتباط ونيوي هغه يې اماده کړي چې د افغانستان پر خلاف د انګريزانو هر امر ته د غلام په څير غاړه کېږدي .

<u>انګريزانو غوښتل چې خپل په دې عمل سره د افغانستان سياسي او دولتي رهبري د ټولنې د اکثريت يعنې پښتنو ځخه د ټولنې يو محدودي قومي ډلي يعنې تاجکانو ته نقل کړي ،او ددی ليارې دا ځل د پښتنو شهزادګانو پرځای تاجکان د پښتون ملت سره په جنګ واچوي .</u>

د انګريزانو دا پلان وو چې پښتنانه په تاجک اقليت پوری تړلی يو غله او دده د ملګرو په واسطه د قدرت ځخه ليري کړي پدی ډول په د تاجکو او پښتنو تر منځ د دښمنی اغاز وشی.

انګريزان پدی هم ښه پوهيدل چی د تاجک تباره غله حبيب الله تابع کول بيا دوی ته ډير اسانه کار وو .

انګريزانو غوښتل چې د افغان نجيب ملت ملی وحدت مات کړی د پښتنو په مقابل د تاجکانو ملاتړ وکړي او د هغو په واسطه د تل لپاره پښتانه د هېواد د سياسي حاکميت ځخه وباسي او د سقاو او سقاويانو په واسطه د پښتنو ځخه د هغو درو جنګونو انتقام واخلي په کومو کې چې انګريزانو د پښتنو ځخه سختې ماتې خوړلي وي .

انګريزانو وخپل اهدافو ته د رسيدو په خاطر د سقاوزوی د پيښور ځخه د کابل شمال ته راوليږي دلته يې د انګريزانو په هراړخيزه مرسته او مشوره د دولت او ملت پر ضد چور او چپاول شروع کړي .

د سقاوزوی دانګریزانو د استخباراتي سازمانو په ملاتړ په (1307 هه . ش) د جدي پر اتویشتم تاریخ د مازیګر پر پنځه بجي د کابل دارګ د ګلخاني ماڼۍ ته کامیابه داخل شو او علیحضرت امان الله خان د افغانستان څخه وشړل شو .

یو خارجي د افغانستان په باره کې یو کتاب لیکلي دي ، د دې کتاب نوم (د کابل تباهي) دي ، د دې کتاب په دوه ویشتم فصل کې داسې لیکل شوي دي .

(د سقاو زوی د کابل په ارګ کې داخل شو ، خپل وحشي فوځیانو ته یې د کابل دښار د چور فرمان ورکړي ،سقاوي فوځیان د ښار په ځلورو خواوو کې پراګنده شول او ښاریې تر هر بل غارت ګرزیات غارت کړي .

لوي او واړه دوکانونه یې چورکړل ، دکار دځایونو او کارخانو څخه یې هر څه چورکړل ، دوکاندارانو ورته کتل خو سقاویانو یې هست او بود ځني اخستل او پر خپل لار تلل خو ولس په پوره صبر او تحمل خپل د بربادۍ تماشاکول ، وایي چې د مال د سوځیدلو تماشا هم لوي غم دي .

په شروع کې چې کله سقاوي غلو په چور شروع وکړل نو یو شمېر دلاوره خلکو د خپل مال ددفاع په خاطر مقاومت وکړي خو سقاوي غلو هغوی په مرمیو وویشتل او شهیدان یې کړل ، نور نو خلکو جرئت د لاسه ورکړي ،محکوم شول او وبیریدل ، دوکانونه یې ایله کړل او لیري ودریدل .

سقاوي فوځیانو هر څه یو په بل پسي لوټ کړل او تنها پردي لوټ یې هم صبر ونکړي بلکه یو تعداد دوکانونه ، او ډول ډول تعمیرونو ته یې اور هم واچوي او د خاورو سره یې برابر کړل .

کله چې سقاوي فوځیانو ښار چورکړي د خلکو و کورونو ته یې مخه کړل ،ځینو خلکو د خپل کورونو دروازي تړلي وي او د خپل اولادونو سره په خونو کې ناست وه چې سقاوي وحشیانو د روازي ماتي کړي او په زور د خلکو کورونو ته داخل شول ، د کورونو هر څه یې لوټ کړل ، د ښځو طلا ، زر او نور زیورات یې په زور ځني اخستل او د ښکلو پیغلو عزت به یې هم لوټلي ،د والدینو په مخ کې به یې د هغو ځوانو لوڼو ته لاس اچوي ، نجونو به د دې وحشي سقاویانو د ترس څخه د پلار او مور په غیږ کې پنا اخستل مګر دي وحشي سقاویانو به د ا نجوني د مور او پلار د غیږي څخه په زور راکشولي او عزت به یې ورلوټلي ، که کوم پلار او مور به د خپل اولاد د ناموس د ساتلو او دفاع کوښښ کوي نو وحشي سقاویانو به هغه ځای پرځای وژلي .

دي وحشيانو د ډېرو پلرونو او ميندو د سترګو پـه وړانـدي د هغـوی د اولادونـو سـره نـا مشـرع اعمـال وکړل ، که کومي نجلۍ د سقاوي وحشيانو د غوښتني څخه سرغړولي واي د هغـي سزا بې ښـه او بـده مرګ وو .

دا انسان نما وحشي سقاويان د کابـل پـه ښـار کـې خپـاره وه پـه هـره کوڅـه او سـړک بانـدې يـې غـلاوي کولي او پر ولس يې ظلمونه کول ، ځني هغه خلکو چې سـپين ږيـري او غريبـان وه د دې وحشـيانو پـه مقابل کې يې په ډېر تکليف خپل عزت او ابرو ساتلای شول ،ځکه چې دې وحشيانو به هغوی ته ويـل چې تاسو ولي مال او دولت نه لري او هغوی به يې په ډېر ظلم د کورونو څخه دباندې را ايسـتل او پـه شلاقو به يې وهل.(سقاوی دوهم-۲۸ مخ) .

غلام محمد غبارد سقاو د زوی په باره کې داسې وايي:

(. . . اينهاهر جا سر مي يافتند درصدد بريدن ان ميشـدند ،تـا در يـک عرصـه در شـده هـيچ سـري باقي نماند وانها به تنها يې سر افراز اند ، پس به شمشير وزنجير و اعدام تکيه مي کردند .

با حاکميت بچه سقاو در تمام افغانستان يک بې ثباتي عمومي (انارشي) په دېد امد ، ترقـي تـازه راه افتـاده بـه عقـب زده شـد وعـزت وحياوسـر ومـال مـردم در خطـر افتـاده ،دروازه هـاي دانـش وترقـي ،فرهنګ وپيشرفت بسته شده ، که حتي نخستين کاري که بچه سقاو کرده در کابينه اش به وزارتهاي معارف و عدليه جاي نداده . . .)

د پورتـه نويشـتو څخـه دا معلـوميږي چـې انګريزانـو وکـړاي شـول چـې د سـقاو د زوی غونـدي بـې شخصيته غله په واسطه ټول افغان نجيب ملت او د هغوی د استقلال قهرمان پاچا تـه داسـې سزا وي ورکړي چې د دې هېواد په تاريخ کې يې لږ مثالونه ليدل کېږي .

که څه هم برطانويانو دخپل استخباراتي فعاليتونو په نتيجه کې خپل دښمن عليحضرت امان الله خان دافغانسـتان دسـلطنت څخـه ليـري کـړي او ټـول افغـان نجيـب ملـت تـه يـې سـخته سـزا ورکـړل ،خـود سقاويانو دنهايت بدو اعمالو دسببه ددوی په باره کې د ټولو افغانانو مخصوصا د پښـتنو کرکـه ورځ پـه ورځ زياتېـدل ، تـر څـو نهـه مياشـتي وروسـته محمـد نادرخـان دانګريزانو پـه ضـمني توافـق او د پښتنو په هراړخيزملاتړد سقاو د زوی رژيم ړنګ او د سقاويانو وحشـيانه او جاهلانـه حاکميـت يـې پاي ته ورسوی .

د محمد نادرشاه کورنۍ هم د اميرعبدالرحمن خان د کورنۍ په شان په جدي تلاش او زحمت د نيمي پيړۍ لپاره په افغانستان کې سياسي ثبات او سوله تامين کړل .

6:ډيورند لاين ،محکوم او ازاد سرحدونه:

دلوي احمد شاه بابا په بې پايه زحمتونو او د ستر پښتون ملت د پاکو وينو او تيرو تورو په قيمت ګټل شوی د پښتنو ستره امپراطوري د پوپل زو او بارګزو دځينو نا اهله واکمنانو دبې کفايتۍ او ځان غوښتنې په سبب اهسته اهسته تجزيه شول.

د تيمورشاه ترمرګ ورسته دده دزامنوتر منځ د قدرت پرسر جنګونه شروع شول او ددې جنګونو په نتجه کښې افغان دولت کمزوری شو او د افغانستان ځنې برخې ايران اوپنجاب د سيګانو دولتونو د افغانستان څخه بيلې کړې.

کله چې د شازمان پرضد دسردار پاينده خان بارګزی په مشرتوب توطيه رسوا شول او دپا چا دخواد پاينده خان په شمول نور توطييه ګران ووژل شول نود پاينده خان (۲۱) زامن د سردار فتيح خان په مشرۍ د شازمان د مخالف ورور شامحمود ابدالی ملګرې شول او د شاه زمان دولت يې ړنګ کړې او شاه محمود ابدالی يې پر تخت کښينوی.

کله چې وزير فتح خان بيا د شاه محمود ابدالی د خوا لمړی ړوند او بيا د غزنۍ پر مقام په ډيره بې رحمۍ ووژل شو ،نو د فتح خان وروڼو د شاه محمود دولت ړنګ کړی او افغانستان يې تر خپل منځ سره وويشی.

دفتح خان وروڼو نه تنها د خپل حريف شامحمود نظام رنګ کړی بلکې هغوی افغان مرکزی دولت د منځه يوړی ،لمړی يې لويه افغان امپراطوری په خپل منځونو کښې سره وويشل او بيا د ګور د چنجيانو په شان يو د بل سره د قدرت پرسر په جګړو اخته شول.

دپايندخان د زامنو د بې کفايتۍ او بې اتفاقۍ په سبب د افغان امپراطورۍ زياتی برخې سيکانو ،انګريزانو او ايرانيانو ونيولی اوځنی نورو بيا ځانونه د افغان دولت د تسلط څخه ازاد کړل.

پښتنو دا احمد شاهي امپراطورۍ هغه برخې چې د افغان شهزادګانو د بې کفايتۍ په وجه د پردیو تر مستقیم کنترول لاندې را غلې وې محکومې سیمې بللي او د دې محکومو سیمو سره سرحد یې ،،د محکومو سیمو سره سرحد ،، یا محکوم سرحد بللی.

په (۱۸۳۸ ع) کال کښې چې کله انګریزانو د افغانستان د نیولو فیصله وکړل نو په لاهور کښې یې یو تړون امضا کړې چې دا تړون ،، **د لاهور د مثلث** ،، په نوم یادیږي.

دلاهور مثلث ګډون کونکی څوک وه:

۱: دافغانستان پخوانی پاچا شاه شجاع چې د دیرشو کلنو راهیسې د دافغانستان څخه تبنتیدلی وو او په ښکاپور او لودیانه کښې یې دجلاوطنۍ ژوند تیراوه.

دنړۍ د هیڅ قانون پر اساس ددیرشو کلنو راهیسې تبنتیدلی او مخلوع پاچا شاه شجاع دا حق نه درلودی چې دافغانستان په باره کښې یې کومه فیصله کړیوای ،اوکه یې کومه فیصله کړې هم وای نو دده فیصلې هیڅ ډول قانونی مشروعیت نه درلودی.

خو انګریزانو زوردرلودی نو د زوراوراوبه خو مخ پر لوړه ځي.

۲: د پنجاب د سیکانو مشر رنجیت سینګ چې عملاً د پنجاب حاکم وو.

۳:د برطانوی هند حکومت چې عملاً یې پر هندوستان حکومت کوی.

دلاهورد تړون په اساس انګریزانو د افغانستان څخه د دیرشو کلنو راهیسې تبنتیدلی شاه شجاع څخه د افغانستان د پا چا په نوم دا سې اقرار واخست:

(...هغه مځکې چې د افغان دولت څخه په زور جلاشوې دې دلاهور د قرارداد په اساس نورد ا مځکې دبرطانوی هند د قلمرو برخه بلل کیږي...)

دلاهور د قرارداد په اساس په (۱۸۳۸ ع) انګریزانو پر افغانستان حمله وکړل ،افغانستان یې اشغال کړې او شاشجاع یې د انګریزانو د ګوډاګې په حیث د کابل پر تخت کښینوی او دانګریزانو پدې عمل سره دافغان او انګلیس لمړی جنګ اغاز شو.

افغان ویاړلی ملت ګوډاګی شاه شجاع مړکړی او انګریزی فوج یې تباه کړی او د لاهور مثلث هم باطل وبلل شو.

د افغان او انګلیس تر لمړی جنګ ورسته هم افغان دولت مردان پردی قادر نه شوه چې یو داسی قوی دولت په افغانستان کښی ایجاد کړی چی خپل د لاسه وتلی مځکی بیرته د اشغالګرانو څخه ونیسی، او د افغانستان دښمنانو د پخوا په شان د افغانستان د مځکو د لاندی کولو خاینانه هلی ځلی جاري وساتلی.

دبرطانوی هند دولت د امیرشیرعلی خان ، امیرمحمد یعقوب خان او امیر عبدالرحمن خان په درو کښی هم د افغانستان لا نوری مځکی لاندی کړی.

انګریزانو امیر عبدارحمن خان مجبور کړی چی د ،ډیورند ،بدنامه کرښه ومنی.

پدی وخت کښی چی دډیورند کرښه منځته راتلل د پښتنو خوا حالت په لاندی ډول وو:

۱:کله چی په افغانستان کښی د محمد زایی ورونړو بی اتفاقۍ ،بی کفایتۍاو قدرت طلبۍ په نتجه کښی د کابل دولت کمزوری شو نو د تیرا څخه ترسمندر پوری د سند درود پرغاړه دافغانستان مځکی د کابل دولت دکنترول څخه ووتلی.

انګریزانو دپورته ذکر شووافغانی مځکو د اشغالولو په غرض چی د تیرا څخه بیا د عربو تر سمند پوری دسند درود پر دواړو غاړو پرتی وی دمقامی پښتنو سره تر سل کلنو زیات وخت کښی تربیاً تر سل زیات سخت جنګونو وکړل.

انګرزانو ددی سل کلنو جنګ په جریان تر زیاتو وینو تویلو ورسته صرف د پیښور،دیره اسمعل خان،دیره غازی خان،پښین ،دوکۍ،سیبیۍ او برطانوی بلوچیستان تر خپل مستقیم اشغال لاندی راوستل چی دی سیمو ته پښتنو محکومی سیمی او سرحد ته یې محکوم سرحدات ویل.

نوری ټولی سیمی د انګریزانو د تسلط څخه ازادی او خپلواکی وی چی دی ازادو او خپلواکو سیموته پښتنو ازادی سیمی او ددوی سرحداتو ته یې ازاد سرحدات ویل.

داسیمی د کابل د دولت څخه یاغی نوی بلکی د کابل دولت دومره بی کفایته او کمزوری وو چی پر دوی یې حکومت نشو کولای.

دافغان دولت د ضعف څخه انګریزانو استفاده وکړل او په افغان نام نهاده مشرانو لکه مخلوع شاه شجاع ،اسیر امیر محمد یعقوب خان او امیر عبدالرحمن خان ئی په زوراو جبر ،دلاهور مثلث،د ګندمک ،اود ،ډیورند ، بد نامی معاهدی د افغان نجیب ملت د ارادی خلاف امضا کړی کومی چی د افغان نجیب ملت د عملی مقاومت په واسطه باطلی اعلان شوی.

ددی بد نامو معاهدو په اساس انګریزانود پښتونخوا پر زیاته برخه د تیرا څخه نیولی بیا تر سمندر پوری د برطانوی هند د حاکمیت دعوه وکړل ،خوددی سیمو با غیرته پښتنو په تش لاس اضافه تر سل کاله د برطانوی استعمار سره جګړی وکړی او همیشه یی خپل داخلی استقلال د توری په زور د برطانویانو او بیا د مغلو او انګریزانو د میراث خور پاکستان څخه وساتی.

په ډیر افسوس سره باید ووایو چی دپښتنو او انګرزیانو تر سلو کلنو زیات جنګ په دوران کښی دکابل واکمنان تقریباً همیشه د خپل تاج اوتخت د ساتلو په فکر کښی وه،او دازادو پښتنو سره ئی دومره مرسته نه کول چی دهغی مرستی په واسطه ازاد پښتانه دانګریزانو اوبیاد پاکستانیانو سره په جګړه کښی بریالی شوی وای.

هرهغه پښتون چی د هغه په رګونو کښی د پښتون بابا وینی جریان لری،او هغه د پښتنی مور شیدی رودلی وی نو د امو او اباسیند تر منځ پاکه پښتونخوا به خپل مور او ملی ناموس ګڼی او د هغی دفاع به خپل ملی ، پښتنی او اسلامی فرض بولی.

هرهغه پښتون په هر ټولنیز مقام کښی چی قرار لری چی پورته ذکرشوی باطلی او نامشروع معاهدی منی هغه کس پښتون نه دی او د پښتو او پښتونولی د قانون په اساس ملی خاین بلل کیږی.

زه دلته د ګرانو لو ستونکو توجه د لوی احمد شاه بابا د امپراطوری د تجزیی شکل ته د یو جدول په ډول راګرځوم.

که په تاریخ او د زمامدار په نوم کې څه غلطي وي ګران لوستونکي دي ما ته بخښنه وکړي .

	دجلاشوي ايالت ،منطقي او ښارنوم	دجلا کېدو کال	جلاکونکي	دهغه زمامدارنوم چې د ده په وخت کې د جلا کېدو حادثه واقع شوي ده .
1	دخراسان ايالت	1803	ايران	شاه محمود ابدالي
2	دا باسند پرغاړه د اټک نظامي قلع	1812	رنجت سنګ	شاه محمود ابدالي
3	دملتان ايالت	1818	رنجت سنګ	شاه محمود ابدالي
4	د کشمیر ایا لت	1819	رنجت سنګ	امیر محمد عظم خان او ورونه
5	د ديره غازي خان ايالت	1821	رنجت سنګ	امیر محمد عظم خان او ورونه
6	د ديره اسماعيل خان ايالت	1821	رنجت سنګ	اميرمحمد عظم خان او ورونه
7	د پښور ايالت	1833	رنجت سنګ	سلطان محمد خان طلايي
8	د سند ایا لت	1825-1843	انګليس	امیر دوست محمد خان
9	دبلوچستان ايالت	1854-1876	انګليس	اميردوست محمد ، اميرشيرعلي، محمد افضل
10	د سيستان ايالت	1872	ايران	امير شيرعليخان
11	دخيبر دره ،کرم ،بولان ،کوژک او پيوار	1878	انګليس	امير محمد يعقوب خان
12	لنډي کوتل	1878	انګليس	امير محمد يعقوب خان

13	شال، فوشنج او کوژک	1878	انگلیس	امیر محمد یعقوب خان
14	کوئټه، سیبي او پښین، ارناوي	1878	انگلیس	امیر محمد یعقوب خان
15	سوات	1893	انگلیس	امیر عبدالرحمن خان
16	باجوړ	1893	انگلیس	امیر عبدالرحمن خان
17	چترال	1893	انگلیس	امیر عبدالرحمن خان
18	وزیرستان، داور او چاگي	1893	انگلیس	امیر عبدالرحمن خان
19	چمن	1893	انگلیس	امیر عبدالرحمن خان
20	مرو	1884	تزاری روس	امیر عبدالرحمن خان
21	پنجده، آقچه، چمن بید او چشمه سلیم	1885	روس تزاری	امیر عبدالرحمن خان
22	دامو دریا هغه خوا د پامیر سیمي	1895	تزاری روس	امیر عبدالرحمن خان

7:په هیواد کې د نوي بې ثباتۍ اغاز:

د امیرعبدالرحمن خان د وخت څخه بیا د محمد ظاهر شاه د سلطنت تر پایه پورې د (93) کالو د پاره سوله او سیاسي ثبات په افغانستان کې بر قراره شو ،خودا سوله او سیاسي ثبات د سردار محمد داود خان د کودتا پواسطه چې د سلطنت پر خلاف یې (1352/4/26) وکړل د منځه ولاړي .

سردار محمد داود خان یو ډېر وطندوست او پاک افغان وو ، خو د دې ښو صفاتو سره سره نهایت ضدي او خود خوا انسان وو .

سردارمحمد داود خان خپل د تره د زوی سردارعبدالولي خان سره د شخصي تضاد اوپه شاهي کورنۍ کې د شخصي اختلافاتو او رقابتو پر اساس د محمد ظاهر شاه د سلطنت پر خلاف پر(1352/4/26هه . ش) تاریخ نظامي کودتا وکړل ، سلطنت یې ړنګ کړي او خپل رقیب د تره زوی سردار عبد لولي چې د کابل د مرکزي قواوو قوماندان وو بندي کړي .

سردار محمد داود خپل په دې عمل سره خپل شخصي ضد خو تر سره کړي ، مګرهېواد او ټول افغان نجیب ملت یې د بې پایه سیاسي بې ثباتۍ پر لور ټیل وهي .

د سردار محمد داود خان دا عمل د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف عمل وو ،ځکه چې د پښتو اوپښتونولي د قانون مطابق یو پښتون باید خپل سراومال د پښتون ملت تر ګټو قربان کړي نه دا چې د خپل شخصي دښمنۍ د انجام په خاطر پښتون ملت د بربادۍ کندي ته ور ټیل وهي .

د سلطنت په اواخرو کې په اصطلاح ددموکراسۍ په لسیزه کې د نسبې سیاسي ازادیو څخه په استفاده په نیمه علني ډول څو سیاسي جریانو نه د بیلو بیلو پردیو سیاسي عقایدو په درلودلو سره ایجاد شوي وه .

ددې نوو سیاسي سازمانو عمده ډلو په نظریاتي لحاظ د خارج څخه د وارد شوو سیاسي نظریو پیروي کول ، د مثال په ډول حزب دموکراتیک خلق (د خلق او پرچم ښاخو) د شوروي ډوله کمونیزم ، دشعله جاوید سازمان د چیني ډوله کمونیزم ،حزب اسلامي او جمعت اسلامي د نړیوال اخوان المسلمین د پردیو واریدي شوو نظریو پیروي کول .

د سردار محمد داود خان تر کودتا وروسته سمدستي افغاني سياسي سازمانونو د دې لپاره جدي کاراو مبارزه شروع کړل چې د شاهي کورنۍ اخرين واکمن يعنې جمهور ريس سردار محمد داود خان بايد د زور د لاري د قدرت څخه ليري کړي او ددوی سازمان دهېواد سياسي قدرت د سردار محمد داود خان په شان د نظامي زورپواسطه پلاس کې واخلي .

دا خبره د ذکر وړده چې سردار محمد داود خان د سلطنت پر ضد په خپل کودتا سره نورو اشخاصو او سياسي سازمانو ته هم د نظامي کودتاکولو طريقه ورزده کړل .

په نظامي زور د سياسي قدرت نيولو په دې مسابقه کې حزب دموکراتيک خلق د نورو سازمانو څخه پيش قدمه شو او د (1357) کال د ثور پر اووم تاريخ يې د يوي خونړي نظامي کودتا پواسطه د سردار محمد داود خان رژيم د منځه يوړي او پر ځای يې د خپلي خوښي رژيم د(دافغانستان دموکراتيک جمهوريت)په نوم ايجاد کړي .

که څه هم د حزب دموکراتيک خلق عمده مشران او کدرونه کليوال تعليم يافته پښتانه وه ، خو د بده مرغه په دوی کې د پښتو او پښتونولي عنصر د سوسيالستي نظريي په تناسب ډېر زيات کمزوري وو .

د پخواني شوروي اتحاد د جاسوسۍ د سازمان يعنې کي جي بې د افشا شوو اسنادو پر اساس دخلقيانو او پر چميانو يو شمير عمده مشران د کي جي بې تنخواداره جاسوسان وه .

که موږ(کی . جی . بی په افغانستان کې)کتاب چې د کی . جی . بی دپخوانی کارمند واسيلی ميتروخين د خوا ليکل شويدی مطالعه کړو نود خلق او پرچم دګوندونو د يو شمير مشرانو نومونه به د شوروی اتحاد د استخباراتی سازمان کی . جی . بی د غړو په حيث پکښې پيدا کړو ،داچی ددی کتاب منځپانګه څومره پر حقيقت ولاړه دا خدا (ج) ته پته ده .

کله چی د ايران ،پاکستان ،هند ،سعودی ،انګلستان ،امريکا ،جرمنی ،فرانسی اوداسی نورودافغانستان په چارو کښې ښکيلوهيوادونو داستخباراتو ارشيفونه ښکاره شی شايد د يو زيات شمير افغانانو نومونه به ددوی د جاسوسانو په حيث پکښې ښکاره شی ،خوکوم افغان چی د پرديو استخباراتی سازمانو غړی وی هغه کس دنړۍ د ټولو منل شوو قوانينو پر اساس ملی خاين بلل کيږی .

د شورويانو دامر ،هدايت او مشورې پراساس خلقي او پرچمي مشرانو هغه څه کول چې شورويانو به ورته ويل ،خلقيانو او پرچميانو د شوروي د کي جي بي په امر او دستور په ظاهره په ډېره عجله سره غوښتل چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد په شان سوسيالستي دولت ايجاد کړي چې دا عمل دافغانستان د کمزورې سياسي او اقتصادي زير بنا پراساس او په افغاني مذهبي او سنتي ټولنه کې ناممکن کار وو .

د خلقيانو او پرچميانو مشران د خپل پښتون ملت د خصوصياتو ، قومي جوړښت ، په پښتنو کې د پښتو او پښتونولي د قانون د تاثيراتو ، په پښتنو کې د اسلام د مقدس دين د بې پايه نفوذ او تاثيراتو ، په پښتنو کې د پښتني رسم ، رواج او عنعناتو او داسې نورو ملي ارزښتونو د تاثيراتو څخه ناخبره وه .

د پرچميانو او خلقيانو د مشرانو او کشرانو د دولت دارۍ تجربه د صفر سره برابره وه ،د منطقي او نړۍ د سياست سره مطلق نابلده وه .

<u>خلقي او پرچمي مشران د سوسيالستي او کمونستي نظريو سره د اسلام د مقدس دين او د پښتو او پښتونولی د قانو ن د سخت مخالفت څخه ناخبره وه .</u>

خلقي او پرچمي مشرانو په ډېر نامناسب ډول دافغان دولت په خارجي سياست کې د شوروي اتحاد په طرفداري تغير راوستي او د افغانستان د بې طرفۍ سياست ته يې خاتمه ورکړل چې دي عمل د غربي نړۍ مخصوصا دامريکا د ښمني د خلقي دولت سره راوپارول .

خلقي او پرچمي مشرانو د دولت په زور د خپل سوسيالستي نظريو د تطبيق لپاره په ډېره عجله کار شروع کړ د ټولنې د مطلق اکثريت وګړو د مخالفت سره مخامخ شول او د دولت او ملت ترمنځ عملي جنګ شروع شو .

د خلقي دولت او افغان نجيب ملت مخصوصا پښتنو ترمنځ د مخالفت او جنجال څخه ليري او نږدې ګاونډيو هېوادونو او د نړۍ سترو طاقتونو شوروي اتحاد او دامريکا متحده ايالاتو استفاده وکړل او د افغانستان په کورنيو چارو کې يې مداخلې شروع کړي .

د خلقي دولت د غيري عملي او د پښتو او پښتونولي ضد اعمالو او پاليسيو د تطبيق نتيجه دا شول چې د (1358 هه . ش) کال د جدي پر شپږم تاريخ شوروي اتحاد د نړۍ د ټولو منل شوو نورمونو او

قوانينو خلاف پر افغانستان مستقيم نظامي يرغل وکړي او افغانستان يې په نظامی ډول اشغال کړي

.

اتم فصل

اشغال شوی افغانستان او د پردیو په لاس کښېښنول شوی واکمنان.

الف:د روسانو له خوا د افغانستان اشغال او د هغوی د پښتنو ضد پالیسی.

روسان د پتر کبیر د وخت څخه په دې تلاش کې وه چې څنګه خپل ځانونه تودو اوبو ته ورسوي ، او تودو اوبو ته د رسیدلو لپاره تر ټولو لنډه لار افغانستان وو ، خو په دې لاره کې لوي خنډ په هند کې د برطانیا وجود وو ، همدا علت وو چې په اتلسمه پیړۍ کې روسانو او بر طانویانو پردې موافقه وکړل چې افغانستان دې د روسي او برطانوي امپراطوریو ترمنځ د حایل دولت په حیث پاتې شي .

په (1919 هه ش) کې افغانستان د برطانیا څخه خپل بشپړ استقلال تر لاسه کړي او په (1947 هه . ش) کې برطا نیا د هند څخه ووتل او هند پر دوو برخو وویشل شو چې د هند او پاکستان هېوادونه منځ ته راغلل .

د برطانویانو په تللو سره شوروي اتحاد بیا په دې تلاش کې شو چې د افغانستان او پاکستان له لارې ځان تودو اوبو ته ورسوي ، همدې هدف ته د رسېدو لپاره د شوروي اتحاد استخباراتي سازمان د منطقې په هېوادونو کې د شوروي پلوه حزبونو بنیاد کېښود .

شوروي استخباراتو د دې شوروي پلوه احزابو څخه د شوروي اتحاد په ګټه د استخباراتي حلقو په حیث هم استفاده کول .

د نړۍ استعمارچیان همیشه په دې تلاش کې وه اودې چې د نړۍ د نورو خپلواکو خو کمزورو هیوادونو په کورنیو چارو کې مداخلې وکړي .

استعمارګران د نورو هیوادونو په چارو کې د خپل مداخلو په جریان کې اکثراً د مشابه فرمول مطابق عمل کوی .

استعمارګران د کمزورو هیوادونو د اشغال په خاطر اکثراً د هغو ملتونو د منځ څخه ټیټ همته او بې غیرته خلک مخصوصاً په اقلیتونو پورې تړلي خوپس فطرته جاسوسان استخداموي ، او تر اشغال وروسته همدا د پردیو جاسوسان پر اشغال شوی ملت د ګوډاګیو واکمنانو په حیث مقرروی .

استعمارګران د اشغال شوی ملت د لابنه سرکوب په خاطر خپل ګوډاګیان د لیونیو سپو په شان و خپل ملت ته ورشکاري او د اشغال شوی مظلوم ملت اکثره وګړی د داخلي ملی خاینانو د کړونو څخه دومره په تنګ شي ترڅو د داخلي جاسوسانو په تناسب د خارجي یرغلګرو پر اطاعت شکر وباسي .

شوروي استعمار هم د استعمارچیانو د منل شوي نړیوال فرمول مطابق او د انګریزانو په پیروي (چې د سقاو زوی یې استخدام کړی و) په افغانستان کې ببرک کارمل او ځینې نور پښتون ملت ته غدار پښتانه استخدام کړل او ددوی تر رهبری لاندې یې په نامه سیاسي خو په حقیقت کې د کی جي بي د استخباراتي سازمان یوه د جاسوسی کړی جوړه کړل .

شورویانو د خلقي او پرچمي مشرانو د بې کفایتی څخه په استفاده د (1358 هه . ش) د جدي پر شپږمه نېټه یې د نړی د ټولو منل شویو نورمونو او قوانینو پر خلاف پر افغانستان نظامي تجاوز وکړ ، افغانستان یې مستقیما اشغال کړ او خپل معلوم الحال جاسوس ببرک کارمل یې چې په شوروي اتحاد کې پټ وو د افغانستان د ګوډاګی واکمن په نوم پر افغانستان مقرر کړ .

روسان خپل د دې بد نام جاسوس ببرک کارمل په باره کې په خپله داسې وایي:

1 : جنرال الکساندرلیا خوفسکي ، جنرال جنګیده در افغانستان در کتاب بنام (تراژدی و قهرماني افغانستان) چنین مینویسد :

((ببرک کارمل شخص کی جي بي بود ، در اخر حکومت و حاکمیت خود درنوشیدن شراب افراط میکرد ، حتی مسئول وریس کی جي بي یوري اندریفوف که پشتبان و حامي کارمل بود درین مورد به او بار بار نصیحت هاکرد اما فایده یی نداشت ، روز به روز و هر چه بیشتر معلوم میشد که کارمل توان رفتن در راه راست را ندارد اما باز هم کسی در مورد کنار گذاشتن ویا بر طرفي او فیصله یی وتصمیمي نمي ګرفت چرا که در پشت او کی جي بي ایستاده بود .))

نو موړي جنرال د همدې کتاب په بل ځای کې د کارمل و قدرت ته د رسېدو په باره کې داسې وايي:

((با انکه تاريخ فرستادن قوا وی منظم شوروي (25) دسمبر(4) جدي تعين شده بود اما قبلا گروپ های ضربتي به خاطر کشتن امين در سفارت اتحاد شوروي جابجا شده بود ، در روز 25 دسمبر در ميدان هوايي خواجه رواش کابل جلسه يی پنهاني از تمام مشاوران شوروي در قواي مسلح افغانستان داير گرديد ، همينجا بود که تصميم گرفته شده ودستور صادر گرديد که قواي مسلح افغانستان خنثی گرديده وتوان جنگيدن در برابر قواي شوروي ازانها سلب گردد .

در تپه تاج بيگ عمليات به خاطر گرفتن اقامتگا امين با مستعار يا شفر (شتورم 333) ياد شد ، و قومانده ان به دوش افسر کی جي بي

(با يا رينوف) بود ، وبه همين مقصد تشکيل و جابجا يی قطعه يی از مسلمانان شوروي با قومانده جگړن خال بايوف از ميدان هوايي بگرام در مسير دارالامان صورت گرفت .

شروع عمليات ساعت 10 شب ششم جدي تعين شده بود اما بعد ها به ساعت نه 9 شب وسپس به ساعت هفت ونيم شام تغير يافت ، به عقيده نويسنده علت تغير ان بود که امين به اساس نقشه وطرح کي جي بي توسط زهر نمرده بود و ضرورت مي افتاد که بدون درنگ به وسيله نظاميان جبرا از ميان برداشته شود .

عساکر افغاني سخت مقاومت ميکرد و با انکه سلاح ثقيله شانرا مشاوران شوروي غير فعال ساخته بود تا پايان جان برضد شورويها جنگيدند .

حفيظ الله امين همراي دو فرزند کود کش و ديگر اعضاي خانواده ونزديکان يکجا کشته شدند و جسد هاي شان درنزديک تپه تاج بيگ زير خاک گرديد .))

يو بل شوروي افسر تورن جنرال لوکين وايي:

((به تاريخ ششم جدي با ريس عمومي کي جي بي اندروپوف نشسته بوديم که از کابل مسئول کي جي بي از عمليات موفقانه و کشته شدن حفيظ الله امين اطلاع داد ، اندروپوف احساساتي شده و گفت که کارمل بزودي پيدا شود ومتن بيانيه اش را اماده سازد .

بعد تر از راديو تاشکند خبر کشته شدن حفيظ الله امين با يک صداي اشنا اعلان گرديد و اين اعلان همرا با يک بيانيه مفصل باربار از راديوي تاشکند تکرارشد ،به غلطي خود پي بردند راديو کابل را قطع ونشرات خود را به نام راديوي کابل کردند .

همين که کارمل از کشته شدن امين يقين حاصل کرد همرا باديگران همراهان فراري اش از مهمان خانه کی جي بي بيرون شد دوباره به کابل اورده وبر تخت نصب شد ، برژنيف وديگر سران روسي طي تلگرامي به اواز موفقيتش تبريک گفتند .))

د تاريخ په اوږدو کې دا د نړۍ داشغالگرانو منل شوی فرمول دی کله چې غواړي بل هېواد اشغال کړي او تر خپل مستقيمې اداري لاندې يې راولي ، نو تر اشغال وروسته د اشغال شوی هيواد قدرت اقليتونو ته سپاري او په اقليتونو کې هم پر وطندوستو اود ملي نظر لرونکو اشخاصو باورنکوي .

استعمارگران د هېوادونو تر اشغال وروسته په ټول ملت کښې مخصوصاًپه اقليتونو کې هغه پليت ، پس فطرته ، رزيل ، ټيټ صفته وطنفروش او بې ارزښته اشخاص د خپل زرخريده غلامانو او جاسوسانو په صفت استخداموي چې د خپل هېواد او هېوادوالو ، ملي خپلواکۍ ، ملي او شخصي نواميسو ، دين او هر ډول ملي او ديني ارزښتونو هېڅ پروا نه لري .

استعماګران وخپل اهدافو ته درسيدو په خاطراوداشغال شوی ملت د لا ښه سرکوب په خاطرداشغال شوی ملت څخه واستخدام شوو جاسوسانو ته چی په حقيقت کې ملی خاينان بلل کيږی خاص وظايف سپاری چی مونږئی دلته ځينو وظايفوته ډيره لنډه اشاره کوو :

1: دا ملی خاينان بايد دخپل خارجي بادرانو په ګټه په خپل ټولنه کې دخپل ملت د ملي خپلواکۍ ،ملی حاکميت ،مځکنۍ بشپړتيا ،ملی ګټواو ملي نواميسو برخلاف عمل وکړي .

2: د ا ملی خاينان بايد دخارجيانو د خوا ددوی دهېواد د اشغال نا مشروع عمل ته مشروع عمل وو ايي .

3: داملی خاينان بايد دخارجي بادرانو په نفع د خپل ملت په مقابل کې ودريږي .

4: د املی خاينان بايد داشغال ګرانو په امراوهر اړخيز حمايت داشغال شوی ملت د اکثريت سره دښمني وکړی ، د هېواد په اکثريت پوری تړلی اشخاص بايد د سياسي ، اقتصادي او فرهنگي ساحو

څخه ليرې کړي،هغوی مړه ،بندي ، تهديد ،فرار او تطمع کړي تر څو د اشغال شوی ملت د بيا يو متې کيدو مخه ونيسي چې د اشغال ګرانو په مقابل کې راونه پاڅيږي .

5: دا ملي خاينان بايد د خپل هېواد ټول هغه ملی ،ديني ،مذهبی، فرهنګي او تاريخي ارزښتونه تحريف او تخريب کړی چې د اشغال شوي هېواد دوګړو تاريخي ،ملي ،ديني ،فرهنګی او داسی نور افتخارات بلل کېږي ،او د دې اشغال شوي ملت د مشترکو ملي ارزښتونو په حيث د اشغال شوی ملت وګړي پرراټوليدلای شي .

کله چې شوروي اتحاد افغانستان اشغال کړي د دې اشغال په باره کې يو روسي نويسنده " ډولسانوفسکي " داسې وويل:

(موږ په دې خاطر پر افغانستان لښکر کشې و کړل چې د اکثريت يعنی " پښتنو " ديکتاتوري پای ته ورسوو او دولتي قدرت و اقليتونو ته وسپارو) .

<u>په ټوله نړۍ کې د متمدنو انسانانو د خوا دا منل شوی اصل دی چې د يو هېواد مشری او رهبری د هغه کس يا ډلی حق دی چې د هغه هېواد دوګړو د اکثريت ملاتړ ورسره وي .</u>

د مشرتوب او رهبرۍ لپاره د اکثريت ملاتړ نظام او رهبريت ته مشروعيت او سياسي ثبات ورکوي ، همدا علت دي چې په ټوله نړۍ کښې د ملتونو رهبرۍ د هغو قومونو او هغو مشرانو پلاس کې وي چې د ټولنو په اکثريت پورې اړه او تعلق لري ، او که په استثنايي ډول د ملت رهبر لکه" بارک اوباما " چې د امريکايي ټولنې په اقليت پورې تعلق لري خو بيا هم د ټولنې د اکثريت په ملاتړ د قدرت او رهبرۍ مقام ته رسيدلی دی .

خو شوروي اشغالګرانو پر افغانستان خپل غيری قانوني او ظالمانه تجاوز ته په دې بې اساسه او بې شرمانه منطق مشروعيت ورکاوه چې په افغانستان کې يې د اکثريت "پښتنو " حاکميت د منځه يوسي او پرځای يې د اقليت د حاکميت په نوم خپل زرخريده جاسوسان د هېواد او ملت د حاکمانو په نوم پر افغان نجيب ملت وتپل او د افغانانو ګران هېواد افغانستان يې اشغال کړ .

د شورويانو د خوا د افغانستان تر اشغال سمدستي وروسته روسانو و خپل افغاني جاسوسانو ته کوم چې اکثره يې د هېواد په اقليتونو پورې تړلي وه او شورويانو پر لوړو دولتي او حزبي چوکيو

مقررکړي وه وظیفه وسپارل چې د افغان نجیب ملت ملي وحدت چې د افغان نجیب ملت او افغانستان د بقا ډاډ من ضامن وو مات کړي .

شورویانو د افغان نجیب ملت د ملي وحدت د ماتولو لپاره منظم پلان طرحه کړی چې د عملي کولو وظیفه یې په افغانستان کې د "کی جي بي" د مسئولینو ، د "خاد" د مسئولینو او د پرچمیانو او خلقیانو د هغه اړخ پرغاړه وه چې د "کی جي بي" زرخریده جاسوسان وه .

د افغان نجیب ملت د دښمنانو د دې خیرن او کرغیړن پلان د حمایت ، تطبیق او نظارت مسئولیت د شورویانو ګوډاګیانو ببرک کارمل ، ډاکترنجیب الله د خاد عمومي ریس ، نوراحمد نور ، نجم الدین کاویاني ، فرید احمدمزدک ، محمود بریالي ، اناهیتا راتبزاد ، جلال الدین صدیقي ،نبي عظیمي ، پروفیسر جاوید ،صالح محمد زیری، حبیب الله حبیب ، داود کاویان ، عبدالله شادان ،جلال رزمنده ،نورالله تالقاني ، جنرال مومن دستګیرپنجشیري اود شورویانو دداسې نورو جاسوسانو پرغاړه وه .

دشوروی داشغال سره سم پورته ذکرشوو جاسوسانو دخپل بادارانو په امرد افغانستان پر ملي افتخاراتو یرغلونه شروع کړل چې څو لنډ مثالونه یې دلته بیانوو :

1: د شوریانوپورته ذکر شوو جاسوسانو به کوښښ او تبلیغ کوی چې:

لوی احمد شاه بابا او چنګیز خان یو شان ظالم ، ویني څښونکي او ویرونکي امپراطوران وو . . .

2: غازي وزیر اکبرخان د انګریزانو نماینده وو . . .

3: پښتانه قبایلي خلک دي او قبایل ننګ او ناموس نه لري . . .

4: دافغانستان نوم باید په خراسان بدل شي

5: دشوروي دې غلامانوغوښتل چې د افغانانو ملي هویت "افغان" په "خراساني " بدل کړي .

6: دشوریانو دې حلقه بګوش غلامانوغوښتل چې دافغانستان په هره برخه کې چې پښتنو ژوند کوي د هغو په کلیو کې د جنګونو اوربل کړي او د هېواد د شمال څخه پښتانه په زوره د جنوب یا پاکستان خواته په مهاجرت کولو مجبورکړي .

7:د شوروی دی حلقه بګوش غلامانو د خپل بادرانو په امر او د هغه عقدی او تعصب له رویه چی د پښتنو سره ئی لرل د پښتون ویاړلی ملت پر سر ،ناموس،عزت،مال،تاریخ، فرهنګ او داسی نورو ملی ،پښتنی او تاریخی ارزښتونو یرغلونه شروع کړل.

د مثال په ډول پښتون عالم او محقق استاد روهی وایی چی: (من درحضور چند نفر دیگر به یک پرچمی کلان گفتم: شما چگونه اجازه میدهید که در دانشگاه کابل چنین کتاب تدریس شود که هیچ ارزشی علمی ندارد وفقط بدین خاطر تدریس میشود که در ان تمسخری به پشتونها روا داشته شده ،به گونه نمونه پروفیسر جلالالدین صدیقی مینویسد که ، ،پشتونها مردم قبیلوی هستند و قبایل ننگ و ناموس را نمی شناسند ، ، همینگونه این مطلب را چی کسی خواهد پذیرفت که در میان پشتونها کدام حاکم شریف وجود نداشته واگر امیر امان الله خان صفتهایی نسبتاً خوب داشته علتش ان بود که تاجکهای اصیل اورا تربیه کرده بودند. ایا این موضوع بنیاد علمی دارد که در میان یک قوم هیچ انسان بد ودرقوم دیگر هیچ انسان خوب وجود نداشته باشد ؟

او به پاسخ من گفت: من پرو فیسر جلا الدین صدیق را به این خاطر احترام میکنم که تا حال به پشتونها چیزی گفتن تابو یعنی ممنوع شمرده میشد ولی او برای باری نخست پشتونهارا از حریم مقدس شان بیرون کرده وغرور شان را شکست).(سقاوی دوم ۳۷ مخ)

8:د شورویانو دی حلقه بګوش غلامانو به د شوروی اشغالګرانو او ددوی داور قوت ټول د پښتنو پر کلیو او بانډو استعمالوی ، د مثال په ډول د هرو ۱۰۰ سکات راکټونو څخه ۹۹ د پښتنو پر کلیو اوریدل.

9: د شوروی دی غلامانو به ویل چی په پښتنو کښی هیڅ ښه سړی وجود نلری ،امان الله خان چی نسبتاً ځنی ښه خویونه درلودل هغه هم د اصیلو تاجکانو د خوا تربیه شوی وو...

10: د پښتنو مورني او دهېواد ملي او رسمي ژبه " پښتو " د دفتر ، تعليم او مطبوعاتو څخه وباسي ،که څه هم د پښتنو ژبی سره نا خود اګاه دښمنی خو لا د ایرانی ژبی تر تاثیرلاندی شاهانو د لوری ډېر پخوا څخه لا راشروع شوی وه .

11: د شوروی دی جاسوسانو او ددوی بادارانو دهېواد هغه سیمي چې اکثریت پښتانه په کې اوسي تر نظامي ، سیاسي ، اقتصادي او فرهنګي سختو فشارونو لاندي راوستلي .

12: د هېواد په سياسي ، اقتصادي او فرهنګي ، ساحو کې د پښتنو مسلم حقوق او وظايف د هغوی څخه غصب او د هېواد واقليتونو ته ورکړل شول .

13: په اشغال شوی افغانستان کې د شورويانو ګوډاګي دولت ټول مادي ،معنوي او سياسي امکانات په افغان اقليتونو پورې تړلو هغو اشخاصو او افرادوته په اختيار کې ورکړل چې د پښتون ستر ملت ازلي دښمنان او مخالفين بلل کيدل ، هغوی ددولت په امکاناتو اول پښتني ضد ټولنې جوړې کړې او ډول ډول افغاني ضد نشرات به يې کول چې مورډ دلته د "غرجستان" د مجلې او د " هزاره ملت د انسجام د مرکز" څخه د مثال په ډول يادونه کوو ، چې د عبدالواحد سرابي ، شاه علي اکبر شهرستاني ،اسماعيل قاسميار ، حسين نايل ،عبدالحسين توفيق ،عوض نبيزاده ، عبدالله کشتمند ،او داسې نورو دخوا جوړې شوې او رهبري کيدې .

د شورويانو د خوا د افغانستان د اشغال په مقابل کې پښتون ستر ملت ملي غزا پيل کړل ، د کرملين مشران اود کابل دارګ په ګلخانه کې د هغوی ګوډاګيان يې يو په بل پسې ناکامه او زاره چاودی کړل .

د پښتون ستر ملت د توري ، ميړانې او بې مثاله قربانيو په زورتاريخ يو ځل بيا تکرارشو ، د پښتونخوا پاکه او سپيڅلي خاوره يو ځل بيا د

د نړې ديوی بلې ستره امپراطوري ،د شوروي اتحاد دوحشت او بربريت دستری امپراطوري په هديره بدله شول .

کله چې شوروی اشغالګران په دې پوه شول چې د پښتنو هيواد د اشغاليدو ندی او پښتون ملت غلام کيد لای نشی ،نو په دې تلاش کې شول چې څنګه د پښتنو د لاسه دداسې ذليلي ماتي څخه ځان وژغوري لکه پښتنو چې دانګريزانو امپراطورۍ ته په دری جنګو نو کې ورکړې وي .

شورويانو هم دهربل اشغالګر په څير د پښتنو ازلي او ابدي دښمن ايران ته مراجعه وکړل ترڅو د پښتنو څخه يې خلاص کړي .

ايران ته دروسانو دا رجوع تصادفي نه وه ،روسانو ته د منطقې د تاريخ د مطالعې څخه دا معلومه وه چې د تاريخ په اوږدو کې د پښتنو ازلي دښمن ايران هميشه د پښتنو خلاف هر ذليل سازش ته اماده وو چې ژوندي او تازه مثالونه يې په هند کې د مغلو د واکمنۍ په وخت کې د اصفحان او ډهلې د

پښتنو ضد اتحاد وو ، او په دې وروستیو کې د ایران او برطانوي هند ترمنځ د پښتنو د امپراطورۍ برخلاف ذلیل سازشونه یې بله نمونه وه .

کله چې شورویان پردې متیقین شول چې دوی په افغانستان کې د پښتنو او نورو غازیانو د ماته نه خوړونکې مقاومت په سبب د حتمي ماتې سره مخامخ دي ، نو د زړې ګیدړۍ په شان یې د یو بل نیرنګ څخه کار واخستې .

د شوروي او ایران استخباراتي سازمانونو یو مشترک استخباراتي پلان جوړکړي .

د روسیې او ایران د پښتون ضد پلان مطابق د کابل د شوروي پلوه دولت زیاته برخه،او د مجاهدینو په منځ کې چې دروس او ایران استخباراتي سازمانو کوم پښتون ضد ، افغان ضد او افغانستان ضد حلقې ، عناصر ، افراد ، اشخاص ، ریزرفونه ، امکانات،اجنتان او پلویان درلودل هغو ټولو ته یې امروکړي او پر یو مشترک مرکزیې سره راټول کړل .

دشوروي او ایران استخباراتو دامریکا ،پاکستان او سعودی استخباراتی سازمانونه غافلګیره کړل او په ډېره بې شرمۍ سره یې کوښښ و کړي چې د پښتنو او ټولې نړۍ په سترګوکې خاوري ورواچوي او دیو استخباراتي پلان مطابق یې خپل پخواني په کمونستي نظر مشهوراودملت په منځ کې بد نام اجنټان یعنې د ببرک کارمل او ډاکتر نجیب الله دملی خیانت په تور تورنی ،خیرني ، منفورې او رټلې ځېرې د منځه ویستلې او پر ځای یې خپل نوي پلویان افغانانو او نړۍ ته معرفي کړل .

روس او ایران دانتر ناسیونالیست مارکسیست ، لننیست ببرک کارمل او ډاکترنجیب الله پرځای دانترناسیونالست اخوانی برهان الدین رباني په مشرۍ احمدشاه مسعود ،عبدالرشید دوستم،عبدالعلی مزاری اوداسی نورافغانی ټولنې او نړۍ ته دافغانی مشرانو په حیث معرفی کړل ،یعنی د کارمل اونجیب پرځای دروس او ایران په ملا تړ د افغانستان چاری برهان الدین ربانی ،احمد شاه مسعود ،رشید دوستم،عبدالعلی مزاری او ددوی ملګرو ته وسپارل شوی .

دروس او ایران دې نوو پلویانو د کمونیزم پر ځای د اخوانیزم شعارونه ورکول .

د روس او ایران له خوا جوړ شوي دې نوي ایتلاف هم د انګریزانو د جاسوس د سقاو زوی حبیب الله د پروژې مطابق کار شروع کړ .

کله چې د روس او ایران پلویانو دیو سازش په نتیجه کې د افغانستان د پایتخت کابل او ځینو نورو ولایانو چارې پلاس کې واخستې ،نود پاکستان استخباراتو هم خپل وفادارترین نماینده ګلبدین حکمتیار او دده حزب اسلامی ته په ټول هیواد کې د روس او ایران پلوه اتحاد پر ضد د جنګ کولو امر وکړی او په ټول هیواد مخصوصاً د کابل په ښار کې د روس ، ایران او پاکستان د پلویانو تر منځ سخت جنګونه شروع شول .

د روس ، ایران او پاکستان پلوه ډلود خپل واکمنۍ په دوران کې د ډیر زیات د اسلام ضد ، پښتون ضد ، افغان ضد او انسان ضد اعمال سرته ورسول ، د اسلام او جهاد په نوم یې د زیاتو افغانانو مخصوصا د کابل او د هېواد د نورو ښارنو او بانډو د اوسېدونکو سر ، مال ،عزت او ناموس لوټ کړ .

د روس ، ایران او پاکستان دې پلوی ډلو د افغان دولت او افغان نجیب ملت ټولې دولتي او شخصي شتمنۍ لوټ کړې .

د روس ،ایران او پاکستان دې طرفدارانو د خپل خارجی ملاتړو په امر د هېواد ملکي ،نظامي ،اداري او اقتصادی زیربناوی د اساس څخه د منځه یووړې .

د روس ،ایران او پاکستان دې پلویانو د خپل بادارنو په امر د افغان نجیب ملت تر منځ د جنګ ، نفاق او نفرت اور بل کړاو د افغان نجیب ملت ملي وحدت یې عملا له منځه یووړ .

د روس ،ایران او پاکستان د دې پلویانو د ناوړه اعمالو په وجه د هېواد د ولسوالیو ارتباط د ولایاتو سره او د ولایاتو ارتباط د هېواد د مرکز کابل سره قطع شو ، حتی د کابل ښار لاهم پر څو برخو ووېشل شو چې په هره برخه کې یې ښېل ښېل زورواکان د ولس د سر ، ناموس ، عزت او مال په لوټلو مصروف وو .

د روس ،ایران او پاکستان د دې انډیوالانو په اجازه په زرګونو خارجي تروریستان هېواد ته راغلل ، د رباني او مسعود د ډلی له خوا دی نړیوالو تروریستانو ته افغاني تابعیت ورکول شو او هغوی د افغانستان څخه ټولې نړۍ ته د تروریزم د صادرولو په کار مصروف شول چې یو ژوندی مثال یې د القاعده د سازمان له خوا پر نیویارک او واشنګټن باندې د(11/9) تروریستي حملې دي چې پلان او رهبري یې د افغانستان څخه کېدل .

لکه څنګه چې انګریزانو د پښتنو او نور افغانانو څخه د خپل درپې واره ذلیلو ماتو انتقام په کابل کې د سقاو د زوی حبیب الله په واکمن کیدو واخستی ، په همدې ډول روسانو او ایرانیانو یو ځل بیا وټول افغان نجیب ملت مخصوصاً پښتنو ته وشورویانو ته د ماتي ورکولو په جرم پرهېواد د شمالي ټلوالي د مسلط کیدو په سبب داسې سزا ورکړل چې پښتنو او ټول افغان ملت د سقاو د زوی حبیب الله ظلمونه په سترګو پورې رانجه کړل .

د روس او ایران پلویانو چې کله کابل اشغال کړ نو د افغان نجیب ملت د سر ، مال ،عزت او ناموس په لوټلو یې زړه سوړ نه شو ، او د خپل بادرانو په امر یې د پښتنو پر تاریخ او فرهنګ د کارمل او نجیب د ادارو په شان تعرضونه شروع کړل ، چې څو لنډ مثالونه یې دلته راوړو .

1: کله چې د ایران او روس د پلان مطابق د کارمل او نجیب پر ځای د کابل واک و مسعود او رباني ته تسلیم شو په دې وخت کې د کابل ښار د وخت ښاروال د ښاروالي د جنجالي او مصروفي دندي سره سره د کابل پوهنتون د حقوقو په پوهنځي کې د افغانستان د معاصر تاریخ درس ورکول هم پر غاړه واخستل .

ده د خپل تدریس زیات وخت د احمد شاه بابا ، غازي امان الله خان او امیر عبد الرحمن خان په تخریب تیروي .

دې ښاغلي د لوي احمد شاه بابا سره دومره تعصب درلودې لکه څني متعصب هندوان چې یې لري ، دې ښاغلي به د خپل بادارانو په هدایت د احمد شاه بابا په باره کې داسې ویل :

(او حقوق دیګر میلتهاي این سرزمین را درنظر نه ګرفتند ، نام این خطه را افغانستان نهادند ،علاوتاً بعضي زمین هاي زراعتي مردم سمت شمال را به اعضاي قبیله خویش توزیع کردند . . .)

(سقاوی دوم -۱۲۲ مخ)

دروس او ایران د غلامانو د جملي څخه یو بل استاد د کابل پوهنتون د اینجینری او نورو پوهنځیو د محصلینو څخه په امتحان کې داسې سوالونه مطرح کړل:

(چرا احمد شاه از تا جکها باج مي ګرفتند و از پښتو نهاي نه ؟

درمورد جنایات احمد شاه معلومات ارایه دهید ؟

درمورد فقر فرهنګي ، عقب ګرايي وخصلت قبيله يې دوران حاکميت احمد شاه معلومات ارائه نماييد ؟

لښکرکشي ها وتهاجمات احمد شاه عليه کشور همسايه ، بر کشورما چقدر زيان اوربود ؟

(سقاوی دوم ۱۲۳-۱۲۴ مخ)

دروس او ايران دی زرخريد غلامانو به ددی سوالونو په شان داسی نور جاهلانه سوالونه مطرح کول

دروس او ايران دي غلامانو به د غازي امان الله خان په باره کې داسې ويل:

(او يک شخص عياش وبزدل بود ودربسيارموارد با انګليسها در تماس بودند ،مملکت مارا به سوي عياشي کشانيد ، نظام تک ملتي درين زمان دوام پيداکرد ، بالاخره مردم شمال به رهبري حبيب الله خادم دين رسول الله عليه او قيام کرد ، و او را از پا دراوردند وهسته يک نظام ملي واسلامي را در افغانستان به ميان اورد .)

(سقاوی دوم -۱۲۳ مخ)

دروس او ايران د دې غلامانو پښتون ضد او افغان ضد خيالونه د دې څخه معلوميږي چې غازي امان الله خان ته عياش ، بزدل او داسې نور بد الفظ استعمالوي او په مقابل کې د سقا و زوی غل حبيب الله خادم دين رسول لله بولي .

د عليحضرت امان الله خان د خوا ايجاد شوي ملي او مترقي نظام ته د عياشي نظام او د سقاو د زوی د غلامی ،غلا او چپاول نظام ته ملي او اسلامي نظام وايي .

ددوی د نظره دا خبره رښتياوه څکه چې د سقاو زوی حبيب الله هم د انګريزانو په امر و افغانانو ته د سزا ورکولو پاره ګمارل شوي وو او د خادم دين رسول الله په نوم يې د افغانانو سر ،مال ،عزت او ناموس لوټ کړي ، شمالي ټلوالی هم د روس او ايران په ملاتړ خپل سياسي اونظامی ژوند ته دوام ورکاوه اوددوی د ملاتړو يعنی روس او ايران د خواوافغانانو مخصوصا پښتنو ته د سزا ورکولو لپاره تشويق کيدل ،اودوی هم د اسلام او جهاد په نوم د افغان دولت شتمنی اود افغان نجيب ملت سر ،عزت او مال په داسې بې رحمۍ سره ولوټل چې افغانانو د سقاو د زوی پر چور او چپاول شکر وايستي .

په افغانستان کې د پردیو استخباراتو د پلوی ډلو ترمنځ د قدرت پر سرجنګونو او د دې ډلو د افرادو د خوا دافغان ملت او دولت د شتمنیو د چوراوچپاول څخه ولس ډېر په عذاب شو ،او دا جنګونه هم په تپه ولاړ حالت ته ورسیدل ، بالاخره د پاکستان دا ستخباراتو په ابتکار د طالبان په نوم یوبله جنګي ډله رامنځ ته شول .

د اي ایس اي د خوا دي نوي رامنځته شوي ډلي یاني طالبانو وجنګ وهلي پښتنو ته "دمحمدي غرا شریعت د انفاذ " شعارړاندي کړي ،کوم شعارچی دپاکستان استخباراتی سازمان ای ایس ای لا پخوا د پښتونستان د پښتنو په منځ کې په بریالیتوب امتحان کړیو و .

طالبانو د نفاذ شریعت د شعارپه واسطه د پښتنو ملاتړ حاصل کړي .

طالبانو د پښتنو په نظامي ملاتړ ، داي ایس اي او عربې هېوادو په مالي او لوژیستیکي ملاتړدروس ،ایران او هند پلوی پخواني ټولي جنګي ډلي ماتي کړي ، او د هغوی څخه یې د افغانستان (95٪) خاوره لاندي کړل .

شمالي ټلوالي صرف په پنجشیر اوبدخشان کې د روس ، هند او ایران په مرسته د طالبان په مقابل کې مقاومت ته دوام ورکړي .

طالبانو هم د پاکستاني استخباراتو په امر دشریعت په نوم د پښتنو سره سخت ظلمونه شروع کړل .

طالبانود ای ایس ای په امراومشوره د پښتنو په بې عزته کولو شروع وکړل ،هغوی یې هرځای بې عزته کول ، میږه به یې د ماندیني ترمخ وهي اوټکوی ،ماندینه به یې د میږه ترمخ وهل او ټکول چې د طالبانو دا عمل د اسلام د مقدس دین او د پښتو او پښتونولي د قانون سخت مخالف وو .

دمغلو او انګریزانو میراث خورپاکستان دطالبانو ساده توب څخه په استفاده اودطالبانو په واسطه دشرعیت د پاک نوم څخه په ګټه اخستنه غوښتل چې د پښتنو ملی او پښتني غرورمات کړي او هغوی ذلیل او بې عزته کړي .

طالبانو د اي ایس اي په مشوره د پښتنو څخه د تعلیم حق سلب کړي ، ځکه چې پر تعلیم یافته پښتنو بیا د اي ایس اي د جاسوسانو حکومت کول سخت کار وو ، خوبې تعلیمه پښتانه بیا د اسلام او شریعت په نوم د خپل هر ډول حقوقو څخه په اسانه ډول بې برخې کیدای شول ، او هم د دې بیسواده

پښتنو څخه د اسلام او شریعت په نوم د اي ایس اي د تروریستي پلانونو د پلي کولو لپاره په هند او ټولي نړۍ کې ښه استفاده کیدای شول .

طالبانو د اي ایس اي په مشوره د پښتنو څخه د کار ،تعلیم ، ډاکتر ته د تللو ، موسیقي اوریدلو ،ږیري خریلو ، د ازادو مطبوعاتو د لرلو او د اسې نور انساني حقه حقوق غصب کړل او هېواد یې په یو زندان ورته بدل کړي .

پر پښتنو او افغان نجیب ملت ټول پورته ذکر شوی مشکلات او زحمتونه هغه وخت راغلل چی د پښتنو مشرانو خپل شخصی ګټی ترملی ګټو مقدمی وبللی ،او د خپل شخصی ګټو او شخصی قدرت په خاطریو د بل سره په جنګ شول،اویا ځنی افغانان د پردیو هیوادونو د استخباراتی سازمانو دخوا جذب شول او دی ملی خاینانو دخپل بادرانو د امر مطابق په افغانستان کښی د خپل خارجی بادارانو د شومو اهدافو د پلی کولو د پاره کار او مبارزی شروع کړی.

دافغانستان ځنیونااهله او ځان غوښتونکومشرانود خپل وروروسره د شروع شوی جنګ د بری په خاطر د افغان نجیب ملت اوګرانی پښتونخوا د تاریخی او ازلی دښمنانویعنی ایران ،بریتانیا ،ننني پا کستان او روسیی څخه مالی او نظامی مرستی وغوښتلی .

دافغانی مشرانو د خوا وخپل ورورته د ماتی ورکولواو خپل شخصی اهدافو ته درسیدلو په خاطر د پردیوهیوادونو څخه د مالي او نظامی مرستو د غوښتلو په اساس هغوی ته زموږ د هیواد په کورنیو چارو کې د مداخلی موقع مساعده شول ،دپردیو هیوادونو د مداخلوپه سبب په معاصر تاریخ کې دلوی احمد شاه بابا د خوا تاسیس شوی د پښتنو لویه امپراطوری دمنځه ولاړه اوټوټه ټوټه شو .

په پښتونخوا کې داحمد شاهی امپراطورۍ دزوال د غمجن اغازڅخه بیا ترنن پوری د هېواد د تاریخي ویرلړلوحوادثو د مطالعي څخه موږ په ځولنډ وتکو کې دا لاندي نتجي اخستلای شو .

1: د پښتنو لویه امپراطوری دمنځه ولاړل .

په اتلسمه پیړي کې د پښتونخوا شهزادګانو د پښتو او پښتونولي د قانون برخلاف د اتفاق پر ځای د نفاق لاره غوره کړل ، یو د بل سره د قدرت پر سر په جګړو اخته شول او د دې جګړو د تمویل لپاره یې د پښتونخوا او پښتنو دازلي او دايمي دښمن ایران څخه مرسته وغوښتل .

د پښتونخوا د شهزادګانو د قدرت پر سر د بې ثمره جنګونو او بې اتفاقیو په سبب پښتنی امپراطوری چی د منطقي تر ټولو ستر نظامي ځواک او د منطقې د ثبات لپاره عمده ترین قوت وو دومره ضعیفه شول چې د منطقی د سوپرطاقت رول ئی وبايللی او پر منطقه ئی خپل کنترول د لاسه ورکړی .

د پښتنو د امپراطوری د ضعف د سببه انګریزانو ته دا موقع مساعده شول چې د پښتنی امپراطوری د نفوذ په ساحه یعنی هند کې مداخله وکړی ،بالاخره هندوستان ترخپل حاکمیت لاندی راولی او د پښتنی امپراطوری د نفوذ د ساحی ټولی منطقي ته جدي خطر پېښ کړي .

د پښتنو شهزاده ګانو د ځان غوښتني او بې مسئولیتی په سبب په اتلسمه پیری کې د پښتنودولت دداخلي شخړو په اساس دومره ضعیف شو چې لومړي یې د سند او پنجاب سیمي دلاسه ورکړي .

د پښتنو شهزاده ګانو او پښتنو مشرانو د بې مسئولیتی اوبې اتفاقی په سبب پښتنو نه تنها خپل امپراطوري د لاسه ورکړل ،بلکه د خپل ګران هېواد(پاکي پښتونخوا) نیمه برخه یعني پیښور ، دیره اسمعل خان ، دیره غازي خان ، بلوچستان ،کشمیر او داسی نور سیمی یی هم د لا سه ولاړل .

2: دافغانستان استقلال د منځه تلل .

دشلمي پیړۍ په اخیرو دروو لسیزو کښي خارجي استخباراتو د خپل شوم پلان مطابق بیا افغانان دخپلو اجنټانو په واسطه په خپل منځ کې د قدرت پرسر په داخلي جنګونو کې سره اخته کړل .

شوروي اتحاد د افغانانو د بې اتفاقۍ څخه استفاده وکړل او په (1979/12/27 ع) يا (1358/10/6 ه . ش) تاريخ يې د نظامي قوت په زور افغانستان اشغال کړي او خپل يو معلوم الحال جاسوس ببرک کارمل يې د دوهم شاه شجاع په شان پر افغانانو دتش په نوم واکمن په حيث مقرر کړي .

د پرديو استخباراتو د خوا پر افغانانو د تپل شوو داخلي جګړو په نتيجه کې افغانانو دا ځل بيا خپل سياسي استقلال او نورټول ملي ارزښونه وبايلل .

ب: د پښتنو د جهاد ګټې چاته ورسيدی ؟:

دشوروی تراشغال ورسته د اسلام د مقدس دين د ارزښتنو او د پښتو او پښتونولی د قانون مطابق پښتنو په ټول هيواد کې د شوروی اشغالګرانو پر ضد مقدسه غزا پيل کړل .

د شوروی اشغالګرانو پر ضد د پښتنو د ازادۍ غوښتلو غزا د ميلينونو پښتنو د شهادت ،معيوبيت ،دښارونو ،کليو ،بانډو ،زراعت او مالداری دبربادۍ لنډه داچی داغزاد پښتنو د سر او مال د بربادۍ په قيمت پښتنو ته تمامه شول .

دروس پرضد د پښتنو د جهاد په دوران کې د پښتنو د بی مثاله ځانی او مالی قربانۍ په برکت شوروي امپراطورۍ د پښتنو څخه د شرم نه ډکه ماتي وخوړل ، او شورويان په ځوړ سر د افغانستان څخه وشړل شول .

دا خبره هم د ذکر وړ ده چی د شورويانو د خوا د افغانستان د نظامي اشغال سره سم افغانستان د نړۍ د سترو ځواکونو ياني شرق او غرب ترمنځ د ساړه جنګ په مهم ترين ميدان بدل شو ،د يو طرفه د شوروي او شرقي بلاک نظامي قواوي چي ترغاښونو پورې مسلح وي په افغانستان کې ځای پرځای شوي .

د بله طرفه امريکا ،غربي او اسلامي نړۍ د پاکستان د استخباراتو د اجنټانو په واسطه مجبور پښتانه په نا چېزه وسله سنبال او د شوروی د سره فوځ سره يې په نا انډوله جنګ کې واچول .

موږبه په ډير لنډ ډول دی موضوع ته اشاره وکړو چی د ميلنونو پښتنو د شهادت او معيوبيت په قيمت د ګټل شوی جهاد ګټې چا ته وسيدی .

1: امریکا ته د پښتنو د جهاد ګټې:

د میلینو پښتنو د سر او مال د بې مثاله قربانۍ په قیمت امریکا خپل د ساړه جنګ حریف شوروي اتحاد مات کړي .

د میلینونو پښتنو د سر او مال د قربانیو او جهاد په برکت امریکا شوروي امپراطوري رنګه کړل ، خپل د ویتنام د ماتي بدل یې ځني واخستي ،او امریکا د نړي یوازني سوپر طاقت شو ،هغه په میلیاردونو ډالره چې امریکا او دده غربی ملګرو د ساړه جنګ په جریان کې مجبوراً د شوروی اتحاد پر ضد مصرفولی هغه پیسی په جیب کې ورپاتې شوی . . .

2: پاکستان ته د پښتنو د جهاد ګټې:

د پښتنو د جهاد په برکت پاکستان د شوروي د راتلونکي حتمي حملي څخه نجات پیدا کړي ، د پښتنو د جهادي مصارفو څخه د غلا شوو امکاناتو په واسطه پاکستان په اټومي طاقت بدل شو .

د پښتنو د جهاد د سببه پاکستان خپل د هغه کرغیړن پلان بریالیتوب ته چې پر اساس ئې افغانستان د پاکستان ستراتیژیک عمق جوړیږی ډیر نږدی شو .

د پاکستان د خیرن پلان مطابق په اول قدم کې به پاکستان په افغانستان کې خپل ګوډاګی دولت جوړوی او په دوهم قدم کې به پاکستان افغانستان مستقیما د اسلام اباد ترکنترولاندی راولی او د خپل هیواد پنځمه صوبه به ځنی جوړوی .

کیسه:

د پښتونخوا نشنل عوامي ګوند مشر محمود خان اڅکزی ماته(عبدالحکیم نورزی)وویل چی یو پنجابی شیعه مذهبه سیاست مدار مشاهد حسین (شاید چی نوم می ئی نوی غلط کړی) راته وویل چی یو ځل زه د سنا د نماینده په صفت د پاکستان د کلنی بودیجی د وړاندی کولو په خاطر د بودیجوی ټیم سره د پاکستان د جمهور ریس غلام اسحق خان دفتر ته ورغلم .

مشاهد حسین وایی چی بودیجوی ټیم جمهور ریس غلام اسحق خان ته د پاکستان د فدرالی حکومت ،نظامی ،استخباراتی او څلورو صوبو(پنجاب ،سند ،صوبه سرحد او بلوچستان)بودیجه وړاندی کړل .

مشاهد حسین وایی چی جمهور ریس غلام اسحق خان زموږ څخه سوال وکړی چی د افغانستان بودیجه کومه ده ؟

موږ د جمهور ریس سوال متعجب کړو او هغه ته مو وویل چی ستاسو په سوال پوه نه شو .

جمهور ریس غلام اسحق خان راته وویل چی ما د افغانستان د بودیجی په باره کې سوال درڅخه وکړی ،افغانستان د پاکستان پنځمه صوبه ده او ترنن ورسته د پاکستان د پنځمی صوبی په حیث بودیجه ورته ځانګړی کوی .

پاکستان د افغانستان د نیولو کرغیړن پلان هغه وخت جوړ کړی چی په یو نظامی جنګ کې هند شرقی پاکستان یعنی اوسنی بنګلدیش د پاکستان څخه بیل کړی .

د شرقی پاکستان تر بایللو سمدستی ورسته د مغلو او انګریزانو میراث خورد پنجاب نظامی او استخباراتی مشران دی نتجی ته ورسیدل چی دا لنډی بوری پاکستان هم د هند تر تهدید لاندی دی .

ددی د پاره چی د هند د احتمالی حملی په مقابل کې مقابله وکړ ایشو باید پاکستان ته یو ستراتیژیک عمق پیدا کړو یعنی پاکستان پراخه کړو .

پنجابی مشران په دې پوهیدل چی د هند ، چین او ایران پر طرف د پاکستان د پراخیدو امکان نشته ،نو یوازنی هیواد چی د پاکستان په ګاونډ کې قرار لری او کمزوری دولت لری هغه افغانستان دی .

دهمدی سببه پنجابی مشرانو دافیصله وکړل چی دوی باید افغانستان اشغال او د پاکستان یوه صوبه ځنی جوړه کړی ،نو په همدی اساس تورمخو پنجابیانو په (۱۹۷۲ع) کال کې دپښتنو دمور ،دپښتنو د ناموس ،داحمدشاه بابا او میرویس نیکه د ټاټوبی ګران افغانستان د نیولو د پاره خپل کرغیړن پلان جوړکړی .

پاکستان خپل ددی ناولی پلان د اجرا د پاره ځنی ټیت همته ،ملت او هیواد ته غدار ،وطنفروش او ملی خاینان پښتانه او غیری پښتانه افغانان دجاسوسانو په نوم استخدام کړل ،دهمدی ملی خاینانو دکړونو د سببه نن پاکستان د افغانستان په چارو کې تر بل هیواد بر لاس لری او تور پنجابیان د خپل کرغیړن پلان یعنی د ګران افغانستان د نیولو د پاره په ډیره بیشرمۍ په ډیرسرعت کارکوی .

3: ایران ته د پښتنو د جهاد ګټې:

د پښتنو د جهاد په واسطه پښتانه دومره ضعیف شول چې د خپل هیواد پر دولت یې خپل کنترول د لاسه ورکړې .

نن د افغان دولت زیاته برخه د ایران پلوه اقلیتونو د مشرانو او د ایران د نوروا جنټانو په واسطه اداره کېږي .

د ایران دولت نن د افغانستان په دولت کې د پوره نفوذ خاوند او ایران د افغانستان د سرنویشت د ټاکلو په باره کې مهم رول لوبوي .

4: افغان اقلیتونو ته د پښتنو د جهاد ګټې:

د پښتنو د جهاد په برکت افغان اقلیتونو ته د شوروي اتحاد او د پښتنو د نورو دښمنانو بې حسابه او هراړخیزي مرستي ورسیدي چې د دې مرستو په زور افغان اقلیتونه نن د پښتنو پر ځای په سیاسي ،اقتصادي او ټولنیز لحاظ د افغانستان واکمنان دي .

5: مرکزي اسیا ته د پښتنو دجهاد ګټې:

د پښتنو د جهاد په برکت شوروي امپراطوري ړنګه شول ، د مرکزي اسیا او بالتیک هېوادونه د شوروي د استعماري جوغ څخه ازاد شول .

6: شرقي اروپا ته د پښتنو د جهاد ګټې:

د پښتنو د جهاد په برکت د شرقي اروپا هېوادونه د شوروي د امپراطورۍ د استعماري جوغ څخه ازادشول .

7: جرمني ته د پښتنو د جهاد ګټې:

د پښتنو د جهاد په برکت شرقي جرمني دشوروي د امپراطورۍ د ظلم څخه ازاد شو ،دبرلین دیوال ړنګ او د جرمني هېواد بیا متحد شو .

8: پښتنو ته ددوی د جهاد ګټې:

که څه هم پښتنو د خپل ، سر ، ناموس ،عزت او مال په بې مثاله قربانۍ د شوروي ظالمي او وحشي امپراطورۍ ته ماتي ورکړل ،خودشوروی ترماتی ورسته د هېواد د چارو واګې د پښتون ملت د نمایندګانو لاس ته ورنغلي ، ځکه چې د دې جهاد په دوران کې د پښتنو سیاسي مشرتوب د پردیو استخباراتو د ملګروپلاس کې وو .

پښتنو ددې جهاد په نتیجه کې دخپل هېواد خپلواکي دلاسه ورکړل .

د پښتنو هري کورنۍ د دې جهاد په سبب ځاني او مالي قرباني ورکړل .

د هیواد سیاسي چارو ته د پښتنو د نه توجه او بې تفاوتۍ په سبب چې د پښتنو د جهاد په نتیجه کې کوم ګوډاګي دولت منځته راغلي ، دې دولت یو زیات شمیر پښتانه د هیواد د سیاسي ،اقتصادي او ټولنیزو ساحو څخه وایستل .

که څه هم پښتنو د میلینونو شهیدانو او معیوبینو په قربانۍ پر حیرتان شورویان د خپل هېواد څخه وشړل ، خود پردی پلوه ا فغاني جهادي تنظیمونو مشرانو د خپل ملاتړ په خاطر د تورخم ، سپین بولدک ،اسلام قلع او حیرتان د لاري پاکستانیان ، ایرانیان ، اوعربان د ټولي نړۍ د تروریستانو په شمول بیرته هېواد ته را داخل کړل .

9: دنړي تروریستانو ته د پښتنو د جهاد ګټې:

کله چې پښتنو د خپل سر او مال په بې مثاله قربانۍ شورویان د خپل هېواد څخه وایستل او د خپل هیواد چاری ئی په اصطلاح جهادی مشرانو ته وسپارلی ،همدی افغاني جهادي سیاسي مشرانو افغانستان د نړۍ تروریستانو ته په یو محفوظ مکان بدل کړي ، او د ټولي نړۍ تروریستان یې د پښتنو په سیمو کې میشته کړل او د اوسیدو لازم اسناد یې ورته برابر کړل .

د پښتنو د جهاد په برکت د نړۍ تروریستان د یو هېواد یعني افغانستان خاوندان شول ، او د دې ځایه یې ټول جهان ته د تروریزیم په صادرولو شروع وکړل .

په هېواد کې د یو منظم زمواره دولت د نه لرلو په سبب د شورویانو تر ماتي وروسته د ایران ،روسیي ، پاکستان او سعودي عربستان د استخباراتي مداخلو په سبب د ټولي نړۍ تروریستان د پښتنو په خاوره کې ځای پرځای شول ، او دي تروریستانو د افغانستان د خاوري څخه پر امریکا (2001/11/9 ع) تروریستي حمله وکړل او دا موقع یې مساعده کړل چې د امریکا او د هغه د متحدینو نږدي یو سل او پنځوس زره نظامي قواوي افغانستان ته راشي ،او د تیرو لسو کلنو راهیسې د پښتنو کلي او بانډې د نړیوالو تروریستانو او امریکایانو د جنګ میدان ګرځیدلي دي .

نهم فصل

1: دافغانستان په اړه دامریکا د پالیسۍ ستري غلطۍ .

کله چې افغان نجیب ملت په (1919 ع) کې د غازي علیحضرت امان الله خان په مشرۍ د برطانیا څخه خپل استقلال واخستی نو د یو ازاد هېواد په حیث یې د نړۍ د زیاتو هېوادو سره د هغو په جمله کې دامریکا د متحده ایالاتو سره هم د ښه سیاسي او دیپلوماتیکو روابطو جوړول وغوښتل ، خو امریکا د افغانستان سره د برطانیا په خوله چلن کولي کوم چې په هغه وخت کې دافغانستان لومړي درجه دښمن بلل کیده .

د هند د قاري څخه د برطانوي استعمار تر تېولیدلو وروسته هند پر دوو برخو وویشل شو چې یوه برخه یې هند او بله برخه یې پاکستان وبلل شو .

دپاکستان زیاته برخه پر هغه جغرافیه جوړه شول چې برطانیا د څو جګړو په جریان کې د افغانستان څخه جلا کړي وي او په برطانوي هند پورې یې تړلي وي .

امریکا د برطانیا په خوله همیشه د افغانستان پر خلاف د پاکستان د هېواد ملاتړ کوي .

که څه هم په ډېرو مواقعو کې د افغانستان واکمنانو ډېر زیات کوښښ وکړي چې د امریکا سره ښه دوستانه روابط وساتي ، خوبرطانیا همیشه وکړای شول چې د افغانستان او امریکا روابط دوستانه نه شي دمثال په ډول:

د امریکا د وخت د خارجه چارو د وزارت معین جورج میګی په خپل کتاب کې لیکی چی(په **۱۹۵۱** ع کال کې سردار محمد نعیم خان ماته وویل چی زه نن ددی د پاره ستا دفتر ته راغلی یم چی د نظامی مرستو په ارتباط ستا سره خبری وکړم ،چی که امریکا د افغانستان د پاره نظامی مرستو ته حاضر نشي ،افغانستان مجبور دی چی د نظامی مرستو له پاره د شورویانو سره خبری وکړی .

جورج میګی اضافه کوی چی ما سمدلاسه خپل سکرتر ته وویل چی دشوروی اتحاد د سفارت د تلفون نمبر پیداکړی او ماته یې راکړی ،دده دا کار وکړ ، او ما دشوروی د سفارت نمبر پر کاغذ ولیکی او هغه می سردار محمد نعیم خان ته ورکړی)

ددی خبری معنی دا چی امریکا یان څومره متکبر عمل د سردار محمد نعیم خان سره کړیدی او هغه کس هم د افغانستان د پاچا د کاکازوی ،دپاچا د خور خاوند او دصدراعظم سرادر محمد داود خان ورور وو .

په (۱۹۵۴ع) کې د امریکا د جمهور ریس مرستیال ریچرد نیکسن افغانستان ته سفر وکړی او دافغانستان سره یی د نظامی مرستو مخالفت اعلان کړی .

په (۱۹۵۸ع) کې صدراعظم محمد داود خان امریکا ته رسمی سفر وکړی تر څو دامریکا نظامی مرستی افغانستان ته را جلب کړی خو امریکا دده غوښتنه ونه منل .

همدا علت شو چې د افغانستان دوخت دولتونه مجبور شول چې د شوروي امپراطوری په غیږ کې ولویږي .

د پورته دلایلو څخه دا په ښکاره معلومیږي چې د شوروي په غیږ کې د افغان دولتونو د وراچولو مسئولیت د امریکا د وخت ددولتونو پرغاړه دي .

په (1358/10/6 هه . ش) کال چې شوروي اتحاد پر افغانستان نظامي یرغل و کړي او افغان نجیب ملت د شورویانو د اشغال پر ضد په تش لاس ملي قیام شروع کړي نو امریکا ته دا موقع پلاس ورغلل چې په ویتنام کې د خپل ماتي غچ د شوروي اتحاد څخه په افغانستان کې واخلي .

همدا علت شو چې امریکا د افغان مجاهدینو سره هرراز مالي ، لوژیستیکي ،معنوي او سیاسي مرستي شروع کړي او د همدې ځای څخه د افغانستان په باره کې د امریکا نوري غلطۍ هم شروع شوي چې مونږ یې په لنډ ډول ذکر کوو .

لومړی غلطي:

دامریکا لومړی غلطي داوه چې دوی د افغانانو سره د شوروي اتحاد خلاف مرستي د پاکستان د استخباراتي سازمان اي . ایس . اي په واسطه کولي ، او د افغانستان چاري یې د پښتنو او افغانستان د ازلي دښمن پاکستان پلاس ورکړي وي .

اي . ايس . اي دامريکا او غرب مرستي د ملي او وطندوسته افغانانو پرځای دخپل اداري دخوا تربيه شوو اجنټ سازمانو سره کولي د دې خبري معني دا شول چې امريکا د افغانستان چاري د پاکستان تر رهبری لاندي پر مخ بيولي ، چې داسې عمل د امريکا يوه ستره غلطي وه ، ځکه چې پاکستان د افغانستان ازلي او ابدي دښمن وو ،ازلي او ابدي دښمن دي او تر هغه وخته به د ازلي دښمن په حيث پاتي شي تر څو چې پاکستان هغه مځکی بيرته افغانستان ته ورنکړی چې انګريزانو د افغانستان څخه جلاکړيوی او فعلاً د پاکستان تر اشغال لاندی دی.

دامريکا لپاره دا مناسبه نه وه چې د يو ازاد او تاريخي هېواد سره د هغه د مجبوری په وخت کې د هغه د ازلي دښمن د نظر مطابق برخورد وکړي .

دوهمه غلطي:

د امريکا دوهمه غلطي داوه چې د امريکا او پاکستان استخباراتو د ملي افغانانو د ملاتړ پرځای اخواني او اسلامي بنياد پرسته سازمانونه ايجاد او تقويه کړل چې ددوی دي عمل په منطقه کې اسلامي بنياد پرستي ته زياته وده او نمو ورکړل .

د سي ايي اي او اي ايس اي د غلطی په سبب نه تنها په افغانستان او پاکستان کې بنياد پرسته اسلاميزم وده وکړل بلکې په ټوله اسلامي نړی کې يو نړيوال اسلامي بنياد پرست جنبش منځته راغلي چې و اسلامي او غيري اسلامي نړی ته يې دتروريزم او بې امنيتی ستر خطر ايجاد کړي .

د کمونيزم تر ماتي وروسته د سي ايي او اي ايس اي پلاس ايجاد شوي او پرورش شوي اسلامي بنياد پرستي او د هغي پيروان د امريکا او غرب لپاره تر ټولو د ستر خطر په حيث را څرګند ه شوه .

پښتانه يو متل لري چې وايي : "څه چې کري هغه به ريبې "

حقيقت دادي چې په دې منطقه کې بنياد پرسته ايډيالوژي او بنياد پرستان د امريکا او پاکستان استخباراتو ايجاد او تقويه کړل .

هغه اسلامي بنياد پرستان چې امريکا د کمونيزم سره د جنګ لپاره تربيه او تقويه کړل بالاخره د امريکا اودهغي د دوستو هېوادونو په سرسختو دښمنانو بدل شول .

د سي اي اي او اي ايس اي پلاس پرورش شوي اسامه بن لادن د القاعده بنياد پرست سازمان ايجاد کړي او امريکا يې د اسلامي نړۍ دلومړي نمبر دښمن په حيث تعين کړي ،او د هغې د تباهي لپاره يې ملا وتړل او د همدې دښمنۍ پر اساس يې پر 11 سپتامبر د يو تروريستي حملي په ترځ کې د امريکا په طيارو د نيويارک جملي اسمان خراشان او پنتاګون وويشتل او په زرګونو انسانان يې ووژل او د بشريت په تاريخ کې يې د تروريستي حملو تر ټولو ستر وژونکي ريکارډ قايم کړي .

دا خبره ترمخه ذکر شوي ده چې د شوروي تر ماتي وروسته مجاهدينو د افغانستان ددولت قدرت پلاس کې واخستي .

درباني او مسعود دولت د ټولي نړۍ څخه د القاعده غړي ، دالقاعده مشر اسامه بن لادن او د نړۍ د نورو برخو اسلامي بنياد پرستان وافغانستان ته راوستل ، او ددوی تروا کمنۍ وروسته دارا وستل شوي اسلامي بنياد پرستان د طالبانو رژيم ته د ميلمنو په حيث پاتي شول ، اوطالبانو هم په ډېردرنښت ددې نړيوالو تروريستانو مېلمه پالني ته دوام ورکړي .

په افغانستان کې دشوروي اتحاد ترماتي تقريبا لس کاله وروسته د 11 سيپتامبر تر پيښې وروسته دا ځل امريکايې او غربې عسکرو په افغانستان کې د القاعده پر کوربه هيواد د بنياد پرستو طالبانو پر رژيم نظامي حمله وکړل او دهغو نظام يې ړنګ کړي .

دريېمه غلطي:

کله چې تر (11) سپتامبر وروسته امريکا د يو نظامي اقدام په نتيجه کې د بنياد پرستو طالبانو رژيم ړنګ کړي نو ښه به داواي چې د افغانستان دچارو واګي يې و ملي وطندوسته افغانانو ته سپارلي واي ،خو په ډېر افسوس سره بايد ووايو چې امريکا د طالبانو تر ماتي وروسته د افغان دولت دچارو واګي تر زياته حده تر طالبانو خطرناکه اخوانيانو يعنې جمعت اسلامي ،حزب اسلامی ، شوراي نظار ، حزب وحدت او جنبش اسلامي ته چې د شمالي جبهي په نوم ياديدل وسپارلي .

شمالي جبهه د خپلي تيري واکمنۍ په سبب د افغا نانو په منځ کې د سخت نفرت او کرکي وړ ډله وه ،ځکه چې د دې جبهي غړو د خپلي تيري واکمنۍ په وخت کې د افغان نجيب ملت او دولت هرڅه لوټ کړي وه ،او ددوی د وحشت او دهشت په وجه ملت د طالبانو سر ددوی پر خلاف ملاتړ وکړي .

امريکا د طالبانو تر ماتي وروسته د افغان دولت په راس کې د دروم د جريان يو غړي حامد کرزي د شپږو مياشتو لپاره د موقت ريس دولت په حيث را وستی، خو د دولت نور ټول واک يې د شمال جبهي ته وسپاري .

په دې نظام کې پښتنو ته چې دا فغانستان د نفوس مطلق اکثريت جوړوي مناسبه برخه ورنه کول شول ، د پښتنو جرم دا وبلل شو چې د طالبانو اکثريت هم پښتانه وه نو د ټول پښتون ملت سره د طالبانو په ډول چلن وشو .

حقيقت دا دي چې د طالبانو تحريک د افغانستان د ټولو قومونو څخه جوړ شوي وو او هر قوم په خپل تناسب غړي په کې درلودل ، خو سزا يې تنها و پښتنو ته ورکول شول .

د طالبانو د رژيم تر ماتي وروسته امريکا او غرب د افغان نوي نظام د ملاتړ او په منطقه کې د تروريزم د جرړو د ايستلو په نوم خپل عسکر په افغانستان کې ځای پرځای کړل .

د شمالي جبهي د ښه بخته لومړي ځل د روس او ايران په مرسته د کابل واک د دوی پلاس ورغلي وو او دا ځل بيا د امريکا په زور دوی د کابل واکمنان شول . که څه هم چې حامد کرزي د موقتي اداري ريس شو خو د دولت اصلي ټول قدرت د شمالي جبهي پلاس کې متمرکز شو .

2: د امريکا د غلطيو څخه د ايران استفاده:

که څه هم د ايران شيعه مذهبي رژيم په افغانستان کې د تند لارو او پاکستان پلوه سني طالبانو د حکومت په نړيدو او پر ځای يې د دوی د پلوي شمالي ټلوالي په واکمن کيدو خوشحاله شو ، خو ډير ژر خپل غلطۍ ته متوجه شو هغه دا چې د سني طالبانو پر ځای دا ځل دا يران ضد امريکايي او غربي قواوي په افغانستان کې ځای پرځای او تعداد يې ورځ په ورځ مخ پر زيا تيدو شو . . .

په افغانستان کې د امريکايي قواوو شتون او زياتوالي ايران خپل ملي امنيت او ملي ګټو ته جدي خطر وباله نو په همدې اساس په دې فکر کې شو چې په افغانستان کې دا سې حالات منځته راولي تر څو امريکا او

ملګري يې مجبور شي چې افغانستان ترک او د کابل د چارو واګې ددوی د پلوي شمالي جبهې پلاس کې د تل د پاره پاتې شي .

د ايران دي هدف ته د رسيدو لپاره د هغه سره نه نړيوال ديپلوماتيک ملاتړ موجود وو چې په ديپلوماتيک ډول پر امريکا فشار واچوي تر څو هغه افغانستان ترک کړي ځکه چې امريکايان د روسانو د اشغال برخلاف د ملل متحد د قانوني قرارداد پراساس افغانستان ته راغلي وه ،او نه هم افغانانو په افغانستان کې د امريکا د عسکرو پر ضد داسې ملي قيام شروع کړي کوم چې يې په اتيا يمه لسيزه کې د روس د اشغال پر ضد شروع کړي وو ، د پورته ذکر شوو شرايطو په موجوديت کې ايران مجبور شو چې پر دي سوال فکر وکړي چې:

<u>څنګه وکړاي شي چې په افغانستان کې د امريکا پر ضد په افغانانو کې سياسي او نظامي مقاومت ايجاد کړي ؟</u>

وخپل دي هدف ته درسيدو په خاطر ايران دوه مخيزه پاليسی اختيار کړل .

<u>لومړۍ پاليسي</u> :

ايران په ظاهره د افغانستان په بيارغاونه کې د امريکا سره اوږه پر اوږه برخه واخستل او په سل ګونو ميلونه ډالره يې د افغانستان د بيارغاوني په نوم د افغان دولت سره دمرستی ژمنه وکړل .

د ايران د مرستو مقصد داوه چې د يوه طرفه نړۍ ته وښايي چې ايران د يو زمواره دولت په حيث د تروريزم ضد دې او د بله طرفه د کابل د نوي دولت ملاتړ وکړي په کوم کې چې ٪95 قدرت د ايران پلوه شمالي جبهې پلاس کې وو .

په حقيقت کې ايران په خپل دي سياست سره هم نړۍ ته بازي ورکړل او هم يې په کابل کې خپل پلويان په قدرت کې وساتل .

<u>دوهمه پاليسي</u> :

د دې لپاره چې ايران په افغانستان کې د امريکا پرضد يو ولسي مقاومت را پيدا کړي مجبورشو چې د پاکستان سره په همږغۍ دامريکاضد "شيطاني مثلث" ايجاد کړي . (د شيطانی مثلث اهداف به په تفصيل سره پرخپل ځای تشريح شی .)

د شيطاني مثلث وظيفه به داوی چی پرداسې لارو چارو فکر وکړي چې څنګه پښتانه چې د افغانستان د نفوس تر ٪75 زيات جوړوي د امريکا پرضد نظامي مقاومت ته اماده کړي ،ځکه چی د تاريخ په اوږدو کې داشغالګرو پرضد مقاومت کول تنها د پښتنو د توان خبره وه ،او په دې تاريخی وخت کې هم په افغانستان کې د پښتنو پرته په

؛؟ونتا تورو اقليتونو کې دا توان نشته چی د خارجيانو په مقابل کې مقاومت وکړايشی .

د همدې کار د انجام د پار د ايران او پاکستان استخباراتو دشيطاني مثلث د پاليسۍ مطابق په افغان دولت او ملت کې خپل پلويانو ته وظيفه ورکړل چې ددولت په دا خل کې په سبو تاژلاس پورې کړي اود پښتنو سره هرډول بد سلوک وکړي تر څو هغوی ددولت څخه ناراض او د نظام په مقابل کې راپورته شي .

کله چې پښتانه د کابل ددولت په مقابل کې را پورته شي نو په حقيقت کې د امريکا په مقابل کې را پورته شول ځکه چې د کابل ددولت دفاع خو د امريکا پر غاړه ده ،په دې ډول به د پښتنو او امريکا ترمنځ جنګ جوړ شي او ايران به خپل هدف يعنې په افغانستان کې امريکا ته په ولسي مقاومت ايجادولو کې بريالي شي .

د شيطاني مثلث د اهدافو مطابق په افغان حکومت کې د شيطاني مثلث اجنټانو په ټول افغانستان کې پر پښتنو باندې هر ډول ظلم او نارواح شروع کړل ، ددوی په قانون کې هر پښتون طالب وبلل شو او د طالب سرچټ او مال يې ليلام بلل کيدي . . . په لس ګونو زره پښتانه ګرفتار شول څوک مړه شول ،دچا شته په زور او يا رشوت کې ځني واخستل شول ،څوک بنديان شول او څوک امريکاېانو ته د طالب او تروريست په نوم ورکول شول چې د کلونو راهيسې په بګرام او ګوانتنامو کې بنديان شول .

ددې ظلم په سبب اکثره پښتانه د حکومت څخه ناراضه شول او يو شمېرپښتانه طالبان اوغيری طالب پښتانه غروته وختل او يا ايران او

ګکبليپاکستان ته وتښيدل .

3: د امریکا د غلطیو څخه د پاکستان استفاده:

د شوروي ترماتي او د نجیب د دولت تر سکوت وروسته پاکستان غوښتل چې خپل وفادار تنظیم یعنې حزب اسلامي و قدرت ته ورسوي خو په دې مسابقه کې د روس او ایران استخبارات تر اي . ایس . اي وړاندي شول او هغو تر پاکستان د مخه خپل وفاداران یعنې شمالي جبهه په کابل کې د قدرت پرګدۍ کېنول .

ددې سره یوځای په کابل او ټول افغانستان کې د روس او ایران پلویان د پاکستان د پلویانو سره د قدرت پر سر په جګړو اخته شول .

د افغانستان کورني جنګ چې د روس ،ایران او پاکستان د استخباراتو د طرحه شوی پروژو پر اساس شروع او په کلونو یې د افغانانو ترمنځ دوام وکړي په نتیجه کې یې د کابل ښکلي ښار وران او په لکونو افغانان په کې مړه او زخمیان شول .

د طالبانو د تحریک په را وړاندي کیدو بالاخره پاکستان وتوانیدي چې په کابل او 95٪ افغانستان کې د خپل خوښي حکومت منځته راولي .

د (۱۱) سیپتامبر تر پیښې وروسته پاکستان د یو ډېري سختي فیصلي سره مخامخ شو چې یا به پاکستان ساتي او د امریکا سره به د طالبانو پر ضد ملګري کېږي او یا به د طالبانو څخه د دفاع په خاطر د امریکا سره د جنګ میدان ته وردانګي .

پاکستان هم په دې سختو حالاتو کې د ایران په څیر د دومخي پالسۍ څخه کار واخستی .

لومړۍ پالیسي:

پاکستان د خپل ملي ګټو د دفاع په خاطر په دې جنګ کې د امریکا پر طرف شو او هغوی ته یې د طالبانو پر ضد جنګ کې هرډول اسانتیاوي برابري کړي .

د پاکستان دولت په خپل دي عمل خپل هېواد د امریکا د جنګ ښخه وساتي ، ځکه چې د امریکا جمهور ریس جورج ډبلیو بوش د پاکستان نظامي مشر پرویز مشرف ته اخطار ورلیږلي وو چې خپل دریځ معلوم کړي چې په دې جنګ کې د القاعده او طالبانو سره دریږي او که د امریکا سره .

په دې اخطار کې دا واضیح شوي وو چې که د امریکا پر ضد ودریږي نو دومره به یې بمبار کړي چې د ډبرو د عصر سره به یې برابر کړي .

پاکستاني نظامي مشرتابه د امریکا دنظامي حملي د ډاره دا فیصله وکړل چې د طالبانو ، القاعده او امریکا په جنګ کې د امریکا پر طرف ودریدل .

د پاکستان نظامي مشرتابه د چالاکي ګیدړي په شان دا سې چالاکي د ځانه وښودل چې هم یې خپل هېواد د امریکا د نظامي حملو ښخه وساتي او هم یې خپل پرورده طالبان او القاعده وساتل .

دوهمه پالیسي:

پاکستان په ظاهره په دې جنګ کې د امریکا په طرفداري د طالبان او القاعده په مقابل کې ودریدي .

پاکستان په خپل دي دوه مخیزه پالیسي هم خپل هېواد د امریکا د بربادونکي جنګ ښخه وساتې ،اوهم یې خپل ملګرو طالبانو او القاعده ته تر ماتي وروسته پنا ورکړل .

د پاکستان اي ایس اي د طالبا نو او القاعدي ټولـه رهبرې او افراد پـه پښتونستان کې ځای پرځای کړل او دمناسبې موقع او مناسب وخت په انتظار یې ټراین او مسلح کړل .

په حقیقت کې پاکستان هم د ایران په شان په افغانستان د امریکایي عسکرو د وجود سخت مخالف وو ځکه چې د پاکستان په نظر د امریکا تر نظامي او اقتصادي حمایت لاندي افغانستان نور هیڅ وخت د پاکستان ګوډاګي او یا د پاکستان ستراتیژیک عمق یا د پاکستان پنځمه صوبه نشي جوړیدلای .

پاکستان د دې ښخه هم سخت ډار درلودي چې که امریکا د ډېر وخت لپاره په افغانستان کې پاتې شي شاید افغانستان د غرب او امریکا په اقتصادي مرسته د جنوبي کوریا او غربي جرمني په څیر ډېر ژر په اقتصادي او نظامي لحاظ یو غښتلي هېواد شي چې په دې حالت کې د شرقي او غربي جرمني په

شان د پښتونستان پښتانه او بلوخ به هم د افغانستان سره يوځای کيدل وغواړي او د امو او اباسين ترمنځ به بيالوي تاريخي افغانستان يا پښتونخوا جوړه او د پاکستان ماتيدل به حتمي وي چې دا عمل د پاکستان لپاره د قبول وړ نه وو .

په افغانستان کې د امريکا نظامي وجود د پرون سيالان يعنې ايران او پاکستان مجبور کړل چې د شيطاني مثلث دغړو په حيث د نن ورځې متحدين شي .

د ايران په شان پاکستان هم کوم فوتنسيال چې د افغان دولت په داخل کې درلودل هغوی ته يې دستور ورکړي چې په سبوتاژ لاس پورې کړي او کوښښ وکړي چې پښتانه د دولت څخه نا راضه او هغوی مجبور کړي چې د کابل د دولت په مقابل کې نظامي مخالفت ته لاس واچوي .

لسم فصل

دامريکا د خوا د افغانستان اشغال

دمخه تر دی چی د امریکا او پښتنو ترمنځ دامریکاد خوا د افغانستان داشغال پرمسئلی دجنجالو تفصیل ته ولاړشو ، ښه به داوی چی په منطقه کې د پښتنو د تاریخی رول په باره کې لوستونکو ته لنډ معلومات وړاندی کړو .

1: په منطقه کې د پښتنو تاريخي رول:

پښتانه دپښتونخوا اصلی اوسیدونکی دی اوتقریبا 80 میلونه نفوس لري چې د امو او اباسین ترمنځ پراته دی .

پښتو او پښتونولی دپښتون ملت فطرت اوملی روح ده .

د پښتون ملت ژبه پښتو ده او تقریبا سل فیصده سني مسلمانان دي .

پښتون په نړۍ کې یوازینی ملت دی چې سل فیصده مسلمان دي .

موږ ویلای شو چې هر پښتون مسلمان دی خو هر مسلمان پښتون نه دی .

په دې منطقه کې پښتنو د تاریخ په اوږدو کې سترې امپراطورۍ جوړې کړې دي .

پښتنو د تاریخ په اوږدو کې د خپل سیاسي ، اقتصادي ، فرهنګي اوټولنیز ژوند رهبري په خپله کړې ده .

پښتانه پر دين او استقلال مين معتدل مسلمانان دي ، دورځنی ژوند د لانجو د حل او فصل لپاره د پښتو او پښتونولي د قانون پيروي کوي .

پښتانه په خپل فيصلو کې ډېر محتاط دي ، خو پر شوو فيصلو بيا خورا ټينګ ولاړ وي .

پښتانه په روزمره ژوند کې د اسلامي اصولو سره يوځای د پښتو او پښتنولی تر اصولو لاندې ژوند کوي .

پښتو او پښتونولي د پښتنو هغه لرغوني قانون دي چه د پښتون ملت د تاريخ د اوږدوالي سره يې موازي تر نن پورې دوام کړي دي .

د پښتون ملت ټاټوبې د امو او اباسين ترمنځ ،د عربو د بحري څخه بيا د پامير ترغرو او د چين تر سرحد پورې رسيږي او دا پا که تاريخی خاوره د " پښتونخوا " په تاريخي نوم يادېږي .

پښتونخوا د هند د نيمي وچې او مرکزي اسيا ترمنځ ديو " پل " حيثيت لري .

د تاريخ په اوږدو کې چې کله هم يو فاتح (دانګريزانو او عربو بغير) غوښتل چې هند ونيسي نو مجبور وو چې د پښتنو د خاوري څخه تير شي او که د هند يو فاتح غوښتل چې مرکزي اسيا ونيسي نو به مجبورا د پښتنو له خاوري څخه تېرېدې .

ددې خبري معنی داده چې د تاريخ په اوږدو کې پښتون ملت د خپل جيو پوليټيک او جيو ستراتيژيک موقعيت په اساس مجبورو چې د نړۍ د هر فاتح سره جګړه وکړي ځکه چې هغه فاتح به د پښتون پر خاوره تېرېدې چې هند ته رسېدلې وای او يا برعکس .

د تاريخ په اوږدو کې هر فاتح چې د پښتنو سره په جنګ کې لويدلي دي او د پښتنو سره يې جوړه نده کړې هغه يا د پښتنو په خاروه کې ماتې خوړلې ده او يا د پښتنو په خاوره کې د ډېرزيات عذاب او مشکلاتو سره مخامخ شويدي لکه چنګيزخان ،انګريزاو داسې نور...

او هر فاتح چې د پښتنو سره جوړه کړيده هغه فاتح د پښتنو په ملاتړ ډېر په اساني سره هند نيولي دي لکه د يونان لوي سکندر ،بابر ، نادر افشار او داسې نور . . .

د پښتنو ذاتي جوهر او د هغوی د ټاټوبي جغرافيايي موقعيت هغوی ښه زړه ور او جنګيالي تربيه کړي دي ، د کوم فاتح سره چې ملګري شويدي هغه ډېر په اسانه د هندوستان خاوند شويدي او د کوم فاتح برخلاف چې پښتنو توره او چته کړي ده د هغي امپراطوری ماتي د افغانستان څخه شروع شويده .

پښتانه د اسيا په زړه کې پراته دي لکه څنګه چې د زړه څخه بغير د يو ژوندي موجود ژوند نا ممکن دي ، په همدې ډول د پښتنو د تاريخ څخه بغير د دې منطقي تاريخ نيمګړي او نا مکمل دي .

په اسيا کې د پښتنو د تاريخ او دايمي ارزښت په باره کې اقبال لاهوري داسې وايي:

اسيا يک پيکر اب و گل است
درين پيکر ملت افغان(پښتون) دل است
از کشاد او کشاد اسيا است
از فساد او فساد اسيا است

پښتنو د تاريخ په اوږدو کي په پښتونخوا او منطقه کې ډېرستر تاريخي رول لوبولي دي ،يعنې که پښتانه په سوله کې وه نو په پښتونخوا او منطقه کې سوله برقراره وه ،که پښتانه نا قراره وه نو په پښتونخوا او منطقه کې نا امني خپره وه .

داسې هم ويلا يشو هر يرغلګر چې د پښتنو سره جوړه کړيده نو د پښتونخوا څخه په ارام تيرشوي دي ، خود هر يرغلګر په مقابل کې چې پښتنو توره او چته کړيده نو هغه خارجي قوت په پښتونخوا کې د ماتي سره مخامخ شوي او شرميدلي د پښتونخوا څخه وتلي دي .

نن هم د پښتنو دا تاريخي ارزښت د پخوا په شان پر خپل ځای پاتي دي او پښتون ملت په پښتونخوا کې د سولې او جنګ د کټلو يوازني ضامن دي

د افغان نجيب ملت ستون فقرات نن هم " پښتون ملت " تشکيلوي ،تنها پښتون ملت په هېواد کښي د نظام د مشروعيت ، د سياسي نظام د ثبات او د ملي وحدت د تامين ضمانت کولای شي ځکه چې د افغان نجيب ملت مطلق اکثريت پښتون ملت تشکيلوي ،د همدی سببه عام افغانان ترنن پوری افغان ملت د پښتون ملت په نوم يادوی اوددوی په نظر افغان ملت د پښتون ملت معني لري .

د افغان نجیب ملت نوري اجزاوي نور واړه قومونه لکه هزاره ، ازبک ، ترکمن ،نورستاني ، ایماق ، تاجک ، عرب ، بلوچ ، پامیري ، هندو ، سیک اوداسې نور تشکیلوي .

که پښتون ملت د نظام تر شاه ولاړوي دا معني لري چې د افغان نجیب ملت مطلق اکثریت د نظام تر شا ولاړ دي او سیاسي نظام

"مشروعیت" تر لاسه کوي .

په عین ډول که پښتون ملت د نظام ملاتړ وکړي نو نظام "سیاسي ثبات" ترلاسه کوي ، د پښتنو د ملاتړ نه بغیر په افغانستان کښې دبا ثباته سیاسي نظام منځته را تلل نا ممکن کار دي .

دا یو نړیوال منل شوي اصل دی چې د یو سیاسي نظام د پایښت لپاره دلاندې درې مهمترینو اصولو موجودیت نهایت ضروري دی:

1: د یو نظام د پایښت لپاره د "نظام مشروعیت" ضروري شرط دی .

2: د یو نظام د پایښت لپاره د "نظام سیاسي ثبات" ضروري شرط دی .

3: دیو نظام د پایښت لپاره د ملت د اجزاوو ترمنځ "د ملي وحدت تامین" ضروري شرط دی .

د پورته ذکر شوو درې ضروري شرطونو د تامین ضمانت په افغانستان کې تنها "پښتون ملت" کولای شي او بس .

د افغانستان نور شریف او نجیب قومونه لکه تاجک ، هزاره ، ازبک ، ترکمن ، پامیري ، نورستاني ، عرب ، بلوڅ ، ایماق ، ګوجر او داسې نور د افغان نجیب ملت نه بیلیدونکي اجزا جوړوي او د افغان نجیب ملت مکمل کونکي دي .

ددې قومونو هر فرد په ډېر افتخار ځان افغان بولي (بغیرڅو د ګوتو په شمېر د پردو جاسوسان) ، دې قومونو د افغان نجیب ملت د تاریخ په اوږدو کې د هېواد په اقتصادي ، سیاسي او فرهنګي برخو کې ډېرارزښتناکه رول لوبولي دي .

د افغان نجیب ملت یوه لویه خوشبختي داده چې په هیڅ یوه قوم کې یې دهېواد څخه د جلاوالي خیال هم په سر کې نه راځي ټول ځانونه افغانان بولي او افغانستان خپل هېواد او خپله مورګڼي . . .

دافغانستان دښمنانو چې کله هم افغانستان ته بد نیت درلودلي دي نولومړي یې دا کوښښ کړیدي چې د افغانانو ملي وحدت متضرر کړي وروسته بیا پښتانه په خپلو کې بې اتفاقه کړي او دخپل یو اجنټ په واسطه یې په هېواد کې د خپل ګوډاګي رژیم د استقرار کوښښ کړیدي .

موږ په لاندې کرښو کې د ګران هېواد په معاصر تاریخ کې د پردیو دګوډاګیو حاکمانو نومونه په لنډ ډول ذکرکوو .

انګریزانو چې کله دافغانستان د نیولو هڅه وکړل ،نو دهېواد تښتیدلي پاچا شاه شجاع یې د خپل اجنټ په حیث د انګریزي عسکرو په زور د کابل پر تخت کښنوي خو دافغان نجیب ملت د خوا قبول نه شو او دانګریزانو داپروژه ناکامه شول .

په تیرو دریو لسیزو کې نورمحمد تره کي او حفظ الله امین د شورویانو په مالي او لوژیستیکي ملاتړ پر افغانستان تقریبا شل میاشتې واک وچلوي خو دافغان نجیب ملت دمقاومت سره مخامخ شول .

ببرک کارمل او ډاکتر نجیب الله مستقیما دروس د سرو لښکروپه زور په کابل کې د واکمنۍ تمثیل کاوه ،خوافغان نجیب ملت دشورویانو او ددوی د ګوډاګیانو پر ضد ملي قیام وکړي چې په نتیجه کې د شوروي ظالمه امپراطوري رنګه شوه .

دشوروی د ښکاره ګوډاګیانو تر ماتی ورسته بیابرهان الدین رباني او احمد شاه مسعود د ایران ، روس اوهند په زور د کابل ښار پر یوه برخه دشرمه ډکه واکمني چلول چی دافغان نجیب ملت د سخت نفرت وړو ګرځیدل .

ګلبدین حکمتیار د پاکستان د اي ایس اي وفادار ترین شخص دای ایس ای په مالی ، نظامی او لوژیستیکی مرستو غوښتل چی په افغانستان کې د پاکستان لا بوڅی دولت ایجاد کړی خوتر زیاتو وینوتویولو ورسته په خپل دی شوم نیت کې ناکامه شو .

ملا محمد عمر او دده طالبان هم د پاکستان د اي ایس اي ،د عربي اماراتو او سعودی عربستان په مالي ، لوژیستیکي او نظامي مرستو په افغانستان کې واک ته ورسیدل خو د دوی په مقابل کې هم د روس ،ایران او هند د پلویانو مقاومت دوام درلودی ،او د طالبان نظام د افغان نجیب ملت د پاره د قبول وړنه وو .

دا پورته ذکر شوي ټول نظامونه زموږ د تاریخ بد نام ترین ،بي ثباته ،نامشروع نا معقول د پښتنو او حتی ټولو نورو اقلیتونو ضد نظا مونه وه .

2: د پښتنو او امریکا د جنګ په خاطر د شیطاني مثلث ایجاد

د روس ،ایران او پاکستان استخباراتو نه غوښتل او نه غواړي چې د امریکا او غرب نظامي قواوي په افغانستان کې پاتي شي ځکه چې د ذکر شوو قواوو موجودیت په افغانستان کې روس ،ایران او پاکستان خپل ملي امنیت ته خطر ګڼي .

د بله طرفه که د امریکا او غرب قواوي په افغانستان کې موجودي وي نو افغانستان د تل لپاره د ایران او پاکستان د نفوذ د ساحي څخه خارجیږي ،همدا علت دي چې د ایران او پاکستان د استخباراتو د خوا یوه "شیطاني مثلث" ایجاد شو .

د شیطاني مثلث یوه ضلعه ایران بله ضلعه یې پاکستان او دریمه ضلعه یې په افغان دولت او ملت کې د ذکر شوو هېوادونو د استخباراتو اجنټان دي .

اوس دا سوال دهر افغان سره پیدا کیږی چی ایران ،پاکستان او نورو هیوادونو د افغانانو په منځ کې دومره زیات جاسوسان څنګه پیدا کړل ؟

د شوروي اتحاد پر خلاف د جهاد په وخت کې افغانان مجبور شول چې ایران او پاکستان ته هجرت وکړي او مجاهدینو ددې هېوادونو د استخباراتو د لاري نظامي او مالي مرستي تر لاسه کولي او د دې مرستو په واسطه یې په هېواد کې د شوروي اتحاد پر ضد جهاد جاري وساتي .

د جهاد او داخلي جنګونو د کلنو په جریان کې د افغان شوروي په جنګ کې د خیلو ټولو هېوادونو مخصوصا د شوروي ،ایران او پاکستان د استخباراتي سازمانونو ته ډېره ښه موقع مساعده شول تر

ځو د افغانانو د مجبورۍ څخه استفاده وکړي او د افغانانو د منځه د خپل ضرورت وړ افغانان د جاسوسانو په ډول استخدام کړي .

د ایران او پاکستان استخباراتي سازمانو د خپل هېواد د ستراتیژیکو اهدافو د پلاس راوړلو لپاره د دې استخدام شوو جاسوسو افغانانو څخه استفاده کول او نن یې هم کوي .

3: د ملي خاین تعریف :

د نړۍ د ټولو منل شوو قوانینو پر اساس هر هغه شخص چې د پردي هېواد د استخباراتو جاسوس کېږي ، هغه شخص خپل هیواد او خپل ملت ته ملي خاین بلل کېږي ، هغه شخص د خپل ملت په وړاندې د ټولو بدو صفاتو خاوند او تر ټولو ټیټ انسان بلل کېږي ، ځکه چې دی د خپل ملت ، هېواد ، ملي منافعو ، ملي نوامیسو او ملي ارزښتونو پر خلاف پردي هېواد ته جاسوسي کوي .

په افغانستان کې د شیطاني مثلث او نورو هېوادو جاسوسان د افغان نجیب ملت په منځ کې د هیڅ قوم یا ټول ملت نمایندګي نشي کولای ، هغوی صرف د پردیو جاسوسان ، د افغان نجیب ملت دښمنان او ملي خاینین دي .

دا به ډېره ظالمانه وي چې دا د پردیو جاسوسان مونږ د افغان نجیب ملت د منځه یو قوم او یا ټول ملت ته منسوب وبولو ، او یا یو قوم ته په دې سبب په سپکه سترګه وګورو چې په هغه قوم کې د پردیو جاسوسان ډېر دي . . .

دې نوي ایجاد شوي شیطاني مثلث وظیفه واخستل چې په افغانستان کې د امریکا قواوو ته نظامي مزاحمت او مشکلات پیدا کوي .

د ایران او پاکستان استخباراتي سازمانونه د افغانستان د تاریخ په حواله په دې عقیده وه او دي چې په افغانستان کې د امریکا او غرب په مقابل کې هغه وخت قوي نظامي مزاحمت ایجادیدلای شي چې د افغانانو مطلق اکثریت یعني پښتانه د خارجیانو په مقابل کې را پورته کړل شي .

ذکر شویو استخباراتي موسیسو په افغانستان کې خپلو اجنټانو ته وظیفه ورکړل چې پښتانه باید د امریکا او غرب په مقابل کې نظامي مقاومت ته اماده شي .

ددې خاينانه وظيفي عمده رول هغو اجنټانو ته وسپارل شو چې د ايران او پاکستان استخباراتو په جمعت اسلامي ، حزب اسلامي ،شوراي نظار او نور افغاني سازمانو او ډلو کې درلودل ،ځکه چې دافغان دولت مهمي چوکۍ هم د دې احزابو په لاس کې وي ،او د بله طرفه د جمعت اسلامي او دنظار شورا اکثريت غړو خولا د پښتنو سره بې پايه دښمني او نفرت هم درلودي .

4: د شيطاني مثلث د ظلم په مقابل کې د پښتنو صبر او تحمل .

کله چې د امريکا او طالبانو ترمنځ په(2001) کې جنګ شروع شو او امريکا تر يوي مياشتي زيات د هوايي بمباريو او راکټونو پواسطه د طالبانو مورچلي د منځه يوړي او هغوی يې ماتي ته مجبورکړل ،دقوماندی سيستم يی دمنځه ولاړی ،په تيت او پراګنده ډول د ملکی او نظامی مرکزونو څخه د خپل کورونو پرخوا ولاړل .

دطالبانو تر فرار ورسته دهېواد شمالي برخي د کابل په شمول شمالي جبهي دامريکايې قواوو په مرسته تر خپل کنترول لاندي راوستي ، مګر دهېواد د جنوب پښتني ولايتونه عام ولس بې له جنګ او جګړي د طالبانو څخه تسليم کړل او کله چې حامد کرزي د بن د قرار داد په اساس د کابل پر تخت کېناستي د هغه اداري ته يې تسليم اووسپارل .

امريکا دروسانو او ايرانيانو په شان د طالبانو تر ماتي وروسته د افغان دولت عمده وزارتونه او نوری اداری شمالي جبهي ته وسپارلي .

د شمالي جبهي هغو غړو چې د شيطاني مثلث عضويت يې درلود ، دشيطاني مثلث د ستراتيژي مطابق په موقته او انتقالي دورو کې دهېواد پر پښتنو نهايت ظلم او تيري وکړي .

د شيطاني مثلث غړو د پښتنو پر سر ،عزت ،مال او نورو پښتني ارزښتونو بې حسابه تيري وکړل ، خو بيا هم پښتنو دا ټول تيري په ډېر صبر او حوصله تحمل کړل او د حامد کرزي د حکومت موقته او انتقالي اداري په ارامۍ سره تيري شوي او ټول هېواد د مرکزي دولت تر اداري لاندي وواو د امريکايي اشغال په مقابل کې د نظامي مزاحمت هيڅ نښي نه معلوميدي .

په موقته او انتقالي دورو کې به د پښتنو ولایاتو ځخه ډله ډله خلک جمهور ریس حامد کرزي ته را تلل او د خپل حاکمانو ځخه به یې شکایت ورته کوي او دا به یې ورته ویل چې امریکا یې عسکر موږ ته را واستوي چې د حکومتي مامورینو او منطقوي جنګ سالارانو د ظلم ځخه موږ خلاص کړي . . .

غریب او بیچاره پښتانه په دې نه پوهیدل چې په حقیقت کې هغه حکومتي مامورین او منطقوي جنګسالاران چې پردوی ظلمونه کوي د شیطاني مثلث غړي دي او د شیطاني مثلث د پلان مطابق یې پرپښتنو ظلمونه شورع کړي وه .

دافغانستان دملي امنیت اداري چې کنترول یې تنها د پښتون ضد شوراي نظار پلاس کې دي په لس هاو زره پښتانه بندیان کړل ، ویې وهل ، بې عزته یې کړل ، مالونه یې ورچورکړل او دامریکاییانو پلاس یې ورکړل چې د بګرام او ګوانتنامو زندانونو ته یې ولیږل .

د شیطاني مثلث د توطیو نتیجه داشوه چې نن ده یورند د خیرني لیکي پر دواړو خواوو د پښتنو په کورکې غم جوړ شو .

پر پښتنو چې به په حکومت کې د شیطاني مثلث د غړو د لوري هر ځومره ظلم کیدي هغوی به صبر کوي او په دې هیله به وه چې موقته اداره ده ،که انتقالي او انتخابي اداري منځته راشي نو دیو قانوني نظام په راتللو به نظام د قانون مطابق ددوی د سر ، ناموس ،عزت او مال ساتونکي وي ،دا ظالم حاکمان به لیري شي او دوی به پر ارام شي .

پښتنو د انتخابي دوري په هیله په انتخاباتو کې ښه په میړانه برخه واخستل او حامد کرزي یې د لومړي منتخب جمهوریس په حیث انتخاب کړي .

حامد کرزي چې د پښتنو په رایو قدرت ته ورسیدي بیا یې هم ددولت چاري دپخوا په شان دشوراي نظار ، جمعت اسلامي ، حزب اسلامي اونورو پښتنو ضد اشخاصو ته وسپارلي .

په انتخابي دوره کې هم د شیطاني مثلث د غړو د خوا پر پښتنو د پخوا په شان ظلم جاري وساتل شو ځکه چې دا خو د ایران او پاکستان د استخباراتو پروژه وه چې پر پښتنو باید ظلم وشي ترځو هغوی ددولت ځخه خفه او ددولت په مقابل کې قیام وکړي چې ددولت په مقابل کې قیام په حقیقت کې د امریکا په مقابل کې قیام دي .

پښتنو په لومړيو کلنو کې د خارجيانو پر ضد قيام ونه کړي او په دې هيله منتظر وو چې نن يا سبا به يو ښه حکومت منځته راشي چې پر پښتنو به په عدالت حکومت وکړي او ملت ته به لازم خدمات وړاندي کړي .

د پښتنو روشنفکران ، قومي مشران او حتي عام وګړي په دې اوميد وه چې د امريکا په نظامي او اقتصادي مرستو به افغانستان پر خپل پښو ودريږي او د همسايه هېوادونو د تسلط څخه به ځان خلاص کړي ، خو د پښتنو او نورو عامو افغانانو دا نيکي هيلي د شيطاني مثلث د خوا د بل شوي اور په لمبو کې وسوځول شوي .

په ډېر افسوس سره بايد ووايو چې د ايران او پاکستان د استخباراتو پروژي په ډېر ښه ډول کاميابه شوي او پښتانه د دولت څخه خفه شول ،حال دا چې د پښتون ملت ٪99 خلکو امريکايي پلوه حامد کرزي ته په لومړيو انتخاباتو کې په دې خاطر راي ورکړي چې حامد کرزي او دده نړيوال دوستان يعني امريکايان به د پښتنو مظلوميت او د شيطاني مثلث د پښتنو ضد توطيو ته متوجه شي ، او مظلوم پښتانه به د شيطاني مثلث د اجنټانو د ظلم او ستم څخه خلاص کړي . . .

خو په ډېر افسوس سره بايد ووايو چې حامد کرزي او دده مغروره امريکايي دوستان د پښتنو مظلوميت ته متوجه نه شول .

په نتيجه کې د پښتون ملت اکثريت د حامد کرزي او امريکا څخه خفه او نا اوميده شوه ،د پښتنو د مظلوميت او رنجونو په مقابل کې د حامد کرزي او امريکا بې تفاوتۍ په غيري شعوري ډول د ايران او پاکستان د ا ستخباراتو د پلانو وعملي کيدو ته ښه موقع مساعده کړل .

حامد کرزي او دده امريکايي دوستانو د پښتنو د مظلوميت په باره کې د بې تفاوتۍ په سبب په افغانستان او منطقه کې د سولې د تامين لپاره يو تاريخي او طلايي چانس د لاسه ورکړي .

د افغانستان په تاريخ کې دا لومړي ځل وو چې پښتنو په خپل خاوره کې د خارجيانو حضور په ورين تندي منلي وو .

ددې حقيقت څخه دا سې ښکاري چې دا ځل پښتنو خارجي عسکر د اشغالګرو په حيث نه بلکې د ازادي بخښونکو په حيث پيژندل .

بل ثبوت دادي چې که افغانانو امريکايان اشغالګر بللای نو ولي غيري پښتانه قومونه لکه تاجک ،ازبک او هزاره دامريکا ضد په دې جهاد کې د پښتنو سره يو ځای برخه نه اخلي ؟

د تاريخ په اوږدو کې خو به داسې وو چې په افغانستان کې ميشت ټولو وړو قومونو به د پښتنو په ملاتړ په يوه اتفاق د اشغالګر قوت پر ضد په جهاد کې برخه اخستل ، خو دا ځل صرف پښتانه د دولت او خارجيانو پر ضد جنګيږي او نور افغان واړه قومونه د خارجيانو او دولت څخه د خپل ولاياتو لپاره د بيارغاوني پروژې اخلي .

حقيقت دادی چې د شيطاني مثلث دغړو د خوا پښتانه مجبور کړل شول چې دافغان دولت څخه ناراضه شي او يو څو فيصده يې مجبورا د شيطاني مثلث د توطيو پر اساس د امريکا سره په جنګ کې اخته کړل شول .

کله چې د پښتنو د عدالت خواهي اميدونه د دولت او نړيوالي ټولني څخه قطع شول او د دولت سره يې خپل همکاري ترک کړل نو د همدې موقع څخه په استفاده د دولت او امريکا مخالفينو د دولت او خارجيانو پر ضد جنګ شروع کړي او د پر شاتګ په وخت کې بيرته د ولس په منځکې پټيږي .

د طالبانو په ټراين او تجهيز کې د ايران او پاکستان دواړو هېوادونو استخباراتي سازمانو برخه اخستې ده .

5: د پښتنو او امريکا د جنګ اغاز:

د شيطاني مثلث د غړو د شيطاني ستراتيژۍ مطابق د شورای نظار ، جمعيت اسلامي او په افغانستان د شيطاني مثلث نورو اجنټانو ته وظيفه وسپارل شوه چې د دولت د امکاناتو او نورو لارو چارو څخه په استفاده پر پښتنو ظلم او ستم شروع کړي تر څو پښتانه د نظام په مقابل کې ياغي شي ، چې د نظام په مقابل کې ياغي کېدل په خپله د امريکا په مقابل کې ياغي کېدل دي .

د شورای نظار ، جمعيت اسلامي او د شيطاني مثلث نورو اجنټانو د شيطاني مثلث د ستراتيژۍ مطابق او د هغه بې پايه تعصب او کرکې پر اساس چې د پښتنو سره يې درلودل پر پښتنو داسې ظلم

او ستم شروع کړ چې د افغانستان په لیکلي تاریخ کې پخوا کله هم یو اشغالګر پر پښتون ملت دومره ظلم نه وو کړی .

د پښتنو د ودونو پر خوشحالیو یې په امریکایانو بمباری وکړې .

د پښتنو پر جنازو یې د امریکایانو په واسطه بمباری وکړي .

د پښتنو خیرات پرمراسیمو یې د امریکایانو پواسطه بمباري وکړي .

د پښتنو مړي یې په امریکایې سپیو بې عزته کړل .

د پښتنو قومي مشران یې په امریکایي سپیو بې عزته کړل .

د پښتنو ښځې یې په امریکایي سپیو بې عزته کړې .

د پښتنو د مشرانو په سر یې د قوم په مخ کې توري کڅوړي ورواغوستي .

د پښتنو دکلتور او عنعناتو پرخلاف یې د پښتنو په کورونو خارجیان ننویستل .

پښتانه یې مړه کړل ،پښتانه یې بندیان کړل ، د پښتنو مالونه یې ځني واخستل ، پښتانه یې دوظیفو څخه لیري کړل ،لنډه دا چې د شیطاني مثلث افغاني اړخ د خپل بادارانو په امر په خپل استخباراتي او اوپراتیفي لوبو د پښتون ملت په سر ، ناموس ، عزت او مال داسې لوبې وکړې چې په تاریخ کې یې بل مثال نشته .

د شیطاني ملث افغاني اړخ د شیطاني مثلث د ستراتیژي مطابق پر پښتنو دومره ظلم شروع کړي چې خپل هیواد یې پښتنو ته سور تنور وګرځاوه ،او یو شمېرپښتانه مجبور شول چې ایران او پاکستان ته مهاجر شي .

کله چې پښتانه د شیطاني مثلث د افغاني اړخ د ناکردو په سبب د دولت څخه ناراضه شول او یو شمېر یې د هیواد څخه و ایران او پاکستان ته وتښیتدل نو د شیطاني مثلث د غړو شیطاني ارمان یعنې د پښتنو او امریکا ترمنځ د جنګ د شروع کیدو مقصد پوره شو .

تر هغه وخته پورې چې پښتانه د افغان دولت څخه سخت ناراضه شوي نه وه او د دولت پر ضد عملي مبارزې ته اماده شوي نوه ، د ایران او پاکستان استخباراتي سازمانو نشوه کولای چې ددوی په خاوره کې میشت نړیوال تروریستان په افغانستان کې د ناټو د قواوو پر ضد جنګ ته راولیږي .

خو کله چې د شیطاني مثلث د افغاني اړخ د ظلم او سبوتاژ د سببه پښتانه د خپل سر ، ناموس ، عزت او مال ددفاع په خاطر مجبور شول چې د افغان دولت او ناټو په مقابل کې عملي اقدام ته اماده شي ، نو د ایران او پاکستان استخباراتي سازمانو ددوی هېوادونو ته ورتښتیدلي ناراضه پښتانه مسلح کړل او دوباره یې د طالبانو ، القاعده ،چچن ، لښکر طیبه ، داي . ایس . اي د ملیشو ،دسپا پاسدارن دغړو او نورو تروریستانو سره یو ځای وافغانستان ته دامریکا پر ضد وجنګ کولو ته راولیږل .

د شیطاني مثلث د پالیسۍ مطابق و ایران او پاکستان ته د ورتښتیدلیو پښتنو د جملې څخه هر پښتون چې په افغانستان کې د ناټو د قواوو پر ضد د جنګ کولو څخه انکار کوي هغه د ایران او پاکستان د استخباراتي سازمانو د خوا مړ کېږي او یا نیول کېږي ، امریکایانو ته د خطرناک طالب او د القاعده د غړي په حیث معرفي او حواله کېږي تر څو په کلونو د " بګرام " او " ګوانتنامو بې " په زندانو کې بندي پاتې شي . . .

لنډه دا چې د شیطاني مثلث غړو پر پښتنو داسې حالت راوست چې هغوی مجبور او مکلف دي چې د لاندې دریو نهایت بدو انتخابو څخه به حتما یو انتخابوی .

الف : که پښتانه خوشحاله دي او خوابدي په یوه نا چېزه وسله به د امریکا د ستر ،عصري او تر غاښو مسلح فوځ سره جنګ کوي ، چې داسې جنګ د انتهار یا ځان وژني څخه پرته بل شي ندي .

ب: که پښتانه د ناټو پر ضد په افغانستان کې جنګ نه کوي نو دا به مني چې د شیطاني مثلث د استخباراتي سازمانو دخوا په قتل ورسیږي .

د : که پښتانه په افغانستان کې د ناټو پر ضد جنګ نه کوي نو دا به مني چې د شیطاني مثلث د استخباراتي سازمانو د خوا ګرفتار او وامریکایانو ته به د خطرناک طالب او القاعده په نوم ورتسلیمیږي تر څو د ژوند پاتې برخه د ګوانتنامو په زندان کې د هېواده لیرې په ډېره بې عزتۍ کې ژوند تیره کړي .

اکثره پښتنو د ډېري مجبورۍ نه دا خوښه کړل چې په يو کلاشنکوف د امريکا د فوځ سره د داسې جنګ ميدان ته راووزي چې ددوی مرګ په کې حتمي دي . . .

په دې ډول د شيطاني مثلث غړي په خپل شيطاني اپراتيفي لوبو وتوانيدل چې پښتانه او امريکايان په يو خطرناک او نا انډوله جنګ کې سره واچوي .

6: د پښتنو او امريکا جنګ به څومره وخت دوام کوي ؟

د شيطاني مثلث د غړو د منظم پلان په اساس د پښتنو او امريکا جنګ دومره شدت پيدا کړيدي چې نن يې د ناټو او ايساف د يو لک او پنځوس زره ، او افغاني دري سوه پنځوس زره څخه زياتو عسکرو د موجوديت سره سره د نظام مشروعيت او سياسي ثبات دواړه د خطر سره مخا مخ کړيدي .

په افغانستان کې به د پښتنو او امريکا دا جنګ او ويني تويول تر هغه وخت پورې دوام وکړي تر څو پښتانه او امريکا دواړه په دې پوه شي چې د تاريخ په دې مقطع ، په دې شرايطو او په دې جعرافيه کې دوی دواړه يو د بل طبعي ملګري او دوستان دي او د شيطاني مثلث غړي ددوی مشترک دښمنان دي .

امريکا بايد د پښتنو په تاريخ ځان پوهه کړي .

امريکا بايد په دې ځان پوهه کړي چې د تاريخ په اوږدو کې د دې منطقي په سوله ،ثبات او بې ثباتۍ کې پښتنو څومره رول لوبولي دي او نن هم د عين اهميت خاوندان دي .

امريکا بايد د پښتنو سره د غلام ملت په حيث برخورد ونکړي او د افغانستان د مطلق اکثريت نفوس په حيث دهېواد سياسي ،اقتصادي او ټولنيز حاکميت بايد ددوی د مشروع حق په حيث دوباره دوی ته وسپاري .

پښتانه مشران او کشران هم بايد په دې پوه شي چې په نني شرايطو کې چې دوی په اقتصادي ،سياسي او نظامي لحاظ نهايت کمزوري دي ،او ددوی بدو همسايه ګانو ايران او پاکستان د پښتنو دهېواد د اشغال بدنيت کړيدي ، دوی د امريکا او غرب د مرستو بغير د شيطاني مثلث د غړو څخه خپل استقلال ، ملي حاکميت او مځکنۍ بشپړتيا نشي ساتلای .

د سالم عقل او زمان تقاضا داده چې پښتنانه د خپل استقلال ، ملي حاکمیت د خپل هېواد د مځکنۍ بشپړتیا ، د خپل ملي ګټو او ملي نوامیسو د ساتلو په خاطر د نړۍ په دې ستراتیژیکه جغرافیه کې دامریکا او غرب مشروع ګټې وساتي او په مقابل کې د امریکا او غرب په مرسته د خپل هېواد استقلال ،مځکنۍ بشپړتیا ، ملي حاکمیت ،ملي ګټې او ملي نوامیس د خپل حریشو او بدو همسایه ګانو څخه وساتي .

که پښتنانه پر پورته ذکرشوي فرمول عمل ونکړي او د شیطاني مثلث د غړو د ارزو مطابق د ایران او پاکستان د اتم بمب د دفاع په خاطر د امریکا او غرب په مقابل کې جنګ ته دوام ورکړي ،شاید د پښتنو د سر او مال په ډېره زیاته قرباني امریکا او غرب په دې جنګ کې ماته وخوري او د افغانستان څخه ولاړشي ، خود اسوال پیدا کېږي چې افغانستان به افغانانو ته پاتي شي او که به یې ایران او پاکستان په خپل منځ کې سره وویشي ، او پښتنانه او ټول افغانان به د امریکا پر ځای د ایران او پاکستان غلامان شي کوم هېوادونه چې د افغانستان د مځکي ، تاریخ او کلتور غله او دعوي ګیران دي .

په اوسني شرایطو کې پښتنو او ټولو افغانانو ته صرف لاندې دوه انتخابه په مخ کې پراته دي دریم انتخاب وجود نه لري ،دوی مجبور او مکلف دي چې د دې دوه انتخابو څخه به یو حتما انتخابوي .

لومړیي انتخاب :

پښتانه باید د بو څه وخت د پاره د امریکا او غرب سره مدارا وکړي تر څو د دوی په اقتصادي او نظامي مرستو د دې جوګه شي چې د غربې جرمني ، جاپان او جنوبې کوریا د هېوادونو په شان د یوا ازاد او خپلواک هېواد په حیث تبارز وکړي .

پښتانه باید په دې پوه شي چې امریکا او غرب زموږ مځکه په خپل هېواد نشي ګډولای ، او نه زموږ دین ،رسم رواج او کلتور را څخه اخستلای شي .

دویم انتخاب:

د پښتنو د پاره دوهم انتخاب د پاکستان او ایران غلامي ده چې شاید د تل لپاره او یا د سونو کلنو لپاره د دوی تر اسارت لاندي په نهایت ذلت او حقارت کې ژوند وکړي .

ایران او پاکستان د افغانانو د مځکي ، تاریخ ، کلتور حتي دین غله او دعوي ګیران دي .

7: د پښتنو او امریکا ترمنځ د جنګ ګټه چاته رسیږي ؟

د دې فصل په پنځم عنوان کې مو ولوستل چې ایران ، پاکستان او په افغانستان کې د هغوی اجنټانو د دې لپاره یو شیطاني مثلث جوړ کړي چې په افغانستان کې و امریکا ته د پښتنو په واسطه نظامي مزاحمت ایجاد کړي ، او دا نظامي مزاحمت ته تر هغه وخته دوام ورکړي تر څو د شورویانو په شان امریکایان هم په افغانستان کې ماته وخوري ، امریکایان هم د شورویانو په شان په شرمیدلي ډول د افغانستان څخه وباسي ، وروسته بیا افغانستان د ډهلی د مغلو او ایرانی صفویانو په شان دا ځل ایران او پاکستان په خپل منځ کې سره وویشي .

دا هم ذکر شول چې شیطاني مثلث د امریکا په مقابل د جنګیدو لپاره پښتون ملت انتخاب کړي ځکه چې دوی په دې باور وه چې د افغانستان د اصلي او سیدونکو په حیث تنها په پښتنو کې دا توان شته چې د امریکا سره نظامي مقاومت وکړای شي .

په تیرو پاڼو کې د دې خبري ذکر هم وشو چې شیطاني مثلث د دوی د شیطاني ستراتیژي پر اساس پښتون ملت مجبور کړي چې په تش لاس د امریکا سره په جنګ کې داخل شي .

د شیطاني مثلث غړو په خپل شیطاني چلونو پښتانه مجبور کړل چې د خپل ملي ګټو پر خلاف د خپل ازلي او دایمي دښمنانو یعنې ایران او پاکستان د ملي منافعو د دفاع په خاطر د امریکا سره وجنګیږي .

د ایران او پاکستان د استخباراتي سازمانونو د خوا ډیزاین شوي د پښتنو او امریکایانو ترمنځ دا روان جنګ د شیطاني مثلث غړوته دا لاندي ګټې لری .

1: د پاکستان ګټه:

پاکستان په دې مقصد پښتانه تراين ، مسلح او د امريکا ضد جنګ ته راليږي ،داي ايس اي په نظر که په دې جنګ کې پښتون مړ شي نو د پښتونستان يو دعوي ګير مړشو ، خو که امريکايې مړشو نو د پاکستان د اټوم بمب يو مخالف مړشو .

دپاکستان استخبارات هر رښتني پښتون دپښتونستان دعوي ګيربولي.

پاکستاني استخبارات به ددوی د ملي ګټو د ساتلو په خاطر ددوی په اصطلاح افغان جهاد ته تر هغه وخته د پښتنو پلاس دوام ورکوي تر څو ټول پښتون ملت تبا او د پښتونخوا پاکه خاوره د امو څخه تر اباسين پورې د تورو پنجابيانو تر کنترول لاندي راشي .

د اي . ايس . اي د پلان مطابق د پاکستان لپاره د ستراتيژيک عمق د پيداکولو د سياست پر اساس تر څو پورې چې ټوله پښتونخوا د پنجاب تر قبضه لاندي نوي راغلي او ټول پښتون ملت د پنجاب غلام شوي نوي ، پښتانه به د اي . ايس . اي په خوله په پښتونخوا کې يو بل د جهاد په نوم سره وژني .

2: د ايران ګټه:

ايران هم په دې مقصد پښتانه تراين ، مسلح او د امريکا ضد جنګ ته راليږي چې که په دې جنګ کې پښتون مړ شي نو د ايرن يو ازلي دښمن مړشو ، خو که امريکايي مړشو نو د لوي شيطان يو ګوته ماته شوه . . .

3: دشوراي نظار ،جمعت اسلامي او حزب وحدت ګټه:

دپښتنو او امريکا جنګ د جمعت اسلامي ،شوراي نظار ،حزب وحدت او نورو حلقو دهغو غړو د پاره چې دپښتنو څخه نفرت لري ،پښتانه د خپل دښمنانو په حيث پيژني او دپښتنو سره دښمني ددوی د ژوند هدف دی د الاندي فايدي لري .

الف : دشوراي نظار او جمعت اسلامي دپورته ذکرشوو کټګورۍ غړو په نظر دوی دافغان دولت او امریکا په زور دخپل دښمنانو یعنې پښتنو څخه مستقیما غچ اخلي ، حال دا چې پښتانه شوراي نظار ، جمعت اسلامي ،حزب وحدت او نورخپل وطنداران او ورونه بولي او دهغوی سره د دښمنۍ هیڅ خیال نه لري .

ب: دافغان دولت ،جمعت اسلامی ،شورای نظار ،حزب وحدت او نورو حلقو هغه غړی چی دشیطانی مثلث غړیتوب لری په دی خاطرد خپل بادارانو داوپراتیفي پروژو په عملي کولو کې زیاته فعاله برخه واخستل چی که د پښتنو او امریکا په تبا کونکی جنګ کې پښتانه د امریکا د خوا برباد او تبا شی نو افغانستان به د تل لپاره د شیطانی مثلث دافغانی ضلع په لاس کې پاتي شي . . .

خود شیطانی مثلث دا غړی که دافغانستان په پښتنو پوری اړه لری او که دافغان نحیب ملت په اقلیتونو پوری اړه لری په دې نه پوهیږي او یا ځان نه پوهوي چې افغانستان د پښتنو څخه بغیر دوی یوه ورځ هم نشي ساتلای .

دافغانستان داقلیتونو دملی فکر لرونکی مشران او کشران ټول په دې حقیقت پوهیږی چی د پښتنو څخه بغیر افغانستان دنړۍ په سیاسي جغرافیه کې وجود نشی درلودلای ،دوی په دې باور او عقیده دی چی پښتون عظیم ملت د افغانستان دخپلواکۍ ، ملی حاکمیت ،مځکنۍ بشپړتیا دډاډمنی دفاع ،دمشروع او با ثباته سیاسي نظام دمنځته راوړلو ،په هیواد کې دټولنیزعدالت ،تل پاتې سولی او ملی وحدت د تامین ډاډمن ضامن دی .

دافغانستان د اقلیتونو مشران دی په دې حقیقت ښه ځان پوه کړی ، ایران ، پاکستان او بل هر خارجی هیواد چی ځان دپښتنو دښمن او دغیر پښتون اقلیتونو دوست بولی ، هغوی صرف داستعمارددی زاړه فرمول څخه یو ځل بیا استفاده کوی چی (تفرقه واچوه او حکومت پروکړه) .

دافغانستان داقلیتونو هغه مشران او کشران چی د پردیو په استخباراتی سازمانو پوری ندی تړلی په دې حقیقت دی ښه ځان پوه کړی ، پاکستان ،ایران او بل هر خارجی هیواد چی د پښتنو تبا کول غواړی نو دپښتنو تر تباهۍ وروسته به حتما دهیواد اقلیتونه هم په ډیره اسانۍ یو په بل پسي تبا او خپل غلامان کړي .

د پښتنو او امریکا د جنګ څخه د شیطاني مثلث غړي ډېر زیات لذت اخلي ځکه هر پښتون چې مړ کیږي نو ددوی په نظر ددوی ازلي دښمن مړ کیږي ، ددوی په نظر هر پښتون د شیطانی مثلث د غړو ازلي دښمن دي ،خودوی بیا خپل دا ازلی دښمن یعنی پښتون نړی ته دنړۍ د دښمن یعنې د طالب او القاعده په نوم هم معرفي کوی .

د پښتنو او امریکا په جنګ کې چې هر امریکایې یا د ناټو فوځي مړ کېږي نو د شیطاني مثلث د غړو ازلي دښمن مړ کېږي ، همدا علت دي چې نن ایران خپل پروني دښمن طالب ته اسلحه او نظامي تربیه ورکوي چې دا یران دامریکایې دښمن سره په افغانستان کې جګړه وکړي د طالب او امریکایې څخه چې هر یو مړ کېږي دا یران یو دښمن کمیږي .

د شیطاني مثلث د غړو لپاره د پښتنو او امریکا جنګ یو طلائې او ډېر ګټور جنګ دي .

خو د پښتنو په تاریخ کې دا د دوی تر ټولو خیرن او کرغیړن جنګ دي چې پر دوی تپل شوي دي ځکه چې دوی د خپل ملي ګټو بر خلاف د خپل هېواد او ولس د ازلي د ښمنانو د ګټو لپاره جنګیږي .

په دې خیرن جنګ کې چې څومره د شیطاني مثلث غړي په مظلوم پښتون ملت ملامت دي ،په هغه اندازه جمهورریس حامد کرزي ، امریکا او د پښتنو بې تفاوته سیاسي ، مذهبې او قومي مشران هم په پښتنو ملامت دي چې د شیطاني مثلث د شیطاني چلونو مخه یې نده نیولي ،او په لوي لاس یې پښتون مظلوم ملت د شیطاني مثلث غیړي ته پورې وهلي او د هغه پلاس کې ګروګان ورکړيدي .

د شیطاني مثلث غړو په خپل اوپراتیفي لوبو پر پښتنو دا سې جنګ تحمل کړیدي چې باید مجبورا د خپل ملي ګټو برخلاف او د خپل دښمنانو په ګټه وجنګیږي ، ځکه چې په اوسنیو شرایطو او وخت کې د پښتنو ملي ګټې د امریکا او غرب سره په دوستۍ کې نغښتې دي ،او په نن شرایطو کې پښتانه دا الله پاک دمرستی او ملی وحدت څخه بغیرتنها د امریکا او غرب په مرسته د خپل بدو او حریڅو ګاونډیو ایران او پاکستان څخه خپل هېواد او خپلواکي ساتلای شي .

د پښتنو او امریکا ترمنځ د جنګ ګټه تنها د شیطاني مثلث غړو ته رسیږي .

د پښتنو او امریکا ترمنځ دا روان جنګ په حقیقت کې د شیطاني مثلث د اوپراتیفي لوبو جال دي چې پښتانه او امریکا دواړه په کې را ګیر شوي دي .

د پښتنو او امريکا ترمنځ د دې روان جنګ اصلي ګټونکي د دې جنګ ايجادونکي يعنې د شيطاني مثلث غړي دي ، او د دې خيرن جنګ اصلي قربانيان او بايلونکي پښتانه او امريکايان دي .

خوکه پښتانه په سياسي ليحظ منظم شي ،ځان د شيطاني مثلث د شيطاني جال څخه خلاص کړي ، د اسلامي او پښتني پوهي او درايت په برکت د امريکا او غرب سره داسې ستراتيژيک ملګرتوب ايجاد کړي چې د هغه پر اساس د افغانستان ملی خپلواکی ، ملی حاکميت ،مځکنی بشپړتيا ،ملی ګټې او ملی نواميس خوندی وی نو د دې روان خيرن جنګ زياتې ګټې به پښتنو ته ورسيږي ، پښتانه به په خپل پښتني همت او د خپل ستراتيژيکو اندېوالانو په مرسته بيا لويه تاريخي پښتونخوا ايجادکړي او د سل ګونو کلنو د پاره به د دې منطقي ستراقتصادي او نظامي ځواک بلل کيږي .

8: د پښتنو او امريکا ترمنځ جنګ به څوک ګټې ؟

دا چې د طالبانو تر ماتي وروسته ولي د امريکا پر ضد پښتنو جنګ شروع کړي ؟

د دې جنګ ترشا د ايران او پاکستان د استخباراتو او په افغانستان کې د دوی د اجنټانو رول څه دي ؟

په دې هکله په تير فصل کې په تفصيل سره بحث وشو .

اوس پر دې موضوع ږغيږو چې د پښتنو او امريکا ترمنځ دا روان جنګ به څوک ګټې ؟

د مخه تر دې چې د دې جنګ د ګټونکي په باره کې څه ووايو ښه به داوي چې څو کاله وړاندې د افغان شوروي جنګ ته يو لنډه اشاره وکړي او بيا هغه جنګ د پښتنو او امريکا د جنګ سره مقايسه کړو ، وروسته بيا د ځينو عيني واقيتونو پر اساس په ډير ښه ډول ويلای شو چې د پښتنو او امريکا د روان جنګ ګټونکي به څوک وي .

د افغان شوروي جنګ ته يو لنډه کتنه .

دا په دنيا کې منل شوي قانون دي ، جنګ هغه څوک ګټي چې لږ ځاني او مالي تلفات ورکوي ،يا په بله وينا د هر جنګ ګټونکي هغه خوا ده چې لږ ځاني او مالي تلفات ورکوي ،او دهرجنګ بايلونکي هغه خوا ده چې ډېر ځاني او مالي تلفات ورکوي .

دافغانانو او روس د جنګ په جريان کې د امريکا جمهور ريس رونالد ريګن ويلي وه چې: (موږ به تر هغه وخته افغانانو ته اسلحه ورکړو چې د شوروي پرضد وجنګږي ترڅو اخيري افغان ژوندي وي)

ښاغلي ريګن دا خبري هغه وخت کولي چې امريکا لا د ويتنام د جنګ د ماتي څخه خپل سياسي او نظامي حيثت دوباره نه ووبرحاله کړي .

د ويتنام په جنګ کې شورويانو د ويتناميانو سره په کلونو مالي او لوژيستيکي مرستي کولي تر څو بالاخره يې امريکا ته ماته ورکړل .

په ويتنام کې د امريکا د ماتي لا څو کاله نوه تير شوي چې روس په (1979/12/27) تاريخ پرافغانستان نظامي يرغل وکړي ، امريکا دا موقع د ځان لپاره غنمت وبلل او دا يې وپتيل چې افغانستان به دشوروي په ويتنام بدلوي او د شورويانو څخه به د ويتنام د جنګ بدل په افغانستان کې اخلي .

دروس او افغانانو په جنګ کې د متقابلو خواوو ترمنځ د قواوو هيڅ انډول وجود نه درلود ،د جنګ يو طرف ته باغيرته مجبور افغانان په تش لاس د جنګ په ډګرکې د خپل دين ،سر ، ناموس ، عزت ، مال ، استقلال ، ملي حاکميت ، د هېواد د مځکنۍ بشپړتيا ، ملي ګټواو ملي نواميسو دد فاع په خاطر جنګيدل ، او بل طرف د شوروي اتحاد د ستري امپراطورۍ سري لښکري چې ترغاښو مسلح وي د افغانستان د اشغال او د دي لاري و تودو اوبو ته د رسيدو په خاطرجنګيدي .

امريکا او غرب ته دا ډېره ښه موقع پلاس ورغلل چې د مجبوروافغانانو څخه د مفتو عسکرو په حيث استفاده وکړي هغوی په نا چېزه وسلو مسلح اودروسي سوپر طاقت په مقابل يې ودروي .

د افغان ــ شوروي په جنګ کې لاندی دري عمده خواوته د جنګ تاوانونه متوجه وه :

1 : <u>شوروي اشغالګران</u> :

شوروي اتحاد ته په افغانستان کې د جنګ د ماشين د چلولو په خاطرستر اقتصادي تاوانونه ،نظامي تاوانونه او يوه اندازه انساني تلفات هم رسيدل .

2: پښتانه:

پښتنو ته په دې جنګ کې تر هر چا زيات انساني تلفات رسيدل ،کوم لږ او ډېر مالي امکانات چې يې درلودل هغه هم په دې جنګ کې د منځه تلل .

3 : امريکا :

امريکا او ملګرو ته په دې جنګ کې صرف محدود مالي تاوان رسيدي خو دا مالي تاوان د هغوی د قوي اقتصاد په پر تله د هيڅ سره برابر وه .

امريکا او غرب ته د افغانانو او شوروي په جنګ کې هيڅ ډول انساني تلفات نه رسيدل .

د امريکا او پاکستان نظامي او استخباراتي ماهيرينو د افغان-شوروي د جنګ پلان او ستراتيژي داسې طرحه کړي وه چې دا فغان- شوروي جنګ د زيات څخه زيات وخت دوام وکړي او شوروي قواوي د ډېر وخت لپاره په افغانستان کې په جنګ کې مصروفي وساتي .

ددې لپاره چې د جنګ ماشين په افغانستان کې فعال وساتل شي شورويان مجبور وه چې په هر کال کې په ميلياردونو ډالره پردي جنګ مصرف وکړي ، او په زرګونو روسان مړه او زخميان شي ، خو په مقابل کې امريکا ته نا چېزه مالي تاوان رسيدي .

تر تقريبا لس کاله سخت جنګ وروسته شورويانو په افغانستان کې ماته وخوړل او پر (1389/11/15) د افغانستان څخه وشړل شول او دومره مالي تاوانونه ور ورسيدل چې د هغو د سببه د روسي د تزار او کمونيزم په واسطه جوړه شوي امپراطوري د تل لپاره د منځه ولاړل .

دافغان ــ شوروي د جنګ څخه په استفاده امريکا وکړاي شول چې د مظلومو افغانانو مخصوصا د مظلومو پښتنو د سر او مال دبې حسابه قربانيو په قيمت د شورويانو څخه په ويتنام کې د خپل نظامي ماتي بدل په افغانستان کې واخلي .

دافغان_ شوروي د جنګ څخه په استفاده امریکا وکړاي شول چې ، سوړ جنګ د ځان په نفع ختم کړي او امریکا د نړۍ د یوازني سوپر طاقت په حیث را څرګنده شول .

د افغان–شوروي په جنګ کې لکه پورته چې ذکر شول شورویانو او افغانانو ته ستر نظامي ، مالي او انساني تلفات رسیدل ،خو امریکا او غرب ته محدود او غیري قابل لمس مالي تاوانونه رسیدل .

دهمدې ستراتیژي پر اساس امریکا غوښتل چې دا جنګ څومره زیات وخت چې ممکن وي دوام وکړي .

امریکا ته د افغان شوروي جنګ په دې خاطر ډېر خوند ورکاوه چې د مظلومو پښتنو د مفتو وینو په قیمت یې د خپل دښمن شوروي اتحاد څخه په ویتنام کې د خپل نظامي ماتي بدل اخستي ، د غریب ،بې تنخوا ، مظلوم او مجبور پښتون پر اوږه امریکایي ټوپک پروت وو ، پر روسي اشغالګر سرباز یې فیرونه کول ، هغه یې وژلي او یا یې زخمي کولي ، روسي ټانک یې سوځوي . . .

په مقابل کې د شوروي اتحاد دبې رحمه فوځ د اور قوت په خپل ټول توان او نهایت بې رحمي د مظلومو او مجبورو پښتنو سر او مال بربادول او د منځه وړل .

امریکایانو په ډېر مهارت سره افغانستان دشوریوانو په ویتنام بدل کړي ،شوروي امپراطورۍ ته یې دافغانانو مخصوصا د مظلومو پښتنو د بې مثاله ځاني قربانیو په زور په افغانستان کې نه تنها په نظامي ډګر کې ماته ورکړل بلکې شوروي امپراطوري ، دشوروي امپراطورۍ نړیوال حیثیت ،شوروي نظام ، شوروي اقتصادي سیستم ،شوروي نظریاتي سیستم ، اوشوروي سوپر طاقت یې هم دړې وړې کړې او د تل لپاره یې د منځه یووړه .

د افغان_ شوروي د جنګ د لنډې مطالعي څخه په استفاده

اوس د پښتنو_ امریکا په جنګ کې د امریکا د ماتي ځني ښکاره دلایل په لاندې ډول ذکر کوو .

1 : د افغان شوروي د جنګ د تجربیو څخه په استفاده د ایران او پاکستان د استخباراتي او نظامي چارو ماهیرینو دالقاعده سره په مشوره د پښتنو او امریکا د جنګ پلان داسې طرحه کړیدي چې د یو اوږد جنګ ددوام لپاره ضروري عناصر په منطقه کې په ډېر ارزانه قیمت پیدا کېږي .

ددې جنګ ددوام لپاره دومره لږ بوديجې ته ضرورت دې چې د عربو يو عـادي شيخ يې د ډېرو کلونو لپاره تمويلولای شي .

په لاندي کرښو کې د دې جنګ ددوام لپاره و ضروري عناصرو ته ډېره لنډه اشاره کوو :

الف : دامريکا پر خلاف د پښتنو د جنګ د دوام لپاره انساني قوت:

د هرجنګ ددوام لپاره تر ټولو مهم عنصر و جنګ ته د اماده انساني قوت پيدا کول دي .

دډيورنډ د خط پر دواړو خوا وو د اتيا ميلونو پر شا وخوا کې پښتانه د نهايت بد بختۍ په حالت کې ژوند کوي ، د ژوند تيرولو لپاره تقريبا هيڅ ډول اسانتياوي نه لري ،ټول با عقيده او پر اسلام مين مسلمانان دي خودبده مرغه مطلق اکثريت يې بيسواده دي اودا سلا م دمقدس دين په باره کې ئې معلومات محدود دی .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتني ټولنې جوړښت داسې دي چې دوی هميشه د سياسي ، اقتصادي او ټولنيز ژوند په ساحو کې ددوی د قومي مشرانو د خوا رهبري کېږي ،او دوی هم د خپل قومي مشرانو مشوري مني .

ددې لپاره چې د شيطاني مثلث شيطاني پلانونه په اسانه ډول عملي شي ، دشيطاني مثلث غړود خپل شيطاني ستراتيژي مطابق لومړي د دې پښتنو قومي مشران ، د ملي خيال لرونکي علما ،معليمان او نور منور مشران څني ووژل او دا لړي لا نن هم روانه ده ، تر څو پښتون مظلوم او مجبور ملت بې سرپرسته او بې رهنما کړي .

وروسته يې بيا د فشار ، تطميع او تبليغ د لاري پښتانه مجبوره کړل چې د امريکا پر خلاف په جنګ کې برخه واخلي .

هر هغه پښتون چې د شيطاني مثلث د اجنټانو د امر مطابق د امريکا پر خلاف ددوی په اصطلاح جهاد کې برخه نه اخلي هغه شخص کافر،ملحد ، د خداي(ج) د ښمن ،د محمد (ص) دښمن ، د اسلام دمقدس دين دښمن ، دامريکا جاسوس ، مباح الدم او واجب القتل دي .

د پښتنو د بې سرپرستۍ ، مظلوميت ، مجبورۍ ،بيسوادۍ ، اقتصادي او تعليمي شاته والي ،فشار ،تطمع ، او پر اسلام باندې د هغوی د ټينګې عقيدې لرلو څخه په استفاده د شيطاني مثلث بنياد پرست اجنټ ملايان دا توان لري چې د ډېرو کلونو لپاره د پښتنو ځوانانو څخه مفته سر بازګيري وکړي ، هغوی د امريکا پرخلاف جنګ کې د ځان مرګي او نورو تروريستي بريدونو لپاره اماده کړي .

د پورته دلايلو پر اساس موږ ويلای شو چې د شيطاني مثلث غړو ته د امريکا پرخلاف د جنګ د دوام لپاره تر ټولو مهم عنصر(جنګ ته اماده انسانان) دزيات وخت لپاره مفت پلاس ورغلي دي .

په بله وينا دشيطاني مثلث غړي د افغانانو او شورويانو د جنګ دتجريبو څخه په استفاده کولای شي چې د ډېرو کلونو لپاره په مظلوم او مجبور پښتون انتهاري و اسکټ واغوندي او د امريکا پر خلاف يې د جنګ ميدان ته راوباسي .

په ډېر افسوس سره بايد ووايو چې دمجبور او مظلوم پښتون ملت مطلق اکثريت نهايت غريب او بيسواده ساتل شوي دي ،د ژوند تيرولو لپاره تقريبا هيڅ داسې اسانتياوي لکه ښه کور ، ښه مانۍ ، ښه ارام ژوند ،د خارج سيلونه ، ښکلې مېرمني ،ښکلي معشوقي ، ښه خوراک او څښاک ، ښه لباسونه او داسې نوري نه لري چې هغه د پښتنو ځوانانو مينه د ژوند کولو سره پيدا کړي .

مظلوم او مجبور پښتانه د دې د نيا دوزخي ژوند ،بې پايه خوارۍ او رنجونه صرف په اخيرت کې د وعده شوي جنت دښايېسته مانيو ، ښکلو حورو ، غلمانو ،عسلو ، شيدو ، شرابونو ، ښو ميوا ونورو نعمتونو په اميد تيروي .

دشيطاني مثلث غړي او ددوی اجنټان د پښتنو د مظلوميت څخه په استفاده په ډېر اسانه کولای شي چې مظلوم او مجبور پښتانه لا نور مجبور او تشويق کړي او په ډېره اسانۍ قناعت ورکړي چې د دې نابودې او دوزخي دنيا د عذابونو څخه د خلاصون او په يوه لحظه کې و ابدي وعده شوي جنت ته د داخليد لو په خاطر ځانمرګي بريدونه او نورتروريستي اعمال ا نجام کړي .

ب : دجنګ د دوام لپاره دايډيالوژۍ اړتيا :

انسانان د استثني څخه بغیر په داسې جنګ کې برخه نه اخلي چې دده مرګ په کې حتمي (ځان وژنه) وي ترڅو په ذهني لحاظ يې پر روا ايښت باور ونلرې .

په بله وینا انسان په داسې جنګ کې برخه نه اخلي چې دي په دې متيقين وي چې دي په خپله حتما په کې مړ کېږي ترڅو په ذهني او ايډيالوژيک لحاظ يې پر روا ايښت قناعت ونه لري .

د شیطاني مثلث غړي او د دوی اجنټان د اسلام مقدس دین د جنګ د ایډیالوژي په حیث استعمالوي
.

د شیطاني مثلث غړي بې سواد ، مظلوم او مجبور شوي پښتانه هم مجبوروي او هم د دېني بیانیو په شکل کې ورته وایي چې د اسلام دین تاسو ته حکم کوي چې د پلاني نظام یا پلانی ډلي پر ضد د خداي (ج) په امر في سبیل الله مقدس جهاد پیل کړي .

بنیاد پرستان مظلومو ،مجبور کړل شوو ، بیچاره او بیسواده پښتنو ته ورفهموي چې ستاسو خالیق تاسو ته امر کوي او دا يې پر تاسو فرض کړیده چې د ملا د خوا د رښودل شوي جهاد کې برخه واخلي ، د جهاد کول د خداي (ج) امر او فرض عین دي ، او د فرض عین څخه انکار انسان کافر کوي او د کافر ځای د ابد لپاره دوزخ دي . . .

مظلوم ،مجبور کړل شوي بیچاره او بیسواده پښتانه چې د دې دنیا دوزخي ژوند د اخیرت د وعدي شوي جنت په امید تیروي مجبورا د ملا خبره مني او د دې دنیا د مشکلاتو څخه د خلاصون او د ابدي جنت په هیله په جهاد کې برخه اخلي .

د پاکستان او ایرن استخباراتي سازمانونو یو زیات شمېر بنیاد پرست ملایان تربیه کړیدي ، هغوی يې د لویو مساجدو ،دیني مدرسو او بنیاد پرسته مذهبي سازمانونو په راس کې مقرر کړیدي ،او د دې بنیاد پرستو اسلام نما استخباراتي اجنټانو پواسطه يې د اسلام دمقدس دین څخه په خپل نفع د جنګ ایدیډلوژي جوړه کړیده چې د شیطاني مثلث دغړو دا عمل په مطلق ډول د اسلام د مقدس دین خلاف دي .

د شیطاني مثلث غړو د ظلم ، تطمیع او ددوی دخوا د ډیزاین شوي ایډیالوژۍ په زور بیسواده ، مظلوم او مجبور کړل شوي پښتانه د دې دنیا د دوزخي ژوند د خواریو څخه د خلاصون په امید او په

هغه دنیا کې په وعده شوي جنتونو کې دابدي ژوند د وعدو په هیله د امریکا سره د جنګ میدانه ته را ایستلي دي .

ج : د پښتنو او امریکا ترمنځ د جنګ مصارف څومره دي ؟

لکه چې پورته ذکر شول د پښتنو او امریکا ترمنځ د جنګ ددوام لپاره د ایران ، پاکستان او القاعده استخباراتي او نظامي ماهیرینو د افغان شوروي د تیر جنګ د تجریبو ،په منطقه کې د سولې ، ثبات او نا ارامۍ په باره کې د پښتون ملت د تاریخي رول څخه په استفاده داسې پلان او ستراتیژي طرحه کړل چې د هغې ستراتیژي پر بنیاد یې د اسلام د مقدس دین څخه د جنګ ایایډلوژي او د مظلومو پښتنو څخه یې د جنګ مفت سر بازان جوړ کړل .

شیطاني مثلث د پښتنو او امریکا د جنګ پلان داسې طرحه کړیدي چې ددوی په ډېرلږ مالي مصرف پښتنو او امریکا ته چې دوی یې د خپل ازلي دښمنانو په صفت پیژني دزیات څخه زیات مالي او ځاني تلفات رسوي .

د شیطاني مثلث غړي چې په هر بیسواده ، مظلوم او مجبور کړل شوي پښتون د سل ډالرو د منفجره موادو و اسکټ و اغوندي پر امریکایې قواوو باندې ځانمرګي حمله په اجرا کړي ، د دې حملې په نتیجه کې افغاني او نړیوالو خواوو ته په تقریبې لحاظ لاندي تاوانونه رسیږي:

1 : په ٪90 مواردو کې لږتر لږه د یو څخه تر پنځه پورې نړیوال او افغان سربازان وژني ، د پنځو څخه تر لس پورې ټپي کوي او یا یې په روحي مرض مبتلا کوي .

دلسو څخه زیات ملکي افغانان وژني او دوه چنده رقم هم زخمي کوي.

2 : د دوو څخه تر څلورو نظامي وسایط تخریبوي او یا تاوان ور رسوي ، او همدارنګه په ولس پورې مربوط وسایط ، کورونه او نوري شتمنۍ د منځه وړي او په لکونو افغانۍ تاوان ور رسوي .

3 : هره انتحاري حمله د افغانستان ،غرب او نړۍ په مطبوعاتو کې دومره انعکاس پیدا کوي چې که څوک میلونونه ډالره مصرف کړي بیا به هم د ځان په نفع دومره تبلیغات ونشي کړای .

4 : هره انتحاري او يا بله تروريستي حمله په افغانستان او نړۍ کښي راي عامه ته د ګريلايانو د وجود او ځواک دامريکا ، افغان دولت او نړيوالي ټولنې د ناتوانۍ پيغام ورکوي . . .

5: هغه پښتني کورنۍ هم د غم پر ټغر کښني چې د کورنۍ غړي يې د شيطاني مثلث د شيطاني پروژې د عملي کول په خاطرځان مرګي بريد اجرا کړيدي .

6: کله کله د شيطاني مثلث د غړو په امر يوګروپ پښتانه ځوانان مجبورکړل شي چې په خپل نا چېزه ساده وسلو د ناټو پر کاروانو وسلوالي حملي وکړي چې په نتيجه کې دا ټول ګروپ د ناټو د قواوو دخوا د منځه يوړل شي ،دشا اوخواکلي او بانډي هم د ناټو د قواوو د خوا بمباري اوتلاشي شي چې په نتيجه کې يو زيات شمېر بې ګناه پښتانه شهيدان او زخميان شي ، نور بې ګناه پښتانه د ناټو د قواوو دخوا بنديان شي ، کورونه او مالونه يې د جنګ په سبب وران شي.

په همدې ډول يو زيات شمېر پښتني کورنۍ د غم پر ټغر کښني او د ناټو سره نفرت لا زيات شي .

که دا پورته ذکر شوي مادي او معنوي تاوانونه ټوک محاسبه کړي نو ارزښت يې د لس ګونو ميلونو ډالرو سره برابر دي .

د پورته ساده مثال څخه موږ دي نتجي ته رسيږو چې د شيطاني مثلث غړي د سل ډالرو په مصرف سره د يوه انتحاري عمل په اجرا ، يا د سړک د غاړي دريموت کنترول ماين په چاودنه ، يا پر دولتي تاسيساتو او د ناټوپرکاروانو د حملي په نتيجه کې خپل امريکا يي او افغاني دښمنانو ته دلس ګونو ميلونو ډالرو په ارزښت مادي او معنوي تاوان رسوي .

د ايران او پاکستان استخبارات دي جنګ ته په لس ګونو کلونو دوام ورکولای شي ځکه چې د دې جنګ مصارف دومره لږ دي چې يو عادي قاچاقبرهم د څه وخت لپاره دا جنګ تمويلولای شي ، ددولتونو استخباراتي سازمانو ته خو داد هيڅ سره برابره بو ديجه ده .

په مقابل کې امريکا د دې لپاره چې په افغانستان کې د جنګ ماشين او افغان دولت فعال وساتي هر کال په سل ګونو ميليارده ډالرو ته ضرورت لري .

هرڅومره چې دا جنګ اوږديږي په هغه اندازه پر امريکا او نړيوالي ټولنې د دې جنګ مصارف درنديږي او په پاي کې هرو مرو امريکا او نړيواله ټولنه د مظلومو او په ګروګان نيول شوو پښتنو په

بې پایه ځاني او مالي تلفاتو د شیطاني مثلث په مقابل کې ماته خوري چې ژوندي مثالونه یې مور د امریکا ماته په ویتنام کې او د شوروي اتحاد ماته په افغانستان کې وینو .

د ایران او پاکستان اسخباراتي ماهرینو د دې جنګ پلان داسې طرحه کړیدي چې لومړي باید د خپلو اجنټانو پواسطه ددولت په چوکاټ کې داسې اعمال انجام کړي چې د هغو د سببه ولس ددولت څخه خوابدي شي او بیا د ناراضه ولس د منځه ددولت پر ضد اهسته اهسته د کلیو او بانډو څخه ددولت پر ضد ګریلا جنګ شروع شي ،اول پر نرمو اهداف حملې وکړي لکه مکتب ،معلم ؛ متعلم ، ډاکتر ، روغتون اوداسې نور چې دیوه طرفه په ولس کې وهم واچوي او د بله طرفه په میډیا کې ځان مطرح کړي .

وروسته بیا جنګ کرار کرار شدت پیدا کړي ، مخالفین دولسوالیو او ښارنو ترمنځ د لارو کنترول پلاس کې واخلي او کرار کرار لوي ښارونه محاصره کړي او هرڅومره چې دا جنګ اوږدیدلای شي په هغه اندازه د ګریلاوو په ګټه دي او ددوی بریالیتوب حتمي کیږي .

دپورته دلایلو څخه دا نتجه اخلو چې که امریکا د پښتنو په باره کې خپل ستراتیژي بدله نکړي ،پښتانه د شیطاني مثلث د منګلو څخه راونه باسي ،په دې منطقه کې په سوله او جنګ کې د پښتنو د تاریخي اهمیت په درک سره د پښتنو سره دیو سیال ملت په حیث جوړه ونکړي ، پښتنو ته د افغانستان سیاسي ، اقتصادي او ټولنیز حاکمیت چې د پښتنو تاریخي مشروع حق دي دوباره ورنکړي ، نو په دې جنګ کې به امریکا د پښتنو په ځاني تلفاتو د شیطاني مثلث په وړاندې ماته خوري ،شیطاني مثلث به د دې جنګ ګټونکي وي ،امریکا او پښتانه به دواړه د دې جنګ بایلونکي وي .

په ظاهر خو به پښتانه په دې جنګ کې په خپل بې حسابه ځاني او مالي قربانیو امریکا ته ماته ورکړي ،خو د دې جنګ اصلي فاتحین به پښتانه نوي ،ددې جنګ اصلي فاتحین به د شیطاني مثلث غړي ایران او پاکستان وي ، ځکه چې د دې جنګ ګټې به ایران او پاکستان ته ورسیږي او تاوانونه به یې امریکا او پښتنو ته ورسیږي .

امریکا به د جنګ د بایللو سره یو ځای د شوروي اتحاد په شان د نړی د سوپر طاقت په حیث خپل نړیوال حیثیت وبایلي .

پښتانه به د جنګ د پای ته رسېدو سره سم د تل لپاره د ایران او پاکستان غلامان شي .

9: د پښتنو - امریکا او افغان - شوروي د جنګونو مقایسه:

د افغان- شوروي او پښتنو او امریکا جنګونه یو له بل څخه څه بنیادي تفاوتونه لري ؟

د افغان- شوروي په جنګ کې په مجردي چې شورویانو پر افغانستان یرغل وکړي هغه یې اشغال کړي سمدستي ټولو افغانانو مخصوصا پښتنو د شوروي اشغالګرانو پر ضد ملي قیام شروع کړي .

نړیوالې ټولنې د هغه په راس کې د امریکا متحده ایالاتو ، غربي نړۍ او اسلامي نړۍ د افغان مجاهدینو هر ډول سیاسي ، مالي او لوژیستیکي ملاتړ وکړ .

د شوروي د اشغال پر ضد د افغان نجیب ملت مخصوصا د باتورو پښتنو د بې مثاله ځاني او مالي قربانیو په ورکولو او د شوروي ضد نړۍ د مالي ، لوژیستیکي او سیاسي مرستو په نتیجه کې شوروي امپراطورۍ د افغانانو په مقابل کې په اقتصادي ، سیاسي او نظامي ساحو کې ډېره سخته او د شرمه ډکه ماته وخوړه او په نتیجه کې شوروي امپراطورۍ دړې وړې شول .

د افغان شوروي د جنګ په نتیجه کې د شرق او غرب ترمنځ روان سوړ جنګ د امریکا په نفع تمام شو ، د "وارسا تړون" او د هغه سیاسي ، اقتصادي او نظامي پایګا یعنې شوروي امپراطوري دړې وړې شول .

د پښتنو په بې مثاله مالي او ځاني قربانیو سره نړۍ د شوروي د ظالم زبرځواک د شره خلاصه شول ، امریکا او غرب ته هغه په تریلینو ډالره چې د شوروي امپراطورۍ سره یې هرکال د ساړه جنګ په جریان کې مصرفول په جیبونو کې پاتې شول .

د باغیرتو پښتنو په بې مثاله مالي او ځاني قربانیو شوروي امپراطوري دیو سوپر طاقت په صفت د منځه ولاړل او د امریکا متحده ایالات د نړۍ د یو ازنې سوپر طاقت په حیث پاتې شو .

خو د پښتنو او امریکا جنګ د ملي قیام نتیجه نده بلکې د شیطاني مثلث د غړو د شیطاني ستراتیژي د عملي کیدو په سبب یو شمېر پښتانه مجبوره کړل شول چې د نهایت ظلم په سبب د امریکا په مقابل کې ګریلا جنګ شروع کړي .

د شیطاني مثلث د غړو ستراتیژي داوه او نن هم ده چې پښتانه د امریکا پر ضد ملي قیام ته اماده کړي .

د شیطاني مثلث غړو د خپل شیطاني ستراتیژۍ پر اساس پښتانه د دولت څخه خوابدي کړل او د پښتنو د دې خفه والي څخه په استفاده د ایران او پاکستان استخباراتو استفاده وکړل او د نړۍ تروریستان یې د پښتنو په کلیو او بانډو کې ځای پرځای کړل .

د شیطاني مثلث غړو دې تروریستانو ته امر وکړي چې لومړي د پښتنو قومي مشران په ډول ډول بهانو ترور کړي ترڅو پښتانه بې سر پرسته اوبې رهنما شي چې ژوندي مثالونه یې په قندهار ولایت کې د (735) او په شمالي وزیرستان کې د (787) قومي مشرانو او ملی فکر لرونکو علماوو په شهادت رسول دي .

د دې ظالمانه کار تر انجام وروسته د شیطاني مثلث غړو د نړۍ تروریستانو او خپل اجنټانو ته امر وکړي چې د پښتنو د کورونو څخه د امریکاپانو پر ضد انسرجنسي (ګریلا) عملیات وکړي ، تر څو په دې خاینانه عمل امریکایان مجبور شي چې په جواب کې د پښتنو پر کورونو بمباري شروع کړي او دا عمل به پښتانه مجبور کړي چې د امریکا پر خلاف جنګ شروع کړي .

د شیطاني مثلث د ستراتیژۍ مطابق امریکاپانو د ګریلا حملو په جواب کې د پښتنو پر کلیو او بانډو بمبارۍ وکړي او یو زیات شمېر بې ګناه مظلوم پښتانه یې مړه زخمي او یا زندانیان کړل ، د پښتنو په کورونو ننوتل د پښتنو ښځې ، نارینه ، مشران او کشران یې د پښتني کلتور خلاف بې عزته کړل ، چې دې لړۍ تر ډېرو کلونو دوام وکړي او تر اوسه هم دوام لري .

د ګریلا حملو او د امریکا د خوا د هغو د جوابیه حملو نتیجه دا شول چې د پښتنو ولایاتو زیاتي برخي د امریکا د مخالفینو د فعالیت لپاره مناسب ځایونه وګرځیدل .

که جنګ په همدې ډول دوام وکړي نو د شیطاني مثلث د زړه ارمان به پوره شي او ټول پښتانه به مجبور کړل شي چې د شوروي په شان د امریکا په مقابل کې هم ملي قیام وکړي .

څرنګه چې پښتانه په ټول هېواد کې پراته دي نو د ملي قیام څپې به هم ټول هېواد ته سرایت وکړي .

د شیطاني مثلث غړي به وکړاي شي چې د پښتنو او امریکا جنګ ته د ډېرو کلنو لپاره دوام ورکړي ،د ډېروکلنو لپاره د پښتنو د منځه سرباز ګیري وکړي او د امریکا پر ضد یې وجنګوي چې داعمل د پښتنو او امریکا سخت په تاوان دي او د شیطاني مثلث ډېر په ګټه دي .

دمخه تردي چې دافغان- شوروي او د پښتنو او امریکا ترمنځ جنګونه سره مقایسه کړو او یا د پښتنو سره د شوروي اشغال ګرانو او امریکایانو برخورد سره مقایسه کړو ښه به داوي چې په څو لنډو جملو کې د پښتنو تاریخ ته یو ډېره لنډه اشاره وکړیو .

د پښتنو تاریخ ته په څو جملو کې لنډه کتنه:

پښتونخوا هغه هېواد دې چې د خپل جیو پولټیکي او جیوستراتیژیک موقعیت په لحاظ د تاریخ په اوږدو کې د نړۍ تر بل هر هېواد ډېرخارجي یرغلونه پرشویدي .

دمثال په ډول موږ دلته په لنډ ډول څو تاریخي یرغلونه ته ډېره مختصره اشاره کوو .

1: په (1100 ق . م) کې د اشوري پاچاهانو د خوا د پښتنو پر هېواد یرغلونه وشول خو پښتنو هغه ټول یرغلونه پر شا وتمبول او هېواد یې ازاد کړي ،ددې خبري ثبوت د اشوري شاهانو د زماني څخه د پلاس راغلو میخي خطونو دنسخو د ترجمي څخه معلومیږي .

2: په (329-327 ق . م) کې د یونان لوي سکندر د هندوستان د نیولو په نیت د پښتنو پر هېواد یرغل وکړي ، خو دا نړیوال فاتح د پښتنو په هېواد کې د دریو کلنو لپاره د پښتنو د سخت مقاومت سره مخامخ شو او ډېر سربازان یې د لاسه ورکړل او په خپله هم د صوات په لته کې زخمي شو .

دا نړیوال فاتح چې نیمه نړۍ یې نیولي وه د پښتنو په هېواد کې د سختو چلنجونو سره تر هغه وخته مخامخ وو ترڅو چې یې د پښتنو سره جوړه وکړل او د پښتنو په مرسته یې بیا هندوستان ډېر په اسانه ډول ونیوي .

3: مغول امپراطور چنګيزخان او د هغه اولادي چې د قتل او قتال ، وحشت او دهشت ، ظلم ،بربريت او جهالت شهزاده بلل کېږي په خپل ټول توان او بربريت پښتانه غلامان نشوه کړاي .

4: د هند د مغولي دولت موسس ظهرالدين بابر هم د پښتنو سره تر زياتو جنګونو وروسته جوړه او دوستي وکړل او د پښتنو په توره يې هندوستان ونيوي .

5: ايراني بد ماش نادر افشار هم د پښتنو سره ترسختو جنګونو وروسته روغه وکړ او د پښتنو څخه يې(40000) نفر په خپل فوج کې استخدام کړل او د دې پښتني لښکر په مرسته يې هندوستان ونيو .

6: کله چې انګرېزانو هندوستان ونيو ، نو درې ځله يې پر افغانستان نظامي يرغلونه وکړل او دوی په دې تلاش کې وو چې پښتانه هم د هنديانو او د نړۍ د نورو ملتونو په څېرغلامان کړي ، خو هرځل يې د پښتنو څخه سخته ماتې وخوړله او په لسګونو زره عسکر يې په افغانستان کې له لاسه ورکړل .

7: په 27/12/1979 شوروبانو پر افغانستان يرغل وکړ ، پښتانه يې د هېواد د سياسي ، اقتصادي او فرهنګي ساحو څخه په زور وايستل او د افغانستان سياسي واکې يې د هېواد لږکيو او خپلو اجنټانو ته وسپارل .

شوروبانو غوښتل چې د نورو ملتونو په شان افغانان مخصوصا پښتانه هم غلامان کړي او د پښتونخوا له لارې ځان تودو اوبو ته ورسوي .

خو د لس کاله سخت جنګ وروسته د پښتنو له خوا د سختې ماتې سره مخامخ شول او په دې جنګ کې د ورسېدلو تاوانو له سببه روسي کمونستي امپراطوري پارچه پارچه شوه .

8: پرنيويارک او واشنګټن د 2001/9/11 د القاعده تر بريدونو وروسته امريکا او ناټو په افغانستان کې د طالبانو پر رژيم حمله وکړه هغه يې ړنګ او پر ځای يې تر خپل نظامي ، سياسي او اقتصادي حمايت لاندې د خپلې خوښې نظام قايم کړ .

امريکايانو هم د شوروبانو په شان دولتي قدرت د دې هېواد اقليتونو لکه تاجک ، ازبک ، هزاره او څو بې اعتباره پشتنو تکنوکراتانو ته وسپاره .

د پورته تاريخي يرغلونو ، جنګونو ، پښتني مقاومتونو ، فاتحانو د کړو وړو د ژورې او دقيقې مطالعې او انالېز څخه په څو لنډو جملو کې دا نتيجه اخلو چې:

1: د تاريخ په اوږدو کې چې هرفاتح د پښتنو سره جوړه کړې ده ، د پښتنو ملاتړ يې ترلاسه کړی دی هغه فاتح د پښتنو په مرسته په دې منطقه کې خپل هدف ته په برياليتوب سره رسيدلی دی .

2: هر فاتح يا يرغلګر چې د غرور او تکبر څخه کار اخيستی دی او کوښښ يې کړی دی چې د نظامي زور ، خشونت او بربريت د استعمال څخه په استفاده پښتانه غلامان يا مات کړي ، هغه يرغلګر په دې هېواد کې ډېره د شرمه ډکه او ننګينه ماتې خوړلې ده .

د پورته تاريخي انکار نه منونکو شواهدو په استناد موږ ويلای شو چې :

په افغانستان کې د سولې د تامين او هر جنګ د برياليتوب او ماتې کيلي د پښتنو په لاس کې ده .

د پښتنو په ملاتړ په افغانستان کې هر جنګ ګټل شوی دی او دا روان جنګ به هم د پښتنو په ملاتړ وګټل شي .

د پښتنو د مخالفت له سببه هر فاتح په دې هېواد کې جنګ بايللی دی ،امريکا به هم دا روان جنګ د شيطاني مثلث په مقابل کې د پښتنو په مالي او ځاني تلفاتو وبايلي .

ددې روان جنګ تلفات به پښتنو او امريکا ته رسېږي او فايده به يې د شيطاني ملث غړوته ورسېږي .

که پښتانه او امريکا دواړه خپل روانه ستراتيژي بدله نکړي او ځانونه د شيطاني مثلث په شيطاني موخو خبر نکړي ، ځانونه د هغوی د شيطاني او اوپراتيفي جال څخه را خلاص نکړي ، نو پښتانه او امريکا به دواړه د دې جنګ بايلونکي وي او د شيطاني مثلث غړي به د دې جنګ ګټونکي وي .

موږ په لاندې جدول کې پر افغانستان د شورويانو د يرغل ، د هغو د ماتې عوامل او اشتباهات ، پر افغانستان د امريکا اوناټو د يرغل ، د مشکلاتو عوامل او اشتباهات سره مقايسه کوو .

دامريکا يرغل	شماره	دشوروي يرغل	شماره
امريکا او ناټو په 2001 کې پر افغانستان نظامي يرغل وکړي	١	شورويانو په27/12/ 1979 تاريخ پر افغانستان نظامي يرغل وکړي .	١

۲	شورويانو پر افغانستان د يرغل لپاره د ملل متحد موافقه نه درلودل .	۲	امريکا پر افغانستان د يرغل لپاره د ملل متحد موافقه لري
۳	پر افغانستان د شورويانو د يرغل او اشغال سره په لومړي ورځ ټولي ازادي نړۍ مخالفت وکړي او دافغانستان اشغال يې دنړيوالو منل شوو قوانينو خلاف ښکاره تجاوز وبللي .	۳	پر افغانستان د امريکا د يرغل سره هيڅ هېواد حتی د شيطاني مثلث غړو ايران او پاکستان هم مخالفت ونکړي ، اود امريکا را تګ يې افغانستان ته تجاوز ونه بللي .
۴	دشورويانو د يرغل سره د شوروي د ګوډا ګيانو بغير په لومړۍ ورځ ټولو افغانانو عملي مخالفت شروع کړي اود شورويانو دا عمل يې د خپل هېواد اشغال وبللي .	۴	دامريکا د يرغل سره په لومړي سر کي تقريبا ټول افغانان حتي پښتانه هم موافق وه ،او د امريکا دا عمل يې د افغانانو او افغانستان ازادي وبلل . د افغانستان په ليکلي تاريخ کي دا لومړي ځل دي چي پښتنو په خپل هېواد کي خارجي عسکر په ورين تندي ومنل .
۵	دشورويانو د نظامي يرغل او اشغال په مقابل کي د لومړۍ ورځي څخه د شورويانو پر ضد د افغانانو مخصوصا د پښتنو د خوا عملا نظامي جنګ شروع شو .	۵	د امريکا د يرغل په مقابل کي پښتنو نه تنها نظامي عمليات شروع نه کړل ،بر عکس د ولاياتو څخه په ډله ډله قومي مشران ريس دولت ته راتلل او د هغه څخه به يې غوښتل چي ددوی ولاياتو او ولسواليو ته نظامي امريکايان ورولېږي ترڅو دوی د منطقوي جنګسالارانو د ظلم څخه

			خلاص کړي ،کوم چې د امریکا د یرغل سره سم په ولسوالیو ،ولایاتو او کابل کې پر دولتي چوکیو مقرر شوي وه ، او اکثرو یې د شیطاني مثلث د شیطاني ستراتیژۍ مطابق ددولتي زور څخه په استفاده د پښتنو د سر ،عزت او مال د لوټولو لپاره ملا تړلي وه .
۲	شورویانو د افغانستان تر اشغال وروسته پرخپل چپي ګوډاګي حزب تکیه وکړل ، کوم چې په ولس کې نهایت منفور وو ، د افغاني ټولني د اقلیتونو نماینده ګي یې کول ، او د ټولني د مطلق اکثریت یعني پښتنو ډېرزیات ضد وو . روسانو د پښتنو دغلام کولو په خاطر د پښتنو پرکلیو او کورونو نهایت زیاتي بمباري او نور نظامي عملیات وکړل چې د لکونو پښتنو د مرګ او ژوبلي سبب شول . شورویانو غوښتل چې د بربریت او نهایت ظلم پواسطه پښتانه غلامان کړي خو په دې کار کې بریالي نه شول او د پښتنو دلاسه یې تاریخي او د شرمه ډکه ماتي خوړل .	۲	امریکایانو د افغانستان تر اشغال وروسته دشورویانو په شان د اقلیتونو پر راستي مذهبي ډلو تکیه وکړل ، او د افغان دولت عمده چاري یې په هر لحاظ بې کفایته ، بې تجربې او د پښتنو ضد په اقلیتونو پوری تړلو افرادوته وسپارلي ،کوم چې په افغاني ټولنه کې ددوی د تیرو ناوړه اعمالو د سببه تر روسي پلوه چپیانو لاډېر بدنام او د ولس د سخت تنفر وړ وه . په اقلیتونو پوري تړلیو متعصبیو راستي ډلو او د شیطاني مثلث نورو اجنټانو د شیطاني مثلث د ستراتیژي مطابق د پښتنو سره بې پایه تعصب او دښمني شروع کړل ،او د دې د ښمنۍ په سبب یې پښتانه صرف د دې سببه چې پښتانه وه ددولتي قدرت په زور د هیواد د سیاسي او اقتصادي چارو څخه وشړل . د

			طالب او القاعده په نوم يې په لس ګونو زره بې ګناه پښتانه مړه او بنديان کړل ،مالونه يې ورلوټ کړل ، د غلطو اطلاعاتو په سبب يې امريکايې عسکر په کورونو ورننه ايستل ،دودونو او خيراتونو پر مراسمو ئی بمباری وروکړی . . اوپه ډول ډول بهانو او ډولو ئی پښتانه بې عزته کړل . . . .
۷	د شورويانو ګوډاګيان که څه هم په ټولنه کې منفور وه خو په دولتي چارو کې يې څه نا څه کفايت درلودي او په رشوت ، فساد او اختلاص کې يې ډېر کم لاس درلودي .	۷	د امريکا پلاس د افغان دولت د قدرت پر ګدۍ کېنول شوي کسانو اکثريت په مطلق ډول د دولتي اداري درهبرۍ کفايت نه لري ،د دولت تقريبا سل فيصده اراکين په رشوت ،فساد او اختلاص کې سخت مصروف دي . لنډه دا چې د امريکا د خوا پر قدرت کېنول شوي دولتي اراکين اکثره د پښتنو په نظر د پښتنو د سر ، ناموس ،عزت ،او مال غله او د دولت او ملت د ملکيتونو لوټ ماران دي .
۸	د شورويانو د اشغال په مقابل کې د افغان نجيب ملت اقليتونو د دې سره سره چې شورويانو د دولت واګې د دوی پلاس ورکړي بيا هم د اقليتونو ځينو کسانو د پښتنو په څنګ کې د شوروي اشغال په مقابل کې مقاومت کوي .	۸	د امريکا د يرغل په مقابل کې د افغان نجيب ملت اقليتونو هيڅ عکس العمل ندي ښودلي ځکه چې د دولت واګې دوی ته سپارل شوي دي . که څه هم پښتانه د شورويانو په شان د امريکايانو د خوا د سياسي او اقتصادي قدرت څخه بې برخې شوي دي بيا هم د پښتنو د خوا

	د شوروي د اشغال په مقابل کې خود پښتنو د خوا عملا ملي قيام شروع شو ، چې د دې غيري قابل کنترول ملي قيام په نتيجه کې شوروي ماتې وخوړه .		د امريکا په مقابل کې ملي قيام ندي شروع شوي . د شيطاني مثلث د ستراتيژي پر اساس يو کم شمير پښتانه مجبوره شوي دي چې د امريکا پر ضد په انسرجنسي اعمالو کې برخه واخلي ، چې دا جنګ په ډېر اسانه ډول قابل کنترول دي .
۹	دشورويانو څخه ټول افغان ملت مخصوصا پښتانه په دې خوابدي شول او د روس په نه پخلا کيدونکي دښمنانو بدل شوه چې هغوی د دوی هېواد اشغال کړي وو . د همدې سببه پښتنو د شورويانو پر ضد ملي قيام شروع کړي او د دې ملي قيام په نتيجه کې شورويانو ماتې وخوړل او د کمونيزم روسي امپراطوري د تل لپاره د منځه ولاړل .	۹	دامريکا څخه دپښتنو د خوابدی څو لنډ و دلايلو ته اشاره کوو . 1: امريکا د افغانستان تر اشغال وروسته پښتانه د هېواد د سياسي ، اقتصادي او نظامي ساحي څخه بې برخي کړل . 2: امريکا د افغانستان تر اشغال وروسته دهيواد دچارو واکې دافغاني ټولنی داسی افرادو او ډلو ته وسپارلی چې اکثره يې په افغاني ټولنې کښې تر ټولو فاسد و ، بې کفايته او د پښتنو سر سخته دښمنو ډلو ته وسپارلي . 3: د امريکايي پلوه دولت ځيني فاسد اراکين چې په عين حال کې د شيطاني مثلث غړي دي او د شيطاني مثلث د ستراتيژي مطابق د پښتنو سره په سخته دښمنی مصروف دي بيا هم د امريکا سياسي ،اقتصادي او

نظامي ملاتړ ښخه برخه من دي 4: امريکا د شيطاني مثلث د غړو د د ښمنيو ډکو اطلاعاتو پر بنياد د پښتنو د کلتور ،رسم ،رواج او عنعناتو پر خلاف د پښتنو د مشرانو ، کشرانو ، نراو ښځو ،وړو او زړو ، کور ، مسجد ، واده او فاتحي بې عزتي کړيده . ددي ټولو ناکردو سره سره بيا هم پښتنو د امريکا پر ضد ملي قيام ندي شروع کړي . د پښتنو د ناراضيتوب ښخه په استفاده د شيطاني مثلث غړي وتوانيدل چې يو شمير پښتانه مجبور کړي چې د امريکا پر ضد انسرجنسي عمليات شروع کړي .			

د پورته مقايسوي جدول ښخه دا معلوميږي چې امريکا نا خود اگاه پر هغه لار روانه ده چې د خپل ځان لپاره لا نور مشکلات پيدا کوي او شيطاني مثلث ته گټه رسوي .

يولسم فصل

په پښتونخوا کې د پښتنو او سنی امنيتی ،اقتصادی او سياسي حالت.

1: د پښتونخوا او سنی امنيتی حالت:

دافغانستان په دې څه د پاس دېرش کلن بحران کې ټولو افغانانو ته سخت تاوانونه ورسېدل مخصوصا پښتنو په سياسي ، اقتصادي او فرهنګي لحاظ خپل هر څه له لاسه ورکړل .

د محمد ظاهر شاه د سلطنت په اخيرو وختونو کې ځينو پښتنو د پښتو او پښتونولي د لرغوني قانون پرځای د ملت د نجات په خاطر خارجي وارد شويو ايډيالوژيو ته مخه وکړه .

چپ نظره سياست مدارانو په لمړی سر کې د ملت د خوشبختۍ په شعار د مسکو او چين څخه سوسيالستي ايډيالوژي هېواد ته وارده کړل.

چپ نظره سياست والو به ويل چې خپل ملت ته د دې لارې خدمت کول غواړی .

دی چپی سياست مدارانو به ويل چی دوی مظلوم افغان ملت ته کور ،کالی اوډوډۍ برابروی ، خو کله چی دا چپی سياست وال د خپل خارجی بادارانو په ملاتړ پر مظلوم افغان ملت حاکمان شول نو د دوی اعمال ټول افغان ملت وليدل ،او د دوی د اعمالو څخه معلومه شول چی د دوی د خوا وارده شوی ايډيا لوژی د روسی استعمار يو کرغېړنه د غلامۍ حلقه وه چی د افغان نجيب ملت په غاړه کې ولويدل او د دی پردۍ ايډيالوژی واردونکی اکثره د شوروی د خونخواری امپراطورۍ ملګری او پلويان را ووتل .

د راست نظر سياست مدارانو هم په لمړی سر کې د ملت د خوشبختۍ په شعار د ايران ،مصر ، سعودي عربستان او پاکستان څخه د اخوانيزم او وهابيزم ايډيالوژي هېواد ته واردې کړی .

راست نظره سياست والو به ويل چې خپل ملت ته د دې لارې خدمت کول غواړی ،د دوی شعار دا وو چی د دوی لار د دين او دنيا د ښيګڼی لار ده . . .

خو کله چی دا راست سیاست مداران د خپل خارجی بادارانو په مرسته پرمظلوم افغان ملت واکمنان شول اعمال یی ټولو افغانانو ولیدل ،اوددوی د اعمالو څخه معلومه شول چی دا واردی شوی ایډیا لوژی د ایرانی ،روسی اوپاکستانی استعمارکرغیړنی دغلامۍ حلقی وی چی دافغان نجیب ملت په غاړه کې ولویدلی اوددی پردۍ ایډیالوژی واردونکی اکثره د روس ،ایران ،سعودی او پاکستان دخونخوارو استخباراتی سازمانو ملګری اوپلویان را ووتل .

د خارجي ایډیالوژیو پیروي او پر ملت باندې په زور د هغوی تطبیق ددولت او ملت ترمنځ جنګ منځته راوړي .

د ملت او دولت ترمنځ جنګ د افغانانو په کورنیو چارو کې د خارجي استخباراتو د مداخلي کولو موقع مساعده کړه .

د افغانستان په کورنیو چارو کې د خارجي استخباراتو د مداخلو په وجه پر افغانانو داخلي جنګونه تحمیل شول .

د افغانانو ترمنځ دداخلي جنګونو په سبب خارجیانو ته دا موقع مساعده شول چې مستقیما افغانستان اشغال کړي او خپل پلویان د ګوډاګیانو په حیث تش په نامه د افغانستان د واکمنانو په نوم د واک پر ګدۍ کېنوي .

پر افغانستان د خارجي یرغلونو نتیجه دا شوه چې پښتانه په خپل هېواد کې په پردیو پورې تړلیو ګوډاګیانو غلامان شول .

پښتانه د افغانستان د اصلي خاوندانو او د افغان ملت د مطلق اکثریت په حیث نن په خپل هېواد کې د یو محکوم ، مظلوم او غلام ملت په حیث په ډیرذلت ،خوارۍ ،محرومیت او درپردرۍ کې ژوند کوي .

کله چې د (11) سپتامبر تر پېښې وروسته امریکا او غرب د طالبانو رژیم مات کړي او د افغانستان چاري یې د روس او ایران پلویانو یعنې د شمال ټلوالي ته وسپارلي او د ناټو قواوي په افغانستان کې میشته شوي د دې سره یو ځای د ناټو اومنطقوي قواوو د ګټو ټکر منځته راغلي .

منطقوي قواوو د خپل ملي منافعو د ساتلو د پار دغرب په مقابل کې

" شيطاني مثلث " ايجاد کړي .

د شيطاني مثلث غړي د خپل ګټو د دفاع په خاطر دي نتيجي ته ورسيدل چې بايد په افغانستان کې د ناټو په مقابل کې مسلح مزاحمت ايجاد کړي .

د شيطاني مثلث غړي د افغانستان د تاريخ او عيني واقعيتونو د مطالعي وروسته دي نتيجي ته ور رسيدل چې د ناټو په مقابل کې د مسلح مزاحمت توان تنها پښتون ملت لري ، همدا علت شو چې دوی د ناټو په مقابل کې د پښتون ملت د ياغي کولو پلان طرحه او عملي کړي .

د پښتنو ضد شيطاني مثلث غړو د امريکا پر ضد د پښتنو د ياغي کولو د استخباراتي پروژي عمده برخه د مثلث داخلي ضلعي يعني په شوراي نظار ، جمعت اسلامي او نورو حلقو کې د دوی اجنټانو ته وسپارل .

هغه پښتانه چې د حکومت ترکنترول لاندي سيمو کې ژوند کوي د هغو مشران د طالب او القاعده په نوم د شيطاني مثلث د داخلي ضلعي يعنې په شوراي نظار ، جمعت اسلامي او نورو حلقو کښې د شيطانی مثلث د اجنټانو د خوا بندي شول ،بې عزته شول او حتي ووژل شول ، جايدادونه يې په زوره ونيول شول ،د کورونو څخه وفرار ته مجبور شول . . .

د شيطاني مثلث د توطيو پر اساس نن ورځ چېري چې پښتون او سپړي پر کورونو يې بمباري کېږي ، د واده پر مراسمو يې بمباري کېږي ، د خيرات پر غونډو يې بمباري کېږي ، سپين ږيري ، ځوانان ، ښځې او ماشومان يې وژل کېږي . . .

يوزيات شمير پښتانه مجبور شول چې په شورای نظار ،جمعيت اسلامي او نورو حلقو کې د شيطانی مثلث د اجنټانو د ظلم څخه د حکومت ترکنټرول لاندې ساحي څخه هغي ساحې ته فرار و کړي چې د کابل حکومت د کنترول د ساحي څخه د باندي ده .

د شيطاني مثلث د پلان مطابق د دې لپاره چې پښتني ټولنه بې سرپرسته او بې مشره کړي ، دوی تروريستانو ته امرکړی دی چې د پښتون ملت د قوم مشران ، د ملی فکر لرونکی ملايان ، روشنفکران او د پښتنو د شملې سړي د امريکا د جاسوسانو په نوم په ډېرې بې رحمۍ سره وژني ترڅو ملت بې سر پرسته شي ، د وهم او ډار د سببه د تروريستانو په مقابل کې را پورته نشي .

د شيطاني مثلث اجنټو تروريستانو د خپل بادارانو په امر د پښتنو مشرانو ، کشرانو ، ملايانو ، روحانيونو ، روڼ اندو اونورو د شملې د خلکو د وژنې لړۍ ته په ډېره بې رحمۍ تر نن پورې هم دوام ورکړی دی .

نن ورځ د امو او باسين ترمنځ چېري چې پښتون اوسيږي پر کورونه يې بمبارېږي ، د واده پر مراسمو يې بمباري کېږي ، د خيرات پر غونډو يې بمباري کېږي ،دقوم مشران ،سپين ږيري ،روڼ اندي ،ځوانان ،ښځې او ماشومان يې ديو منظم پلان مطابق وژل کېږي .

لنډه دا چې د دې مظلوم ملت دښمنان غواړي چې مظلوم پښتون ملت دخدای(ج) د مځکې د مخ څخه د تل لپاره ورک کړي ،يا په بله وينا دشيطاني مثلث د غړو د خوا د مظلوم پښتون ملت عملي نسل وژنه او قتل عام روان دي .

د پنجاب او تهران جاسوسان د ملا او عالم په شکل کې د يو منظم پلان مطابق د پښتنو د بچيانو ښونځي سوځوي تر څو پښتانه د تعليم او علم د رڼا څخه محروم کړي .

دا خبره ډېره د توجه وړ ده چې پاکستاني ملا د پنجاب د اينجونو او هلکانو ښونځي نه سوځوي ، د پنجاب او تهران اينجونو او هلکانو ته د عصري تعليم اجازه شته ،خو د دوی اجنټان په ټوله پښتونخوا کې لکه دير ، صوات کنړ ، ملاکنډ ، پيښور ، ننګرهار ،لغمان ، قندهار ،کويټه ، هلمند ،ژوب ، کوټه ، پکتيا ، خوست ، وزيرستان ،بلخ ،فارياب ،تخار ،هرات ،کابل ،کندز اود پښتونخوا په نورو ځايونو کې د پښتنو د بچيانو ښونځي سوځوي .

د پنجاب او تهران اجنټان د ملا او طالب په شکل کې د يو منظم پلان مطابق په ټوله پښتونخوا کې د پښتنو قومي مشران په شهادت رسوي ترڅو پښتون ملت بې سرپرسته شي او ددوی غلامۍ ته سر ټيټ کړي .

د پښتنو ضد شيطاني مثلث غړي د پښتنو پر سيستماتيک قتل عام هم صبر نکوي ،هغوی د يوه طرفه د مظلوم پښتون ملت نسل وژني ته په ډېره بې رحمي دوام ورکړيدي او د بله طرفه په مسلسل ډول نړيوالو ته د استخباراتي ، دپلوماتيکو او ميډيا د چينلو د لارې پيغامونه ورلېږي چې ټول پښتانه طالبان دي او طالبان بيا ټول د القاعده تروريستان دي . . .

ربښتيا خبره داده چې د بنياد پرستۍ ايجاد ، تشويق ، تربيه ، تړاين او مسلح کول د شيطاني مثلث د غړو خپله پروژه ده ، د نړۍ د تروريستانو مشر اسامه بن لادن ، دده انډيوالان اود نورې نړۍ تروريستان د برهان الدين رباني او احمد شاه مسعود په حکمرانۍ کې د ايران او پاکستان د استخباراتو په مرسته د سوډان او ټولې نړۍ څخه افغانستان مخصوصا د پښتنو د استوګنې سيمو ته راوستل شول او په دې هېواد کې د استوګنې اسناد ورته برابر شول .

پس موږ ويلای شو چې د نړۍ تروريستان د شيطاني مثلث د پروژو پر اساس د پښتنو په کليو او باندو کې د پښتنو د ارادې پرخلاف په زوره مېشت شوي دي .

د پورته حقايقو پر بنياد موږ ويلای شو چې د مظلوم پښتون ملت پر ضد د دوی د ازلي دښمن يعنې شيطاني مثلث له خوا داسې ظالمانه اعمال او توطيې انجام شوي او لا رواني دي چې د دوی د شيطاني توطيو په سبب نن عملا د پښتون مظلوم ملت نسل وژنه روانه ده او ټول پښتون مظلوم ملت د نړيوالو په نظر طالب او القاعده دي .

د پښتون مظلوم ملت ازلي دښمن شيطاني مثلث ټول پښتانه نړيوالو ته دطالب او القاعده په نوم معرفي کړيدي همدا علت دی چې نړيوال نن د هرپښتون په قتل خوشحالېږي ځکه چې د نړيوالو په نظر هر پښتون طالب او القاعده دی .

دمظلوم پښتون ملت دښمنان غواړي پښتانه د خدای(ج) د مځکې د مخ څخه د تل لپاره ورک کړي .

نن په افغانستان کې د پښتنو دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، دهېواد مځکنی بشپړتيا ، ملي خپلواکي ، ملي ګټې او ملي نواميس او داسې نوراسلامي ، ملي او پښتني ارزښتونه په جدي خطر کې دي ، ټول پښتون ملت په مرګ محکوم دی اود پښتون مظلوم ملت ټول وژنه دوام لري ، نو په دې اساس دا د هر ربښتني پښتون اسلامي او پښتني فرض بلل کېږي چې د مظلوم پښتون ملت د پورته ذکر شويو ارزښتونو پر دفاع د سر او مال په قيمت ننګ وکړي .

د پښتنو لپاره نن د ننګ وخت دی ، څوک چې پرخپل دين ، سر ، ناموس ، عزت او مال ننګ نه کوي د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هغه شخص بې ننګه دی .

کله چې مغلو د نن په شان د پښتنو سر ،ناموس ،عزت او مال لوټولې نوخوشال بابا پښتانه د ننګ خواته رابلل اود بې ننګۍ څخه يې منع کول او داسې يې فرمايلي دي:

بله هیڅ لیدلی نشي په دامنځ کې
یا مغول له ملکه ورک یا پښتون خوار
په دا هسې وخت چې د نام او ننګ دی
دا بې ننګه پښتانه کا څه رفتار
پښتانه په توره ښه دي تر مغلو
که په پوهه پښتانه وي څه هوښیار
اولسونه چې سند یو بله یو کاه
پادشاهان ورته سجود کاندي اختیار
که نفاق، که اتفاق که جهل پوهه
د هر یو په خپل خپل لاس ده هره چار
افریدي مهمند شینواري ګوره څه کا
د مغلو لښکر پروت پر ننګرهار
زه تنها په کې په غم د نام او ننګ یم
یوسفزي په فراغت په کښت و کار
اوس چې هسې بې ننګي بې ناموسي کا
عاقبت به ور ښکاره شي خپله چار
مرګ زما په پوهه ښه تر دي ژوندون دی
د عزت سره چې نوي زیست روزګار

د پورته عیني واقعاتو او دلایلو پر اساس موږ ویلای شو چې :

ګرانه پښتونخوا ،دا د پښتون ملت د ګرانې مورد محبته ډکه غیږ،نن د مظلوم پښتون ملت د پاره بلا تشبه سور دوزخ ګرځیدلی دی ،او هره لحظه مظلوم پښتانه پکښې سوځیږي .

2: د پښتنو داروانه غمیزه چا او څنګه اغاز کړه؟

پر افغانستان د شوروي او امريکا يرغلونو ،د پاکستان ،ايران ،عربو او داسې نورو ليري او نږدې همسايه هېوادونو مداخلو او د پښتنو روشنفکرانو ،قومي مشرانو او ملي فکره ملايانو بې تفاوتۍ پښتانه په نني حالت مبتلا کړل .

دا په نړيواله سطحه منل شوي فرمول دي چې استعمارګران او اشغالګران د يو هيواد د غلام کولو په خاطر په اکثره مواردو کې دا کوښښ کوي چې د دوی د خوا په اشغال شوی هيواد کې د خپل استخباراتو اجنټان ،ټيټ همته غلام پيشه ګان او ګوډاګيان حاکمان کړي او يا اقليت پر اکثريت حاکم کړي .

د دې فرمول په اساس د اقليت نماينده ګان کله هم د خپل خارجي بادار په مقابل کې بغاوت نشي کولای ځکه چې پر اکثريت د حکومت کولو لپاره دي د خپل خارجي بادار مرستې ته اشد ضرورت لري او دا مرسته هميشه د غلامۍ په قيمت وي .

په اشغال شوی هېواد کې د پرديو د ګوډاګي رژيم وظيفه هميشه داوي چې د خپل بادار ګټې به ساتي او د هېواد د اکثريت بر خلاف به سازشونه کوي تر څو هغه په اتفاق نشي او خپل د هېواد استقلال بيا د غاصبانو څخه ونه ګټي .

زموږ د ګران هېواد په معاصر تاريخ کې هم خوداسې ناوړه پيښې منځته راغلي دي ، شاه شجاع انګريزانو د خپل اجنټ په حيث د کابل پر تخت کېنوي ،د سقاو زوی حبيب الله د انګريزانو په مالی استخباراتی او سياسي ملاتړ کلخانی ته ننونۍ ،د تيرو دريو لسيزو راهيسی ،شورويانو ، ايرانيانو ، پاکسانيانو او امريکا يانو خپل پلويان د وسلو او پيسو په زور پر مظلوم افغان ملت د ګوډاګی واکمنانو په حيث وتپل .

د معمول مطابق د پرديو د دی ګوډاګيانو واکمنۍ او نظامونه زموږ د تاريخ بدنام ترين ،بې ثباته ،نامشروع نا معقول د پښتنو او حتي نورو اقليتونو ضد واکمنۍ او نظامونه شميرل کيږی .

په ډېر افسوس سره بايد ووايو کله چې امريکايانو د طالبانو رژيم ته ماتي ورکړل دوی هم د روسي داشغال ګرانو او ايران پر پله روان شول او د افغانستان چاري يې د دوهم ځل لپاره د شوراي نظار ، جمعت اسلامي ، حزب اسلامی ،حزب وحدت او جنبش ملي ماتي خوړلو او بدنامو ډلو تـه وسپارلي کومو چې ځانونه د هېواد د اقليتونو نمايند ګان بلل .

شمالي ټلواله په کل کې هغه ناکامه او بدنامه ډله وه چې په نوییمه لسیزه کې د روس او ایران د خوا جوړشوي ایتلاف په واسطه پر کابل او نور افغانستان مسلطه شوه او د خپل ځو کلني واکمنۍ په وخت کې یې د افغان نجیب ملت او دولت هر څه لوټ کړل .

دا ټلواله د افغان نجیب ملت په وړاندي تر بل هر چا بدنامه او د ملت د خوا رټل شوي ډله وه .

د طالبانو ترماتي وروسته امریکا دافغان نجیب ملت سرنویشت یو ځل بیا دي بدنامي او ماتي خوړلي ډلي ته وسپاري .

امریکا په خپل دي غیرعادلانه او نادرست عمل هم د افغان نجیب ملت د رنجونو لړۍ اوږده کړل او هم یې خپل پر خلاف د یو نوي جنګ د اغاز لپاره ښه موقع مساعده کړل .

شمالي جبهه په راس کې شوراي نظار او جمعت اسلامي چې دا ځل د امریکا په مرسته په کابل کې پښې ټینګي کړي نو اهسته اهسته یې د امریکا په زور د هېواد ولایتونه هم ترخپل کنترول لاندي راوستل .

په شوراي نظار ،جمعت اسلامي او نورو حلقو کې د شیطانی مثلث متعصبو استخباراتي اجنټانو په ټول هېواد کې د شیطاني مثلث د پلان مطابق د دولتی قدرت څخه په استفاده د پښتنو څخه د غچ اخستلو کاراوبارشروع کړي .

په لس ګونو زره پښتانه یې د طالب او القاعده په نوم بندیان کړل ، مالونه یې ځني غصب کړل ،یو شمېریې مړه کړل او څه یې د پیسو په بدل کې نن ازاد خو سبا یې بیا بندیان کړل ، چا چې به د رشوت ورکولو لپاره پیسي نه درلودي هغه به یې امریکایانو ته د خطرناک طالب او القاعده په نوم تسلیم کړي او هغوی لا تر اوسه په بګرام او ګوانتنامو کې د کلنو راهیسی بندي ساتلي شویدی .

امریکایانو د شورای نظار او جمعیت اسلامي خبرې ځکه منلي چې د طالبانو پر ضد په جنګ کې د هغوی ملګري وو او هم یې د حکومت ټولي امنیتي چارې په لاس کې وې .

په شورای نظار ، جمعیت اسلامي او نورو حلقو کې د شیطانی مثلث د اجنټانو له خوا د پښتنو دا د بند او بندي ګیری ، توهین او ځورونې لړۍ جاري وه او پای یې نه درلوده او دا لړۍ نن هم جریان لري .

په شورای نظار ، جمعیت اسلامي ، حزب اسلامي او نورو حلقو کې د شیطاني مثلث د اجنټانو له خوا د پښتنو توهین او څورونه د ایران او پاکستان د استخباراتو د یو منظم پلان له مخې انجامیږي ځکه چې د ایران او پاکستان استخباراتو نه غوښتل او نه غواړي چې د امریکا او غرب نظامي قواوې په افغانستان کې پاتې شي ځکه چې د ذکر شوو قواوو موجودیت په افغانستان کې ایران او پاکستان خپل ملي امنیت ته خطر ګڼي ،اودبله طرفه په افغانستان کې د غربي قواوو موجودیت ،دا هیواد د ایران او پاکستان دنفوذ د ساحې څخه باسي .

که د امریکا او غرب قواوې په افغانستان کې موجودې وي نو افغانستان د تل لپاره د ایران او پاکستان د نفوذ د ساحې څخه خارجیږي .

د پورته دلایلو پر اساس د ایران او پاکستان استخباراتي سازمانو د خپل هیوادونو د ملی ګټو ددفاع په خاطر یو ضد پښتون او ضد امریکا "شیطاني مثلث" ایجاد کړی، چې د دې شیطاني مثلث یوه ضلع ایران بله ضلع یې پاکستان اودریمه ضلع یې په افغان دولت او ملت کې د ذکر شوو هیوادونو د استخباراتو اجنټان دي .

دې نوي ایجاد شوي شیطاني مثلث وظیفه واخیستل چې په افغانستان کې د غرب قواوو ته نظامي مزاحمت او مشکلات پیدا کړي.

د ایران او پاکستان استخباراتي سازمانونه د افغانستان د تاریخ په حواله په دې عقیده وه او دي چې په افغانستان کې د امریکا او غرب په مقابل کې هغه وخت قوي نظامي مزاحمت ایجادیدا یشي چې پښتانه د خارجیانو په مقابل کې را پورته کړل شي .

ذکر شویو استخباراتي موسسو په افغانستان کې خپلو اجنټانو ته وظیفه ورکړل چې پښتانه باید د امریکا او غرب په مقابل کې را پورته کړل شي چې د دې خاینانه وظیفې عمده رول په جمعت اسلامي ، شوراي نظار ،حزب اسلامي اوداسې نورو حلقو کې د هغو کسانو پر غاړه ورکول شول چې د شیطاني مثلث اجنټان وه، ځکه چې دیوه طرفه ددولت مهمي چوکۍ د دې احزابو په لاس کې وې او د بله طرفه د جمعت اسلامي او دنظار شورا غړو د پښتنو سره بې پایه دښمني او نفرت درلودي .

د شوراي نظار او جمعيت اسلامي ډلو هم د هغه بې پايه تعصب او کرکې پر اساس چې د پښتنو سره يې لري پر پښتنو داسې ظلم او ستم شروع کړی چې د افغانستان په ليکلي تاريخ کې کله هم يو اشغال ګر پر پښتون قوم دومره ظلم نه وو کړي .

د شيطاني مثلث افغاني اجنټانو د پښتنو د ودونو پر خوشحاليو په امريکايانو بمباري وکړي ، د پښتنو پر جنازو يې د امريکايانو په واسطه بمباري وکړي ، د پښتنو مړي او ژوندي ، نر او ښځې يې په امريکا يې سپيو بې عزته کړل ، د پښتنو مشرانو په سر يې د قوم په مخ کې توري کڅوړې ور واغوستې ، د پښتنو په کورونو يې خارجيان ننه ايستل لنډه دا چې د شيطاني مثلث اجنټانو په خپل استخباراتي او اوپراتيفي لوبو د پښتون ملت په سر ،ناموس ،عزت او مال داسې لوبې وکړي چې په تاريخ کې يې بل مثال نشته .

په دې ډول د شيطاني مثلث غړو د خپل طرحه شوي پلان مطابق وکړای شول چې په خپل اوپراتيفي لوبو لومړي پښتانه د دولت څخه ناراض او وروسته بيا پښتانه او امريکايان په يو خطرناک او د پښتنو لپاره تباکونکي جنګ کې سره واچوي .

پر پښتنو دا اوسني د غلامۍ ، ذلالت او مريتوب حالت د شيطاني مثلث د خوا راوستل شوي دي .

د شيطاني مثلث د غړو لپاره د پښتنو او امريکا ترمنځ جنګ يو طلايي او ډېر ګټور جنګ دي .

خو د پښتنو په تاريخ کې دا د دوی تر ټولو خيرن او کرغېړن جنګ دی چې پر دوی تپل شوی دی ځکه چې دوی د خپل ملي ګټو پر خلاف د خپل هېواد او ولس د ازلي دښمنانو يعنی ايران او پاکستان د ګټو لپاره جنګېږي .

د شيطاني مثلث غړو پر پښتنو داسې جنګ تحمل کړی دی چې دوی بايد مجبورا د خپل ملي ګټو پرخلاف او د خپل ازلی دښمنانو يعنی ايران او پاکستان په ګټه وجنګېږي .

دا د شيطاني مثلث دا وپراتيفي لوبو جال دي چې پښتانه او امريکا دواړه په کې راګير شوي دي .

په افغانستان کې به دا جنګ او وينې تو يول تر هغه وخت پورې جاري وي ترڅو پښتانه او امريکايان دواړه په دې پوه شي چې په دې وخت ، شرايطو او جعرافيه کې دوی دواړه يو د بل طبعي ملګري او دوستان دي او د دواړو مشترک دښمنان د شيطاني مثلث غړي دی .

امریکا باید پښتانه درک کړي او د افغان ملت د مطلق اکثریت په حیث د هېواد سیاسي ،اقتصادي او ټولنیزي چاري باید د دوی د مسلم حق په حیث دوباره دوی ته وسپاري او پښتانه هم باید په دې پوه شي چي په نني شرایطو کې دوی د امریکا او غرب د مرستو بغیر د شیطاني مثلث د غړو څخه خپل استقلال ، ملي حاکمیت او مځکنۍ بشپړتیا نشي ساتلای . . .

د عقل او وخت تقاضا داده چي پښتانه د نړۍ په دې ستراتیژیکه جغرافیه کې دامریکا او غرب د طبعي ملګرو او دوستانو په حیث د دوی مشروع ګټې وساتي او د غرب په مرسته د خپل هېواد استقلال ، مځکنۍ بشپړتیا ، ملي حاکمیت ، تل پاتې سوله ، ملي ګټې او ملي نوامیس د خپل حریثو همسایه ګانو څخه وساتي .

نتیجه داده چي پر پښتون مظلوم ملت دا روان ناورین د پښتنو او پښتونخوا ازلي دښمنانو یعني د پورته ذکر شوي شیطاني مثلث غړو راوستلي دي ،په لنډ ډول داسي ویلایشو چي:

د شیطاني مثلث غړو پښتنو ته ددوی د ګراني مور پښتونخوا د محبته ډکه غیږ په دوزخ بدله کړیده .

3: پښتون نړۍ ته چا د طالب او القاعده په نوم معرفي کړی؟

کله چې د پښتون ضد شیطاني مثلث غړي پردي بریالي شول چې د پلان مطابق یو شمیر پښتانه مجبورکړي چي نا خود اګاه د خپل ملي ګټو پر خلاف او د خپل ازلي دښمنانو د ګټو د تامین په خاطر په افغانستان کې د خارجي قواوو پر ضد یو ډیر نا انډوله جنګ شروع کړي نو د دې جنګ مشرتوب او رهبري خارجي استخباراتو د طالبانو په نوم د ای ایس ای او ایراني استخباراتو تربیه شوو اجنټانو ته پلاس کې ورکړل ، او دا ډله یې وګمارل چې انسانان د نیلون په تار حلال کړي ،د انسانانو سرونه غوڅ کړي او پرنس یې ورکېږدي ،انسانان په ژوندني د ډېر عذاب په خاطر د نیلون په تار پرنس دوی ټوټې کړ ، متعلم ، معلم ، ملا ، د قوم مشر ، مامور ، ډاکټر او نرس ووژني ،ښونځیو او روغتونون ته اور واچوي چي په اکثره مواردو کې قران مجید هم په کې سوځول کېږي ،د لویو لارو پلونه منفجر کړي ،د خلکو د کښې ګونې په ساحو حتی په مساجدو او جنازو کې انتحاري چاودني وکړي چي یو زیات شمېر بې ګناه ملکي انسانان په کې شهیدان کېږي . . .

لنډه دا چې د خارجي استخباراتو د خوا تربیه شوي او ګمارل شوي طالب نما اجنټان د پورته ذکر شوو بدو اعمالو په کولو نړۍ ته د پښتنو په نوم داسې پیغام استوي چې د ډېر وحشت نه د انسان د صورت ویښتیان شخ درېږي . . .

د پښتنو ضد شیطاني مثلث غړي ددوی میډیا او د نړۍ سره ددوی د ارتباط ټول رسمی چنلونه نړۍ ته دا پیغام ورکوي چې پښتانه ټول طالبان دي او طالبان د القاعده د تروریستي سازمان یوه فعاله اونه بیلیدونکي برخه ده . . .

د پښتنو ضد شیطاني ملت د زهرا ګینو تبلیغاتو نتیجه مورږ د ریچرد هولبروک(دافغانستان لپاره دامریکا خاص نماینده) په بیان کې مشاهده کړل چې هغه وویل (د پښتنو په هر کورکې یو طالب شته . . .) د ښاغلي هولبروک د دې خبرو څخه دا په ډاګه معلومېږي چې د شیطاني مثلث د پښتنو ضد زهرا ګینو تبلیغاتو د نړۍ د مشرانو پر اذهانو څومره منفي تاثیر کړیدي .

دا چې د پښتنو ضد شیطاني مثلث د پروپاګند ماشین و نړۍ ته پښتانه د طالبانو ، القاعده او تروریستانو په نوم معرفي کوي ، ددوی دا عمل د پښتنو پرضد د نه بخښني وړ عمل او د پښتنو دبدنامۍ لپاره یوه ستره منطقوي توطیه ده ،ځکه چې په یویشتمه پیړۍ کې د نړۍ متمدن قومونه دداسې وحشي ډلې یا ملت وجود چې پورته ذکر شوي ظالمانه اعمال سرته رسوي د مځکې پر مخ زغملای نشي ، همدا علت دي چې د تیرو لسو کلنو راهیسې په ټوله پښتونخوا کې د مظلوم پښتون ملت واړه ،زاړه ، ښځې او نر په ډېره بې رحمۍ ددوی د دښمنانو د خوا په قتل رسول کېږي او عملا د دې مظلوم ملت پر ضد نسل وژنه روانه ده ، خوبیا د نړۍ هیڅ یوه سازمان د دې مظلوم ملت دبشري حقوقو ددفاع خبره پر خوله نده راوړې ځکه چې نړیوالو ته خو د شیطاني مثلث د غړو د خوا ټول پښتانه طالبان ، القاعده ، تروریستان او د انسانیت او مدنیت دښمنان معرفي شوي دي ، د تروریستانو پر مرګ او قتل نړیوال خوشحاله کېږي او د هغوی وژنه یو بریا ګڼي .

همدا علت دي چې د تیرو لسو کلنو راهیسې هره ورځ په لس ګونو پښتانه د نړۍ د تروریستانو او خارجي قواوو د حملو په نتیجه کې وژل کېږي او عملا د مظلوم پښتون ملت نسل وژنه روانه ده ،خونړۍ د مظلوم پښتون ملت دا نسل وژنه قتل عام نه بولی .

خو کله چې طالبانو د یکاولنګ په ولسوالی کې خپل یو شمیر هزاره مخالفین ووژل ،نړۍ دطالبانو دا عمل د هزارګانو د قتل عام په نوم ومنلی او ټولی غربی نړۍ هزاره وګړو ته دسیاسي پناهندګی دروازی خلاصی کړی ځکه چې ددوی په نظر د هزاره وګړو ژوند ته خطر متوجه وو .

دجنرال مالیک او طالبانو په معامله کې او د امریکا د خوا دطالبانو د سقوط په پیښو کې تقریبا ځلویښت زره پښتانه د شمالی ټلوالی پلاس کې جنګی اسیران شول .

دنړیوالو قوانینو پر اساس دجنګی اسیرانو ژوند محفوظ دی ،خو شمالی ټلوالی دا تقریبا ځلویښت زره جنګی اسیران تقریبا ټول ووژل ،مګرنړیوالی ټولنی او افغان دولت ددی جنګی اسیرانو وژنه قتل عام ونه بللی .

دطالبانو درژیم تر سقوط ورسته دهیواد په شمال کې د لکونو پښتنو پرسر ،ناموس ،عزت او مال دشمالی ټلوالی د خوا تجاوز وشو ،او دا پښتانه مجبور شول چې خپل کورونه او جایدادونه پریږدی او فعلا په هیواد کې مخصوصاً د کندهار په ژړی ،دهرات په شیدایی او د مسلخ په کمپونو کې د مهاجرو په حیث ژوند کوی ،خوپر مظلومو پښتنو ددی ظلم په باره کې افغان دولت او ټوله نړۍ چپه خوله پاتې ده.

4: د پښتنو اقتصادی حالت:

دتیرو دیرشو کلنو جنګ او نا ارامۍ لکه څنګه چې د پښتنو سیاسي ،اوټولنیز ژوند برباد او تبا کړی په همدی ډول ئی د پښتنو داقتصادی ژوند زیربنا دهرڅه سره تبا اوبرباد کړل .

نن ورځ د ټولی پښتونخوا پښتانه په اقتصادی لیحاظ د منطقی تر بل هرملت خوار اوغریب دی .

د پښتنو خوار او ضعیف اقتصاد د تیر دیرش کلن جنګ د اور په لمبو کې وسوځول شو .

نن د پښتون ولس مطلق اکثریت د فقر تر سطحی لاندی ژوند کوی .

د پښتنو ځوانانو اکثریت په پټه بیکاری مصروف دی .

د پښتنو ځوا نان په ښار کې جواری ،دنیشکر اوبه ،ایسکریم ،پوکانی،دست فروشی،پروړیا بوس ،سکاره ،لرګی اوداسی نور ارزانه شیان خرڅوی .

په بې نقشې کورونو او خیمو کې پښتانه اوسیږی .

جوالی ګیری ،جوی کنی ،دخښتوجوړول ،روزمزدوری ،پیره داری ،پیاده توب ،چپراستی توب ،موټړوانی ،موټران خالی کوی اودی ته ورته نوری مزدوری د پښتنو حق ګرځیدلی دی .

زیات شمیر د پښتنو بچیان د ښونځی پر ځای د ډیرانونو څخه زاړه پلاستیکان ،کاغذان او نور شیان ټولوی ،د خلکو بوټونه رنګوی ،موټران مینځی اوداسی نور شاکه کارونه کوی .

په دولتی ادارو کې هغه پښتو ژبوته چی د جمعت اسلامی اوشورای نظار غړی دی اویا هغه چپلوسانو او غوړه مالانو ته دولتی لوړی چوکۍ ورکول کیږی کوم چی تنها د ځان د جیب ډکولو په غم کې دی او د پښتنو د غم اودرد سره هیڅ تعلق نه لری .

لنډه دا چی د پښتون ملت مطلق اکثریت نن د فقر ترسطحی لاندی ژوند کوی ،چی روغتیایی او تعلیمی چاری یی هم ددوی د اقتصادی حالت سره برابری دی .

5 : د پښتون ملت نننی سیاسي حالت:

د پښتنو او پښتونخوا د لیکلي تاریخ څخه دا په ډاګه ښکاري چې د پښتونخوا سیاسي حاکمیت همیشه د پښتون ملت پلاس کې وو .

که څوک د دې منطقي تاریخ مطالعه کړي دا په ډاګه تری معلومیږي چې د دې منطقي تاریخ د پښتنو د تاریخ څخه بغیر نامکمل دي .

د امو او اباسین ترمنځ پروت پښتون ملت د تاریخ په اوږدو کې د دې منطقې د پار د ثبات او توازن مهمترین عنصربلل شوي دي .

ددې منطقي بې ثباتي د پښتون ملت د بې ثباتۍ سره تړلي ده او د دې منطقي ثبات او امنیت د پښتون ملت د ثبات او امنیت سره تړلي دي .

د بشريت د تاريخ د مطالعي څخه دا معلوميږي چې د ملتونو تاريخ فراز او نشيب لري ،د پښتون ملت تاريخ هم د دې امر څخه مستثني ندي کله دوی په خپل خاوره کې حاکمان وه ، کله يې بيا د خپل هېواد د سرحداتو څخه دباندې د نورو قومونو مځکې تر خپل واکمنۍ لاندي راوستلي دي .

کله کله بيا داسې هم شوي دي چې د پښتنو هېواد د پردو تر يرغلونو لاندي راغلي دي او د کلنو لپاره پښتانه د خپل هېواد دخپلواکۍ په خاطر په ملي ازادي غوښتونکو مبارزو مصروف پاتي شوي دي .

د افغانستان د دې نږدې معاصر تاريخ د شروع يعنې د لوي احمد شاه بابا د سلطنت راپه دېخوا پښتانه هميشه د افغانستان حاکمان وه .

که موږ دلته په ډېر لنډ ډول د محمد ظاهر شاه د سلطنت د وروستيو کلنو راپه دې خوا د افغانستان او پښتنو حالات سرسري مطالعه کړو نو دا حقيقت ځني معلوميږي چې د افغانستان اقتدار هم د پښتنو په پلاس کې وو او د اقتدار اپوزيسيون هم د پښتنو پلاس کې وو ، يعنې دهيواد حزب اقتدار او حزب اختلاف دواړه هميشه د پښتنو پلاس کې وه .

په بله وينا د سلطنت په وجود کې پښتانه د افغانستان حاکمان وه ، خود سلطنت پر خلاف راست او چپ راديکال سياسي سازمانونه ، اشخاص او دنظام څخه ناراضي روڼ اند ی هم پښتانه وه چې دسلطنت پر ضد يې مبارزه کول .

دا حالت موږ داسې هم تبصير کولای شو چې د افغانستان دمعاصر تاريخ په دوران کې د هېواد حزب اقتدار او حزب اختلاف دواړه هميشه د پښتنو پلاس کې وه .

د محمد نادرخان د کورنۍ د حاکميت دپاي ته رسيدو سره سم په هېواد کې کورني جنګونه ،دخارجيانو مداخلي او دخارجيانو دخوادهيواد اشغالونه شروع شول .

که تر ديرش کاله جنګ وروسته نن ورځ دهېواد حالاتو او په ټولنه کې د پښتون ملت سياسي ، اقتصادي او ټولنيز حالت ته نظر واچول شي نو لاندي نتيجه لاس ته راځي .

الف: دعليحضرت محمد نادرشاه دکورنۍ دواکمنۍ پای:

د محمد نادرشاه د کورنۍ حاکمیت د پښتنو د رادیکال اپوزوسیون یعنی دخلک دیموکراتیک ګوند دنظامی کودتا په واسطه د منځه ولاړي .

دخلک دموکراتیک ګوند تهداب د شوروی اتحاد داستخباراتو په اشاره او ملاتړد شوروی د واردی شوی سوسیالستی ایډیالوژی په پیروی په افغانستان کې ایښودل شوی وو .

دخلک دموکراتیک ګوند دواکمنۍ سره یو ځای په هیواد کې دخارجیانو مداخلی ، کورني جنګ او روانه غمیزه اغاز شول .

ب: پښتانه دحزب اقتدار او حزب اختلاف څخه ایستل شوی دی .

په دي تیرو څلور لسیزو کې د پښتنو په منځ کې دخارجی واریداتی ایډیالوژیو پیرودري راست او چپ انقلابي (دخلق دموکراتیک ګوند ، اسلامي حزب او د طالبان اسلامي تحریک) سازمانونه دخارجی استخباراتو په ملاتړقدرت ته ورسیدل او بالاخره د خپل نړیوالو دوستانو د سازشونو او مستقیمو مداخلو ،په سیاسي او اداري چارو کې ددوی د بې تجربه ګۍ او په ټولنه کې ددوی د واردو شویو انقلابي نظریو د نه قبولیت پواسطه د سختو ماتو سره مخامخ شول .

ددولتی قدرت د رهبرۍ او اداری په چارو کې دپورته ذکرشوو سازمانو د بی تجریبګی ،او دهیواد درهبرۍ په چارو کې ددوی دخارجی بادارانو د مداخلی په سبب ددوی داستقلال نه درلودل ،ددی سبب شول چی دری سره سازمانونه ناکامه شی ،او ددوی د ناکامه پالیسیو په سبب پښتون ملت ته هم نه جبران کیدونکی تاوانونه ورسیدل .

نن پښتون ملت عملا ددولتي اقتدار او حتي داپوزیسیون د موقف څخه هم ایستل شوي دي او په دولتي اقتدارکې صرف سمبولیک نقش لري ،دولتي اقتدار عملا د هېواد داقلیتونو مخصوصا د تاجکو او هزارو پلاس کې دي .

د هېواد د اقلیتونو یوه ډله دولتي اقتدار سمبالوي او خپل یو شمېر ملګروته یې په نمایشي ډول ددولت د اپوزیسون رول ور په غاړه کړیدي .

خپل په دې چالاکانه عمل دهڅه کوي چې د اقلیتونو مشران د خپل خارجي دوستانو او مشاورینو په مرسته وتوانیدل چې په ډېره هوښیاري او مهارت پښتانه دهېواد د قانوني حزب اقتدار او حزب اختلاف دواړو څخه محروم کړي .

ج: پښتون ملت نن هیڅ سیاسي نمایندګی نه لری .

نن ورځ پښتون ملت یو داسې سیاسي سازمان نه لري چې دولس دخوا د قبول وړ وي او دا سازمان په ملي او نړیواله سطحه د ټول پښتون ملت د ګټو څخه دفاع وکړي او د ټولنې په دې بحراني حالت کې د پښتنو نمایندګي وکړای شي .

د حزب دموکراتیک خلق سازمان په مطلق ډول متلاشي شو او تشکیلات یې د منځه ولاړل .

د ګلبدین حکمتیار اسلامي حزب تقریبا متلاشي شوی دی او یو څو محدود افراد یې د ایران او پاکستان د استخباراتو د اجیرانو په حیث ، دهغوی په لوژیستیکي او مالي ملاتړ او لارښودنه محدود سیاسي او نظامي تحرکات لري . . .

د (11/9) تر پیښې وروسته امریکا په افغانستان کښې دطالبانو رژیم د منځه یوړی او په ډېر غیر عادلانه ډول یې دافغانستان ددولت واک د ایران د استخباراتو ملاتړي یعنې د نظار شورا او اسلامي جمعت ، حزب وحدت او جنبش ملي ته وسپاري .

د طالبانو د رژیم تر ماتې وروسته د طالبان لومړي درجه مشران پاکستان ته وتښتیدل او نور یې پر خپل کورونو کېناستل .

د : پښتانه نن د پردیو د ګټو د پاره جنګیږی.

دا یو ښکاره حقیقت دی چې په نړۍ کې اکثره جنګونه همیشه د ګټو پرسر کیږی .

په تيرو څلورو لسيزو کې چې زموږ په هيواد کې کوم جنګونه منځته راغلل دا هم د ګټو پر سر را منځته شول .

د شرق ،غرب ،منطقې او همسايه هيوادونه د خپل ګټو په خاطر زموږ په هيواد کې يو د بل سره په جنګ مصروف دی .

په بله وينا پردی هيوادونه زموږ په غولی کې دګټو پرسريو د بل سره په جنګ اخته دی ، خو په دې پردی جنګ کې تر بل هر چا زموږ بچی ډير مړه کيږی ،هيواد مو ورانيږی ،ولس مو ځوريږی او هر څه مو تبا او بربادېږی . . .

دا طبعی خبره ده چې په دې جنګ کې ښکيل هيوادونه هريو د خپلو ګټو د ساتلو په خاطر مسلح انسانی قوی ته ضرورت لری .

نن ورځ پاکستان يو شمير پښتانه مجبوراً استخدام او مسلح کړيدی او په دې روان جنګ کې د پاکستان د ګټو د دفاع د پاره جنګيږی .

په عين ډول يو شمير پښتانه د ايران د خوا استخدام او ټوپک پلاس په افغانستان کې د ايران د ګټو د دفاع د پاره جنګيږی .

امريکا ،روس او هند هم د پښتنو پر اوږه ټوپک ورکړيدی او د دی هيوادونو د ګټو د پاره جنګيږی . .
.

لنډه دا چې په دې روان جنګ کې د پښتون ملت يو زيات شمير افراد مجبورا د پرديو هيوادو د ګټو مخصوصاً د پښتنو د ازلی دښمنانو يعنی ايران او پاکستان د ګټو د پاره جنګيږی .

خو په ډير افسوس سره بايد دا تريخ حقيقت قبول کړو چې نن ورځ د پښتنو په منځ کې هيڅ يو نظامی او يا سياسي ډله وجود نه لری چې د مظلوم پښتون ملت د ګټو د دفاع په خاطر نظامی يا سياسي دلمس وړ فعاليت ولری .

که پښتانه د اسلام او پښتو او پښتونولی د اصولو پر اساس سره متحد شی او يو ملی قوت د ځان څخه جوړ کړی ، نو دا توان مومندلايشی چې دا پردی جنګ د خپل کور د غولی څخه ليری کړی ،خو که دا توان پيدا نکړی چې دا پردی جنګ د خپل کور د غولی څخه ليری کړی نو بيا به د دی جنګ د ګټو څخه

تر ټولو غوښنه برخه د پښتنو په برخه کیږی ځکه چی د دی جنګ ګټلو بنیادی قوت به پښتون ملت وی
.

ز: پښتانه نن د ایران او پاکستان د اټومی قوت د دفاع د پاره جنګیږی.

د ایران او پاکستان استخباراتی سازمانو په افغان جنګ کې د خپل هیوادونو د ګټو د دفاع په خاطر یو شمیر پښتانه مجبور کړیدی او یو شمیر نور یی بیا په پیسو رانیولیدی چی د ایران او پاکستان د ګټو د دفاع په خاطر و جنګیږی .

د طالبانو تر ماتی ورسته د شیطاني مثلث د پروژو مطابق هغه پر کورونو ناست طالبان هم لکه نور پښتانه مجبور کړل شول چې ایران او پاکستان ته وتښتي .

د ایران او پاکستان استخباراتي سازمانو دا طالبان او نور ورتښتیدلي ناراضه پښتانه مجبور کړل چې وسله واخلي افغانستان ته راشي او دلته د خارجي قواوو پرضد په وسلواله جګړه کې برخه واخلي ، هر هغه طالب او مهاجر پښتون چې د وسلي اخستلو او په افغانستان کې د جګړي کولو څخه انکار کړیدي هغه د ذکر شوو هېوادونو د استخباراتي سازمانو د خوابندي شوي او امریکایانو ته د خطرناک طالب په حیث معرفي شوي دي .

نن د طالبانو اسلامي تحریک او د حکمتیار حزب اسلامي او د اسی نوری اجیری حلقی د پاکستان او ایران دیو اجیر قوت په حیث د شیطاني مثلث د غړو د پلان مطابق د پښتنو د ګټو خلاف مجبورا د ایران او پاکستان د داټومی قوت او نورو ګټو د ساتلو په خاطر د نړۍ د سوپر طاقت سره په یو نا انډوله جنګ کې مصروف دي .

س: پښتانه نن د نړیوالو په نظر مباح الدم او واجب القتل دی .

پورته ذکر شول چې ایران ،پاکستان او نورو په افغان روان جنګ کې ښکیلو خواوو د پښتنو د مجبوریتونو څخه په استفاده یو شمیر پښتانه د خپلو ګټو د دفاع په خاطر استخدام کړیدی او په دی روان جنګ کې د سونګ دارزانه موادو په حیث استفاده ځنی کوی .

په دی روان پردی جنګ کې د پردیو د ګټو د ساتلو په خاطر دیو شمیرمجبوره اویو شمیر پلورل شوو پښتنو استخدام پښتون ملت ته په نړیواله سطحه ستره بد نامی وراړولی دی .

یو شمیرمجبوراً استخدام شوو پښتنو د طالبانو او حزب اسلامی په نوم د ایران او پاکستان د استخباراتي سازمانو په امر د پاکستان او ایران د ګټو د دفاع په خاطر د ناټو پرخلاف نظامی فعالیتونه شروع کړل .

خو د طالبانو او حزب اسلامی د فعالیتونو تر پوشش لاندی د ایران او پاکستان د استخباراتو جاسوسان بیا د افغانانو د بچیانو مکتبونه سوځوی ،بی ګناه افغانان په تار حلالوی ،معلم ،متعلم ډاکتر ،عالم دین او د قوم مشر په ډیره بی رحمۍ شهیدانوی او داسی نور بد اعمال انجاموی.

د پاکستان او ایران د استخباراتی سازمانو په امر او مشوره د طالبانو ،حزب اسلامی او نورو استخدام شوو حلقو نظامي فعالیتونه نه تنها د پښتنو په ګټه ندي بلکې د دې فعالیتو په سبب د شیطاني مثلث غړو ټول پښتون ملت د طالب ،القاعده ،تروریست او د مخدره موادو د قاچاق وړونکی په نوم ټولی نړۍ ته معرفي کړیدي .

د شیطاني مثلث غړي د یو طرف پښتانه مجبوروي هغوی ټراین او مسلح کوي او د ناټو پرخلاف یې جنګ ته رالیږي ، د بله طرفه یې د خپل ټولو چنلونو او امکاناتو د لاري نړۍ ته د تروریستانو او د القاعده د ملاتړو په نوم معرفي کوي .

همدا علت دي چې د تیرو لسو کلنو راهیسې هره ورځ په لس ګونو پښتانه د نړۍ د تروریستانو او خارجي قواوو د حملو په نتیجه کې وژل کیږي او عملا د مظلوم پښتون ملت نسل وژنه روانه ده ،خونړی د مظلوم پښتون ملت دا نسل وژنه قتل عام نه بولی .

خو کله چې طالبانو د یکاولنګ په ولسوالی کې خپل یو شمیر هزاره مخالفین ووژل ،نړۍ د طالبانو دا عمل د هزارګانو د قتل عام په نوم ومنلی او ټولی غربی نړۍ هزاره وګړوته د سیاسي پناهندګی دروازی خلاصی کړی ځکه چې د دوی په نظر د هزاره وګړو ژوندته خطر متوجه وو .

دجنرال مالیک او طالبانو په معامله کې او د امریکا د خوا دطالبانو د سقوط په پیښو کې تقریبا ځلوېښت زره پښتانه د شمالی ټلوالی پلاس کې جنګی اسیران شول .

دنړیوالو قوانینو پراساس دجنګی اسیرانو ژوند محفوظ دی ،خو شمالی ټلوالی دا تقریبا ځلویښت زره جنګی اسیران تقریبا ټول ووژل ،مګرنړیوالی ټولنی او افغان دولت ددی جنګی اسیرانو وژنه قتل عام ونه بللی .

دطالبانودرژیم تر سقوط ورسته دهیواد په شمال کې د لکونو پښتنوپرسر ،ناموس ،عزت اومال دشمالی ټلوالی د خوا تجاوز وشو ،اودا پښتانه مجبور شول چی خپل کورونه او جایدادونه پرېږدی او فعلاپه هیواد کې مخصوصاً د کندهار په ژړی ،دهرات په شیدایی او د مسلخ په کمپونو کې د مهاجرو په حیث ژوند کوی ،خوپر مظلومو پښتنوددی ظلم په باره کې افغان دولت او ټوله نړی چپه خوله پاتې ده.

دشیطانی مثلث غړی د یو طرفه پښتانه مجبوروی چی د ناټو خلاف جنګ ته دوام ورکړی اوبله طرفه دخپل استخباراتی ، دیپلواتیکوچینلونو او میډیا دخوا پښتانه نړی ته د طالب ،القاعده او تروریست په نوم معرفی کوی .

همدا علت دی چی نن په نړی کې د بشر د حقو د ساتنی ټولی اداری دمظلوم پښتون ملت دبشري حقوقو پرپایمالیدو چپه خوله پاتې دی ،او دا نه وایی چی د بشر په حیث ولي د مظلوم پښتون ملت پربشري حقوقو تیري روان دي .

دطالبانو د خوا د بامیانو په یکاولنګ کې پرهزاره وګړو د ظلم اواز خو ټولي نړی پورته کړي ، خو د مظلوم پښتون ملت پر روانه نسل وژنه ټوله متمدنه نړی چپه خوله پاتې ده . . .

د مظلوم پښتون ملت پر قتل عام ټوله نړی ځکه چپه خوله پاتي ده چې د شیطاني مثلث غړو ټول پښتون ملت و نړیوالو ته د طالب ، القاعده او ترویست په نوم معرفي کړیدي ، د نړی د منل شوو قوانینو پر اساس طالبان ، القاعده او تروریستان د بشریت اونړیوالي سولې دښمنان دي ، دنړي د منل شوو قوانینو پر اساس دبشریت او نړیوالي سولې د دښمنانو پر قتل عام څوک نه غمجن کېږي بلکې د زړه د کومي خوشحاله کېږي .

د شیطاني مثلث د غړو توطیو د پښتون ملت موجودیت د نابودۍ سره مخامخ کړیدي ځکه چې پښتون قوم یې مجبور کړیدي چې د ژوندي پاتي کیدو په خاطر د ایران او پاکستان د ګټو د دفاع لپاره د ټول جهان سره وجنګیږي ، د ټول جهان سره د یو وړوکي ملت جنګ د هغه ملت دایمي بربادي ده بل شي ندي .

نن ورځ دافغانستان په دولتی ادارو کې پښتنو ته د تابعیت تذکره نه ورکوی او د پاکستانی خطاب ورته کوی .

د پورته څو لنډو مثالونو څخه دا روښانه معلوميږي چې نن ورځ مظلوم پښتون ملت هیڅ داسې سیاسي ادرس ، سیاسي حزب یا سیاسي جبهه نه لري چې په ملي او نړیواله سطحه د پښتون ملت سیاسي نمایندګي وکړاي شي ، اونه داسې سیاسي مشرتوب لري چې د نړیوالو سره دا موضوع سپینه کړي چې پښتون ملت د دوی د عالي پښتني خویونو ،د پښتني اخلاقو ، پښتني نفسیاتو او د پښتني فطرت یعنې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس بنیاد پرست او تروریست ندي ، د پښتنو په خاوره کې د القاعده او تروریستانو ځای پرځای کول د پښتون ضد شیطاني مثلث د غړو استخباراتي پروژه ده .

داسې سیاسي سازمان چې نړیوالو ته وواېي چې پښتون ملت په خپل هېواد ،منطقه او نړۍ کې د سولې طرفدار او د هر ډول بنیادپرستۍ او تروریزم ضد ملت دي .

داسې سیاسي سازمان چې د پښتون ملت مشران ، کشران ، عام ولس حتي طالبان د شیطاني مثلث د نظامي او نظریاتي ګروګان ګیرۍ څخه خلاص کړي .

لنډه دا چې:

نن پښتون ملت د پخوا پر خلاف په خپل هېواد کې د یو مظلوم او محکوم ملت په حیث د غلام په ډول ژوند کوي .

لکه نړۍ چی د پښتون مظلوم ملت د مظلومیت په باره کې ړنده ،کڼه او ګنګۍ ده ،په همدی ډول پښتون ملت هم د مناسب ملی سیاسي تشکل د نه لرولو په سبب د خپل مظلومیت په باره کې ړوند ،کوڼ او ګونګی دی .

نن پښتون ملت د هېواد د سياسي اقتصادي او ټولنيز اقتدار څخه په زور ايستل شوي دي او هېواد په سياسي اقتصادي او ټولنيزه ساحه کې بې برخي شوي دي .

نن د پښتون ملت د دين ، سر ، ناموس ،عزت او مال ساتنه په جدي خطر کې ده .

نن پښتون ملت د پخوا پر خلاف نه په اقتدار کې برخه لري او نه د اپوزيسيون رهبري دده پر غاړه ده .

نن پښتون ملت په پښتونخوا کې د يو غلام او مظلوم ملت په حيث ژوند کوي .

نن په ملی سطحه د پښتنو ديو نماينده سياسي تشکل د نه لرلو د سببه يو شمير بی ضميره ،وطنفروش ،ملی خاينان او غدار پښتانه د خو ډالرود پلاس راوړلو په خاطر د هغو ملی خاينانو په دروازو کې پراته دی چا چی ددوی ناموس او مور يعنی ګران افغانستان پرپردیو هیوادونو پلورلی دی او دهغه په بدل کې يی څو ډالر راوړی دی او دلته يی پر دی بی ضميره وطنفروشانو او غدارانو ويشلی او ځان ددوی رهبر اورهنما بولی .

نن مظلوم پښتون ملت په سياسي لحاظ سرپرست يا نماينده نه لري .

نن مظلوم پښتون ملت سياسي ژبه او سياسي اواز نه لري چې د هغي په واسطه د نړۍ سره وږغيږي .

نن مظلوم پښتون ملت سياسي ادرس او نمايند ګي نه لري چې د دې ادرس څخه دوی د نړۍ سره خپل مشکلات مطرح کړي او يا نړۍ ددوی ادرس ته مرا جعه وکړي او خپل مشکلات ورسره مطرح کړي .

د مظلوم پښتون ملت د دې رواني غميزي د پاي ته رسيدو په خاطر دا نهايت عاجل ضرورت دي چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتون ملت رښتني بچيان د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د خپل مقدس دين او لرغوني ايين يعنی د **اسلام او پښتو** پر معقول او منل شوي نظر سره راټول شي او مظلوم پښتون ملت ته د نجات په خاطر د پښتنو سياسي ژبه ، سياسي نمايند ګي ، سياسي مشرتوب او سياسي ادرس پيدا کړي .

دوولسم فصل

د شیطانی مثلث غړی د پښتنو د دایمی غلامی د پاره تلاش کوی .

کله چې پر(1352/4/26 هه . ش) سردار محمد داود خان د یو نظامي کودتا په نتیجه کې د افغانانو یو نسبتا با ثباته او د هېواد پر حالاتو مسلط شاهي نظام له منځه یووړو ، ورسره یو ځای د هېواد د بې ثباتۍ اغاز وشو .

ددې بې ثباتۍ په نتیجه کې پر(1357/2/7 هه . ش) د خلق دد موکراتیک ګوند د خوا د ثور نظامي بدلون منځته راغلي چې د دې بې تجربه سیاست مدارانو د غلطو پالیسیو په نتیجه کې ګاونډیو هېوادونو ته دا موقع مساعده شول چې ددوی په استخباراتو پورې تړلي عناصر مسلح کړي او افغان دولت پر ضد یې نظامي جنګ شروع کړي .

ددې داخلي جنګ څخه شورویانو استفاده وکړل او پر(1358/10/6 هه . ش) یې د ټولو نړیوالو منل شوو نورمونو خلاف افغانستان اشغال کړي .

په کومه ورځ چې شورویانو افغانستان اشغال کړي په هغه ورځ د پښتنو ستره بد مرغي هم ورسره شروع شول ،افغانستان د شرق او غرب ترمنځ د ساړه جنګ په میدان بدل شو .

پښتون عظیم ملت د اسلام د مقدس دین او د پښتو او پښتونولی د قانون مطابق د خپل باغیرتو نیکوا و پلرونو په شان په تش لاس د دنیا تر ټولو ستری او تر ټولو وحشی امپراطوری د سرو لښکرو د مقابلی د پاره د جنګ میدان ته ووتې .

پښتون عظیم ملت د الله (ج) په مرسته او د خپل سرا و مال په بی مثاله قربانۍ د نړۍ د یو بلی وحشی امپراطورۍ قبرهم د پښتونخوا په پا که خاوره کې اضافه کړی یعنی پښتنو د خپل با تورو نیکونو په شان په ډیره میړانه د شوروی اتحاد امپراطورۍ ته د شرم نه ډکه ماته ورکړل او د بشریت د دی وحشی امپراطورۍ ناولی ټغر ئی د تل د پاره د مځکی د مخ څخه ټول کړی .

وشوروی وحشی امپراطورۍ ته د شرمناکی ماتی ورکولو په اساس پښتون ملت یو ځل بیا د نړۍ پرآسمان دیو قهرمان او فاتح ملت په څیر وځلیدی .

ددی د پاره چی افغان نجیب ملت مخصوصا پښتانه د نړی خونخوار ترینی وحشی امپراطورۍ یعنی شورووی اتحاد ته ترشرمناکی ماتی ورکولو ورسته په منطقه او نړی کې د یو فاتح ملت په حیث تبارزونکړی .

ددی د پاره چی د نړۍ دا تاریخی فاتح ملت بیا دلویی پښتونخوا د جوړولو په فکر کې نشی .

ددی د پاره چی د نړۍ دا فاتح ملت په منطقه او نړۍ کې دیو فاتح ملت په حیث بیا دیولوړقدراواعتبارخاوندنشی .

ددی د پاره چی د نړۍ دا فاتح ملت د نړی د محکومو ملتنو د پاره د یو نجات بخښونکی قوت د سمبول په حیث معرفی نشی .

نو د پښتون فاتح ملت د خاوری ،تاریخ او فرهنګ د ښمنان یعنی ایران ،پاکستان او روسان د افغان جهاد د اغاز څخه په کمین کې ناست وه او پردی پروژوئی کارکوی چی که پښتانه شورویانو ته د جنګ په میدان کې ماته ورکړی دوی به بیا څنګه په خپل شیطانی چلونو دا فاتح ملت د خپل تاریخی فتحی د جشنونو د نمانځلو څخه راګرځوی او ددی فاتح ملت فتحه به څنګه په ناکامۍ وربدلوی .

ددی ناولی هدف د پاره د پښتون ملت د ښمنو استخباراتی سازمانو د پښتون ملت په منځ کې ډول ډول تولنیزامراض ترویج کړل تر څو فاتح پښتون ملت په ډول ډول ټولنیزو ناروغیو مبتلا شی او بالاخره دا فاتح ملت د تل د پاره د ګاونډوی ملتونو غلام شی .

دګاونډیو هیوادونو استخباراتی سازمانو د پښتنو د دایمی غلامۍ په خاطر د پښتنو د بی اتفاقه کولو ،دملی مسایلو په باره کې د پښتنو د بی تفاوته کولو ،دملی سیاست څخه د پښتنو د خواتوری کولو په خاطر د پښتنو په منځ کې ډول ډول منفی تبلیغات شروع کړل ،ترڅو دا فاتح ملت په خپل منځ کې سره بی اتفاقه او د تل د پاره د ایرانیانو او پنجابیانو غلام پاتې شی .

په ډیر افسوس سره باید ووایو چی د پښتنو ازلی د ښمنان په خپل پورته ذکر شوی شیطانی پلانونو کې بریالی هم شول .

افغانانو خو په بې مثاله ځانی او مالی قربانیو شورویان د خپل هیواد څخه په شرمیدلی ډول وشړل ،خو په ډیر افسوس سره باید ووایو چې د افغانانو مخصوصاً د پښتنو د دی ټولو قربانیو سره سره افغانستان خپلواکی پلاس رانه وړل او هیواد بیا عملا د ایران ،روس او پاکستان غلام شو .

ګرانو لوستونکو ته د لاښه وضاخت په خاطر موږ په لاندی ډول د پښتنو په منځ کې د دښمن د منفی تبلیغاتو منفی اثراتو ته ډیره لنډه اشاره کوو .

1: په پښتنو کښې د بې تفاوتی د فرهنګ ترویج:

په ډیر افسوس سره باید وایو کله چې د څه د پاس تیرو دیرشو کلنو راهیسی زموږ هیواد د خارجی هیوادونو تر مستقیم او غیری مستقیم تهاجم لاندی راغلی ،دی یرغلونو پښتون ملت ته بی شماره ځانی ، مالی او معنوی تاوانونه ورسول .

دیرش کلن جنګ او د خارجي استخباراتو مسلسل فزیکی ،روحی او تبلیغاتی فشار او په پردیو استخباراتی سازمانو پوری تړلو ګوډاګی احزابو او واکمنیو د ټول افغان نجیب ملت مخصوصاً د پښتون مظلوم ملت ننګیالی مشران او کشران د بی اعتمادۍ او بلا خره د بی تفاونۍ لورته سوق کړل .

د شورویانو ،پاکستانیانو او ایرانیانو د خوا د پښتنو پر ملی مشرانو د ځو کالو ظلمونو ،ډول ډول اقتصادی ،روحی او فزیکی فشارونو ، خواریو او مشکلاتو د پښتنو د ملی فکرلرونکی سیاسي او قومي مشران دومره مایوسه ،بی اعتماده او د بې تفاوتۍ په مرض مبتلا کړل چې د شورویانو ، مجاهدینو او طالبانو تر ماتي وروسته هم پښتنو ملي رونړ اندو او قومي مشرانو د خپل هېواد د ایندي په باره کې هیڅ فکر ونکړي او په ډېره بې تفاوتۍ يې د هېواد او ملت سرنویشت د اي . ایس . اي ، ایران او نورو هېوادونو د استخباراتو د خوا تربیه شوو حلقو ته پرېښود .

د پښتونخوا او پښتون ملت د دین ،سر ،ناموس ،عزت ، مال ،ملی خپلواکۍ ، ملی حاکمیت ،مځکنۍ بشپړتیا او ملی ګټو په هکله د ننګیالیو پښتنو مشرانو او کشرانو د خوا د بی تفاوتۍ پرلاره تلل په حقیقت کې د پښتونخوا او پښتون ملت د بربادۍ او تباهۍ پر لاره تلل دی .

د هیواد په سیاسي ،اقتصادي او ټولنیزژوند کې د پښتنو د ننګیالیو مشرانو او کشرانو بی تفاوتی داسی معنی لری لکه یو انسان چې د خپل عیال او مال سره په یو موټر کې سپوروی او دده دښمنان

ددوی دا موټر د ابدی تباهۍ د کندی پر لور په پوره سرعت او قوت سره ټیل وهی او دوی ورته په بې تفاوته ډول ګوری او د خپل ځان ، عیال او مال د تباهۍ تماشاه کوی .

داسی کسان په حقیقت کې دژوندیو مړو حیثیت لری چی په ظاهره خو ژوندی معلومیږی مګرد ده په شا وخوا محیط کې د پیښدونکو حوادثو په باره کې د یوه مړه انسان په ډول هیڅ عکس العمل نشی ښودلای .

کله چی د خاریجی استخباراتو د شیطانی پروژو د تطبیق په سبب د پښتون ملت ننګیالی مشران او کشران د خپل هیواداو ملت په سیاسي ، اقتصادی ،ټولنیزو چارو کې دبی تفاوتۍ پر لار روان شی ، نو میدان خو بی ننګو ،وطنفروشو ، ملت او هیواد ته غدارو کسانو ته پاتې کیږی .

دا غداران او وطنفروش اشخاص یا په خپله د پردیو هیوادونو د استخباراتی سازمانو جاسوسان کیږی ،او یا په هیواد کې د پردیو هیوادنو د اجنټانو پیروا وغلامان کیږی او هیواد او ملت د بربادۍ او تباهی پرلور ټیل وهی .

د شیطانی مثلث د پښتنو ضد پروژی د تطبیق په سبب په پښتنو کې د بی تفاوتۍ فرهنګ دومره وده کړیده چی د دموکراسۍ په دې تیرو لسوکلنو کې هم د پښتنو سیاسي او قومي مشران د پښتون ملت ددین ، سر ، ناموس ،عزت او مال بربادي د سر په سترګو ویني ،خو د بده مرغه پښتانه مشران ، کشران او روڼ اندي د بې تفاوته او بې احساسه تماشا چیانو په حیث د خپل قوم د بربادۍ ننداره کوي .

هره ورځ پښتني مندي بوري کېږي ،پښتني خوندي سرتوري کېږي ،د پښتنو بچیان یتمان کېږي د پښتنو پر ودونو بمباری کېږي ، د پښتنو پر خیرات او د واده پرمراسیمو بمباری کېږي ،د پښتنو پرجنازو ځانمرګی بریدونه کیږی ،د پښتنو مساجد شهیدان کیږی ، د پښتنو د بچو ښونځي سوځول کېږي او یا بندیږي ، معلم ، متعلم ، ډاکتر ،نرس ،دقوم مشر او ملا یې وژل کېږي ،د حضرت محمد سنت د پښتون مشر د عزت لونګۍ او د پښتنی میرمنی د حیا پوړني او بورقه بدنامیږي ، لنډه دا چې د پښتون ملت هر څه بربادیږي خو بیا هم پښتانه ځوانان ، مشران ، وروڼه او خوندي د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د خپل دین ، سر ، ناموس ، عزت او مال د دفاع په خاطر "ننګ" نه کوي او د بې تفاوتۍ په بی علاجه مرض مبتلا ارام او بی تفاوته ناست دي .

پښتانه مشران او کشران نن ورځ د خپل مظلوم پښتون ملت د دښن ، سر ،ناموس ، عزت او مال بربادۍ او تباهۍ ته په رڼو سترګو ګوري او د مړو او بې حسه انسانانو په څېر بې حرکته ،ساکت او

"بې تفاوته" پراته دي او وايي چې: "**زما يې په څه**"

:2 د قومي شوراګانو او فرهنګي ټولنو د جوړېدو فرهنګ:

د پښتنو دښمنانو د دې لپاره چې پښتانه د تل لپاره د دوی غلامان پاتې شي ، د خپل استخباراتي سازمانو د لارې د پښتنو په منځ کې ډول ډول زهرا ګين تبلغات پر لار واچول او د دې تبليغاتو په واسطه يې د پښتني ټولنې اکثره او موثره برخه مسموم کړل .

د پښتنو دښمنو استخباراتي سازمانو دا فيصله کړيده چې پښتني ټولنه بايد په سياسي لحاظ فلج کړي ،په پښتنو کې يې د خپل اجنټانو په واسطه داسې تبلغات وکړل چې پښتانه د سياست څخه خواتوري شي او په سياسي فعاليتونو کې برخه وانخلي .

د پرديو استخباراتو اجنټانو په پښتنو کې دا تبليغات شروع کړل چې په سياسي احزابو کې فعاليت کول ښه کار ندي ،ځکه چې سياسي احزابو افغانستان خراب کړي ، د افغانستان دا اوسنۍ بربادي د سياسي احزابو د سياسي فعاليتونو نتيجه ده او داسې نور . . .

د پښتون دښمنه خارجي استخباراتو دا پروپاګند مطلق غلط دی ځکه چې:

افغانستان په حقيت کې هغو تش په نامه سياسي احزابو خراب کړي چې د خارجي استخباراتو سره يې تړاو درلودي او رهبران يې د خارجي استخباراتو جاسوسان وه .

افغانستان هغو تش په نامه سياسي احزابو خراب کړي چې د پښتو او پښتونولي پر خلاف د خارجي واريداتي ايډيالوژيو پيروي يې کول .

افغانستان هغو سياسي احزابو خراب کړي چې د خارجي استخباراتو د خوا تمويليدل او د خارجي استخباراتو په امر د هغوی پر پله تلل .

افغانستان هغو قوم پلورونکو او ملت ته غدار کسانو خراب کړي چې ښه پوهيدل چې پلاني حزب او پلاني رهبر د پرديو جاسوس دي خو د څو پيسو په خاطر يې د هغه حزب او هغه جاسوس رهبر ملاتړ کوی او نن ئی هم کوي .

دا د پرديو پلاس جوړشوي احزاب په حقيقت کې ملي سياسي احزاب نه وه بلکې د خارجي استخباراتو د جاسوسۍ شبکي وي چې د خپل خارجي بادارانو په امر يې په افغانستان کې د سياسي احزابو په نوم سياسي ، نظامي او استخباراتي فعاليتونه کول .

د کوم ملت ، قوم يا ډلي خلک چې د سياسي قدرت د پلاس راوړلو په خاطر سياسي فعاليتونه ونه لري هغوی هيڅکله سياسي قدرت ته نشي رسيدلای .

سياسي قدرت ته تنها هغه ملت ، قوم يا ډله رسيدلای شي چې هغوی سياسي قدرت ته د رسيدلو لپاره سياسي فعاليتونه ولري .

پښتنو چې د زرګونو کلونو راهيسې په پښتونخوا کې سياسي قدرت پلاس کې درلودي ، دوی د سياسي قدرت د پلاس راوړلو او د هغه د ساتلو په خاطر سياسي فعاليتونه درلودل .

د پښتنو دښمنانو ته دا معلومه وه او معلومه ده چې پښتون ملت پردوو عمده ستنو ولاړدي او دوی غواړي چې دا دواړي عمده ستني د سياسي کار او فعاليت څخه ليري وساتي .

لومړي ستون :د پښتون ملت قومي مشران او با تجربه سپين ږيري :

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتون ملت با تجربه قومي مشران او د دستارسړي د پښتني ټولنې يو عمده ترين ستون او پايه بلل کيږي .

د پښتنو ټولي ملي فيصلي د باتجربه او مخورو سپين ږيرو او مشرانو د جرګې په واسطه کيدی او نن هم بايد وشی .

د پښتنو د ملي مشرانو او سپين ږيرو جرګې و پښتون ملت ته ورپيښ ټول مسايل په هر اړخيز ډول څيړي ، هغو ته د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د حل لار پيدا کوي او ملت ته يې اعلانوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتون ملت هرغړي باید د خپل توان او طاقت مطابق د ملي جرګې د فیصلو د عملي کولو لپاره ملاوتړي .

ددې لپاره چې پښتانه او پښتونخوا د پښتنو د دښمنانو پلاس کې د تل لپاره محکوم او غلام پاتې شي ، نو د پښتنو دښمنانو د پښتون ملت د فلج کولو فیصله وکړل .

د پښتنو د دښمنانو په نظر پښتون ملت هغه وخت فلج بلل کېږي چې د هغو با تجربه او په ټولنه کې د قدر وړ ننګیالی مشران دخپل هېواد د سیاسي ،اقتصادي او ټولنیزو مسایلو په باره کې بې تفاوته پاتې شي او د هېواد دسیاسي چارو څخه لاس پرسر شي .

په ډیر افسوس سره باید ووایو چی د پښتنود دښمنانو شیطانی پروژې دپښتنو پرننګیالیو او باعزته مشرانو تاثیرهم کړیدی دپښتنو ننګیالیو مشرانو مطلق اکثریت دهیواد د سیاسي میدان څخه ځان ایستلی دی ،او دهیواد د سیاست مهم میدان هغوکسانو ته پاتې شوی دی چی اکثره یی دخارجی استخباراتو سره دجاسوسی تعلقات لری .

په همدی ډول دهیواددا قلیتونوځنی سیاسي مشران هم دهیواد په سیاسي میدان کې د پردیو استخباراتی سازمانو پلانونه تعقیبوی .

دپښتون ملت ددښمنانود کرغیړنو پروژو مطابق دپښتون ملت ددستار ننګیالیو مشرانو په غیری شعوری ډول نن خپل ځانونه دهیواد سیاست د میدان څخه کوم چی د پښتو او پښتونولی دقانون پر اساس د زرګونو کلونو راهیسی ددوی ملی او پښتنی دنده بلل کیده ایستلی دی ،او دپښتنو هرقوم د ځان د پاره یو غیری سیاسي قومی شوراجوړه کړیده

دپښتنو ددښمنانو دپښتون ضد شیطانی پروژی تطبیق پرپښتنو لاندی منفی تاثیرات کړیدی .

الف:

دپښتنو ددښمنانو دشیطانی پروژی پر اساس که پښتانه صرف په غیری سیاسي قومی شوراګانو کې برخه واخلی ، د خپل هېواد په ملي سیاست او ملي مسایلو کې برخه وانخلي او د خپل هېواد او ملت د سیاسي ژوند او مسایلو څخه ځان ګوښه کړي او د بې تفاوتی او زما یې په څه د لاري پیروان شي

،نو دا طبعي خبره ده چې د هېواد د سياست ميدان به يوازې د پښتنو د ښمنانو او د پرديو جاسوسانو ته پاتې شي .

نن د پښتنو حالت د دوی د دښمنانو د شيطاني پروژې مطابق روان دی ،د ننګياليو پښتنو مطلق اکثريت د ځان څخه خوابدی ،دهيواد په سياسي چارو کې بې تفاوته او په غيری سياسي قومي شوراګانو کې تنظيم شويدی ،دهيواد د سيا ست ميدان ئې واقليتونو او يا هغو اشخاصو او حلقوته پريښی دی چې اکثره يې په پرديو استخباراتو پوری تړلی دی .

ب:

د قومي او سمتي شوراګانو جوړول د پرديو استخباراتو هغه نا مرئيي پروژه ده چې ستر پښتون ملت ئې پر بيلو بيلو قومي او سمتي شوراګانو سره ويشلي دی او هره قومي او سمتي شورا تنها د خپل قوم او سمت د خلکو د غم او ښادی په فکر کې ده او د ټول پښتون ملت غم ځني هيردي .

په لنډ ډول ويلايشو چې په غيری سياسي قومي شوراګانو کې د پښتنو مشرانو را ټوليدل ستر پښتون ملت پر قومونو تجزيه کوی او د پښتون ملت د کمزوری سبب ګرځي .

ج :

قومي او سمتي شوراګاني يو هم سياسي موخي نه لري ، همدا علت دي چې پردي استخبارات د دې لاري وتوانيدل چې د پښتون ملت يو زيات شمېر مشران ، کشران او روڼ اندي د سياست د ميدان څخه وباسي .

هر څومره چې د پښتون ملت مشران ، کشران او روڼ اندي تيت او پرک ،سره پاشلي ، د هېواد او ملت د سياسي مسايلو په باره کې بې تفاوته او مايوسه وي په هغه اندازه د پښتنو دښمنان په خپل شيطاني پروژو کې بريالي او پر پښتنو باندې د خپل جاسوسانو په واسطه مسلط کېدايشی .

د پښتنو د دښمنانو د دی شیطانی پروژي پر اساس پښتنو قومي او مذهبې مشرانو د ملي سیاست پر ځای د قومي شوراګانو په جوړولو شروع وکړل چې په دې کار یې پښتون ملت پر قومونو او پښو سره وویشي ، کومي چې هیڅ سیاسي موخي نه لري صرف اجتماعي موخي تعقیبوي .

دمثال په ډول د ناصرانو قومي شورا صرف د ناصرانو د غم او ښادۍ مراسمو ته ځان رسوي .

دنورزو قومی شورا د نورزو ،داحمدزو قومی شورا داحمدزو او دتوخیانوقومی شورا د توخو غم او ښادي ته ځان رسوي ، د نورو پښتنو په باره کې هیڅ مسئولت نه احساسوي .

د پښتنو دښمنانودخپل شیطانی پروژی دتطبیق په سبب په پښتنو کې د قومي شوراګانو د جوړیدو د فرهنګ په معرفي کولو او عملي کولو عملا پښتون یو موټي ملت پرسل ګونو قومونو او پښوسره تجزیه کړي .

د پښتون ملت ددښمنانودشیطانی پروژی پر اساس دپښتون ملت هغه متفکر او با تجربه مغز چې د زرګونو کلنو راهېسې یې پښتانه رهبري کول ، په پښتونخوا کې یې سیاسي قدرت پلاس کې وو ، نن یې دپښتون ملت هر اړخیزي ګټې اودګراني پښتونخوا ملي حاکمیت هیرکړیدي ،صرف د خپل قوم او پښې دغم په مراسمو کې په دعا کولو اود ښادۍ په مراسموکې دغوړو ډوډیو په خوړلو مصروف دي .

د پښتون ملت دا متفکر او با تجربه نسل یاني قومي مشران ، د دستار سړي او روشنفکران نن د پښتون ملت د دې خوار ، ذلیل او د غلامۍ د حالت په باره کې د بې حسه ژوندیو په څیر بې تفاوته پراته دي ، تنها د خپل قوم او پښې دغم او ښادۍ په مراسمو مصروف دي .

دوهم ستون: د پښتون ملت د زور او جوشه ډک ځوانان:

د پښتون ملت ځوان نسل د پښتون ملت د انرژي څخه ډک بازو او فولادي توره ده .

د تاریخ په اوږدو کې د پښتنو د جرګود فیصلوپلي کول د پښتنو ځوانانو پر غاړه وو .

دتاریخ په اوږدو کې دپښتنو ځوانانو قوت هغه فولادي سوک وو چې د پښتون ملت ددین ،سر ،ناموس ،عزت ،مال ،خپلواکۍ ،ملی حاکمیت ،دهیوادد مځکنۍ بشپړتیا ،ملی ګټو ،ملی نوامیسو او داسی نورو دینی ،ملی او پښتنی ارزښتونو د دښمنانو کړي خولي په سمیدي .

پښتانه ځوانان د پښتون ملت هغه نه ماتیدونکي قوت وو چې د پښتون ملت پورته ذکرشوی ارزښتونه د دوی په قوي بازو او فولادي توره ساتلي وه .

د پښتنو دښمنانو دخپل شیطانی پروژی پراساس د پښتون ملت دا ځوان او د انرژي ډک نسل هم د دوی د مشرانو په شان د سیاست د میدان څخه متنفرکړي ، او د ځوانانو دټولنو جوړیدو ته يې تشویق کړي .

نن په هیواد کې په سل ګونو د ځوانانو ټولنې وجود لري چې د دي ټولو فعالیتونو محصول د جلال اباد دنارنج ګل ،دپکتیا دنښتر ،د میدان ښار د منې ګل ، د قلات د بادام ګل ، د قندهار د انار ګل ، او دفراه دعناب ګل اوداسی نوری مشاعري دي .

اوس موږ د پښتون ملت د سپین ږیرو او ځوانانو څخه دا لاندې څو سوالونه کوو :

لمړي سوال:

نن موږ په هیواد کې په سل ګونو قومي شوراګاني او د ځوانانو ټولنې لرو ،دي قومي شوراګانو او د ځوانانو ټولنو د مظلوم پښتون ملت کوم درد دوا کړیدي ؟

که په قومي شوراګانو او دځوانانو په ټولنو د پښتنو او پښتونخوا درد دوا کیدلای ، نو اوس به دپښتون ملت پر سر دا بې پایه غمونه کوټ نه واي .

پښتون ملت به په خپل هیواد کې د غلامۍ او مریتوب ژوند نه تیرولای .

د پښتون ملت دین ، سر ، ناموس ،عزت ، مال ،خپلواکی ،ملی حاکمیت ،دهیواد مځکنۍ بشپړتیا ،ملی ګټې ،ملی نوامس او داسی نور ملی ،اسلامی او پښتنی ارزښتونه به په جدي خطر کې نه واي .

دوهم سوال:

که پښتانه مشران او ځوانان د خپل هېواد په سیاست کې برخه نه اخلي ،مشران یې خپل توان او طاقت تنها د خپل قوم دغم او ښادي چارو ته ،او ځوانان یې خپل توان او طاقت شعراو شاعري او نورو فرهنګي چارو ته وقف کوي ،نو د پښتون ملت د سیاسي چارو د پر مخ بېولو د پاره به خداي (ج) ملایکي رالیږي ؟

او که به د هېواد سیاسي رهبري په هېواد کې د پردیو استخباراتو جاسوسان او یاد هېواد اقلیتونه کوي ؟

بالاخره دي نتیجي ته رسیږو چې پښتانه مشران اوځوانان که خوشاله دي او که خوابدي دا د دوی ملي ،اسلامی او پښتنی مسئولیت دي چې د خپل هېواد دسیاسي چارو مسئولیت به پر خپل غاړه اخلي .

دمظلوم پښتون ملت د بې پایه غمونو او ربړونو دوا تنها داده چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق پښتانه سپین ږیري او ځوانان وپښتني ملي سیاست ته مخه وکړي ، یو ستر ملي سیاسي سازمان جوړکړي ، د دې سیاسي سازمان په واسطه دعدم تشدد او قانونی لاري خپل سیاسي فعالیتونه تنظیم کړي ،د خپل هېواد سیاسي ، اقتصادي او ټولنیز قدرت د خپل پلرونو اونیکو په شان دوباره په خپل لاس کې واخلي او په خپل پلارني هېواد کې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق په عدالت سره حکومت وکړي .

نن د پښتون ملت دین ، سر ،ناموس ،عزت ،مال ، خپلواکي ،ملي حاکمیت ،دهېواد مځکنۍ بشپړتیا ،ملي ګټې ، ملي نوامیس ، اوداسې نور ملي او پښتني ارزښتونه په جدي خطر کې دي ، د پښتنو د دې بنیادي حقوقو پلاس راوړل هغه وخت ممکن دي چې د پښتون ملت ننګیالي مشران ، ځوانان او روڼ اندي د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پورته ذکرشووارزښتونو پردفاع ننګ وکړي ، دقومي شوراګانو او کلتوري ټولنو پر ځای په میړانه د ستر پښتون ملت د بنیادي حقوقو ددفاع په خاطر د سیاست میدان ته راووزي ، د سوله اییزي سیاسي مبارزي د لاري د پښتون مظلوم ملت د دین ، سر ، ناموس ،عزت او مال څخه د فاع وکړي او د خپل میړنیو پلرونو او نیکونو په شان د پښتونخوا سیاسي ، اقتصادي او ټولیزه واکمني بیا په خپل لاس کې واخلي .

څرنګه چې د پښتون ملت ملاتړ په افغانستان کې د نظام د مشروعیت ، د نظام د سیاسي ثبات او د ملي وحدت د تامین یوازني ضامن دي ،نو د نظام څخه د پښتون ملت د ناراضیتوب په سبب نن د

نظام مشروعیت او سیاسي ثبات د ډېر سخت چلنج سره مخامخ دي ، ملي وحدت عملا د منځه تللي دي او هېواد د سخت سیاسي بحران پر لور روان دي .

که په هیواد کې دا بې ثباتي او جنګ نورهم په دې ډول دوام وکړي او پښتانه مشران او ځوانان په همدې ډول د خپل هیواد او خپل ملت د راتلونکی په باره کې خپل بی تفاوتی ته دوام ورکړی نو دا یقیني خبره ده چې ګران افغانستان به لکه څنګه چی پخوا د هند مغلی او د ایران شیعیه دولتونو په خپل منځ کې سره ویشلی وو ،دا ځل به ئی د مغلو میراث خور پنجاب او اخندی ایران بیا په خپلو کې سره تقسیم کړی او ددی خطرهم ډیرزیات دی چی دا هېواد د تل لپاره د مځکي د مخ د سیاسي نقشي څخه ورک کړي .

د روانو بې ثباته سیاسي حالاتو څخه دا خطر موجود دې چې خداي (ج) مکړه افغانستان د تل لپاره د مځکي د مخ د سیاسي نقشي څخه حذف شي ، افغانستان او پښتنو ته د دوی په معاصر تاریخ کې کله هم تردي وړاندي دومره ستر خطر نوو پیښ شوي .

د دې ستر ملي خطر د مخ نیوي په خاطر دا د هر افغان مخصوصا د هر پښتون ملي ،اسلامي او پښتني دنده ده چې نور نو د بې تفاوتی او بې مسئولیتی د حالت څخه راووزي او د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د افغان نجیب ملت مخصوصا د مظلوم پښتون ملت د دین ،سر ، ناموس ،عزت او مال د دفاع په خاطر ننګ وکړي او د خپل دین ، سر ، ناموس ، عزت ،هېواد ،استقلال ، ملي حاکمیت ،ملي ګټو ، ملي نوامیسو ،ملي وحدت ، تل پاتي سولې او دا سی نورملی ،اسلامی او پښتنی ارزښتونو د دفاع په خاطریو د بل سره د اتحاد او اتفاق لاس ونه ورکړي او خپل هېواد او ولس د دې روان ناورین څخه خلاص کړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق پښتانه باید د خپل باتورو پلرونو او نیکونو په ډول نړی ته دا ثابته کړي چې پښتانه د پښتونخوا د اصلي او سیدونکو او خاوندانو په صفت د دې توان لري چې خپل ګران هېواد ته د هرډول خطر او د پردو او دهغو د اجنټانو د توطیبو څخه نجات ورکولای شي .

خو په ډېر افسوس سره باید ووایو په داسې بحراني حالاتو کې چې د پښتون ملت هر څه د سخت خطر سره مخامخ دي بیا هم تر اوسه پښتنو مشرانو ، کشرانو ، پوهانو او عالمانو د پښتون ملت د نسل وژني او بربادی ، د روان ملي بحران څخه د نجات په خاطر یو داسې سیاسي سازمان یا سیاسي ادرس ایجاد نکړاي شو چې پښتانه پر هغه مرکز سره راټول شي او په یوه اتفاق د نړی سره په تماس کې شي

او دنیا ته ووايي چې پښتانه تروریستان ندي ، پښتانه په دې منطقه کې یو مهذب او میانه روه قوم دي ، د دې منطقي تاریخ ، تمدن ، افتخارات او فرهنګ د پښتنو بې وندې نامکمله او ناقص دي .

د پښتنو مشرانو باید د یو ملي سیاسي قوت په حیث نړۍ ته ویلي واي چې په دې منطقه کې چې څه تیریږي د دې مسئول مظلوم پښتون ملت ندي بلکې دا هر څه د شیطاني مثلث د غړو د استخباراتي سازمانونو پروژه ده چې مظلوم پښتون ملت او غربي نړۍ دواړه په کې راګیر دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د ا د پښتنو مشرانو ، منورینو او کشرانو پښتني فریضه ده چې پښتانه پر یو سیاسي مرکز راغونډ کړي او دا سیاسي سازمان بیا د ټول مظلوم پښتون ملت په نمایندګي جهان ته دا ووايي او ورته ثابته یې کړي چې دامو او اباسین ترمنځ ټول پښتون ملت ته د شیطاني مثلث د غړو د استخباراتي سازمانو د خوا توطيي جوړي دي او د دې توطییو پر اساس یې نن پښتانه د غربي نړۍ سره په جنګ اچولي دي .

که پښتانه مشران ، کشران او روڼ اندي د غفلت ، بې تفاوتی ، بې اتفاقی او بې حسی د دې جاري خوب څخه راويښ نشي نو دا تر لمر ښکاره خبره ده چې ستر پښتون ملت به د تل لپاره تباه ، برباد او د پردیو غلام کیږي ، ګرانه پښتونخوا دا زموږ د پلرونو میراث او مقدس مدفن ،زمونږ او زمونږد اولادونو مسکن به د ایران او پاکستان د ستراتیژیکو اهدافو او سراتیژیک عمق په خاطر د دوی د خاوري جزجوړیږي .

3: د جاسوسی او بی ننګی د فرهنګ ترویج:

د مخه مو ذکر کړل چې د پښتنو دښمنانو د خپل زهرا ګینو تبلیغاتو په واسطه د پښتنو مشران او ځوانان د سول اېز سیاست کولو څخه خواتوري کړیدي او هغوی ئی په غیري ضروري شیانو لکه قومي شوراګاني او د ځوانانو د ټولنو په جوړیدو مصروف کړیدي .

د پښتنو دښمنانو د پښتنو په منځ کې یو بل خیرن کلتور هم معرفي کړیدي او پښتانه مشران او ځوانان یې په دې باور کړیدي چې:

په افغانستان کې هیڅوک سیاسي قدرت ته نشي رسیدلای ترڅو چې د یو خارجي هېواد ملاتړ ورسره نوي .

ددې خبرې اصلي معني داده چې په افغانستان کې هیڅوک سیاسي قدرت ته نشي رسیدلای ترڅو دیو خارجي هېواد جاسوس نوي .

هر افغان چې غواړي په افغانستان کې سیاسي قدرت ته ورسیږي باید حتما د یو خارجي هېواد داستخباراتو جاسوس شي .

پخوا په پښتنو کې د پردي هېواد دجاسوسۍ کلمه ستر شرم ، عار او لویه بې ننګي بلل کیدل ، یو رښتني پښتون مرګ منلي خو د پردي هېواد د جاسوسۍ تور یې پرځان نه منلي .

عامو پښتنو هم د پردي هېواد دجاسوسانو څخه ډېر زیات نفرت کوي .

خو نن په افغاني ټولنه کې یو زیات شمېر افغانان د پردیو په جاسوسي فخر کوي او په هر مجلس کې یې په ویاړ یادوي .

نن ورځ چې د پښتون ملت د بې پایه مشکلاتو د حل په خاطر پښتنانه سوله ایز سیاست ته راوبولي نو اکثره پښتنانه دا دوه خاینانه او د بې ننګۍ نه ډک سوالونه د سړي څخه کوي .

اول سوال :

څوپیسې راکوې ، او فعلا مې پرکوم دولتي مقام مقررکوې ،ځکه چې دلوړ دولتي مقام څخه د حزب د پاره ښه جلب او جذب کیږي ؟

دوهم سوال :

د کوم خارجي هېواد ملاتړ در سره شته ؟

دا یو نړیوال منل شوي اصل او منل شوې تعریف دي هر سیاسي او غیري سیاسي کس چې د هر پردي هېواد جاسوس کیږي هغه کس خپل هېواد او ملت ته ملي خاین بلل کیږي .

دټول جهان په قوانینو کې دملی خیانت تعریف یو شان دی او د ملي خاین سزا مرګ یا ابدی زندان تعین شویدی .

خود بده مرغه نن ورځ افغانستان نه تنها د نړۍ دتروریستانو ،دمواد مخدرد قاچاقبرانو ،دجنګی جنایت کارانو ،داختلاصګرانو او د رشوت خورانو د پاره یو محفوظ هیواد دی ،بلکه د نړۍ د تر ټولو سترو مجرمانو یعنی ملی خاینانو د پاره هم محفوظ هیواد بلل کیږی .

د نړی په ټولو هیوادونو کې هغه کسان چی د خپل هیواد جاسوسی بل هیواد ته کوی د ملی خیانت په جرم په اعدام محکوم دی او یا دابد د پاره په زندانونو کې پراته دی ،خو په افغانستان کې خلګ دځینو ملی خاینانو لاسونه مچوی ،کله کله ځنی ملی خاینان پر لوړو دولتی چوکیو مقرروی ،او ځنی نورو ملی خاینان بیا د سیاسي ډلو مشرتوب او رهبری کول او حتی ځنی ئی نن هم کوی .

دیو ملی دولت د نه موجودیت د سببه او د دولت د خوا د مجازاتو د نشته والی په سبب نن په افغانستان کې یو شمیر کسان افتخار کوي چی د پردیو هېواد جاسوسان دي ،دپردیو هیوادونو د استخباراتو ځنی ملا تړی په دې هیواد کې سیاسي او روحانی رهبران دي ، عزت یې کیږی او په ولس کې بی ننګو ،بې ایمانه ،ځان فروشو ، وطن فروشو او نادانو خلکو ته پیسي او رتبي ویشي او هغه بی ننګه انسانان هم د خردجال د پیروانو په شان په ډیره بی شرمی او بی حیایی په دې ملی خاینانو پسی منډی وهی او په برملا ډول هغوی خپل مشران او رهبران بولی .

د اسلام د مقدس دین او د پښتو او پښتونولی د قانون مطابق هرپښتو ن چی د خپل هېواد او ولس د ګټو پر خلاف د پردیو جاسو س کیږی هغه کس پښتو ن ندي ، ملي خاین او ملي غدار بلل کیږی او سزا یې مرګ دي .

دپښتو او پښتونولی د قانون مطابق هر پښتون چی دهر مادی او معنوی امتیاز په خاطر دملی خاین او غدارشخص مشرتوب منی هغه شخص په خپله هم ملی خاین او پښتون ملت ته غداربلل کیږی .

د پښتواوپښتو نولی د قانون مطابق دا دهرښتنی پښتون دینی او پښتنی دنده ده چی پښتو ن ملت ته غداراوخاین کسان باید ورټی او د خپل منځه یی وباسي او مړی او ژوندی ورسره قطع کړی.

داسلام د مقدس دین ،دپښتو او پښتونولی دقانون او د نړۍ د ټولو قبول شوو قوانینو مطابق هر هغه څوک چی د خپل ملت اوهیواد د ګټو پر خلاف د پردی هیواد جاسوس وی هغه کس ملی خاین بلل

کیږی او د ملی خاین سزا مرګ یا ابدی زندان دی ، او هر هغه څوک چی ددی ملی خاینانو مشرتوب اورهبری د پیسو ،وسلو ، چوکیو ، رتبو اوداسی نورو امتیازاتو په خاطر منی هغه کس هم ملی خاین ،بی ننګه ،ملت ته غدار او دعین سزا مستحق بلل کیږی .

د څو دیرش کلنی غمجنی تجربی ورسته پښتانه او ټول افغانان باید پردي موضوع جدی او د قیق غورو کړی چی د تیرو دیرشو کلنو په جریان کې ډیر کسان د پردیو هیوادونو په مادی ،مالی ، لوژیستیکی ، نظامی او سیاسي مرستو زموږ په هیواد کې د قدرت پر ګدی کښناستل ، او د هر یوه سره د خارجي هېواد ونو هر ډول سیاسي ، نظامي او مالي ملاتړ ورسره وو ،خو د پردیو ددی ګوډاګیانو د یوه رژیم هم هېواد او هېوادوالو ته خوشبختي نده راوړي ،بلکی هېواد

ا وهېواد وال ورځ په ورځ بد بخت شوی دي .

زموږ ګران پیغمبر موږ ته لار ښونه کوی چی:

یو مسلمان باید دوه ځله د یوه غار څخه ونه چیچیل شی .

ښه به داوی چی نور نو پښتانه په دینی لیحاظ د خپل پیغمبر د لار ښودنی پیروی وکړی ،او په ملی لیحاظ د خپل ملی مشرانو میرویس نیکه او لوی احمد شاه بابا پر لاره ولاړ شي.

زمونږ پیغامبر د خپل مبارزی په وخت کښی نه د ایران او نه هم د روم د امپراطورۍ څخه مرسته اخیستی وه ،په عین ډول زمونږ ملی مشرانو میرویس نیکه او لوی احمد شاه بابا هم د خپل مبارزو په وخت کښی د ایران او د ډهلی د مغلو څخه هیڅ ډول مرسته نوه اخیستی.

مونږ پښتانه هم باید د خپل پیغمبر د امر مطابق او د خپل ملی مشرانو دلاری په تعقیب د هیڅ هیواد د استخباراتی سازمان مرسته قبوله نکړو ،او نه هم د هغه چا مشرتوب او رهبری و منو چی هغه کس د خارجی هیواد جاسوس وی.

پښتانه باید دا ځل د پردیو هیوادونو د استخباراتی سازمانو د ملا تړ په عوض صرف پر الله پاک تو کل و کړی او د نړۍ د نورو ازادو ملتونو په شان په پښتونخوا کې د پښتنو په معنوی ،جسمی او مالی قوت او ملا تړ د پښتو او پښتونولی د قانون مطابق سیاسي ،اقتصادی او ټولنیز نظام جوړ کړی او بیا د یو خپلواک او متمدن ملت په حیث د نړۍ د نورو هیوادونو سره د پښتونخوا د ملی خپلواکۍ ،ملی

حاکمیت او مځکنۍ بشپړتیا د ساتلو او متقابلو ګټو د احترام پر اساس سیاسي ، فرهنګی او اقتصادی روابط وساتی .

دیارلسم فصل

د پښتنو د نجات لار

پښتون ملت باید د ملي قوت په حیث ځان او هیواد ته د دی روان بحران څخه نجات ورکړی.

1: پښتون ملت څه وخت په یو نجات بخښونکی ملی قوت بدلیدایشی؟

د څه د پاس دیرشو کلنو راهیسې د مظلوم پښتون ملت سر ، ناموس ، عزت او مال بربادیږي ،هره ورځ پښتني مندي بوري کېږي ،پښتني خوندي سرتوري کېږي ،د پښتنو بچبان یتمان کېږي د پښتنو پر ودونو بمباری کېږي ، د پښتنو پر خیرات او د واده پرورا بمباری کېږي ، د پښتنو د بچو ښونځي سوځول کېږي او یا بندیږي ، معلم ، متعلم ، ډاکتر ،نرس ،دقوم مشر او ملا یې وژل کېږي لنډه دا چې هر څه یې بربادیږي خو بیا هم پښتانه ځوانان ، مشران ، ورونه او خوندي د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق دخپل ملت د سر ، ناموس ، عزت او مال د دفاع په خاطر " ننګ " نه کوي .

پښتانه مشران او کشران په بې مثاله بې تفاوتی د خپل دین ، سر ،ناموس ،عزت ،مال ،ملی خپلواکی ،ملی حاکمیت ،دهیواد دمځکنی بشپړتیا ،ملي ګټو ، ملي نوامیسو ،دپښتنو دویاړلی تاریخ او د مظلوم پښتون ملت دعام وژنی او بربادی ننداره کوي .

کله موږ تاریخ ته نظر واچو نو د تاریخ په اوږدو کې پښتون ملت نه تنها په پښتونخواکې د هر ډول مثبت او منفي تغیر اصلي محرکه قوه وه ، بلکې پښتون ملت په منطقه کې هم د سترو تغیراتو د منځته راوړلو یو عمده او د حساب وړ قوت شمېرل کیدي .

نن ورځ چې په پښتونخواکې د شیطاني مثلث د توطیو په اساس کوم بحران ایجاد شوي دي او پښتون ملت یې د غم پر تغرکښنولي دي.

ددې بد مرغه ناورین څخه د پښتون ملت د خلاصون لپاره خداي (ج) د اسمانو څخه فرشتي نه رالیږي .

د نړۍ نور ملتونه هم د روان ناورین څخه د پښتون ملت د خلاصون زمواري او مسئولیت نه لري .

د پښتون ملت ازلي دښمنان یعنې د شیطاني مثلث غړي هم دا ترحم نه لري چې ګواکي یو وخت به دوی د مظلوم پښتون ملت د سر ، ناموس ، عزت او مال پر لوټلو رحم وکړي .

هغه یوازني ملي قوت چې مظلوم پښتون ملت او ټول افغان نجیب ملت د دې روان مظلومیت اوناورین څخه خلاصولای شي ،هغه یوازني محرک او ازادي بخښونکي قوت چې په پښتونخوا او منطقه کې د تل پاتي سولې د تامین سره مرسته کولي شي ،هغه نجات بخښونکی قوت د الله (ج) مرسته او د پښتون ملت د ننګیالیو مشرانو او کشرانو اتفاق ،یوالی او پښتنی همت دی .

د تاریخ په شهادت په پښتونخواکې د سولې د تامین ،د جنګ د ګټلو ، د سیاسي ثبات ، د نظام د مشروعیت ، په هېواد کې د ملي وحدت او تل پاتي سولې د تامین یوازني قوت پښتون عظیم ملت وواونن هم باید وی .

<u>پښتانه هغه وخت په یو عظیم او تغیر را وړونکي او د پښتون ملت د خلاصون په قوت تبدیلیدای شي چې د پښتنو زمواره مشران ، کشران ،علماو ، روحانیون ،روڼ اندي او د شملي خلک د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق ځان د بې اتفاقۍ اوبې تفاوتۍ د حالت څخه راوباسي خپل تاریخي ،اسلامي ، ملي او پښتني مسئولیت درک کړي او پر یو ملي سیاسي مرکزسره راټول شي او ځان د پښتون ملت په نجات ورکونکي قوت بدل کړي .</u>

دا پښتني سیاسي قوت باید د خپل مظلوم پښتون ملت د نجات لپاره داسې اقدامات وکړي ترڅو پښتون مظلوم ملت ،پښتني مظلومي خوندي مندي ،پښتانه مظلوم ماشومان او پښتانه درانه سپین ږیري د دې روان ظلم او مظلومیت څخه خلاص کړي او نړۍ ته داوښیي چې پښتون ملت بنیاد پرست او ظالم ندي ، د تعلیم ، ترقۍ او دموکراسۍ ضد ندي .

داپښتني قوت باید نړیوالو ته دا ثابته کړي چې ترهګري او بنیاد پرستي د شیطاني مثلث استخباراتي پروژه ده چې د پښتنو په وطن کې د پښتنو د ارادي پر خلاف عملي کېږي . . .

دا کار هغه وخت ممکن دي چې پښتانه زمواره مشران ، کشران او روڼ اندي په یو داسې سیاسي سازمان کې سره راټول شي چې د ټول پښتون ملت نمایندګي وکړاي شي .

د خلقیانو ،حزب اسلامي او طالبانو د سیاسي جریانود سیاسي نظریو څخه په تجربه دانوي سیاسي سازمان باید دداسې"<u>سیاسي نظر</u>" پیروي وکړي چې د ټول پښتون ملت لپاره د قبول وړ وي ،دپښتون ملت تنګیالي مشران ، کشران او روڼ اندي باید د دې قابل قبول سیاسي نظر څخه په استفاده یو سیاسي مرکز ایجاد او پر هغه سیاسي مرکز سره راټول او یو ستر ملي قوت د ځان څخه جوړ کړي .

د پښتنو دا ستر ملي سیاسي قوت باید پښتونخوا ،مظلوم پښتون ملت او د پښتونخوا ټولو نجیبو او سیدونکو ته د دې روان بحران څخه نجات ورکړي .

<u>2: د پښتنو د پاره د قبول وړ سیاسي نظر کوم دي؟</u>

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د لرغونو زمانو راهیسې د پښتون ملت روح او د پښتون ملت دیوالي سرینښ"پښتو او پښتونولي"ده.

د خلقیانو ، حزب اسلامي او طالبانو د سیاسي جریانو او د وارد شوو انقلابي سیاسي نظریو څخه په تجربه د پښتنو دا نوي ملی سیاسي سازمان باید د داسې سیاسي ، اقتصادي او ټولنیزي نظریې پیروي وکړي چې د پښتنو د روحیاتو ، اخلاقو ،رسم اورواج سره برابره ،میانه روه ،اود ټول پښتون ملت لپاره د قبول وړ وي ، ترڅو د پښتون ملت اکثریت پر هغه نظریې سره را ټول او د پښتنو په استازیتوب یو قوي قانوني سیاسي سازمان ایجاد او د عدم تشدد د مسالمت امیزه قانوني مبارزي د لاري پښتونخوا ،مظلوم پښتون ملت او ټول افغان نجیب ملت د دې روان بحران څخه خلاص کړي .

"پښتو او پښتونولي" د لرغونو زمانو راهیسې د پښتون ملت د فطرت په حیث د پښتنو د سیاسي ، اقتصادي ، ټولنیزو ،عقیدوی ،حقوقي ، نفسیاتي ، فرهنګي او نظامي ارزښتونو مجموعه ده چې د هر ربښتني پښتون لپاره په مطلق ډول د قبول وړ ده .

پښتو او پښتونولی د پښتون ملت د یوالی او وحدت سرینښ بلل کیږی.

د "پښتو او پښتونولي" څخه دفاع د هرپښتون پښتني فرض دي ،او هر پښتون د پښتو او پښتونولي یعنې د پښتنو د فطرتي قانون له رویه مجبور دي چې د پښتنو د ګټو څخه دفاع وکړي ،ځکه چې "پښتو او پښتونولي" د پښتون ملت لرغوني او منل شوي فطرتي قانون دي .

د اسلام مقدس دین د پښتنو دین دی او ټول پښتون ملت د الله (ج) په فضل او مهربانی سل فصده مسلمان دی.

د پورته دلایلو پر اساس موږ ویلای شو چې:

اسلام او "پښتو او پښتونولي" د پښتون ملت لپاره تربلي هري واردي شوي سیاسي نظري بهتره او د منلو وړ سیاسي نظریه ده ، پښتانه باید پر اسلام او " پښتو او پښتونولي " سره را ټول شي ،اسلام او پښتو او پښتونولي د خپل سیاسي ،اقتصادی او ټولنیز ژوند د ترتیب او تنظیم د نظریي په حیث قبول کړي ،او یو داسی ستر نجات بخښونکی ملی قوت د ځانه څخه جوړ کړی چی خپل ځان او خپل هیواد د دی روان بحران څخه خلاص کړی.

پښتانه باید د اسلام او "پښتو او پښتونولي" د نظريي پر اساس یو داسې ستر سیاسي سازمان منځته راوړي چې د پښتنو د اکثریت ملاتړ ورسره وي .

3: د پښتنو ملی سیاسی سازمان باید څه وکړی؟

د اسلام او "پښتو او پښتونولي" پر نظر ایجاد شوي سیاسي سازمان باید د سوله ییز سیاسي مبارزو د لاري افغانستان ، مظلوم پښتون ملت او ورسره ټول افغان نجیب ملت د دې روان بحران څخه خلاص کړي .

د اسلام او " پښتو او پښتونولي " پر سیاسي نظر ایجاد شوي سیاسي سازمان باید د سوله ایزي قانوني سیاسي مبارزي د لاري د هېواد سیاسي قدرت پلاس کې واخلي او په هېواد کې د ملي وحدت د تامین د لاري یو داسې بامسئولیته ، باثباته او مشروع سیاسي نظام بر قراره کړي چې تر خپل ملي او نړیوالو زمواریو په ښه ډول ووتلای شي .

ددې لپاره چې زمونږ ګران هېواد همیشه دیو داسې سیاسي نظام خاوند وي چې د ملت او نړیوالو په وړاندي " مشروعیت " ولري .

ددې لپاره چې زمونږ ګران هېواد همیشه دیو " باثباته سیاسي نظام " خاوند وي .

ددې لپاره چې زمونږ ګران هېواد داسې سیاسي نظام ولري چې د ټل پاره د افغان نجیب ملت ترمنځ " ملي وحدت " تامین کړي .

ددې لپاره چې زمونږ سیاسي نظام په هېواد کې د " ټل پاتي سولې " د تامین توان ولري .

ددې لپاره چې د هېواد سیاسي نظام د ټل لپاره دا توان ولري چې د هېواد " دمځکنی بشپړتیا ، ملي حاکمیت او ملی استقلال څخه دفاع " وکړايشي .

ددې لپاره چې د هېواد سیاسي نظام د ټل لپاره په هېواد کې

" ټولنیز عدالت " تامین کړایشي .

ددې لپاره چې د هېواد سیاسي نظام د دوامدار " ټولنیز پرمختګ " لپاره مساعده موقع برابره کړي .

ددې لپاره چې د هېواد سیاسي نظام د ټل لپاره دا توان ولري چې د

" ملي ګټو او ملي نوامیسو " څخه ډاډ منه دفاع وکړاي شي .

د پورته ذکر شوو ملي ارزښتونو د ډاډمني ساتني او دفاع په خاطر د هېواد د استقلال ، ملي حاکمیت ، مځکنی بشپړتیا ، د ملي وحدت د تامین ، دنظام د مشروعیت ، د نظام د سیاسي ثبات ، د ټل پاتي سولې د تامین ، د ټولنیزعدالت د تامین ، ټولنیزي ترقی ، د ملي ګټو او ملي نوامیسو د ډاډمني او باوري دفاع په خاطر د هېواد سیاسي ، اقتصادي ، ټولنیزاو فرهنګي قدرت باید دافغان نجیب ملت د با ارزښترین ملي امانت په حیث د ټل لپاره د پورته ذکر شوی اسلامی او پښتنی سیاسی

سازمان پلاس کې پاتې شي او ددې ملی سیاسی سازمان غړی باید دهغه ملي مسئولیت پر اساس چې د خپل هېواد او ملت په وړاندې یې لري د افغان نجیب ملت دا با ارزښترین ملي امانت د سر او مال په قیمت وساتي .

دا خبره هم د ذکر وړ ده چی د پښتون ملت هرغړی دهیواد دنورو کوچنیو قومونو داعضاوو په تناسب د پښتونخوا او افغان نجیب ملت دهراړخیزو ګټو ددفاع په باره کې تربل هرچا زیات مسئولت لری .

پښتانه مشران اوکشران د پښتو او پښتونولی د قانون پر اساس نه تنها د خپل ځان د سر ،ناموس ،عزت او مال د ساتلو په باره مسئولیت لری بلکه پښتانه مشران او کشران دهیواد د وړوقومونو دهرفرد د سر ،ناموس ،عزت او مال د ساتلو په باره کې دومره مسئولت لری کوم چی د خپل ځان د سر،ناموس،عزت او مال په باره کې لری .

حمید بابا د پښتنو پورته ذکر شوی پښتنی مسئولت د خپل شعر په ژبه داسی بیان کړی دی .

چی د بل ننګ او ناموس ساتلای نشی .

وبه نه ساتی څوک خپل ننګ اوناموس .

4:وسیاسی قدرت ته د رسیدو قانونی لاری:

په افغانستان کښی وسیاسي واکمنۍ ته د رسیدو دوی سوله ایزی قانونی لاری وجود لری .

یوه د پښتنو دعنعنوی لوی جرګی لاره ده چی دا لاره د بشریت تر ټولو دموکراتیکولارودموکراتیک ترینه لار ده چی میرویس نیکه او لوی احمد شاه بابا ته ددی لاری سیاسي قدرت او مشرتوب سپارل شوی وو ، او تر دی وړاندی د تاریخ په اوږدو کښی پښتنو دداسی عنعنوی جرګو د لاری خپل ملی مسایل حل اوفصل کول.

بله لاره د غربی دموکراسۍ لاره ده چی نن ورځ دنړۍ په زیاتو هیوادونو کې وسیاسي قدرت ته درسیدودپاره استفاده ځنی کیږی.

زمونږ د هیواد په اوسنی نافذ قانون اساسی کښی وسیاسی قدرت ته د رسیدو دپاره دا دغربی دموکراسۍ لاره تسجیل شوی ده.

خو د بده مرغه دغربي دموکراسۍ دنوم څخه په استفاده په ورسته پاتې هيوادونو کې د زراوزورخاوندان په چل ،فريب ،تقلب ،ټګۍ ،زور ،ددولتي قدرت څخه ناوړه استفاده او داسي نوروغيری قانوني لارو ځان سياسي قدرت ته رسوي.

دبده مرغه زمونږ په هيواد کښي هم په تيرو انتخاباتو کې موږ دپورته ذکرشووغيری قانوني کړنو شاهد ان وو .

ددی د پاره چي زموږ هيواد ديو مشروع او باثباته سياسي نظام خاوند شي پښتانه مشران او کشران بايد دټولو سوله ايزوقانوني لاروا و فشارونو څخه استفاده وکړي تر څو په هيواد کې زمونږداساسي قانون اونړيوالو نورمونو مطابق ازاد ،عادلانه او شفاف انتخابات وشي ،ددموکراسۍ ددی نړيوال شعار مطابق چي وا يي(اکثريت حکومت کوي) هر هغه کس يا ډلي چي په ازادو ،عادلانه او شفافو انتخاباتو کې اکثريت وګټلي هغه کس او دده ډله دی تر خپل قانوني وخت پوری د هيواد درهبرۍ چاری پرغاړه واخلي .

پہ کومہ طريق چي جمهورريس حامد کرزی دخپل واکمنۍ د شروع څخه بيا ترنن پوری حکومت کوی ،دا نه دغربي دموکراسۍ ،نه د عنعنوی لوی جرګې ،نه دنظامي ديکتاتورۍ اونه هم ديوحزبي ديکتاتورۍ طريقه ده .

دښاغلی حامد کرزی په دولت کې د قدرت دويش طريقه د لبنان په دولت کې د سياسي قدرت د ويش طريقي ته ورته ده په کوم کې چي ددولت دريس چوکۍ يو قوم ته ،دصدراعظم چوکۍ بل قوم ته او ددولت نوری چوکۍ نوروقومونو ته ورويشل شوی دی .

جمهورريس ښاغلی حامد کرزی دخپل حاکميت په دوره کښي ددولت سياسي قدرت عملاً دهيواد دبيلو بيلو قومونو پرجنګ سالارانو ويشلی دی.

دښاغلی حامد کرزی د ويش مطابق ددولت دريس چوکۍ پښتنو ته ،ددولت دريس دلمړی مرستيال چوکۍ وتاجکانوته ،ددولت دريس ددوهم مرستيال چوکۍ وهزارګانو ته ورجلا شوی دی.

داطريقه دافغان نجيب ملت تر منځ ملي وحدت ته سخت ضرررسوی اودنظام سياسي ثبات ته جدی خطرپيښوی ،همدا علت دی چي نن دافغانانو ترمنځ ملي وحدت ترپخوا کمزوری شوی دی.

په بله وینا ددولت د مقامونو په پورتنی ډول ویشل په افغانی ټولنه کې ملی نفاق منځته راوړی ملی وحدت کمزوری کوی ځکه چی دنظام خاصی چوکۍ د خاص قوم په انحصار کښی راولی چی داعمل دهیواد دزیاتو وګړودخوابدی سبب کیږی او سیاسي ثبات ته تاوان رسوی .

په تیروځلوپښتوکلنو کښی مونږ څو ځله د نظام د تغیراو سیاسی قدرت ته درسیدو دبیلو بیلو لاروشاهدان وو ،چی دی اعمالو په هیواد کښی ډیره زیاته سیاسی بی ثباتی او په ملی سطحه د نظام پر ثبات او شکل بی باوری منځته واوستل.

ددی د پاره چی په هیواد کښی سیاسی نظام ثبات پیدا کړی او په افغانی ټولنه کې د تل د پاره ملی وحدت تامین وی ،مونږ د یو ښه مشروع او با ثباته نظام خاوند ان شو ، نو ښه به داوی چی افغان نجیب ملت د یوی عنعنوی لوی جرګی یا یو سرتاسری ټول پوښتنی په واسطه دهیواد سیاسي قدرت ته درسیدلو د پاره دعنعنوی لوی جرګی او یا دغربی دموکراسۍ دازادو ،عادلانه او شفافو ټولټاکنو دلاروځخه یوه انتخاب کړی .

په دې ډول به دافغانستان په سیاسي ، اقتصادي او ټولنیزحاکمیت کې د پښتنو ترڅنګ دافغان نجیب ملت ټول نور ورونه قومونه د هر ډول ژبني ، مذهبې ، قومي ، جنسي او منطقوي تبعیض نه پرته دعنعنوی لوی جرګی او یا دموکراسۍ داصولو مطابق وسیاسی قدرت ته درسیدو په پروسه کښی عملی برخه واخستلایشی .

دهیواد هروګړی دهرډول تبعیض نه پرته باید داحق ولری چی د هیواد هرسیاسی مقام ته ځان کاندید کړی، او ددموکراسۍ د شعار مطابق چی ،،**اکثریت حکومت کوی**،، که یی په ازادو ،عادلانه او شفافو ټولټاکنو کښی اکثریت وګټی نو حکو مت دی وکړی.

دهیواد هیځ دولتی مشر باید قطعا په هیڅ ډول شرایطو کې هیڅ کس ،هیڅ قوم ،هیڅ سیاسي ،مذهبی ،ژبنی او داسی نورو ډلو ته دقوم او ډلی په نوم هیڅ ډول غیری مشروع امتیازورنکړی ،ځکه چی یوی خاصی ډلی ته یو غیری قانونی اونا مشروع امتیازورکول دافغان نجیب ملت ملی وحدت د منځه وړی ،دهیواد دسیاسي نظام مشروعیت او سیاسي ثبات ته نه جبرا کیدونکی تاوانونه رسوی .

دهیواد ټولی چاری باید دهیواد د منل شوو اونافذوقوانینود عادلانه اوشفاف تطبیق پراساس سرته ورسیږی.

5.ايا د پښتنو د يوالي تلاش يو فاشيستي عمل دی؟

خدای(ج) خپل بندګان مخصوصا مسلمانان په خپل منځونو کې اتفاق او يو والي ته را بللي دي .

د دنيا په هر ملت کې که عرب دي او که عجم د هغوی په منځ کې يو ځو فيصده غيري مسلم اشخاص شته .

خو په نړۍ کې پښتون ملت يوازني بې مثاله ملت دي چې ټول وګړی يې مسلمان دي او هيڅ غيري مسلم فرد د دوی په منځ کې نشته يعنی هر پښتون مسلمان دی.

نو په دې اساس پښتون ملت تر بل هر ملت زياته زمواري لري چې د خپل مقدس دين د احکامو مطابق په خپلو کې په اتفاق او اتحاد واوسي .

هر هغه ځوک چې د پښتون ملت د يوالي او اتفاق د پاره هلي ځلي کوي دا عمل نه تنها يو فاشيستي عمل ندي ، بلکې دا عمل په حقيقت کې يو رښتني اسلامي او پښتني عمل بلل کيږي .

هر هغه ځوک چې د پښتون ملت د يوالي او اتفاق لپاره مبارزه کوي دا اشخاص فاشيستان نه بلکې د خدای(ج)دلاري رښتني مجاهدين دي .

که ځوک په افغانستان کې يو مشروع او با ثباته نظام غواړي نو تر هرڅه لومړي بايد د پښتون ملت د يوالي او اتفاق د پاره جدي تلاش او مبارزه وکړي .

هر افغان چې د پښتون ملت د يوالي په دې برحقه ملي مبارزه کې برخه اخلي او غواړي چې افغانان مخصوصا مظلوم پښتانه د اسلام او د " پښتو او پښتونولي " د قانون مطابق پر يو ملي مرکز سره راټولوي او د سوله ايزي مبارزي د لاري افغانان او افغانستان د دې روان بحران څخه خلاصول غواړي د هېواد په تاريخ کې به د افغانستان او افغانانو د نجات د لاري ملي مبارزين،ملي قهرمانان او ملي مجاهدين وبلل شي .

که ځوک په افغانستان کې د دې لپاره تلاش کوي چې پښتانه د " پښتو او پښتونولي " د لرغوني قانون پر اساس پر يو سياسي مرکز سره را ټول کړي دا عمل يو فاشيستي عمل نه بلکې يو معقول ، ملي ، پښتني ،اسلامي او انساني عمل بلل کيږي ،ځکه چې " پښتو او پښتونولي "پښتنو ته اجازه

نه ورکوي چې د ځان د ګټې په خاطر بل پښتون ، بل مسلمان او یا بل انسان ته تاوان ورسوي ، د دې برخلاف پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د نوورو پښتنو ، مسلمانانو او انسانانو د ګټې په خاطر دې پښتون د ځان تاوان وکړي خو نور انسانان دې د تاوان څخه خلاص کړي .

" پښتو او پښتونولي " و پښتنو ته داسې د قرباني درس ورکوي چې د خپل دین ، ملت ، هېواد ، خپلواکۍ ، ملي حاکمیت ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، حق ، ننګ ، غیرت ، پښتو ژبې ، عزیزګلوي ، قومولۍ ، پت او عزت د دفاع په لاره کې مرګ د هرپښتون لپاره سترافتخار او تر ټولو ارزانه قرباني ده ، هرپښتون باید په دې لار کې د مرګ څخه ډار ونه لري او په دې لاره کې مرګ باید پښتنو ته ډېر خوار او حقیروي ، او په دې پاکه لار کې شهادت د پښتنو لپاره ابدي افتخار دي .

" پښتو او پښتونولي " پښتنو ته داورښيي چې ستاسو دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، خپلواکي ، هېواد ، ملي اقتدار ، ملي یوالي ، ملي قوت ، ملي عظمت ، ملي شان او شوکت ، د ملي نواميسو ساتنه ، سوله او جنګ ، ټولنیزه او اقتصادي وده ، پښتني رسم ، پښتني رواج ، پښتني کلتور ، پښتني اخلاق ، پښتني عنعنات او پښتني فرهنګ په پښتني لوړ همت ، پښتني ننګ ، پښتني غیرت ، پښتني جرئت ، پښتني ارادي ، پښتني هوډ ، پښتني ثبات ، پښتني استقامت ، پښتني متانت ، پښتني نارینتوب ، پښتني میړاني ، پښتني ایثار ، پښتني قربانۍ ، پښتني توریالیتوب ، پښتني ننګیالي توب ، پښتني فداکارۍ ، پښتني حلم ، پښتني تدبیر ، پښتني حوصلي ، پښتني صبر ، پښتني تحمل ، پښتني مرکې ، پښتني جرګې ، پښتني پاکوالي ، پښتني رښتینولۍ ، پښتني توره او د اسلام د مقدس دین او پښتو او پښتونولي د لرغوني ویاړلي قانون څخه په پیروۍ ساتل کېږي .

لکه یو شاعر چې وایي:

په پښتو او پښتونوالي ګټل کېږي * پخواني شان او شوکت د پښتنو.

وزیر محمد ګل خان مهمند وایي:

پښتانه که د پښتو پرلاره ځي * دانړۍ او ها نړۍ بې وې خوندي.

د پښتنو یوالي د هر افغان په ګټه دي ،خوځني د پردیو بد بخت جاسوسان او د پښتنو ازلی دښمنان د پښتنو د یوالي او اتفاق څخه بیریږي ،نو پدی اساس هغو ملی مبارزو پښتنو ته چی د اسلام او پښتو مطابق د پښتنو د یوالی او وحدت د پاره مبارزه کوی هغوی ته بد رد او فاشیستان وایی.

هر هغه څوک چې د پښتنو د یوالي څخه ډاریږي او د هغه مخالفت کوی داډلي او اشخاص د پښتون مظلوم ملت قسم خوړلي دښمنان، د پریو جاسوسان، د الله(ج) او د الله(ج) د رسول دښمنان دی،ځکه چی د پښتنو مسلمانانو د اتفاق مخالفت کوی.

هر څوک چې د پښتون ملت د یوالي او اتفاق د دې برحقه ملي تلاش او مبارزي په مقابل کې دریږي ، دي ملي مبارزینو ته فاشیستان او یانور بدرد وایي دا کسان او سازمانونه بیله شکه د خدای(ج) د ښمنان ،د ستر پښتون ملت دښمنان ،د افغان نجیب ملت دښمنان ،د ګران افغانستان دښمنان ،د پردو جاسوسان او ملي خاینین دي .

هر هغه پښتون چې د خدای(ج) د دښمنانو ،د پښتون ملت د دښمنانو ، د افغانستان د دښمنانو ،د پردیو د جاسوسانو او ملي خاینانو د دې پروپاګند څخه بیریږي چې نبایده هغوی دي د فاشست په نوم یاد نکړي ، د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس داسې شخص پښتون ندي او یو بې همته او بې ننګه کس بلل کېږي .

هرهغه څوک چې د پښتون ملت د یوالي د لاري مجاهدینو ته فاشیستان وایي هغوی په رښتیا سره د خدای(ج)دښمنان او د شیطان سکني ورونه دي .

6:د پښتنو رول د نظام د سیاسی ثبات په اړه.

څرنګه چې د شیطاني مثلث د توطیو په سبب موجوده نظام د پښتنو سره نهایت زیاته بې عدالتي کوي نو د همدې بې عدالتی پر اساس پښتانه نن د موجوده نظام څخه خوابدي دي .

د نظام څخه د پښتنو خفه والي وګاونډیو هېوادونو ته د افغانستان په چارو کې د مداخلي ښه موقع برابره کړیده .

د نظام څخه د پښتنو ليريوالي او د هغه په مقابل کې مقاومت نن د هېواد سياسي نظام د يو لک او پنځوس زرو خارجي عسکرو با وجود د بې ثباتۍ سره مخامخ کړيدي ، نو په دې اساس موږ ويلای شو چې:

پښتانه هغه ملي قوت دي چې ملاتړ يې په افغانستان کې د سياسي نظام د ثبات او مشروعيت ضمانت کوي .

د افغانستان د سياسي نظام څخه د پښتنو نه ملاتړ او مخالفت په افغانستان کې هر سياسي نظام بې ثباته او نامشروع کوي .

دا چې نن افغانان او د افغانستان سياسي نظام په بې ثباته سياسي حالت کې شپې او ورځې سبا کوي په داسې بحراني شرايطو کې دا د هر وطنپال افغان (که پښتون ، تاجک ، هزاره ، ازبک ،ترکمن ، نورستاني ، بلوچ ، ايماق ،عرب ، سيک ، هندو او داسې نور وي) ملي دنده بلل کېږي چې په افغانستان کې د سولې د تامين او د يو باثباته او مشروع نظام د بر قرارۍ لپاره تلاش او مبارزه وکړي .

هر افغان په هر قوم چې وي که غواړي چې په سوله ايز او با ثباته افغانستان کې ژوند وکړي دا يې ملي او اسلامي دنده بلل کېږي چې تر خپل وسه د ناراضه پښتنو ورونو د پخلاينې لپاره جدي تلاش وکړي ، ترڅو د پښتنو په زور او قوت لومړي د ځان او بيا د خپل نورو وطنوالو لپاره يو باثباته او سوله ايز افغانستان جوړ کړي .

هغه افغانان چې دا تلاش کوي چې پښتانه د افغانستان د سياسي ،اقتصادي او فرهنګي ساحو څخه وباسي او د هغو پر حقه حقوقو خېټه اچوي ، دا عناصر يا زيات جاهلان دي چې نه د ځان او نه د خپل هېواد په ګټو پوهېږي ،او يا په شعوري ډول د افغانستان او ټولو افغانانو دښمنان ،ملي خاينان او د پردو جاسوسان دي .

دا عناصر د افغانستان د بې ثباتۍ او ناقرارۍ اصلي عاملين دي .

که د هېواد تير تاريخ ته يو لنډ نظر واچوو دا حقيقت نور هم روښانه کېږي چې:

د هر نظام سره چې پښتنو خپل ملاتړ اعلان کړيدي هغه نظام د ملت په وړاندې مشروعيت حاصل کړيدي ، هغه نظام سياسي ثبات پيدا کړيدي او د ملت ترمنځ ملي وحدت تامين شوي دي .

هر نظام ته چې پښتنو شا ورګرځولي ده او يا نظام پښتانه د ځان څخه ليري کړيدي ، هغه نظام د ملت په وړاندې مشروعيت د لاسه ورکړيدي ، هغه نظام سياسي ثبات د لاسه ورکړيدي ، د ملت ترمنځ ملي وحدت د منځه تللي دي او په نتيجه کې هغه سياسي نظام د منځه تللي دي .

د پورته دلايلو پر اساس موږ ويلای شو چې:

د پښتنو ملاتړ په افغانستان کې و سياسي نظام ته "مشروعيت " وربخښي .

د پښتنو ملاتړ په افغانستان کې د سياسي نظام د "ثبات"ضمانت کوي .

پښتانه په هېواد کې د "ملي وحدت "د تامين يوازني محور او ضامنان دي .

7:د يو مشروع او با ثباته سياسي نظام او د افغان نجيب ملت د ملي وحدت د تامين په اړه د پښتنو رول.

افغانان کله يو مشروع او با ثباته سياسي نظام او ملي وحدت لرلای شي ؟

د پورته سوال ځواب موږ بايد د تاريخ په پاڼو کې ولټوو .

د تاريخ په اوږدو کې نړيوالو تجربو دا ثابته کړيده او نن ورځ د ټولي نړۍ لپاره دا يو منل شوي اصل دي چې يو سياسي نظام هغه وخت پايښت کولايشي چي لاندې دري عمده او ضروري شرطونه يې پوره او تامين وي .

د دې درو اساسي شرطونو پرځای کول او تامينول او په ښه طريقه د هغوی عملي کول د يو سياسي نظام د پايښت اساس جوړوي .

د نظام د بري او پايښت لپاره په نړيواله سطحه منل شوي دري بنيادي او ضروري شرطونه ،اصول او ارزښتونه عبارت دي له:

1 : د ملت د وګړو ترمنځ د ملي وحدت تامين .

2 : د سياسي نظام مشروعيت :

3 : د سياسي نظام ثبات:

1: پښتون ملت د ملي وحدت د تامين ضامن دی:

په یوهېواد کې د سیاسي نظام ددوام ، تحکیم ، دداخلي بحرانو څخه دنجات ، دخارجي تحمیل شوو بحرانو او خارجي مداخلو د مخنیوي او په ملي سطحه دداسې نورو مسایلو د حل لپاره یو بنیادي او اساسي شرط دادي چې د هغه هېواد د وګړو ترمنځ ملي وحدت تامین وي .

د یوهېواد دوګړو ترمنځ د ملي وحدت تامین د هغه هېواد خلکو ته داسې نه ماتیدونکي ملي قوت وربخښي چې د هغه په زور دوی د داخلي او خارجي بحرانو د حل مناسب توان مومي .

نن چې افغانستان په سیاسي ،اقتصادي او ټولنیزو ساحو کې د سختو بحرانو سره مخامخ دي عمده علت یې دادي چې د افغان نجیب ملت ترمنځ ملي وحدت عملاً د منځه تللي دي .

د تیرو دیرشو کلنو په جریان کې ددو سوپر طاقتونو اود لیري او نږدې ګاونډیو هېوادونو ښکاره او پټو یرغلونو او د شیطاني مثلث د غړو شیطاني توطیو په سبب دافغان نجیب ملت ترمنځ ملي وحدت ته ډیرزیات تاوانونه ورسیدل .

د تیرو دیرشو کلونو په جریان کې زموږ دهېواد دښمنانو د افغان نجیب ملت ترمنځ د ملي وحدت د نه موجویت څخه په استفاده همیشه داکوښښ کړیدي چې د افغانانو د منځه څخه خپل اجنټان انتصاب ،هغوی په زورپرافغان نجیب ملت د دوی د حاکمانو په حیث مقرر کړي .

خارجیانو همیشه خپل دي غلامانو ته امر کړیدي چې د افغان نجیب ملت مطلق اکثریت ،د افغان نجیب ملت ستون فقرات او د افغان نجیب ملت د ملي وحدت محور اودافغانستان د بقا یوازني ضامن یعني پښتون ملت وځپي .

خارجیانو خپل غلامانو ته دا امرکړیدي چې د پښتنو رښتنی مشران د هېواد د سیاسي ، اقتصادي او ټولنیز ژوند د ساحو څخه بې برخي کړي ترڅو د هېواد د رهبرۍ واګي ددوی دا جنتهانو په نوم د خارجیانو پلاس کې پاتي شي .

نن ورځ که وطن پال افغانان غواړي چې د دوی ملت او هېواد د روانو سیاسي اقتصادي او ټولنیزو بحرانو څخه خلاص شي ، نو ددوی دا ملی دنده ده چی د افغان دهر قشر مشران ، کشران او روڼ اندي وهڅوی چی د افغان نجیب ملت ترمنځ د ملي وحدت د تامین لپاره نه ستړي کیدونکي تلاش او مبارزه وکړي ، او په دې لار کې د هیڅ ډول تلاش او قربانۍ څخه ځان ونه سپموي .

د افغان نجیب ملت ترمنځ هغه وخت رښتني ملي وحدت منځته راتلای شي چې پښتانه د ملي وحدت د محور حیثیت غوره کړي ، یا په بله وینا پښتنو ته باید د افغان نجیب ملت د ملي وحدت د تامین په پروسه کې محوري او مخکښ رول ورکول شي ، ځکه چې پښتون ملت دا توان او ظرفیت لري چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق نور واړه قومونه دورونو په شان پر خپل پراخه او د سخاوت نه ډکه لمن سره راټول کړي او د افغان نجیب ملت ملي وحدت تامین کړي .

پښتانه د خپل علي پښتني او ملي خصوصیاتو د لرولو په سبب او د افغان ملت د مطلق اکثریت په حیث دا توان لري چې د افغان نجیب ملت نور واړه قومونه ځانته را جلب کړي .

په ډیر افسوس سره باید ووایو چې په تیرو دیرشو کلنو کې د خارجیانو د مستقیمو مداخلو په سبب د افغان نجیب ملت ملي وحدت سخت زیانمن شو ، خارجیانو د افغانستان او افغان نجیب ملت درهبرۍ چاري هغه افغانانو ته وسپارلي چې ددوی په استخباراتي سازمانو پورې تړلي وه .

که موږ د بشري ټولني تاریخ ته توجه وکړو ، همیشه قوي هېوادونو د ضعیفه هېوادونو په کورنیو چارو کې مداخلي کړي حتي هغوی یې خپل غلامان کړیدي .

د قوي هېوادونو دا مداخلي د ضعیفو هېوادونو په کورنیو چارو کې تر نن پورې هم جاري دي .

که اوسنۍ نړۍ ته نظر واچو نن هم استعماري قوتونه همیشه د اقلیتونو د حقوقو ددفاع په نوم په نورو هېوادونو کې د مداخلي حق ځانته ورکړیدي ، او د اقلیتونو د حقوقو ددفاع په بهانه یې په نورو هېوادونو کې مداخلي کړیدي او د هغه هېواد دولتي چاري یې په اقلیتونو پورې تړلیو اجنتهانو ته سپارلي دي . . .

په ننۍ نړۍ کې د اقليتونو د حقوقو د دفاع تر شعار لاندې قوي هېواد و نه ضعيفه هېواد ونه په غيري مستقيم اشغالوي .

د ټولنپوهنې د علم پر اساس د اقليتونو د منځه په خارجي استخباراتو پورې تړلو اجنټانو پر اوږو ولاړ ټول نظامونه هميشه نامشروع ، په سياسي لحاظ بې ثباته او لړزان وي .

په افغانستان کې هم د تيرو ديرشو کلنو په دوران کې د پرديو پلاس جوړشوي او تپل شوي نظامونو مشروعيت تر سوال لاندې وو ه نو ددې سببه دا ټول نظامونه په سياسي ليحاظ ډير بې ثباته وه .

په هېواد کې د پرديو په مرسته جوړ شوو نظامونو د خپل بادارانو په امر او دستور د افغانانو ترمنځ د کورنيو جنګونو اور ته لمن ووهل ، او د افغانانو ترمنځ يې کورنيو جنګونو ته دوام ورکړي او په دې ډول يې د افغان نجيب ملت ترمنځ ملي وحدت عملاد منځه يووړو .

نن ورځ د ملي وحدت د نشته والي په سبب ټول افغان نجيب ملت مخصوصا مظلوم پښتون ملت په سختو رنجونو او کړاونو اخته دي ، نو په دې اساس د افغان نجيب ملت ترمنځ د ملي وحدت بيا تامينول يو اشد ضرورت دي .

د افغان نجيب ملت د ملي وحدت د تامين په پروسه کې پښتون ملت يو اساسي ، محوري او نهايت ضروري عنصر دي ، ځکه چې د پښتنو د مشرتوب څخه بغير د افغانانو ترمنځ د ملي وحدت تامين نا ممکن کار دي ، علت يې دا دي چې په افغانستان کې داوسيدونکو وړو قومونو مشران يو د بل د مشرتوب منلو ته تيار ندي چې ژوندي مثالونه يې د نجيب الله د دولت تر سقوط وروسته د تاجکو او ازبکو ، د تاجکو او هزارو ترمنځ د کابل په کوڅو کې خپل منځي جنګونه دي .

افغان اقليتونو د خپل مشرانو په امر او قومانده د کورني جنګونو په جريان کې يو د بل پر ضد داسې وحشت او بربريت څخه کار واخستې چې زموږ په تاريخ کې يې بل مثال نه ليدل کېږي .

د اقليتونو مليشو د خپل مشرانو په امر د خپل مخالفينو د ښځوبې عزتې وکړې ، د انسانانو په سرونو کې يې ميخونه ټک وهل ، د مړي د رقص په نامه يې د يو بې مثاله انسانيت ضد وحشت ، جنايت او بربريت ننداري وکړي ، ښځې يې مجبوره کړې چې د نارينو په وړاندې ولادت وکړي ، د ډېرو زياتو انسانانو پر پت ،عزت او مال يې تيري وکړي ، انسانان يې ژوندي په کانټينرونو کې وسوځول ،

ژونـدي انسـانان يـې د بـاغ وحـش ودرنـده حيوانـاتو تـه واچـول ، د کابـل د ښـاريانو اودهيواد د نوروبرخودوګړو شخصي او دولتي شتمنۍ يې چوراو تالان کړي . . .

لنډه دا چې د اقليتونو مليشو د خپل مشرانو په امر داسې دبشر ضد جنايات او خشـن اعمال يـو دبـل پر ضد حتی د پښتنو پرضد انجام کړل چې داسې وحشت د افغانستان په تاريخ کې پخوا کله هم د چا د خوا نه وو انجام شوي .

دافغانانو لپاره دا د ډېري خوښۍ خبره ده چې په اقليتونو پورې تړلي عام ولس ټول ډېـر وطندوسـته ، د افغان نجيب ملت د ملي وحدت طرفدار او ټول يې په يوه خوله د پښتون قوم مشرتوب په ډېرافتخار او ورين تندي سره مني .

د پورته ذکر شوو حوادثو او تاريخي تجريبو پر اساس موږ ويلای شو چې پښتون ملت پـه افغانسـتان کې د افغان نجيب ملت ترمنځ د ملي وحدت د تامين د پروسي اساسي ، ضروري اومحـوري عنصـر جوړوي .

د افغان نجيب ملت ترمنځ د ملي وحدت د تامين ومقدس ملي ارمان ته د رسيدو په خاطر تر بل هر چا لومړي بايد د پښتنو مشران ،کشـران او روڼ اندي داسلام د مقدس ديـن اود پښـتو او پښـتونولي د قانون په پيروي د مبارزي ميدان تـه راودانګي او پـه دې ملي لاره کـې د هـيڅ ډول قربـانۍ څخه دريغ ونکړي .

د افغان نجيب ملت ترمنځ د ملي وحدت د تـامين پـه خـاطر بايـد لـومړي پـه خپلـه ټول باعزتـه پښـتانه مشران ، پښتانه زلميان ،پښتني خوندي او وروڼه د اسلام د مقدس ديـن اود پښـتو او پښـتونولي د لرغوني قانون مطابق د خپل هېواد او ولس د نجات په خاطر سره را ټول شي او د پښتنو څخه د پښتو او پښتونولي مطابق يو ستر پښتني قوت جوړکړي او بيا د ا ستر پښـتني ملي قـوت د افغـان نجيب ملت د ملي وحدت د تامين لپاره نه ستړي کيدونکي تلاش او مبارزه وکړي .

2 :د پښتنو ملاتړ د نظام د مشروعيت ضامن دی:

د هر سياسي نظام ددوام او برياليتوب لپاره يو عمده او ضروري شرط د " نظام مشروعيت "دي .

دنړۍ د منل شوو قوانينو پر اساس د کوم نظام څخه چې د خپل ملت اکثريت ملاتړ وکړي نو هغه نظام ته په ټوله نړۍ کې مشروع نظام ويل کېږي .

په افغانستان کې دنظام څخه د پښتنو ملاتړسيا سي نظام ته

"مشروعيت" ور بخښي ،ځکه چې د نظام څخه د پښتنو ملاتړ د نظام څخه د افغان نجيب ملت د مطلق اکثريت د ملاتړ معني لري ، ځکه چې پښتانه د افغان نجيب ملت مطلق اکثريت جو ړوي .

ترڅو چې پښتانه په افغانستان کې د سياسي نظام ملاتړ ونکړي نظام په هيڅ ډول په ملي او نړيواله سطحه د مشروعيت څخه نشي برخمن کيدلای ، يا په بله وينا کوم نظام چې په افغانستان کې د پښتنو ملاتړ د ځان سره ونه لري هغه نظام دپښتنو او ټولو افغانانو لپاره

" مشروع نظام " ندي او په هيڅ ډول به خپل سياسي ژوند ته دوام ورنکړايشي چې ژوندي مثالونه يې د شاه شجاع ، دسقاو زوی حبيب الله او په تيروکلنو کې دپرديو پلاس کېنول شوی ګوډاګی نامشروع ،بې ثبا ته او په پردو پورې تړلي نظامونه دي چې دافغانستان په تاريخ کې دبدنام ترينو نظامونو په نوم ثبت شوي دي .

په ډېر افسوس سره بايد ووايو چې د حامد کرزي نظام هم که اصلاح نشي پر داسې لارروان دي چې د پښتنو ملاتړدلاسه ورکوي او په يو نا مشروع او بې ثباته نظام بدليږي .

3 :پښتانه نظام ته سياسي ثبات بخښي:

د يودولتي نظام د ملي او نړيوال اعتبار او پايښت لپاره سياسي ثبات نهايت مهم او حياتي ارزښت لري.

د نړۍ دولتونه او اقتصادي موسيسات د نظام پر شکل (راست دي او که چپ) دومره حساب نکوي لکه د نظام پر سياسي ثبات چې حساب کوي .

د مثال په ډول هند يو با ثباته دموکراتيک هېواد دې او چېن او ويتنام د باثباته کمونيست نظامونو لرونکي هېوادونه دي خو د نړۍ ټول هېوادونه ښه اړيکي ور سره لري او د جهان اقتصادي موسسي سرمايگذاري په کې کوي .

افغانستان او پاکستان د قوانينو پراساس دموکراتيک هېوادونه دي خو سياسي ثبات نه لري ځکه نو نړيوالي اقتصادي موسسي سرمايگذاري نه په کې کوي .

نو په دې اساس موږ ويلای شو چې د افغان سياست مدارانو مخصوصا د پښتنو سياست مدارانو او ټول افغان نجيب ملت لومړنۍ ملي دنده داده چې بايد کوښښ وکړي او په هېواد کې يوه دوامداره باثباته سياسي نظام منځته راولي .

افغان سياست مداران او د افغاني ټولنې په هر قشر پورې تړلي بانفوذه اشخاص بايد کوښښ وکړي او د يو افغان په صفت دا خپل ملي دنده وګڼي چې د هري هغه نظر او کړني څخه ځان وژغوري چې په هېواد کې د نظام د بې ثباتۍ سبب کېږي ، او د دې پرخلاف دا مشران بايد داسې هلي ځلي وکړي چې د نظام د پايښت او سياسي ثبات سبب کېږي .

پښتانه د افغان نجيب ملت ستون فقرات جوړوي د پښتنو څخه بغير د افغان په نوم ملت وجود نشي درلودلای نو د پورته د ليل او عيني واقعيت پر اساس موږ ويلای شو چې په افغانستان کې د ميشتو ورونړو قومونو په منځ کې د هېواد او نظام د ساتلو په باره کې د پښتنو مسئوليت تر بل هر قوم زيات اودروند دې ، پښتانه بايد خپل دي درووند ملي مسئوليت ته ډير زيات متوجه اوسي او په دې بايد پوه وي چې که دوی خپل ملي دنده په ښه ډول انجام نکړي نو نه تنها دوی بلکه ټول ملت د مشکلاتو او ربړونو سره مخامخ کېږي .

که پښتانه خپل ملي مسئو ليت چې د ګران هېواد او افغان نجيب ملت په وړاندي يې لري په پوره ايمانداری سره انجام نکړي په دنيا او اخرت کې به د خدای(ج) او افغان نجيب ملت په وړاندي مسئول وي ، ځکه چې د پښتنو ملاتړ په افغانستان کې نظام ته سياسي ثبات وربخښي او په يو باثباته نظام کې ټول ملت ارام او سوکاله وي .

دا يو انکار نه منونکي عيني واقعيت دي چې په افغانستان کې د پښتنو ملاتړ د افغان نجيب ملت د ملي وحدت د تامين ، د هېواد د سياسي نظام د مشروعيت ، په هېواد کې د باثباته سياسي نظام د جوړښت او په هېواد کې د تل پاتي سولې د برقرارۍ يوازني ضامن دي .

پښتون ملت د افغان نجيب ملت د مطلق اکثريت په حيث بايد د نورو وروڼو قومونو په ملاتړ د افغانستان د سياسي ، اقتصادي ، ټولنيزو او فرهنګي چارو واګې په خپل لاس کې واخلي او په عدالت سره د دولت چاري پرمخ رهبري کړي .

دا ښکاره خبره ده چې په تيرو ديرشو کلنو کې زموږ د ملت دښمنانو او د هغو داخلي اجنټانو پر ټول افغان ملت مخصوصا پر پښتنو ډېر ظلم کړيدي او دوی يې د افغانستان د سياسي ، اقتصادي او ټولنيز ژوند د ساحو څخه ايستلي دي او هېواد يې د خارجي هېوادونو مخصوصا ګاونډيو هېوادونو په مستعمره بدل کړيدي .

زموږ د ګران هېواد او افغان نجيب ملت خارجي دښمنانو او د هغو داخلي اجنټانو د پښتنو پر ضد دا ظالمانه اعمال ځکه انجام کړيدي چې هغوی پوهيږي چې د پښتنو د بربادۍ څخه بغير دوی دافغانستان پاکه خاوره تر خپل کنټرولاندي نشي راوستلای .

دا يو تجربه شوي او عيني واقعيت دي او د افغان نجيب ملت دوستان او دښمنان هم ټول په دې ښه پوهيږي چې:

1 : تنها " پښتون ملت " دا توان لري چې نور وروڼه قومونه پر ځان راټول کړي او د افغان نجيب ملت " ملي وحدت " تامين کړي .

2 : تنها " پښتون ملت " دا توان لري چې په هېواد کې يو خپلواک نظام ايجاد او هغه ته " مشروعيت " ورکړي .

3 : تنها " پښتون ملت " دا توان لري چې په افغانستان کې يو

" باثباته سياسي نظام " ايجاد او د هغه څخه دفاع وکړي .

4: تنها " پښتون ملت " دا توان لري چې په افغانستان کې

" تل پاتي سوله " تامين کړي .

5: تنها " پښتون ملت " دا توان لري چې د نورو ورونو قومونو په مرسته د هېواد د "ملي استقلال ، ملي حاکمیت ، مځکنۍ بشپړتیا ، ملی ګټو او ملی نوامیسو " څخه دفاع وکړي .

پښتون ملت د زرګونو کلونو راهیسې بیا تر نن پورې د پښتونخوا په پاکه خاوره کې د پښتو او پښتونولي د قانون په پیروي خپل ټولنیز جوړښت ساتلي دي چې پښتنانه اتفاق ، یوالي ، ازادۍ غوښتلو ، د همسایه ګانو او نړیوالو سره په سوله کې د ګډ ژوند کولو ته رابولي ، او همدا د پښتو او پښتونولي د لرغوني قانون پیروي ده چې پښتون ملت ته د هغه د بقا او د خپل هېواد څخه د دفاع توان وربخښي .

پر عیني واقعیتونو او تاریخي دلایلو ولاړ دا پورته ذکر شوي حقایق د دې سبب شوي دي چې نن پښتانه د افغانستان د دښمنانو او دهغوی د داخلي جاسوسانو د خوا هدف ګرځیدلي دي او دهېواد د سیاسي ، اقتصادي او ټولنیز ژوند څخه په ظلم او زور ایستل شوي دي .

د شیطاني مثلث د غړو د خوا ټول پښتون ملت د دوی د دښمنانو د خوا ونړیوالو ته د طالب او القاعده د تروریستانو په نوم ورپېژندل کېږي ، پر کورونو ، ودونو ، خیراتو نو او د واده پر مراسمو یې بمباری کېږي او د نړۍ او افغانستان زندانونه یې په پښتنو ډک کړیدي .

په داسې سختو او نامناسبو شرایطو کې چې د ستر پښتون ملت دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، ازادي او د پښتونخوا مځکنۍ بشپړتیا ، ملي ګټې او ملي نوامیس د سخت جدي خطر سره مخامخ دي ، د اسلام د مقدس دین او د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دا د هر رښتني پښتون اسلامی او پښتني فرض دي چې د پورته ذکر شوو پښتني او انساني ارزښتونو پر دفاع "ننګ " وکړي ، دا د پښتنو لپاره د "ننګ " وخت دي چې د پښتو او پښتونولي دا مقدسه وظیفه او ملي وجیبه په سم ډول انجام کړي او د پښتون ملت د غمونو او خواریو دي بې پایه لړۍ ته د پای ټکي کېږدي ، او هم ټول افغان نجیب ملت د دې روان بحران څخه خلاص کړي او د خپل هېواد او افغان نجیب ملت د دښمنانو شوم پلانونه ورشنډ کړي .

ومن الله التوفیق .

اخذ ليکونه:

1: لنډکی پښتو: دسترپښتو ن وزيرمحمد ګل خان مومند ليکنه .

2: دستار نامه : د ستر پښتو ن خوشال خان خټک ليکنه .

3: پښتانه دافغانستان په افسانوي اوداستاني تاريخ کې:

دغوث خيبري ليکنه .

4: پښتانه دکلتوري ښکيلاک په ځنځيرونوکې: دغوث خيبري ليکنه .

5: پښتونولي: د قيام الدين خادم ليکنه .

6: دافغانستان لنډ تاريخ : د عبدالحي حبيبي ليکنه .

7: پښتانه دتاريخ په رڼا کې: دسيدبهادرشاه ظفرکاکاخيل ليکنه .

8: افغانستان در مسير تاريخ: د ميرغلام محمد غبار ليکنه .

9: دافغان ملت پلار احمد شاه بابا : دعظم سيستاني لنډه ليکنه .

10: دافغانستان تاريخي اتلس : دعتيق پاڅون ليکنه.

11: دکابل سلطنت بيان: دمونټ ستيوارډ الفنستين ليکنه .

12: کی.جی.بی په افغانستان کې: دواسيلی ميتروخين ليکنه .

13: افغانستان دديموکراسی اوجمهوريت په کلونو کې .

دعبدالغفار فراهی ليکنه .

14: سقاوی دوم : دسمسور افغان ليکنه .

15: د پښتو او پښتونولي د قانون په باره کې ما شخصاً د پښتنو د ځينو قومونو د سپين ږيرو او مشرانو سره لکه دمراڼيو يا شيرانيو ، مندوخيلو ، کاکړانو ،سليمانخيلو ، موسي خيلو ، هريپالو ، خروټو ، توخو ، احمد زو ، نورزو ، اچکزو ،پوپلزو ، مسعودو ، وزيرو ،بيټنيانو ، تنيو ،

ځدرانو ، بنګښو ،یوسفزو اوداسې نورو قومونو د سپین ږیرو سره خبري کړیدي ، د پښتو او پښتونولي په باره کې چې مې څه ددوی څخه اورېدلي دي هغه مې په دې کتاب کې لیکلي دي .

د پښتنو قومونو او د بلغارد باد په باره کې مي د علامه عبدالشکور رشاد څخه چې څه اوریدلي دي هغه مي دلته لیکلي دي ، د احمد زو د موسی اوعیسی دجرګې په بارکې چې مې څه لوستلي او اورېدلي وه هغه مې دلته لیکلي دي .

په درنښت

عبدالحکیم (نورزی)

د لراوبر برېښنايي کتابتون

قدرمنو لوستونکو !

تاسو کولای سئ د لراوبر ويبپاڼي په برېښنايي کتابتون کي زيات شمېر ارزښتناک او په زړه پوري آثار په خپل تفريحي وخت کي مطالعه کړئ .

د لراوبر انلاين کتابتون ستاسو لپاره د لاندينيو موضوعګانو اړوند آثار پر ليکه کوي :

- **اسلام او مذهب**
- **ساينس او تخنيک**
- **سپورټ او روغتيا**
- **تاريخ او سياست**
- **هنر او ادبيات**
- **دماشومانو لپاره**
- **بېلابېل آثار**

Download from:aghalibrary

www.Larawbar.net/library